

PROVINCIE ■■ UTRECHT

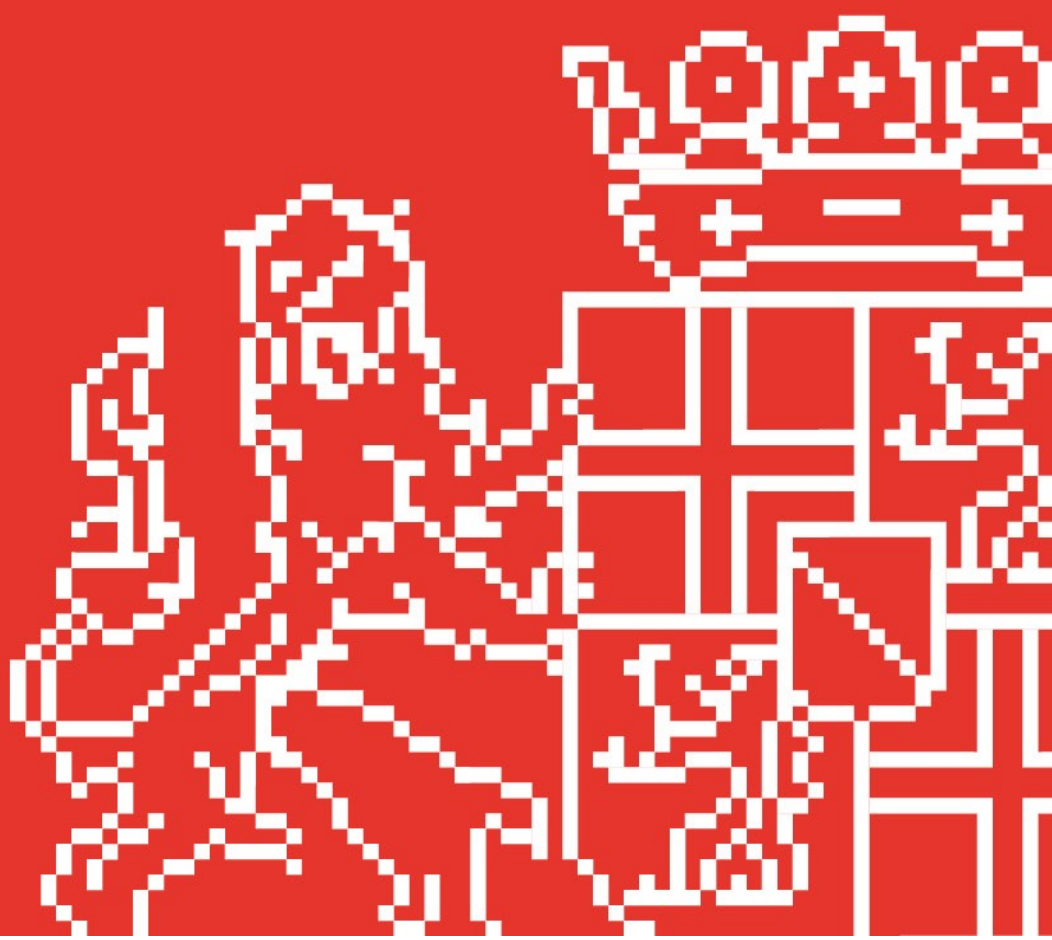
OMGEVINGSBELEID

ONTWERP OMGEVINGSVERORDENING PROVINCIE UTRECHT 2022

Publicatiedatum 18 mei 2021

Status Ontwerp, vastgesteld door GS

Referentienummer 82267236

Inhoudsopgave

Inhoud	
DEEL 1 MOTIVERING	14
DEEL 2 REGELS.....	15
1. (hoofdstuk) Algemeen	16
1.1 (afdeling) Inleidende bepalingen	16
Artikel 1.1 Begripsbepalingen en informatieobjecten	16
Artikel 1.2 Meet- en rekenbepalingen.....	16
Artikel 1.3 Reikwijdte verordening	16
Artikel 1.4 Schakelbepaling.....	16
Artikel 1.5 Normadressaat.....	16
Artikel 1.6 Ontheffing instructieregel	16
Artikel 1.7 Ontheffing voor experimenten of innovatie.....	16
Artikel 1.8 Hardheidsclausule.....	16
Artikel 1.9 Wijzigen en intrekken omgevingsvergunning	16
1.2 (afdeling) Aanvraagvereisten	17
Artikel 1.10 Aanvraagvereisten ontheffing instructieregels.....	17
Artikel 1.11 Aanvraagvereisten toepassing hardheidsclausule	17
Artikel 1.12 Aanvraagvereisten melding of informatieplicht.....	17
2. (hoofdstuk) Watersysteem.....	18
2.1 (afdeling) Omgevingswaarden en monitoring regionale kering en wateroverlast	18
2.1.1 (paragraaf) Algemene bepaling omgevingswaarde regionale kering en wateroverlast	18
Artikel 2.1 Oogmerk omgevingswaarde en monitoring regionale kering en wateroverlast	18
2.1.2 (paragraaf) Omgevingswaarde regionale kering en wateroverlast.....	18
Artikel 2.2 Omgevingswaarde regionale kering	18
Artikel 2.3 Omgevingswaarde Slaperdijk.....	18
Artikel 2.4 Omgevingswaarde wateroverlast binnen de bebouwde kom Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden	18
Artikel 2.5 Omgevingswaarde wateroverlast binnen de bebouwde kom Waterschap Amstel, Gooi en Vecht.....	19
Artikel 2.6 Omgevingswaarde wateroverlast binnen de bebouwde kom Waterschap Vallei en Veluwe.....	19
Artikel 2.7 Omgevingswaarde wateroverlast binnen de bebouwde kom Waterschap Rivierenland	19
Artikel 2.8 Omgevingswaarde wateroverlast buiten de bebouwde kom Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden	19
Artikel 2.9 Omgevingswaarde wateroverlast buiten de bebouwde kom Waterschap Amstel, Gooi en Vecht.....	19
Artikel 2.10 Omgevingswaarde wateroverlast buiten de bebouwde kom Waterschap Vallei en Veluwe	20
Artikel 2.11 Omgevingswaarde wateroverlast buiten de bebouwde kom Waterschap Rivierenland	20
2.1.3 (paragraaf) Monitoring omgevingswaarde regionale kering en wateroverlast	20
Artikel 2.12 Instructieregel monitoring omgevingswaarde regionale kering.....	20
Artikel 2.13 Instructieregel monitoring omgevingswaarde wateroverlast.....	20
2.2 (afdeling) Instructieregels voor water	20
2.2.1 (paragraaf) Water bij ontwikkelingen.....	20
Artikel 2.14 Instructieregel vrijwaringszone regionale waterkering	20
Artikel 2.15 Instructieregel waterbergingsgebied	20
Artikel 2.16 Instructieregel overstroombaar gebied	21
2.2.2 (paragraaf) Zoetwatervoorziening	21
Artikel 2.17 Instructieregel rangorde bij waterschaarste Amsterdam-Rijnkanaal en Lek.....	21
Artikel 2.18 Instructieregel rangorde bij waterschaarste Neder-Rijn.....	21
2.2.3 (paragraaf) Waterbeheerprogramma	21
Artikel 2.19 Instructieregel inhoud waterbeheerprogramma	21
2.2.4 (paragraaf) Legger	22
Artikel 2.20 Instructieregel legger waterstaatswerken	22
Artikel 2.21 Vrijstelling verplichtingen inhoud legger	22
2.2.5 (paragraaf) Peilbesluit.....	22
Artikel 2.22 Instructieregel vaststellen peilbesluit.....	22
Artikel 2.23 Instructieregel inhoud peilbesluit	22
Artikel 2.24 Instructieregel actuele peilbesluiten	22
2.3 (afdeling) Activiteiten in water	22
2.3.1 (paragraaf) Beheer zwemlocatie	22
Artikel 2.25 Oogmerk beheer zwemlocatie.....	22
Artikel 2.26 Toepassingsbereik beheer zwemlocatie	22
Artikel 2.27 Beheer zwemlocatie	22
2.3.2 (paragraaf) Activiteiten met woonschip, vaartuig, ander drijvend voorwerp, haven en aanlegplaats	23
2.3.2.1 (sub paragraaf) Algemene bepaling woonschip, vaartuig, ander drijvend voorwerp, haven en aanlegplaats	23
Artikel 2.28 Oogmerk woonschip, vaartuig, ander drijvend voorwerp, haven en aanlegplaats.....	23

2.3.2.2 (sub paragraaf) Activiteiten met woonschip	23
Artikel 2.29 Toepassingsbereik woonschip	23
Artikel 2.30 Omgevingsvergunning woonschip	23
Artikel 2.31 Vrijstelling woonschip	23
Artikel 2.32 Beoordelingsregel omgevingsvergunning woonschip	23
Artikel 2.33 Specifieke aanvraagvereisten omgevingsvergunning woonschip	24
Artikel 2.34 Verzoek omgevingsvergunning op naam van ander	24
2.3.2.3 (sub paragraaf) Activiteiten met voorwerpen in en op het water	24
Artikel 2.35 Toepassingsbereik voorwerpen in en op het water	24
Artikel 2.36 Verbod voorwerpen in en op het water	24
Artikel 2.37 Omgevingsvergunning vaartuig en omgevingsvergunning boatsaver	24
Artikel 2.38 Beoordelingsregel partyschip	25
Artikel 2.39 Specifieke aanvraagvereisten omgevingsvergunning vaartuig en omgevingsvergunning boatsaver	25
2.3.2.4 (sub paragraaf) Activiteiten haven en aanlegplaats voor vaartuig en voorwerp	25
Artikel 2.40 Toepassingsbereik haven en aanlegplaats voor vaartuig en voorwerp	25
Artikel 2.41 Omgevingsvergunning haven en aanlegplaats voor vaartuig en voorwerp	25
Artikel 2.42 Vrijstelling haven en aanlegplaats voor vaartuig en voorwerp	25
Artikel 2.43 Beoordelingsregel omgevingsvergunning insteekhaven	25
Artikel 2.44 Specifieke aanvraagvereisten omgevingsvergunning haven en aanlegplaats voor vaartuig en voorwerp	25
2.3.3 (paragraaf) Activiteiten dempen van oppervlaktewaterlichaam	26
Artikel 2.45 Oogmerk dempen van oppervlaktewaterlichaam	26
Artikel 2.46 Toepassingsbereik dempen van oppervlaktewaterlichaam	26
Artikel 2.47 Specifieke zorgplicht dempen van oppervlaktewaterlichaam	26
Artikel 2.48 Omgevingsvergunning dempen van oppervlaktewaterlichaam	26
Artikel 2.49 Vrijstelling dempen bij infrastructureel werk en werk van groot maatschappelijk belang ..	26
Artikel 2.50 Vrijstelling dempen bij agrarisch perceel	26
Artikel 2.51 Specifieke aanvraagvereisten omgevingsvergunning dempen van oppervlaktewaterlichaam	26
3. (hoofdstuk) Ondergrond en bodem	27
3.1 (afdeling) Grondwaterbeheer	27
3.1.1 (paragraaf) Algemene bepaling grondwaterbeheer	27
Artikel 3.1 Oogmerk grondwaterbeheer	27
3.1.2 (paragraaf) Instructieregels grondwaterbeheer	27
Artikel 3.2 Instructieregel melden, meten en registreren grondwateronttrekking	27
Artikel 3.3 Instructieregel onttrekking voor menselijke consumptie	27
3.1.3 (paragraaf) Activiteiten met grondwater	27
Artikel 3.4 Vrijstelling vergunningplicht klein open bodemenergiesysteem	27
3.2 (afdeling) Grondwaterbeschermingszone	27
3.2.1 (paragraaf) Algemene bepalingen grondwaterbeschermingszone	27
Artikel 3.5 Oogmerk grondwaterbeschermingszone	27
Artikel 3.6 Aanwijzing grondwaterbeschermingszone	27
3.2.2 (paragraaf) Instructieregels grondwaterbeschermingszone	28
Artikel 3.7 Instructieregel ruimtelijke bescherming grondwater	28
Artikel 3.8 Instructieregel toepassen verwijderingsvariant in waterwingebieden en grondwaterbeschermingsgebieden	28
Artikel 3.9 Instructieregel parkeren Bethunepolder	28
Artikel 3.10 Instructieregel aanleg begraafplaats of uitstrooiveld	28
Artikel 3.11 Instructieregel matig kwetsbare strategische grondwatervoorraad	28
3.2.3 (paragraaf) Activiteiten in grondwaterbeschermingszone	28
Artikel 3.12 Specifieke zorgplicht grondwater	28
Artikel 3.13 Plaatsen borden waterwingebied en grondwaterbeschermingsgebied	29
3.2.4 (paragraaf) Activiteiten in waterwingebied	29
Artikel 3.14 Toepassingsbereik activiteiten waterwingebied	29
Artikel 3.15 Verbod bestrijdingsmiddelen en glyfosaat waterwingebied Bethunepolder	29
Artikel 3.16 Verboden activiteiten waterwingebied	29
Artikel 3.17 Vrijstelling activiteiten waterwingebied	29
Artikel 3.18 Vrijstelling riolering waterwingebied Bethunepolder waterleidingkanaal	30
Artikel 3.19 Vrijstelling gebruik kunstmest Waterwingebieden Lexmond, Woerden en Vianen	30
Artikel 3.20 Meldplicht activiteiten waterwingebied	30
Artikel 3.21 Specifieke vereisten melding activiteiten waterwingebied bij toepassing grond of baggerspecie	30
Artikel 3.22 Specifieke vereisten melding activiteiten waterwingebied bij civiel- en bouwtechnische werken voor regulier beheer en onderhoud	30
Artikel 3.23 Specifieke vereisten melding activiteiten waterwingebied bij verspreiding baggerspecie uit watergang	30

Artikel 3.24	Specifieke vereisten melding activiteiten waterwingebied bij onderzoek en sanering van bodem	31
Artikel 3.25	Specifieke vereisten melding buitengebruikstelling boorput	31
Artikel 3.26	Specifieke eis buitengebruikstelling boorput	31
3.2.5 (paragraaf)	Activiteiten in grondwaterbeschermingsgebied	31
Artikel 3.27	Verboden activiteiten in grondwaterbeschermingsgebied	31
Artikel 3.28	Verbod opslag van schadelijke stoffen in grondwaterbeschermingsgebied	31
Artikel 3.29	Verbod boren en grond- of funderingswerken in grondwaterbeschermingsgebieden	32
Artikel 3.30	Verbod aanleggen van een buisleiding	32
Artikel 3.31	Verbod energietoevoeging en -onttrekking in grondwaterbeschermingsgebied	32
Artikel 3.32	Verbod meststoffen in de bodem brengen	32
Artikel 3.33	Verbod diepinfiltratie	32
Artikel 3.34	Vrijstelling boren of grond- en funderingswerken in grondwaterbeschermingsgebied	32
Artikel 3.35	Omgevingsvergunning open bodemenergiesysteem voor innovatief duurzaamheidsproject	33
Artikel 3.36	Specifieke aanvraagvereisten omgevingsvergunning open bodemenergiesysteem voor innovatief duurzaamheidsproject	33
Artikel 3.37	Meldplicht horizontaal gestuurde boring	33
Artikel 3.38	Meldplicht boren of grond- en funderingswerken in grondwaterbeschermingsgebied	33
Artikel 3.39	Specifieke vereisten melding horizontaal gestuurde boring	33
Artikel 3.40	Specifieke vereisten melding boren of grond- en funderingswerken in grondwaterbeschermingsgebied bij aanleg van aardgasleiding	33
Artikel 3.41	Specifieke vereisten melding grondwerken in grondwaterbeschermingsgebied bij grondwerk	34
Artikel 3.42	Specifieke vereisten melding funderingswerken in grondwaterbeschermingsgebied bij funderingswerk	34
Artikel 3.43	Specifieke vereisten melding boren of grond- en funderingswerken in grondwaterbeschermingsgebied bij buitengebruikstelling boorput	34
Artikel 3.44	Specifieke vereisten melding boren of grond- en funderingswerken in grondwaterbeschermingsgebied bij verwijdering heipaal	34
Artikel 3.45	Specifieke eis buitengebruikstelling boorput	34
Artikel 3.46	Specifieke eis verwijdering van heipalen	34
Artikel 3.47	Specifieke eis lozen afstromend hemelwater	35
Artikel 3.48	Specifieke eis aanleggen parkeerplaats	35
3.2.6 (paragraaf)	Activiteiten in boringsvrije zone	35
Artikel 3.49	Toepassingsbereik boringsvrije zone	35
Artikel 3.50	Verbod mijnbouwactiviteiten in boringsvrije zone	35
Artikel 3.51	Verbod boren en grond- of funderingswerken in boringsvrije zone algemeen	35
Artikel 3.52	Verbod boren en grond- of funderingswerken in boringsvrije zones specifiek locaties	35
Artikel 3.53	Verbod energietoevoeging en -onttrekking in boringsvrije zone	35
Artikel 3.54	Vrijstelling oprichten van boorputten en uitvoeren van grond- of funderingswerken in boringsvrije zone	36
Artikel 3.55	Omgevingsvergunning open bodemenergiesysteem	36
Artikel 3.56	Omgevingsvergunning boorput voor industriële winning	36
Artikel 3.57	Specifieke aanvraagvereisten omgevingsvergunning open bodemenergiesysteem	36
Artikel 3.58	Specifieke aanvraagvereisten omgevingsvergunning boorput voor industriële winning	36
Artikel 3.59	Meldplicht horizontaal gestuurde boringen in boringsvrije zone	36
Artikel 3.60	Meldplicht grond- of funderingswerken in boringsvrije zone	36
Artikel 3.61	Specifieke vereisten melding horizontaal gestuurde boring	36
Artikel 3.62	Specifieke vereisten melding grondwerken in boringsvrije zone	37
Artikel 3.63	Specifieke vereisten melding funderingswerken in boringsvrije zone	37
Artikel 3.64	Specifieke eis verwijdering van heipalen	37
3.3 (afdeling)	Grondwaterverontreiniging	37
3.3.1 (paragraaf)	Algemene bepaling grondwaterverontreiniging	37
Artikel 3.65	Oogmerk grondwaterverontreiniging	37
3.3.2 (paragraaf)	Instructieregels grondwaterverontreiniging	37
Artikel 3.66	Instructieregel programma gebiedsgerichte aanpak grondwaterverontreiniging	37
3.3.3 (paragraaf)	Grondwatersanering	38
Artikel 3.67	Toepassingsbereik grondwatersanering	38
Artikel 3.68	Meldplicht grondwatersanering	38
Artikel 3.69	Specifieke vereisten melding grondwatersanering	38
Artikel 3.70	Specifieke gegevens en bescheiden grondwatersanering	38
Artikel 3.71	Specifieke eis uitvoering van de activiteit grondwatersanering	39
Artikel 3.72	Specifieke eis evaluatieverslag grondwatersanering	39
Artikel 3.73	Maatwerkvoorschriften activiteit grondwatersanering	39
3.4 (afdeling)	Grondverzet en rommelterrein	39
Artikel 3.74	Oogmerk grondverzet en rommelterrein	39

Artikel 3.75 Toepassingsbereik grondverzet en rommelterrein	39
Artikel 3.76 Specifieke zorgplicht grondverzet en rommelterrein	39
Artikel 3.77 Verbod rommelterrein.....	39
Artikel 3.78 Omgevingsvergunning storten, ophogen en egaliseren	39
Artikel 3.79 Vrijstelling activiteiten bij infrastructurele werken en werken van groot maatschappelijk belang	39
Artikel 3.80 Vrijstelling activiteiten bij agrarische percelen	40
Artikel 3.81 Vrijstelling activiteiten bij normaal onderhoud van oppervlaktewaterlichamen	40
Artikel 3.82 Vrijstelling activiteiten bij een viaduct, ecoduct, faunapassage of planmatige inrichting en ontwikkeling van een natuurterrein of ecologische zone	40
Artikel 3.83 Vrijstelling activiteiten bij takkenwallen en takkenrillen.....	40
Artikel 3.84 Vrijstelling activiteiten in tuinen, parken, landgoederen of sportaccommodaties.....	40
Artikel 3.85 Specifieke aanvraagvereisten omgevingsvergunning storten, ophogen en egaliseren	40
Artikel 3.86 Meldplicht ophogen of egaliseren in gebruik zijnde agrarische weide- of akkerpercelen ..	41
Artikel 3.87 Specifieke vereisten melding ophogen of egaliseren agrarisch gebruikte weide- of akkerpercelen	41
Artikel 3.88 Specifieke eis bij infrastructurele werken en werken van groot maatschappelijk belang...	41
Artikel 3.89 Specifieke eisen in gebruik zijnde agrarische weide- of akkerpercelen.....	41
3.5 (afdeling) Gesloten stortplaats	41
Artikel 3.90 Oogmerk gesloten stortplaats	41
Artikel 3.91 Toepassingsbereik gesloten stortplaats	41
Artikel 3.92 Omgevingsvergunning activiteiten op gesloten stortplaats	41
Artikel 3.93 Beoordelingsregels omgevingsvergunning gesloten stortplaats.....	41
Artikel 3.94 Specifieke aanvraagvereisten omgevingsvergunning gesloten stortplaats	42
Artikel 3.95 Omgevingsplanactiviteit gesloten stortplaats	42
4. (hoofdstuk) Bereikbaarheid en mobiliteit	43
4.1 (afdeling) Bereikbaarheid	43
Artikel 4.1 Instructieregel bereikbaarheid.....	43
Artikel 4.2 Instructieregel behoud provinciale OV-netwerk.....	43
Artikel 4.3 Instructieregel behoud provinciaal bereikbaarheidsnetwerk.....	43
Artikel 4.4 Instructieregel behoud regionaal fietsnetwerk	43
4.2 (afdeling) Provinciale weg	43
4.2.1 (paragraaf) Algemene bepalingen provinciale weg	43
Artikel 4.5 Oogmerk provinciale weg.....	43
Artikel 4.6 Aanwijzing provinciale weg	43
4.2.2 (paragraaf) Instructieregels provinciale weg	44
Artikel 4.7 Instructieregel bouwwerken bij provinciale weg	44
4.2.3 (paragraaf) Regels over activiteiten provinciale weg.....	44
4.2.3.1 (sub paragraaf) Algemene bepalingen activiteiten provinciale weg	44
Artikel 4.8 Toepassingsbereik provinciale weg	44
Artikel 4.9 Specifieke zorgplicht provinciale weg.....	44
Artikel 4.10 Specifieke aanvraagvereisten omgevingsvergunning activiteit provinciale weg algemeen	44
Artikel 4.11 Specifieke eis verwijderen of verleggen van werk en object	44
Artikel 4.12 Specifieke eis uitsteken van beplanting.....	45
4.2.3.2 (sub paragraaf) Activiteiten uitweg bij provinciale weg	45
Artikel 4.13 Omgevingsvergunning uitweg bij provinciale weg	45
Artikel 4.14 Beoordelingsregel omgevingsvergunning uitweg bij provinciale weg	45
Artikel 4.15 Beoordelingsregel omgevingsvergunning tijdelijke uitweg bij provinciale weg	45
Artikel 4.16 Specifieke aanvraagvereisten omgevingsvergunning uitweg bij provinciale weg	45
Artikel 4.17 Specifieke eis uitvoering en onderhoud uitwegen	45
4.2.3.3 (sub paragraaf) Activiteiten kabels, leidingen, duikers, goten, buizen, afrasteringen en andere werken.....	45
Artikel 4.18 Omgevingsvergunning kabels, leidingen, duikers, goten, buizen, afrasteringen en andere werken	45
Artikel 4.19 Beoordelingsregel omgevingsvergunningen kabels, leidingen, duikers, goten, buizen, afrasteringen en andere werken	45
Artikel 4.20 Intrekking of wijziging van omgevingsvergunning kabels en leidingen	45
Artikel 4.21 Specifieke aanvraagvereisten omgevingsvergunning kabels, leidingen, duikers, goten, buizen, afrasteringen en andere werken	46
Artikel 4.22 Meldplicht lasgaten en huisaansluitingen	46
Artikel 4.23 Meldplicht telecom en laag- of middenspanning elektriciteit kabels en leidingen	46
Artikel 4.24 Meldplicht gedenkteken.....	46
Artikel 4.25 Specifieke vereisten melding lasgaten en huisaansluitingen.....	46
Artikel 4.26 Specifieke vereisten melding telecom en laag- of middenspanning elektriciteit kabels en leidingen.....	46
Artikel 4.27 Specifieke vereisten melding gedenkteken	47
4.2.3.4 (sub paragraaf) Activiteiten borden en vergelijkbare objecten	47

Artikel 4.28 Omgevingsvergunning borden en vergelijkbare objecten	47
Artikel 4.29 Beoordelingsregel omgevingsvergunningen borden en vergelijkbare objecten.....	47
Artikel 4.30 Beoordelingsregel omgevingsvergunningen borden en vergelijkbare objecten ter aanduiding van objecten en terreinen	47
Artikel 4.31 Specifieke aanvraagvereisten omgevingsvergunning borden en vergelijkbare objecten ..	47
Artikel 4.32 Meldplicht borden, tijdelijke verwijsborden en vergelijkbare objecten	47
Artikel 4.33 Specifieke vereisten melding tijdelijke verwijsborden, borden en vergelijkbare objecten ..	47
4.2.3.5 (sub paragraaf) Activiteiten standplaats en verkooppunt.....	47
Artikel 4.34 Omgevingsvergunning standplaats en verkooppunt	47
Artikel 4.35 Beoordelingsregel omgevingsvergunningen standplaats en verkooppunt	48
Artikel 4.36 Beoordelingsregel omgevingsvergunningen standplaats en verkooppunt op carpoolplaats	48
Artikel 4.37 Specifieke aanvraagvereisten omgevingsvergunning standplaats en verkooppunt	48
4.2.3.6 (sub paragraaf) Activiteiten evenement	48
Artikel 4.38 Omgevingsvergunning evenement.....	48
Artikel 4.39 Beoordelingsregel omgevingsvergunningen evenement.....	48
Artikel 4.40 Specifieke aanvraagvereisten omgevingsvergunning evenement.....	48
Artikel 4.41 Meldplicht tijdelijk verwijsbord evenement.....	49
Artikel 4.42 Specifieke vereisten melding tijdelijk verwijsbord evenement	49
Artikel 4.43 Specifieke eis tijdelijk verwijsbord evenement.....	49
4.3 (afdeling) Lokale spoorweg	49
4.3.1 (paragraaf) Algemene bepalingen lokale spoorweg	49
Artikel 4.44 Oogmerk Lokale spoorweg	49
Artikel 4.45 Aanwijzing beperkingengebied lokale spoorweg	49
4.3.2 (paragraaf) Instructieregels lokale spoorweg	49
Artikel 4.46 Instructieregel beperkingengebied lokale spoorweg	49
Artikel 4.47 Beoordelingsregel ontheffing beperkingengebied lokale spoorweg	49
4.3.3 (paragraaf) Regels over activiteiten lokale spoorweg	50
Artikel 4.48 Toepassingsbereik lokale spoorweg	50
Artikel 4.49 Vrijstelling vergunningplicht beschermingszone lokale spoorweg	50
Artikel 4.50 Specifieke aanvraagvereisten omgevingsvergunning lokale spoorweg	50
4.4 (afdeling) Vaarweg	50
4.4.1 (paragraaf) Algemene bepaling vaarweg	50
Artikel 4.51 Oogmerk vaarweg	50
4.4.2 (paragraaf) Algemene bepalingen vaarwegbeheer	50
Artikel 4.52 Toedeling vaarwegbeheer	50
Artikel 4.53 Vaarwegonderhoud door vaarwegbeheerder	51
Artikel 4.54 Bediening bruggen en sluizen	51
Artikel 4.55 Verhaalplicht	51
4.4.3 (paragraaf) Regels over activiteiten vaarweg.....	51
Artikel 4.56 Toepassingsbereik vaarweg.....	51
Artikel 4.57 Specifieke zorgplicht vaarweg	51
Artikel 4.58 Omgevingsvergunning beperkingengebiedactiviteit vaarweg.....	51
Artikel 4.59 Specifieke aanvraagvereisten omgevingsvergunning beperkingengebiedactiviteit vaarweg	51
Artikel 4.60 Intrekking omgevingsvergunning beperkingengebiedactiviteit vaarweg	51
4.4.4 (paragraaf) Regels over activiteiten vaarweg varende ontgassen	51
Artikel 4.61 Verbod ontgassen	51
Artikel 4.62 Vrijstelling om veiligheidsredenen	52
Artikel 4.63 Vrijstelling voorafgaande belading	52
4.5 (afdeling) Luchtvaartterrein	52
Artikel 4.64 Instructieregel luchtvaartterrein	52
Artikel 4.65 Instructieregel Buffer luchtvaartterrein.....	52
4.6 (afdeling) Externe veiligheid basisnet.....	52
Artikel 4.66 Instructieregel externe veiligheid basisnet.....	52
Artikel 4.67 Veiligheid rond basisnet	52
4.7 (afdeling) Geluid provinciale weg	52
Artikel 4.68 Oogmerk geluid provinciale weg	52
Artikel 4.69 Aanwijzing weg waarvoor een geluidproductieplafond geldt	52
Artikel 4.70 Instructieregel geluidscontour van provinciale wegen	52
4.8 (afdeling) Ontgrondingen voor infrastructuur en waterstaatswerken	52
Artikel 4.71 Oogmerk ontgrondingen voor infrastructuur en waterstaatswerken	52
Artikel 4.72 Vrijstelling van omgevingsvergunning voor ontgrondingsactiviteit.....	53
Artikel 4.73 Afwijken van vergunningvrije gevallen ontgrondingsactiviteiten	53
5. (hoofdstuk) Energie	54
5.1 (afdeling) Wind, zon en biomassa	54
Artikel 5.1 Toepassingsbereik nieuwe functies voor energie.....	54

Artikel 5.2 Afwijking van Instructieregel verstedelijkingsverbod landelijk gebied	54
Artikel 5.3 Instructieregel Kleine windturbine	54
Artikel 5.4 Instructieregel Windenergielocatie	54
Artikel 5.5 Instructieregel Zonneveld	54
Artikel 5.6 Instructieregel Energie uit biomassa landelijk gebied	54
Artikel 5.7 Instructieregel Energie uit biomassa stedelijk gebied	55
5.2 (afdeling) Transformatorstation	55
Artikel 5.8 Omgevingsvergunning transformatorstation	55
Artikel 5.9 Beoordelingsregel omgevingsvergunning transformatorstation	55
Artikel 5.10 Specifieke aanvraagvereisten omgevingsvergunning transformatorstation	55
6. (hoofdstuk) Natuur	56
6.1 (afdeling) Natuurnetwerk Nederland, Groene contour en weidevogelkerngebieden	56
6.1.1 (paragraaf) Algemene bepalingen natuurnetwerk Nederland, Groene contour en Weidevogelkerngebieden	56
Artikel 6.1 Oogmerk natuurnetwerk Nederland, Groene contour en weidevogelkerngebieden	56
6.1.2 (paragraaf) Instructieregels natuurnetwerk Nederland, Groene contour en Weidevogelkerngebieden	56
Artikel 6.2 Instructieregel bescherming natuurnetwerk Nederland	56
Artikel 6.3 Instructieregel geen aantasting natuurnetwerk Nederland	56
Artikel 6.4 Instructieregel bescherming Groene contour ter omvorming naar natuur	56
Artikel 6.5 Instructieregel ontwikkelingen binnen de Groene contour	56
Artikel 6.6 Instructieregel realisatie nieuwe natuur binnen Groene contour door verstedelijking	57
Artikel 6.7 Instructieregel ontwikkelingen weidevogelkerngebied	57
6.1.3 (paragraaf) Regels over activiteiten compensatie aantasting natuurnetwerk Nederland	57
Artikel 6.8 Toepassingsbereik compensatie aantasting natuurnetwerk Nederland	57
Artikel 6.9 Specifieke eisen compensatie aantasting natuurnetwerk Nederland	57
Artikel 6.10 Specifieke eisen borging compensatie aantasting natuurnetwerk Nederland	58
Artikel 6.11 Specifieke eisen aan realisatie nieuwe natuur door verstedelijking en compensatie Groene contour	58
Artikel 6.12 Specifieke eisen borging realisatie nieuwe natuur door verstedelijking en compensatie Groene contour	58
6.2 (afdeling) Houtopstanden en kleine landschapselementen	59
6.2.1 (paragraaf) Instructieregels houtopstand	59
6.2.2 (paragraaf) Regels over activiteiten houtopstand	59
Artikel 6.13 Toepassingsbereik houtopstand	59
Artikel 6.14 Vrijstelling meldplicht vellen houtopstand	59
Artikel 6.15 Specifieke gegevens melding vellen houtopstand	59
Artikel 6.16 Specifieke eisen aan herbeplanting	59
Artikel 6.17 Specifieke eisen aan herbeplanting op andere grond	59
Artikel 6.18 Vrijstelling plicht tot herbeplanting	60
Artikel 6.19 Maatwerkvoorschriften herbeplanting op andere grond	60
Artikel 6.20 Specifieke gegevens en bescheiden aanvraag maatwerkvoorschrift herbeplanting op andere grond	60
6.2.3 (paragraaf) Regels over activiteiten beschermd klein landschapselement	60
Artikel 6.21 Toepassingsbereik en aanwijzing beschermd klein landschapselement	60
Artikel 6.22 Specifieke zorgplicht beschermd klein landschapselement	60
Artikel 6.23 Verbod aantasting beschermd klein landschapselement	60
Artikel 6.24 Meldplicht aantasting beschermd klein landschapselement om dringende redenen	60
Artikel 6.25 Specifieke vereisten melding aantasting beschermd klein landschapselement om dringende redenen	60
Artikel 6.26 Maatwerkvoorschriften beschermd klein landschapselement	61
Artikel 6.27 Herstel- en herplantplicht beschermd klein landschapselement	61
6.3 (afdeling) Faunabeheer en wildbeheer	61
6.3.1 (paragraaf) Faunabeheer	61
Artikel 6.28 Oppervlakte en begrenzing faunabeheereenheid	61
Artikel 6.29 Samenstelling bestuur faunabeheereenheid	61
Artikel 6.30 Procedure uitbreiding bestuur faunabeheereenheid	61
Artikel 6.31 Werkzaamheden faunabeheereenheid	61
Artikel 6.32 Verslaglegging faunabeheereenheid	62
Artikel 6.33 Faunabeheerplan algemeen	62
Artikel 6.34 Inhoud faunabeheerplan algemeen	62
Artikel 6.35 Inhoud faunabeheerplan, specifiek, beheer en schadebestrijding	62
Artikel 6.36 Inhoud faunabeheerplan, jacht	63
6.3.2 (paragraaf) Wildbeheereenheden	63
Artikel 6.37 Oppervlakte, begrenzing en rechtsvorm wildbeheereenheden	63
Artikel 6.38 Werkzaamheden wildbeheereenheden	63
Artikel 6.39 Lidmaatschap wildbeheereenheden	63
Artikel 6.40 Geschillen lidmaatschap wildbeheereenheden	63

6.4 (afdeling) Flora- en fauna activiteiten	64
6.4.1 (paragraaf) Beoordelingsregels omgevingsvergunning flora- en fauna activiteiten	64
Artikel 6.41 Beoordelingsregel omgevingsvergunning afschot paarvormende ganzen	64
6.4.2 (paragraaf) Vrijstelling vergunningplichtige flora- en fauna activiteiten	64
6.4.2.1 (sub paragraaf) Vrijstelling voor ganzen	64
Artikel 6.42 Vrijstelling verjagen schadeveroorzakende ganzen	64
Artikel 6.43 Specifieke eis verjagen schadeveroorzakende ganzen met ondersteunend afschot	64
Artikel 6.44 Specifieke eis middelen verjagen schadeveroorzakende ganzen	64
Artikel 6.45 Specifieke gegevens en bescheiden schadebestrijding ganzen	64
Artikel 6.46 Geen schadebestrijding bij bijzondere weersomstandigheden	64
Artikel 6.47 Verbod opzettelijke verstoring ganzen in ganzenrustgebied	64
6.4.2.2 (sub paragraaf) Vrijstelling voor veldmuis	65
Artikel 6.48 Meldplicht vergunningvrije bestrijding veldmuis	65
Artikel 6.49 Specifieke vereisten melding vergunningvrije bestrijding veldmuis	65
6.4.2.3 (sub paragraaf) Andere vrijstellingen	65
Artikel 6.50 Vrijstelling vergunningplicht andere soorten	65
Artikel 6.51 Vrijstelling bezits- en vervoersverbod en ander bevoegd gezag	65
Artikel 6.52 Vrijstelling ten behoeve van bescherming vogels tegen landbouwwerkzaamheden	65
Artikel 6.53 Vrijstelling ten behoeve van veiligstellen amfibieën tegen verkeer	65
Artikel 6.54 Vrijstelling vangen amfibieën voor onderzoek en onderwijs	66
Artikel 6.55 Vrijstelling bezits- en vervoersverbod braakballen, losse veren, e.d.	66
Artikel 6.56 Vrijstelling uitzetten diersoorten	66
6.5 (afdeling) Invasieve exoten, bestrijding Aziatische duizendknoop	66
Artikel 6.57 Specifieke zorgplicht bestrijding Aziatische duizendknoop	66
Artikel 6.58 Verbod verspreiding Aziatische duizendknoop	66
Artikel 6.59 Meldplicht gevolgen verspreiding Aziatische duizendknoop	66
Artikel 6.60 Maatwerkvoorschriften maatregelen Aziatische duizendknoop	66
Artikel 6.61 Specifieke vereisten melding beperken verspreiding Aziatische duizendknoop	66
7. (hoofdstuk) Cultuurhistorie en landschap	67
7.1 (afdeling) Cultuurhistorie	67
7.1.1 (paragraaf) Werelderfgoed	67
Artikel 7.1 Oogmerk (Voorlopige Lijst) UNESCO Werelderfgoed	67
Artikel 7.2 Aanwijzing (Voorlopige Lijst) UNESCO Werelderfgoed	67
Artikel 7.3 Instructieregel instandhouding en versterking (Voorlopige Lijst) UNESCO Werelderfgoed Hollandse Waterlinies	67
Artikel 7.4 Instructieregel instandhouding en versterking (Voorlopige Lijst) UNESCO Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes (bufferzone)	67
Artikel 7.5 Beoordelingsregel ontheffing het (Voorlopige Lijst) UNESCO Werelderfgoed Hollandse Waterlinies	67
Artikel 7.6 Beoordelingsregel omgevingsvergunning (Voorlopige Lijst) UNESCO Werelderfgoed Neder- Germaanse Limes (bufferzone)	67
7.1.2 (paragraaf) Cultuurhistorische hoofdstructuur	68
Artikel 7.7 Oogmerk Cultuurhistorische Hoofdstructuur	68
Artikel 7.8 Aanwijzing Cultuurhistorische Hoofdstructuur (CHS) en deelgebieden CHS	68
Artikel 7.9 Instructieregel beschermen en benutten van de Cultuurhistorische hoofdstructuur	68
Artikel 7.10 Instructieregel uitzondering verstedelijkingsverbod Historische buitenplaatszone en Militair erfgoed	68
7.2 (afdeling) Kwaliteit van landschap	68
7.2.1 (paragraaf) Instructieregels kwaliteit van landschap	68
Artikel 7.11 Instructieregel landschap	68
Artikel 7.12 Instructieregel aardkundige waarden	69
7.2.2 (paragraaf) Regels over activiteiten landschap	69
Artikel 7.13 Oogmerk activiteiten landschap	69
Artikel 7.14 Toepassingsbereik activiteiten landschap	69
Artikel 7.15 Specifieke zorgplicht borden, spandoeken, vlaggen, informatiezuilen en vergelijkbare objecten	69
Artikel 7.16 Verbod borden, spandoeken, vlaggen, informatiezuilen en vergelijkbare objecten	69
Artikel 7.17 Wijze van meten activiteiten landschap	70
8. (hoofdstuk) Landbouw	71
8.1 (afdeling) Agrarisch bedrijf	71
Artikel 8.1 Instructieregel agrarisch bedrijf	71
Artikel 8.2 Instructieregel landbouwontwikkelingsgebied	71
Artikel 8.3 Instructieregel landbouwstabiliseringsgebied	71
Artikel 8.4 Instructieregel geitenhouderij	71
Artikel 8.5 Instructieregel glastuinbouw niet toegestaan	71
Artikel 8.6 Instructieregel concentratiegebied glastuinbouw	72
8.2 (afdeling) Bodembewerking veengebied	72

Artikel 8.7 Instructieregel beperken bodembewerking.....	72
9. (hoofdstuk) Wonen, werken, recreëren	73
9.1 (afdeling) Stedelijke functies in landelijk gebied	73
9.1.1 (paragraaf) Bestaande en nieuwe stedelijke functies landelijk gebied	73
Artikel 9.1 Oogmerk kwaliteit en vitaliteit van het landelijk gebied	73
Artikel 9.2 Aanwijzing landelijk gebied en stedelijk gebied	73
Artikel 9.3 Instructieregel verstedelijkingsverbod Landelijk gebied	73
Artikel 9.4 Instructieregel ruimte voor experimenten	73
Artikel 9.5 Instructieregel legalisatie van bestaand gebruik en bebouwing bij stedelijke functie	73
Artikel 9.6 Instructieregel woning, woonschip en woonark in landelijk gebied	73
Artikel 9.7 Instructieregel bebouwingsenclave en -lint	73
Artikel 9.8 Instructieregel recreatiewoning	74
Artikel 9.9 Instructieregel bestaande stedelijke functie, anders dan wonen	74
Artikel 9.10 Instructieregel kernrandzone	74
Artikel 9.11 Instructieregel functiewijzing (voormalig) agrarisch bedrijfsperceel naar stedelijke functie (anders dan wonen)	74
Artikel 9.12 Instructieregel functiewijziging (voormalig) agrarisch bedrijfsperceel naar woonfunctie	75
Artikel 9.13 Instructieregel functiewijziging (voormalig) agrarisch bedrijfsperceel naar woonfunctie met extra woningen ('ruimte voor ruimte')	75
9.1.2 (paragraaf) Uitbreiding woningen en bedrijventerreinen in landelijk gebied	75
Artikel 9.14 Instructieregel eenmalige uitbreiding tot 50 woningen voor lokale vitaliteit van een kern..	75
Artikel 9.15 Instructieregel uitbreiding woningbouw onder voorwaarden mogelijk	75
Artikel 9.16 Instructieregel uitbreiding bedrijventerrein onder voorwaarden mogelijk	76
9.2 (afdeling) Stedelijke functies in stedelijk gebied	76
Artikel 9.17 Instructieregel verstedelijking	76
Artikel 9.18 Instructieregel bedrijventerreinen stedelijk gebied	76
Artikel 9.19 Instructieregel kantoren	76
Artikel 9.20 Instructieregel detailhandel	77
Artikel 9.21 Instructieregel ontwikkelingen rond Seveso-inrichtingen	77
9.3 (afdeling) Recreëren	77
Artikel 9.22 Instructieregel bovenlokaal dagrecreatieterrein	77
Artikel 9.23 Instructieregel recreatiezone	78
9.4 (afdeling) Stiltegebied	78
9.4.1 (paragraaf) Algemene bepalingen en instructieregels stiltegebied	78
Artikel 9.24 Oogmerk stiltegebied	78
Artikel 9.25 Aanwijzing stiltegebied en aandachtsgebied stiltegebied	78
Artikel 9.26 Doelstelling voor het geluidsniveau in stiltegebied	78
Artikel 9.27 Instructieregel geluidsniveau in stiltegebied	78
Artikel 9.28 Instructieregel windturbines in stiltegebied	78
Artikel 9.29 Instructieregel activiteiten aandachtsgebied stiltegebied	79
9.4.2 (paragraaf) Regels over activiteiten Stiltegebied	79
Artikel 9.30 Toepassingsbereik stiltegebied	79
Artikel 9.31 Specifieke zorgplicht stiltegebied	79
Artikel 9.32 Omgevingsvergunning activiteiten in stiltegebied	79
Artikel 9.33 Beoordelingsregel omgevingsvergunning in stille kern	80
Artikel 9.34 Beoordelingsregel omgevingsvergunning en maatwerkvoorschrift in bufferzone stiltegebied	80
Artikel 9.35 Specifieke aanvraagvereisten omgevingsvergunning in stiltegebied	80
Artikel 9.36 Afschrift omgevingsvergunning naar gemeenten	80
9.4.3 (paragraaf) Overige bepalingen stiltegebieden	80
Artikel 9.37 Plaatsing borden stiltegebied	80
10. (hoofdstuk) Uitvoering en procedures	81
10.1 (afdeling) Schadevergoeding	81
10.1.1 (paragraaf) Algemeen nadeelcompensatie	81
Artikel 10.1 Toepassingsbereik	81
Artikel 10.2 Aanwijzing adviseur	81
Artikel 10.3 Wraking adviseur	81
Artikel 10.4 Werkwijze adviseur	81
Artikel 10.5 Voorschot	81
10.1.2 (paragraaf) Schadevergoeding faunaschade	81
Artikel 10.6 Aanvraagvereisten tegemoetkoming faunaschade	81
Artikel 10.7 Taxatie van de faunaschade	82
10.2 (afdeling) Coördinatie uitvoering en handhaving	82
Artikel 10.8 Toepassingsbereik	82
Artikel 10.9 Betrokkenheid van provinciale staten	82
Artikel 10.10 Kwaliteitsdoelen	82
Artikel 10.11 Kwaliteitscriteria	82

10.3 (afdeling) Overgangsbepalingen	82
10.3.1 (paragraaf) Algemeen overgangsrecht	82
Artikel 10.12 Toepassingsbereik	82
Artikel 10.13 Overgangsrecht lopende procedures	82
Artikel 10.14 Overgangsrecht handhavingszaken	83
Artikel 10.15 Overgangsrecht melding, kennisgeving en maatwerkvoorschrift	83
Artikel 10.16 Overgangsrecht aanpassing omgevingsplan	83
10.3.2 (paragraaf) Overgangsrecht voor specifieke gevallen	83
Artikel 10.17 Overgangsrecht bestaande activiteiten in grondwaterbeschermingszones	83
Artikel 10.18 Overgangsrecht uitbreiding grondwaterbeschermingsgebied Langerak	83
Artikel 10.19 Overgangsrecht woonschip	84
Artikel 10.20 Overgangsrecht aanlegplaats en insteekhaven	84
10.4 (afdeling) Slotbepalingen	84
Artikel 10.21 Inwerkingtreding	84
Artikel 10.22 Citeertitel	84
Bijlagen	85
Bijlage I Begrippen	86
Bijlage II Aanwijzing informatieobjecten	92
Bijlage III Parameters en frequentie van bemonstering en analyse van te infiltreren water	95
Bijlage IV Modelborden	96
Bijlage V Lijst verboden activiteiten in grondwaterbeschermingsgebieden	97
Bijlage VI Lijst niet-toelaatbare voor het grondwater schadelijke stoffen	98
Bijlage VII Tabel hoeveelheidsdrempel voor stoffen	99
Bijlage VIII Specifieke eisen kabels en leidingen	101
Bijlage IX Vaarwegbeheer	103
Bijlage X Uitzondering vergunningplicht andere soorten	105
Bijlage XI Wezenlijke kenmerken en waarden	106
Bijlage XII Berekenen compensatieopgave ontwikkeling van groot openbaar belang	108
Bijlage XIII Eiland van Schalkwijk	110
Bijlage XIV Mobiliteitstoets	113
Bijlage XV Cultuurhistorie	114
Bijlage XVI Kernkwaliteiten Landschap	124
Bijlage XVII Luchtvaartterrein	126
Bijlage XVIII Toegelaten borden, spandoeken, vlaggen, informatiezuilen en vergelijkbare objecten	128
Bijlage XIX Wonen en werken	130
DEEL 3 TOELICHTING	132
Algemene toelichting	133
Provinciaal belang	133
Afwegingskader Omgevingsverordening	136
Opbouw Omgevingsverordening	137
Toelichting op 1. (hoofdstuk) Algemeen	139
1.1 (afdeling) Inleidende bepalingen	139
1.2 (afdeling) Aanvraagvereisten	140
Toelichting op 2. (hoofdstuk) Watersysteem	141
2.1 (afdeling) Omgevingswaarden en monitoring regionale kering en wateroverlast	141
2.1.1 (paragraaf) Algemene bepaling omgevingswaarde regionale kering en wateroverlast	141
2.1.2 (paragraaf) Omgevingswaarde regionale kering en wateroverlast	141
2.1.3 (paragraaf) Monitoring omgevingswaarde regionale kering en wateroverlast	142
2.2 (afdeling) Instructieregels voor water	142
2.2.1 (paragraaf) Water bij ontwikkelingen	142
2.2.2 (paragraaf) Zoetwatervoorziening	143
2.2.3 (paragraaf) Waterbeheerprogramma	143
2.2.4 (paragraaf) Legger	144
2.3 (afdeling) Activiteiten in water	145
2.3.1 (paragraaf) Beheer zwemlocatie	145
2.3.2 (paragraaf) Activiteiten met woonschip, vaartuig, ander drijvend voorwerp, haven en aanlegplaats	146
2.3.2.1 (sub paragraaf) Algemene bepaling woonschip, vaartuig, ander drijvend voorwerp, haven en aanlegplaats	146
2.3.2.2 (sub paragraaf) Activiteiten met woonschip	146
2.3.2.3 (sub paragraaf) Activiteiten met voorwerpen in en op het water	147
2.3.2.4 (sub paragraaf) Activiteiten haven en aanlegplaats voor vaartuig en voorwerp	149
2.3.3 (paragraaf) Activiteiten dempen van oppervlaktewaterlichaam	150
Toelichting op 3. (hoofdstuk) Ondergrond en bodem	151
3.1 (afdeling) Grondwaterbeheer	151
3.1.1 (paragraaf) Algemene bepaling grondwaterbeheer	151
3.1.2 (paragraaf) Instructieregels grondwaterbeheer	151
3.1.3 (paragraaf) Activiteiten met grondwater	151

3.2 (afdeling) Grondwaterbeschermingszone.....	152
3.2.1 (paragraaf) Algemene bepalingen grondwaterbeschermingszone.....	152
3.2.2 (paragraaf) Instructieregels grondwaterbeschermingszone	152
3.2.3 (paragraaf) Activiteiten in grondwaterbeschermingszone	153
3.2.4 (paragraaf) Activiteiten in waterwingebied	154
3.2.5 (paragraaf) Activiteiten in grondwaterbeschermingsgebied	155
3.2.6 (paragraaf) Activiteiten in boringsvrije zone	158
3.3 (afdeling) Grondwaterverontreiniging	159
3.3.3 (paragraaf) Grondwatersanering.....	160
3.5 (afdeling) Gesloten stortplaats	163
Toelichting op 4. (hoofdstuk) Bereikbaarheid en mobiliteit	165
4.1 (afdeling) Bereikbaarheid	165
4.2 (afdeling) Provinciale weg	165
4.2.1 (paragraaf) Algemene bepalingen provinciale weg	165
4.2.2 (paragraaf) Instructieregels provinciale weg	166
4.2.3 (paragraaf) Regels over activiteiten provinciale weg.....	166
4.2.3.1 (sub paragraaf) Algemene bepalingen activiteiten provinciale weg	166
4.2.3.2 (sub paragraaf) Activiteiten uitweg bij provinciale weg	167
4.2.3.3 (sub paragraaf) Activiteiten kabels, leidingen, duikers, goten, buizen, afrasteringen en andere werken.....	168
4.2.3.4 (sub paragraaf) Activiteiten borden en vergelijkbaar objecten	169
4.2.3.5 (sub paragraaf) Activiteiten standplaats en verkooppunt.....	170
4.2.3.6 (sub paragraaf) Activiteiten evenement.....	170
4.3 (afdeling) Lokale spoorweg	171
4.3.1 (paragraaf) Algemene bepalingen lokale spoorweg	171
4.3.2 (paragraaf) Instructieregels lokale spoorweg	171
4.3.3 (paragraaf) Regels over activiteiten lokale spoorweg	172
4.4 (afdeling) Vaarweg	172
4.4.1 (paragraaf) Algemene bepalingen vaarweg	172
4.4.2 (paragraaf) Instructieregels vaarweg	173
4.4.3 (paragraaf) Regels over activiteiten vaarweg.....	174
4.4.4 (paragraaf) Regels over activiteiten vaarwegen varend ontgassen	174
4.5 (afdeling) Luchtvaartterrein	174
4.6 (afdeling) Externe veiligheid basisnet.....	175
4.7 (afdeling) Geluid provinciale weg	175
4.8 (afdeling) Ontgrondingen voor infrastructuur en waterstaatswerken	175
Toelichting op 5. (hoofdstuk) Energie	176
5.1 (afdeling) Wind, zon en biomassa	176
5.2 (afdeling) Transformatorstation	178
Toelichting op 6. (hoofdstuk) Natuur.....	179
6.1 (afdeling) Natuurnetwerk Nederland, Groene contour en weidevogelkerngebieden	179
6.1.1 (paragraaf) Algemene bepalingen natuurnetwerk Nederland, Groene contour en weidevogelkerngebieden	179
6.1.2 (paragraaf) Instructieregels natuurnetwerk Nederland, Groene contour en weidevogelkerngebieden	179
6.1.3 (paragraaf) Regels over activiteiten compensatie aantasting natuurnetwerk Nederland	181
6.2 (afdeling) Houtopstanden en kleine landschapselementen	182
6.2.1 (paragraaf) Instructieregels houtopstanden	182
6.2.2 (paragraaf) Regels over activiteiten houtopstanden	182
6.2.3 (paragraaf) Regels over activiteiten beschermd klein landschapselement	184
6.3 (afdeling) Faunabeheer en wildbeheer.....	185
6.3.1 (paragraaf) Faunabeheer.....	185
6.3.2 (paragraaf) Wildbeheereenheden	186
6.4 (afdeling) Flora- en fauna activiteiten	187
6.4.1 (paragraaf) Beoordelingsregels omgevingsvergunning flora- en fauna activiteiten.....	187
6.4.2 (paragraaf) Vrijstelling vergunningvrije flora- en fauna activiteiten.....	187
6.4.2.1 (sub paragraaf) Vrijstelling voor ganzen	187
6.4.2.2 (sub paragraaf) Vrijstelling voor veldmuis.....	188
6.4.2.3 (sub paragraaf) Andere vrijstellingen	189
6.5 (afdeling) Invasieve exoten, bestrijding Aziatische duizendknoop.....	190
Toelichting op 7. (hoofdstuk) Cultuurhistorie en landschap	192
7.1 (afdeling) Cultuurhistorie	192
7.1.1 (paragraaf) Werelderfgoed.....	192
7.1.2 (paragraaf) Cultuurhistorische hoofdstructuur.....	193
7.2 (afdeling) Kwaliteit van landschap	194
7.2.1 (paragraaf) Instructieregels kwaliteit van landschap	194
7.2.2 (paragraaf) Regels over activiteiten landschap	195
Toelichting op 8. (hoofdstuk) Landbouw	196

8.1 Agrarisch bedrijf	196
8.2 bodembewerking veengebied	198
Toelichting op 9. (hoofdstuk) Wonen, werken, recreëren	199
9.1 Stedelijke functies in landelijk gebied	199
9.1.1 (paragraaf) Bestaande en nieuwe stedelijke functies landelijk gebied	199
9.1.2 (paragraaf) Uitbreiding woningen en bedrijventerreinen in landelijk gebied	203
9.2 (afdeling) Stedelijke functies in stedelijk gebied	204
9.3 (afdeling) Recreëren	208
9.4 (afdeling) Stiltegebied	208
9.4.1 (paragraaf) Algemene bepalingen en instructieregels stiltegebied	208
9.4.2 (paragraaf) Regels over activiteiten Stiltegebied	210
9.4.3 (paragraaf) Overige bepalingen stiltegebieden	211
Toelichting op 10. (hoofdstuk) Uitvoering en procedures	212
10.1 (afdeling) Schadevergoeding	212
10.1.1 (paragraaf) Algemeen nadeelcompensatie	212
10.1.2 (paragraaf) Schadevergoeding faunaschade	212
10.2 (afdeling) Coördinatie uitvoering en handhaving).....	212
10.3 (afdeling) Overgangsbepalingen	213
10.3.1 (paragraaf) Algemeen overgangsrecht	213
10.3.2 (paragraaf) Overgangsrecht voor specifieke gevallen.....	215
10.4 (afdeling) Slotbepalingen.....	216
Toelichting op Bijlagen	217
Toelichting op Bijlage I Begrippen.....	218
Toelichting op Bijlage II Aanwijzing informatieobjecten	221
Toelichting op Bijlage XVIII Toegelaten borden, spandoeken, vlaggen, informatiezuilen en vergelijkbare objecten	222

DEEL 1 MOTIVERING

De Omgevingswet bepaalt in artikel 2.6 dat provinciale staten één omgevingsverordening vaststellen waarin regels over de fysieke leefomgeving worden opgenomen. De Omgevingswet regelt geen overgangsrecht voor bestaande provinciale verordeningen die opgaan in de omgevingsverordening op basis van de Omgevingswet. Dus moet op het moment dat de Omgevingswet van kracht wordt, de Omgevingsverordening in werking treden. In de Omgevingsverordening provincie Utrecht 2022 zijn regels over de fysieke leefomgeving opgenomen. De Omgevingsverordening vervangt de [Interim Omgevingsverordening provincie Utrecht](#).

Het ontwerp van de omgevingsverordening is gebaseerd op:

- de [Omgevingswet](#);
- het [Besluit activiteiten leefomgeving](#);
- het [Besluit kwaliteit leefomgeving](#);
- het [Omgevingsbesluit](#);
- de [Omgevingsregeling](#); en
- de [Provinciewet](#).

Subsidiariteit

De Omgevingsverordening bevat verschillende soorten regels. In de eerste plaats de “verplichte regels”. Dit zijn de regels die de provincie moet opnemen op grond van de Omgevingswet, zoals bijvoorbeeld regels over beschermde natuurgebieden (natuurnetwerk Nederland) en omgevingswaarden voor regionale kering en wateroverlast. In de tweede plaats zijn regels opgenomen ten behoeve van de provinciale belangen en de provinciale wettelijke taken. Die regels worden alleen gesteld als dit volgt uit het [Afwegingskader](#) en dit doelmatig en doeltreffend is. Deze regels bestaan uit instructieregels en regels voor activiteiten. Instructieregels richten zich tot gemeenten en waterschappen en gaan over de inhoud en motivering van een omgevingsplan, waterschapsverordening, peilbesluit, legger en programma’s. Regels voor activiteiten gelden voor iedereen (burgers en bedrijven).

Nieuw in de verordening

Naast aanpassing van de regels aan de Omgevingswet (incl. terminologie, verwijzingen e.d.), zijn vanuit voortschrijdend inzicht en nadere verkenning enkele wijzigingen aangebracht ten opzichte van de [Interim Omgevingsverordening](#). De volgende wijzigingen zijn in de Ontwerp Omgevingsverordening doorgevoerd:

- bescherming weidevogels breder ingevoerd dan alleen bij duurzame energie;
- regels voor biomassa aangescherpt (Uitvoering van motie 103 (2020): Duidelijk over Duurzaamheid (zie Statenbrief 5/1/2021);
- regelgeving borden en andere reclameborden versimpeld (Uitvoering van motie 74 (2020): Versterking relatie boer en burger);
- kaart Kleine landschapselementen geactualiseerd en aangevuld voor Vijfheerenlanden (o.b.v. recente inventarisatie);
- aanpassing van het begrip erven in relatie tot de natuurnetwerk Nederland-regel;
- artikelen die in de [Interim Omgevingsverordening](#) op “gereserveerd” stonden, zijn zo veel mogelijk ingevuld. Dit omdat deze onderwerpen onder de Omgevingswet in samenhang met andere thema’s opgenomen konden worden. Het betreft de volgende onderwerpen: Grondwaterverontreiniging, Gesloten stortplaatsen, Geluid provinciale wegen (o.a. invoeren geluidsproductieplatforms) en Transformatorstations. Externe veiligheid is nog gereserveerd, omdat de regels afhankelijk zijn van een in de maak zijnde landelijke regeling. De bescherming van waardevolle houtopstanden wordt pas geregeld nadat de inventarisatie afgerond is en de Bossenstrategie door provinciale staten is vastgesteld. Voor deze houtopstanden blijven de beleidsregels gelden. Anticiperend op de Omgevingswet zijn deze onderwerpen en enkele artikelen, die later ingevuld worden, alvast in de Omgevingsverordening opgenomen en staan op gereserveerd.

Bovendien zijn de specifieke (aanvraag)vereisten voor vergunning-, meld- en informatieplichten aanvullend op de wettelijke eisen in de verordening aangegeven.

Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO)

In het digitale stelsel zijn er verschillende functies die allemaal met standaarden worden ondersteund. Denk aan het publiceren van omgevingswetbesluiten, het afleveren van een vergunningaanvraag of een melding en aan het opvragen van informatie in het Omgevingsloket.

Het Ontwerp heeft een formele juridische status en moet daarom voldoen aan digitale vereisten qua bestandsformaat, structurering en vormgeving. Hiermee kan zij formeel gepubliceerd worden en voor digitale dienstverlening aan burgers, bedrijven en partners via “een klik op de kaart” toegankelijk zijn via het DSO. Dit heeft tot gevolg dat de digitaliseringsopgave leidend is voor de opzet van de Ontwerp Omgevingsverordening.

Vervolg

De Ontwerp Omgevingsverordening ligt van 1 juni 2021 t/m 12 juli 2021 ter inzage. In die periode kunnen door iedereen zienswijzen ingediend worden en is er een inloopavond en een hoorzitting. Daarna wordt een concept nota van beantwoording opgesteld. De ingediende zienswijzen en de concept nota van beantwoording betreffen provinciale staten bij de besluitvorming.

DEEL 2 REGELS

1. (hoofdstuk) Algemeen

1.1 (afdeling) Inleidende bepalingen

Artikel 1.1 Begripsbepalingen en informatieobjecten

1. Bijlage I Begrippen bij deze verordening bevat begripsbepalingen voor de toepassing van deze verordening.
2. Bijlage II Aanwijzing informatieobjecten bij deze verordening wijst de geometrische begrenzing van de gebieden aan voor de toepassing van deze verordening.

Artikel 1.2 Meet- en rekenbepalingen

[Gereserveerd]

Artikel 1.3 Reikwijdte verordening

Regels in deze verordening worden gesteld met het oog op het:

- a. bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit; en
- b. doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke functies.

Artikel 1.4 Schakelbepaling

1. In deze verordening en de daarop berustende bepalingen wordt onder een omgevingsplan mede verstaan:
 - a. een projectbesluit; en
 - b. een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit.
2. In deze verordening en de daarop berustende bepalingen wordt onder motivering van een omgevingsplan mede verstaan de toelichting op de besluiten, bedoeld in het eerste lid.

Artikel 1.5 Normadressaat

Aan de regels over activiteiten in deze verordening wordt voldaan door degene die de activiteit verricht. Diegene draagt zorg voor de naleving van de regels over de activiteit.

Artikel 1.6 Ontheffing instructieregel

1. Gedeputeerde staten kunnen op basis van een integrale afweging van provinciale belangen ontheffing verlenen van een instructieregel.
2. Gedeputeerde staten kunnen aan de ontheffing voorschriften verbind en als dit noodzakelijk is vanwege de betrokken provinciale belangen.

Artikel 1.7 Ontheffing voor experimenten of innovatie

1. Om experimenten in een gebied of innovatieve ontwikkelingen een kans te geven, kunnen gedeputeerde staten ontheffing van instructieregels verlenen.
2. Een ontheffing van de instructieregels kan alleen worden verleend als:
 - a. projecten die zijn gericht op verbetering van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving niet kunnen worden gerealiseerd onder de geldende regelgeving; en
 - b. nadat door een gemeente(n) of waterschap(pen) en provincie een gezamenlijk kader en daarbij behorende werkwijze is vastgesteld; of
 - c. er sprake is van nieuwe technologische ontwikkelingen.

Artikel 1.8 Hardheidsclausule

1. Gedeputeerde staten kunnen op basis van een integrale afweging van provinciale belangen met een omgevingsvergunning afwijken van andere regels dan instructieregels, als dit nodig is voor het realiseren van een project of plan dat onevenredig wordt belemmerd door deze regels.
2. Gedeputeerde staten kunnen aan de omgevingsvergunning voorschriften verbinden als dit noodzakelijk is vanwege de betrokken provinciale belangen.

Artikel 1.9 Wijzigen en intrekken omgevingsvergunning

Gedeputeerde Staten kunnen een omgevingsvergunning op grond van deze verordening wijzigen of intrekken, indien:

- a. in strijd met de omgevingsvergunning of de daaraan verbonden voorschriften wordt gehandeld;
- b. de omgevingsvergunning ten gevolge van een onjuiste of onvolledige gegevens is verleend;
- c. door verandering van wetgeving, gewijzigde omstandigheden of gewijzigde inzichten de bescherming van de belangen waarop deze verordening ziet, zwaarder wegen dan het belang van de betrokkene bij een ongewijzigde omgevingsvergunning;
- d. gedurende twee jaar of een binnen de omgevingsvergunning langere genoemde termijn geen activiteiten zijn verricht met gebruikmaking van de omgevingsvergunning.

1.2 (afdeling) Aanvraagvereisten

Artikel 1.10 Aanvraagvereisten ontheffing instructieregels

Bij een aanvraag om een ontheffing van instructieregels worden in ieder geval de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:

- a. de instructieregels waarvan ontheffing wordt aangevraagd;
- b. een onderbouwing van de aanvraag om ontheffing; en
- c. als de ontheffing wordt aangevraagd vanwege een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit: deze aanvraag en de daarbij verstrekte gegevens en bescheiden.

Artikel 1.11 Aanvraagvereisten toepassing hardheidsclausule

Bij een aanvraag tot toepassing van de hardheidsclausule worden in ieder geval de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:

- a. als de toepassing van de hardheidsclausule wordt aangevraagd vanwege een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit: deze aanvraag en de daarbij verstrekte gegevens en bescheiden; en
- b. een onderbouwing van de aanvraag tot toepassing.

Artikel 1.12 Aanvraagvereisten melding of informatieplicht

Een melding wordt ondertekend en bevat in ieder geval:

- a. de naam en het adres van degene die de activiteit verricht;
- b. het telefoonnummer en indien de aanvraag elektronisch wordt ingediend, het e-mailadres van de aanvrager of gemachtigde;
- c. de aanduiding van de activiteit;
- d. het adres waarop de activiteit wordt verricht; en
- e. de dagtekening.

2. (hoofdstuk) Watersysteem

2.1 (afdeling) Omgevingswaarden en monitoring regionale kering en wateroverlast

2.1.1 (paragraaf) Algemene bepaling omgevingswaarde regionale kering en wateroverlast

Artikel 2.1 Oogmerk omgevingswaarde en monitoring regionale kering en wateroverlast

De regels in deze afdeling zijn gesteld met het oog op het waarborgen van de veiligheid en het voorkomen of beperken van wateroverlast.

2.1.2 (paragraaf) Omgevingswaarde regionale kering en wateroverlast

Artikel 2.2 Omgevingswaarde regionale kering

1. Voor **Dijktraject 1 op 10** geldt:
 - a. als omgevingswaarde de gemiddelde overschrijdingskans waarop een dijktraject moet zijn berekend;
 - b. de gemiddelde overschrijdingskans van 1 keer per 10 jaar van de hoogste waterstand waarop het dijktraject moet zijn berekend;
 - c. de omgevingswaarde is een resultaatsverplichting; en
 - d. aan de omgevingswaarde wordt voldaan met ingang van 1 januari 2030.
2. Voor **Dijktraject 1 op 30** geldt:
 - a. als omgevingswaarde de gemiddelde overschrijdingskans waarop een dijktraject moet zijn berekend;
 - b. de gemiddelde overschrijdingskans van 1 keer per 30 jaar van de hoogste waterstand waarop het dijktraject moet zijn berekend;
 - c. de omgevingswaarde is een resultaatsverplichting; en
 - d. aan de omgevingswaarde wordt voldaan met ingang van 1 januari 2030.
3. Voor **Dijktraject 1 op 100** geldt:
 - a. als omgevingswaarde de gemiddelde overschrijdingskans waarop een dijktraject moet zijn berekend;
 - b. de gemiddelde overschrijdingskans van 1 keer per 100 jaar van de hoogste waterstand waarop het dijktraject moet zijn berekend;
 - c. de omgevingswaarde is een resultaatsverplichting; en
 - d. aan de omgevingswaarde wordt voldaan met ingang van 1 januari 2030.
4. Voor **Dijktraject 1 op 300** geldt:
 - a. als omgevingswaarde de gemiddelde overschrijdingskans waarop een dijktraject moet zijn berekend;
 - b. de gemiddelde overschrijdingskans van 1 keer per 300 jaar van de hoogste waterstand waarop het dijktraject moet zijn berekend;
 - c. de omgevingswaarde is een resultaatsverplichting; en
 - d. aan de omgevingswaarde wordt voldaan met ingang van 1 januari 2030.
5. Voor **Dijktraject 1 op 1000** geldt:
 - a. als omgevingswaarde de gemiddelde overschrijdingskans waarop een dijktraject moet zijn berekend;
 - b. de gemiddelde overschrijdingskans van 1 keer per 1000 jaar van de hoogste waterstand waarop het dijktraject moet zijn berekend;
 - c. de omgevingswaarde is een resultaatsverplichting; en
 - d. aan de omgevingswaarde wordt voldaan met ingang van 1 januari 2030.
6. Voor **Dijktraject 1 op 1250** geldt:
 - a. als omgevingswaarde de gemiddelde overschrijdingskans waarop een dijktraject moet zijn berekend;
 - b. de gemiddelde overschrijdingskans van 1 keer per 1250 jaar van de hoogste waterstand waarop het dijktraject moet zijn berekend;
 - c. de omgevingswaarde is een resultaatsverplichting; en
 - d. aan de omgevingswaarde wordt voldaan met ingang van 1 januari 2030.

Artikel 2.3 Omgevingswaarde Slaperdijk

1. Voor het gebied **handhaven huidig profiel Slaperdijk** gelden de volgende omgevingswaarden:
 - a. het handhaven van het profiel dat op 1 september 2008 aanwezig was; en
 - b. het afsluitbaar maken van de doorgangen in de Slaperdijk, waaronder die in het Valleikanaal ter hoogte van de Rode Haan.
2. De omgevingswaarden zijn een resultaatsverplichting.

Artikel 2.4 Omgevingswaarde wateroverlast binnen de bebouwde kom Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden

1. Met het oog op de bergings- en afvoercapaciteit waarop regionale wateren worden ingericht, geldt voor het gebied van een gemeente in het beheersgebied van **Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden binnen de bebouwde kom** waar feitelijk bebouwing, hoofdinfrastructuur of spoorwegen aanwezig zijn als omgevingswaarde een gemiddelde overstromingskans van 1 keer per 100 jaar.
2. Voor het overige gebied binnen de bebouwde kom geldt als omgevingswaarde een gemiddelde overstromingskans van 1 keer per 10 jaar.

3. Bij de beoordeling of een gebied als bedoeld in het tweede lid voldoet aan de omgevingswaarde, kan een gedeelte van de oppervlakte van het gebied van ten hoogste 10% buiten beschouwing worden gelaten.
4. De omgevingswaarde is een inspanningsverplichting.

Artikel 2.5 Omgevingswaarde wateroverlast binnen de bebouwde kom Waterschap Amstel, Gooi en Vecht

1. Met het oog op de bergings- en afvoercapaciteit waarop regionale wateren worden ingericht, geldt voor het gebied van een gemeente in het beheersgebied van **Waterschap Amstel, Gooi en Vecht binnen de bebouwde kom** waar feitelijk bebouwing, hoofdinfrastructuur of spoorwegen aanwezig zijn als omgevingswaarde een gemiddelde overstromingskans van 1 keer per 100 jaar.
2. Voor het overige gebied binnen de bebouwde kom geldt als omgevingswaarde een gemiddelde overstromingskans van 1 keer per 10 jaar.
3. Bij de beoordeling of een gebied als bedoeld in het tweede lid voldoet aan de omgevingswaarde, kan een gedeelte van de oppervlakte van het gebied van ten hoogste 5% buiten beschouwing worden gelaten.
4. De omgevingswaarde is een inspanningsverplichting.

Artikel 2.6 Omgevingswaarde wateroverlast binnen de bebouwde kom Waterschap Vallei en Veluwe

1. Met het oog op de bergings- en afvoercapaciteit waarop regionale wateren worden ingericht, geldt voor het gebied van een gemeente in het beheersgebied van **Waterschap Vallei en Veluwe binnen de bebouwde kom** waar feitelijk bebouwing, hoofdinfrastructuur of spoorwegen aanwezig zijn als omgevingswaarde een gemiddelde overstromingskans van 1 keer per 100 jaar.
2. Voor het overige gebied binnen de bebouwde kom geldt als omgevingswaarde een gemiddelde overstromingskans van 1 keer per 10 jaar.
3. Bij de beoordeling of een gebied als bedoeld in het tweede lid voldoet aan de omgevingswaarde, kan een gedeelte van de oppervlakte van het gebied van ten hoogste 5% buiten beschouwing worden gelaten.
4. De omgevingswaarde is een inspanningsverplichting.

Artikel 2.7 Omgevingswaarde wateroverlast binnen de bebouwde kom Waterschap Rivierenland

1. Met het oog op de bergings- en afvoercapaciteit waarop regionale wateren worden ingericht, geldt voor het gebied van een gemeente in het beheersgebied van **Waterschap Rivierenland binnen de bebouwde kom** waar feitelijk bebouwing, hoofdinfrastructuur of spoorwegen aanwezig zijn, als omgevingswaarde een gemiddelde overstromingskans van 1 keer per 100 jaar.
2. Voor het overige gebied binnen de bebouwde kom geldt als omgevingswaarde een gemiddelde overstromingskans van 1 keer per 10 jaar.
3. Bij de beoordeling of een gebied als bedoeld in het tweede lid voldoet aan de omgevingswaarde, kan een gedeelte van de oppervlakte van het gebied van ten hoogste 5% buiten beschouwing worden gelaten.
4. De omgevingswaarde is een inspanningsverplichting.

Artikel 2.8 Omgevingswaarde wateroverlast buiten de bebouwde kom Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden

1. Met het oog op de bergings- en afvoercapaciteit waarop regionale wateren worden ingericht, geldt voor het gebied van een gemeente in het beheersgebied van **Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden buiten de bebouwde kom** waar glastuinbouw en hoogwaardige land- en tuinbouw aanwezig zijn als omgevingswaarde een gemiddelde kans op overstroming van 1 keer per 50 jaar.
2. Bij de beoordeling of een gebied als bedoeld in het eerste lid voldoet aan de omgevingswaarde, kan een gedeelte van de oppervlakte van het gebied van ten hoogste 1% buiten beschouwing worden gelaten.
3. Voor het overige gebied buiten de bebouwde kom geldt in de periode 1 maart tot 1 november als omgevingswaarde een gemiddelde kans op overstroming van 1 keer per 10 jaar.
4. Bij de beoordeling of een gebied als bedoeld in het derde lid voldoet aan de omgevingswaarde, kan een gedeelte van de oppervlakte van het gebied van ten hoogste 10% buiten beschouwing worden gelaten.
5. De omgevingswaarde is een inspanningsverplichting.

Artikel 2.9 Omgevingswaarde wateroverlast buiten de bebouwde kom Waterschap Amstel, Gooi en Vecht

1. Met het oog op de bergings- en afvoercapaciteit waarop regionale wateren worden ingericht, geldt voor het gebied van een gemeente in het beheersgebied van **Waterschap Amstel, Gooi en Vecht buiten de bebouwde kom** waar bebouwing aanwezig is, als omgevingswaarde een gemiddelde kans op overstroming van 1 keer per 100 jaar.
2. Voor het gebied buiten de bebouwde kom waar glastuinbouw en hoogwaardige land- en tuinbouw aanwezig zijn in het beheersgebied van het waterschap geldt als omgevingswaarde een gemiddelde kans op overstroming van 1 keer per 50 jaar.
3. Bij de beoordeling of een gebied als bedoeld in het tweede lid voldoet aan de omgevingswaarde, kan een gedeelte van de oppervlakte van het gebied van ten hoogste 1% buiten beschouwing worden gelaten.
4. Voor het gebied buiten de bebouwde kom waar akkerbouw aanwezig is in het beheersgebied van het waterschap geldt als omgevingswaarde een gemiddelde kans op overstroming van 1 keer per 25 jaar.
5. Bij de beoordeling of een gebied als bedoeld in het vierde lid voldoet aan de omgevingswaarde, kan een gedeelte van de oppervlakte van het gebied van ten hoogste 1% buiten beschouwing worden gelaten.

6. Voor het gebied buiten de bebouwde kom waar grasland aanwezig is in het beheersgebied van het waterschap geldt in de periode 1 maart tot 1 oktober als omgevingswaarde een gemiddelde kans op overstroming van 1 keer per 10 jaar.
7. Bij de beoordeling of een gebied als bedoeld in het zesde lid voldoet aan de omgevingswaarde, kan een gedeelte van de oppervlakte van het gebied van ten hoogste 10% buiten beschouwing worden gelaten.
8. De omgevingswaarde is een inspanningsverplichting.

Artikel 2.10 Omgevingswaarde wateroverlast buiten de bebouwde kom Waterschap Vallei en Veluwe

1. Met het oog op de bergings- en afvoercapaciteit waarop regionale wateren worden ingericht, geldt voor het gebied van een gemeente in het beheersgebied van **Waterschap Vallei en Veluwe buiten de bebouwde kom** als omgevingswaarde een gemiddelde kans op overstroming van 1 keer per 100 jaar.
2. Bij de beoordeling of een gebied als bedoeld in het eerste lid voldoet aan de omgevingswaarde, kan een gedeelte van de oppervlakte van het gebied van ten hoogste 5% buiten beschouwing worden gelaten.
3. De omgevingswaarde is een inspanningsverplichting.

Artikel 2.11 Omgevingswaarde wateroverlast buiten de bebouwde kom Waterschap Rivierenland

1. Met het oog op de bergings- en afvoercapaciteit waarop regionale wateren worden ingericht, geldt voor het gebied van een gemeente in het beheersgebied van **Waterschap Rivierenland buiten de bebouwde kom** waar feitelijk hoofdinfrastructuur en spoorwegen aanwezig zijn in het beheersgebied van het waterschap, als omgevingswaarde een gemiddelde kans op overstroming van 1 keer per 100 jaar.
2. Voor het gebied van een gemeente buiten de bebouwde kom waar glastuinbouw en hoogwaardige land- en tuinbouw aanwezig zijn in het beheersgebied van het waterschap geldt als omgevingswaarde een gemiddelde kans op overstroming van 1 keer per 50 jaar.
3. Bij de beoordeling of een gebied als bedoeld in het tweede lid voldoet aan de omgevingswaarde, kan een gedeelte van de oppervlakte van het gebied van ten hoogste 1% buiten beschouwing worden gelaten.
4. Voor het gebied van een gemeente buiten de bebouwde kom waar akkerbouw aanwezig is in het beheersgebied van het waterschap geldt als omgevingswaarde een gemiddelde kans op overstroming van 1 keer per 25 jaar.
5. Bij de beoordeling of een gebied als bedoeld in het vierde lid voldoet aan de omgevingswaarde, kan een gedeelte van de oppervlakte van het gebied van ten hoogste 1% buiten beschouwing worden gelaten.
6. Voor het gebied van een gemeente buiten de bebouwde kom waar grasland aanwezig is in het beheersgebied van het waterschap geldt als omgevingswaarde een gemiddelde kans op overstroming van 1 keer per 10 jaar.
7. Bij de beoordeling of een gebied als bedoeld in het zesde lid voldoet aan de omgevingswaarde, kan een gedeelte van de oppervlakte van het gebied van ten hoogste 5% buiten beschouwing worden gelaten.
8. Voor bebouwing die is gelegen buiten de bebouwde kom, geldt de omgevingswaarde van het omringende landgebruik, bedoeld in het eerste tot en met zevende lid.
9. De omgevingswaarde is een inspanningsverplichting.

2.1.3 (paragraaf) Monitoring omgevingswaarde regionale kering en wateroverlast

Artikel 2.12 Instructieregel monitoring omgevingswaarde regionale kering

Het waterschap is belast met de uitvoering van de monitoring voor de omgevingswaarden, bedoeld in de artikelen 2.2 en 2.3.

Artikel 2.13 Instructieregel monitoring omgevingswaarde wateroverlast

1. Het waterschap is belast met de uitvoering van de monitoring voor de omgevingswaarden, bedoeld in de artikelen 2.4 tot en met 2.11.
2. De monitoring vindt plaats door bepaling van de bergings- en afvoercapaciteit van de regionale wateren in de actuele toestand door metingen, berekeningen en modellen volgens:
 - a. een door gedeputeerde staten beschikbaar gestelde leidraad; of
 - b. een door het waterschap, in overleg met gedeputeerde staten, te bepalen methode.

2.2 (afdeling) Instructieregels voor water

2.2.1 (paragraaf) Water bij ontwikkelingen

Artikel 2.14 Instructieregel vrijwaringszone regionale waterkering

Een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Vrijwaringszone regionale waterkering** bevat regels die de waterkerende functie beschermen en voorzien in een vrijwaringszone aan weerszijden van de waterkering.

Artikel 2.15 Instructieregel waterbergingsgebied

1. Een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Waterbergingsgebied** bevat geen regels die ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving toestaan die in strijd zijn met de waterbergingsfunctie, tenzij die ontwikkelingen plaatsvinden op basis van bestaande uitbreidingsrechten ter plaatse van de al aanwezige functies.

2. De motivering van een omgevingsplan bevat een beschrijving van het door de gemeente te voeren beleid ter zake en de wijze waarop met het waterbergingsbelang is omgegaan.

Artikel 2.16 Instructieregel overstroombaar gebied

1. Een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Overstroombaar gebied** bevat regels die rekening houden met overstromingsrisico's. Binnendijs is dit van toepassing op kwetsbare en vitale objecten en woonwijken en bedrijventerreinen. Buitendijs is dit ook van toepassing op individuele woningen en bedrijven.
2. De motivering van een omgevingsplan bevat een beschrijving van het door de gemeente te voeren beleid ter zake en de wijze waarop met het overstromingsrisico is omgegaan.

2.2.2 (paragraaf) Zoetwatervoorziening

Artikel 2.17 Instructieregel rangorde bij waterschaarste Amsterdam-Rijnkanaal en Lek

1. Bij waterschaarste of dreigende waterschaarste geeft het waterschap, gelet op de verdeling van het beschikbare water over de maatschappelijke en ecologische behoeften, bij de verdeling van het beschikbare water vanuit het **Amsterdam-Rijnkanaal en de Lek** wat betreft de in artikel 3.14, eerste lid, onder c, van het Besluit kwaliteit leefomgeving bedoelde behoeften, achtereenvolgens prioriteit aan:
 - a. het verwerken van industrieel proceswater; en
 - b. de tijdelijke beregning van kapitaalintensieve gewassen.
2. Bij waterschaarste of dreigende waterschaarste geeft het waterschap, gelet op de verdeling van het beschikbare water over de maatschappelijke en ecologische behoeften, bij de verdeling van het beschikbare water vanuit het Amsterdam-Rijnkanaal en de Lek wat betreft de in artikel 3.14, eerste lid, onder d, van het Besluit kwaliteit leefomgeving bedoelde behoeften, achtereenvolgens prioriteit aan:
 - a. de waterkwaliteit in stedelijk gebied;
 - b. beroepsvaart;
 - c. akkerbouw;
 - d. beregning sportvelden;
 - e. grasland;
 - f. recreatievaart; en
 - g. natuur, voor zover het niet gaat om het voorkomen van onomkeerbare schade.
3. Bij waterbehoeften buiten het gebied van het waterschap zijn het eerste en tweede lid van overeenkomstige toepassing.

Artikel 2.18 Instructieregel rangorde bij waterschaarste Neder-Rijn

Bij waterschaarste of dreigende waterschaarste geeft het waterschap, met het oog op de verdeling van het beschikbare water voor het aanvoergebied vanuit de inlaat Grebbesluis in **de Neder-Rijn**, bij het beheer van de regionale wateren wat betreft de in artikel 3.14, eerste lid, onder d, van het Besluit kwaliteit leefomgeving bedoelde behoeften, voor de regionale wateren achtereenvolgens prioriteit aan:

- a. doorspoeling in geval van een milieu-incident of vanwege de volksgezondheid;
- b. beroepsvaart;
- c. doorspoeling van stedelijk gebied ter verbetering van de waterkwaliteit of ter bestrijding van stankoverlast;
- d. akkerbouw en vollegroondstuinbouw;
- e. sportvelden en greens;
- f. beregning van gras- en maïsland;
- g. recreatievaart; en
- h. overige natuur, voor zover het niet gaat om het voorkomen van onomkeerbare schade, met inbegrip van maatregelen die nodig zijn voor het realiseren van de doelstellingen van de kaderrichtlijn water.

2.2.3 (paragraaf) Waterbeheerprogramma

Artikel 2.19 Instructieregel inhoud waterbeheerprogramma

1. Het waterbeheerprogramma bevat in ieder geval:
 - a. de beschrijving van de bestaande toestand van watersystemen waarover het beheer van het waterschap zich uitstrekt;
 - b. het beleid voor het beheer van de watersystemen, gericht op de aan de watersystemen toegekende functies en doelstellingen;
 - c. een beschrijving van de maatregelen met prioriteitstelling en fasering, die nodig zijn om de gestelde doelen te realiseren of de geconstateerde knelpunten op te lossen; en
 - d. een raming van de kosten van de gedurende de planperiode te nemen maatregelen, een overzicht in de dekking van de kosten en een indicatie van het verloop van de op te leggen heffingen in de planperiode.
2. De motivering van een waterbeheerprogramma bevat een onderbouwing waarin ten minste zijn opgenomen:
 - a. de aan het waterbeheerprogramma ten grondslag liggende afwegingen en uitkomsten van de verrichte onderzoeken; en
 - b. een overzicht van de strategische doelstellingen in het regionaal waterprogramma, die worden gerealiseerd door het uitvoeren van de maatregelen, bedoeld in het eerste lid, onder c.

2.2.4 (paragraaf) Legger

Artikel 2.20 Instructieregel legger waterstaatswerken

1. De legger bevat in ieder geval:
 - a. het lengteprofiel en de dwarsprofielen van de primaire en regionale waterkeringen en het profiel van vrije ruimte;
 - b. de dwarsprofielen van de oppervlaktewaterlichamen die door het waterschap worden beheerd; en
 - c. een omschrijving van de ondersteunende kunstwerken en de bijzondere constructies die deel uitmaken van de primaire en regionale waterkeringen en van de oppervlaktewaterlichamen die worden beheerd.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op de Slaperdijk, bedoeld in artikel 2.3.

Artikel 2.21 Vrijstelling verplichtingen inhoud legger

De in artikel 2.39, eerste lid, van de wet bedoelde verplichtingen om in de legger vorm en constructie te beschrijven, gelden niet voor:

- a. waterbergingsgebieden; en
- b. oppervlaktewaterlichamen die in de legger zijn aangeduid als C-wateren.

2.2.5 (paragraaf) Peilbesluit

Artikel 2.22 Instructieregel vaststellen peilbesluit

Het waterschap stelt binnen **verplicht peilbesluitgebied** één of meer peilbesluiten vast voor de oppervlaktewaterlichamen in gebieden waar het waterschap onder normale omstandigheden de wateraanvoer en waterafvoer kan beheersen.

Artikel 2.23 Instructieregel inhoud peilbesluit

1. Het peilbesluit bevat de begrenzing van het gebied waarbinnen de oppervlaktewaterlichamen gelegen zijn waarop het peilbesluit betrekking heeft.
2. De motivering van een peilbesluit bevat een onderbouwing waarin ten minste zijn opgenomen:
 - a. de aan het besluit ten grondslag liggende afwegingen en uitkomsten van de verrichte onderzoeken;
 - b. een aanduiding van de veranderingen van de waterstanden ten opzichte van de bestaande situatie; en
 - c. een aanduiding van de gevolgen van de te handhaven waterstanden voor de diverse betrokken belangen.

Artikel 2.24 Instructieregel actuele peilbesluiten

Het waterschap draagt zorg dat een peilbesluit actueel is en in ieder geval is toegesneden op veranderingen in zowel de omstandigheden ter plaatse als de aanwezige functies en belangen.

2.3 (afdeling) Activiteiten in water

2.3.1 (paragraaf) Beheer zwemlocatie

Artikel 2.25 Oogmerk beheer zwemlocatie

De regels in deze paragraaf zijn gesteld met het oog op:

- a. het beschermen van de gezondheid van de gebruikers van een zwemlocatie; en
- b. het in en om het zwemwater voorkomen van letsel van de gebruikers.

Artikel 2.26 Toepassingsbereik beheer zwemlocatie

Deze paragraaf is van toepassing op het beheer van een op grond van artikel 3.2 van het Besluit kwaliteit leefomgeving aangewezen zwemlocatie in oppervlaktewater.

Artikel 2.27 Beheer zwemlocatie

De houder van een zwemlocatie:

- a. is gedurende het badseizoen verantwoordelijk voor een veilige en hygiënische zwemlocatie;
- b. treft maatregelen op grond van de resultaten van het jaarlijkse, conform de [Handreiking fysieke veiligheid zwemmers](#) in oppervlaktewater door of namens gedeputeerde staten uitgevoerde, veiligheidsonderzoek om de veiligheid te waarborgen of te verbeteren;
- c. draagt er zorg voor dat de maatregelen worden getroffen op basis van het zwemwaterprofiel die redelijkerwijs tot diens verantwoordelijkheid kunnen worden gerekend;
- d. voert periodiek voldoende beheer en onderhoud uit gericht op de veiligheid en hygiëne voor de bezoekers;
- e. draagt er zorg voor dat maatregelen worden genomen, die redelijkerwijs tot zijn verantwoordelijkheid kunnen worden gerekend, als er naar aanleiding van de monitoring uitgevoerd door de waterbeheerder van het oppervlaktewater zwemwaterverontreinigingen worden vastgesteld;
- f. voert periodiek voldoende onderzoek uit naar de omstandigheden in en om de zwemwaterlocatie die een negatief effect kunnen hebben op de veiligheid en hygiëne van de bezoekers;
- g. draagt zorg voor adequate sanitaire voorzieningen voor de bezoekers;

- h. draagt er zorg voor door middel van afbakening van een veilige zwemzone dat bezoekers veilig kunnen zwemmen en niet in aanraking kunnen komen met andere vormen van waterrecreatie die de veiligheid van de bezoekers in gevaar kunnen brengen;
- i. duldt, op aangeven van de provincie, en met het oog op gevaren voor de veiligheid en hygiëne van de bezoekers, tekens bij de zwemlocatie om bezoekers te informeren over een waarschuwing, negatief zwemadvies of zwemverbod;
- j. houdt voldoende toezicht op de veiligheid van de zwemmers gedurende de uren dat de zwemlocatie is opengesteld voor het publiek, voor die locaties waar entree wordt geheven aan de bezoekers voor het gebruik van de zwemlocatie; en
- k. stelt bij onverwachte situaties die negatieve gevolgen kunnen hebben op de kwaliteit van het zwemwater of de gezondheid en veiligheid van de zwemmers de provincie zo snel mogelijk hiervan op de hoogte.

2.3.2 (paragraaf) Activiteiten met woonschip, vaartuig, ander drijvend voorwerp, haven en aanlegplaats

2.3.2.1 (sub paragraaf) Algemene bepaling woonschip, vaartuig, ander drijvend voorwerp, haven en aanlegplaats

Artikel 2.28 Oogmerk woonschip, vaartuig, ander drijvend voorwerp, haven en aanlegplaats

De regels in deze paragraaf zijn gesteld met het oog op het behoud van landschappelijke, natuurwetenschappelijke, cultuurhistorische en archeologische waarden.

2.3.2.2 (sub paragraaf) Activiteiten met woonschip

Artikel 2.29 Toepassingsbereik woonschip

Deze sub paragraaf is van toepassing op activiteiten met woonschepen in het **Gebied ligplaatsen**.

Artikel 2.30 Omgevingsvergunning woonschip

1. Het is verboden zonder omgevingsvergunning een woonschip ligplaats te laten nemen, te ankeren, af te meren, anderszins in het water te plaatsen of te houden.
2. Het is verboden om bij een woonschip een aanlegplaats en daarmee verband houdende oever- en afmeervoorzieningen te maken of te hebben, als:
 - a. het woonschip in strijd met het eerste lid is afgemeerd;
 - b. voor het woonschip een omgevingsvergunning met oeverbeleid geldt; of
 - c. voor het woonschip een voorschrift als bedoeld in artikel 2.32, zesde lid, aan de omgevingsvergunning is verbonden.

Artikel 2.31 Vrijstelling woonschip

Het verbod, bedoeld in artikel 2.30, eerste lid, geldt, met uitzondering van woonschepen waarvoor een omgevingsvergunning geldt op basis van type- of oeverbeleid, niet voor:

- a. een woonschip bij een lig- en aanlegplaats, die als zodanig in een omgevingsplan is aangewezen, als:
 - i. dat omgevingsplan voldoet aan artikel 9.4; of
 - ii. een woonschip voldoet aan de maximale maatvoering, bedoeld in artikel 2.32, tweede lid, onder a; en
- b. één woonschip in een jacht- of bedrijfshaven, dat daar in gebruik is als verenigingsaccommodatie.

Artikel 2.32 Beoordelingsregel omgevingsvergunning woonschip

1. De omgevingsvergunning, bedoeld in artikel 2.30, eerste lid, wordt alleen verleend voor:
 - a. een woonschip op een ligplaats, waarvoor op de datum van inwerkingtreding van deze verordening al een ontheffing gold op grond van de Verordening bescherming natuur en landschap provincie Utrecht 1996, de Landschapsverordening provincie Utrecht 2011 of de Verordening Natuur en Landschap provincie Utrecht 2017; of
 - b. een woonschip op een ligplaats die als zodanig in een omgevingsplan is aangewezen.
2. De omgevingsvergunning wordt alleen verleend als:
 - a. de lengte, breedte en hoogte van een woonschip, met inbegrip van een eventueel in het verlengde van de lengterichting van het woonschip, dan wel aan de waterzijde van het woonschip, aangelegd terras, respectievelijk ten hoogste 30 meter, 6 meter en 4 meter zijn;
 - b. de onderlinge afstand tussen twee woonschepen tenminste 5 meter bedraagt; en
 - c. bij woonschepen in een uiterwaard: de aanlegplaats op de oever minimale voorzieningen heeft en het woonschip het uiterlijk heeft van een varende voormalig binnenvaartschip.
3. De maten worden gemeten waar zij, met inbegrip van al hetgeen vast aan het woonschip verbonden is, boven of onder water het grootst zijn en de hoogte wordt gemeten vanaf de waterlijn.
4. Bij het vaststellen van de maten blijven stuurhutten, masten, lichtkoepels, schoorstenen, antennes en andere ondergeschikte onderdelen buiten beschouwing.
5. Gedeputeerde staten kunnen in bijzondere gevallen afwijken van het tweede lid.
6. Gedeputeerde staten kunnen aan een omgevingsvergunning het voorschrift verbinden dat deze na afloop van de geldigheidsduur niet meer zal worden verleend aan dezelfde of een andere vergunninghouder of voor hetzelfde of een ander woonschip.
7. Bij de toepassing van het eerste tot en met zesde lid kunnen gedeputeerde staten het type- of oeverbeleid betrekken.

8. Het college van burgemeester en wethouders van de betrokken gemeente, het dagelijks bestuur van het betrokken waterschap, of een andere toepasselijke waterbeheerder, zijn adviseur voor de omgevingsvergunning, tenzij de aanvraag om omgevingsvergunning betrekking heeft op eigendomsoverdracht van een bestaande omgevingsvergunning of verlenging van de periode waarvoor omgevingsvergunning is verleend.

Artikel 2.33 Specifieke aanvraagvereisten omgevingsvergunning woonschip

In aanvulling op de aanvraagvereisten in de wet worden bij een aanvraag om een omgevingsvergunning, bedoeld in artikel 2.30, tenminste de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:

- a. naam van het woonschip;
- b. lengte van het woonschip in centimeters;
- c. breedte van het woonschip in centimeters;
- d. hoogte van het woonschip vanaf de waterspiegel tot het plat dak of goothoogte in combinatie met nokhoogte in centimeters;
- e. kenmerk van het gemeentelijk bestemmingsplan waarin de ligplaats is geregeld;
- f. een tekening in A4-formaat op schaal met daarop het woonschip, de ligplaats en eventuele afmeervoorzieningen zoals steigers, vlonders en afmeerpalen;
- g. de reden voor de aanvraag:
 - i. verlenging van een bestaande omgevingsvergunning;
 - ii. wijziging van de tenaamstelling van de omgevingsvergunning;
 - iii. vervanging van het woonschip;
 - iv. verbouwing van het woonschip;
 - v. nieuwe ligplaats;
- h. en indien van toepassing: het kenmerk van een eerder verleende omgevingsvergunning of een eerder verleende provinciale ontheffing.

Artikel 2.34 Verzoek omgevingsvergunning op naam van ander

De houder van een omgevingsvergunning kan gedeputeerde staten verzoeken de omgevingsvergunning:

- a. op naam van een ander te stellen; of
- b. te verlenen voor een vervangend woonschip op dezelfde locatie.

2.3.2.3 (sub paragraaf) Activiteiten met voorwerpen in en op het water

Artikel 2.35 Toepassingsbereik voorwerpen in en op het water

Deze sub paragraaf is van toepassing op activiteiten met vaartuigen en voorwerpen in het **Gebied landschappelijke waarden**.

Artikel 2.36 Verbod voorwerpen in en op het water

1. Het is verboden een voorwerp, anders dan een woonschip of woonark, ligplaats te laten nemen, te ankeren, af te meren, of anderszins in, op of vlak boven een water te plaatsen of te houden.
2. Het verbod geldt niet voor een drijvend voorwerp of vaartuig aangemeerd op plaatsen waarbij één van de verkeerstekens E.5 tot en met E.7.1 van [bijlage 7 bij het Binnenvaartpolitiereglement](#) en [bijlage 7 van het Rijnvaartpolitiereglement](#) zijn geplaatst.
3. Het verbod geldt ook niet voor:
 - a. vaartuigen en voorwerpen in jacht- of bedrijfshavens en waterscoutinglocaties;
 - b. vaartuigen en drijvende voorwerpen, die worden gebruikt bij het vervoer van uitsluitend bedrijfsmiddelen, voor zover zij tijdelijk voor het laden en lossen van die bedrijfsmiddelen worden afgemeerd;
 - c. één open vaartuig met een maximale lengte van 7 meter bij een direct aan het water gelegen erf, mits er geen gebruik wordt gemaakt van onderdeel d;
 - d. één vaartuig, of één boatsaver met inliggend vaartuig, in een insteekhaven binnen een direct aan het water gelegen erf, als voor de insteekhaven een omgevingsvergunning, bedoeld in artikel 2.42, is verleend en mits het vaartuig of de boatsaver met inliggend vaartuig volledig binnen de begrenzing van de insteekhaven past;
 - e. één vaartuig bij een direct aan het water gelegen erf in de periode 1 april tot en met 30 september, voor zover het aanmeren dient voor het zo spoedig als redelijkerwijs mogelijk is in- of uitladen, of vaarklaar maken van het vaartuig voor recreatief gebruik;
 - f. het tijdelijk afmeren van vaartuigen voor het laten in- of uitstappen van passagiers bij horecagelegenheden, die als zodanig zijn aangewezen in een omgevingsplan; en
 - g. historische vaartuigen, die hetzij als varend monument, hetzij als historisch casco zijn ingeschreven in het register van de Federatie Varend Erfgoed Nederland en in goede staat van onderhoud verkeren, bij aanlegplaatsen voor historische vaartuigen, die als zodanig in een omgevingsplan zijn aangewezen.

Artikel 2.37 Omgevingsvergunning vaartuig en omgevingsvergunning boatsaver

Het is verboden zonder omgevingsvergunning:

- a. een vaartuig, anders dan een woonschip of woonark, ligplaats te laten nemen, te ankeren, af te meren, of anderszins in, op of vlak boven een water te plaatsen of te houden.

- b. een boatsaver in een natuurlijke inham op eigen terrein ligplaats te laten nemen, te ankeren, af te meren, of anderszins in, op of vlak boven een water te plaatsen of te houden.

Artikel 2.38 Beoordelingsregel partyschip

Een omgevingsvergunning, bedoeld in artikel 2.37, kan worden verleend voor ten hoogste één partyschip bij een als zodanig in het omgevingsplan aangewezen horecagelegenheid, mits het vaartuig voldoet aan een landschapsplan, waarin zowel het partyschip als de aanlegplaats op landschappelijke aspecten positief zijn beoordeeld.

Artikel 2.39 Specifieke aanvraagvereisten omgevingsvergunning vaartuig en omgevingsvergunning boatsaver

In aanvulling op de aanvraagvereisten in de wet worden bij een aanvraag om een omgevingsvergunning, bedoeld in artikel 2.37, eerste lid, onder a, tenminste de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:

- a. naam van het vaartuig;
- b. lengte van het vaartuig of de boatsaver in centimeters;
- c. breedte van het vaartuig of de boatsaver in centimeters;
- d. hoogte van het vaartuig of de boatsaver in centimeters;
- e. type vaartuig of boatsaver (open of gesloten);
- f. omschrijving van de ligplaats (eigen erf, oeverzone tussen vaarweg en weg, oeverland);
- g. een tekening in A4-formaat op schaal met daarop het vaartuig of de boatsaver, de ligplaats en eventuele afmeervoorzieningen zoals steigers, vlonders en afmeerpalen.

2.3.2.4 (sub paragraaf) Activiteiten haven en aanlegplaats voor vaartuig en voorwerp

Artikel 2.40 Toepassingsbereik haven en aanlegplaats voor vaartuig en voorwerp

Deze sub paragraaf is van toepassing op activiteiten havens en aanlegplaatsen voor vaartuigen en voorwerpen in het **Gebied landschappelijke waarden**.

Artikel 2.41 Omgevingsvergunning haven en aanlegplaats voor vaartuig en voorwerp

Het is verboden zonder omgevingsvergunning (insteek)havens of aanlegplaatsen en daarmee verband houdende voorzieningen, zoals steigers, meerpalen en vlonders, te maken of te houden, of als zakelijk gerechtigde dan wel gebruiker van een oever toe te laten of te gedogen dat (insteek)havens of aanlegplaatsen en daarmee verband houdende voorzieningen op of aan de betreffende oever worden aangelegd.

Artikel 2.42 Vrijstelling haven en aanlegplaats voor vaartuig en voorwerp

Het verbod, bedoeld in artikel 2.41, geldt niet voor:

- a. aanlegplaatsen en daarmee verband houdende voorzieningen in jacht- of bedrijfshavens en waterscoutinglocaties;
- b. één aanlegsteiger met maximaal twee meerpalen per direct aan het water gelegen erf, mits deze aanlegsteiger:
 - i. geen grotere oppervlakte heeft dan 7,2 m²; en
 - ii. geen afbreuk doet aan het karakter van een eventueel aanwezige natuurlijke of natuurvriendelijke oever.

Artikel 2.43 Beoordelingsregel omgevingsvergunning insteekehaven

1. Een omgevingsvergunning voor een insteekehaven wordt alleen verleend als:
 - a. de haven is of wordt uitgegraven in een erf, waarbij per erf slechts één insteekehaven is of wordt uitgegraven;
 - b. een dubbele insteekehaven op de grens van twee naast elkaar gelegen erven ligt;
 - c. de haven dwars op de vaarweg aangelegd wordt of aansluit op de cultuurhistorische verkavelingsrichting van sloten en waterwegen in het achterliggende landschap, tenzij het bevoegd gezag op het gebied van waterveiligheid gemotiveerd aangeeft dat een insteekehaven dwars op de vaarweg op de betreffende locatie niet mogelijk is;
 - d. lengte en breedte van een enkele insteekehaven ten hoogste 8 meter en 3,25 meter bedragen;
 - e. een dubbele insteekehaven niet in de lengterichting van de vaarweg ligt;
 - f. lengte en breedte van een dubbele insteekehaven ten hoogste 8 meter en 6 meter bedragen.
2. Als op grond van het eerste lid, onder c, de haven wel dwars maar niet loodrecht op de vaarweg kan worden aangelegd, kan een geringe afwijking van de lengtemaat worden toegestaan.

Artikel 2.44 Specifieke aanvraagvereisten omgevingsvergunning haven en aanlegplaats voor vaartuig en voorwerp

In aanvulling op de aanvraagvereisten in de wet worden bij een aanvraag om een omgevingsvergunning, bedoeld in artikel 2.41 tenminste de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:

- a. lengte van de haven of aanlegplaats in centimeters;
- b. breedte van de haven of aanlegplaats in centimeters;
- c. een tekening in A4-formaat op schaal met daarop de haven of aanlegplaats met eventuele voorzieningen zoals steigers, vlonders en afmeerpalen.

2.3.3 (paragraaf) Activiteiten dempen van oppervlaktewaterlichaam

Artikel 2.45 Oogmerk dempen van oppervlaktewaterlichaam

De regels in deze paragraaf zijn gesteld met het oog op het behoud van landschappelijke, natuurwetenschappelijke, cultuurhistorische en archeologische waarden.

Artikel 2.46 Toepassingsbereik dempen van oppervlaktewaterlichaam

1. Deze paragraaf is van toepassing op het in het **Gebied dempen oppervlaktewaterlichaam** geheel of gedeeltelijk dempen van oppervlaktewaterlichamen.
2. Deze paragraaf is niet van toepassing op het dempen van een oppervlaktewaterlichaam krachtens een onherroepelijke omgevingsvergunning voor een ontgrondingsactiviteit op grond van artikel 5.1, eerste lid, onder c, van de wet, als de activiteiten plaatsvinden op het perceel waarop de vergunning betrekking heeft.

Artikel 2.47 Specifieke zorgplicht dempen van oppervlaktewaterlichaam

Degene die een oppervlaktewaterlichaam geheel of gedeeltelijk dempt en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit kan leiden tot nadelige gevolgen voor de belangen, bedoeld in artikel 2.28, is verplicht:

- a. alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
- b. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken; en
- c. als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt, die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.

Artikel 2.48 Omgevingsvergunning dempen van oppervlaktewaterlichaam

Het is verboden zonder omgevingsvergunning in het **Gebied dempen oppervlaktewaterlichaam** geheel of gedeeltelijk oppervlaktewateren te dempen, tenzij de activiteit is toegelaten op grond van de artikelen 2.49 en 2.50.

Artikel 2.49 Vrijstelling dempen bij infrastructureel werk en werk van groot maatschappelijk belang

1. Voor het uitvoeren of onderhoud van infrastructurele openbare werken en werken van groot maatschappelijk belang wordt alleen gedempt als:
 - a. het peilscheidingen van het waterschap betreft;
 - b. de activiteiten plaatsvinden binnen het uitvoeringsgebied van een vergund bestek; of
 - c. de werken zijn aangewezen in het omgevingsplan.
2. Voor onderhouds-, herstel-, bouw- of sloopwerkzaamheden op bouwpercelen wordt alleen gedempt als het bouwperceel is aangewezen in het omgevingsplan.
3. De activiteiten duren niet langer dan noodzakelijk.

Artikel 2.50 Vrijstelling dempen bij agrarisch perceel

1. Op agrarische weide- en akkerpercelen wordt alleen gedempt voor het aanleggen van verbindingen tussen die percelen.
2. Bij het aanleggen van verbindingen tussen de percelen wordt:
 - a. de onderlinge verbinding tussen de percelen door dammen ingericht;
 - b. de verbinding maximaal 5 meter breed, gemeten vanaf maaiveld in de lengterichting van het afgedamde oppervlaktewaterlichaam tussen de aansluitingen van de dam op de oorspronkelijke oever;
 - c. niet dusdanig veel verbindingen aangebracht dat dit een onaanvaardbare aantasting oplevert van de belangen, bedoeld artikel 2.28.

Artikel 2.51 Specifieke aanvraagvereisten omgevingsvergunning dempen van oppervlaktewaterlichaam

In aanvulling op de aanvraagvereisten in de wet worden bij een aanvraag om een omgevingsvergunning, bedoeld in artikel 2.48 tenminste de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:

- a. kaart van de planlocatie;
- b. locatie van het werk;
- c. materialen die worden toegepast;
- d. hoeveelheid materialen die worden toegepast;
- e. herkomst van de materialen;
- f. of de grond toepasbaar is op grond van het Besluit activiteiten leefomgeving;
- g. afmetingen van de demping;
- h. permanente of tijdelijke demping;
- i. of de dam een duiker heeft?
- j. de reden van de demping;
- k. start- en einddatum van de werkzaamheden.

3. (hoofdstuk) Ondergrond en bodem

3.1 (afdeling) Grondwaterbeheer

3.1.1 (paragraaf) Algemene bepaling grondwaterbeheer

Artikel 3.1 Oogmerk grondwaterbeheer

De regels in deze afdeling zijn gesteld met het oog op het beschermen van de kwaliteit van het grondwater en het vervullen van de functies van grondwaterlichamen.

3.1.2 (paragraaf) Instructieregels grondwaterbeheer

Artikel 3.2 Instructieregel melden, meten en registreren grondwateronttrekking

1. Een waterschapsverordening regelt dat de informatieverplichting, bedoeld in artikel 3.1.1, eerste lid, van de bruidsschat waterschapsverordening, geldt voor onttrekkingen of infiltraties van meer dan 12.000 m³ per jaar en voor tijdelijke onttrekkingen of infiltraties van in totaal meer dan 12.000 m³.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op wateronttrekkingsactiviteiten als bedoeld in de artikelen 6.34, eerste lid, onder b en c, en 16.3 van het Besluit activiteiten leefomgeving.
3. Het waterschap verstrekt aan gedeputeerde staten uiterlijk op 31 mei van elk jaar of, bij beëindiging van de onttrekking, binnen vier maanden na die beëindiging:
 - a. gegevens die op grond van het eerste lid worden verkregen; en
 - b. een overzicht van de vergunningen en meldingen op basis waarvan het onttrekken van grondwater of het infiltreren van water plaatsvindt.

Artikel 3.3 Instructieregel onttrekking voor menselijke consumptie

1. Met het oog op de verplichtingen op grond van artikel 7 van de [Kaderrichtlijn water](#) regelt het waterschap in ieder geval dat:
 - a. de locaties en debieten van de onttrekkingen van grondwater voor menselijke consumptie bekend zijn;
 - b. de eigenaar van een onttrekking van grondwater voor menselijke consumptie, voor zover dagelijks meer dan 10 m³ water wordt onttrokken of water wordt onttrokken ten behoeve van meer dan 50 personen, het ruwwater monitort volgens de methoden en parameters uit tabel II en tabel IIIC van het Drinkwaterbesluit voor de eerste keer bij aanvang van de onttrekking en vervolgens ten minste elke zes jaar een meting en analyse van een beperkter parameterpakket, afhankelijk van de uitkomsten van de eerste en daaropvolgende metingen en de verwachte risico's;
 - c. de eigenaar van de onttrekking van grondwater voor menselijke consumptie voor aanvang van de winning een risicoanalyse van de omgeving van de onttrekking uitvoert; en
 - d. het dagelijks bestuur de gegevens, bedoeld onder a tot en met c, uiterlijk binnen vier maanden nadat ze zijn verkregen aan gedeputeerde staten verstrekt.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op onttrekkingen als bedoeld in artikel 16.3 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

3.1.3 (paragraaf) Activiteiten met grondwater

Artikel 3.4 Vrijstelling vergunningplicht klein open bodemenergiesysteem

1. In afwijking van artikel 3.19 van het Besluit activiteiten leefomgeving is in het gebied **Klein open bodemenergiesysteem** geen omgevingsvergunning vereist voor het aanleggen of gebruiken van een open bodemenergiesysteem als de hoeveelheid grondwater die wordt onttrokken niet meer is dan 10 m³/u.
2. Het eerste lid geldt niet voor het aanleggen of gebruiken van een open bodemenergiesysteem dat gelegen is in een interferentiegebied, opgenomen in het omgevingsplan.

3.2 (afdeling) Grondwaterbeschermingszone

3.2.1 (paragraaf) Algemene bepalingen grondwaterbeschermingszone

Artikel 3.5 Oogmerk grondwaterbeschermingszone

De regels in deze afdeling zijn gesteld met het oog op de bescherming van het grondwater in verband met de winning daarvan voor menselijke consumptie.

Artikel 3.6 Aanwijzing grondwaterbeschermingszone

1. Een **Grondwaterbeschermingszone** bestaat uit:
 - a. het **Waterwingebied**;
 - b. het **Grondwaterbeschermingsgebied**;
 - c. de **Boringsvrije zone**;
 - d. de **Beschermingszone oppervlaktewaterwinning**;
 - e. het **100-jaarsaandachtsgebied**;
 - f. de **Kwetsbare strategische grondwatervoorraad**; en

- g. de **Matig kwetsbare strategische grondwatervoorraad**.
2. **Waterwingebied** bestaat uit waterwingebieden met uitzondering van het waterwingebied Bethunepolder.
3. **Grondwaterbeschermingsgebied** bestaat uit:
 - a. de Grondwaterbeschermingsgebieden; en
 - b. het **Waterwingebied Bethunepolder**.

3.2.2 (paragraaf) Instructieregels grondwaterbeschermingszone

Artikel 3.7 Instructieregel ruimtelijke bescherming grondwater

1. Een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Waterwingebied**, **Grondwaterbeschermingsgebied**, **Boringsvrije zone**, **Beschermingszone oppervlaktewaterwinning** of **Kwetsbare strategische grondwatervoorraad** laat geen activiteiten toe die een risico vormen voor de grond- en oppervlaktewaterwinning voor menselijke consumptie.
2. De motivering van een omgevingsplan bevat een beschrijving van het door de gemeente te voeren beleid ter zake en de wijze waarop het waterwinbelang in acht is genomen.

Artikel 3.8 Instructieregel toepassen verwijderingsvariant in waterwingebieden en grondwaterbeschermingsgebieden

1. Een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Waterwingebied** en **Grondwaterbeschermingsgebied** bevat de regel dat het saneren van de bodem wordt uitgevoerd volgens de saneringsaanpak verwijderen van verontreiniging, bedoeld in artikel 4.1242 van het Besluit activiteiten leefomgeving, in:
 - a. waterwingebieden; en
 - b. grondwaterbeschermingsgebieden op locaties waar sprake is van een grondwaterverontreiniging boven de tussenwaarde.
2. Een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Waterwingebied** en **Grondwaterbeschermingsgebied** bevat de regel dat maatwerkvoorschriften kunnen worden gesteld over het eerste lid.

Artikel 3.9 Instructieregel parkeren Bethunepolder

1. Een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Waterwingebied Bethunepolder** staat parkeren van motorrijtuigen uitsluitend toe in perioden van drukte in verband met zomer- of winterrecreatie.
2. Een omgevingsplan voor locaties binnen **Waterwingebied Bethunepolder** bevat voor het parkeren van motorrijtuigen regels die het waterwinbelang beschermen.

Artikel 3.10 Instructieregel aanleg begraafplaats of uitstrooiveld

1. Een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Grondwaterbeschermingsgebied** verbiedt het aanleggen van een nieuwe begraafplaats of uitstrooiveld, genoemd in de Wet op de lijkbezorging, of een dierenbegrafplaats.
2. Een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Grondwaterbeschermingsgebied** stelt, met betrekking tot het hebben of uitbreiden van een bestaande begraafplaats, uitstrooiveld of dierenbegrafplaats in een grondwaterbeschermingsgebied, regels ter bescherming van de kwaliteit van het grondwater met het oog op de openbare drinkwaterwinning.

Artikel 3.11 Instructieregel matig kwetsbare strategische grondwatervoorraad

1. Een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Matig kwetsbare strategische grondwatervoorraad** houdt rekening met de bescherming van de kwaliteit van het grondwater met het oog op de drinkwaterwinning.
2. De motivering van een omgevingsplan bevat een onderbouwing waaruit blijkt dat aan de voorwaarde is voldaan.

3.2.3 (paragraaf) Activiteiten in grondwaterbeschermingszone

Artikel 3.12 Specifieke zorgplicht grondwater

1. Degene die in een **Grondwaterbeschermingszone** een activiteit verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de bescherming van het grondwater in verband met de winning daarvan voor menselijke consumptie, is verplicht:
 - a. alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
 - b. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken; en
 - c. als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.
2. De zorgplicht houdt in ieder geval in dat, wanneer er sprake is van een direct optredende of dreigende verontreiniging van het grondwater, gedeputeerde staten onmiddellijk op de hoogte worden gesteld.

Artikel 3.13 Plaatsen borden waterwingebied en grondwaterbeschermingsgebied

Het drinkwaterbedrijf plaatst langs alle openbare wegen, spoorwegen en vaarwegen die toegang geven tot een waterwingebied of een grondwaterbeschermingsgebied of daaraan grenzen, op of bij de grenzen van dat gebied borden waarvan het model is vastgesteld in Bijlage IV Modelborden bij deze verordening.

3.2.4 (paragraaf) Activiteiten in waterwingebied

Artikel 3.14 Toepassingsbereik activiteiten waterwingebied

[Gereserveerd]

Artikel 3.15 Verbod bestrijdingsmiddelen en glyfosaat waterwingebied Bethunepolder

1. Het is in het **Waterwingebied Bethunepolder** verboden bestrijdingsmiddelen voorhanden te hebben, in voorraad te hebben of toe te passen.
2. Het verbod, bedoeld in het eerste lid, geldt niet voor het in een besloten ruimte voorhanden hebben, in voorraad hebben of toepassen van een geringe hoeveelheid van een bestrijdingsmiddel, als dit:
 - a. zonder bewerking kan worden toegepast;
 - b. dient of gediend heeft voor normaal gebruik ter plaatse of afkomstig is van normaal gebruik binnen een gebouw;
 - c. bewaard wordt in een deugdelijke verpakking; en
 - d. afdoende beschermd is tegen weersinvloeden.
3. Het verbod, bedoeld in het eerste lid, geldt niet voor de toepassing van glyfosaathoudende bestrijdingsmiddelen voor het bestrijden van de onkruiden grote brandnetel, ridderzuring, akkerdistel en ruwe smele in grasland, indien deze toepassing plaatsvindt:
 - a. als bestrijding met niet-chemische middelen redelijkerwijs niet kan worden geëist;
 - b. volgens de onkruidbestrijdingsmethode;
 - c. door een deskundige met een licentie als bedoeld in de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden;
 - d. als de weersomstandigheden dat toelaten en de hoogte van het gras redelijkerwijs geen beletsel vormt om de onkruiden aan te strijken zonder het gras te raken; en
 - e. met inachtneming van een afstand van tenminste 1 meter tot geulen en greppels en tenminste 2 meter tot sloten.

Artikel 3.16 Verboden activiteiten waterwingebied

1. Het is in het **Waterwingebied** verboden de volgende activiteiten te verrichten:
 - a. een milieubelastende activiteit als bedoeld in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving;
 - b. het toepassen of aanwezig hebben van een (potentieel) schadelijke stof;
 - c. het aanbrengen van een constructie of uitvoeren van andere werkzaamheden op of in de bodem;
 - d. het op of in de bodem brengen van mogelijk schadelijke stoffen, waaronder het toepassen van grond en baggerspecie, het gebruik van meststoffen en het uitstrooien van as;
 - e. het schuin boren onder een waterwingebied, uitgevoerd vanaf een locatie buiten het waterwingebied;
 - f. het toepassen van uitloogbare materialen; en
 - g. het gebruiken van een locatie als parkeerterrein of voor evenementen.
2. Als een (potentieel) schadelijke stof worden in ieder geval aangemerkt:
 - a. een zeer zorgwekkende stof, zoals vastgesteld door het [RIVM](#);
 - b. stoffen opgenomen in de [Nederlandse Richtlijn Bodembescherming 2012, deel 3, bijlage 2, stap 5, 'De stoffenlijst'](#);
 - c. stoffen met een schadelijke werking op de smaak of geur van het grondwater en mengsels en verbindingen waaruit dergelijke stoffen in het grondwater kunnen ontstaan en die het grondwater ongeschikt voor menselijke consumptie maken; en
 - d. gewasbeschermingsmiddelen en biociden.

Artikel 3.17 Vrijstelling activiteiten waterwingebied

Het verbod, bedoeld in artikel 3.16, eerste lid, geldt niet voor:

- a. alle noodzakelijke activiteiten in het belang van de duurzame veiligstelling van de openbare drinkwatervoorziening;
- b. reguliere bodemwerkzaamheden, zoals groenonderhoud en tuinieren, die de beschermende bodemlagen niet aantasten;
- c. het toepassen van strooizout ten behoeve van de gladheidsbestrijding;
- d. het aanwezig hebben van stoffen die nodig zijn voor het functioneren van motorvoertuigen, motorwerktuigen of bromfietsen;
- e. het vervoeren van stoffen in afgesloten en vloeistofdichte tanks of in een deugdelijke gesloten verpakking, als deze afdoende zijn beschermd tegen invloeden van weersomstandigheden en op zodanige wijze dat geen gevaar voor verspreiding of verstuing bestaat;
- f. het hebben of gebruiken van geringe hoeveelheden stoffen, anders dan gewasbeschermingsmiddelen of biociden, bij woningen en andere gebouwen, voor normaal gebruik, als deze bewaard worden in een deugdelijke verpakking en afdoende zijn beschermd tegen externe invloeden;
- g. het op of in de bodem brengen van dierlijke meststoffen als gevolg van beweiding;
- h. de aanleg van verharde of onverharde paden voor niet-gemotoriseerd vervoer;

- i. werkzaamheden in de bodem, gericht op behoud van de natuurfunctie of ten dienste van extensieve recreatie; en
- j. aanleg en onderhoud van kabels en onderhoud van leidingen.

Artikel 3.18 Vrijstelling riolering waterwingebied Bethunepolder waterleidingkanaal

Het verbod, bedoeld in artikel 3.16, eerste lid, geldt niet voor het aanleggen en in stand houden van rioleringen in **Waterwingebied Bethunepolder waterleidingkanaal** die aansluiten op bestaande rioleringen.

Artikel 3.19 Vrijstelling gebruik kunstmest Waterwingebieden Lexmond, Woerden en Vianen

Het verbod als bedoeld in artikel 3.16, eerste lid, geldt niet voor het gebruik van kunstmest in **Waterwingebieden Lexmond, Woerden en Vianen**.

Artikel 3.20 Meldplicht activiteiten waterwingebied

1. Het is verboden zonder melding in **Waterwingebied** de volgende activiteiten te verrichten:
 - a. het toepassen van grond of baggerspecie met een kwaliteit die voldoet aan de achtergrondwaarde;
 - b. civiel- en bouwtechnische werken nodig voor regulier beheer en onderhoud van bestaande bebouwing, infrastructuur en waterbeheer;
 - c. het verspreiden van baggerspecie die vrijkomt bij regulier onderhoud van watergangen, over het aangrenzend perceel met inachtneming van het met inachtneming van paragraaf 3.2.26 van het Besluit activiteiten leefomgeving;
 - d. het onderzoeken en saneren van de bodem met inachtneming van paragraaf 3.2.23 van het Besluit activiteiten leefomgeving;
 - e. buitengebruikstelling van een boorput.
2. De melding wordt ten minste vier weken gedaan voordat de activiteit wordt verricht.

Artikel 3.21 Specifieke vereisten melding activiteiten waterwingebied bij toepassing grond of baggerspecie

Bij een melding, bedoeld in artikel 3.20, eerste lid, onder a, worden tenminste de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:

- a. bedrijfsnaam, adres, postcode vestigingsplaats, telefoonnummer, e-mailadres, naam van een contactpersoon en een bewijs van de certificering van het bedrijf;
- b. kadastrale aanduiding van de locatie waar de activiteit wordt verricht;
- c. betreft het grond of baggerspecie;
- d. hoeveelheid grond of baggerspecie in m³;
- e. herkomst van de grond of baggerspecie;
- f. voldoet de grond of baggerspecie aan de achtergrondwaarde;
- g. klasse baggerspecie
- h. bij toepassing op land:
 - i. landbouw en natuur;
 - ii. wonen;
 - iii. industrie;
- i. bij toepassing op waterbodembodem:
 - i. klasse A;
 - ii. klasse B;
- j. een verantwoording dat de activiteit geen schade toebrengt aan de bodem en het zich daarin bevindende grondwater;
- k. start en einde van de werkzaamheden.

Artikel 3.22 Specifieke vereisten melding activiteiten waterwingebied bij civiel- en bouwtechnische werken voor regulier beheer en onderhoud

Bij een melding, bedoeld in artikel 3.20, eerste lid, onder b, worden tenminste de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:

- a. bedrijfsnaam, adres, postcode vestigingsplaats, telefoonnummer, e-mailadres, naam van een contactpersoon en een bewijs van de certificering van het bedrijf;
- b. straatnaam en huisnummer, plaats, kadastrale aanduiding van de locatie waar de activiteit wordt verricht;
- c. beschrijving van het civiel technische en/of bouwtechnische type van de activiteit;
- d. oppervlakte van de werken (lengte, breedte);
- e. indien wordt ontgraven, tot welke diepte de werken worden uitgevoerd;
- f. een verantwoording dat de activiteit geen schade toebrengt aan de bodem en het zich daarin bevindende grondwater;
- g. start en einde van de werkzaamheden.

Artikel 3.23 Specifieke vereisten melding activiteiten waterwingebied bij verspreiding baggerspecie uit watergang

Bij een melding, bedoeld in artikel 3.20, eerste lid, onder c, worden tenminste de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:

- a. bedrijfsnaam, adres, postcode vestigingsplaats, telefoonnummer, e-mailadres, naam van een contactpersoon en een bewijs van de certificering van het bedrijf;
- b. straatnaam en huisnummer, plaats, kadastrale aanduiding van de locatie waar de activiteit wordt verricht;

- c. hoeveelheid grond of baggerspecie in m³;
- d. herkomst van de grond of baggerspecie;
- e. voldoet de baggerspecie aan het Besluit activiteiten leefomgeving;
- f. klasse baggerspecie
- g. bij toepassing op land:
 - i. landbouw en natuur;
 - ii. wonen;
 - iii. industrie.
- h. bij toepassing op waterbodembodem:
 - i. klasse A;
 - ii. klasse B.
- i. een verantwoording dat de activiteit geen schade toebrengt aan de bodem en het zich daarin bevindende grondwater;
- j. start en einde van de werkzaamheden.

Artikel 3.24 Specifieke vereisten melding activiteiten waterwingebied bij onderzoek en sanering van bodem

Bij een melding, bedoeld in artikel 3.20, eerste lid, onder d, worden tenminste de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:

- a. bedrijfsnaam, adres, postcode vestigingsplaats, telefoonnummer, e-mailadres, naam van een contactpersoon en een bewijs van de certificering van het bedrijf;
- b. straatnaam en huisnummer, plaats, kadastrale aanduiding van de locatie waar de activiteit wordt verricht;
- c. herkomst van de (verwachte) verontreiniging;
- d. omvang van de (verwachte) verontreiniging in m³;
- e. maximale diepte van de verontreiniging in meter beneden maaiveld;
- f. beschrijving van de te gebruiken saneringstechniek;
- g. een verantwoording dat de activiteit geen schade toebrengt aan de bodem en het zich daarin bevindende grondwater;
- h. start en einde van de werkzaamheden.

Artikel 3.25 Specifieke vereisten melding buitengebruikstelling boorput

In aanvulling op het in artikel 1.12 bepaalde worden, ten minste vier weken voor het begin van de activiteit, bij een melding, bedoeld in artikel 3.20, eerste lid, onder e, tenminste de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:

- a. bedrijfsnaam, adres, postcode vestigingsplaats, telefoonnummer, e-mailadres, naam van een contactpersoon en een bewijs van de certificering van het bedrijf;
- b. kadastrale aanduiding van de locatie waar de activiteit wordt verricht;
- c. aantal boorputten dat wordt afgedicht;
- d. het te gebruiken afdichtmateriaal;
- e. start en einde van de werkzaamheden.

Artikel 3.26 Specifieke eis buitengebruikstelling boorput

Bij buitengebruikstelling van een boorput in **Waterwingebied** laat de eigenaar of exploitant binnen twee weken daarna die boorput afdichten door een gecertificeerd en erkend bedrijf conform [BRL SIKB 2100/2101](#).

3.2.5 (paragraaf) Activiteiten in grondwaterbeschermingsgebied

Artikel 3.27 Verboden activiteiten in grondwaterbeschermingsgebied

Het is verboden in een **Grondwaterbeschermingsgebied** een milieubelastende activiteit uit te voeren, bedoeld in de lijst verboden activiteiten in Bijlage V Verboden activiteiten in grondwaterbeschermingsgebieden bij deze verordening.

Artikel 3.28 Verbod opslag van schadelijke stoffen in grondwaterbeschermingsgebied

1. Het is verboden in een **Grondwaterbeschermingsgebied** een niet-toelaatbare voor het grondwater schadelijke stof voorhanden te hebben, bedoeld in bijlage VI Niet-toelaatbare voor het grondwater schadelijke stoffen bij deze verordening.
2. Het verbod, bedoeld in het eerste lid, geldt niet voor een kleine werkvoorraad van maximaal 25 liter of kilogram.
3. Het is verboden een potentieel voor het grondwater schadelijke stof voorhanden te hebben, als de hoeveelheid meer is dan:
 - a. in geval van een giftige of anderszins schadelijke stof genoemd in bijlage VI Niet-toelaatbare voor het grondwater schadelijke stoffen bij deze verordening;
 - b. de in Bijlage VII Tabel hoeveelheidsdrempel voor stoffen aangegeven hoeveelheidsdrempel bij deze verordening; of
 - c. in geval van een andere potentieel voor het grondwater schadelijke stof:
 - i. maximaal 5 m² per opslageenheid bij een tot vloeistof gekoeld gas of een vloeistof; en
 - ii. maximaal 5.000 kilogram per opslageenheid bij een viskeuze of vaste stof.
4. Bij het voorhanden hebben van een potentieel voor het grondwater schadelijke stof met een hoeveelheid die minder is dan de hoeveelheid, bedoeld in het derde lid, worden bodembeschermende voorzieningen en

maatregelen toegepast die de hoogst mogelijke vorm van bescherming bieden. Hieronder wordt in ieder geval verstaan dat opslag bovengronds en boven een vloeistofdichte bodemvoorziening plaatsvindt en dat processen of overslag boven een vloeistofdichte of vloeistofkerende bodemvoorziening plaatsvinden.

Artikel 3.29 Verbod boren en grond- of funderingswerken in grondwaterbeschermingsgebieden

1. Het is verboden in de **Grondwaterbeschermingsgebieden Bethunepolder, Bilthoven, Bunnik, Cothen, Groenekan, Linschoten, Zeist** en in **waterwingebied Bethunepolder**:
 - a. boorputten op te richten, in exploitatie te nemen of te hebben met een boordiepte van 40 meter of meer onder maaiveld; en
 - b. boringen of grond- of funderingswerken uit te voeren of te hebben op een diepte van 40 meter of meer onder het maaiveld, met inbegrip van schuine boringen, uitgevoerd vanaf een locatie buiten de grondwaterbeschermingszone.
2. Het is verboden in de **Grondwaterbeschermingsgebieden Amersfoort-Berg, Doorn, Langerak, Soestduinen en Woerden**:
 - a. boorputten op te richten, in exploitatie te nemen of te hebben met een boordiepte van 3 meter of meer onder maaiveld; en
 - b. boringen of grond- of funderingswerken uit te voeren of te hebben op een diepte van 3 meter of meer onder het maaiveld, met inbegrip van schuine boringen, uitgevoerd vanaf een locatie buiten de grondwaterbeschermingszone.
3. Het is verboden in de **Grondwaterbeschermingsgebieden Driebergen, Leersum en Rhenen**:
 - a. boorputten op te richten, in exploitatie te nemen of te hebben met een boordiepte van 10 meter of meer onder maaiveld; en
 - b. boringen of grond- of funderingswerken uit te voeren of te hebben op een diepte van 10 meter of meer onder het maaiveld, met inbegrip van schuine boringen, uitgevoerd vanaf een locatie buiten de grondwaterbeschermingszone.
4. Het is verboden in **Grondwaterbeschermingsgebied Beerschoten**:
 - a. boorputten op te richten, in exploitatie te nemen of te hebben met een boordiepte van 30 meter of meer onder maaiveld; en
 - b. boringen of grond- of funderingswerken uit te voeren of te hebben op een diepte van 30 meter of meer onder het maaiveld, met inbegrip van schuine boringen, uitgevoerd vanaf een locatie buiten de grondwaterbeschermingszone.

Artikel 3.30 Verbod aanleggen van een buisleiding

1. Het is verboden in een **Grondwaterbeschermingsgebied** een buisleiding voor het transport van gasen niet zijnde aardgas, olie of chemicaliën of een leiding voor het transport van elektriciteit die wordt gekoeld met olie of chemicaliën, aan te leggen, te vervangen of te verleggen.
2. Het verbod, bedoeld in het eerste lid, geldt niet als met een risicoanalyse van een deskundige overeenkomstig de [Handreiking "Publicatiereeks gevaarlijke stoffen"](#) is aangetoond dat de kans op grondwaterverontreiniging door dat vervangen, veranderen of verleggen gelijk blijft of kleiner wordt ten opzichte van de daaraan voorafgaande situatie.

Artikel 3.31 Verbod energietoevoeging en -onttrekking in grondwaterbeschermingsgebied

Het is verboden in een **Grondwaterbeschermingsgebied** werken tot stand te brengen of activiteiten te verrichten met als doel het direct of indirect warmte of koude aan de bodem te onttrekken of toe te voegen.

Artikel 3.32 Verbod meststoffen in de bodem brengen

1. Het is verboden in een **Grondwaterbeschermingsgebied** meststoffen op of in de bodem te brengen.
2. Het verbod, bedoeld in het eerste lid, geldt niet voor het op of in de bodem brengen van:
 - a. dierlijke meststoffen;
 - b. anorganische meststoffen, compost of kalkmeststoffen als bedoeld in het [Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet](#).

Artikel 3.33 Verbod diepinfiltratie

Het is verboden in een **Grondwaterbeschermingsgebied** afstromend hemelwater via diepinfiltratie in het grondwater te lozen.

Artikel 3.34 Vrijstelling boren of grond- en funderingswerken in grondwaterbeschermingsgebied

De verboden, bedoeld in artikel 3.29, gelden niet voor:

- a. boorputten voor de controle van het grondwater voor de openbare drinkwatervoorziening;
- b. het oprichten en hebben van boorputten voor het onttrekken van grondwater voor een noodvoorziening;
- c. bronbemalingen;
- d. het onderzoeken of saneren van de bodem in het kader van paragraaf 3.2.23 van het Besluit kwaliteit leefomgeving;
- e. sonderingen;
- f. ontgroningen in het kader van paragraaf 16.2.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Artikel 3.35 Omgevingsvergunning open bodemenergiesysteem voor innovatief duurzaamheidsproject

Het is verboden zonder omgevingsvergunning in een **Grondwaterbeschermingsgebied** werken tot stand te brengen of activiteiten te verrichten voor een open bodemenergiesysteem voor een innovatief duurzaamheidsproject, als is aangetoond dat een significante bijdrage geleverd wordt aan het verbeteren van de grondwaterkwaliteit door een koppeling te realiseren tussen duurzaam gebruik van bodemenergie en de gekozen saneringsaanpak.

Artikel 3.36 Specifieke aanvraagvereisten omgevingsvergunning open bodemenergiesysteem voor innovatief duurzaamheidsproject

[Gereserveerd]

Artikel 3.37 Meldplicht horizontaal gestuurde boring

1. Het is verboden zonder melding in **Grondwaterbeschermingsgebieden Amersfoort-Berg, Doorn, Langerak, Soestduinen en Woerden** horizontaal gestuurde boringen te verrichten als andere werkmethoden aantoonbaar niet toepasbaar zijn en voldaan wordt aan de voorwaarden:
 - a. de diepte van de onderkant van de boring is niet dieper dan 10 meter onder het maaiveld;
 - b. de milieuhygiënische bodemkwaliteit ter plaatse van het in- en uittredepunt overstijgt de achtergrondwaarde niet;
2. De melding wordt ten minste vier weken gedaan voordat de activiteit wordt verricht.
3. De dieptegrens, bedoeld in het eerste lid onder a, geldt niet voor de aanleg van waterleidingen door een drinkwaterbedrijf indien aanleg op een diepte van minder dan 10 meter redelijkerwijs niet kan worden verlangd.

Artikel 3.38 Meldplicht boren of grond- en funderingswerken in grondwaterbeschermingsgebied

1. Het is verboden zonder melding in **Grondwaterbeschermingsgebied** de volgende activiteiten te verrichten:
 - a. aardgasleidingen aanleggen, vervangen of verleggen;
 - b. grondwerken, voor zover bij verwijdering van de grond het bodemprofiel zodanig wordt hersteld dat tenminste dezelfde beschermende werking van de bodem ontstaat als voor de grondwerken; en
 - c. funderingswerken, voor zover daarbij uitsluitend gebruik wordt gemaakt van:
 - i. grondverdringende gladde geprefabriceerde palen zonder verbrede voet;
 - ii. in de grond gevormde palen waarbij een hulpbuis wordt gebruikt die niet plaatselijk verbreed is en grondverdringend wordt ingebracht; of
 - iii. schroefpalen;
 - d. buitengebruikstelling van een boorput in een grondwaterbeschermingsgebied;
2. verwijdering van heipalen in de **Grondwaterbeschermingsgebieden Amersfoort-Berg, Doorn, Langerak, Lexmond, Soestduinen en Woerden**.
3. De melding wordt ten minste vier weken gedaan voordat de activiteit wordt verricht.

Artikel 3.39 Specifieke vereisten melding horizontaal gestuurde boring

In aanvulling op het in artikel 1.12 bepaalde worden, ten minste vier weken voor het begin van de activiteit, bij een melding, bedoeld in artikel 3.37, tenminste de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:

- a. bedrijfsnaam, adres, postcode vestigingsplaats, telefoonnummer, e-mailadres, naam van een contactpersoon en een bewijs van de certificering van het bedrijf;
- b. kadastrale aanduiding van de locatie waar de activiteit wordt verricht;
- c. doel van de horizontaal gestuurde boring;
- d. bevestiging dat aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:
 - i. indien het boortracé een ernstige bodemverontreiniging passeert of doorboort, worden afdoende maatregelen getroffen om verspreiding tegen te gaan;
 - ii. de boorvloeistof wordt samengesteld met schoon leidingwater;
 - iii. de boorvloeistof bevat voldoende bentoniet om uitwisseling met de ondergrond zoveel mogelijk te voorkomen. Hierbij wordt het gebruik van additieven zoveel mogelijk beperkt;
 - iv. de vrijkomende grond wordt niet zonder bodembeschermende maatregelen opgeslagen of verspreid over het perceel;
 - v. indien de horizontale boring voor de aanleg van een riool is, wordt de mantelbuis voorzien van verkliekers die een zodanige werking hebben dat bij een eventuele breuk de inhoud van het riool aan het maaiveld uittreedt via deze verkliekers;
- e. het diepste punt van de boring;
- f. de lengte van de boring tussen in- en uittredepunt;
- g. de totale lengte van de boring;
- h. start en einde van de werkzaamheden.

Artikel 3.40 Specifieke vereisten melding boren of grond- en funderingswerken in grondwaterbeschermingsgebied bij aanleg van aardgasleiding

In aanvulling op het in artikel 1.12 bepaalde worden, ten minste vier weken voor het begin van de activiteit, bij een melding als bedoeld artikel 3.38, eerste lid, onder a, tenminste de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:

- a. bedrijfsnaam, adres, postcode vestigingsplaats, telefoonnummer, e-mailadres, naam van een contactpersoon en een bewijs van de certificering van het bedrijf;

- b. kadastrale aanduiding van de locatie waar de activiteit wordt verricht;
- c. de lengte van de aardgasleiding;
- d. het diepste punt van de aardgasleiding in meter beneden maaiveld;
- e. het te gebruiken afdichtmateriaal;
- f. start en einde van de werkzaamheden.

Artikel 3.41 Specifieke vereisten melding grondwerken in grondwaterbeschermingsgebied bij grondwerk

In aanvulling op het in artikel 1.12 bepaalde worden bij een melding, bedoeld in artikel 3.38, eerste lid, onder b, tenminste de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:

- a. bedrijfsnaam, adres, postcode vestigingsplaats, telefoonnummer, e-mailadres, naam van een contactpersoon en een bewijs van de certificering van het bedrijf;
- b. kadastrale aanduiding van de locatie waar de activiteit wordt verricht;
- c. doel van het ontgraven;
- d. oppervlakte van de ontgraving in m²;
- e. diepte tot waar wordt ontgraven in meter beneden maaiveld;
- f. de wijze hoe het bodemprofiel wordt hersteld zodat tenminste dezelfde beschermende werking van de bodem ontstaat als voor de grondwerken;
- g. start en einde van de werkzaamheden.

Artikel 3.42 Specifieke vereisten melding funderingswerken in grondwaterbeschermingsgebied bij funderingswerk

In aanvulling op het in artikel 1.12 bepaalde worden, ten minste vier weken voor het begin van de activiteit, bij een melding, bedoeld in artikel 3.38, eerste lid, onder c, tenminste de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:

- a. bedrijfsnaam, adres, postcode vestigingsplaats, telefoonnummer, e-mailadres, naam van een contactpersoon en een bewijs van de certificering van het bedrijf;
- b. kadastrale aanduiding van de locatie waar de activiteit wordt verricht;
- c. doel waarvoor de fundering geplaatst wordt;
- d. de aard van de te gebruiken funderingstechniek:
 - i. grondverdringende gladde geprefabriceerde palen zonder verbrede voet;
 - ii. in de grond gevormde palen waarbij een hulpbuis wordt gebruikt die niet plaatselijk is verbreed en grondverdringend wordt ingebracht;
 - iii. schroefpalen;
- e. diepte tot waar de fundering komt in meter beneden maaiveld;
- f. start en einde van de werkzaamheden.

Artikel 3.43 Specifieke vereisten melding boren of grond- en funderingswerken in grondwaterbeschermingsgebied bij buitengebruikstelling boorput

In aanvulling op het in artikel 1.12 bepaalde worden, ten minste vier weken voor het begin van de activiteit, bij een melding, bedoeld in artikel 3.38, eerste lid, onder d, tenminste de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:

- a. bedrijfsnaam, adres, postcode vestigingsplaats, telefoonnummer, e-mailadres, naam van een contactpersoon en een bewijs van de certificering van het bedrijf;
- b. kadastrale aanduiding van de locatie waar de activiteit wordt verricht;
- c. aantal boorputten dat wordt afgedicht;
- d. het te gebruiken afdichtmateriaal;
- e. start en einde van de werkzaamheden.

Artikel 3.44 Specifieke vereisten melding boren of grond- en funderingswerken in grondwaterbeschermingsgebied bij verwijdering heipaal

In aanvulling op het in artikel 1.12 bepaalde worden, ten minste vier weken voor het begin van de activiteit, bij een melding, bedoeld in artikel 3.38, tweede lid, tenminste de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:

- a. bedrijfsnaam, adres, postcode vestigingsplaats, telefoonnummer, e-mailadres, naam van een contactpersoon en een bewijs van de certificering van het bedrijf;
- b. kadastrale aanduiding van de locatie waar de activiteit wordt verricht;
- c. aantal van de te verwijderen heipalen;
- d. diepte tot welke de heipalen worden verwijderd;
- e. het te gebruiken afdichtmateriaal;
- f. start en einde van de werkzaamheden.

Artikel 3.45 Specifieke eis buitengebruikstelling boorput

Bij buitengebruikstelling van een boorput in **Grondwaterbeschermingsgebied** laat de eigenaar of exploitant binnen twee weken daarna die boorput afdichten door een gecertificeerd en erkend bedrijf conform [BRL SIKB 2100/2101](#).

Artikel 3.46 Specifieke eis verwijdering van heipalen

Bij verwijdering van heipalen in de **Grondwaterbeschermingsgebieden** Amersfoort-Berg, Doorn, Langerak, Lexmond, Soestduinen en Woerden wordt het ontstane gat zoveel mogelijk afgedicht met bentoniet.

Artikel 3.47 Specifieke eis lozen afstromend hemelwater

1. Bij het lozen van afstromend hemelwater in een **Grondwaterbeschermingsgebied** wordt mogelijke verontreiniging van het grondwater zoveel mogelijk beperkt.
2. Aan het gestelde in het eerste lid wordt in ieder geval voldaan als de Leidraad Afkoppelen Provincie Utrecht wordt gevolgd.

Artikel 3.48 Specifieke eis aanleggen parkeerplaats

1. Bij het aanleggen of hebben van een parkeerplaats voor motorrijtuigen in een grondwaterbeschermingsgebied wordt mogelijke verontreiniging van het grondwater zoveel mogelijk beperkt.
2. Aan het eerste lid wordt in ieder geval voldaan als:
 - a. er sprake is vloeistofdichte bodemvoorziening; of
 - b. de Leidraad Afkoppelen provincie Utrecht wordt gevolgd.

3.2.6 (paragraaf) Activiteiten in boringsvrije zone

Artikel 3.49 Toepassingsbereik boringsvrije zone

Deze paragraaf is van toepassing op activiteiten [PM]

Artikel 3.50 Verbod mijnbouwactiviteiten in boringsvrije zone

Het is verboden in een **Boringsvrije zone** mijnbouwactiviteiten te verrichten bedoeld in artikel 3.320 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Artikel 3.51 Verbod boren en grond- of funderingswerken in boringsvrije zone algemeen

Het is verboden in **Boringsvrije zones** Bilthoven, Benschop, Bunnik, Cothen, De Meern, Eempolder, Leidsche Rijn, Lexmond-Noord, Linschoten, Nieuwegein, Vianen en Vianen-Panoven:

- a. boorputten op te richten, in exploitatie te nemen of te hebben met een boordiepte van 40 meter of meer onder maaiveld; en
- b. boringen of grond- of funderingswerken uit te voeren of te hebben op een diepte van 40 meter of meer onder het maaiveld, met inbegrip van schuine boringen, uitgevoerd vanaf een locatie buiten de boringsvrije zone.

Artikel 3.52 Verbod boren en grond- of funderingswerken in boringsvrije zones specifiek locaties

1. Het is verboden in de **Boringsvrije zones** Amersfoort-Koedijkerweg, Rhenen en Woudenberg:
 - a. boorputten op te richten, in exploitatie te nemen of te hebben met een boordiepte van 10 meter of meer onder maaiveld; en
 - b. boringen of grond- of funderingswerken uit te voeren of te hebben op een diepte van 10 meter of meer onder het maaiveld, met inbegrip van schuine boringen, uitgevoerd vanaf een locatie buiten de boringsvrije zone.
2. Het is verboden in de **Boringsvrije zones** Langerak en Lexmond:
 - a. boorputten op te richten, in exploitatie te nemen of te hebben met een boordiepte van 3 meter of meer onder maaiveld; en
 - b. boringen, grond- of funderingswerken uit te voeren of te hebben op een diepte van 3 meter of meer onder het maaiveld, met inbegrip van schuine boringen, uitgevoerd vanaf een locatie buiten de boringsvrije zone.
3. Het is verboden in de **Boringsvrije zone** Veenendaal:
 - a. boorputten op te richten, in exploitatie te nemen of te hebben met een boordiepte van 30 meter of meer onder maaiveld; en
 - b. boringen, grond- of funderingswerken uit te voeren of te hebben op een diepte van 30 meter of meer onder het maaiveld, met inbegrip van schuine boringen, uitgevoerd vanaf een locatie buiten de boringsvrije zone.
4. Het is verboden in de **Boringsvrije zone** Tull en 't Waal:
 - a. boorputten op te richten, in exploitatie te nemen of te hebben met een boordiepte van 55 meter of meer onder maaiveld; en
 - b. boringen of grond- of funderingswerken uit te voeren of te hebben op een diepte van 55 meter of meer onder het maaiveld, met inbegrip van schuine boringen, uitgevoerd vanaf een locatie buiten de boringsvrije zone.
5. Het is verboden in de **Boringsvrije zone** WCB Nieuwegein:
 - a. boorputten op te richten, in exploitatie te nemen of te hebben met een boordiepte van 60 meter of meer onder maaiveld; en
 - b. boringen of grond- of funderingswerken uit te voeren of te hebben op een diepte van 60 meter of meer onder het maaiveld, met inbegrip van schuine boringen, uitgevoerd vanaf een locatie buiten de boringsvrije zone.

Artikel 3.53 Verbod energietoevoeging en -onttrekking in boringvrije zone

Het is verboden in een **Boringsvrije zone** werken tot stand te brengen of activiteiten te verrichten met als doel direct of indirect warmte of koude aan de bodem te onttrekken of toe te voegen op een diepte lager dan de grenzen genoemd in de artikelen 3.51 en 3.52.

Artikel 3.54 Vrijstelling oprichten van boorputten en uitvoeren van grond- of funderingswerken in boringsvrije zone

De verboden, bedoeld in de artikelen 3.51 en 3.52, gelden niet voor:

- a. boorputten voor de controle van het grondwater voor de openbare drinkwatervoorziening;
- b. het oprichten en hebben van boorputten voor het onttrekken van grondwater voor een noodvoorziening;
- c. bronbemalingen;
- d. het onderzoeken of saneren van de bodem in het kader van paragraaf 3.2.23 van het Besluit activiteiten leefomgeving;
- e. sonderingen;
- f. ontgrondingen in het kader van paragraaf 16.2.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving;
- g. grondwerken, voor zover bij verwijdering van de grond het bodemprofiel zodanig wordt hersteld dat tenminste dezelfde beschermende werking van de bodem ontstaat als voor de grondwerken; en
- h. funderingswerken, voor zover daarbij uitsluitend gebruik wordt gemaakt van:
 - i. grondverdringende gladde geprefabriceerde palen zonder verbrede voet;
 - ii. in de grond gevormde palen waarbij een hulpbuis wordt gebruikt die niet plaatselijk verbreed is en grondverdringend wordt ingebracht; of
 - iii. schroefpalen.

Artikel 3.55 Omgevingsvergunning open bodemenergiesysteem

Het is verboden zonder omgevingsvergunning in **Boringsvrije zone** werken tot stand te brengen of activiteiten te verrichten ten behoeve van een open bodemenergiesysteem voor een innovatief duurzaamheidsproject op een diepte lager dan de grenzen genoemd in de artikelen 3.51 en 3.52, als is aangetoond dat een significante bijdrage geleverd wordt aan het verbeteren van de grondwaterkwaliteit door een koppeling te realiseren tussen duurzaam gebruik van bodemenergie en de gekozen saneringsaanpak.

Artikel 3.56 Omgevingsvergunning boorput voor industriële winning

Het is verboden zonder omgevingsvergunning in **Boringsvrije zone** boorputten op te richten en te hebben voor het onttrekken van grondwater voor industriële winningen ten behoeve van de menselijke consumptie.

Artikel 3.57 Specifieke aanvraagvereisten omgevingsvergunning open bodemenergiesysteem

[Gereserveerd]

Artikel 3.58 Specifieke aanvraagvereisten omgevingsvergunning boorput voor industriële winning

[Gereserveerd]

Artikel 3.59 Meldplicht horizontaal gestuurde boringen in boringsvrije zone

1. Het is verboden zonder melding in **Boringsvrije zones Langerak en Lexmond** horizontaal gestuurde boringen te verrichten als andere werkmethoden aantoonbaar niet toepasbaar zijn en voldaan wordt aan de voorwaarden:
 - a. de diepte van de onderkant van de boring is niet dieper dan 10 meter onder het maaiveld;
 - b. de milieuhygiënische bodemkwaliteit ter plaatse van het in- en uitredepunt overstijgt de achtergrondwaarde niet;
2. De melding wordt ten minste vier weken gedaan voordat de activiteit wordt verricht.
3. De dieptegrens, bedoeld in het eerste lid onder a, geldt niet voor de aanleg van waterleidingen door een drinkwaterbedrijf indien aanleg op een diepte van minder dan 10 meter redelijkerwijs niet kan worden verlangd.

Artikel 3.60 Meldplicht grond- of funderingswerken in boringsvrije zone

1. Het is verboden zonder melding in **Boringsvrije zone** de volgende activiteiten verrichten:
 - a. grondwerken, voor zover bij verwijdering van de grond het bodemprofiel zodanig wordt hersteld dat tenminste dezelfde beschermende werking van de bodem ontstaat als voor de grondwerken;
 - b. funderingswerken, voor zover daarbij uitsluitend gebruik wordt gemaakt van:
 - i. grondverdringende gladde geprefabriceerde palen zonder verbrede voet;
 - ii. in de grond gevormde palen waarbij een hulpbuis wordt gebruikt die niet plaatselijk verbreed is en grondverdringend wordt ingebracht; of
 - iii. schroefpalen.
2. De melding wordt ten minste vier weken gedaan voordat de activiteit wordt verricht.

Artikel 3.61 Specifieke vereisten melding horizontaal gestuurde boring

In aanvulling op het in artikel 1.12 bepaalde worden, ten minste vier weken voor het begin van de activiteit, bij een melding, bedoeld in artikel 3.59, tenminste de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:

- a. bedrijfsnaam, adres, postcode vestigingsplaats, telefoonnummer, e-mailadres, naam van een contactpersoon en een bewijs van de certificering van het bedrijf;
- b. kadastrale aanduiding van de locatie waar de activiteit wordt verricht;
- c. doel van de horizontaal gestuurde boring;
- d. bevestiging dat aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:
 - i. indien het boortracé een ernstige bodemverontreiniging passeert of doorboort, worden afdoende maatregelen getroffen om verspreiding tegen te gaan;

- ii. de boorvloeistof wordt samengesteld met schoon leidingwater;
- iii. de boorvloeistof bevat voldoende bentoniet om uitwisseling met de ondergrond zoveel mogelijk te voorkomen. Hierbij wordt het gebruik van additieven zoveel mogelijk beperkt;
- iv. de vrijkomende grond wordt niet zonder bodembeschermende maatregelen opgeslagen of verspreid over het perceel;
- v. indien de horizontale boring voor de aanleg van een riool is, wordt de mantelbuis voorzien van verklekkers die een zodanige werking hebben dat bij een eventuele breuk de inhoud van het riool aan het maaiveld uittreedt via deze verklekkers;
- e. het diepste punt van de boring;
- f. de lengte van de boring tussen in- en uittredepunt;
- g. de totale lengte van de boring;
- h. start en einde van de werkzaamheden.

Artikel 3.62 Specifieke vereisten melding grondwerken in boringsvrije zone

In aanvulling op het in artikel 1.12 bepaalde worden bij een melding, bedoeld in artikel 3.60, eerste lid, onder a, tenminste de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:

- a. bedrijfsnaam, adres, postcode vestigingsplaats, telefoonnummer, e-mailadres, naam van een contactpersoon en een bewijs van de certificering van het bedrijf;
- b. kadastrale aanduiding van de locatie waar de activiteit wordt verricht;
- c. doel waarvoor wordt ontgraven;
- d. aard van het oppervlak van de ontgraving;
- e. diepte tot waar wordt ontgraven in meter beneden maaiveld;
- f. aard van het bodemprofiel ter plaatse;
- g. de wijze hoe het bodemprofiel hersteld wordt zodat tenminste dezelfde beschermende werking van de bodem ontstaat als voor de grondwerken;
- h. start en einde van de werkzaamheden.

Artikel 3.63 Specifieke vereisten melding funderingswerken in boringsvrije zone

In aanvulling op het in artikel 1.12 bepaalde worden bij een melding, bedoeld in artikel 3.60, eerste lid, onder b, tenminste de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:

- a. bedrijfsnaam, adres, postcode vestigingsplaats, telefoonnummer, e-mailadres, naam van een contactpersoon en een bewijs van de certificering van het bedrijf;
- b. kadastrale aanduiding van de locatie waar de activiteit wordt verricht;
- c. doel waarvoor de fundering wordt geplaatst;
- d. de aard van de te gebruiken funderingstechniek:
 - i. grondverdringende gladde geprefabriceerde palen zonder verbrede voet;
 - ii. in de grond gevormde palen waarbij een hulpbuis wordt gebruikt die niet plaatselijk verbreed is en grondverdringend wordt ingebracht,
 - iii. schroefpalen;
- e. diepte tot waar de fundering komt in meters beneden maaiveld;
- f. start en einde van de werkzaamheden.

Artikel 3.64 Specifieke eis verwijdering van heipalen

Bij verwijdering van heipalen in de **Boringsvrije zones Langerak en Lexmond** wordt het ontstane gat zoveel mogelijk afgedicht met bentoniet.

3.3 (afdeling) Grondwaterverontreiniging

3.3.1 (paragraaf) Algemene bepaling grondwaterverontreiniging

Artikel 3.65 Oogmerk grondwaterverontreiniging

De regels in deze afdeling zijn gesteld met het oog op het beschermen en verbeteren van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen en het beschermen van de kwaliteit van de bodem.

3.3.2 (paragraaf) Instructieregels grondwaterverontreiniging

Artikel 3.66 Instructieregel programma gebiedsgerichte aanpak grondwaterverontreiniging

1. Een programma gebiedsgerichte aanpak grondwaterverontreiniging is gericht op:
 - a. het zoveel mogelijk voorkomen van de risico's van verspreiding van verontreiniging buiten het aangewezen gebied;
 - b. het zoveel mogelijk verminderen van de vracht van de verontreiniging; en
 - c. de bescherming van bestaande en beoogde functies van, in en op de bodem binnen het aangewezen gebied.
2. Het programma wordt vastgesteld door gedeputeerde staten.
3. Het programma bevat in ieder geval de volgende gegevens:
 - a. de doelstellingen van de gebiedsgerichte aanpak binnen het beheergebied en de maatregelen die ter verwezenlijking hiervan worden genomen;

- b. de termijn waarbinnen deze doelstellingen zullen worden verwezenlijkt;
 - c. een beschrijving van de verrichte onderzoeken;
 - d. de wijze waarop het plan past binnen het omgevingsplan, het regionale waterprogramma en het waterbeheerprogramma;
 - e. een begroting van de kosten van de sanering en een overzicht van de daarvoor beschikbare middelen;
 - f. de wijze waarop belemmeringen voor een doelmatige gebiedsgerichte aanpak zullen worden weggenomen; en
 - g. de verontreinigingen in het grondwater binnen het aangewezen gebied.
4. In het programma wordt rekening gehouden met de gevolgen van de gebiedsgerichte aanpak voor locaties die daarvan geen onderdeel uitmaken, en worden zo nodig voorzieningen opgenomen om voor die locaties optredende gevolgen te monitoren en maatregelen om dan in te grijpen.
5. Het programma kan betrekking hebben op gevallen van ernstige verontreiniging waarop op grond van artikel 3.1 van de Aanvullingswet bodem Omgevingswet het recht zoals dat gold voor het tijdstip van inwerkingtreding van die wet, van toepassing is.

3.3.3 (paragraaf) Grondwatersanering

Artikel 3.67 Toepassingsbereik grondwatersanering

Deze paragraaf is van toepassing op het saneren van verontreinigd grondwater en op het verrichten van activiteiten met het oogmerk verontreinigd grondwater te verminderen of te verplaatsen voor zover dit niet valt onder de activiteit zoals gedefinieerd in artikel 4.1241 en 4.1242 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Artikel 3.68 Meldplicht grondwatersanering

1. Het is verboden zonder melding verontreinigd grondwater te saneren.
2. De melding wordt ten minste vier weken gedaan voordat de activiteit wordt verricht.
3. Ten minste vier weken voordat de activiteit op een andere manier wordt verricht dan overeenkomstig die gegevens, wordt een nieuwe melding gedaan van de grondwatersanering.
4. Ten minste twee weken voor het begin van de activiteit worden aan gedeputeerde staten gegevens en bescheiden verstrekt over de locatie en startdatum van de grondwatersanering.
5. Ten minste vijf werkdagen voor het begin van de activiteit worden aan gedeputeerde staten gegevens en bescheiden verstrekt over uitvoerder en milieukundige beheerder.
6. Binnen vier weken na afronding van de activiteit wordt een evaluatieverslag opgesteld volgens [BRL SIKB 6000](#) en aan gedeputeerde staten verstrekt.
7. Gewijzigde gegevens worden onverwijld aan gedeputeerde staten verstrekt na het wijzigen van:
 - a. de begrenzing of de verwachte datum van het begin van de activiteit;
 - b. naam of het adres van de sanering.

Artikel 3.69 Specifieke vereisten melding grondwatersanering

In aanvulling op het in artikel 1.12 bepaalde worden bij een melding, bedoeld in artikel 3.68 tenminste de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:

- a. een vooronderzoek bodemonderzoek bedoeld in artikel 5.7a van het Besluit activiteiten leefomgeving;
- b. een verkennend bodemonderzoek bedoeld in artikel 5.7b van het Besluit activiteiten leefomgeving;
- c. een nader bodemonderzoek bedoeld in artikel 5.7d van het Besluit activiteiten leefomgeving;
- d. een beschrijving van de te treffen saneringsmaatregelen en een motivering van de keuze voor deze maatregelen;
- e. een beschrijving van de effecten die met de maatregelen worden beoogd, waaronder een aanduiding van de terugsaneerwaarde;
- f. een beschrijving van een andere methode om de beoogde effecten te bereiken, voor het geval de maatregelen niet tot die effecten zouden leiden;
- g. een beschrijving van de nazorgmaatregelen die naar verwachting moeten worden getroffen; en
- h. een evaluatieverslag. Het evaluatieverslag bevat in ieder geval:
 - i. een beschrijving van het resultaat van de milieukundige begeleiding bestaande uit processturing met daarbij in ieder geval een opsomming van bijzondere omstandigheden die zich tijdens de activiteit hebben voorgedaan;
 - ii. een beschrijving van de resultaten van de milieukundige begeleiding, indien van toepassing, bestaande uit verificatie van het eindresultaat van de activiteit;
 - iii. als na de activiteit nog verontreiniging in het grondwater aanwezig is en daardoor beperkingen in het gebruik van de bodem noodzakelijk zijn: een beschrijving van deze beperkingen; en
 - iv. als na de activiteit nazorgmaatregelen nodig zijn: een beschrijving van deze nazorgmaatregelen.

Artikel 3.70 Specifieke gegevens en bescheiden grondwatersanering

1. De gegevens en bescheiden met betrekking tot grondwatersanering bevatten tenminste:
 - a. de begrenzing van de locatie waarop de activiteit wordt verricht; en
 - b. de verwachte datum van het begin van de activiteit.
2. De gegevens en bescheiden met betrekking tot de uitvoerder en milieukundige begeleider bevatten tenminste:
 - a. de naam en het adres van degene die de werkzaamheden gaat verrichten; en

- b. de naam en het adres van de natuurlijke persoon en de onderneming die de milieukundige begeleiding gaan verrichten.

Artikel 3.71 Specifieke eis uitvoering van de activiteit grondwatersanering

1. De grondwatersanering wordt zodanig verricht dat:
 - a. het risico van verspreiding van verontreinigende stoffen zoveel mogelijk wordt beperkt; en
 - b. nazorgmaatregelen en gebruiksbeperkingen zoveel mogelijk beperkt kunnen blijven.
2. De activiteit wordt verricht door een onderneming met een erkenning bodemkwaliteit voor [BRL SIKB 7000](#) en begeleid door een onderneming met een erkenning bodemkwaliteit voor [BRL SIKB 6000](#).
3. De activiteit wordt verricht overeenkomstig de beschrijving van de te treffen saneringsmaatregelen, bedoeld in artikel 2.66, tweede lid, onder d.
4. Als blijkt dat de maatregelen niet tot de beoogde effecten zullen leiden, wordt de activiteit verricht overeenkomstig de andere methode om de beoogde effecten te bereiken, bedoeld in artikel 2.66, tweede lid, onder f.

Artikel 3.72 Specifieke eis evaluatieverslag grondwatersanering

1. De eigenaar, erfpachter of gebruiker van het grondgebied waar na de activiteit een verontreiniging in het grondwater aanwezig is gebleven, neemt de beperkingen in het gebruik van de bodem in acht die zijn beschreven in het evaluatieverslag.
2. Degene die de activiteit heeft verricht, dan wel degene die daartoe is aangewezen in het evaluatieverslag, is belast met de uitvoering van de nazorgmaatregelen.

Artikel 3.73 Maatwerkvoorschriften activiteit grondwatersanering

Maatwerkvoorschriften kunnen worden gesteld over de artikelen 3.68 tot en met 3.72.

3.4 (afdeling) Grondverzet en rommelterrein

Artikel 3.74 Oogmerk grondverzet en rommelterrein

De regels in deze afdeling zijn gesteld met het oog op het behoud van landschappelijke, natuurwetenschappelijke, cultuurhistorische en archeologische waarden.

Artikel 3.75 Toepassingsbereik grondverzet en rommelterrein

1. Deze afdeling is in het **Landelijk gebied** van toepassing op het:
 - a. storten van stoffen of inrichten van een stortplaats;
 - b. ophogen of egaliseren van gronden; en
 - c. inrichten of hebben van een rommelterrein.
2. Deze afdeling is niet van toepassing op:
 - a. een rommelterrein dat in geen enkel seizoen zichtbaar is vanaf een voor het publiek zichtbare plaats; en
 - b. stortplaatsen die zijn aangewezen in een omgevingsplan of zich bevinden in een gebouw.

Artikel 3.76 Specifieke zorgplicht grondverzet en rommelterrein

Degene die stort, een stortplaats inricht, gronden ophooft of egaliseert of een rommelterrein inricht of houdt en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit kan leiden tot nadelige gevolgen voor de belangen, bedoeld in artikel 3.74, is verplicht:

- a. alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen,
- b. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken, en
- c. als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt, die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.

Artikel 3.77 Verbod rommelterrein

Het is verboden in het **Landelijk gebied** een rommelterrein in te richten of te hebben.

Artikel 3.78 Omgevingsvergunning storten, ophogen en egaliseren

Het is verboden zonder omgevingsvergunning in het **Landelijk gebied** stoffen te storten, een stortplaats in te richten of gronden op te hogen of te egaliseren, tenzij de activiteit is toegelaten op grond van de artikelen 3.79 tot en met 3.84.

Artikel 3.79 Vrijstelling activiteiten bij infrastructurele werken en werken van groot maatschappelijk belang

1. Voor het uitvoeren of onderhoud van infrastructurele openbare werken en werken van groot maatschappelijk belang wordt alleen gestort, opgehoogd en geëgaliseerd als:
 - a. de activiteiten plaatsvinden binnen het uitvoeringsgebied van een vergund bestek; en
 - b. de werken zijn aangewezen in het omgevingsplan.
2. Voor onderhouds-, herstel-, bouw- of sloopwerkzaamheden op bouwpercelen wordt alleen gestort, opgehoogd of geëgaliseerd als het bouwperceel is aangewezen in het omgevingsplan.

Artikel 3.80 Vrijstelling activiteiten bij agrarische percelen

1. Op agrarische weide- en akkerpercelen wordt alleen gestort en opgehoogd als dat nodig is voor het aanleggen van rijpaden op die percelen.
2. Op of onmiddellijk aangrenzend aan een agrarisch bouwperceel wordt alleen een stortplaats of rommelterrein ingericht als dat noodzakelijk is voor een doelmatige agrarische bedrijfsvoering.

Artikel 3.81 Vrijstelling activiteiten bij normaal onderhoud van oppervlaktewaterlichamen

1. Als baggerspecie vrijkomt uit normaal onderhoud van oppervlaktewaterlichamen wordt deze baggerspecie alleen gestort, geëgaliseerd en gebruikt om op te hogen als:
 - a. losse plantenresten bovenaan het talud van het oppervlaktewaterlichaam worden neergelegd;
 - b. het oorspronkelijke maaiveld met niet meer dan 10 centimeter wordt opgehoogd;
 - c. de baggerspecie niet wordt gestort op gronden die in agrarisch natuurbeheer zijn; en
 - d. de baggerspecie gelijkmatig over de oever van een perceel, dat gelegen is naast het oppervlaktewaterlichaam, wordt verspreid, waarbij aardkundige waarden en archeologisch of landschappelijk waardevolle terreingedeelten zoals laagten en geulen in stand worden gelaten.
2. In het landelijk gebied buiten natuurnetwerk Nederland en Groene contour wordt alleen bagger in een baggerdepot gestort als:
 - a. het depot niet is of wordt aangelegd op een locatie, die in de kwaliteitsgidsen landschap van de provincie Utrecht als open of extreem open is aangeduid;
 - b. het depot voor inklinken maximaal 1,50 meter hoog is ten opzichte van het laagste naastgelegen maaiveld;
 - c. de kaden tenminste 2 meter uit de slootkant worden aangelegd en zowel eind juni als in november worden gemaaid;
 - d. het perceel waarop het baggerdepot zich bevindt na ophogen, inklinken, verspreiden en egalisatie maximaal 10 hoger ligt dan het oorspronkelijke maaiveld van de dichtstbijzijnde naastgelegen niet opgehoogde percelen; en
 - e. na inklinken, dan wel maximaal na 3 jaar na de activiteit, de bagger en de om het depot opgeworpen kaden gelijkmatig worden verspreid tot 1 meter uit de oever van het oppervlaktewaterlichaam, waarbij aardkundige waarden en archeologisch of landschappelijk waardevolle terreingedeelten zoals laagten en geulen in stand worden gelaten.

Artikel 3.82 Vrijstelling activiteiten bij een viaduct, ecoduct, faunapassage of planmatige inrichting en ontwikkeling van een natuurterrein of ecologische zone

Voor een takkenril, stobbewal en broeihoop nabij een viaduct, ecoduct of faunapassage of planmatige inrichting en ontwikkeling van een natuurterrein of ecologische zone worden alleen grond en baggerspecie, met inbegrip van blad, takken, stobben en boomstronken gestort als:

- a. de beheerder van het betrokken natuurterrein of de ecologische zone heeft ingestemd en dit is vastgelegd en verantwoord is;
- b. de grond en bagger een maximale hoogte van 1 meter boven het maaiveld hebben;
- c. de ecologische meerwaarde vanuit provinciaal of gemeentelijk beleid wordt aangetoond;
- d. het gestorte element onderdeel uitmaakt van een ecologische zone of daarbij aansluit; en
- e. uitsluitend gebiedseigen materiaal wordt gebruikt.

Artikel 3.83 Vrijstelling activiteiten bij takkenwallen en takkenrillen

Voor een takkenwal of takkenril, anders dan bedoeld in artikel 3.82, wordt alleen takhout gestort als:

- a. de wallen en rillen worden aangelegd tegen de buitenrand van een houtopstand;
- b. het gebruikte takhout afkomstig is van die nabije houtopstand;
- c. aanwezige of potentiële natuurwaarden op deze manier worden versterkt;
- d. de wallen en rillen aan de voet maximaal 1 meter breed zijn en een maximale hoogte van 1,50 meter hebben gemeten vanaf het maaiveld; en
- e. de wallen en rillen geen stobben of boomstronken bevatten.

Artikel 3.84 Vrijstelling activiteiten in tuinen, parken, landgoederen of sportaccommodaties

In een tuin, park, landgoed of sportaccommodatie wordt alleen grond gestort voor een wal of grondlichaam als:

- a. een landschapstype dat aan de stortlocatie grenst niet wordt doorkruist of onderbroken, tenzij dit aanvaardbaar is vanuit cultuurhistorische overwegingen;
- b. aanwezige bomen niet in het grondlichaam komen te staan;
- c. de wal of het grondlichaam wordt ingepland met een gebiedseigen beplantingsmengsel; en
- d. de wal of het grondlichaam maximaal 2 meter breed is en een maximale hoogte heeft van 1 meter gemeten vanaf het maaiveld.

Artikel 3.85 Specifieke aanvraagvereisten omgevingsvergunning storten, ophogen en egaliseren

In aanvulling op de algemene aanvraagvereisten in de wet worden bij een aanvraag om een omgevingsvergunning, bedoeld in artikel 3.78, tenminste de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:

- a. kaart van de planlocatie;
- b. locatie van het werk;
- c. materialen die worden toegepast;

- d. hoeveelheid materialen die worden toegepast;
- e. herkomst van de materialen;
- f. of de grond toepasbaar is op grond van het Besluit activiteiten leefomgeving;
- g. afmetingen van de werkzaamheden;
- h. permanente of tijdelijke werkzaamheden;
- i. de reden van de demping;
- j. start- en einddatum van de werkzaamheden.

Artikel 3.86 Meldplicht ophogen of egaliseren in gebruik zijnde agrarische weide- of akkerpercelen

1. Het is verboden zonder melding in gebruik zijnde agrarische weide- of akkerpercelen op te hogen of te egaliseren.
2. De melding wordt twee weken voor het begin van de activiteit gedaan.

Artikel 3.87 Specifieke vereisten melding ophogen of egaliseren agrarisch gebruikte weide- of akkerpercelen

In aanvulling op het in artikel 1.12 bepaalde worden bij een melding als bedoeld artikel 3.86 tenminste de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:

- a. kaart van de planlocatie;
- b. locatie van het werk;
- c. is de locatie binnen of buiten natuurnetwerk Nederland en Groene contour;
- d. welke functie de planlocatie in het omgevingsplan heeft;
- e. of grond, heideplagsel en/of bosstrooisel wordt gestort;
- f. of grond wordt gestort volgens het principe zand op zand, klei op klei, veen op veen;
- g. of bij het verspreiden en egaliseren de aardkundig, archeologisch of landschappelijk waardevolle terreingedeelten zoals laagten en geulen in stand worden gelaten; en
- h. of de percelen eens in de 5 jaar worden opgehoogd met maximaal 10 centimeter na uitvlakking.

Artikel 3.88 Specifieke eis bij infrastructurele werken en werken van groot maatschappelijk belang

De activiteiten bedoeld in artikel 3.85 duren niet langer dan noodzakelijk.

Artikel 3.89 Specifieke eisen in gebruik zijnde agrarische weide- of akkerpercelen

1. Bij een stortplaats of rommelterrein is het te storten of opgeslagen materiaal afkomstig uit het eigen agrarisch productieproces of bestemd voor de verwerking in dat productieproces.
2. Bij een stortplaats of rommelterrein is het aanwezige materieel benodigd voor het eigen agrarisch productieproces.
3. Op een stortplaats of rommelterrein zijn rijkuijen, sleufsilo's en hooi- en kuilgrasballen afgedekt of gewikkeld in plasticfolie.
4. Op een stortplaats of rommelterrein ligt niet meer dan één hoop grond van maximaal 50 m³.
5. Voor het ophogen en egaliseren van agrarisch gebruikte weide- en akkerpercelen binnen het landelijk gebied buiten natuurnetwerk Nederland en Groene contour geldt dat:
 - a. alleen grond, heideplagsel en bosstrooisel wordt gestort;
 - b. grond wordt gestort volgens het principe zand op zand, klei op klei en veen op veen;
 - c. bij verspreiden en egaliseren de aardkundig, archeologisch of landschappelijk waardevolle terreingedeelten, zoals laagten en geulen, in stand worden gelaten; en
 - d. de opgehoogde percelen na inklinking van de opgebrachte laag niet meer dan 10 centimeter hoger liggen ten opzichte van het oorspronkelijke maaiveld van de dichtstbijzijnde naastgelegen niet opgehoogde percelen.
6. Het ophogen of egaliseren van in gebruik zijnde akker- of weidepercelen wordt binnen vier weken na aanvang afgerond.

3.5 (afdeling) Gesloten stortplaats

Artikel 3.90 Oogmerk gesloten stortplaats

De regels in deze afdeling zijn gesteld met het oog op de bescherming van het milieu.

Artikel 3.91 Toepassingsbereik gesloten stortplaats

Deze afdeling is van toepassing op activiteiten op een gesloten stortplaats.

Artikel 3.92 Omgevingsvergunning activiteiten op gesloten stortplaats

Het is op een gesloten stortplaats verboden zonder omgevingsvergunning:

- a. een bouwactiviteit te verrichten;
- b. een milieubelastende activiteit te verrichten; of
- c. een boom of houtopstand te kappen.

Artikel 3.93 Beoordelingsregels omgevingsvergunning gesloten stortplaats

De omgevingsvergunning voor een activiteit op een gesloten stortplaats wordt alleen verleend als wordt voldaan aan de volgende criteria:

- a. er worden maatregelen genomen die strekken tot het in stand houden en onderhouden, het herstellen, verbeteren of vervangen van voorzieningen ter bescherming van de bodem;
- b. voorzieningen ter bescherming van de bodem worden regelmatig geïnspecteerd; en
- c. de bodem onder de stortplaats wordt regelmatig onderzocht.

[Artikel 3.94 Specifieke aanvraagvereisten omgevingsvergunning gesloten stortplaats](#)

In aanvulling op de aanvraagvereisten in de wet worden bij een aanvraag om een omgevingsvergunning als bedoeld artikel 3.92 tenminste de volgende gegevens en bescheiden verstrekt: een beschrijving van de activiteit;

- a. een tekening met de locatie van de uit te voeren activiteit; en
- b. een beschrijving van de maatregelen die genomen worden om beschadiging van de voorzieningen ter bescherming van de bodem te voorkomen.

[Artikel 3.95 Omgevingsplanactiviteit gesloten stortplaats](#)

Een omgevingsplanactiviteit die plaatsvindt op een gesloten stortplaats is een omgevingsplanactiviteit van provinciaal belang.

4. (hoofdstuk) Bereikbaarheid en mobiliteit

4.1 (afdeling) Bereikbaarheid

Artikel 4.1 Instructieregel bereikbaarheid

1. Een omgevingsplan waarin nieuwe ontwikkelingen zijn voorzien, waarborgt dat knelpunten in de bereikbaarheid niet toenemen en bij voorkeur afnemen.
2. De motivering van een omgevingsplan bevat:
 - a. een beschrijving van het aantal verplaatsingen die deze nieuwe ontwikkelingen tot gevolg hebben;
 - b. een beschrijving van de wijze waarop het plangebied wordt ontsloten voor de verschillende vervoerwijzen;
 - c. een analyse of er door het aantal verplaatsingen knelpunten op het omliggende (regionale) verkeers- en vervoersnetwerk voor de diverse vervoerwijzen kunnen ontstaan; en
 - d. een analyse of de bereikbaarheid door de beoogde ontwikkelingen verslechtert en of de reistijd significant toeneemt.
3. Indien uit de analyse blijkt dat er mogelijk sprake is van verslechtering van de bereikbaarheid of toename van knelpunten op het omliggende verkeers- en vervoernetwerk, wordt een mobiliteitstoets als bedoeld in de bijlage XIV Mobiliteitstoets bij deze verordening uitgevoerd. Binnen deze mobiliteitstoets worden mogelijke oplossingen voor de geconstateerde knelpunten uitgewerkt, waarbij ook realisatie en financiering van deze maatregelen aan bod komen.

Artikel 4.2 Instructieregel behoud provinciale OV-netwerk

1. Voor zover een omgevingsplan voorziet in nieuwe ontwikkelingen die het **Provinciaal OV-netwerk** belemmeren, wordt het belang van de instandhouding en uitbreiding van het provinciaal OV-netwerk in acht genomen.
2. De motivering van een omgevingsplan bevat een beschrijving van de wijze waarop het provinciale OV-netwerk in acht is genomen.

Artikel 4.3 Instructieregel behoud provinciaal bereikbaarheidsnetwerk

1. Voor zover een omgevingsplan voorziet in nieuwe ontwikkelingen die het **Provinciaal bereikbaarheidsnetwerk** belemmeren, wordt rekening gehouden met het belang van de instandhouding en uitbreiding van het provinciaal bereikbaarheidsnetwerk.
2. De motivering van een omgevingsplan bevat een beschrijving van de wijze waarop rekening gehouden is met het Provinciaal bereikbaarheidsnetwerk.

Artikel 4.4 Instructieregel behoud regionaal fietsnetwerk

1. Voor zover een omgevingsplan voorziet in nieuwe ontwikkelingen die het **Regionaal fietsnetwerk** belemmeren, wordt rekening gehouden met het belang van de instandhouding en uitbreiding van dit regionaal fietsnetwerk.
2. De motivering van een omgevingsplan bevat een beschrijving van de wijze waarop rekening gehouden is met het regionaal fietsnetwerk.

4.2 (afdeling) Provinciale weg

4.2.1 (paragraaf) Algemene bepalingen provinciale weg

Artikel 4.5 Oogmerk provinciale weg

1. De regels in deze afdeling zijn gesteld met het oog op het behoeden van de staat en een doelmatige en veilige werking van een provinciale weg voor nadelige gevolgen van activiteiten op of rond die weg, waartoe ook het belang van verruiming of wijziging van die weg behoort.
2. Taken en bevoegdheden op grond van deze afdeling kunnen ook worden uitgeoefend met het oog op de volgende belangen in het gebied waar de provinciale weg is gelegen:
 - a. het beschermen van landschappelijke en aardkundige waarden;
 - b. het beschermen van ecologische waarden en natuur;
 - c. het beschermen van cultuurhistorische en archeologische waarden; en
 - d. het beschermen van recreatieve en toeristische belangen.

Artikel 4.6 Aanwijzing provinciale weg

Een provinciale weg bestaat uit:

- a. het **Beperkingengebied bouwwerken provinciale weg**;
- b. het **Beperkingengebied vrij zicht provinciale weg**; en
- c. het **Beperkingengebied beheer provinciale weg**.

4.2.2 (paragraaf) Instructieregels provinciale weg

Artikel 4.7 Instructieregel bouwwerken bij provinciale weg

1. Voor zover een omgevingsplan voorziet in het realiseren of wijzigen van bouwwerken binnen het **Beperkingengebied bouwwerken provinciale weg**, wordt rekening gehouden met het belang van de instandhouding en uitbreiding van de provinciale weg.
2. De motivering van een omgevingsplan bevat een beschrijving van de wijze waarop rekening is gehouden met de instandhouding en uitbreiding van de provinciale weg.

4.2.3 (paragraaf) Regels over activiteiten provinciale weg

4.2.3.1 (sub paragraaf) Algemene bepalingen activiteiten provinciale weg

Artikel 4.8 Toepassingsbereik provinciale weg

1. Deze paragraaf gaat over activiteiten in het **Beperkingengebied vrij zicht provinciale weg** en het **Beperkingengebied beheer provinciale weg** die nadelig zijn voor de belangen, bedoeld in artikel 4.5.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op activiteiten die worden verricht door of namens de wegbeheerder in het kader van de aanleg, de wijziging of het beheer van een weg of de regeling van het verkeer over die weg.

Artikel 4.9 Specifieke zorgplicht provinciale weg

1. Degene die een activiteit in het **Beperkingengebied vrij zicht provinciale weg** verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de belangen, bedoeld in artikel 4.5, is verplicht:
 - a. alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
 - b. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken; en
 - c. als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt, die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.
2. Deze plicht houdt in ieder geval in dat:
 - a. het veilig en doelmatig gebruik en de instandhouding van wegen wordt verzekerd;
 - b. het gebruik van de weg, in overeenstemming met haar bestemming als openbare weg, wordt verzekerd;
 - c. het vrije zicht niet wordt beperkt;
 - d. werkzaamheden op een zodanige wijze worden uitgevoerd dat hieruit geen schade voor de weg kan ontstaan;
 - e. geen vaste stoffen of voorwerpen worden gedeponneerd, anders dan bij werkzaamheden ten behoeve van kabels en leidingen;
 - f. het **Beperkingengebied beheer provinciale weg** niet wordt verontreinigd met hinderlijke of schadelijke vaste stoffen, hinderlijke of schadelijke vloeistoffen, en hinderlijke of schadelijke voorwerpen of met beplantingsresten;
 - g. beplanting in een zodanige conditie wordt gehouden dat zij geen gevaar of hinder vormt voor de weggebruikers en geen schade veroorzaakt aan de weg;
 - h. borden, spandoeken, vlaggenmasten, handelsreclame en licht- of geluidgevend voorzieningen op een zodanige plaats of wijze worden aangebracht dat de veiligheid van het verkeer niet in gevaar wordt gebracht;
 - i. bermsloten in het **Beperkingengebied beheer provinciale weg** alleen worden gedempt, afgedamd of de afvoercapaciteit daarvan gewijzigd door of namens de wegbeheerder;
 - j. aanleg of wijziging van de provinciale weg alleen geschiedt door of namens de wegbeheerder; en
 - k. alle passende maatregelen worden genomen om ongewone voorvallen en de nadelige gevolgen daarvan te voorkomen als bedoeld in artikel 19.1 van de wet.

Artikel 4.10 Specifieke aanvraagvereisten omgevingsvergunning activiteit provinciale weg algemeen

In aanvulling op de aanvraagvereisten in de wet worden bij een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een activiteit op grond van deze paragraaf tenminste de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:

- a. de kilometering en het wegnummer van de locatie waar de activiteit plaatsvindt op tekening;
- b. de datum en het tijdstip waarop de activiteit wordt begonnen; en
- c. de duur van de activiteit.

Artikel 4.11 Specifieke eis verwijderen of verleggen van werk en object

1. Met het oog op het belang van aanleg, verruiming of wijziging van een provinciale weg worden bouwwerken, werken die geen bouwwerken zijn of andere objecten, waarvoor geen omgevingsvergunning op grond van deze paragraaf is vereist, verplaatst of verlegd als die een belemmering vormen voor de voorbereiding of uitvoering van de aanleg, verruiming of wijziging van die weg door of namens de wegbeheerder.
2. Als, ondanks een redelijke poging daartoe, met de rechthebbende op het bouwwerk, het werk dat geen bouwwerk is of het andere object geen schriftelijke overeenstemming is bereikt over de termijn waarop dat bouwwerk, werk of object wordt verplaatst of verlegd, stelt het bevoegd gezag die termijn bij maatwerkvoorschrift vast.

Artikel 4.12 Specifieke eis uitsteken van beplanting

1. Met het oog op een veilig en doelmatig gebruik van de weg steekt beplanting boven het **Beperkingengebied beheer provinciale weg** niet lager dan 4,50 meter boven de verkeersbanen en fietspaden uit en niet lager dan 3 meter boven voetpaden uit.
2. In aanvulling op artikel 1.5 geldt het eerste lid ook voor de rechthebbenden op de beplanting.

4.2.3.2 (sub paragraaf) Activiteiten uitweg bij provinciale weg

Artikel 4.13 Omgevingsvergunning uitweg bij provinciale weg

1. Het is verboden zonder omgevingsvergunning de volgende activiteiten te verrichten in het **Beperkingengebied beheer provinciale weg**:
 - a. het hebben of maken van een uitweg naar de provinciale weg;
 - b. het maken van wijzigingen aan een bestaande uitweg naar de provinciale weg;
 - c. het veranderen van het gebruik van een bestaande uitweg naar de provinciale weg van particulier naar bedrijfsmatig gebruik; en
 - d. het intensiveren van het gebruik van een bedrijfsmatige uitweg.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op verkooppunten als bedoeld in artikel 4.33.

Artikel 4.14 Beoordelingsregel omgevingsvergunning uitweg bij provinciale weg

Een aanvraag om een omgevingsvergunning wordt in ieder geval geweigerd indien:

- a. de uitweg kan worden aangesloten op een parallelweg of op een weg van een gemeente, een waterschap of op een andere weg van lagere orde;
- b. de aanvraag betrekking heeft op een tweede uitweg van het perceel, tenzij een tweede uitweg in het belang van de verkeersveiligheid noodzakelijk is;
- c. de uitweg wordt aangesloten op een stroomweg;
- d. de uitweg wordt aangelegd op minder dan 50 meter van bochten, kruispunten, splitsingen, rotondes of verkeersregelinstallaties;
- e. de verkeersveiligheid door de verkeersaantrekkende werking van het gebruik van het te ontsluiten perceel onevenredig wordt aangetast.

Artikel 4.15 Beoordelingsregel omgevingsvergunning tijdelijke uitweg bij provinciale weg

Een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een tijdelijke uitweg wordt, aanvullend op artikel 4.14, in ieder geval geweigerd indien:

- a. de uitweg niet noodzakelijk is voor het verrichten van werkzaamheden van tijdelijke aard; en
- b. het werkverkeer kan worden ontsloten via een bestaande uitweg.

Artikel 4.16 Specifieke aanvraagvereisten omgevingsvergunning uitweg bij provinciale weg

In aanvulling op het in artikel 4.10 bepaalde wordt bij een aanvraag om een omgevingsvergunning, bedoeld in artikel 4.13, aangegeven of er obstakels zijn die voor de beoogde aanleg of wijziging van de uitweg verwijderd moeten te worden.

Artikel 4.17 Specifieke eis uitvoering en onderhoud uitwegen

Uit oogpunt van verkeersveiligheid, doorstroming en een uniforme inrichting van de provinciale weg bepalen gedeputeerde staten in de voorschriften van een omgevingsvergunning voor een uitweg zoals bedoeld in artikel 4.13 dat:

- a. de aanleg en het onderhoud van de uitweg in het beperkingengebied beheer provinciale wegen door of in opdracht van de provincie wordt uitgevoerd; en
- b. een financiële vergoeding verschuldigd is voor de in het eerste lid van artikel 4.13 genoemde aanleg en onderhoud.

4.2.3.3 (sub paragraaf) Activiteiten kabels, leidingen, duikers, goten, buizen, afrasteringen en andere werken

Artikel 4.18 Omgevingsvergunning kabels, leidingen, duikers, goten, buizen, afrasteringen en andere werken

Het is verboden zonder omgevingsvergunning kabels, leidingen, duikers, goten, buizen, afrasteringen en andere werken te hebben, op te richten, aan te leggen, te wijzigen of te verwijderen in het **Beperkingengebied beheer provinciale weg**, tenzij een meldplicht geldt.

Artikel 4.19 Beoordelingsregel omgevingsvergunningen kabels, leidingen, duikers, goten, buizen, afrasteringen en andere werken

Een aanvraag om een omgevingsvergunning wordt in ieder geval geweigerd indien er een aanmerkelijke kans bestaat op schade of aantasting van het veilig en doelmatig gebruik van een weg.

Artikel 4.20 Intrekking of wijziging van omgevingsvergunning kabels en leidingen

Een omgevingsvergunning voor kabels of leidingen op grond van artikel 4.18 kan ingetrokken of gewijzigd worden indien:

- a. een kabel of leiding of een deel daarvan, moet worden verlegd als gevolg van werkzaamheden van de provincie of derden, en er geen ruimte is om de kabel of leiding te laten liggen of terug te plaatsen;
- b. de vergunninghouder niet voldoet aan het verzoek tot het nemen van maatregelen of het doen van aanpassingen, die nodig zijn voor de realisering van provinciale infrastructurele maatregelen of voor de uitvoering van beheer en onderhoud.

Artikel 4.21 Specifieke aanvraagvereisten omgevingsvergunning kabels, leidingen, duikers, goten, buizen, afrasteringen en andere werken

In aanvulling op de aanvraagvereisten in de wet worden bij een aanvraag om een omgevingsvergunning voor het bouwen, aanleggen, plaatsen, in stand houden, slopen of verwijderen van kabels en leidingen, tenminste de gegevens en bescheiden overeenkomstig de vereisten als bedoeld in artikel 4.26.

Artikel 4.22 Meldplicht lasgaten en huisaansluitingen

1. Het is verboden zonder melding in het **Beperkingengebied beheer provinciale weg** lasgaten en huisaansluitingen voor de watervoorziening, de energievoorziening of de telecommunicatie te hebben, leggen of wijzigen als daarvoor geen verhardingen van de weg worden opgebroken of gekruist.
2. De melding wordt ten minste drie weken en ten hoogste twee maanden gedaan voordat de activiteit wordt verricht.
3. Ten minste drie weken voordat de activiteit op een andere manier wordt verricht dan overeenkomstig de gemelde gegevens, wordt een nieuwe melding gedaan.
4. De melding met alle daarbij behorende stukken zijn tijdens de werkzaamheden op het werk aanwezig. Op verzoek van het bevoegd gezag wordt deze melding onmiddellijk getoond.
5. De activiteit bedoeld in het eerste lid wordt uitgevoerd met in achtneming van de regels van Bijlage VIII Specifieke eisen kabels en leidingen bij deze verordening.

Artikel 4.23 Meldplicht telecom en laag- of middenspanning elektriciteit kabels en leidingen

1. Het is verboden zonder melding in het **Beperkingengebied beheer provinciale weg** de volgende activiteit te verrichten:
 - a. het aanleggen, plaatsen, in stand te houden, slopen of verwijderen van kabels en leidingen in de zin van de [Telecommunicatiewet](#) of laag- en middenspanning elektriciteitskabels, met inbegrip van:
 - b. het bouwen, in stand houden en slopen van bouwwerken die daarmee samenhangen; en
 - c. het aanleggen, plaatsen, in stand houden en verwijderen van werken die geen bouwwerken zijn, die daarmee samenhangen.
2. De melding wordt ten minste vier weken en ten hoogste twee maanden gedaan voordat de activiteit wordt verricht.
3. Ten minste vier weken voordat de activiteit op een andere manier wordt verricht dan overeenkomstig de gemelde gegevens, wordt een nieuwe melding gedaan.
4. De melding met alle daarbij behorende stukken zijn tijdens de werkzaamheden op het werk aanwezig. Op verzoek van het bevoegd gezag wordt deze melding onmiddellijk getoond.
5. De activiteit bedoeld in het eerste lid wordt uitgevoerd met in achtneming van de regels van Bijlage VIII Specifieke eisen kabels en leidingen.

Artikel 4.24 Meldplicht gedenkteken

1. Het is verboden zonder melding in het **Beperkingengebied beheer provinciale weg** een gedenkteken te plaatsen.
2. Het gedenkteken naar aanleiding van een dodelijk ongeval wordt onder voorwaarden door de provincie ter beschikking gesteld en wordt alleen in overleg met de directe nabestaanden geplaatst.

Artikel 4.25 Specifieke vereisten melding lasgaten en huisaansluitingen

Een melding bevat naast de in artikel 1.12 gevraagde gegevens een tekening met wegnummer en hectometrering van de beoogde ligging van de lasgaten en huisaansluitingen.

Artikel 4.26 Specifieke vereisten melding telecom en laag- of middenspanning elektriciteit kabels en leidingen

In aanvulling op het in artikel 1.12 bepaalde worden bij een melding tenminste de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:

- a. voor het aanleggen of plaatsen van een kabel of leiding:
 - i. een beschrijving van de soort kabel of leiding;
 - ii. een beschrijving van de wijze van aanleg van de kabel of leiding;
 - iii. de kilometrering, het wegnummer en de ligging van de kabel of leiding op tekening;
 - iv. als een gestuurde boring wordt gebruikt: een boorplan; en
 - v. als wordt geboord bij de fundering van een viaduct: een beschrijving van de invloed van de boring op de fundering;
- b. voor het in stand houden van een kabel of leiding:
 - i. een beschrijving van de werkzaamheden aan de kabel of leiding; en
 - ii. de kilometrering en de ligging van de kabel of leiding en van objecten die daarmee samenhangen op tekening; en
- c. voor het slopen of verwijderen van een kabel of leiding:

- i. een beschrijving van de wijze van verwijderen; en
- ii. de kilometrerings- en de ligging van de kabel of leiding en van objecten die daarmee samenhangen op tekening.

Artikel 4.27 Specifieke vereisten melding gedenkteken [Gereserveerd]

4.2.3.4 (sub paragraaf) Activiteiten borden en vergelijkbare objecten

Artikel 4.28 Omgevingsvergunning borden en vergelijkbare objecten

1. Het is verboden zonder omgevingsvergunning borden, spandoeken, vlaggenmasten, handelsreclame, kunsttelingen, licht- of geluidgevend voorzieningen of vergelijkbare objecten te hebben, plaatsen of wijzigen in het **Beperkingengebied beheer provinciale weg**, tenzij een meldplicht geldt.
2. Het verbod geldt niet voor verkeerstekens en onderborden als bedoeld in [artikel 14 van de Wegenverkeerswet 1994](#)

Artikel 4.29 Beoordelingsregel omgevingsvergunningen borden en vergelijkbare objecten

Een aanvraag om een omgevingsvergunning wordt in ieder geval geweigerd indien:

- a. niet voldaan wordt aan artikel 4.9, tweede lid, sub h;
- b. er sprake is van commerciële aanduidingen;
- c. het object in zichthoeken komt te staan;
- d. het object botsgevaarlijk is;
- e. het object bevestigd wordt aan wegmeubilair.

Artikel 4.30 Beoordelingsregel omgevingsvergunningen borden en vergelijkbare objecten ter aanduiding van objecten en terreinen

Een aanvraag om een omgevingsvergunning voor borden of vergelijkbare objecten ter aanduiding van objecten en terreinen, al dan niet met een toeristisch karakter, wordt, aanvullend op artikel 4.29, in ieder geval geweigerd indien:

- a. er op basis van de algemene geografische bewegwijzering kan worden gereden naar een geografische bestemming waar het terrein of object is gelegen of waarmee het terrein of object wordt geassocieerd;
- b. hiermee de verkeersveilige afwikkeling en doorstroming van het verkeer gehinderd wordt.

Artikel 4.31 Specifieke aanvraagvereisten omgevingsvergunning borden en vergelijkbare objecten

In aanvulling op de aanvraagvereisten in de wet worden bij een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een bord of vergelijkbaar object, bedoeld in artikel 4.28, de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:

- a. de kilometrerings- en het wegnummer van de locatie waar de borden of vergelijkbare objecten worden geplaatst op tekening;
- b. de datum en het tijdstip waarop met de plaatsing wordt begonnen; en
- c. de duur van de periode waarin de borden aanwezig zijn.

Artikel 4.32 Meldplicht borden, tijdelijke verwijsborden en vergelijkbare objecten

1. Het is verboden zonder melding in het **Beperkingengebied beheer provinciale wegen**:
 - a. borden, spandoeken, vlaggenmasten, handelsreclame, kunsttelingen, licht- of geluidgevend voorzieningen of vergelijkbare objecten te hebben, plaatsen of wijzigen buiten het **Gebied landschappelijke waarden**; en
 - b. tijdelijke verwijsborden, kort voor en tijdens een evenement te plaatsen.
2. De melding wordt ten minste twee weken voor het begin ervan gedaan.
3. De in het eerste lid genoemde objecten moeten voldoen aan het bepaalde in artikel 4.29.

Artikel 4.33 Specifieke vereisten melding tijdelijke verwijsborden, borden en vergelijkbare objecten

Bij een melding voor een tijdelijk verwijsbord, een bord of vergelijkbaar object, bedoeld in artikel 4.32, worden de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:

- a. de kilometrerings- en het wegnummer van de locatie waar de borden of vergelijkbare objecten worden geplaatst op tekening;
- b. de datum en het tijdstip waarop met de plaatsing wordt begonnen; en
- c. de duur van de periode waarin de borden aanwezig zijn.

4.2.3.5 (sub paragraaf) Activiteiten standplaats en verkooppunt

Artikel 4.34 Omgevingsvergunning standplaats en verkooppunt

Het is verboden zonder omgevingsvergunning de volgende activiteiten te verrichten in het **Beperkingengebied beheer provinciale weg**:

- a. een standplaats voor handel of bedrijf in te nemen en te hebben; en
- b. een verkooppunt voor het leveren van energie aan voertuigen of andere goederen in te richten en te hebben.

Artikel 4.35 Beoordelingsregel omgevingsvergunningen standplaats en verkooppunt

Een aanvraag om een omgevingsvergunning wordt in ieder geval geweigerd indien:

- a. er een aanmerkelijke kans bestaat op overlast, hinder of onveiligheid voor het verkeer en de omgeving;
- b. toestemming van de desbetreffende gemeente ontbreekt.

Artikel 4.36 Beoordelingsregel omgevingsvergunningen standplaats en verkooppunt op carpoolplaats

Een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een standplaats of verkooppunt op een carpoolplaats wordt, aanvullend op artikel 4.35 in ieder geval geweigerd indien:

- a. op de carpoolplaats op hetzelfde tijdstip al een standplaats of verkoopplaats van de betreffende productgroep vergund is;
- b. onvoldoende parkeerruimte overblijft.

Artikel 4.37 Specifieke aanvraagvereisten omgevingsvergunning standplaats en verkooppunt

In aanvulling op het in artikel 4.10 bepaalde worden bij een aanvraag om een omgevingsvergunning, bedoeld in artikel 4.34, tenminste de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:

- a. omschrijving van de aanleiding, doelstelling en doelgroep van de standplaats of verkooppunt;
- b. de wijze waarop invulling wordt gegeven aan een duurzame opzet van de standplaats of verkooppunt;
- c. de wijze waarop het terrein zal worden schoongehouden;
- d. de wijze waarop zorg wordt gedragen voor toezicht en sociale veiligheid;
- e. de vereiste diploma's voor en de opgedane ervaring met het exploiteren van een standplaats of verkooppunt;
- f. indien van toepassing: de wijze waarop een energievoorziening wordt gerealiseerd; en
- g. indien van toepassing: de wijze waarop de standplaats of verkooppunt wordt gepromoot.

4.2.3.6 (sub paragraaf) Activiteiten evenement

Artikel 4.38 Omgevingsvergunning evenement

Het is verboden zonder omgevingsvergunning in het **Beperkingengebied beheer provinciale weg** een evenement te houden waarbij de doorstroming van het verkeer en de verkeersveiligheid op de provinciale weg worden belemmerd.

Artikel 4.39 Beoordelingsregel omgevingsvergunningen evenement

1. Een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een evenement wordt in ieder geval geweigerd indien:
 - a. een evenement onaanvaardbare verstoring van of schade aan natuur en landschap tot gevolg zou hebben. De route van een evenement ligt buiten het **natuurnetwerk Nederland** en voldaan moet worden aan het bepaalde in paragraaf 9.4.2 (regels over activiteiten Stillegebied);
 - b. een evenement plaatsvindt op dagen waarop door bijzondere gebeurtenissen of omstandigheden extra verkeersdrukte verwacht kan worden;
 - c. de bereikbaarheid van het verkeer, waaronder het openbaar vervoer en hulpdiensten, en de verkeersveiligheid onvoldoende geborgd zijn;
 - d. de politie of hulpdiensten negatief adviseren over de gevolgen van het evenement voor het gebruik van en de veiligheid op de provinciale weg.
2. Indien voor dezelfde datum meerdere evenementen aangevraagd worden die gelijktijdig plaatsvinden en die in verband met situering, schaalgrootte en verkeersaantrekkende werking niet gelijktijdig kunnen plaatsvinden geldt de volgende rangorde:
 - a. internationale evenementen;
 - b. nationale evenementen;
 - c. regionale evenementen;
 - d. lokale evenementen.

Artikel 4.40 Specifieke aanvraagvereisten omgevingsvergunning evenement

In aanvulling op het in artikel 4.10 bepaalde worden bij een aanvraag om een omgevingsvergunning, bedoeld in artikel 4.38, tenminste de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:

- a. naam en Kamer van Koophandel inschrijving van de vereniging die het evenement organiseert;
- b. een kopie van de verzekeringspolis waaruit blijkt dat de organisatie verzekerd is tegen de wettelijke aansprakelijkheid voor schade, die uit het (organiseren van) het evenement kan voortvloeien;
- c. de doelgroep van het evenement;
- d. het verwachte aantal deelnemers;
- e. het verwachte aantal bezoekers;
- f. een indicatie van vanwaar de bezoekers afkomstig zijn (plaatselijk, regionaal, landelijk of internationaal);
- g. het aantal volgauto's indien van toepassing;
- h. de te treffen verkeersmaatregelen:
 - i. de benodigde afsluitingen van de wegen;
 - ii. de benodigde en geregelde parkeergelegenheid;
 - iii. de benodigde en geregelde fietsenstallingen;
 - iv. Indien van toepassing: De benodigde omleidingen van het openbaar vervoer en het overige verkeer;
- i. de organisatie die de verkeersmaatregelen uitvoert;
- j. het aantal, de soort en de plaats waar objecten zoals podia, kramen en tenten worden geplaatst;

- k. een topografische kaart waarop de plaats van het evenement is aangegeven of waarop de gehele route van het evenement is aangegeven, inclusief rijrichting en eventuele controleposten;
- l. indien van toepassing: Een routebeschrijving, met tijdschema, waarin alle wegen die binnen de provincie Utrecht bereden worden staan vermeld, evenals de gemeenten waarbinnen ze gelegen zijn. Bij provincie overschrijdende evenementen moeten ook de wegen in de andere provincie vermeld worden;
- m. een verklaring waaruit blijkt dat de gemeentelijke overheid bereid is medewerking te verlenen aan het te houden evenement;
- n. een verklaring waaruit blijkt dat er overeenstemming is met betrokken wegbeheerders over de eventuele omleidingsroutes;
- o. een verklaring van de beheerder(s) van in de route opgenomen onverharde weggedeelten of eigen wegen, dat tegen het berijden daarvan geen bezwaren bestaan, dan wel een verklaring van de organisatie dat bedoelde verklaring van geen bedenkingen mondeling is verkregen; en
- p. de wijze waarop de belangen van aanwonenden zijn meegenomen.

Artikel 4.41 Meldplicht tijdelijk verwijsbord evenement

1. Het is verboden zonder melding in het **Beperkingengebied beheer provinciale weg** tijdelijke verwijsborden kort voor en tijdens een evenement te plaatsen. De melding wordt ten minste twee weken voor het begin van het evenement gedaan.
2. Tijdelijke verwijsborden moeten voldoen aan het bepaalde in artikel 4.29 Beoordelingsregel omgevingsvergunning borden en vergelijkbare objecten.

Artikel 4.42 Specifieke vereisten melding tijdelijk verwijsbord evenement

Bij een melding voor een tijdelijk verwijsbord, bedoeld in artikel 4.41, worden de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:

- a. de kilometrerings- en het wegnummer van de locatie waar de borden of vergelijkbare objecten worden geplaatst op tekening;
- b. de datum en het tijdstip waarop met de plaatsing wordt begonnen; en
- c. de duur van de periode waarin de borden aanwezig zijn.

Artikel 4.43 Specifieke eis tijdelijk verwijsbord evenement

1. Met het oog op een veilig en doelmatig gebruik van de weg zijn tijdelijke verwijsborden alleen kort vóór en tijdens een evenement aanwezig.
2. De borden zijn niet groter dan 1 meter bij 1 meter.
3. De borden worden binnen 24 uur na afloop van het evenement verwijderd.
4. Er worden niet meer dan twee borden bij elkaar op een locatie aangebracht.
5. De borden worden geplaatst in de onverharde buitenberm op een afstand van ten minste 2,5 meter uit de kant van de verharding.

4.3 (afdeling) Lokale spoorweg

4.3.1 (paragraaf) Algemene bepalingen lokale spoorweg

Artikel 4.44 Oogmerk Lokale spoorweg

De regels in deze afdeling zijn gesteld met het oog op het behoeden van de staat en werking van een lokale spoorweg voor nadelige gevolgen van activiteiten op of rond die spoorweg, waartoe ook het belang van verruiming of wijziging van die spoorweg behoort.

Artikel 4.45 Aanwijzing beperkingengebied lokale spoorweg

Het **Beperkingengebied lokale spoorweg** bestaat uit:

- a. de **Kernzone lokale spoorweg**; en
- b. de **Beschermingszone lokale spoorweg**.

4.3.2 (paragraaf) Instructieregels lokale spoorweg

Artikel 4.46 Instructieregel beperkingengebied lokale spoorweg

Een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Beperkingengebied lokale spoorweg** laat:

- a. geen nieuwe gebouwen toe; en
- b. geen wijziging van de functie van gebouwen toe die de hinder van geluid, trillingen, elektromagnetische straling of emissies van koper- of ijzerslijpsel, veroorzaakt door de lokale spoorweg, doen toenemen.

Artikel 4.47 Beoordelingsregel ontheffing beperkingengebied lokale spoorweg

1. Ontheffing van artikel 4.46 kan alleen worden verleend, als maatregelen worden genomen om de hinder van geluid, trillingen, elektromagnetische straling of emissies van koper- of ijzerslijpsel, veroorzaakt door de lokale spoorweg, nu en in de toekomst te voorkomen.
2. Ontheffing van artikel 4.46 wordt niet verleend voor bestaande gebouwen die getransformeerd worden tot geluidgevoelige gebouwen waarvan de binnenwaarde hoger is dan 33 dB.

4.3.3 (paragraaf) Regels over activiteiten lokale spoorweg

Artikel 4.48 Toepassingsbereik lokale spoorweg

Deze paragraaf gaat over activiteiten in het beperkingengebied lokale spoorweg, die nadelige gevolgen kunnen hebben voor de belangen, bedoeld in artikel 4.44.

Artikel 4.49 Vrijstelling vergunningplicht beschermingszone lokale spoorweg

Het verbod, bedoeld in artikel 9.48, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, om zonder omgevingsvergunning een activiteit in een beperkingengebied met betrekking tot een lokale spoorweg te verrichten, geldt niet voor activiteiten in de **Beschermingszone lokale spoorweg**, met uitzondering van:

- a. het bouwen en in stand houden van bouwwerken en het plaatsen en behouden van objecten, met inbegrip van bomen, met een hoogte die groter is dan de kortste afstand van het bouwwerk of object tot de bovenleiding;
- b. het planten en behouden van bomen waarvan de kroon binnen een afstand van 5 meter vanaf de bovenleiding kan groeien;
- c. het gebruiken van een ladder, hijskraan of hoogwerker met een hoogte die groter is dan de kortste afstand van de locatie waar de hijskraan of hoogwerker wordt gebruikt tot de bovenleiding;
- d. het uitvoeren van heiwerkzaamheden;
- e. het uitvoeren van graafwerkzaamheden met een diepte van meer dan 1/10 van de afstand tot buitenste spoorstaaf;
- f. het onttrekken van grondwater; en
- g. andere activiteiten die van invloed zijn op het lokale spoor.

Artikel 4.50 Specifieke aanvraagvereisten omgevingsvergunning lokale spoorweg

In aanvulling op paragraaf 7.1.7 van de Omgevingsregeling, worden bij een aanvraag om een omgevingsvergunning de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:

- a. een werkplan waarin wordt beschreven hoe de activiteit wordt verricht, inclusief RI&E. De punten f t/m k kunnen ook onderdeel zijn van het werkplan;
- b. een beschrijving van de locatie en de inrichting van het werkterrein waarop in ieder geval is aangegeven de locatie van bouwketen, werkmaterieel inclusief draaicirkels en (werk)hoogte, opslagtanks en aan- en afvoerwegen;
- c. een omschrijving van de gevolgen van de werkzaamheden voor de toegankelijkheid, de veiligheid en het doelmatig gebruik van de spoorweginfrastructuur;
- d. een Veiligheid & Gezondheid plan Uitvoeringsfase (V&G U-plan) conform het [Kader Werkzaamheden Tramweg](#) (KWT);
- e. een uitvoeringsplan waarin wordt aangetoond dat de baan veilig berijdbaar is tijdens en na de werkzaamheden en indien van toepassing een Plan Veilige Berijdbaarheid;
- f. een werktekening met diepteligging onder trambaan, route en diameter of diameters van te boren of persen (leidingen) en een kraterberekening indien van toepassing; en
- g. een monitoringsplan als graaf-, hei- of bronneringswerkzaamheden worden verricht.

4.4 (afdeling) Vaarweg

4.4.1 (paragraaf) Algemene bepaling vaarweg

Artikel 4.51 Oogmerk vaarweg

1. De regels in deze afdeling zijn gesteld met het oog op:
 - a. de instandhouding en de bruikbaarheid van vaarwegen en de bijbehorende werken; en
 - b. de veiligheid en het vlotte verloop van het scheepvaartverkeer op vaarwegen.
2. Taken en bevoegdheden op grond van deze afdeling kunnen ook worden uitgeoefend met het oog op de volgende belangen in het gebied waar de vaarweg is gelegen:
 - a. het beschermen van landschappelijke, cultuurhistorische en aardkundige waarden; en
 - b. de natuurbescherming.

4.4.2 (paragraaf) Algemene bepalingen vaarwegbeheer

Artikel 4.52 Toedeling vaarwegbeheer

1. De provincie Utrecht is belast met het vaarwegbeheer van de **Vaarweg in beheer bij provincie Utrecht**, bedoeld in lijst A van bijlage IX Vaarwegbeheer bij deze verordening, onder de nummers 1 tot en met 4 opgenomen regionale wateren en sluizen.
2. Het vaarwegbeheer van **Vaarweg niet in beheer bij provincie Utrecht**, bedoeld in lijst A van Bijlage IX Vaarwegbeheer bij deze verordening, onder de nummers 5 tot en met 13 opgenomen regionale wateren en sluizen, wordt uitgevoerd door de deze lijst aangegeven bestuursorganen.
3. Met het vaarwegbeheer van de in lijst B en C van Bijlage IX Vaarwegbeheer bij deze verordening, opgenomen regionale wateren en sluizen zijn belast de op de betreffende lijst aangegeven bestuursorganen.
4. Het nautisch beheer van de in lijst A, B en C van Bijlage IX Vaarwegbeheer bij deze verordening, opgenomen regionale wateren en sluizen ligt bij het op de betreffende lijst aangegeven bestuursorgaan.

Artikel 4.53 Vaarwegonderhoud door vaarwegbeheerder

1. De vaarwegbeheerder draagt zorg voor het onderhoud van de vaarweg. Het onderhoud omvat:
 - a. het behouden of realiseren van de vaarwegdiepte en vaarweghoogte, zoals vastgesteld in het Besluit minimaal benodigde doorvaarthoogten en het Besluit minimaal benodigde vaarwegdiepten;
 - b. het in goede staat houden of brengen van oevers, oevervoorzieningen en kunstwerken; en
 - c. het schoonhouden van de vaarweg.
2. Ontheffing van het realiseren van de vaarweghoogte wordt alleen verleend als bij de bouw van een vaste brug redelijkerwijs niet aan die vaarweghoogte kan worden voldaan.

Artikel 4.54 Bediening bruggen en sluisen

De vaarwegbeheerder draagt er zorg voor dat de bruggen en sluisen worden bediend op de door gedeputeerde staten vastgestelde tijden.

Artikel 4.55 Verhaalplicht

1. Schepen, samenstellen van schepen en drijvende voorwerpen worden op aanwijzing van de vaarwegbeheerder verhaald, als onderhoud van een vaarweg of bijbehorend werk dat nodig maakt.
2. Behoudens in spoedgevallen wordt de zakelijk gerechtigde of de gebruiker van een schip, een samenstel van schepen of van een drijvend voorwerp ruimschoots van tevoren door de vaarwegbeheerder schriftelijk in kennis gesteld van de te verrichten onderhoudswerkzaamheden aan een vaarweg of bijbehorend werk.

4.4.3 (paragraaf) Regels over activiteiten vaarweg

Artikel 4.56 Toepassingsbereik vaarweg

Deze paragraaf gaat over activiteiten in het **Beperkingengebied vaarweg**, die nadelige gevolgen kunnen hebben voor de belangen, bedoeld in artikel 4.51.

Artikel 4.57 Specifieke zorgplicht vaarweg

1. Degene die een activiteit verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de belangen, bedoeld in artikel 4.51, is verplicht:
 - a. alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
 - b. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken; en
 - c. als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.
2. Deze plicht houdt in ieder geval in dat:
 - a. geen stoffen of voorwerpen in het **Beperkingengebied vaarweg** worden gebracht die schade toebrengen aan de vaarweg of de veiligheid en het vlotte verloop van het scheepvaartverkeer;
 - b. houtopstand zo wordt onderhouden dat geen hinder voor de scheepvaart wordt veroorzaakt; en
 - c. bij het verrichten van activiteiten geen belemmering of hinder voor de scheepvaart wordt veroorzaakt.

Artikel 4.58 Omgevingsvergunning beperkingengebiedactiviteit vaarweg

1. Het is verboden zonder omgevingsvergunning in het **Beperkingengebied vaarweg** de volgende activiteiten te verrichten:
 - a. het veranderen van de loop of de vaarwegdiepte van de vaarweg;
 - b. het aanbrengen, hebben, veranderen of verwijderen van werken of objecten; en
 - c. het aanbrengen, hebben of veranderen van een ligplaats of afmeervoorziening.
2. Het verbod geldt niet voor activiteiten door of namens de provincie in het kader van het vaarwegbeheer.

Artikel 4.59 Specifieke aanvraagvereisten omgevingsvergunning beperkingengebiedactiviteit vaarweg [Gereserveerd]

Artikel 4.60 Intrekking omgevingsvergunning beperkingengebiedactiviteit vaarweg

Het bevoegd gezag kan de omgevingsvergunning intrekken, als de omstandigheden aanmerkelijk zijn gewijzigd.

4.4.4 (paragraaf) Regels over activiteiten vaarweg varend ontgassen

Artikel 4.61 Verbod ontgassen

1. Het is de vervoerder en de schipper in het gebied Verbod varend ontgassen verboden een ladingtank met restladingdampen van de volgende stoffen vanaf een binnenschip op een vaarweg te ontgassen:
 - a. benzeen (UN-nummer 1114);
 - b. ruwe aardolie met meer dan 10% benzeen (UN-nummer 1267);
 - c. aardoliedestillaten N.E.G. met meer dan 10% benzeen of aardolieproducten N.E.G met meer dan 10% benzeen (UN 1268);
 - d. brandstof voor straalvliegtuigen met meer dan 10% benzeen (UN 1863);
 - e. brandbare vloeistoffen, N.E.G. met meer dan 10% benzeen (UN 1993; en

- f. koolwaterstoffen, vloeibaar met meer dan 10% benzeen (UN 3295).
- 2. Van een restladingladingdamp als bedoeld het eerste lid, is sprake bij een concentratie van die damp in de ladingtank groter dan of gelijk aan 10% van de onderste explosiegrens.

Artikel 4.62 Vrijstelling om veiligheidsredenen

Het verbod, bedoeld in artikel 4.61, is niet van toepassing, wanneer het ontgassen plaatsvindt:

- a. voor drukverevening die om veiligheidsredenen moet plaatsvinden;
- b. tijdens of na een calamiteit met het binnenschip, als het ontgassen om veiligheidsredenen noodzakelijk is.

Artikel 4.63 Vrijstelling voorafgaande belading

Het verbod, bedoeld in artikel 4.61, is niet van toepassing als kan worden aangetoond dat:

- a. de drie voorafgaande ladingen in de desbetreffende ladingtank niet bestonden uit stoffen als genoemd in dat artikel; of
- b. de desbetreffende ladingtank bij de voorafgaande belading voor meer dan 95% gevuld was met een andere stof dan bedoeld in dat artikel.

4.5 (afdeling) Luchtvaartterrein

Artikel 4.64 Instructieregel luchtvaartterrein

Een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Luchtvaartterrein** bevat geen regels die voorzien in nieuwvestiging van een luchtvaartterrein voor gemotoriseerde luchtvaartuigen.

Artikel 4.65 Instructieregel Buffer luchtvaartterrein

- 1. Een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Buffer luchtvaartterrein** bevat geen regels die voorzien in nieuwvestiging van een luchtvaartterrein voor gemotoriseerde luchtvaartuigen tenzij uit onderzoek is gebleken dat de geluidsbelasting onder de grens, genoemd in de Bijlage XVII Luchtvaartterrein bij deze verordening, blijft.
- 2. De motivering van een omgevingsplan bevat een onderbouwing en de onderzoeksresultaten waaruit blijkt dat aan de voorwaarden is voldaan.

4.6 (afdeling) Externe veiligheid basisnet

Artikel 4.66 Instructieregel externe veiligheid basisnet

[Gereserveerd]

Artikel 4.67 Veiligheid rond basisnet

[Gereserveerd]

4.7 (afdeling) Geluid provinciale weg

Artikel 4.68 Oogmerk geluid provinciale weg

De regels in deze afdeling zijn gesteld met het oog op het beschermen van de gezondheid.

Artikel 4.69 Aanwijzing weg waarvoor een geluidproductieplafond geldt

Voor alle openbare wegen in beheer bij de provincie worden geluidproductieplafonds vastgesteld.

Artikel 4.70 Instructieregel geluidscontour van provinciale wegen

- 1. Een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties gelegen binnen de **Geluidscontour van provinciale wegen** bevat regels voor bestaande gebouwen die getransformeerd worden tot geluidgevoelige gebouwen mits zij een binnenwaarde van maximaal 33 Lden hebben.
- 2. Voor zover een omgevingsplan betrekking heeft op locaties gelegen binnen de **Geluidscontour van provinciale wegen**:
 - a. zijn nieuwe geluidgevoelige gebouwen in het **Geluidscontour buiten de bebouwde kom** toegestaan tot een geluidsbelasting van maximaal 60 Lden op de gevel;
 - b. nieuwe geluidgevoelige gebouwen in het **Geluidscontour binnen de bebouwde kom** toegestaan tot een geluidsbelasting van 65 Lden op de gevel;
- 3. De motivering van een omgevingsplan bevat een onderbouwing waaruit blijkt dat aan de voorwaarden is voldaan.

4.8 (afdeling) Ontgrondingen voor infrastructuur en waterstaatswerken

Artikel 4.71 Oogmerk ontgrondingen voor infrastructuur en waterstaatswerken

De regels in deze afdeling zijn gesteld met het oog op de doelmatige uitoefening van taken en bevoegdheden voor infrastructuur en waterstaatswerken.

Artikel 4.72 Vrijstelling van omgevingsvergunning voor ontgrondingsactiviteit

1. In aanvulling op artikel 16.7 van het Besluit activiteiten leefomgeving is geen omgevingsvergunning voor een ontgrondingsactiviteit vereist voor het ontgronden, aanleggen, verbeteren, onderhouden of wijzigen van wegen, spoorwegen of andere grote infrastructurele werken als:
 - a. de activiteit plaatsvindt door of vanwege het Rijk, de provincie, een gemeente of een waterschap;
 - b. de grondlagen dieper dan 3 meter onder het maaiveld niet worden ontgraven; en
 - c. de activiteit plaatsvindt ter uitvoering van een omgevingsplan.
2. In afwijking van artikel 16.7, onderdeel g, onder 1°, van het Besluit activiteiten leefomgeving worden ontgrondingsactiviteiten voor het aanleggen, veranderen of verwijderen van een waterstaatswerk door of namens de waterbeheerder alleen zonder omgevingsvergunning verricht als de grondlagen dieper dan 2 meter onder het oorspronkelijke maaiveld ongemoeid blijven.
3. In afwijking van artikel 16.7, onderdeel h, onder 2°, van het Besluit activiteiten leefomgeving worden ontgrondingsactiviteiten voor het uitvoeren van een maatregel uit een omgevingsplan, projectbesluit of omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit alleen zonder omgevingsvergunning verricht als de grondlagen dieper dan 2 meter onder het oorspronkelijke maaiveld ongemoeid blijven.

Artikel 4.73 Afwijken van vergunningvrije gevallen ontgrondingsactiviteiten

1. In afwijking van artikel 16.7, onderdeel g, onder 1°, van het Besluit activiteiten leefomgeving worden ontgrondingsactiviteiten voor het aanleggen, veranderen of verwijderen van een waterstaatswerk door of namens de waterbeheerder alleen zonder omgevingsvergunning verricht als de grondlagen dieper dan 2 meter onder het oorspronkelijke maaiveld ongemoeid blijven.
2. In afwijking van artikel 16.7, onderdeel h, onder 2°, van het Besluit activiteiten leefomgeving worden ontgrondingsactiviteiten voor het uitvoeren van een maatregel uit een omgevingsplan, projectbesluit of omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit alleen zonder omgevingsvergunning verricht als de grondlagen dieper dan 2 meter onder het oorspronkelijke maaiveld ongemoeid blijven.

5. (hoofdstuk) Energie

5.1 (afdeling) Wind, zon en biomassa

Artikel 5.1 Toepassingsbereik nieuwe functies voor energie

Deze afdeling is van toepassing op nieuwe functies voor energie uit wind, zon en biomassa.

Artikel 5.2 Afwijking van Instructieregel verstedelijkingsverbod landelijk gebied

In afwijking van artikel 9.3 kan een omgevingsplan verstedelijking in het **Landelijk gebied** toestaan om nieuwe functies voor energie en transformatorstations mogelijk te maken.

Artikel 5.3 Instructieregel Kleine windturbine

1. Een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen Kleine **windturbine** kan regels bevatten die de realisatie van windturbines tot een ashoogte van 20 meter toestaan onder de voorwaarde dat de windturbines worden geplaatst op of in aansluiting op bestaande bouwpercelen.
2. In afwijking van het eerste lid is een windturbine tot een ashoogte van 25 meter toegestaan indien dat noodzakelijk is om volledig of bijna volledig in eigen energiebehoefte van de bestaande bouwwerken te voorzien.
3. De motivering van een omgevingsplan bevat een onderbouwing waaruit blijkt dat de energieopbrengst van die windturbine opweegt tegen de impact die de turbine heeft op de omgeving.

Artikel 5.4 Instructieregel Windenergielocatie

1. Een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Windenergie** kan regels bevatten die de realisatie van windturbines met een vermogen van 3 MW of meer toestaan, mits voldaan is aan de volgende voorwaarden:
 - a. de windturbines worden in een in de omgeving passende combinatie van meerdere windturbines opgesteld; en
 - b. er wordt voorzien in een opruimplicht na beëindiging van de activiteit.
2. Wanneer een omgevingsplan windturbines met een vermogen van minder dan 3 MW toestaat, wordt onderbouwd waarom windturbines met een vermogen van 3 MW of meer niet mogelijk zijn.
3. Wanneer een omgevingsplan een solitaire windturbine toestaat, wordt onderbouwd waarom meerdere windturbines niet mogelijk zijn en dat de energieopbrengst van die solitaire windturbine opweegt tegen de impact die een solitaire turbine heeft op de omgeving.
4. De motivering van een omgevingsplan bevat:
 - a. een onderbouwing waaruit blijkt dat aan de genoemde voorwaarden is voldaan;
 - b. een beeldkwaliteitsparagraaf; en
 - c. een beschrijving van hoe de omwonenden en andere stakeholders in de planvorming zijn betrokken.

Artikel 5.5 Instructieregel Zonneveld

1. Een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Zonneveld** kan regels bevatten die de realisatie van opwekking van zonne-energie toestaan door middel van zonnevelden, mits is voldaan aan de volgende voorwaarden:
 - a. de structuren in het landschap herkenbaar blijven en voorzien wordt in een goede landschappelijke inpassing;
 - b. de zonnepanelen in een opstelling worden geplaatst die ruimte biedt voor een bij het gebied passende bodemkwaliteit en waterkwaliteit; en
 - c. voorzien wordt in een opruimplicht na beëindiging van de activiteit.
2. De motivering van een omgevingsplan bevat:
 - a. een onderbouwing waaruit blijkt dat aan de genoemde voorwaarden is voldaan;
 - b. een beeldkwaliteitsparagraaf;
 - c. een beschrijving van hoe de omwonenden en andere stakeholders in de planvorming zijn betrokken; en
 - d. een beschrijving van het door de gemeente te voeren beleid inzake de mogelijkheden voor kavelruil vanwege het behouden en verbeteren van een goede landbouwstructuur.

Artikel 5.6 Instructieregel Energie uit biomassa landelijk gebied

1. Een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties voor **Energie uit biomassa landelijk gebied** kan regels bevatten die de realisatie van ontwikkelingen op het gebied energie uit biomassa toestaan, mits is voldaan aan de volgende voorwaarden:
 - a. de vestiging van kleinschalige biomassa-installaties vindt plaats in het landelijk gebied in aansluiting op bestaande bebouwde agrarische bouwpercelen of bestaande legale halfverhardingen of verhardingen op landgoederen, in overeenstemming met de schaal van de bebouwde omgeving, tenzij op een andere nabijgelegen locatie een betere landschappelijke inpassing kan worden bereikt;
 - b. bestaande omringende functies worden niet onevenredig aangetast of beperkt; en
 - c. voorzien wordt in een goede landschappelijke inpassing.

2. Regels die de realisatie van ontwikkelingen op het gebied van energie uit biomassa toestaan op grond van het eerste lid zijn voor bio-energie installaties met een met een nominaal ingaand thermisch vermogen groter dan 500 kilowatt slechts mogelijk als:
 - a. redelijkerwijs geen alternatieve hernieuwbare energiebronnen beschikbaar zijn;
 - b. de biomassa niet voor hoogwaardigere toepassingen kan worden ingezet;
 - c. de biomassa is gecertificeerd; en
 - d. de biomassa een aanmerkelijk lagere CO₂-emissie heeft dan gangbare fossiele brandstoffen
3. De motivering van een omgevingsplan bevat een onderbouwing waaruit blijkt dat aan de genoemde voorwaarden is voldaan. Een beeldkwaliteitsparagraaf maakt onderdeel uit van de onderbouwing.

Artikel 5.7 Instructieregel Energie uit biomassa stedelijk gebied

1. Een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Energie uit biomassa stedelijk gebied** bevat geen regels die de realisatie van ontwikkelingen op het gebied energie uit biomassa toestaan, tenzij:
 - a. redelijkerwijs geen alternatieve hernieuwbare energiebronnen beschikbaar zijn;
 - b. de biomassa niet voor hoogwaardigere toepassingen kan worden ingezet;
 - c. de biomassa is gecertificeerd; en
 - d. de biomassa een aanmerkelijk lagere CO₂-emissie heeft dan gangbare fossiele brandstoffen.
2. De motivering van een omgevingsplan bevat een onderbouwing waaruit blijkt dat aan de genoemde voorwaarden is voldaan.

5.2 (afdeling) Transformatorstation

Artikel 5.8 Omgevingsvergunning transformatorstation

Het is verboden zonder omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit een transformatorstation met niet in een gesloten gebouw ondergebrachte transformatoren en een maximaal gelijktijdig in te schakelen elektrisch vermogen van 200 MVA of meer, op te richten of te wijzigen.

Artikel 5.9 Bepoortelingsregel omgevingsvergunning transformatorstation

De omgevingsvergunning voor een transformatorstation wordt alleen verleend als:

- a. voldaan wordt aan artikel 8.9 van het Besluit kwaliteit leefomgeving;
- b. het transformatorstation voldoende is afgeschermd van de directe omgeving; en
- c. ter bescherming van geluidgevoelige gebouwen en terreinen voldoende maatregelen worden genomen om geluidbelasting te voorkomen of te beperken.

Artikel 5.10 Specifieke aanvraagvereisten omgevingsvergunning transformatorstation

In aanvulling op de aanvraagvereisten in de wet worden bij een aanvraag om een omgevingsvergunning, bedoeld in artikel 5.8, tenminste de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:

- a. een beschrijving van de activiteit;
- b. een situatietekening en een detailtekening met de locatie van de uit te voeren activiteit;
- c. een geluidsrapport; en
- d. een beschrijving van de maatregelen die genomen worden om de nadelige gevolgen voor het milieu te voorkomen of te beperken.

6. (hoofdstuk) Natuur

6.1 (afdeling) Natuurnetwerk Nederland, Groene contour en weidevogelkerngebieden

6.1.1 (paragraaf) Algemene bepalingen natuurnetwerk Nederland, Groene contour en Weidevogelkerngebieden

Artikel 6.1 Oogmerk natuurnetwerk Nederland, Groene contour en weidevogelkerngebieden

De regels in deze afdeling zijn gesteld met het oog op de natuurbescherming, het in stand houden en versterken van een robuust netwerk van natuurgebieden en het behouden en versterken van de biodiversiteit. Daartoe is het uitgangspunt van deze regels en bij de toepassing daarvan, dat de kwaliteit en oppervlakte van het natuurnetwerk Nederland niet achteruitgaan en dat de samenhang tussen de gebieden van het natuurnetwerk Nederland wordt behouden.

6.1.2 (paragraaf) Instructieregels natuurnetwerk Nederland, Groene contour en Weidevogelkerngebieden

Artikel 6.2 Instructieregel bescherming natuurnetwerk Nederland

1. Een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen het **natuurnetwerk Nederland** bevat regels die strekken tot bescherming, instandhouding, verbetering en ontwikkeling van de kwaliteit, de wezenlijke kenmerken en waarden en samenhang van het natuurnetwerk Nederland.
2. De motivering van een omgevingsplan bevat een onderbouwing waaruit blijkt dat aan de voorwaarden is voldaan.

Artikel 6.3 Instructieregel geen aantasting natuurnetwerk Nederland

1. Een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen het **natuurnetwerk Nederland** maakt geen nieuwe activiteiten of wijziging van bestaande activiteiten mogelijk die nadelige gevolgen kunnen hebben voor de wezenlijke kenmerken en waarden van het natuurnetwerk Nederland, bedoeld in Bijlage XI Wezenlijke kenmerken en waarden van deze verordening, of die kunnen leiden tot een vermindering van de kwaliteit, de oppervlakte of de samenhang van het natuurnetwerk Nederland, tenzij sprake is van:
 - a. nieuwe activiteiten en wijziging van bestaande activiteiten vanwege een groot openbaar belang, waarbij er geen reële alternatieven zijn die het natuurnetwerk Nederland niet of minder aantasten;
 - b. nieuwe activiteiten en wijziging van bestaande activiteiten die leiden tot aantasting worden gecompenseerd binnen een met die ruimtelijke ontwikkeling samenhangend gebied en met dusdanige activiteiten dat de uitvoering van die activiteiten gezamenlijk binnen 10 jaar resulteert in een duidelijk aantoonbare meerwaarde voor het natuurnetwerk Nederland voor wat betreft kwaliteit, oppervlakte en samenhang; of
 - c. nieuwe activiteiten en wijziging van bestaande activiteiten in het natuurnetwerk Nederland die beperkt worden gewijzigd of worden toegevoegd, waarbij die wijziging of toevoeging noodzakelijk is voor de instandhouding van de bestaande activiteiten.
2. Onder de oppervlakte van het natuurnetwerk Nederland als bedoeld in het eerste lid wordt in ieder geval niet de bestaande legale bebouwing, en de daaraan direct grenzende strook grond die bestaand en legaal is ingericht ten dienste van die bebouwing, en bestaande legale halfverhardingen of verhardingen begrepen.
3. Aantasting van het natuurnetwerk Nederland op grond van het eerste lid is slechts mogelijk als:
 - a. de aantasting zo veel mogelijk wordt beperkt; en
 - b. de overblijvende aantasting tijdig wordt gecompenseerd.
4. Het derde lid, onder a, is niet van toepassing op **Militaire terreinen of terreinen met militaire objecten** binnen het **natuurnetwerk Nederland**.
5. De motivering van een omgevingsplan bevat een onderbouwing waaruit blijkt dat aan de genoemde voorwaarden is voldaan.

Artikel 6.4 Instructieregel bescherming Groene contour ter omvorming naar natuur

1. Een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen de **Groene contour** strekt tot het beschermen en creëren van de mogelijkheden om op de gronden gelegen binnen de Groene contour nieuwe natuur te realiseren.
2. De motivering van een omgevingsplan bevat een onderbouwing waaruit blijkt dat aan de genoemde voorwaarden is voldaan.

Artikel 6.5 Instructieregel ontwikkelingen binnen de Groene contour

1. Een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen de **Groene contour** maakt geen nieuwe activiteiten of wijziging van bestaande activiteiten mogelijk die tot gevolg hebben dat de mogelijkheid om nieuwe natuur te realiseren op gronden gelegen binnen de Groene contour worden beperkt en deze gronden daarmee niet meer of in mindere mate kunnen bijdragen aan uitbreiding en versterking van het natuurnetwerk Nederland, tenzij sprake is van nieuwe activiteiten en wijziging van bestaande activiteiten in verband met groot openbaar belang en:
 - a. reële alternatieven die een verlies aan mogelijkheden om nieuwe natuur te realiseren voorkomen of beperken, ontbreken;

- b. het verlies aan mogelijkheden om nieuwe natuur te realiseren, zoveel mogelijk wordt beperkt;
 - c. het overblijvende verlies aan mogelijkheden om nieuwe natuur te realiseren wordt gecompenseerd met de realisatie van nieuwe natuur binnen de Groene contour met een oppervlakte van tenminste de oppervlakte van het verlies aan mogelijkheden om nieuwe natuur te realiseren.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op de uitbreiding van agrarische bouwblokken.
 3. De motivering van een omgevingsplan bevat een onderbouwing waaruit blijkt dat aan de genoemde voorwaarden is voldaan.

Artikel 6.6 Instructieregel realisatie nieuwe natuur binnen Groene contour door verstedelijking

1. In afwijking van artikel 9.3 kan een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen de **Groene contour** ten behoeve van de realisatie van nieuwe natuur regels bevatten die verstedelijking toestaan, mits is voldaan aan de volgende voorwaarden:
 - a. de verstedelijking vindt plaats in samenhang met de realisatie van nieuwe natuur;
 - b. de omvang van de verstedelijking staat in evenwichtige verhouding tot de oppervlakte en kwaliteit van de te realiseren nieuwe natuur;
 - c. de nieuwe natuur wordt gerealiseerd binnen de Groene contour;
 - d. de verstedelijking vindt plaats binnen de Groene contour of, indien dit vanuit ecologisch of landschappelijk oogpunt beter is, op een locatie daarbuiten, bij voorkeur aansluitend bij een kernrand of een bestaande bebouwingsconcentratie;
 - e. de in samenhang ontwikkelde verstedelijking en nieuwe natuur gezamenlijk leiden tot een verhoging van de ruimtelijke kwaliteit; en
 - f. de omliggende agrarische bedrijven worden door de activiteit niet in hun bedrijfsvoering belemmerd.
2. In aanvulling op het eerste lid kan uitsluitend toepassing worden gegeven aan de realisatie van opwekking van zonne-energie op locaties binnen de **Groene contour** door middel van zonnenvelden met een procedure die de opruimplicht borgt, zoals een omgevingsvergunning, waarbij aan de omgevingsvergunning in ieder geval de volgende voorwaarden worden verbonden:
 - a. de omgevingsvergunning geldt voor een bepaalde termijn en bedraagt ten hoogste 25 jaar;
 - b. na het verstrijken van de termijn worden de zonnenvelden verwijderd.
3. De motivering van een omgevingsplan bevat een onderbouwing waaruit blijkt dat aan de genoemde voorwaarden is voldaan.

Artikel 6.7 Instructieregel ontwikkelingen weidevogelkerngebied

1. Een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Weidevogelkerngebied** kan nieuwe ontwikkelingen toestaan, onder voorwaarde dat de kwaliteit van het leefgebied van de weidevogels aantoonbaar per saldo minimaal wordt behouden.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op de uitbreiding van agrarische bouwblokken.
3. De motivering op een omgevingsplan bevat een onderbouwing waaruit blijkt dat aan de genoemde voorwaarde is voldaan.

6.1.3 (paragraaf) Regels over activiteiten compensatie aantasting natuurnetwerk Nederland

Artikel 6.8 Toepassingsbereik compensatie aantasting natuurnetwerk Nederland

Deze paragraaf is van toepassing op de uit te voeren compensatie die vereist is op grond van paragraaf 6.1.1.

Artikel 6.9 Specifieke eisen compensatie aantasting natuurnetwerk Nederland

1. Compensatie vindt zodanig plaats dat deze de kwaliteit, oppervlakte en samenhang van het natuurnetwerk Nederland versterkt.
2. De compensatie vindt in de nabijheid van de aantasting plaats indien het functioneren van het natuurnetwerk dat vereist.
3. Indien sprake is van activiteiten als bedoeld in artikel 6.3, eerste lid onder c, vindt de compensatie in de directe nabijheid van de aantasting plaats en eerst op het terrein van de bestaande activiteit. Indien deugdelijk is onderbouwd dat compensatie op het terrein van de bestaande activiteit blijvend onmogelijk is, volstaat het dat de compensatie in de directe nabijheid van de aantasting plaatsvindt.
4. Indien sprake is van activiteiten als bedoeld in artikel 6.3, eerste lid, onder a, of b, vindt de compensatie van het verlies in oppervlakte plaats:
 - a. buiten het natuurnetwerk Nederland en in directe aansluiting op het natuurnetwerk Nederland; of
 - b. buiten het natuurnetwerk Nederland en binnen de Groene contour; of
 - c. binnen agrarische gronden gelegen in het natuurnetwerk Nederland waar geen nieuwe natuur is beoogd volgens kaart 1 behorende bij het [Natuurbeheerplan](#).
5. In afwijking van het vierde lid is compensatie van het verlies in oppervlakte binnen het natuurnetwerk Nederland mogelijk, indien gedeputeerde staten de begrenzing van het natuurnetwerk Nederland uitbreiden met een oppervlakte gelijk aan de compensatie wanneer die buiten het natuurnetwerk Nederland zou plaatsvinden, en compensatie in de directe omgeving plaatsvindt op een locatie waar volgens het Natuurbeheerplan nog nieuwe natuur moet worden ontwikkeld en de compensatie leidt tot een versnelling van de realisatie van het natuurnetwerk Nederland.
6. De oppervlakte van de compensatie wordt bepaald aan de hand van Bijlage XII Berekenen compensatieopgave ontwikkeling van groot openbaar belang bij deze verordening.

7. Aan de compensatie ligt een compensatieplan ten grondslag, gebaseerd op recent uitgevoerd ecologisch onderzoek ter plaatse, waarin worden beschreven:
 - a. de natuurwaarden van de locatie en de directe omgeving waar het natuurnetwerk Nederland wordt aangetast en het belang van deze waarden voor het functioneren van het natuurnetwerk Nederland in de omgeving;
 - b. de maatregelen die worden genomen om de aantasting zoveel mogelijk te beperken;
 - c. de overblijvende aantasting na het treffen van de maatregelen;
 - d. de maatregelen die worden uitgevoerd ter compensatie van de overblijvende aantasting;
 - e. de compensatieoppervlakte ten gevolge van de aantasting, als bedoeld in Bijlage XII Berekenen compensatieopgave ontwikkeling van groot openbaar belang bij deze verordening;
 - f. de wijze waarop de ontwikkeling, het beheer en de instandhouding van de maatregelen genoemd onder d, plaatsvinden; en
 - g. indien compensatie van verlies van oppervlakte van het natuurnetwerk Nederland met de realisatie van nieuwe natuur plaatsvindt: een inrichtings- en beheerplan, waarin in ieder geval is opgenomen:
 - i. de uitgangssituatie van het terrein waarop de nieuwe natuur wordt gerealiseerd;
 - ii. de te treffen inrichtingsmaatregelen;
 - iii. de motivering van de te treffen maatregelen;
 - iv. de met de maatregelen beoogde eindsituatie van het terrein, waarbij de beoogde natuur- en landschapsbeheertypen en de oppervlaktes daarvan worden aangegeven; en
 - v. de wijze waarop na de inrichting de verdere ontwikkeling, het beheer en de instandhouding van de beoogde beheertypen plaatsvinden.
8. Bij de keuze van de beoogde natuur- en landschapsbeheertypen in het inrichtings- en beheerplan wordt het [Natuurbeheerplan](#) in acht genomen.

Artikel 6.10 Specifieke eisen borging compensatie aantasting natuurnetwerk Nederland

1. De realisatie van de compensatie, de ontwikkeling, de instandhouding en het beheer zijn verzekerd op het moment van vaststelling van het besluit waarmee de activiteit mogelijk wordt gemaakt.
2. De realisatie van de compensatie wordt in het omgevingsplan zeker gesteld door middel van een voorwaardelijke verplichting waarin de aard en omvang van de compensatie is vastgesteld en waarin is bepaald dat de uitvoering van benodigde compensatie zo spoedig mogelijk, maar in ieder geval gegarandeerd binnen drie jaar na de ruimtelijke ontwikkeling, is uitgevoerd/gerealiseerd en daarna in stand wordt gehouden.

Artikel 6.11 Specifieke eisen aan realisatie nieuwe natuur door verstedelijking en compensatie Groene contour

1. Aan de realisatie van nieuwe natuur als bedoeld in de artikelen 6.5 en 6.6 ligt een inrichtings- en beheerplan ten grondslag waarin in ieder geval wordt beschreven:
 - a. de uitgangssituatie van het terrein waarop de nieuwe natuur wordt gerealiseerd;
 - b. de te treffen inrichtingsmaatregelen;
 - c. de motivering van de te treffen maatregelen;
 - d. de met de maatregelen beoogde eindsituatie van het terrein, waarbij de beoogde natuur- en landschapsbeheertypen en de oppervlaktes daarvan worden aangegeven; en
 - e. de wijze waarop na de inrichting de verdere ontwikkeling, het beheer en de instandhouding van de beoogde beheertypen plaatsvindt.
2. Bij de keuze van de beoogde natuur- en landschapsbeheertypen in het inrichtings- en beheerplan wordt het [Natuurbeheerplan](#) in acht genomen.

Artikel 6.12 Specifieke eisen borging realisatie nieuwe natuur door verstedelijking en compensatie Groene contour

1. De inrichtingsmaatregelen ten behoeve van de realisatie van nieuwe natuur als bedoeld in de artikelen 6.5 en 6.6 worden uiterlijk binnen drie jaar na het onherroepelijk worden van het omgevingsplan uitgevoerd.
2. De realisatie van de nieuwe natuur, de ontwikkeling, de instandhouding en het beheer zijn verzekerd op het moment van vaststelling van het besluit waarmee de activiteit mogelijk wordt gemaakt.
3. De realisatie van de nieuwe natuur wordt in het omgevingsplan zeker gesteld door middel van een voorwaardelijke verplichting waarin:
 - a. de aard en omvang van de te realiseren nieuwe natuur zijn vastgesteld; en
 - b. is bepaald dat de activiteiten pas plaats kunnen vinden nadat de realisatie van de nieuwe natuur is voltooid en de tijdige realisatie is gegarandeerd.
4. In afwijking van het eerste lid en het derde lid, onder b, geldt voor de realisatie van nieuwe natuur als compensatie voor de plaatsing van zonnepanelen dat de inrichtingsmaatregelen uiterlijk 25 jaar na plaatsing van de zonnepanelen worden uitgevoerd.

6.2 (afdeling) Houtopstanden en kleine landschapselementen

6.2.1 (paragraaf) Instructieregels houtopstand

[Gereserveerd]

6.2.2 (paragraaf) Regels over activiteiten houtopstand

Artikel 6.13 Toepassingsbereik houtopstand

Deze paragraaf is van toepassing op activiteiten die het gebied **Houtopstand** betreffen.

Artikel 6.14 Vrijstelling meldplicht vellen houtopstand

De meldingsplicht vellen houtopstanden, bedoeld in artikel 11.126 van het Besluit activiteiten leefomgeving, geldt niet voor:

- a. het maken van verjongingsgaten, als:
 - i. deze niet groter zijn dan anderhalf keer de gemiddelde boomhoogte per perceel, met een maximale oppervlakte van 10 are;
 - ii. deze gezamenlijk niet meer oppervlakte beslaan dan 10% van het bosperceel;
 - iii. dit maximaal één keer per vier jaar plaatsvindt op dezelfde locatie; en
 - iv. dit plaatsvindt voor duurzaam bosbeheer.
- b. het verwijderen van houtopstanden voor natuurherstel, als de te verwijderen houtopstand:
 - i. ontstaan is door spontane boomopslag op natuurterreinen of geregistreerde tijdelijke natuur;
 - ii. niet ouder is dan 20 jaar; en
 - iii. niet diende ter compensatie van herbeplanting.

Artikel 6.15 Specifieke gegevens melding vellen houtopstand

De melding, bedoeld in artikel 11.126 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bevat ten minste:

- a. als degene die de activiteit verricht geen eigenaar is van de grond waar de houtopstand staat: contactgegevens van de grondeigenaar;
- b. een situatietekening van de locatie van de te kappen houtopstand, waaronder ten minste een topografische kaart schaal 1:25.000 en de kadastrale percelen;
- c. de oppervlakte van de velling in are en, als het rijbeplanting betreft, het aantal bomen;
- d. de boomsoort;
- e. de leeftijd van de houtopstand; en
- f. de reden van de velling.

Artikel 6.16 Specifieke eisen aan herbeplanting

Een bosbouwkundig verantwoorde herbeplanting als bedoeld in artikel 11.129, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voldoet in elk geval aan de volgende eisen:

- a. de oppervlakte van de herplant is tenminste even groot als de gevelde oppervlakte;
- b. herplant vindt plaats door het aanplanten van voldoende vitaal plantmateriaal of door natuurlijke verjonging;
- c. de nieuwe houtopstand kan, gelet op de bodemkwaliteit en de waterhuishouding ter plaatse, uitgroeien tot een volwaardige en duurzame houtopstand, gericht op houtproductie, natuur, landschap, cultuurhistorie of beleving;
- d. de nieuwe houtopstand kan binnen een periode van vijf jaar een kronendak met een bedekkingsgraad van tenminste 60% vormen;
- e. de herplant kan op termijn in ieder geval, gelijkwaardige ecologische en landschappelijke waarden vertegenwoordigen;
- f. naast boomsoorten worden alleen inheemse struiksoorten toegepast; en
- g. herplant binnen Natura 2000 gebieden vindt plaats op een wijze en met soorten die geen schade kunnen toebrengen aan de voor dit gebied geldende instandhoudingsdoelstellingen.

Artikel 6.17 Specifieke eisen aan herbeplanting op andere grond

1. Herbeplanting op andere grond dan de grond, bedoeld in artikel 11.129, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voldoet aan de volgende vereisten:
 - a. de grond is vrij van houtopstand en van een herbeplantingsplicht als bedoeld in artikel 11.129 van het Besluit activiteiten leefomgeving;
 - b. het gebruik van de grond past binnen bestaand natuur- en landschapsbeleid van de provincie en de gemeente;
 - c. de grond is vrij van compensatieverplichtingen;
 - d. de herbeplanting vindt plaats binnen drie jaar nadat de verplichting tot herbeplanting ontstaat; en
 - e. de herbeplanting voldoet aan artikel 6.16.
2. De herbeplanting op andere grond vindt bij voorkeur plaats in de provincie Utrecht in de directe nabijheid van de velling. Indien dit niet mogelijk is, vindt de herbeplanting elders in de provincie Utrecht plaats. In uitzonderingsgevallen kan, indien hiermee vergelijkbare natuur- en landschapswaarden kunnen worden teruggebracht als die door de velling verloren zijn gegaan, de herbeplanting in de directe nabijheid van de velling in een aangrenzende provincie plaatsvinden.

3. De oppervlakte van de herbeplanting op andere grond bedraagt tenminste de gevelde oppervlakte aangevuld met de volgende toeslag per hectare die gevelde is:

Tijd dat ter plaatse van de velling een houtopstand aanwezig is geweest (c.q. ouderdom bosgroeiplaats)	Toeslag per hectare
0 jaar	0
< 10 jaar	0,1
10-25 jaar	0,3
25-50 jaar	0,5
50-100 jaar	0,75
100-200 jaar	1,0
> 200 jaar	1,5

Artikel 6.18 Vrijstelling plicht tot herbeplanting

De plicht tot herbeplanting, bedoeld in artikel 11.129, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, geldt niet voor houtopstanden die verwijderd zijn voor natuurherstel, als de verwijderde houtopstand:

- ontstaan is door spontane boomopslag op natuurterreinen of geregistreerde tijdelijke natuur;
- niet ouder is dan 20 jaar; en
- niet diende ter compensatie van herbeplanting.

Artikel 6.19 Maatwerkvoorschriften herbeplanting op andere grond

Gedeputeerde staten kunnen aan de activiteiten, bedoeld in artikel 6.17, maatwerkvoorschriften verbinden.

Artikel 6.20 Specifieke gegevens en bescheiden aanvraag maatwerkvoorschrift herbeplanting op andere grond

Een aanvraag tot het stellen van een maatwerkvoorschrift voor herbeplanting op andere grond gaat vergezeld van een beplantingsplan voor de herbeplanting met een locatieaanduiding voor de herbeplanting.

6.2.3 (paragraaf) Regels over activiteiten beschermd klein landschapselement

Artikel 6.21 Toepassingsbereik en aanwijzing beschermd klein landschapselement

- Deze paragraaf is van toepassing op activiteiten die **Beschermd klein landschapselement** betreffen.
- Gedeputeerde staten kunnen besluiten kleine landschapselementen, die voldoen aan de door hen vastgestelde beleidsregels, aan te wijzen en toe te voegen aan **Beschermd klein landschapselement**.
- Beschermd klein landschapselement** bevat in ieder geval een indeling op punt-, lijn-, of vlakelementen en per geometrische begrenzing van elk klein landschapselement een foto en redengevende beschrijving.

Artikel 6.22 Specifieke zorgplicht beschermd klein landschapselement

Degene die een activiteit verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit kan leiden tot het beschadigen of vernielen van een beschermd klein landschapselement, is verplicht alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om deze beschadiging of vernieling te voorkomen.

Artikel 6.23 Verbod aantasting beschermd klein landschapselement

- Het is verboden om:
 - aan een beschermd klein landschapselement onderhoud te onthouden dat voor de instandhouding daarvan noodzakelijk is;
 - een beschermd klein landschapselement boven- of ondergronds te beschadigen, te vernielen, te vernietigen, te bewerken of te gebruiken op een wijze waardoor het wordt ontsierd of het voortbestaan direct of op de langere termijn in gevaar wordt gebracht;
 - een beschermd klein landschapselement te vellen of te rooien.
- Het eerste lid geldt niet voor:
 - het uitvoeren van noodzakelijk onderhoud gericht op kwaliteitsverbetering of duurzame instandhouding van het landschapselement;
 - het periodiek vellen van vriend- en hakhout voor onderhoud; en
 - het vellen of rooien van een houtopstand op grond van de [Plantgezondheidswet](#) en ter bestrijding van boomziekten.

Artikel 6.24 Meldplicht aantasting beschermd klein landschapselement om dringende redenen

- Het is verboden zonder melding in het **Beschermd klein landschapselement** activiteiten te verrichten, anders dan om de redenen als bedoeld in artikel 6.23, eerste lid.
- De melding wordt ten minste acht weken en ten hoogste 24 weken gedaan voordat de activiteit wordt verricht.
- De activiteiten mogen pas worden verricht na acceptatie van de melding.

Artikel 6.25 Specifieke vereisten melding aantasting beschermd klein landschapselement om dringende redenen

In aanvulling op het in artikel 1.12 bepaalde worden bij een melding, bedoeld in artikel 6.24, tenminste de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:

- elementnummer;

- b. welk type landschapselement betreft het (lijn-, vlak- of puntelement);
- c. contactgegevens grondeigenaar;
- d. een situatietekening van de locatie van de te vellen houtopstand, waaronder ten minste een topografische kaart met een schaal van 1:25.000;
- e. een kaart met de kadastrale gegevens;
- f. de oppervlakte van de velling in are en voor zover het een rijbeplanting betreft: het aantal bomen;
- g. de boomsoort;
- h. de leeftijd van de houtopstand;
- i. de reden van de velling;
- j. is veller voornemens het element op dezelfde locatie te herbepplanten en indien dit niet het geval is, wat is de motivering daarvoor;
- k. is veller voornemens het element elders te compenseren;
- l. maatvoering en soort plantmateriaal;
- m. start- en einddatum van het werk.

Artikel 6.26 Maatwerkvoorschriften beschermd klein landschapselement

1. Gedeputeerde staten kunnen aan de activiteiten, bedoeld in artikel 6.24, eerste lid, maatwerkvoorschriften verbinden.
2. Het maatwerkvoorschrift kan in ieder geval inhouden dat compenserende maatregelen worden getroffen.

Artikel 6.27 Herstel- en herplantplicht beschermd klein landschapselement

1. Als in strijd met de artikelen 6.24, 6.25 en 6.26 is gehandeld, is de zakelijk gerechtigde van de grond, dan wel degene, die uit anderen hoofde tot het treffen van voorzieningen bevoegd is, verplicht om binnen een jaar na de overtreding het beschermd klein landschapselement op dezelfde locatie zo veel mogelijk in de oorspronkelijke staat te herstellen of te herbepplanten.
2. Niet aangeslagen herbepplantingen of andere mislukte herstelmaatregelen worden voor 1 april van het opvolgende jaar vervangen of hersteld.

6.3 (afdeling) Faunabeheer en wildbeheer

6.3.1 (paragraaf) Faunabeheer

Artikel 6.28 Oppervlakte en begrenzing faunabeheereenheid

1. Er is één faunabeheereenheid waarvan het werkgebied zich uitstrekt tot het grondgebied van de **Provincie**.
2. De binnen het werkgebied van de faunabeheereenheid gelegen gronden waarop de in de faunabeheereenheid samenwerkende jachthouders gerechtigd zijn tot de jacht vormen ten minste 75% van de totale oppervlakte van het werkgebied van de faunabeheereenheid.

Artikel 6.29 Samenstelling bestuur faunabeheereenheid

1. In het bestuur van de faunabeheereenheid worden de bestuurszetels als volgt ingevuld:
 - a. één bestuurszetel door een vertegenwoordiger vanuit de landbouw;
 - b. één bestuurszetel door een vertegenwoordiger vanuit de jacht;
 - c. één bestuurszetel door een vertegenwoordiger vanuit het particulier grondbezit;
 - d. één bestuurszetel door Staatsbosbeheer; en
 - e. twee bestuurszetels door maatschappelijke organisaties die het doel behartigen van een duurzaam beheer van populaties van in het wild levende dieren.
2. In ieder geval wordt één van de bestuurszetels, bedoeld in het eerste lid, onder e, ingevuld door een organisatie die zich tot doel heeft gesteld het dierenwelzijn of het milieu te beschermen en te bevorderen.
3. Elke organisatie kan één vertegenwoordiger voordragen voor een bestuurszetel.
4. De organisaties kunnen, in onderling overleg, een vertegenwoordiger voordragen die namens meerdere van deze organisaties deelneemt aan het bestuur van de faunabeheereenheid.
5. Het bestuur van de faunabeheereenheid heeft een onafhankelijke voorzitter die:
 - a. geen dienstverband bij één van de in het bestuur vertegenwoordigde partijen heeft;
 - b. geen bestuurslid van één van de in het bestuur vertegenwoordigde partijen is; en
 - c. niet in het bezit is van een jachtakte.

Artikel 6.30 Procedure uitbreiding bestuur faunabeheereenheid

1. De organisaties of jachthouders, bedoeld in artikel 6.28, eerste lid, dragen op verzoek van de voorzitter een kandidaat voor het bestuur van de faunabeheereenheid.
2. Als meer kandidaten worden voorgedragen dan er bestuurszetels zijn, selecteert de voorzitter de meest geschikte kandidaten.

Artikel 6.31 Werkzaamheden faunabeheereenheid

1. De faunabeheereenheid is verantwoordelijk voor:
 - a. de coördinatie van de uitvoering van het door haar vastgestelde faunabeheerplan;

- b. de informatievoorziening aan de leden van alle in haar bestuur vertegenwoordigde organisaties over tenminste de aan de faunabeheereenheid toekomende bevoegdheden, de aan de faunabeheereenheid toegestane activiteiten en actuele ontwikkelingen op het gebied van faunabeheer; en
 - c. het opstellen van telprotocollen voor trendtellingen als bedoeld in artikel 6.42, tweede lid.
2. De faunabeheereenheid adviseert gedeputeerde staten over faunabeheer.
 3. Besluitvorming door het bestuur vindt plaats bij gewone meerderheid van stemmen, waarbij iedere in het bestuur vertegenwoordigde organisatie één stem heeft. Als de stemmen staken, geeft de stem van de voorzitter de doorslag.
 4. De faunabeheereenheid kan in haar statuten opnemen dat besluitvorming over daarbij te bepalen onderwerpen plaatsvindt bij een gekwalificeerde meerderheid van stemmen.

Artikel 6.32 Verslaglegging faunabeheereenheid

1. Het jaarlijkse verslag, bedoeld in artikel 6.3, derde lid, van het Omgevingsbesluit, bevat in ieder geval de volgende gegevens:
 - a. cijfermatige rapportages over de uitvoering van de vrijstellingen, opdrachten en vergunningen op basis van de paragrafen 11.2.2, 11.2.3 en 11.2.4 van het Besluit activiteiten leefomgeving en de uitvoering van de jacht, waarin opgenomen de aantallen gedode dieren en geraapte of onklaar gemaakte eieren, onderverdeeld naar diersoort en naar wildbeheereenheid;
 - b. rapportages van het gebruik van preventieve en alternatieve middelen voor het voorkomen van schade; en
 - c. cijfermatige rapportages over de uitvoering van de jacht, waarin opgenomen het aantal gedode dieren, onderscheiden naar wildsoort.
2. Het verslag wordt uiterlijk op 1 mei van het daaropvolgende kalenderjaar aan gedeputeerde staten verstrekt.
3. Het verslag wordt door de faunabeheereenheid ook op een openbaar toegankelijke website geplaatst.

Artikel 6.33 Faunabeheerplan algemeen

1. De faunabeheereenheid stelt voor het werkgebied van de faunabeheereenheid één faunabeheerplan op.
2. Het faunabeheerplan heeft een geldigheidsduur van maximaal zes jaar.
3. De faunabeheereenheid kan het faunabeheerplan gedeeltelijk wijzigen gedurende het tijdvak waarvoor het is vastgesteld.
4. Gedeputeerde staten kunnen op verzoek van de faunabeheereenheid de geldigheidsduur van het faunabeheerplan eenmaal met maximaal één jaar verlengen.

Artikel 6.34 Inhoud faunabeheerplan algemeen

Het faunabeheerplan bevat in ieder geval de volgende gegevens:

- a. een topografische kaart waarop de begrenzing van het werkingsgebied van het faunabeheerplan is aangegeven;
- b. kwantitatieve gegevens over de in het wild levende dieren binnen de provincie, waarop het faunabeheerplan van toepassing is over een periode van minimaal zes jaar voorafgaand aan de periode waarop het plan betrekking heeft en een beschrijving van de trend van deze soorten over deze periode, zowel binnen de provincie als landelijk;
- c. een beschrijving van de aanwezigheid van deze diersoorten gedurende het jaar;
- d. een beschrijving van passende en doeltreffende maatregelen die kunnen worden ingezet om schade aan de belangen bedoeld in, bedoeld in artikel 11.23 van het Besluit activiteiten leefomgeving, te voorkomen;
- e. een beschrijving van de wijze waarop de planmatigheid en de coördinatie van de uitvoering van de maatregelen ter voorkoming van die schade is gewaarborgd;
- f. een overzicht per diersoort, onderverdeeld naar de verschillende wildbeheereenheden, van de op basis van de toepasselijke vrijstellingen, ontheffingen, opdrachten en bij de uitoefening van de jacht gedode dieren en geraapte en onklaar gemaakte eieren in de periode van minimaal zes jaar voorafgaand aan de periode waarop het plan betrekking heeft; en
- g. een omschrijving van de wijze waarop geborgd wordt dat de te treffen maatregelen de gunstige staat van instandhouding van de soorten waarop het plan betrekking heeft niet negatief beïnvloeden.

Artikel 6.35 Inhoud faunabeheerplan, specifiek, beheer en schadebestrijding

Het faunabeheerplan bevat ook de volgende gegevens over beheer en schadebestrijding van diersoorten:

- a. per diersoort en gewas een beschrijving van de schade in, minimaal, de zes jaren voorafgaand aan de periode waarop het plan betrekking heeft, onderverdeeld naar de verschillende wildbeheereenheden;
- b. per diersoort een beschrijving van de activiteiten die in, minimaal, de zes jaren voorafgaand aan de periode waarop het plan betrekking heeft zijn verricht om schade te voorkomen of beperken en, als daarover kwantitatieve gegevens beschikbaar zijn, een beschrijving van de effectiviteit van deze activiteiten;
- c. per diersoort een topografische kaart waarop is aangegeven waar zich in, minimaal, de zes jaren voorafgaand aan de periode waarop het plan betrekking heeft, gevallen van belangrijke schade hebben voorgedaan en waar in het kader van beheer- en schadebestrijding bestrijdingsacties hebben plaatsgevonden;
- d. per diersoort een onderbouwing van de aard en de noodzaak van activiteiten om schade te voorkomen of te beperken en een beschrijving van de plaatsen in het werkgebied van de faunabeheereenheid waar, en de perioden in het jaar waarin, deze activiteiten plaatsvinden;

- e. een onderbouwde inschatting van de effectiviteit van de voorgenomen activiteiten en een beschrijving van de wijze waarop de effectiviteit van deze activiteiten zal worden bepaald;
- f. de gewenste stand van de diersoorten waarvoor populatiebeheer wordt voorgestaan; en
- g. als het faunabeheerplan betrekking heeft op het populatiebeheer van edelherten, damherten, reeën of wilde zwijnen: een beschrijving van het voedselaanbod, de relatie tussen dit voedselaanbod en de grootte van de populatie en de mogelijkheden van uitwisseling met aangrenzende terreinen.

Artikel 6.36 Inhoud faunabeheerplan, jacht

Het faunabeheerplan bevat ook in ieder geval de volgende gegevens over de jacht:

- a. een beschrijving van de samenhang tussen de jacht op de wildsoorten, het beheren van de populaties van deze soorten en het bestrijden van schade door deze soorten;
- b. een omschrijving van de redelijke wildstand, bedoeld in artikel 11.65 van het Besluit activiteiten leefomgeving, en een onderbouwing van de wijze waarop de jacht hieraan zal bijdragen; en
- c. een overzicht van de gerealiseerde afschotgegevens, onderverdeeld naar diersoort, per wildbeheereenheid, in de zes jaren voorafgaand aan de periode waarop het plan betrekking heeft.

6.3.2 (paragraaf) Wildbeheereenheden

Artikel 6.37 Oppervlakte, begrenzing en rechtsvorm wildbeheereenheden

- 1. Het werkgebied van de gezamenlijke wildbeheereenheden strekt zich uit tot het grondgebied van de **Provincie**.
- 2. Het werkgebied van een wildbeheereenheid:
 - a. heeft een aaneengesloten oppervlakte van tenminste 5.000 hectare;
 - b. strekt zich niet uit tot het grondgebied van een andere provincie;
 - c. overlapt niet met het werkgebied van een andere wildbeheereenheid; en
 - d. wordt in overeenstemming met alle betrokken wildbeheereenheden gewijzigd.
- 3. Bij wijziging van een begrenzing dragen de betrokken wildbeheereenheden zorg voor:
 - a. het schriftelijk informeren van gedeputeerde staten; en
 - b. het plaatsen van de begrenzing op de website van de faunabeheereenheid.
- 4. Een wildbeheereenheid heeft de rechtsvorm van een vereniging met volledige rechtsvorm.

Artikel 6.38 Werkzaamheden wildbeheereenheden

- 1. Het secretariaat van een wildbeheereenheid informeert de leden van de wildbeheereenheid op adequate wijze over de uitvoering van de aan de wildbeheereenheid toegestane activiteiten, regelgevende en ecologische feiten en ontwikkelingen op het gebied van faunabeheer.
- 2. De wildbeheereenheid coördineert voor haar werkgebied:
 - a. de trendtellingen van diersoorten voor het faunabeheerplan;
 - b. de verstrekking van de resultaten van deze trendtellingen aan de faunabeheereenheid; en
 - c. de verstrekking van het overzicht van gerealiseerde afschotgegevens, onderverdeeld naar diersoort, aan de faunabeheereenheid.

Artikel 6.39 Lidmaatschap wildbeheereenheden

- 1. Uitgezonderd van artikel 8.2, eerste lid, van de wet zijn:
 - a. medewerkers van Staatsbosbeheer, de Vereniging Natuurmonumenten en de Stichting het Utrechts Landschap, als de organisatie die zij vertegenwoordigen deel uitmaakt van het bestuur van de faunabeheereenheid, en zij hun activiteiten uitvoeren voor die organisatie;
 - b. medewerkers van het Ganzenbeheerteam Utrecht en medewerkers van in opdracht van de faunabeheereenheid of gedeputeerde staten handelende professionele schadebestrijders.
- 2. Aan lidmaatschap van een wildbeheereenheid worden alleen eisen gesteld die van belang zijn voor de uitvoering van het faunabeheerplan.
- 3. De wildbeheereenheid houdt een register bij van aangesloten leden.

Artikel 6.40 Geschillen lidmaatschap wildbeheereenheden

- 1. Het lidmaatschap van een wildbeheereenheid kan worden geweigerd of beëindigd als het lid bij de uitvoering van activiteiten als bedoeld in artikel 11.64 van het Besluit activiteiten leefomgeving handelt in strijd met de voor deze activiteiten geldende voorschriften.
- 2. In de statuten van de wildbeheereenheden wordt hiervoor een regeling getroffen.
- 3. Door de gezamenlijke wildbeheereenheden wordt, in overeenstemming met het bestuur van de faunabeheereenheid en gedeputeerde staten, een geschillenregeling vastgesteld voor geschillen die betrekking hebben op het lidmaatschap van een wildbeheereenheid.
- 4. Geschillen worden voorgelegd aan een geschillencommissie, die bestaat uit een vertegenwoordiger namens:
 - a. het bestuur van de wildbeheereenheid;
 - b. het bestuur van de faunabeheereenheid; en
 - c. gedeputeerde staten.

6.4 (afdeling) Flora- en fauna activiteiten

6.4.1 (paragraaf) Beoordelingsregels omgevingsvergunning flora- en fauna activiteiten

Artikel 6.41 Beoordelingsregel omgevingsvergunning afschot paarvormende ganzen

Voor zover een aanvraag om een omgevingsvergunning, bedoeld in artikel 11.37, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, betrekking heeft op afschot van paarvormende grauwe ganzen of brandganzen, wordt deze omgevingsvergunning alleen verleend voor de periode van 1 februari tot 1 maart.

6.4.2 (paragraaf) Vrijstelling vergunningsplichtige flora- en fauna activiteiten

6.4.2.1 (sub paragraaf) Vrijstelling voor ganzen

Artikel 6.42 Vrijstelling verjagen schadeveroorzakende ganzen

De verboden bedoeld in de artikelen 11.38, eerste lid, en 11.46, eerste lid, aanhef en onder b, c en d, van het Besluit activiteiten leefomgeving, gelden niet voor activiteiten die dienen voor het verjagen van de grauwe gans, kolgans en brandgans, mits is voldaan aan de volgende voorwaarden:

- de activiteiten worden uitgevoerd door of in opdracht van de grondgebruiker;
- de activiteiten worden uitgevoerd op de gronden, of in of aan de opstallen, die bij de grondgebruiker in gebruik zijn;
- de activiteiten vinden plaats met het oog op het voorkomen van schade die in het lopende of daarop volgende jaar door de grauwe gans, kolgans of brandgans dreigt op te treden op deze gronden, in of aan deze opstallen of in het omringende gebied; en
- er wordt voldaan aan artikelen 6.43 en 6.44.

Artikel 6.43 Specifieke eis verjagen schadeveroorzakende ganzen met ondersteunend afschot

- Activiteiten die dienen voor het verjagen van grauwe gans, kolgans en brandgans met ondersteunend doding door afschot, vindt alleen plaats met het oog op het voorkomen van belangrijke schade aan kwetsbare gewassen, in de periode van 1 november tot 1 maart, tussen een half uur voor zonsopkomst en een half uur na zonsondergang, op percelen met nog oogstbare akker- en tuinbouwgewassen en grasland, of de direct daaraan grenzende percelen.
- Er vinden geen activiteiten voor verjaging met ondersteunend doding door afschot plaats:
 - op grasland dat is ingezaaid of doorgezaaid vóór 1 augustus voorafgaand aan de winterperiode van dat jaar;
 - op grasland dat is ingezaaid of doorgezaaid na 1 augustus voorafgaand aan de winterperiode van dat jaar, met een oppervlakte kleiner dan 1 hectare;
 - op percelen die zijn ingezaaid als afvanggewas op geoogste percelen.
- Activiteiten voor verjaging met ondersteunend doding door afschot vindt alleen plaats als een groep van meer dan vijf ganzen op het schadeperceel, of op een direct hieraan grenzend perceel, aanwezig is of hier invalt.
- Per verjaagactie worden maximaal twee ganzen gedood.
- Metalen ringen die zich aan gedode vogels bevinden worden binnen 48 uur naar het Vogeltrekstation, Postbus 50, 6700 AB Wageningen, gezonden onder vermelding van plaats en datum van het afschot, of worden gemeld via het Geautomatiseerd Ring Invoer en Export Loket (GRIEL) via de website www.griel.nl.
- Kleurringen en halsbanden worden doorgegeven via de website www.geese.org.

Artikel 6.44 Specifieke eis middelen verjagen schadeveroorzakende ganzen

- Activiteiten die dienen voor het verjagen van grauwe gans, kolgans en brandgans met ondersteunend doding door afschot, als bedoeld in artikel 6.43 is alleen toegestaan nadat eerst een preventief akoestisch middel en een visueel middel zijn ingezet conform de voorwaarden voor effectief gebruik die zijn opgenomen in de [Faunaschade Preventie Kit, module ganzen](#).
- De grauwe gans, kolgans en brandgans mogen alleen worden gedood met een hagelgeweer of kogelgeweer.
- Er wordt geen gebruik gemaakt van lokmiddelen.

Artikel 6.45 Specifieke gegevens en bescheiden schadebestrijding ganzen

Uiterlijk twee weken na het verrichten van een activiteit, bedoeld in artikel 6.43, worden de resultaten hiervan gerapporteerd aan gedeputeerde staten. De rapportage bevat tenminste:

[PM]

Artikel 6.46 Geen schadebestrijding bij bijzondere weersomstandigheden

Gedeputeerde staten kunnen de werking van de artikelen 6.42 tot en met 6.44 opschorten als weersomstandigheden daar naar hun oordeel aanleiding toe geven.

Artikel 6.47 Verbod opzettelijke verstoring ganzen in ganzenrustgebied

Het is verboden in **Ganzenrustgebied**:

- schadeveroorzakende ganzen opzettelijk te verstoren en verjagingsactiviteiten met ondersteunend doding door afschot te ondernemen;

- b. de foerageerfunctie van het gebied opzettelijk teniet te doen;
- c. jacht, beheer en schadebestrijding te verrichten tot 12:00 uur, met uitzondering van jacht maximaal drie dagen per jachtveld per seizoen, mits deze acties niet in hetzelfde gebied plaatsvinden en een afstand in acht wordt genomen van minimaal 300 meter tot groepen foeragerende ganzen van minimaal 100 stuks; en
- d. jacht, beheer en schadebestrijding te verrichten vanaf 12:00, mits een afstand in acht wordt genomen van minimaal 300 meter tot groepen foeragerende ganzen van minimaal 100 stuks.

6.4.2.2 (sub paragraaf) Vrijstelling voor veldmuis

Artikel 6.48 Meldplicht vergunningvrije bestrijding veldmuis

1. Het verbod, bedoeld in artikel 11.54, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving geldt niet voor het doden, vangen, verstoren of vernielen van de vaste voortplantingsplaatsen en rustplaatsen van de veldmuis, als deze activiteiten plaatsvinden door of in opdracht van de grondgebruiker met als doel om schade op diens gronden of in het omliggende gebied te voorkomen.
2. Het is verboden zonder melding de activiteiten, bedoeld in het eerste lid, te verrichten:
 - a. ter voorkomen van belangrijke schade aan gewassen; of
 - b. in het belang van de volksgezondheid of openbare veiligheid.
3. Voor de bestrijding wordt alleen gebruik gemaakt van de methode inundatie of van bestrijdingsmiddelen.
4. De melding wordt door de grondgebruiker ten minste tien dagen gedaan voordat de activiteit wordt verricht.

Artikel 6.49 Specifieke vereisten melding vergunningvrije bestrijding veldmuis

In aanvulling op het in artikel 1.12 bepaalde worden bij een melding als bedoeld in artikel 6.48 tenminste de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:

- a. locatie van de bestrijding;
- b. datum en tijdstip van het uitvoeren van de bestrijding;
- c. frequentie van de bestrijding;
- d. manier van de bestrijding;
- e. uitvoerder van de bestrijding.

6.4.2.3 (sub paragraaf) Andere vrijstellingen

Artikel 6.50 Vrijstelling vergunningplicht andere soorten

Het verbod, bedoeld in artikel 11.54, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, geldt niet voor de soorten, genoemd in de bijlage X Uitzondering vergunningplicht andere soorten bij deze verordening, als de activiteit nodig is:

- a. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, met inbegrip van het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
- b. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
- c. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
- d. in het kader van bestendig beheer van of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, luchtvaartterreinen, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer; of
- e. in het kader van bestendig beheer van of onderhoud aan de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied.

Artikel 6.51 Vrijstelling bezits- en vervoersverbod en ander bevoegd gezag

De verboden, bedoeld in de artikel 11.39, eerste lid, en artikel 11.47, eerste lid, onder b, van het Besluit activiteiten leefomgeving, gelden niet als voor het onder zich hebben of vervoeren van de soort een vrijstelling of vergunning is verleend door een ander bevoegd gezag.

Artikel 6.52 Vrijstelling ten behoeve van bescherming vogels tegen landbouwwerkzaamheden

De verboden, bedoeld in artikel 11.37, eerste lid, onder b, c en d, van het Besluit activiteiten leefomgeving, gelden niet voor activiteiten bestemd en geschikt voor de bescherming van vogels, hun nesten en eieren en hun niet-vliegvogel jongen tegen landbouwwerkzaamheden en vee.

Artikel 6.53 Vrijstelling ten behoeve van veiligstellen amfibieën tegen verkeer

1. De verboden om in het wild levende dieren te vangen en opzettelijk te verstoren, bedoeld in artikel 11.46, eerste lid, onder a en b, van het Besluit activiteiten leefomgeving, het verbod om dieren onder zich te hebben of te vervoeren, bedoeld in artikel 11.47, eerste lid, onder b, van het Besluit activiteiten leefomgeving en het verbod om amfibieën te vangen, bedoeld in artikel 11.54, eerste lid, onder a, van het Besluit activiteiten leefomgeving, gelden niet voor amfibieën als die activiteiten plaatsvinden om deze dieren veilig te stellen tegen het verkeer.
2. Het eerste lid is alleen van toepassing op het vervoer van de dieren over een afstand van ten hoogste 50 meter vanaf de vangplaats.

Artikel 6.54 Vrijstelling vangen amfibieën voor onderzoek en onderwijs

1. Het verbod om dieren onder zich te hebben of te vervoeren, bedoeld in artikel 11.47, eerste lid, onder b, van het Besluit activiteiten leefomgeving, het verbod om in het wild levende dieren te vangen en opzettelijk te verstoren, bedoeld in artikel 11.46, eerste lid, onder a, van het Besluit activiteiten leefomgeving, het verbod om eieren te rapen, bedoeld in artikel 11.46, eerste lid, onder c, van het Besluit activiteiten leefomgeving, gelden niet voor de Poelkikker (*Pelophyllax lessonae*), voor zover die activiteit plaatsvindt met het oog op gebruik van deze dieren of eieren van deze dieren bij onderzoek of onderwijs.
2. Het verbod, bedoeld in artikel 11.54, eerste lid, onder a, van het Besluit activiteiten leefomgeving, geldt niet voor het vangen van de Meerkikker (*Pelophyllax ridibundus*), de Middelste groene kikker (*Pelophyllax kl. esculentus*), de Bruine kikker (*Rana temporaria*) en de Gewone pad (*Bufo bufo*), voor zover dit plaatsvindt met het oog op gebruik van deze dieren of eieren van deze dieren bij onderzoek of onderwijs.
3. Het eerste en tweede lid gelden niet voor dieren waarvan de metamorfose is voltooid.

Artikel 6.55 Vrijstelling bezits- en vervoersverbod braakballen, losse veren, e.d.

De verboden op het vervoeren en onder zich hebben, bedoeld in artikel 11.39, eerste lid, en artikel 11.47, eerste lid, onder b, van het Besluit activiteiten leefomgeving, gelden niet voor keutels, braakballen, losse veren en sterrenschot voor gebruik van deze producten bij onderzoek of onderwijs.

Artikel 6.56 Vrijstelling uitzetten diersoorten

Het verbod op het uitzetten van dieren of eieren van dieren, bedoeld in artikel 11.61, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, geldt niet voor dieren of eieren die zijn gevangen of geraapt op grond van artikel 6.51, mits het uitzetten van soorten of hun eieren zo spoedig mogelijk plaatsvindt op een voor de soort geschikte locatie.

6.5 (afdeling) Invasieve exoten, bestrijding Aziatische duizendknoop

Artikel 6.57 Specifieke zorgplicht bestrijding Aziatische duizendknoop

Degene die op of in de grond activiteiten verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door die activiteiten planten of delen van planten die behoren tot de Aziatische duizendknoopsoorten kunnen worden verspreid, is verplicht om:

- a. alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die verspreiding te voorkomen;
- b. de directe gevolgen daarvan te beperken en zoveel ongedaan te maken; en
- c. indien de verspreiding niet kan worden voorkomen, de activiteiten achterwege te laten.

Artikel 6.58 Verbod verspreiding Aziatische duizendknoop

Het is verboden om planten of delen van planten die behoren tot de Aziatische duizendknoopsoorten, door maaien, grondverzet of anderszins te verspreiden.

Artikel 6.59 Meldplicht gevolgen verspreiding Aziatische duizendknoop

1. Het is verboden zonder melding maatregelen bedoeld in artikel 6.57 uit te voeren.
2. De melding wordt ten minste 10 dagen gedaan voordat de maatregelen worden uitgevoerd.
3. Gedeputeerde staten sturen de melding zo spoedig mogelijk door aan burgemeester en wethouders van de gemeente waar de verspreiding zich voordoet.

Artikel 6.60 Maatwerkvoorschriften maatregelen Aziatische duizendknoop

1. Maatwerkvoorschriften kunnen worden gesteld over de maatregelen, bedoeld in artikel 6.57.
2. Gedeputeerde staten kunnen een perceeleigenaar, gebruiker of andere zakelijk gerechtigde van grond bij maatwerkvoorschrift verplichten om de grond te ontdoen van planten of delen van planten die behoren tot de Aziatische duizendknoopsoorten, als dit nodig is vanwege:
 - a. het behouden en versterken van de biodiversiteit;
 - b. niet voldaan is aan de zorgplicht die geldt op basis van artikel 6.57; of
 - c. de maatregelen genoemd in artikel 6.57 niet worden uitgevoerd.
3. Het maatwerkvoorschrift bevat:
 - a. een kaart van de grond met de plaats waarop de te bestrijden planten of delen van planten van Aziatische duizendknoopsoorten zich bevinden;
 - b. de termijn of termijnen waarbinnen aan de opruimplicht moet zijn voldaan; en
 - c. de geschikte methode(n) voor bestrijding van de Aziatische duizendknoopsoort.

Artikel 6.61 Specifieke vereisten melding beperken verspreiding Aziatische duizendknoop

In aanvulling op het in artikel 1.12 bepaalde worden bij een melding, bedoeld artikel 6.59, tenminste de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:

- a. locatie van de maatregelen;
- b. datum en tijdstip van het uitvoeren van de maatregelen;
- c. frequentie van de maatregelen;
- d. aard en manier van de uitvoering van de maatregelen.

7. (hoofdstuk) Cultuurhistorie en landschap

7.1 (afdeling) Cultuurhistorie

7.1.1 (paragraaf) Werelderfgoed

Artikel 7.1 Oogmerk (Voorlopige Lijst) UNESCO Werelderfgoed

De regels in deze paragraaf zijn gesteld met het oog op de instandhouding en versterking van de uitzonderlijke universele waarde van het (Voorlopige Lijst) UNESCO Werelderfgoed Hollandse Waterlinies en het (Voorlopige Lijst) UNESCO Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes (bufferzone).

Artikel 7.2 Aanwijzing (Voorlopige Lijst) UNESCO Werelderfgoed

Het **(Voorlopige Lijst) UNESCO Werelderfgoed** bestaat uit:

- a. het **(Voorlopige Lijst) UNESCO Werelderfgoed Hollandse Waterlinies**; en
- b. het **(Voorlopige Lijst) UNESCO Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes (bufferzone)**.

Artikel 7.3 Instructieregel instandhouding en versterking (Voorlopige Lijst) UNESCO Werelderfgoed Hollandse Waterlinies

1. Een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties in het **(Voorlopige Lijst) UNESCO Werelderfgoed Hollandse Waterlinies**:
 - a. neemt de uitzonderlijke universele waarde van de Hollandse Waterlinies in acht en bevat regels ter instandhouding en versterking daarvan; en
 - b. bevat geen regels die activiteiten toestaan die die waarde aantasten.
2. Als uitzonderlijke universele waarde Hollandse Waterlinies gelden de kernkwaliteiten, bedoeld in de Bijlage XV Cultuurhistorie bij deze verordening en de Gebiedsanalyses Kernkwaliteiten Hollandse Waterlinies.
3. De motivering van een omgevingsplan bevat:
 - a. een beschrijving van de in het plangebied aanwezige uitzonderlijke universele waarde van de Hollandse Waterlinies; en
 - b. een beschrijving van de wijze waarop die waarde in acht is genomen

Artikel 7.4 Instructieregel instandhouding en versterking (Voorlopige Lijst) UNESCO Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes (bufferzone)

1. Een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties in het **(Voorlopige Lijst) UNESCO Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes (bufferzone)** bevat regels ter instandhouding en versterking van de uitzonderlijke universele waarde van de Neder-Germaanse Limes.
2. Als uitzonderlijke universele waarde van de Neder-Germaanse Limes gelden de kernkwaliteiten, bedoeld in de Bijlage XV Cultuurhistorie bij deze verordening.
3. Een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties in het **(Voorlopige Lijst) UNESCO Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes (bufferzone)** bevat in ieder geval een verbod op het zonder omgevingsvergunning uitvoeren van activiteiten met een oppervlakte van 100 m² of meer, waarbij de bodem tot meer dan 30 centimeter onder maaiveld wordt geroerd.
4. De oppervlakte- en dieptemaat kunnen zowel naar boven als naar beneden worden bijgesteld, voor zover archeologische gegevens hier aanleiding toe geven en de bijstelling ondersteund wordt door een motivering, opgesteld door een archeologisch deskundige.
5. Het archeologisch onderzoek en ex-situ behoud in de vorm van een opgraving wordt uitgevoerd conform de geldende kwaliteitsregels in de Nederlandse archeologie, door een daartoe op grond van [artikel 5.3 Erfgoedwet](#) gecertificeerd bedrijf.
6. De motivering van een omgevingsplan bevat:
 - a. een beschrijving van de in (de directe omgeving van) het plangebied aanwezige uitzonderlijke universele waarde van de Neder-Germaanse Limes; en
 - b. een beschrijving en motivering van de wijze waarop die waarde wordt beschermd.

Artikel 7.5 Beoordelingsregel ontheffing het (Voorlopige Lijst) UNESCO Werelderfgoed Hollandse Waterlinies

Ontheffing van artikel 7.3, eerste lid, kan alleen worden verleend als:

- a. er sprake is van dwingende redenen van groot openbaar belang;
- b. reële alternatieven die de Hollandse Waterlinies niet of minder aantasten ontbreken;
- c. de aantasting zoveel mogelijk wordt beperkt; en
- d. er op of nabij de locatie waarvoor ontheffing wordt gevraagd voldoende compenserende maatregelen worden genomen, in de vorm van versterking van de (resterende) uitzonderlijke universele waarde van de Hollandse Waterlinies.

Artikel 7.6 Beoordelingsregel omgevingsvergunning (Voorlopige Lijst) UNESCO Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes (bufferzone)

De omgevingsvergunning kan alleen worden verleend:

- a. als door middel van archeologisch onderzoek is aangetoond dat de voorgenomen activiteit geen archeologische waarden van de Limes zal aantasten; of
- b. op voorwaarde dat de archeologische waarden van de Limes ex-situ, in de vorm van een opgraving, behouden blijven, wanneer in situ behoud niet mogelijk is.

7.1.2 (paragraaf) Cultuurhistorische hoofdstructuur

Artikel 7.7 Oogmerk Cultuurhistorische Hoofdstructuur

De regels in deze paragraaf zijn gesteld met het oog op het beschermen en benutten van de waarden van de Cultuurhistorische hoofdstructuur.

Artikel 7.8 Aanwijzing Cultuurhistorische Hoofdstructuur (CHS) en deelgebieden CHS

1. De **Cultuurhistorische hoofdstructuur** bestaat uit vijf gebieden:
 - a. de **Historische buitenplaatszone**;
 - b. het **Militair erfgoed**;
 - c. het **Agrarisch cultuurlandschap**;
 - d. de **Historische infrastructuur**; en
 - e. de **Archeologisch waardevolle zone**.
2. Deze vijf gebieden bestaan uit deelgebieden:
 - a. de **Historische buitenplaatszone** bestaat uit de deelgebieden Stichtse Lustwarande, Langbroekerwetering, Vecht, Amersfoortseweg (Wegh der Weegen), Laagte van Pijnenburg, Valleilandgoederen, Amelisweerd, Kasteel de Haar, Landgoed Linschoten, Maarsbergse Flank en Prattenburg-Remmerstein;
 - b. het **Militair erfgoed** bestaat uit de deelgebieden Nieuwe Hollandse Waterlinie, Oude Hollandsche Waterlinie, Grebbelinie en Soesterberg en omgeving;
 - c. het **Agrarisch cultuurlandschap** bestaat uit de deelgebieden Lopikerwaard, Kockengen-Kamerik-Zegveld, Westbroek, Linschoten, Ronde Venen, Soester Eng, Cope-ontginningscomplex Hei- en Boeicop e.o. en Zouweboezem;
 - d. de **Historische infrastructuur** bestaat uit de deelgebieden Route Impériale, Via Regia en Wegh der Weegen; en
 - e. de **Archeologisch waardevolle zone** bestaat uit de deelgebieden Utrechtse Heuvelrug, Limes en Dorestad.

Artikel 7.9 Instructieregel beschermen en benutten van de Cultuurhistorische hoofdstructuur

1. In een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties gelegen in de **Cultuurhistorische hoofdstructuur** wordt rekening gehouden met de waarden van de Cultuurhistorische hoofdstructuur en worden regels gesteld ter bescherming en benutting van deze waarden.
2. De waarden van de Cultuurhistorische hoofdstructuur zijn per gebied vastgelegd in de Bijlage XV Cultuurhistorie bij deze verordening.
3. De motivering van een omgevingsplan bevat:
 - a. een beschrijving van de in het plangebied aanwezige cultuurhistorische waarden; en
 - b. een beschrijving van de wijze waarop rekening is gehouden met deze waarden.

Artikel 7.10 Instructieregel uitzondering verstedelijkingsverbod Historische buitenplaatszone en Militair erfgoed

1. In afwijking van artikel 9.3 kan een omgevingsplan verstedelijking toestaan in de **Historische buitenplaatszone** en het **Militair erfgoed**, onder voorwaarde dat de verstedelijking:
 - a. kleinschalig is;
 - b. gericht is op het creëren van economische kostendragers ten behoeve van het behoud, herstel of de versterking, of een combinatie hiervan, van de cultuurhistorische waarde van de Historische buitenplaatszone dan wel het Militair erfgoed; en
 - c. zorgvuldig wordt ingepast in de omgeving.
2. Een motivering van een omgevingsplan bevat een onderbouwing waaruit blijkt dat aan de genoemde voorwaarden is voldaan.

7.2 (afdeling) Kwaliteit van landschap

7.2.1 (paragraaf) Instructieregels kwaliteit van landschap

Artikel 7.11 Instructieregel landschap

1. **Landschap** bestaat uit:
 - a. het **landschap Eemland**;
 - b. het **landschap Gelderse Vallei**;
 - c. het **landschap Groene Hart**;
 - d. het **landschap Rivierengebied**; en
 - e. het **landschap Utrechtse Heuvelrug**.
2. De kernkwaliteiten zijn per gebied vastgelegd in de bijlage XVI Kernkwaliteiten Landschap bij deze verordening.

3. Een omgevingsplan dat betrekking heeft op een gebied gelegen in **Landschap** bevat:
 - a. regels ter bescherming van de voorkomende kernkwaliteiten; en
 - b. geen regels die nieuwe activiteiten toestaan die de kernkwaliteiten onevenredig aantasten.
4. De motivering van een omgevingsplan bevat:
 - a. een beschrijving van de voorkomende kernkwaliteiten; en
 - b. de wijze waarop met de bescherming van de kernkwaliteiten is omgegaan.

Artikel 7.12 Instructieregel aardkundige waarden

1. Een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Aardkundige waarden** bevat regels ter bescherming van de in het plangebied aangewezen aardkundige waarden.
2. De motivering van een omgevingsplan bevat:
 - a. een beschrijving van de in het plangebied aanwezige aardkundige waarden;
 - b. de daaraan toe te kennen waardering;
 - c. het door de gemeente te voeren beleid voor aardkundige waarden; en
 - d. de wijze waarop rekening wordt gehouden met de aardkundige waarden in het plan.

7.2.2 (paragraaf) Regels over activiteiten landschap

Artikel 7.13 Oogmerk activiteiten landschap

De regels in deze paragraaf zijn gesteld met het oog op het behoud van landschappelijke, natuurwetenschappelijke, cultuurhistorische en archeologische waarden.

Artikel 7.14 Toepassingsbereik activiteiten landschap

1. Deze paragraaf is van toepassing op het plaatsen en behouden van borden, spandoeken, vlaggen, informatiezuilen en vergelijkbare objecten in het **Gebied landschappelijke waarden**.
2. Deze paragraaf is niet van toepassing op:
 - a. borden, spandoeken, vlaggen, informatiezuilen en vergelijkbare objecten die niet zichtbaar zijn vanaf een voor het publiek toegankelijke plaats;
 - b. borden, spandoeken, vlaggen, informatiezuilen en vergelijkbare objecten in het inwendige deel van een onroerende zaak;
 - c. onverlichte kunstuitingen;
 - d. borden voor educatieve of geografische informatie over een gebied of bezienswaardigheid;
 - e. borden die zijn aangebracht ter voldoening aan een wettelijk voorschrift;
 - f. borden voor verkiezingen van een openbaar bestuur; en
 - g. onverlichte, officiële binnenlandse en buitenlandse vlaggen op locaties waar geen vlaggen zijn geplaatst als bedoeld in de onderdelen A, B, D, E en H van bijlage XVIII Toegelaten borden, spandoeken, vlaggen, informatiezuilen en vergelijkbare objecten bij deze verordening.
3. In afwijking van het tweede lid is artikel 7.15 wel van toepassing op de borden, bedoeld in onderdeel d tot en met f van dat lid.

Artikel 7.15 Specifieke zorgplicht borden, spandoeken, vlaggen, informatiezuilen en vergelijkbare objecten

1. Degene die een bord, spandoek, vlag, informatiezuil of vergelijkbaar object plaatst of behoudt en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit kan leiden tot nadelige gevolgen voor de belangen, bedoeld in artikel 7.13, is verplicht:
 - a. alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
 - b. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken; en
 - c. als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt, die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.
2. Deze plicht houdt in ieder geval in dat:
 - a. borden, spandoeken, vlaggen, informatiezuilen of vergelijkbare objecten worden verwijderd zodra zij hun feitelijke betekenis hebben verloren;
 - b. borden, spandoeken, vlaggen, informatiezuilen en vergelijkbare objecten en dragende hulpconstructies in goede staat worden gehouden;
 - c. borden en spandoeken voor of tegen een gebouw niet boven de goot- of dakrand uitsteken en vlaggen voor een gebouw niet boven de nok uitsteken; en
 - d. als borden, spandoeken, vlaggen, informatiezuilen en vergelijkbare objecten worden verlicht:
 - i. geen verlichting wordt gebruikt tussen 23:00 en 6:00 uur, tenzij de openingstijden van het gebouw die verlichting vereisen;
 - ii. geen knipperende verlichting of bewegende beelden of letters worden gebruikt; en
 - iii. Led of vergelijkbare schermen voldoen aan de [Richtlijn Lichthinder van de Nederlandse Stichting voor Verlichtingskunde](#).

Artikel 7.16 Verbod borden, spandoeken, vlaggen, informatiezuilen en vergelijkbare objecten

1. Het is verboden in het **Gebied landschappelijke waarden** een bord, spandoek, vlag, informatiezuil of vergelijkbaar object te plaatsen.

2. Het verbod geldt niet voor borden, spandoeken, vlaggen, informatiezuilen of vergelijkbare objecten die voldoen aan bijlage XVIII Toegelaten borden, spandoeken, vlaggen, informatiezuilen en vergelijkbare objecten bij deze verordening.

Artikel 7.17 Wijze van meten activiteiten landschap

Voor de toepassing van Bijlage XVIII Toegelaten borden, spandoeken, vlaggen, informatiezuilen en vergelijkbare objecten bij deze verordening wordt als volgt gemeten:

- a. de afmetingen van een bord of spandoek worden bepaald door de buitenomtrek met inbegrip van de ondergrond, achtergrond, draagconstructie en steunconstructie die kennelijk tot het bord behoren;
- b. het oppervlak van een vlag en een informatiezuil wordt bepaald door de projectie van het totale oppervlak op een plat vlak;
- c. de hoogte boven het maaiveld wordt gemeten vanaf het hoogste punt van het bord, spandoek, vlag, informatiezuil of object tot aan het maaiveld; en
- d. dubbelzijdige borden gelden als één bord, tenzij in Bijlage XVIII Toegelaten borden, spandoeken, vlaggen, informatiezuilen en vergelijkbare objecten bij deze verordening anders is bepaald.

8. (hoofdstuk) Landbouw

8.1 (afdeling) Agrarisch bedrijf

Artikel 8.1 Instructieregel agrarisch bedrijf

1. Een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Agrarische bedrijven** bevat geen regels die voorzien in:
 - a. nieuwe agrarische bouwpercelen, tenzij het gaat om de verplaatsing van een grondgebonden landbouwbedrijf voor het voldoen aan internationale verplichtingen; en
 - b. een omschakeling van grondgebonden agrarisch bedrijf naar niet-grondgebonden veehouderij.
2. Een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Agrarische bedrijven** bevat regels die voorzien in een agrarisch bouwperceel met een oppervlakte van maximaal 1,5 hectare ten behoeve van bestaande agrarische bedrijven, waarbij per bouwperceel maximaal één bedrijfswoning en bedrijfsgebouwen met maximaal één bouwlaag voor het stallen van dieren zijn toegestaan.
3. Een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Agrarische bedrijven** kan regels bevatten die voorzien in uitbreiding van een bestaand agrarisch bouwperceel voor een grondgebonden veehouderij tot maximaal 2,5 hectare, mits is voldaan aan de volgende voorwaarden:
 - a. voorzien wordt in een goede landschappelijke inpassing;
 - b. de uitbreiding draagt bij aan verbetering van het dierenwelzijn;
 - c. de uitbreiding draagt bij aan vermindering van de milieubelasting; en
 - d. de uitbreiding draagt bij aan verbetering van de volksgezondheid.
4. Een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Agrarische bedrijven** kan regels bevatten die nevenactiviteiten toestaan, mits voldaan is aan de volgende voorwaarden:
 - a. de nevenactiviteit blijft ruimtelijk ondergeschikt aan de agrarische activiteiten;
 - b. de nevenactiviteit vindt plaats binnen het bestaande bouwperceel;
 - c. erfinrichting en bedrijfsbebouwing zijn landschappelijk goed inpasbaar; en
 - d. omliggende agrarische bedrijven worden niet in hun bedrijfsvoering belemmerd.
5. De motivering van een omgevingsplan bevat een onderbouwing waaruit blijkt dat aan de genoemde voorwaarden is voldaan. Een beeldkwaliteitsparagraaf maakt onderdeel uit van de onderbouwing.

Artikel 8.2 Instructieregel landbouwontwikkelingsgebied

1. Een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Landbouwontwikkelingsgebied** kan regels bevatten die voorzien in uitbreiding van een bestaand agrarisch bouwperceel voor een niet-grondgebonden veehouderij tot maximaal 2,5 hectare, mits is voldaan aan de volgende voorwaarden:
 - a. voorzien wordt in een goede landschappelijke inpassing;
 - b. de uitbreiding draagt bij aan verbetering van het dierenwelzijn;
 - c. de uitbreiding draagt bij aan vermindering van de milieubelasting; en
 - d. de uitbreiding draagt bij aan verbetering van de volksgezondheid.
2. De motivering van een omgevingsplan bevat een onderbouwing waaruit blijkt dat aan de genoemde voorwaarden is voldaan. Een beeldkwaliteitsparagraaf maakt onderdeel uit van de onderbouwing.

Artikel 8.3 Instructieregel landbouwstabiliseringsgebied

Een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Landbouwstabiliseringsgebied** bevat geen regels die voorzien in uitbreiding van een agrarisch bouwperceel van een bestaand niet-grondgebonden landbouwbedrijf.

Artikel 8.4 Instructieregel geitenhouderij

1. Een omgevingsplan bevat geen regels die voorzien in:
 - a. de vestiging van een geitenhouderij of uitbreiding van een bestaande geitenhouderij;
 - b. de gehele of gedeeltelijke omschakeling van een agrarisch bedrijf naar een geitenhouderij;
 - c. uitbreiding van het aantal geiten dat wordt gehouden;
 - d. het vergroten van de oppervlakte van een dierenverblijf voor geiten, tenzij het aantal vergunde of gemelde geiten aantoonbaar niet toeneemt; en
 - e. het tijdelijk gebruik van bouwwerken en gronden voor een geitenhouderij.
2. Een omgevingsplan kan regels bevatten die activiteiten, bedoeld in het eerste lid, toestaan, voor activiteiten waarvoor:
 - a. geen meldingsplicht is opgenomen op grond van het Besluit activiteiten leefomgeving;
 - b. voor 11 juli 2018 een op dat moment ontvankelijke melding voor die activiteit is gedaan;
 - c. voor 11 juli 2018 een op dat moment ontvankelijke aanvraag voor een vergunning voor die activiteit bij het bevoegd gezag is ingediend, uitgezonderd een aanvraag voor een vergunning voor het slopen van een bouwwerk in een krachtens een zodanige verordening aangewezen stads- of dorpsgezicht.

Artikel 8.5 Instructieregel glastuinbouw niet toegestaan

Een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Concentratiegebied glastuinbouw** bevat geen regels die:

- a. de bedrijfsoppervlakte maximeren;

- b. uitbreiding van de glastuinbouwbedrijven onmogelijk maken;
- c. op een andere wijze een belemmering vormen voor de glastuinbouw.

Artikel 8.6 Instructieregel concentratiegebied glastuinbouw

1. Een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Glastuinbouw niet toegestaan** bevat geen regels die glastuinbouw toestaan, tenzij het de verplaatsing van solitaire glastuinbedrijven, gevestigd in de Ronde Venen en omgeving, naar de gronden in aansluiting op bestaand kassengebied in de Polder Derde Bedijking betreft.
2. Een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Glastuinbouw niet toegestaan** kan regels bevatten die toestaan dat bestaande glastuinbouwbedrijven worden uitgebreid mits is voldaan aan de volgende voorwaarden:
 - a. de uitbreiding is beperkt tot een omvang die noodzakelijk is voor een doelmatige voortzetting van het glastuinbouwbedrijf tot een maximum van 2 hectare;
 - b. er is geen sprake van zwaarwegende landschappelijke bezwaren; en
 - c. bestaande omringende activiteiten worden niet onevenredig aangetast of beperkt.
3. De motivering van een omgevingsplan bevat:
 - a. een onderbouwing waaruit blijkt dat aan de genoemde voorwaarden is voldaan; en
 - b. dat verplaatsing van het glastuinbouwbedrijf naar een **Concentratiegebied glastuinbouw** niet mogelijk is.

8.2 (afdeling) Bodembewerking veengebied

Artikel 8.7 Instructieregel beperken bodembewerking

Een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Beperken bodembewerking** bevat geen regels die bodembewerking toestaan in gronden voor agrarisch gebruik die tot gevolg hebben dat veen aan de oppervlakte wordt gebracht, tenzij de bodembewerking plaatsvindt voor graslandvernieuwing of de aanleg van een andere blijvende teelt.

9. (hoofdstuk) Wonen, werken, recreëren

9.1 (afdeling) Stedelijke functies in landelijk gebied

9.1.1 (paragraaf) Bestaande en nieuwe stedelijke functies landelijk gebied

Artikel 9.1 Oogmerk kwaliteit en vitaliteit van het landelijk gebied

De regels in deze paragraaf zijn gesteld met het oog op behoud van de kwaliteit en vitaliteit van het landelijk gebied.

Artikel 9.2 Aanwijzing landelijk gebied en stedelijk gebied

De provincie Utrecht bestaat uit:

- a. het **Landelijk gebied**; en
- b. het **Stedelijk gebied**.

Artikel 9.3 Instructieregel verstedelijkingsverbod Landelijk gebied

Een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Landelijk gebied** laat geen verstedelijking toe, tenzij in deze verordening anders is bepaald.

Artikel 9.4 Instructieregel ruimte voor experimenten

1. Een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Eiland van Schalkwijk** kan regels bevatten:
 - a. die activiteiten mogelijk maken die voldoen aan de voorwaarden, genoemd in de pijlers één tot en met zeven in de Bijlage XIII Eiland van Schalkwijk bij deze verordening; en
 - b. over woningbouw tot een maximum van 250 woningen.
2. De motivering van een omgevingsplan bevat een onderbouwing waaruit blijkt dat aan de genoemde voorwaarden is voldaan.

Artikel 9.5 Instructieregel legalisatie van bestaand gebruik en bebouwing bij stedelijke functie

1. Een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Landelijk gebied** kan voorzien in legalisatie van het bestaand gebruik van en bestaande bebouwing voor stedelijke activiteiten, indien voldaan is aan de volgende voorwaarden:
 - a. er is gemotiveerd dat tegen dit gebruik en tegen deze bebouwing redelijkerwijs niet meer juridisch kan worden opgetreden; en
 - b. de legalisatie heeft, op de schaal van het gehele buitengebied van een gemeente, slechts betrekking op enkele gevallen.
2. De motivering van een omgevingsplan bevat een onderbouwing waaruit blijkt dat aan de genoemde voorwaarden is voldaan.

Artikel 9.6 Instructieregel woning, woonschip en woonark in landelijk gebied

1. Een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Landelijk gebied** bevat geen regels die toestaan dat een woning, woonschip of woonark landschappelijk niet goed inpasbaar is.
2. Een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen Landelijk gebied kan regels bevatten die:
 - a. de uitbreiding van bestaande woningen mogelijk maken onder de voorwaarde dat de regels voorzien in een maximale inhoudsmaat, zodanig dat de woning landschappelijk goed inpasbaar is;
 - b. voorzien in de vergroting van ligplaatsen van woonschepen of woonarken of in de vergroting van de maatvoering van woonschepen of woonarken onder de voorwaarde dat de regels voorzien in een maximale oppervlakte van de ligplaats en een maximale maatvoering van het woonschip of woonark, zodanig dat het woonschip landschappelijk goed inpasbaar is, of
 - c. nieuwe vervangende ligplaatsen voor woonschepen of woonarken toestaan, mits is voldaan aan de volgende voorwaarden:
 - i. het gaat om woonschepen en woonarken die afkomstig zijn uit zeer kwetsbare gebieden en de nieuwe locatie is uit ruimtelijk oogpunt aanmerkelijk minder bezwaarlijk, of de vervangende ligplaats is uitsluitend bestemd voor woonschepen of woonarken met een historische waarde; en
 - ii. de maatvoering van woonschepen of woonarken en ligplaats is zodanig, dat het woonschip of woonark landschappelijk goed inpasbaar is.
3. De motivering van een omgevingsplan bevat een onderbouwing waaruit blijkt dat aan de genoemde voorwaarden is voldaan. Een beeldkwaliteitsparagraaf maakt deel uit van de onderbouwing, indien het nieuwe besluit substantieel grotere maten mogelijk maakt ten opzichte van het vigerende besluit.

Artikel 9.7 Instructieregel bebouwingsenclave en -lint

1. Een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Landelijk gebied** kan regels bevatten die toestaan dat in bebouwingsenclaves of bebouwingslinten verstedelijking plaatsvindt, mits is voldaan aan de volgende voorwaarden:
 - a. gelijktijdig met de verstedelijking wordt de omgevingskwaliteit verhoogd;
 - b. bebouwing vindt niet plaats buiten de bestaande bebouwingsenclaves of bebouwingslinten; en
 - c. belangen van bestaande omringende functies worden niet onevenredig aangetast.

2. De motivering van een omgevingsplan bevat een onderbouwing waaruit blijkt dat aan de genoemde voorwaarden is voldaan. Een beeldkwaliteitsparagraaf maakt onderdeel uit van de onderbouwing.

Artikel 9.8 Instructieregel recreatiewoning

Een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Recreatiewoning** bevat regels die het recreatief gebruik van recreatiewoningen en bijbehorende gronden garanderen en omvorming van deze recreatiewoningen en gronden ten behoeve van permanente bewoning uitsluiten.

Artikel 9.9 Instructieregel bestaande stedelijke functie, anders dan wonen

1. Een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Landelijk gebied** kan regels bevatten die toestaan dat:
 - a. percelen voor specifieke stedelijke functies een andere stedelijke functie krijgen, niet zijnde permanente bewoning van een recreatiewoning, kantoor of detailhandel, onder de voorwaarde dat de functiewijziging naar aard en omvang, op basis van een integrale afweging, niet leidt tot vergroting van de locatie en tot een toename van de invloed op de omgeving, dat bestaande cultuurhistorische en landschappelijke waarden worden behouden en dat omliggende agrarische bedrijven niet in hun bedrijfsvoering worden belemmerd;
 - b. stedelijke functies worden uitgebreid met maximaal 20% van de bebouwingsmogelijkheden onder het vigerende planologisch regime. Van deze maximale uitbreiding kan afgeweken worden mits er sprake is van een economische noodzaak. Ook het bestemmingsvlak kan worden uitgebreid indien er sprake is van een economische noodzaak.
2. De motivering van een omgevingsplan bevat een onderbouwing waaruit blijkt dat aan de genoemde voorwaarden is voldaan.

Artikel 9.10 Instructieregel kernrandzone

1. Een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Kernrandzone** kan ten behoeve van het versterken van de ruimtelijke kwaliteit regels bevatten die verstedelijking toestaan, mits voldaan is aan de volgende voorwaarden:
 - a. de verstedelijking gaat gepaard met versterking van de ruimtelijke kwaliteit die in een redelijke verhouding staat tot de aard en de omvang van de verstedelijking, tenzij de verstedelijking betrekking heeft op kernrandactiviteiten;
 - b. de verstedelijking is ruimtelijk en landschappelijk goed inpasbaar en wordt, met uitzondering van windenergie en zonnevelden, in aansluiting op stedelijk gebied gerealiseerd, of in samenhang met overige verstedelijkte structuur;
 - c. tijdige en duurzame realisatie van de verhoging van de ruimtelijke kwaliteit is geborgd; en
 - d. omliggende functies worden niet onevenredig geschaad.
2. De motivering van een omgevingsplan bevat:
 - a. een onderbouwing waaruit blijkt op welk gebied deze toepassing betrekking heeft en dat aan de genoemde voorwaarden is voldaan;
 - b. een beschrijving van de in het plangebied voorkomende ruimtelijke kwaliteit en de wijze waarop met het versterken daarvan is omgegaan. Hierbij wordt aangegeven hoe de verstedelijking aansluit op de ruimtelijke en landschappelijke structuur; en
 - c. een beeldkwaliteitsparagraaf maakt onderdeel uit van de onderbouwing.

Artikel 9.11 Instructieregel functiewijziging (voormalig) agrarisch bedrijfsperceel naar stedelijke functie (anders dan wonen)

1. Een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Landelijk gebied** kan regels bevatten die toestaan dat op agrarische bedrijfspercelen waar het agrarisch gebruik is beëindigd de bedrijfswoning en overige bedrijfsgebouwen een stedelijke functie, niet zijnde wonen, krijgen, mits is voldaan aan de volgende voorwaarden:
 - a. het bouwperceel is niet optimaal gesitueerd en uitgerust voor de grondgebonden landbouw of, in het geval van een glastuinbouwbedrijf, het bouwperceel ligt niet in een concentratiegebied glastuinbouw;
 - b. door sloop wordt de oppervlakte van de fysiek aanwezige bebouwing met 50% gereduceerd, waarbij te behouden historisch waardevolle of karakteristieke bebouwing niet in de berekening wordt betrokken, tenzij:
 - i. het gaat om een nieuwe functie die voorziet in een kleinschalige woonzorgvoorziening; of
 - ii. het gaat om een nieuwe functie die bijdraagt aan recreatieve beleving of recreatief gebruik waaraan in het gebied nadrukkelijk behoefte bestaat;
 - iii. het gaat om de hervestiging van één of enkele bedrijven die op hun oorspronkelijke locatie een ruimtelijk obstakel vormen of de kwaliteit van de leefomgeving ernstig aantasten en die op de nieuwe locatie, nabij de kern, goed inpasbaar zijn;
 - iv. het gaat om vestiging van bedrijven die vanwege hun werkzaamheden met zwaar rijdend materieel zich voornamelijk richten op het landelijk gebied;
 - v. er is sprake van twee of meer bouwpercelen waar de agrarische functie is beëindigd en op de betrokken bouwpercelen gezamenlijk wordt het vereiste slooopercentage van 50% wel gehaald; of
 - vi. de ruimtelijke kwaliteit wordt op een andere wijze verhoogd dan alleen door sloop van bebouwing, in een mate die een lager slooopercentage dan 50% rechtvaardigt;

- c. te handhaven en nieuw op te richten bedrijfsgebouwen worden zo compact mogelijk gesitueerd binnen het voormalige bouwperceel en het bouwperceel wordt evenredig met de oppervlakte gesloopte gebouwen verkleind;
 - d. de bestaande cultuurhistorische, landschappelijke en natuurwaarden worden behouden; en
 - e. de omliggende agrarische bedrijven worden niet in hun bedrijfsvoering belemmerd.
2. De motivering van een omgevingsplan bevat een onderbouwing waaruit blijkt dat aan de genoemde voorwaarden is voldaan.

Artikel 9.12 Instructieregel functiewijziging (voormalig) agrarisch bedrijfsperceel naar woonfunctie

1. Een omgevingsplan dat betrekking heeft op locatie binnen **Landelijk gebied** kan bestemmingen en regels bevatten die toestaan dat een agrarisch bedrijfsperceel waar het agrarisch gebruik is beëindigd een woonbestemming wordt gegeven aan de bedrijfswoning en de tot het hoofdgebouw behorende aangebouwde bedrijfsruimte, mits is voldaan aan de volgende voorwaarden:
 - a. het bouwperceel is niet optimaal gesitueerd en uitgerust voor de grondgebonden landbouw, of, in het geval van een glastuinbouwbedrijf, het bouwperceel ligt niet in een concentratiegebied glastuinbouw;
 - b. de bestaande cultuurhistorische en landschappelijke waarden worden behouden of versterkt;
 - c. de omliggende agrarische bedrijven worden niet in hun bedrijfsvoering belemmerd; en
 - d. een kantoor of bedrijf aan huis is mogelijk indien de omvang van die activiteiten ondergeschikt blijft aan de woonfunctie.
2. De motivering van een omgevingsplan bevat een onderbouwing waaruit blijkt dat aan de genoemde voorwaarden is voldaan.

Artikel 9.13 Instructieregel functiewijziging (voormalig) agrarisch bedrijfsperceel naar woonfunctie met extra woningen ('ruimte voor ruimte')

1. Een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Landelijk gebied** kan regels bevatten die op agrarische bedrijfspercelen waar het agrarisch gebruik is beëindigd de bouw van één of meerdere nieuwe woningen toestaan, mits voldaan is aan de volgende voorwaarden:
 - a. het bouwperceel is niet optimaal gesitueerd en uitgerust voor de grondgebonden landbouw of, in geval van een glastuinbouwbedrijf, het bouwperceel ligt niet in een concentratiegebied glastuinbouw;
 - b. alle bedrijfsbebouwing op de betrokken bouwpercelen wordt gesloopt, tenzij het gaat om historisch waardevolle of karakteristieke bebouwing of bedrijfswoning. De historisch waardevolle of karakteristieke bebouwing krijgt een passende functie die bijdraagt aan dat behoud. Wanneer 750 m² tot 2.500 m² aan bebouwing wordt gesloopt, is de bouw van één nieuwe woning toegestaan. Wanneer 2.500 m² tot 4.000 m² aan bebouwing wordt gesloopt, is de bouw van twee woningen toegestaan. Wanneer er 4.000 m² of meer aan bebouwing wordt gesloopt, is de bouw van drie woningen toegestaan. Voor kassen geldt dat er 5.000 m² aan bedrijfsbebouwing wordt gesloopt voor één woning. Afwijking van de vereiste slooppoppervlakten, het aantal te bouwen woningen en van de verplichting om het totaal aan bedrijfsbebouwing te slopen, is mogelijk mits dit leidt tot verhoging van de ruimtelijke kwaliteit;
 - c. de nieuwe woning of woningen worden gesitueerd binnen de voormalige bouwpercelen, in samenhang met de te handhaven boerderij of bedrijfswoning, de betrokken bouwpercelen worden evenredig verkleind en de woningen worden landschappelijk goed ingepast, tenzij situering van de nieuwe woning op een andere locatie in het landelijk gebied leidt tot verhoging van de ruimtelijke kwaliteit; en
 - d. de omliggende agrarische bedrijven worden niet in hun bedrijfsvoering belemmerd.
2. De motivering van een omgevingsplan bevat een onderbouwing waaruit blijkt dat aan de genoemde voorwaarden is voldaan.

9.1.2 (paragraaf) Uitbreiding woningen en bedrijventerreinen in landelijk gebied

Artikel 9.14 Instructieregel eenmalige uitbreiding tot 50 woningen voor lokale vitaliteit van een kern

1. Een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Uitbreiding woningbouw onder voorwaarden** kan regels bevatten voor een eenmalige uitbreiding tot 50 woningen mits is voldaan aan de volgende voorwaarden:
 - a. de eenmalige uitbreiding tot 50 woningen is noodzakelijk voor de vitaliteit van de kern;
 - b. aangetoond is dat niet binnen de kern in de behoefte voorzien kan worden;
 - c. de woningbouw vindt plaats in aansluiting op het stedelijk gebied en qua aard en omvang past bij de kern;
 - d. de woningbouw leidt niet tot extra bodemdaling;
 - e. de woningbouw draagt bij aan een goede kwaliteit van de nieuwe kernrandzone; en
 - f. omliggende functies worden niet onevenredig geschaad.
2. Een motivering van een omgevingsplan bevat een onderbouwing waaruit blijkt dat aan de genoemde voorwaarden is voldaan. Een beeldkwaliteitsparagraaf maakt onderdeel uit van de onderbouwing.

Artikel 9.15 Instructieregel uitbreiding woningbouw onder voorwaarden mogelijk

1. Een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Uitbreiding woningbouw onder voorwaarden** mogelijk kan regels bevatten voor woningbouw mits is voldaan aan de volgende voorwaarden:
 - a. de woningbouw past in het door gedeputeerde staten vastgestelde programma Wonen en werken of is opgenomen in de Bijlage XIX Wonen en werken;

- b. de woningbouw vindt plaats in aansluiting op het stedelijk gebied;
 - c. de woningbouw leidt niet tot extra bodemdaling;
 - d. de woningbouw wordt in samenhang ontwikkeld met lokale en regionale groenontwikkeling waarbij de omvang van de woningbouw in evenwichtige verhouding staat tot de hoeveelheid te ontwikkelen natuur en recreatie; en
 - e. de realisatie van natuur en recreatie en de duurzame instandhouding daarvan is verzekerd, en
 - f. de woningbouw draagt bij aan een goede kwaliteit van de nieuwe kernrandzone.
2. Een motivering van een omgevingsplan bevat een onderbouwing waaruit blijkt dat aan de genoemde voorwaarden is voldaan. Een beeldkwaliteitsparagraaf maakt onderdeel uit van de onderbouwing.

Artikel 9.16 Instructieregel uitbreiding bedrijventerrein onder voorwaarden mogelijk

1. Een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Uitbreiding bedrijventerrein onder voorwaarden** mogelijk kan regels bevatten voor uitbreiding bedrijventerreinen mits is voldaan aan de volgende voorwaarden:
- a. de uitbreiding bedrijventerrein past in het door gedeputeerde staten vastgestelde programma Wonen en werken of is opgenomen in de Bijlage XIX Wonen en werken;
 - b. de uitbreiding bedrijventerrein leidt niet tot extra bodemdaling;
 - c. de revitalisering, herstructurering en efficiënter gebruik van bestaande bedrijventerreinen zijn verzekerd; en
 - d. de uitbreiding bedrijventerreinen vindt plaats in aansluiting op een bestaand bedrijventerrein, of, wanneer dat niet mogelijk is, in aansluiting op het stedelijk gebied.
2. Een motivering van een omgevingsplan bevat een onderbouwing waaruit blijkt dat aan de genoemde voorwaarden is voldaan. Een beeldkwaliteitsparagraaf maakt onderdeel uit van de onderbouwing.

9.2 (afdeling) Stedelijke functies in stedelijk gebied

Artikel 9.17 Instructieregel verstedelijking

1. Een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Stedelijk gebied** kan regels bevatten voor verstedelijking.
2. Een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen Stedelijk gebied kan bestemmingen en regels bevatten voor woningbouw mits is voldaan aan de volgende voorwaarden:
- a. de woningbouw past in het door gedeputeerde staten vastgestelde programma Wonen en werken;
 - b. de woningbouw leidt niet tot extra bodemdaling;
3. Een motivering van een omgevingsplan bevat een onderbouwing waaruit blijkt dat aan de genoemde voorwaarden is voldaan.

Artikel 9.18 Instructieregel bedrijventerreinen stedelijk gebied

1. Een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Stedelijk gebied** kan regels bevatten voor bedrijventerreinen mits is voldaan aan de volgende voorwaarden:
- a. de uitbreiding bedrijventerrein past in het door gedeputeerde staten vastgestelde programma Wonen en werken;
 - b. de revitalisering, herstructurering en efficiënter gebruik van bestaande bedrijventerreinen zijn verzekerd;
 - c. de uitbreiding bedrijventerreinen vindt plaats in aansluiting op een bestaand bedrijventerrein; en
 - d. de uitbreiding bedrijventerreinen leidt niet tot extra bodemdaling.
2. Een motivering van een omgevingsplan bevat een onderbouwing waaruit blijkt dat aan de genoemde voorwaarden is voldaan.

Artikel 9.19 Instructieregel kantoren

1. Een omgevingsplan laat uitsluitend nieuwvestiging van zelfstandige kantoren toe, voor zover het betrekking heeft op:
- a. zelfstandige kantoren met een lokaal vestigingsgebied, voor zover deze niet gevestigd kunnen worden in gerealiseerde gebouwen of binnen plancapaciteit op basis van het vigerende omgevingsplan;
 - b. een eenmalige uitbreiding van gerealiseerde kantoren met ten hoogste 10% van het bestaande bvo van het gebouw, voor zover deze niet gerealiseerd kan worden op basis van het omgevingsplan; of
 - c. transformatie naar zelfstandige kantoren tot een maximum bvo van 1.500 m² per gebouw.
2. Voor zover een omgevingsplan onbenutte plancapaciteit voor zelfstandige kantoren bevat, wordt deze uitsluitend in stand gelaten als er sprake is van:
- a. een verleende vergunning voor een zelfstandig kantoor;
 - b. een ontvankelijke aanvraag om een vergunning voor een zelfstandig kantoor die voor terinzagelegging van het ontwerp omgevingsplan is ingediend;
 - c. behoefte aan zelfstandige kantoren, waarbij in de behoeftebepaling rekening wordt gehouden met de geraamde vraag naar kantoren binnen een redelijke termijn en het actuele aanbod van kantoren in bestaande panden;
 - d. zicht op realisatie van zelfstandige kantoren met een lokaal vestigingsgebied, voor zover deze niet gevestigd kunnen worden in gerealiseerde gebouwen;
 - e. uitbreidingsmogelijkheden voor zelfstandige kantoren als bedoeld onder a en b of reeds gerealiseerde kantoren; of

- f. zelfstandige kantoren die voorzien zijn ter plaatse van bestaande gebouwen met een andere functie, tot een maximum bvo van 1500 m² per gebouw.
3. Het eerste en tweede lid zijn niet van toepassing op een locatie binnen **Kantoren op knooppunt Utrecht Centraal** en **Kantoren op knooppunt Leidsche Rijn Centrum** mits de behoefte aan kantoren is aangetoond.
4. Tot 1 januari 2029 zijn het eerste en tweede lid op locaties binnen **Reductielocaties** niet van toepassing op delegatiebesluiten als bedoeld in artikel 2.8 van de wet, alsmede het besluit tot verlenen van een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit afwijken van de binnenplanse regels van het omgevingsplan, waar ingevolge het [Inpassingsplan Kantoren](#) nog plancapaciteit voor zelfstandige kantoren aanwezig is.
5. Een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Reductielocaties** kan de verplaatsing van plancapaciteit voor zelfstandige kantoren toelaten, mits gelijktijdig binnen dezelfde locatie reductie plaatsvindt van ten minste hetzelfde bvo voor zelfstandige kantoren op een onbebouwd perceel.
6. Een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Gebiedstransformatie of herstructurering** kan regels bevatten voor verplaatsing van bestaande plancapaciteit voor zelfstandige kantoren, mits is voldaan aan de volgende voorwaarden:
 - a. verplaatsing van bestaande plancapaciteit voor zelfstandige kantoren naar een ander bouwperceel binnen de locatie is noodzakelijk voor gebiedstransformatie of herstructurering;
 - b. het bvo voor zelfstandige kantoren op het nieuwe bouwperceel is ten hoogste gelijk aan het bvo op basis van de maximale gebruiksmogelijkheden van het te verlaten bouwperceel;
 - c. het betreft geen bestaande plancapaciteit voor een voormalig zelfstandig kantoor dat is getransformeerd in een andere functie; en
 - d. gelijktijdig met de verplaatsing van plancapaciteit worden de gebruiksmogelijkheden voor zelfstandige kantoren op het te verlaten bouwperceel beëindigd.
7. Een omgevingsplan kan nieuwvestiging van ondergeschikte kantoren toelaten.
8. De motivering van een omgevingsplan bevat een onderbouwing waaruit blijkt dat aan de genoemde voorwaarden is voldaan.

Artikel 9.20 Instructieregel detailhandel

1. Een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Detailhandel buiten bestaand winkelgebied** bevat geen regels die voorzien in nieuwvestiging of uitbreiding van detailhandel dan wel het wijzigen van brancheringsregels voor detailhandel, tenzij:
 - a. het gaat om detailhandel waaraan een aantoonbare behoefte bestaat als gevolg van een wijziging van een omgevingsplan dat voorziet in grootschalige toevoeging van woningen of andere stedelijke ontwikkeling;
 - b. het gaat om brand- of explosiegevaarlijke detailhandel op bedrijventerreinen;
 - c. het gaat om nieuwvestiging of uitbreiding van volumineuze detailhandel indien daarvoor aantoonbare behoefte bestaat en in de regio geen mogelijkheden voor volumineuze detailhandel aanwezig is;
 - d. het gaat om oppervlakteneutrale verplaatsing van volumineuze detailhandel die noodzakelijk is vanuit het oogpunt van hinder, veiligheid, verkeersaantrekkende werking of het maatschappelijk functioneren van het gebied en onder de voorwaarde dat de bouwvlakken van de te verplaatsen detailhandel een andere bestemming krijgen;
 - e. het gaat om verplaatsing of uitbreiding van detailhandel in aansluiting op het gebied **Bestaand winkelgebied** indien dit noodzakelijk is voor het maatschappelijk functioneren van het bestaande winkelgebied;
 - f. het gaat om kleinschalige ondergeschikte detailhandel op locaties binnen **Bovenlokaal dagrecreatieterrein** ten behoeve van de recreatieve functies op het bovenlokaal dagrecreatieterrein; of
 - g. het gaat om detailhandel die qua aard en omvang vergelijkbaar is met detailhandel hiervoor genoemd onder a t/m f of waarvan aard en omvang geen negatieve gevolgen hebben voor detailhandel op locaties binnen **Bestaand winkelgebied**.
2. Een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Detailhandel buiten bestaand winkelgebied** bevat regels die voorzien in een functiewijziging van bestaande detailhandelsbestemmingen naar andere functies indien:
 - a. nog geen vergunning is aangevraagd; en
 - b. er geen zicht is op realisatie van de functie binnen 10 jaar.
3. De motivering van een omgevingsplan bevat een onderbouwing waaruit blijkt dat aan de genoemde voorwaarden is voldaan.

Artikel 9.21 Instructieregel ontwikkelingen rond Seveso-inrichtingen [Gereserveerd]

9.3 (afdeling) Recreëren

Artikel 9.22 Instructieregel bovenlokaal dagrecreatieterrein

1. In afwijking van artikel 9.3 kan een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Bovenlokaal dagrecreatieterrein** ten behoeve van de dagrecreatieve functie regels bevatten die ontwikkeling van aan het

recreatieve gebruik gerelateerde voorzieningen op bestaande bovenlokale dagrecreatieterreinen toestaan, mits is voldaan aan de volgende voorwaarden:

- a. de recreatieve waarde van het gebied wordt versterkt;
 - b. de voorzieningen zijn noodzakelijk voor de duurzame exploitatie van het bestaande bovenlokale dagrecreatieterrein; en
 - c. de voorzieningen worden zo veel mogelijk op één plek geconcentreerd, op zodanige wijze dat nabij gelegen natuurgebieden worden ontzien.
2. De motivering van een omgevingsplan bevat een onderbouwing waaruit blijkt dat aan de genoemde voorwaarden is voldaan.

Artikel 9.23 Instructieregel recreatiezone

1. Een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Recreatiezone** bevat regels ter bescherming van de instandhouding en de bereikbaarheid van bestaande recreatieve voorzieningen.
2. In afwijking van artikel 9.3 kan een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Recreatiezone** regels bevatten die voorzien in nieuwe bovenlokale recreatieve voorzieningen.
3. In afwijking van artikel 9.3 kan een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Recreatiezone** ten behoeve van bovenlokale recreatievoorzieningen regels bevatten die verstedelijking toestaan, mits voldaan is aan de volgende voorwaarden:
 - a. de verstedelijking wordt in samenhang met de realisatie van de bovenlokale recreatieve voorzieningen ontwikkeld waarbij de omvang van de verstedelijking in evenwichtige verhouding staat tot de hoeveelheid extra bovenlokale recreatieve voorzieningen; en
 - b. de tijdige realisering van de recreatievoorziening en de duurzame instandhouding daarvan is verzekerd.
4. De motivering van een omgevingsplan bevat een onderbouwing waaruit blijkt dat aan de genoemde voorwaarden is voldaan. Een integrale visie en een beeldkwaliteitsparagraaf maken onderdeel uit van de onderbouwing.

9.4 (afdeling) Stiltegebied

9.4.1 (paragraaf) Algemene bepalingen en instructieregels stiltegebied

Artikel 9.24 Oogmerk stiltegebied

De regels in deze paragraaf zijn gesteld met het oog op het beschermen van stilte in een gebied.

Artikel 9.25 Aanwijzing stiltegebied en aandachtsgebied stiltegebied

1. Een **Stiltegebied** bestaat uit:
 - a. de **Stille kern**; en
 - b. de **Bufferzone stiltegebied**.
2. Een **Aandachtsgebied stiltegebied** is een zone van 1500 meter rondom een **Stiltegebied**.

Artikel 9.26 Doelstelling voor het geluidsniveau in stiltegebied

De regels in deze paragraaf zijn gericht op het bereiken en behouden van:

- a. een 24-uursgemiddeld geluidsniveau LAeq,24h van ten hoogste 40 dB(A) in de **Stille kern** van stiltegebieden; en
- b. een 24-uursgemiddeld geluidsniveau LAeq,24h van bij voorkeur 40 dB(A) maar ten hoogste 45 dB(A) in de **Bufferzone stiltegebied**.

Artikel 9.27 Instructieregel geluidsniveau in stiltegebied

1. Een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Stiltegebied** bevat regels die rekening houden met de doelstellingen voor het geluidsniveau bedoeld in artikel 9.26
2. De motivering van een omgevingsplan bevat een beschrijving van het door de gemeente te voeren beleid ter zake en de wijze waarop met de doelstelling voor het geluidsniveau is omgegaan.

Artikel 9.28 Instructieregel windturbines in stiltegebied

1. Een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Stiltegebied** kan regels bevatten die de realisatie van windturbines toestaan, mits voldaan is aan de volgende voorwaarden:
 - a. de windturbines zijn regionaal afgestemd;
 - b. de windturbines worden in een in de omgeving passende combinatie van meerdere windturbines opgesteld;
 - c. de windturbines worden zodanig opgesteld dat de effecten op het **Stiltegebied** zo beperkt mogelijk zijn;
 - d. er wordt voor wat betreft de effecten op het stiltegebied zoveel mogelijk aangesloten op de doelstelling voor het geluidsniveau in stiltegebieden, bedoeld in artikel 9.25; en
 - e. er wordt voorzien in een opruimplicht na beëindiging van de activiteit.
2. De motivering van een omgevingsplan bevat:
 - a. een onderbouwing waaruit blijkt dat aan de genoemde voorwaarden is voldaan; en
 - b. een onderbouwing waaruit blijkt dat de locatie binnen **Stiltegebied** het meest geschikt is voor windturbines.

Artikel 9.29 Instructieregel activiteiten aandachtsgebied stiltegebied

1. Een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Aandachtsgebied stiltegebied** bevat regels die rekening houden met de doelstellingen voor het geluidsniveau bedoeld in artikel 9.26.
2. De motivering van een omgevingsplan bevat een beschrijving van het door de gemeente te voeren beleid ter zake en de wijze waarop met de doelstelling voor het geluidsniveau is omgegaan.

9.4.2 (paragraaf) Regels over activiteiten Stiltegebied

Artikel 9.30 Toepassingsbereik stiltegebied

1. Deze paragraaf is van toepassing op activiteiten waardoor de ervaring van de natuurlijke geluiden in **Stiltegebied** kan worden verstoord.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op:
 - a. de uitoefening van land-, tuin- of bosbouw of beroepsmatige visserij;
 - b. de aanleg, het onderhoud of de exploitatie van kabels en buisleidingen voor het transport van energie of voor de openbare drinkwatervoorziening, met inbegrip van toestellen noodzakelijk voor dat transport en voorzieningen voor de directe aansluiting van eindgebruikers in de nabije omgeving;
 - c. de aanleg, het onderhoud of de exploitatie van infrastructurele of telecommunicatiewerken;
 - d. de bouw of het onderhoud van gebouwen; en
 - e. de bescherming, het onderhoud of het beheer van het gebied, inclusief dijkwerkzaamheden.

Artikel 9.31 Specifieke zorgplicht stiltegebied

1. Degene die een activiteit verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor **Stiltegebied**, is verplicht:
 - a. alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
 - b. voor zover deze niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken; en
 - c. als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.
2. Voor activiteiten in **Stiltegebied** houdt deze plicht in ieder geval in dat:
 - a. alle passende preventieve maatregelen tegen verstoring van het stiltegebied worden getroffen;
 - b. de beste beschikbare technieken worden toegepast; en
 - c. geen significante verstoring wordt veroorzaakt.

Artikel 9.32 Omgevingsvergunning activiteiten in stiltegebied

Het is verboden zonder omgevingsvergunning voor activiteiten in **Stiltegebied**:

- a. een muziekinstrument of ander vergelijkbaar geluidsapparaat te gebruiken, tenzij het geluidsniveau op een afstand van 50 meter van de activiteit minder dan $L_{Aeq,1h} = 35$ dB(A) bedraagt;
- b. een motorrijtuig te gebruiken buiten de openbare weg, voor bestemmingsverkeer openstaande wegen, en andere locaties met de functie Verkeer, tenzij het gaat om het gebruik van een motorrijtuig:
 - i. bij het houden van toezicht op de naleving van publiekrechtelijke regels;
 - ii. door een persoon met een opsporingsbevoegdheid in de uitoefening van zijn functie;
 - iii. voor de openbare veiligheid of de afwending van dreigend gevaar;
 - iv. voor het vervoer van een mindervalide in een gehandicaptenvoertuig;
 - v. bij het rijden naar en parkeren op een tijdelijk parkeerterrein met ten hoogste 30 parkeerplaatsen voor personenvoertuigen; of
 - vi. bij het parkeren, bedoeld in artikel 3.9 Instructieregel parkeren Bethunepolder;
- c. een vaartuig te gebruiken, tenzij het gaat om gebruik van een vaartuig:
 - i. met een snelheid van minder dan 12 kilometer per uur;
 - ii. zonder verbrandings- of explosiemotor;
 - iii. voor de openbare veiligheid of de afwending van dreigend gevaar;
 - iv. bij het houden van toezicht op de naleving van publiekrechtelijke regels; of
 - v. voor de uitoefening van een functie met opsporingsbevoegdheid;
- d. vuurwerk te gebruiken, tenzij het gaat om:
 - i. het gebruik van vuurwerk dat noodzakelijk is voor het oproepen van personen;
 - ii. het gebruik van vuurwerk voor het afwenden van dreigend gevaar; of
 - iii. het gebruik van consumentenvuurwerk op een afstand van minder dan 50 meter van het eigen woonhuis, ter gelegenheid van de jaarwisseling gedurende de in het [Vuurwerkbesluit](#) aangewezen periode;
- e. een airgun of ander knalapparatuur te gebruiken;
- f. een motorisch aangedreven werktuig met bijbehorende transportmiddelen te gebruiken voor seismologisch onderzoek, opsporingsonderzoek naar of ontginning van bodemstoffen.
- g. een omroepinstallatie, sirene, hoorn of ander vergelijkbaar toestel bestemd voor het versterken of voortbrengen van geluid te gebruiken, tenzij het gaat om gebruik voor:
 - i. de openbare veiligheid of de afwending van dreigend gevaar;
 - ii. het houden van toezicht op de naleving van publiekrechtelijke regels; of
 - iii. de uitoefening van een functie met opsporingsbevoegdheid;

- h. een modelvliegtuig, modelboot, modelauto of onbemande luchtvaartuigsystemen (UAS) te gebruiken, tenzij het gaat om:
 - i. een modelvliegtuig, modelboot of modelauto zonder een verbrandingsmotor; of
 - ii. het gebruik van onbemande luchtvaartuigsystemen (UAS) voor de openbare veiligheid of de afwending van dreigend gevaar, het houden van toezicht op de naleving van publiekrechtelijke regels, of de uitoefening van een functie met opsporingsbevoegdheid;
- i. een vuurwapen te gebruiken, tenzij het gaat om gebruik door een persoon met een opsporingsbevoegdheid in de uitoefening van zijn functie, of in geval van nood;
- j. een toertocht voor motorrijtuigen te houden of daaraan deel te nemen, tenzij het gaat om een toertocht met elektrisch aangedreven motorrijtuigen;
- k. een motorrijtuig of vaartuig proef te draaien, tenzij het gaat om proefdraaien van een eigen motorrijtuig of vaartuig bij een woning; en
- l. activiteiten met een toestel anders dan, bedoeld onder a tot en met k te verrichten.

Artikel 9.33 Beoordelingsregel omgevingsvergunning in stille kern

Een omgevingsvergunning voor een activiteit binnen **Stille kern** wordt slechts verleend, voor zover:

- a. zwaarwegende maatschappelijke belangen daartoe dwingen;
- b. alternatieven buiten **Stille kern** ontbreken;
- c. de activiteit op kaart **Bestaand evenement of activiteit** staat; en
- d. rekening wordt gehouden met de doelstelling van artikel 9.26.

Artikel 9.34 Beoordelingsregel omgevingsvergunning en maatwerkvoorschrift in bufferzone stiltegebied

- 1. Voor niet-plaatsgebonden activiteiten kunnen maximaal 12 omgevingsvergunningen per kalenderjaar worden verleend, elk met een tijdsduur van maximaal 24 uur.
- 2. Bij de verlening van een vergunning voor een milieubelastende activiteit op grond van hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving wordt rekening gehouden met doelstelling van artikel 9.26.
- 3. Bij het stellen van maatwerkvoorschriften op grond van het Besluit activiteiten leefomgeving wordt rekening gehouden met de doelstelling van artikel 9.26.

Artikel 9.35 Specifieke aanvraagvereisten omgevingsvergunning in stiltegebied

In aanvulling op de aanvraagvereisten in de wet worden bij een aanvraag om een omgevingsvergunning, bedoeld in artikel 9.32, tenminste de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:

- a. een beschrijving van de activiteit, de locatie, de datum en tijd van de activiteit;
- b. voor zover relevant een plattegrond van de activiteit;
- c. de aard van het geluid en de mogelijkheden het geluid te beperken;
- d. de motivering van de keuze voor de locatie, onderzochte alternatieve locaties en bezwaren daartegen;
- e. als de locatie binnen de **Stille kern** is gelegen: of het een activiteit betreft, bedoeld in artikel 9.32, of een beschrijving van het maatschappelijk belang van de activiteit; en
- f. mogelijk samenhangende besluiten.

Artikel 9.36 Afschrift omgevingsvergunning naar gemeenten

Een afschrift van een verleende vergunning wordt toegezonden aan de gemeente of gemeenten waarbinnen **Stiltegebied** ligt.

9.4.3 (paragraaf) Overige bepalingen stiltegebieden

Artikel 9.37 Plaatsing borden stiltegebied

- a. Gedeputeerde staten plaatsen op of bij de grenzen van stiltegebieden borden langs alle openbare wegen, paden en vaarwegen die toegang geven tot een stiltegebied of die daaraan grenzen.
- b. Bijlage IV Modelborden bij deze verordening bevat het model voor dat bord.

10. (hoofdstuk) Uitvoering en procedures

10.1 (afdeling) Schadevergoeding

10.1.1 (paragraaf) Algemeen nadeelcompensatie

Artikel 10.1 Toepassingsbereik

Deze paragraaf is van toepassing op de toekenning van vergoeding van schade als bedoeld in artikel 15.1 van de wet.

Artikel 10.2 Aanwijzing adviseur

Gedeputeerde staten wijzen één of meer onafhankelijke adviseurs aan die adviseert over een aanvraag voor nadeelcompensatie, tenzij:

- a. de aanvraag zonder meer zal worden afgewezen;
- b. de aanvraag buiten behandeling zal worden gesteld; of
- c. het een soortgelijke aanvraag betreft waarvoor al eerder een advies is gegeven en waardoor hernieuwde advisering overbodig is.

Artikel 10.3 Wraking adviseur

1. Alvorens tot aanwijzing van een adviseur als bedoeld in artikel 10.2 over te gaan, stellen gedeputeerde staten de aanvrager schriftelijk in kennis van de voorgenomen aanwijzing.
2. Binnen twee weken na in het eerste lid bedoelde in kennisstelling kan de aanvrager schriftelijk en voldoende gemotiveerd een verzoek tot wraking van één of meerdere adviseurs bij gedeputeerde staten indienen.
3. Gedeputeerde staten beslissen binnen twee weken na het verstrijken van de in het tweede lid bedoelde termijn over een ingediend verzoek tot wraking van één of meerdere adviseurs.

Artikel 10.4 Werkwijze adviseur

1. Gedeputeerde staten stellen aan de adviseur ambtelijke ondersteuning ter beschikking ten behoeve van de uitvoering van de adviesopdracht.
2. De adviseur kan inlichtingen en adviezen inwinnen bij derden. Als daarmee kosten zijn gemoeid, wordt deze bevoegdheid pas uitgeoefend na instemming van gedeputeerde staten.
3. De adviseur kan ter plaatse de situatie onderzoeken, indien zij dit nodig achten.
4. De adviseur hoort aanvrager, gedeputeerde staten, een andere betrokken bestuursorganen, belanghebbende en eventueel door hen ingeschakelde deskundigen. De adviseur bepaalt datum, tijd en plaats van de hoorzitting en de wijze waarop deze zal plaatsvinden.
5. De adviseur draagt er zorg voor dat van de hoorzitting en van de plaatsopneming een verslag wordt gemaakt. Het verslag maakt deel uit van het uit te brengen advies.
6. Binnen zestien weken na de aanwijzing van de adviseur zendt deze een concept van het advies aan:
 - a. gedeputeerde staten;
 - b. de aanvrager;
 - c. een betrokken bestuursorgaan; en
 - d. een belanghebbende.
7. De adviseur kan de in het zesde lid genoemde termijn onder opgaaf van redenen met ten hoogste vier weken verlengen.
8. De aanvrager, een betrokken bestuursorgaan en een belanghebbende kunnen binnen vier weken na de toezending van het concept van het advies hierop schriftelijk reageren.
9. Indien binnen de in het achtste lid genoemde termijn:
 - a. een reactie is ingediend, brengt de adviseur binnen vier weken na het verstrijken van die termijn een advies uit aan gedeputeerde staten, waarbij de ontvangen reacties zijn betrokken;
 - b. geen reactie is ingediend, brengt de adviseur binnen twee weken na het verstrijken van die termijn een advies uit aan gedeputeerde staten.

Artikel 10.5 Voorschot

1. Gedeputeerde staten kennen de aanvrager op zijn schriftelijk verzoek een voorschot toe indien naar het oordeel van gedeputeerde staten aannemelijk is dat:
 - a. de aanvraag zal leiden tot het toekennen van een vergoeding in geld; en
 - b. het belang van aanvrager een voorschot redelijkerwijs rechtvaardigt.
2. Gedeputeerde staten kunnen advies vragen aan één of meer onafhankelijk adviseurs over het nut en de noodzaak van het toekennen van een voorschot.

10.1.2 (paragraaf) Schadevergoeding faunaschade

Artikel 10.6 Aanvraagvereisten tegemoetkoming faunaschade

1. Een aanvraag om een tegemoetkoming als genoemd in artikel 15.53 van de wet wordt door de aanvrager langs elektronische weg bij BIJ12 ingediend op een daartoe vastgesteld formulier met bijlagen.

2. De aanvraag wordt uiterlijk binnen 7 werkdagen nadat de aanvrager de schade heeft geconstateerd, ingediend.
3. Als een aanvraag om tegemoetkoming niet voldoet aan het eerste en tweede lid, komt de schade niet voor tegemoetkoming in aanmerking.

Artikel 10.7 Taxatie van de faunaschade

- a. Het gewas, de teelt of de producten, waarop de aanvraag om tegemoetkoming betrekking heeft, worden pas geoogst of van het bedrijf afgevoerd, nadat de schade definitief is getaxeerd door de taxateur.
- b. Bedenkingen over de taxatie worden binnen acht werkdagen na ontvangst van het taxatierapport kenbaar gemaakt aan BIJ12.

10.2 (afdeling) Coördinatie uitvoering en handhaving

Artikel 10.8 Toepassingsbereik

Deze afdeling is van toepassing op de uitvoeringstaak, bedoeld in artikel 18.18, tweede lid, van de Omgevingswet en de handhavingstaak, bedoeld in artikel 18.1 van de Omgevingswet, door of in opdracht van gedeputeerde staten:

- a. voor wat betreft de taken die in het verband van een omgevingsdienst worden uitgevoerd; en
- b. voor wat betreft de taken die niet in het verband van een omgevingsdienst worden uitgevoerd voor zover door gedeputeerde staten nader bepaald.

Artikel 10.9 Betrokkenheid van provinciale staten

Provinciale staten zien toe op de hoofdlijnen van het beleid voor de uitvoeringstaak en handhavingstaak in het licht van de voor de provincie Utrecht vastgestelde beleidskaders voor de fysieke leefomgeving.

Artikel 10.10 Kwaliteitsdoelen

1. Gedeputeerde staten beoordelen de kwaliteit van de uitvoeringstaak en handhavingstaak in het licht van daarvoor door hen op grond van artikel 13.5, eerste lid, van het Omgevingsbesluit gestelde doelen.
2. De doelen hebben in ieder geval betrekking op:
 - a. de uitvoeringskwaliteit van diensten en producten;
 - b. de dienstverlening; en
 - c. de financiën.

Artikel 10.11 Kwaliteitscriteria

1. Op de uitvoeringstaak en handhavingstaak door of in opdracht van gedeputeerde staten zijn de kwaliteitscriteria van toepassing.
2. Over de naleving van de kwaliteitscriteria doen gedeputeerde staten jaarlijks mededeling aan provinciale staten.
3. Voor zover de kwaliteitscriteria niet zijn of niet konden worden nageleefd, doen gedeputeerde staten daarvan gemotiveerd opgave.
4. Het derde lid is niet van toepassing op de criteria voor kritieke massa voor de uitvoeringstaak en handhavingstaak bij milieubelastende activiteiten als bedoeld in afdeling 3.3 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Die criteria voor kritieke massa worden te allen tijde gehaald.

10.3 (afdeling) Overgangsbepalingen

10.3.1 (paragraaf) Algemeen overgangsrecht

Artikel 10.12 Toepassingsbereik

Deze paragraaf is van toepassing op besluiten, meldingen en kennisgevingen op grond van de Interim Omgevingsverordening provincie Utrecht, tenzij afdeling 4.1 of paragraaf 4.2.8 van de Invoeringswet Omgevingswet daarop van toepassing is.

Artikel 10.13 Overgangsrecht lopende procedures

1. Als voor de inwerkingtreding van deze verordening een aanvraag om een besluit is ingediend, blijft het oude recht van toepassing:
 - a. als tegen het besluit beroep openstaat: tot het besluit onherroepelijk wordt; of
 - b. als tegen het besluit geen beroep openstaat: tot het besluit van kracht wordt.
2. Als voor de inwerkingtreding van deze verordening voor een ambtshalve te nemen besluit een ontwerp ter inzage is gelegd van een besluit op de voorbereiding waarvan [afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht](#) van toepassing is, blijft het oude recht van toepassing:
 - a. als tegen het besluit beroep openstaat: tot het besluit onherroepelijk wordt; of
 - b. als tegen het besluit geen beroep openstaat: tot het besluit van kracht wordt.
3. Als voor de inwerkingtreding van deze verordening voor een ambtshalve te nemen besluit toepassing is gegeven aan [artikel 4:8 van de Algemene wet bestuursrecht](#) of het besluit is bekendgemaakt, blijft het oude recht van toepassing:
 - a. als tegen het besluit beroep openstaat: tot het besluit onherroepelijk wordt; of

- b. als tegen het besluit geen beroep openstaat: tot het besluit van kracht wordt.

Artikel 10.14 Overgangsrecht handhavingszaken

Als voor de inwerkingtreding van deze verordening een overtreding van de [Interim Omgevingsverordening provincie Utrecht](#) heeft plaatsgevonden, een overtreding is aangevangen of het gevaar voor een overtreding klaarblijkelijk dreigde, en voor de inwerkingtreding van deze verordening een bestuurlijke sanctie is opgelegd voor die overtreding of dreigende overtreding, blijft het oude recht op die bestuurlijke sanctie van toepassing tot het tijdstip waarop:

- a. de beschikking onherroepelijk is geworden en volledig is uitgevoerd of ten uitvoer is gelegd;
- b. de beschikking is ingetrokken of is komen te vervallen; of
- c. als de beschikking gaat om de oplegging van een last onder dwangsom:
 - i. de last volledig is uitgevoerd;
 - ii. de dwangsom volledig is verbeurd en betaald; of
 - iii. de last is opgeheven.

Artikel 10.15 Overgangsrecht melding, kennisgeving en maatwerkvoorschrift

- 1. Een melding of kennisgeving van een activiteit op grond van de [Interim Omgevingsverordening provincie Utrecht](#) die voor de inwerkingtreding van deze verordening is gedaan, geldt, als op die activiteit na de inwerkingtreding van deze verordening een verbod om de activiteit zonder melding te verrichten van toepassing is, als een melding van die activiteit.
- 2. Een melding of kennisgeving van een activiteit op grond van de [Interim Omgevingsverordening provincie Utrecht](#) die voor de inwerkingtreding van deze verordening is gedaan, geldt, als voor die activiteit na de inwerkingtreding van deze verordening een verplichting geldt om informatie te verstrekken, als het verstrekken van die informatie.
- 3. Een aanvraag om een ontheffing of vergunning voor een activiteit op grond van de [Interim Omgevingsverordening provincie Utrecht](#) die voor inwerkingtreding van deze verordening is ingediend, geldt, als op die activiteit na de inwerkingtreding van deze verordening een verbod om zonder melding de activiteit te verrichten van toepassing is, als een melding van die activiteit.
- 4. Een onherroepelijk maatwerkvoorschrift voor een activiteit op grond van de [Interim Omgevingsverordening provincie Utrecht](#) geldt als een maatwerkvoorschrift op grond van deze verordening.

Artikel 10.16 Overgangsrecht aanpassing omgevingsplan

- 1. Een bouw- of gebruiksmogelijkheid die wordt geboden bij of krachtens een omgevingsplan dat in werking is getreden op het moment dat deze verordening in werking treedt, dan wel bij of krachtens een omgevingsplan waarvan voorafgaand aan dat tijdstip een ontwerp ter inzage is gelegd, mag, ondanks strijdigheid met deze verordening, van kracht blijven en kan in opvolgende omgevingsplannen opnieuw geboden worden.
- 2. In afwijking van het eerste lid worden de in het eerste lid genoemde bouw- en gebruiksmogelijkheden in een nieuw omgevingsplan alleen opnieuw geboden met in achtneming van artikel 9.19 Instructieregel Kantoren. Uiterlijk binnen 10 jaar na 10 januari 2019 moet een omgevingsplan zijn vastgesteld met inachtneming van het artikel 9.19 Instructieregel Kantoren, indien er sprake is van onbenutte plancapaciteit voor zelfstandige kantoren.
- 3. In afwijking van het eerste lid worden de in het eerste lid genoemde bouw- en gebruiksmogelijkheden in een nieuw omgevingsplan alleen opnieuw geboden met in achtneming van artikel 9.20 Instructieregel Detailhandel, derde lid. Uiterlijk binnen 10 jaar na 10 januari 2019 moet een bestemmingsplan zijn vastgesteld met inachtneming van het artikel 9.20 Instructieregel Detailhandel, derde lid, indien er sprake is van onbenutte plancapaciteit voor detailhandel.

10.3.2 (paragraaf) Overgangsrecht voor specifieke gevallen

Artikel 10.17 Overgangsrecht bestaande activiteiten in grondwaterbeschermingszones

- 1. De paragrafen 3.2.2 tot en met 3.2.5 zijn niet van toepassing op activiteiten in **Waterwingebied**, **Grondwaterbeschermingsgebied** en **Boringsvrije zone** die direct voorafgaand aan de inwerkingtreding van deze verordening rechtmatig werden verricht, voor zover de regels van die paragrafen strenger zijn dan de regels die golden direct voorafgaand aan de inwerkingtreding of direct voorafgaand aan de inwerkingtreding van de [Interim Omgevingsverordening provincie Utrecht](#).
- 2. Het eerste lid geldt alleen als die activiteit naar aard en omvang niet verschilt van de activiteit zoals deze werd verricht voor de inwerkingtreding van deze verordening of de [Interim Omgevingsverordening provincie Utrecht](#).
- 3. Gedeputeerde staten kunnen maatwerkvoorschriften stellen over de activiteit, als dat nodig is ter bescherming van de kwaliteit van het grondwater.

Artikel 10.18 Overgangsrecht uitbreiding grondwaterbeschermingsgebied Langerak

- 1. Paragraaf 3.2.4 is tot 1 april 2024 niet van toepassing op activiteiten in het **Grondwaterbeschermingsgebied Langerak** die voorafgaand aan de inwerkingtreding van de [Interim Omgevingsverordening provincie Utrecht](#) rechtmatig werden verricht, voor zover de regels van die paragraaf strenger zijn dan de regels die golden voor die inwerkingtreding.

2. Het eerste lid geldt alleen als die activiteit naar aard en omvang niet verschilt van de activiteit zoals deze werd verricht voor de inwerkingtreding van de Interim Omgevingsverordening provincie Utrecht.
3. Gedeputeerde staten kunnen maatwerkvoorschriften stellen over de activiteit, als dat nodig is ter bescherming van de kwaliteit van het grondwater.

Artikel 10.19 Overgangsrecht woonschip

1. Indien omgevingsvergunning is verleend voor een of meer grotere maten dan bepaald is in artikel 2.32, tweede lid, onder a, vervalt die omgevingsvergunning bij wijziging of vervanging van het woonschip.
2. Woonschepen, die sinds 1 januari 1989 of eerder onafgebroken dezelfde ligplaats hebben ingenomen en vanaf die datum voortdurend in gebruik geweest zijn als hoofdverblijf, en die op die ligplaats in strijd zijn met artikel 2.30 worden op die locatie gedoogd.
3. Bij woonschepen, die vanaf een datum na 1 januari 1989 onafgebroken dezelfde ligplaats hebben ingenomen en vanaf die datum voortdurend in gebruik geweest zijn als hoofdverblijf, en die op die ligplaats in strijd zijn met artikel 2.30 geldt bij bestuurlijke handhaving ter verwijdering de volgende begunstigingstermijn vanaf de datum van het handhavingsbesluit:

Jaar van inname ligplaats	Begunstigingstermijn
1989- 1997	drie jaar
1998- 2002	achttien maanden
2003	drie maanden
2004- heden	de kortste redelijke termijn

4. Een gedoogsituatie kan worden beëindigd en een begunstigingstermijn kan worden verkort, indien voor het betreffende woonschip een wisselligplaats, dan wel een reguliere ligplaats in overeenstemming met deze verordening beschikbaar komt.
5. Indien een aanlegplaats aanwezig is in strijd met artikel 2.30 en aan die aanlegplaats een woonschip ligplaats heeft conform het tweede lid van dit artikel, geldt voor de aanlegplaats dezelfde gedoog- of begunstigingstermijn als voor het woonschip. De bedoelde besluiten worden op hetzelfde moment bekendgemaakt.

Artikel 10.20 Overgangsrecht aanlegplaats en insteekhaven

1. Voor een aanlegplaats, die aantoonbaar al voor 1 januari 2004 aanwezig was en in strijd is met het verbod bedoeld in artikel 2.41, en die de maatvoering in artikel 2.43 met meer dan 50% overschrijdt, kan de provincie de kosten van het aanpassen aan de geldende regelgeving geheel of gedeeltelijk voor haar rekening nemen of vergoeden. Een verzoek hiertoe wordt ingediend bij gedeputeerde staten.
2. Insteekhavens, die aantoonbaar al voor 1 januari 2004 aanwezig waren en die niet voldoen aan de criteria, genoemd in artikel 2.43 worden geacht aanwezig te zijn met een omgevingsvergunning krachtens deze verordening. Dit geldt ook voor een binnen deze insteekhaven passend vaartuig.

10.4 (afdeling) Slotbepalingen

Artikel 10.21 Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking op 1 januari 2022.

Artikel 10.22 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als: Omgevingsverordening provincie Utrecht 2022.

Bijlagen

Bijlage I Begrippen

Voor de toepassing van deze verordening en de daarop berustende bepalingen wordt, tenzij anders bepaald, verstaan onder:

aardkundige waarden: geologische, geomorfologische en bodemkundige verschijnselen, die representatief zijn voor de natuurlijke ontstaansgeschiedenis van het landschap, zoals hoogteverschillen of variaties in de samenstelling van de bodem;

ADN: Europees Verdrag inzake het internationale vervoer van gevaarlijke goederen over de binnenwateren (Trb. 2001, 67);

agrarisch bedrijf: een bedrijf dat is ingericht voor zowel de grondgebonden als niet-grondgebonden activiteiten: het telen van gewassen, boomteelt daaronder begrepen, of het houden van dieren, een en ander ten behoeve van het voortbrengen van producten;

agrarisch bouwperceel: aaneengesloten terrein, waarbinnen bedrijfsgebouwen, bijgebouwen, bedrijfswoning(en) met bijbehorend erf en tuin, andere bouwwerken zoals hooibergen, voersilo's, kuilvoerplaten, mestopslag, erfverharding, parkeervoorzieningen en erfbeplanting zijn geconcentreerd;

archeologisch waardevolle zone: maakt onderdeel uit van de Cultuurhistorische hoofdstructuur en bestaat uit de deelgebieden Limes, Utrechtse Heuvelrug en Dorestad (zie Bijlage Cultuurhistorie);

Aziatische duizendknoopsoorten: Japanse duizendknoop (*Fallopia japonica* var. *Japonica* en *Fallopia japonica* var. *compacta*), Boheemse of Bastaard duizendknoop (*Fallopia x bohémica*) en Sachalinse duizendknoop (*Fallopia sachalinensis*);

BIJ12: uitvoeringsorganisatie van de 12 provincies

baggerspecie: materiaal, dat is vrijgekomen uit de bodem van een oppervlaktewater, of de voor dat water bestemde ruimten en dat bestaat uit minerale delen met een maximale korrelgrootte van 2 mm, organische stof in een verhouding en met een structuur, zoals deze van nature in de bodem wordt aangetroffen, evenals van nature in de bodem aanwezige schelpen en grind met een korrelgrootte van 2 tot en met 63 mm;

bebouwde kom: gebied dat door gedeputeerde staten als zodanig is aangewezen op grond van artikel 27 van de Wegenwet;

bebouwingsenclave: geconcentreerde bebouwing kleiner dan 5 hectare, waarvoor geen locatie Stedelijk gebied is opgenomen;

bebouwingslint: aaneengesloten bebouwing in een langgerekte vorm, waarvoor geen locatie Stedelijk gebied is opgenomen;

bedrijfshaven: als zodanig in een onherroepelijk omgevingsplan bestemde haven;

bedrijventerrein: een terrein van minimaal 1 hectare bruto dat vanwege zijn bestemming bestemd en geschikt is voor gebruik door handel, nijverheid, industrie en commerciële en niet-commerciële dienstverlening, met uitzondering van een terrein voor grondstoffenwinning, olie- en gaswinning, terrein voor waterwinning, terrein voor agrarische doeleinden, terrein voor afvalstort en terreinen met laad- en/of loskade langs diep vaarwater toegankelijk voor grote zeeschepen;

beeldkwaliteitsparagraaf: een onderdeel van de ruimtelijke onderbouwing dat aangeeft op welke wijze de beoogde ontwikkeling in de leefomgeving optimaal in de omgeving wordt ingepast;

beschermde klein landschapselement: onderdeel van een klein landschapselement dat als beschermwaardig is opgenomen op de waardenkaart kleine landschapselementen;

bestrijdingsmiddel: gewasbeschermingsmiddel of biocide als bedoeld in artikel 1 van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden;

binnenschip: schip als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Binnenvaartwet;

bio-energie: energie die wordt opgewekt uit organisch materiaal (biomassa), zoals mest, hout, vezels, plantaardig en dierlijk vet;

boatsaver: drijvende of vaste constructie met geringe hoogte boven een wateroppervlak bestemd ter bescherming van een vaartuig tegen weersinvloeden;

boorput: een met daartoe geschikte werktuigen aangebrachte geboorde put;

bord: opschrift, aankondiging, afbeelding, kleurvlak en/of een combinatie daarvan, op of tegen een bouwwerk aangebracht, dan wel vrijstaand, samen met de bijbehorende vaste of verplaatsbare draag-, bevestigings- en/of steunconstructies;

boskern: aaneengesloten complex van houtopstanden met een oppervlakte van ten minste 5 hectare;

bouwperceel: een aaneengesloten stuk grond, waarop ingevolge een onherroepelijk omgevingsplan een zelfstandige, bij elkaar behorende bebouwing is toegelaten;

bovenlokaal dagrecreatieterrein: terrein dat aantoonbaar voorziet in een dagrecreatiefunctie van meer dan de aanliggende kernen of aantoonbaar meer dan 50.000 unieke bezoekers per jaar trekt;

bruidsschat waterschapsverordening: de regels, bedoeld in artikel 7.4 van het Invoeringsbesluit Omgevingswet;

bvo: bruto vloeroppervlakte, uitgedrukt in m². Het betreft alle tot het gebouw behorende binnenruimten, waarbij de oppervlakte wordt gemeten op vloerniveau langs de buitenomtrek van de opgaande scheidingsconstructies, die de desbetreffende ruimte of groep van ruimten omhullen;

Cultuurhistorische hoofdstructuur (CHS): het geheel van historisch waardevolle structuren en elementen van bovenlokaal belang;

dempen: geheel of gedeeltelijk dichtgooien en/of dichtgegooid houden van oppervlaktelichamen of tijdelijk drooggevalen oppervlaktelichamen, zoals sloten, greppels, slenken, wielen en sleuven;

detailhandel: het bedrijfsmatig te koop aanbieden, waaronder begrepen de uitstalling ten verkoop, het verkopen en/of leveren van goederen aan personen die deze goederen kopen voor gebruik, verbruik of aanwending anders dan in de uitoefening van een beroeps- of bedrijfsactiviteit en anders dan voor gebruik ter plaatse, met uitzondering van afhaalpunten;

diepinfiltratie: infiltratie van hemelwater in de bodem, op een diepte van 10 meter of meer onder het maaiveld;

drinkwaterbedrijf: drinkwaterbedrijf als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Drink-waterwet;

duurzame energie: energievorm waarover de mensheid voor onbepaalde tijd kan beschikken. Bij de productie van duurzame energie wordt geen gebruik gemaakt van fossiele brandstof;

erf (behorende bij een woonschip, vaartuig en (insteek)havens): tuin of onbebouwd terrein behorend bij een woning, bij de woningen op de begane grond van een wooncomplex, dan wel bij een overeenkomstig de geldende wettelijke voorschriften aanwezige zomerwoning, woonwagen, of woonschip. Tot het erf wordt in principe ook de ten opzichte van het erf meest nabije oever gerekend, die door een openbare weg en/of een ander perceel van dat erf gescheiden wordt, tenzij het aan de openbare weg, dan wel het aan het andere perceel grenzende deel van het erf het karakter van een uit-, of inrit, of oprijlaan heeft, of het scheidende perceel een agrarische, natuur- of industriële bestemming heeft;

gebiedsanalyse Kernkwaliteiten Hollandse Waterlinies: gebiedsanalyse die de uitwerking bevat van de in de Hollandse Waterlinies aanwezige kernkwaliteiten en uitzonderlijke universele waarde van het UNESCO Werelderfgoed en die inzicht geeft in de uitgangspunten bij planvorming en waar er ontwikkelingsruimte is;

gebiedsgerichte aanpak: aanpak die is gericht op de sanering van meerdere gevallen van verontreinigd grondwater in een daartoe aangewezen gebied;

geval van verontreinigd grondwater: grondwater in minimaal 100 m³ poriënverzadigd bodemvolume waarin ten minste voor één stof de gemiddeld gemeten concentratie hoger is dan de interventiewaarde grondwater;

grond- of funderingswerk: werk in de bodem, daaronder begrepen sonderingen, het plaatsen of verwijderen van palen, dam-, scherm- of diepwanden en folies;

grondgebonden landbouw: agrarisch bedrijf met een bedrijfsvoering die geheel of in overwegende mate niet in gebouwen plaatsvindt. Het betreft akkerbouw, vollegrondstuinbouw, fruitteelt en boomteelt en rundvee-, paarden-, schapen- of geitenhouderij voor zover bij deze veebedrijven het benodigde ruwvoer (gras, snij-maïs) geheel of vrijwel geheel afkomstig is van de structureel bij het bedrijf behorende gronden;

grondwaterbeschermingszone: beschermingsgebied aangewezen op grond van artikel 2.18, eerste lid, onder c, van de Omgevingswet;

Heritage impact assessment (HIA): rapportage die inzicht geeft in de effecten van een voorgenomen ontwikkeling op de uitzonderlijke universele waarde (OUV) van het (beoogd) Werelderfgoed;

Hollandse Waterlinies: het (beoogd) UNESCO Werelderfgoed, bestaande uit de Stelling van Amsterdam (SvA) en de Nieuwe Hollandse Waterlinie (NHW), dat gekenmerkt wordt door het uitgebreide en ingenieuze systeem van militaire verdediging door inundatie (zie Bijlage Cultuurhistorie);

informatiezuil: opschrift, aankondiging, afbeelding, kleurvlak en/of combinatie daarvan, aangebracht op, dan wel gedragen door een zuilvormige constructie;

insteekhaven: kleine, in een particulier terrein uitgegraven haven, die bedoeld en geschikt is als ligplaats voor een vaartuig;

interventiewaarden grondwater: de interventiewaarden zoals vermeld in bijlage VC bij artikel 4.12a van het Besluit kwaliteit leefomgeving (signaleringsparameters beoordeling grondwatersanering);

jachthaven: als zodanig in een onherroepelijk omgevingsplan opgenomen haven;

kantoor: een gebouw of een deel van een gebouw in de vorm van een ruimtelijk en bouwkundig zelfstandige eenheid dat geheel of grotendeels in gebruik is of te gebruiken is voor bureaugebonden werkzaamheden of daaraan ondersteunende activiteiten;

kernrandactiviteiten: stedelijke functies gericht op recreatief, sportief of maatschappelijk gebruik op lokale schaal, waarbij de gronden merendeels onbebouwd zijn;

kernrandzone: zone gelegen in het landelijk gebied rondom en direct aansluitend op het stedelijk gebied. Hieronder vallen ook dorpskernen. De omvang van deze zone is indicatief aangegeven en kan variëren, onder meer afhankelijk van de al aanwezige functies, de kwaliteiten en de aanwezige bebouwings-dichtheid. In deze zone komen, naast agrarische activiteiten, kernrandactiviteiten voor;

klein landschapselement: qua oppervlakte of volume beperkte, groene (begroeiing) of blauwe (water) component in het landschap, die bijdraagt aan de opbouw, structuur, invulling, identiteit en belevingswaarde van dat landschap, en die niet onder houtopstanden vallen;

krw-oppervlaktewaterlichaam: oppervlaktewaterlichaam als bedoeld in artikel 2, onder 10, van de Kaderrichtlijn water;

kunstuiting: object, dan wel een bord, informatiezuil, spandoek of vlag, dat zoals blijkt uit de plaatsingsgeschiedenis kennelijk bedoeld is als locatiegebonden artistiek expressiemiddel en niet als drager van een commerciële, of reclameboodschap;

kwetsbaar object: in het regionale waterprogramma aangewezen te beschermen gebied of object;

ladingtank: tank vast verbonden met een binnenschip waarvan de wanden hetzij door de scheepsromp zelf, hetzij door van de scheepsromp onafhankelijke wanden zijn gevormd;

maaiveld: gemiddelde hoogte van de vaste bodem op een locatie, zoals vastgelegd in het Actueel hoogtebestand Nederland (AHN);

natuurlijke verjonging: het op natuurlijke wijze ontstaan van een bosbouwkundig verantwoorde houtopstand;

Neder-Germaanse Limes: het (beoogd) UNESCO Werelderfgoed dat gekenmerkt wordt door PM (zie Bijlage Cultuurhistorie);

niet-grondgebonden veehouderij (intensieve veehouderij): agrarisch bedrijf met een bedrijfsvoering die geheel of in overwegende mate in gebouwen plaatsvindt en gericht is op het houden van dieren, zoals rundveemesterij, varkens-, vleeskalver-, pluimvee-, pelsdier-, geiten- of schapenhouderij of een combinatie van deze bedrijfsvormen, en naar de aard daarmee gelijk te stellen bedrijfsvormen, met uitzondering van grondgebonden veehouderij;

nieuwvestiging kantoren: de toevoeging of uitbreiding van een kantoor of de transformatie van een gebouw naar een kantoor ten opzichte van het vigerende omgevingsplan door middel van een besluit;

object: ruimtelijk element of constructie, niet zijnde een bord, informatiezuil, spandoek of vlag;

omgevingskwaliteit : duidt op de integrale kwaliteit van ruimtes. Integraal, dus niets uitsluitend. De ondergrond noch de sterrenhemel. De lokale inbedding noch de internationale aansluiting. Schoonheid noch functionaliteit. Omgevingskwaliteit omvat in ieder geval:

- a. ruimtelijke kwaliteit: gebruiks-, belevings- en toekomstwaarde;
- b. milieu-, gezondheids- en veiligheidskwaliteit;
- c. maatschappelijke waarden zoals sociale samenhang en economische vitaliteit;

ontgassen: afvoeren van restladingdamp uit een ladingtank waarbij restladingdampen terechtkomen in de open lucht;

ophogen: storten ten behoeve van het tijdelijk of definitief ophogen van de bodem;

ondergeschikt kantoor: een gebouw of een deel van een gebouw dat geheel of grotendeels in gebruik is of te gebruiken is voor bureaugebonden werkzaamheden of daaraan ondersteunende activiteiten, waarbij deze werkzaamheden en activiteiten uitsluitend worden verricht ten dienste van en ondergeschikt zijn aan een andere functie dan kantoor op hetzelfde bouwperceel;

partyschip: vaartuig gebruikt als commercieel passagierschip voor het houden van feesten en partijen, al dan niet in combinatie met rondvaarten gedurende meerdere uren;

potentieel voor het grondwater schadelijke stof: stof opgenomen in de [Nederlandse Richtlijn Bodembescherming 2012, deel 3, bijlage 2, stap 5, 'De stoffenlijst'](#); of een stof met een schadelijke werking op de smaak en/of geur van het grondwater, alsmede verbindingen waaruit dergelijke stoffen in het grondwater kunnen ontstaan en die het grondwater ongeschikt voor menselijke consumptie maken;

programma woningbouw: het provinciaal programma waarin de hoofdlijnen van de regionale programmeringsafspraken voor woningbouw zijn opgenomen. In deze regionale programmering:

1. worden de basisprincipes voor verstedelijking gevolgd, te weten:
 - a. zo veel mogelijk binnenstedelijk/binnendorps (binnen het stedelijk gebied) nabij knooppunten;
 - b. daarnaast in overig stedelijk gebied;
 - c. eventuele nieuwe (grootschalige) uitleg koppelen hoogwaardig openbaar vervoer en aan (bestaande of nieuwe) knooppunten van de belangrijkste infrastructurele corridors);
2. worden afspraken vastgelegd om te borgen dat binnen het programma tenminste 50 % van de te bouwen woningen in het sociale middensegment; en
3. worden afspraken gemaakt over energieneutrale, circulaire, klimaatadaptieve woningbouw, evenredige groenontwikkeling en efficiënt ruimtegebruik.

Het programma woningbouw kan kwantitatieve en kwalitatieve bandbreedtes bevatten.

provinciaal bereikbaarheidsnetwerk: het samenhangend geheel van provinciale fietspaden, provinciale (vaar)wegen en OV-lijnen en aanvullend die fietspaden, (vaar)wegen en OV-lijnen van gemeenten die de provincie tot een provinciaal belang heeft benoemd;

provinciaal OV-netwerk: het samenhangend geheel van OV-lijnen dat begin- en eindpunten met elkaar verbindt via tussengelegen haltes;

provinciale weg: een openbare weg, zoals bedoeld in de [Wegenverkeerswet](#) en [Wegenwet](#) in beheer bij de provincie, met inbegrip van de daarin gelegen kunstwerken en wat verder naar zijn aard daartoe behoort;

reclameobject: object, dat gebruikt wordt voor reclaimedoeleinden;

recreatiewoning: woning, caravan, stacaravan of bouwwerk ten behoeve van recreatief verblijf, inclusief overnachting;

recreatiezone: zone gelegen in het landelijk gebied van de stadsgewesten Utrecht en Amersfoort waarin vooral het recreatieve gebruik wordt gestimuleerd. Het gaat om bovenlokale dagrecreatievoorzieningen, deze kunnen zowel gericht zijn op extensief als op intensief gebruik;

restladingdamp: damp die na het lossen in de ladingtank achterblijft;

rommelterrein: een terrein dat zich buiten het erf of buiten een in het omgevingsplan aangewezen bedrijfsbestemming bevindt, dat gebruikt wordt voor het al dan niet geordend bewaren of opslaan van voorwerpen, materieel, apparaten, goederen of, al dan niet los gestort, materiaal;

schipper (bij varende ontgassen): persoon als bedoeld in artikel 1.2.1 van deel 1 van het [ADN](#);

spandoek: opschrift, aankondiging, afbeelding, kleurvlak en/of combinatie daarvan, enkel- of tweezijdig aangebracht op doek, plastic of een ander als spandoek te gebruiken materiaal, samen met de bijbehorende vaste of verplaatsbare draag- bevestigings- en/of steunconstructies;

stedelijke functie: functie die door de intensiteit van de bebouwing en gebruik, door afhankelijkheid van geconcentreerde infrastructuur en door de intensieve wisselwerking met andere functies primair is aangewezen op of verbonden is met aaneengesloten bebouwd gebied;

steiger: drijvende of boven water aangebrachte constructie waarop gelopen kan worden, bedoeld om vaartuigen aan af te meren;

stoffen (bij varend ontgassen): chemische elementen, verbindingen daarvan dan wel mengsels van die elementen of verbindingen;

storten: op of in de bodem brengen van stoffen om ze daar langdurig of permanent te laten;

stortplaats: locatie, waar gestort, opgehoogd of geëgaliseerd wordt;

streefwaarde: de streefwaarde grondwater, zoals opgenomen in het [normenzoekstelsel](#) op de website van het RIVM;

stroomgebiedsbeheerplannen: stroomgebiedsbeheerplannen als bedoeld in artikel 3.9 van de wet;

TSK: [Thematische Structuurvisie Kantoren 2016-2027, Provincie Utrecht](#);

takhout: takken en boomstammen met een grootste diameter van maximaal 8 centimeter, dat vrijkomt bij reguliere snoei- en dunningswerkzaamheden in houtopstanden;

tussenwaarde: het rekenkundig gemiddelde van de streefwaarde en de interventiewaarde van een verontreinigende stof in het grondwater;

taxateur: een taxateur die werkzaam is voor een door BIJ12 aangewezen taxatiebureau of een consultant faunazaken van [BIJ12](#);

uitzonderlijke universele waarde: Outstanding Universal Value (OUV), de culturele en/of natuurlijke betekenis die zo uitzonderlijk is dat deze nationale grenzen overstijgt en van algemeen belang is voor de huidige en toekomstige generaties van heel de mensheid;

vaartuig: voorwerp of constructie, gereed of in aanbouw, uitsluitend of in hoofdzaak bestemd of ingericht voor het vervoer over water van personen of goederen;

vaarweg: voor het openbaar verkeer met schepen openstaand water in de zin van [artikel 1.01, onder D, onder 5°, van het Binnenvaartpolitiereglement](#);

verordening: omgevingsverordening;

verstedelijking: van verstedelijking is sprake als een omgevingsplan opzichte van het vigerende regime nieuwe mogelijkheden biedt voor vestiging of uitbreiding van stedelijke functies;

vervoerder (bij varend ontgassen): de onderneming, bedoeld in 1.2.1 van deel 1 van het [ADN](#).

vlag: opschrift, aankondiging, afbeelding, kleurvlak en/of combinatie daarvan, enkel- of tweezijdig aangebracht op doek, plastic of een ander als vlag te gebruiken materiaal, samen met de bijbehorende vaste of verplaatsbare draag- bevestigings- en/of steunconstructies;

volumineuze detailhandel: vormen van detailhandel die een assortiment voeren van overwegend ruimte vergende goederen, waaronder bouwmarkten, tuincentra, woninginrichtingszaken, auto-, boten-, en caravan-bedrijven mede worden begrepen;

voet: overgang van het maaiveld naar een op dat maaiveld geplaatste constructie, depot, wal of grondlichaam;

waterbeheerprogramma: waterbeheerprogramma als bedoeld in artikel 3.7 van de wet;

waterscoutinglocatie: als zodanig in een onherroepelijk omgevingsplan toegedeelde functie;

waterwingebied: beschermingsgebied aangewezen op grond van artikel 2.22, tweede lid, onder a, van de wet;

wet: Omgevingswet;

woonark: casco met opbouw, dan wel in of op het water geplaatst voorwerp, niet zijnde een woonschip, dat uitsluitend of hoofdzakelijk wordt gebruikt als dag- of nachtverblijf van een of meer personen, dan wel, te oordelen naar zijn constructie, inrichting of getroffen voorzieningen daartoe uitsluitend of hoofdzakelijk bestemd is;

woonschip: vaartuig, niet zijnde een woonark, dat uitsluitend of hoofdzakelijk wordt gebruikt als dag- of nachtverblijf van een of meer personen, dan wel, te oordelen naar zijn constructie, inrichting of getroffen voorzieningen daartoe uitsluitend of hoofdzakelijk bestemd is;

woonzorgvoorzieningen: kleinschalige woonaccommodatie ten behoeve van zorgvragers met mogelijkheden voor zorg en dagactiviteiten;

zelfstandig kantoor: een gebouw of een deel van een gebouw in de vorm van een ruimtelijk en bouwkundig zelfstandige eenheid dat geheel of grotendeels in gebruik is of te gebruiken is voor bureaugebonden werkzaamheden of daaraan ondersteunende activiteiten, met uitzondering van een ondergeschikt kantoor;

zonneveld: elke groepering van zonnepanelen die op of boven de grond of op het wateroppervlak wordt geplaatst, maar niet op daken van gebouwen.

naam informatieobject	URL
(Voorlopige Lijst) UNESCO Werelderfgoed	[PM bij digitale publicatie]
(Voorlopige Lijst) UNESCO Werelderfgoed Hollandse Waterlinies	[PM bij digitale publicatie]
(Voorlopige Lijst) UNESCO Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes (bufferzone)	[PM bij digitale publicatie]
100jaar- aandachtsgebied	[PM bij digitale publicatie]
Aandachtsgebied Stiltegebied	[PM bij digitale publicatie]
Aardkundige waarden	[PM bij digitale publicatie]
Agrarisch cultuurlandschap	[PM bij digitale publicatie]
Agrarische bedrijven	[PM bij digitale publicatie]
Archeologisch waardevolle zone	[PM bij digitale publicatie]
Beperken bodembewerking	[PM bij digitale publicatie]
Beperkingengebied beheer provinciale weg	[PM bij digitale publicatie]
Beperkingengebied bouwwerken provinciale weg	[PM bij digitale publicatie]
Beperkingengebied lokale spoorweg	[PM bij digitale publicatie]
Beperkingengebied vaarweg	[PM bij digitale publicatie]
Beperkingengebied vrij zicht provinciale weg	[PM bij digitale publicatie]
Bescherm klein landschapselement	[PM bij digitale publicatie]
Beschermingszone lokale spoorweg	[PM bij digitale publicatie]
Beschermingszone oppervlaktewaterwinning	[PM bij digitale publicatie]
Bestaand evenement of activiteit	[PM bij digitale publicatie]
Bestaand winkelgebied	[PM bij digitale publicatie]
Bethunepolder waterleidingkanaal	[PM bij digitale publicatie]
Boringsvrije zone	[PM bij digitale publicatie]
Boringsvrije zone Langerak en Lexmond	[PM bij digitale publicatie]
Boringsvrije zone Tull en 't Waal	[PM bij digitale publicatie]
Boringsvrije zone Veenendaal	[PM bij digitale publicatie]
Boringsvrije zone WCB Nieuwegein	[PM bij digitale publicatie]
Boringsvrije zones Amersfoort-Koedijkerweg, Rhenen en Woudenberg	[PM bij digitale publicatie]
Bovenlokaal dagrecreatieterrein	[PM bij digitale publicatie]
Buffer luchtvaartterrein	[PM bij digitale publicatie]
Bufferzone stiltegebied	[PM bij digitale publicatie]
Concentratiegebied glastuinbouw	[PM bij digitale publicatie]
Cultuurhistorische hoofdstructuur	[PM bij digitale publicatie]
Dijktraject 1 op 10	[PM bij digitale publicatie]
Dijktraject 1 op 100	[PM bij digitale publicatie]
Dijktraject 1 op 1000	[PM bij digitale publicatie]
Dijktraject 1 op 1250	[PM bij digitale publicatie]
Dijktraject 1 op 30	[PM bij digitale publicatie]
Dijktraject 1 op 300	[PM bij digitale publicatie]
Eiland van Schalkwijk	[PM bij digitale publicatie]
Energie uit biomassa landelijk gebied	[PM bij digitale publicatie]
Energie uit biomassa stedelijk gebied	[PM bij digitale publicatie]
Ganzenrustgebied	[PM bij digitale publicatie]
Gebied dempen oppervlaktewaterlichaam	[PM bij digitale publicatie]

Gebied landschappelijke waarden	[PM bij digitale publicatie]
Gebied ligplaatsen	[PM bij digitale publicatie]
Gebiedstransformatie of herstructurering	[PM bij digitale publicatie]
Geluidscontour binnen bebouwde kom	[PM bij digitale publicatie]
Geluidscontour buiten bebouwde kom	[PM bij digitale publicatie]
Gesloten stortplaats	[PM bij digitale publicatie]
Glastuinbouw niet toegestaan	[PM bij digitale publicatie]
Groene contour	[PM bij digitale publicatie]
Grondwaterbeschermingsgebied	[PM bij digitale publicatie]
Grondwaterbeschermingsgebied	[PM bij digitale publicatie]
Grondwaterbeschermingsgebied Amersfoort-Berg, Doorn, Langerak, Soestduinen en Woerden	[PM bij digitale publicatie]
Grondwaterbeschermingsgebied Beerschoten	[PM bij digitale publicatie]
Grondwaterbeschermingsgebied Bilthoven, Bunnik, Cothen, Groenekan, Linschoten, Zeist en in waterwingebied Bethunepolder	[PM bij digitale publicatie]
Grondwaterbeschermingsgebied Driebergen, Leersum en Rhenen	[PM bij digitale publicatie]
Grondwaterbeschermingsgebied Langerak	[PM bij digitale publicatie]
Grondwaterbeschermingsgebieden Amersfoort-Berg, Doorn, Langerak, Lexmond, Soestduinen en Woerden	[PM bij digitale publicatie]
Grondwaterbeschermingszone	[PM bij digitale publicatie]
Handhaven huidig profiel Slaperdijk	[PM bij digitale publicatie]
Historische buitenplaatszone	[PM bij digitale publicatie]
Historische infrastructuur	[PM bij digitale publicatie]
Houtopstand	[PM bij digitale publicatie]
Kantoren op knooppunt Leidsche Rijn Centrum	[PM bij digitale publicatie]
Kantoren op knooppunt Utrecht Centraal	[PM bij digitale publicatie]
Kernrandzone	[PM bij digitale publicatie]
Kernzone lokale spoorweg	[PM bij digitale publicatie]
Klein open bodemenergiesysteem	[PM bij digitale publicatie]
Kleine windturbine	[PM bij digitale publicatie]
Kwetsbare strategische grondwatervoorraad	[PM bij digitale publicatie]
Landbouwontwikkelingsgebied	[PM bij digitale publicatie]
Landbouwstabiliseringsgebied	[PM bij digitale publicatie]
Landelijk gebied	[PM bij digitale publicatie]
Landschap	[PM bij digitale publicatie]
Landschap Eemland	[PM bij digitale publicatie]
Landschap Gelderse Vallei	[PM bij digitale publicatie]
Landschap Groene Hart	[PM bij digitale publicatie]
Landschap Rivierengebied	[PM bij digitale publicatie]
Landschap Utrechtse Heuvelrug	[PM bij digitale publicatie]
Luchtvaartterrein	[PM bij digitale publicatie]
Matig kwetsbare strategische grondwatervoorraad	[PM bij digitale publicatie]
Militair erfgoed	[PM bij digitale publicatie]
Militaire terreinen of terreinen met militaire objecten	[PM bij digitale publicatie]
Natuurnetwerk Nederland	[PM bij digitale publicatie]
Overstroombaar gebied	[PM bij digitale publicatie]
Provinciaal bereikbaarheidsnetwerk	[PM bij digitale publicatie]
Provinciaal OV-netwerk	[PM bij digitale publicatie]

Provincie Utrecht	[PM bij digitale publicatie]
Amsterdam-Rijnkanaal en Lek rangorde bij waterschaarste	[PM bij digitale publicatie]
Neder-Rijn rangorde bij waterschaarste	[PM bij digitale publicatie]
Recreatiewoning	[PM bij digitale publicatie]
Recreatiezone	[PM bij digitale publicatie]
Reductielocaties	[PM bij digitale publicatie]
Regionaal fietsnetwerk	[PM bij digitale publicatie]
Stedelijk gebied	[PM bij digitale publicatie]
Stille kern	[PM bij digitale publicatie]
Stiltegebied	[PM bij digitale publicatie]
Uitbreiding bedrijventerrein onder voorwaarden	[PM bij digitale publicatie]
Uitbreiding woningbouw onder voorwaarden	[PM bij digitale publicatie]
Vaarweg in beheer bij provincie Utrecht	[PM bij digitale publicatie]
Vaarweg niet in beheer bij provincie Utrecht	[PM bij digitale publicatie]
Verbod varend ontgassen	[PM bij digitale publicatie]
Verplicht peilbesluitgebied	[PM bij digitale publicatie]
Vrijwaringszone regionale waterkeringen	[PM bij digitale publicatie]
Waterbergingsgebied	[PM bij digitale publicatie]
Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden binnen de bebouwde kom	[PM bij digitale publicatie]
Waterschap Amstel, Gooi en Vecht binnen de bebouwde kom	[PM bij digitale publicatie]
Waterschap Rivierenland binnen de bebouwde kom	[PM bij digitale publicatie]
Waterschap Vallei en Veluwe binnen de bebouwde kom	[PM bij digitale publicatie]
Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden buiten de bebouwde kom	[PM bij digitale publicatie]
Waterschap Amstel, Gooi en Vecht buiten de bebouwde kom	[PM bij digitale publicatie]
Waterschap Rivierenland buiten de bebouwde kom	[PM bij digitale publicatie]
Waterschap Vallei en Veluwe buiten de bebouwde kom	[PM bij digitale publicatie]
Waterwingebied	[PM bij digitale publicatie]
Waterwingebied Bethunepolder	[PM bij digitale publicatie]
Waterwingebied Bethunepolder waterleidingkanaal	[PM bij digitale publicatie]
Waterwingebied Lexmond, Woerden en Vianen	[PM bij digitale publicatie]
Weidevogelkerngebied	[PM bij digitale publicatie]
Windenergie	[PM bij digitale publicatie]
Zonneveld	[PM bij digitale publicatie]
Zwemlocatie	[PM bij digitale publicatie]

Bijlage III Parameters en frequentie van bemonstering en analyse van te infiltreren water

Parameter	Afkorting	Frequentie
bacteriën van de coligroep		4-wekelijks
kleur		4-wekelijks
zwevende stof	SS	4-wekelijks
geleidingsvermogen voor elektriciteit		4-wekelijks
temperatuur	T	4-wekelijks
zuurgraad	pH	4-wekelijks
opgelost zuurstof	O ₂	4-wekelijks
totaal organisch koolstof	TOC	4-wekelijks
bicarbonaat	HCO ₃	4-wekelijks
nitriet	NO ₂	4-wekelijks
nitraat	NO ₃	4-wekelijks
ammonium	NH ₄	4-wekelijks
totaal fosfaat	Totaal P	4-wekelijks
fluoride	F	3-maandelijks
chloride	Cl	4-wekelijks
sulfaat	SO ₄	3-maandelijks
natrium	Na	3-maandelijks
ijzer	Fe	3-maandelijks
mangaan	Mn	3-maandelijks
chromium	Cr	3-maandelijks
lood	Pb	3-maandelijks
koper	Cu	3-maandelijks
zink	Zn	3-maandelijks
cadmium	Cd	3-maandelijks
arseen	As	3-maandelijks
cyanide	CN	3-maandelijks
minerale olie		4-wekelijks
adsorbeerbaar organisch halogeen	AOX	4-wekelijks
vluchtig organisch gebonden chloor	VOC	4-wekelijks
vluchtige aromaten		4-wekelijks
polycyclische aromaten	PAK	3-maandelijks
fenolen		3-maandelijks

Bijlage IV Modelborden

A. Oud model; op termijn te vervangen

B. Nieuw model; te gebruiken bij nieuwe en vervangende bebording

C. Bord Stiltegebied

Bijlage V Lijst verboden activiteiten in grondwaterbeschermingsgebieden

Activiteit	Zoals bedoeld in artikel van het Besluit activiteiten leefomgeving
Mijnbouw	3.320
Het gebruik van ontplofbare stoffen of voorwerpen op militaire objecten	3.334
Opslaan, mengen, scheiden en verdichten van bedrijfsafval of gevaarlijk afval voorafgaand aan inzameling of afgifte	3.39
Op of in de bodem brengen van bedrijfsafvalstoffen of gevaarlijke afvalstoffen buiten stortplaatsen	3.40b
Verbranden van afvalstoffen anders dan in een ippcinstallatie	3.40d
Zuiveringsvoorziening voor ingezameld of afgegeven afvalwater	3.41
Opslaan van grond en baggerspecie	(gereserveerd)
Opslagtank voor gassen	3.21
Opslagtank voor vloeistoffen en tankcontainer of verpakking die wordt gebruikt als opslagtank voor vloeistoffen	3.24
Stortplaats of winningsafvalvoorziening	3.84
Verbranden van afvalstoffen in een ippc-installatie	3.87
Maken van cokes	3.60
Basismetaal	3.66
Scheepswerven	3.144
Metaalproductenindustrie	3.103
Rubberindustrie en kunststofindustrie	3.134
Autodemontagebedrijf en tweewielerdemontagebedrijf	3.152
Verwerken van bedrijfsafvalstoffen of gevaarlijke afvalstoffen	3.184
Zuiveringstechnisch werk	3.173
Bedrijf voor telen en kweken van waterplanten of waterdieren	3.221
Tankstation	3.296
Reinigen van opslagtanks, verpakkingen, voertuigen of containers voor gevaarlijke stoffen	3.300
Bunkerstations en andere tankplaatsen voor schepen	3.272
Opslag- en transportbedrijf, groothandel en containerterminal	3.285
Autosport en motorsport, zoals crossterrein, racebaan of kartbaan	3.304
Jachthaven	3.308
Schietbaan	3.311

Bijlage VI Lijst niet-toelaatbare voor het grondwater schadelijke stoffen

1. Als niet-toelaatbare voor het grondwater schadelijke stoffen worden aangewezen de stoffen en mengsels die staan vermeld in de hierna opgenomen tabel.
2. Een stof is niet een niet-toelaatbare voor het grondwater schadelijke stof indien deze deel uitmaakt van:
 - a. een geneesmiddel in de zin van Richtlijn 2001/83/EG of een geneesmiddel voor diergeneeskundig gebruik in de zin van Richtlijn 2001/82/EG en;
 - b. cosmetische producten in de zin van Richtlijn 76/768/EEG
 - c. de volgende brandstoffen en olieproducten:
 - i. benzine en dieselbrandstof als bedoeld in Richtlijn 98/70/EG;
 - ii. derivaten van minerale oliën, bestemd voor gebruik als brandstof in mobiele of vaste verbrandingsinstallaties;
 - iii. brandstoffen die in een gesloten systeem worden verkocht (bijvoorbeeld flessen vloeibaar gas);
 - d. kunstschilderverven die onder Verordening (EG) nr. 1272/2008 vallen;
 - e. asbest, erioniet en vuurvaste keramische vezels;
 - f. derivaten van aardolie of minerale oliën die in overeenstemming met de geldende wet- en regelgeving worden gebruikt in wegverhardingen of dakbedekkingen (bijvoorbeeld asfalt).

Tabel overige stoffen en mengsels		
	Overige stoffen en mengsels waarin de volgende stoffen voorkomen in een concentratie van meer dan 0,1massa-%:	CAS nr.
1	Polybroombifenylen	59536-65-1
2	Kwikverbindingen	--
3	Arseenverbindingen	--
4	Organische tinverbindingen	--
5	Trichloormethaan (Chloroform)	67-66-3
6	1,1,2-Trichloorethaan	79-00-5
7	1,1,2,2-tetrachloorethaan	79-34-5
8	1,1,1,2-tetrachloorethaan 630-20-6	630-20-6
9	Pentachloorethaan	76-01-7
10	1,1-dichlooretheen	75-35-4
11	Hexachloorethaan	67-72-1
12	Gechloreerde parafines met een korte keten (C10-13, SCCP's)	85535-84-8
13	Tolueen	108-88-3
14	Trichloorbenzeen	12002-48-1
14a	1,2,4- Trichloorbenzeen	120-82-1
14b	1,3,5- Trichloorbenzeen	108-70-3
14c	1,2,3- Trichloorbenzeen	87-61-6
15	Pentachloorbenzeen	608-93-5
16	Broommethaan (methylbromide)	74-83-9
17	Dichloormethaan (methyleenchloride)	75-09-2
18	Hexachloorbutadieen	87-68-3
19	Tetrachlooretheen	127-18-4
20	Trichlooretheen	79-01-6
21	Vinylbromide	593-60-2
22	Perfluorooctanysulfonzuren en hun zouten	--
23	Hexachloorcyclopentadieen	77-47-4
24	1,2 dichlooretheen (cis en trans)	540-59-0

Bijlage VII Tabel hoeveelhedsdrempel voor stoffen

WMS-tabel				
Etiket		Stofcategorie met bijbehorende R-zin		Hoeveelheidrempel
	1	Zeer giftig (T+)	R26 R27 R28 Comb R26/27/28 R39 icm R26/27/28	500 kg of 0,5 m3
	2	Giftig (T)	R23 R24 R25 Comb R23/24/25 R39 icm R23/24/2 R48 icm R23/24/25	500 kg of 0,5 m3
	9i	Giftig voor het milieu m.u.v. als brandstof gebruikte minerale oliën	R50 R50/53 R51/53	5.000 kg of 0,5 m3
Geen etiket zie VIB		Schadelijk voor het milieu m.u.v. als brandstof gebruikte minerale oliën (1)	R52/53 R52 R53	2.000 kg of 2 m3
Geen etiket zie EURAL-code (2)		Gevaarlijke afvalstoffen met niet nader gespecificeerde gevaarseigenschappen (1)	Niet bekend	500 kg of 0,5 m3

(1) Voor de toepassing van de beoordelingssystematiek worden ook deze stoffen als giftig aangemerkt.

(2) Afvalstoffen worden onder de [Europese Afvalstoffenlijst \(EURAL\)](#) geclassificeerd als gevaarlijk of niet-gevaarlijk (de [EURAL-code](#) van gevaarlijke stoffen bevat een(1)). Indien de gevaarseigenschappen van de afvalstof wel bekend zijn wordt in eerste instantie rekening gehouden met de toegekende gevaarseigenschappen.

Tabel CLP-verordening			
Etiket	Stofcategorie met bijbehorende H-zin	H-zin	Hoeveelheddrempel
 GEVAARLIJK	Acute toxiciteit categorie 1 Acute toxiciteit categorie 2 Acute toxiciteit categorie 3	H300 H301 H310 H311 H330 H331	500 kg of 0,5 m3

 GEVAARLIJK	Specifieke doelorgaantoxiciteit bij eenmalige blootstelling categorie 1	H370	500 kg of 0,5 m3
 GEVAARLIJK	Specifieke doelorgaantoxiciteit bij herhaaldelijke blootstelling categorie 1	H372	500 kg of 0,5 m3
 WAARSCHUWING	Aquatisch acuut	H400	500 kg of 0,5 m3
	Aquatisch acuut categorie 1 Chronische aquatische toxiciteit categorie 1 Chronische aquatische toxiciteit categorie 2 m.u.v. als brandstof gebruikte minerale oliën (1)	H400 H410 H411	500 kg of 0,5 m3
Geen etiket zie VIB	Chronische aquatische toxiciteit categorie 3 Chronische aquatische toxiciteit categorie 4 m.u.v. als brandstof gebruikte minerale oliën (1)	H412 H413	2.000 kg of 2 m3
Geen etiket zie EURAL-code (2)	Gevaarlijke afvalstoffen met niet nader gespecificeerde gevaareigenschappen (1)	Niet bekend	500 kg of 0,5 m3

(1) Voor de toepassing van de beoordelingssystematiek worden ook deze stoffen als giftig aangemerkt.

(2) Afvalstoffen worden onder de [Europese Afvalstoffenlijst \(EURAL\)](#) geclassificeerd als gevaarlijk of niet-gevaarlijk (de [EURAL-code](#) van gevaarlijke stoffen bevat een (1)). Indien de gevaarseigenschappen van de afvalstof wel bekend zijn, wordt in eerste instantie rekening gehouden met de toegekende gevaarseigenschappen.

Bijlage VIII Specifieke eisen kabels en leidingen

Algemeen

- a. De kabels en/of leidingen moeten worden gelegd, gehouden en verwijderd zoals op de bij de verleende toestemming behorende, goedgekeurde en gewaarmerkte, situatie- en detailtekeningen is aangegeven.
- b. De te verrichten werkzaamheden moeten, eenmaal in uitvoering genomen, onafgebroken worden uitgevoerd.

A. Ontgravingen

- a. In het **beperkingengebied beheer provinciale wegen** wordt niet gewerkt in de tijdvakken 6.00 - 9.00 uur en 15.00 - 19.00 uur in verband met de ochtend- en avondspits. Bij maatwerkvoorschrift kan van deze venstertijden worden afgeweken.
- b. Met het oog op een veilig en doelmatig gebruik van de weg wordt een ontgraving:
 - i. beperkt tot een zo klein mogelijk profiel en onafgebroken uitgevoerd;
 - ii. op dezelfde dag dat deze wordt gemaakt, gedicht met de uitkomende grond of aangevoerde grond met vergelijkbare hydrologische en texturele eigenschappen en wordt een schone grondverklaring aan het bevoegd gezag overlegd;
 - iii. niet verricht bij slecht zicht van minder dan 200 meter door mist, sneeuwval of andere omstandigheden.
- c. Open sleuven en ingravingen moeten ter beveiliging voor het verkeer gemarkeerd worden met een voldoende aantal retroreflecterende wegbakens (reflectieklasse minimaal overeenkomend met klasse II volgens [NEN 3381](#)).
- d. De gesloten bekleding of verharding van de weg wordt niet opgebroken. Indien dit niet mogelijk is moeten de opgebroken verhardingen binnen de werkbare uren zijn hersteld.
- e. De afwatering van de weg wordt niet belemmerd.
- f. Overtollige grond en puin worden onmiddellijk afgevoerd.
- g. Bij het vervangen van bestaande kabels of leidingen worden de kabels en leidingen die buiten gebruik worden gesteld, verwijderd.
- h. Het aanwezige wegmeubilair en de kadaasterstenen en grenspalen worden niet verwijderd, anders dan na overeenstemming met het bevoegd gezag.
- i. Belendende percelen en landwegen blijven toegankelijk, eventueel met behulp van tijdelijke voorzieningen.
- j. Bij de uitvoering van de werkzaamheden moeten de aanwijzingen worden opgevolgd die ten aanzien van de weg en/of het verkeersbelang door het bevoegd gezag worden gegeven. Verkeersmaatregelen voldoen aan de [CROW](#) publicaties WIU 96b 2020 Standaardmaatregelen op niet-autosnelwegen en WIU 96b 2020 Werken op niet-autosnelwegen.
- k. Personen, die zich voor het leggen of onderhouden van de leidingen met toebehoren op of langs de weg bevinden, dienen een veiligheidsvest te dragen, uitgevoerd volgens de eisen omschreven in hoofdstuk 01.12.04 van de standaard RAW bepalingen 2000 van CROW (ISBN 90-6628-316-5). Het veiligheidsvest moet in zodanige staat verkeren, dat de waarneembaarheid voldoende is gewaarborgd. Veiligheidskleding is ook toegestaan, mits deze voldoet aan de standaard RAW bepalingen 2000. De beoordeling van de waarneembaarheid berust bij de provincie Utrecht.
- l. Het wegverkeer mag van de uitvoering van de werkzaamheden niet meer hinder ondervinden dan onvermijdelijk is. Zo nodig moeten in overleg met het bevoegd gezag extra maatregelen worden getroffen.

B. Afwerking ontgravingen

- a. Voor de start van de ontgraving wordt het gras over de volle werkbreedte gemaaid.
- b. De aanvulling van de sleuven en ingravingen in wegbermen en taluds geschiedt met vrijkomende grond en wordt in drie lagen van gelijke dikte teruggebracht en afzonderlijk verdicht. Het aanvullen onder het grondwaterpeil geschiedt alleen met de uitkomende grond indien deze grond uit zuiver zand bestaat. De bovenlaag is humusarm en wordt, in overleg met het bevoegd gezag, zo spoedig mogelijk na de afwerking ingezaaid met graszaadmengsel B3.
- c. Bij buiten de weg gelegen open verhardingen wordt de aanvulling op de overeenkomstige wijze met zand, of zo nodig met cement, gestabiliseerd. Direct onder deze verhardingen wordt tenminste 0,4 meter schoon zand aangebracht.
- d. Indien verontreinigde materialen worden aangetroffen wordt het bevoegd gezag hierover direct geïnformeerd.
- e. Na beëindiging van de werkzaamheden worden de taluds vanaf de slootbodem over de volle hoogte opnieuw opgezet. De constructie van de taluds wordt in overleg met het bevoegd gezag bepaald.
- f. Aan de oppervlakte komende constructiedelen van de leiding en markeringen ter aanduiding van de leiding komen op gelijke hoogte met het oppervlak van de verhardingen of de bermen.
- g. De vooraf opgenomen bestrating moet in goede aansluiting aan het bestaande werk worden herlegd overeenkomstig de oorspronkelijke opbouw en samenstelling. De bij het opbreken van de verharding vrijgekomen materialen (stenen, tegels e.d.) mogen, indien onbeschadigd, opnieuw worden verwerkt. Beschadigde materialen moeten op kosten van de aanvrager worden vervangen.

C. Ontgravingen en beplanting

- a. Beplanting wordt bij de uitvoering van de werkzaamheden zowel boven- als ondergronds niet beschadigd. Binnen een straal van 10 keer de stamdiameter, gemeten op 1 meter boven het maaiveld, rondom bomen worden geen graafwerkzaamheden verricht. Binnen de kroonprojectie van bomen worden

graafwerkzaamheden handmatig uitgevoerd. Wortels dikker dan 25 millimeter in diameter worden in geen geval verwijderd.

- b. Ontgravingen binnen de wortelzone worden zo snel mogelijk aangevuld en verdicht. Ontgraven wortels worden beschermd tegen uitdrogen, vorst en beschadiging. Binnen de wortelzone van beplanting wordt geen werkterrein ingericht en wordt geen materiaal opgeslagen.
- c. Er wordt gewerkt volgens het [landelijk protocol Omgaan met Aziatische duizendknopen](#).

D. Ligging

- a. Een telecom en laag- of middenspanning kabel of leiding wordt gelegd:
 - i. 1,5 meter buiten de verharding van de weg;
 - ii. als de kabel of leiding parallel aan een bermsloot wordt gelegd: op een afstand van ten minste 1,5 meter vanaf de insteek van de bermsloot;
 - iii. als de kabel of leiding parallel aan een talud wordt gelegd: op een afstand van ten minste 1,5 meter vanaf de teen van het talud; en
 - iv. als de kabel of leiding parallel aan een geleiderailconstructie wordt gelegd: op een afstand van ten minste 1,5 meter vanaf die constructie.
- b. De afstanden worden gemeten tot aan de dichtstbij gelegen zijde van de kabel of leiding.
- c. Het vlak, gelegen onder een helling van 1:3 uit de onderkant van de verharding of de fundering, wordt niet doorsneden.
- d. In de berm van de weg is de gronddekking boven de kabels en leidingen ten minste 0,6 meter.
- e. Als een kabel of leiding kruist met een bermsloot, is de gronddekking boven de kabel of leiding ten minste 1 meter.
- f. Waar kabels of leidingen boven een duiker komen te liggen of een persleiding kruisen en de voorgeschreven gronddekking niet kan worden verkregen, worden zij over bij maatwerkvoorschrift te bepalen lengte in mantelbuizen gelegd.
- g. Wanneer het niet mogelijk is om buiten de wortelzone een kabel of leiding aan te leggen, wordt een mantelbuis onder de wortelzone aangelegd met een gestuurde boring.

E. Kruisingen met gesloten verhardingen

- a. Bij een kruising van een kabel of leiding met een gesloten verharding wordt:
 - i. een roest- en zuurbestendige mantelbuis gebruikt; en
 - ii. een gestuurde boring toegepast.
- b. De kabel of leiding wordt zoveel mogelijk loodrecht op de as van de gesloten verharding aangelegd.
- c. Als de boring bij een kruising mislukt, wordt:
 - i. de mantelbuis niet teruggetrokken;
 - ii. een nieuwe kruising gemaakt; en
 - iii. de in het weglichaam achtergebleven mantelbuis geheel opgevuld met Dämmer en aan beide zijden waterdicht afgestopt.
- d. Indien vanwege constructieve aard geen mantelbuis kan worden toegepast, is op de constructie de [NEN 3650](#) van toepassing. Aangetoond wordt dat de leiding onbeschadigd is aangebracht.

F. Afstanden bij boren

- a. Bij een boring is de afstand tussen de bovenkant van de verharding en de bovenkant van de leiding of kabel ten minste 0,9 meter, gemeten op het laagste punt.
- b. De mantelbuis moet door boring of persing door het weglichaam worden gevoerd. Hierbij mogen geen ingravingen plaatsvinden binnen de in maatwerkregel genoemde minimale horizontale afstand uit de kant van de verharding.

G. Mantelbuizen

- a. Het intredepunt en het uitredepunt van een mantelbuis, van waaruit wordt geboord, liggen ten minste 1,5 meter buiten het weglichaam.
- b. De lengte van een mantelbuis bestrijkt ten minste een spreidingszone onder 45 graden vanuit de zijkant van de wegconstructie.

H. Noodreparatie

Een noodreparatie wordt zo spoedig mogelijk uitgevoerd, maar de verharding wordt pas opengebroken als het voor herstel benodigde materiaal op of nabij het werk is aangevoerd en na goedkeuring van het bevoegd gezag.

I. Verzakkingen en beschadigingen

- a. Gedurende twee jaar na de datum van uitvoering van de werkzaamheden worden optredende verzakkingen en beschadigingen in de verharding van de hoofdrijbaan en de eventueel daarlangs gelegen voet- en fietspaden, parallelwegen, uitwegen e.d. en wegbermen en taluds hersteld.
- b. Indien de hieruit voortkomende schade door of vanwege de provincie wordt hersteld moeten de gemaakte kosten aan de provincie worden vergoed.
- c. De herstelkosten van de overige schade aan de werken van de provincie, welke het gevolg is van de aanleg en de aanwezigheid van de kabels of leiding met toebehoren moeten eveneens aan de provincie worden vergoed.

Bijlage IX Vaarwegbeheer

Afkortingen:

AGV: Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht
 B&W: College van burgemeester en wethouders
 DB: Dagelijks bestuur
 GS: Gedeputeerde staten
 HDSR: Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden
 RVP: Recreatieschap Vinkeveense Plassen

Lijst A			
Nr.	Naam	1 t/m 4: bestuursorgaan van het overheidslichaam belast met het vaarwegbeheer; 5 t/m 13: bestuursorgaan aan wie de uitvoering van het vaarwegbeheer is opgedragen	Bevoegd gezag op grond van de Scheepvaartverkeerswet
1	Eem, gelegen buiten de gemeente Amersfoort	GS	GS
2	Oude Rijn-West	GS	GS
3	Merwedekanaal, beneden de Lek	GS (beheer gemandateerd aan GS van Zuid-Holland)	GS (bevoegdheid gemandateerd aan GS van Zuid-Holland)
4	Amstel	GS (beheer is bij een gemeenschappelijke regeling overgedragen aan bestuur van Noord-Holland)	GS van Noord-Holland
5	Vecht	DB van AGV	DB van AGV
6	Kromme Mijdrecht	DB van AGV	DB van AGV
7	Oudhuizersluis	DB van AGV	DB van AGV
8	Pondskoekersluis	DB van AGV	DB van AGV
9	Demmerikse sluis	DB van AGV	DB van AGV
10	Proostdijersluis	DB van AGV	DB van AGV
11	Grecht	DB van HDSR	DB van HDSR
12	Gekanaliseerde Hollandsche IJssel	DB van HDSR	DB van HDSR
13	Linge	DB van Waterschap Rivierenland	DB van Waterschap Rivierenland

Lijst B			
Nr.	Naam	Bestuursorgaan van het overheidslichaam belast met het vaarwegbeheer	Bevoegd gezag op grond van de Scheepvaartverkeerswet
1	Geer	DB van AGV	DB van AGV
2	Bijleveld	DB van AGV	DB van AGV
3	Groote Heicop	DB van AGV	DB van AGV
4	Heinoomvaart-binnen (met uitzondering van de Oudhuizersluis)	DB van AGV	DB van AGV
5	Kerkvaart-west (met uitzondering van de Pondskoekersluis)	DB van AGV	DB van het RVP
6	Ringvaart van Groot Mijdrecht	DB van AGV	DB van AGV
7	Gemeenlandsvaart	DB van AGV	DB van het RVP
8	Middenwetering (Vinkeveen)	DB van AGV	DB van het RVP
9	Geuzensloot-binnen (met uitzondering van de Demmerikse sluis)	DB van AGV	DB van het RVP
10	Heul (Vinkeveen)	DB van AGV	DB van het RVP
11	Geuzensloot-buiten	DB van AGV	DB van AGV
12	Angstel	DB van AGV	DB van AGV
13	Nieuwe Wetering-West	DB van AGV	DB van AGV
14	Nieuwe Wetering-Oost	DB van AGV	DB van AGV
15	Waver	DB van AGV	DB van AGV

16	Oude Waver	DB van AGV	DB van AGV
17	Winkel	DB van AGV	DB van AGV
18	Sluisvaart (met uitzondering van de Proostdijersluis)	DB van AGV	DB van AGV
19	Holendrecht	DB van AGV	DB van AGV
20	Vaargeul door het Abcoudermeer	DB van AGV	DB van AGV
21	Gein	DB van AGV	DB van AGV
22	Dubbele Wiericke	DB van HDSR	DB van HDSR
23	Singel te Woerden (met uitzondering van het noordelijk gedeelte)	B&W van Woerden	B&W van Woerden
24	Stadsbuitengracht/Singel	B&W van Utrecht	B&W van Utrecht
25	Oude Gracht	B&W van Utrecht	B&W van Utrecht
26	Drecht-West bij de Mijndense brug	DB van het Plassenschap Loosdrecht e.o.	DB van het Plassenschap Loosdrecht e.o.
27	Eem, gelegen binnen de gemeente Amersfoort	B&W van Amersfoort	B&W van Amersfoort

Lijst C			
Nr.	Naam	Bestuursorgaan van het overheidslichaam belast met het vaarwegbeheer	Bevoegd gezag op grond van de Scheepvaartverkeerswet
1	Kerkvaart/Danne	B&W van Stichtse Vecht	B&W van Stichtse Vecht
2	Regionale wateren gelegen in de gemeente Utrecht met uitzondering van de Stadsbuitengracht/Singel en de Oude Gracht (lijst B, nrs. 24 en 25), de Vecht (lijst A, nr. 5), de Kromme Rijn ten oosten van de Waterlinieweg en de Leidsche Rijn ten westen van het Amsterdam-Rijnkanaal	B&W van Utrecht	B&W van Utrecht
3	Insteekhaven	B&W van Amersfoort	B&W van Amersfoort

Bijlage X Uitzondering vergunningplicht andere soorten

Zoogdieren	Aardmuis
	Bosmuis
	Bunzing
	Dwergmuis
	Dwergspitsmuis
	Egel
	Gewone bosspitsmuis
	Haas
	Hermelijn
	Huisspitsmuis
	Konijn
	Ondergrondse woelmuis
	Ree
	Rosse woelmuis
	Tweekleurige bosspitsmuis
	Veldmuis
	Vos
	Wezel
	Woelrat
Amfibieën	Bruine kikker
	Gewone pad
	Kleine watersalamander
	Meerkikker
	Middelste groene kikker of Bastaardkikker

Bijlage XI Wezenlijke kenmerken en waarden

De wezenlijke kenmerken en waarden dienen te worden bepaald aan de hand van beschikbare informatie, zo nodig aangevuld met veldonderzoeken.

De wezenlijke kenmerken en waarden kunnen worden beschreven aan de hand van een viertal aspecten, te weten:

- a. bestaande en potentiële waarden van het ecosysteem;
- b. de robuustheid en aaneengeslotenheid van het natuurnetwerk Nederland (NNN);
- c. de aanwezigheid van bijzondere soorten;
- d. de verbindingsfunctie van het gebied voor soorten en ecosystemen.

Ad a) Bestaande en potentiële waarden van het ecosysteem

De nadruk in dit aspect ligt op het functioneren van het (eco)systeem:

1. Functioneren van het huidige beheertype, inclusief oude boskernen (= bestaande waarden)?
2. Gewenst beheertype (= potentiële waarden en ambitie)?
3. Welke omgevingsfactoren vragen de actuele en potentiële systemen?

Het ecosysteem kan alleen goed functioneren als de onderliggende omgevingsfactoren goed zijn. Deze factoren worden ook wel de abiotische of milieufactoren genoemd. Denk hierbij aan donkerte, stilte, bodemomstandigheden en – opbouw, grond- en oppervlaktewaterkwaliteit/kwantiteit of kwel. Deze factoren hangen samen met de potenties, maar ook met de actuele waarden. Het gaat om het functioneren van het gehele ecosysteem. De ecoloog moet de actuele en potentiële doelen onderbouwen en specificeren naar het niveau van het project. De informatie in onze provinciale kaarten en inventarisaties is hiervoor niet specifiek genoeg.

De natuurtypen kunnen worden afgeleid uit het meest recente natuurbeheerplan waarin natuurbeheertypen zijn weergegeven. De natuur(beheer)typen dienen echter in het veld te worden gecheckt (type en kwaliteit). Om een eerste indruk te verkrijgen van kwaliteit van de betreffende natuur(beheer)typen kan gebruik gemaakt worden van de “webviewer kaartsoorten”. Deze kaart geeft een beeld van de aantallen beschermde en bedreigde soorten en soorten gekoppeld aan de kwaliteit van het biotoop. De dichtheid aan soorten (aantal soorten per hok) geeft een indicatie voor de aanwezige natuurkwaliteit.

Voor het in beeld brengen van de potenties kan gebruik gemaakt worden van de ambitiekaarten (klik op de kaart om de ambities op een locatie te vinden). De ambities per natuurtype zijn te vinden in tabel 1 van het meest recente natuurbeheerplan. Het feit dat er geen ambitie op kaart is weergegeven betekent niet dat er geen potenties en ambities zijn. Beoordeeld dient te worden welke ambitie kan worden bereikt, uitgaande van het meest waardevolle natuurtype.

Ad b) De robuustheid en aaneengeslotenheid van het NNN

Dit criterium is niet vastgelegd op kaarten en zal door een deskundige in beeld moeten worden gebracht.

Robuustheid hangt af van omvang, kwaliteit en versnippering van een gebied en heeft overlap met de criteria “verbindingen” en “samenhang”.

Het effect van een ruimtelijke ontwikkeling op dit aspect hangt af van de aard daarvan in relatie tot de specifieke locatie. Grote eenheden in de NNN moeten groot blijven. Maar het is ook belangrijk dat natuur die al versnipperd is, niet verder versnipperd wordt. Bij een ontwikkeling op een kwetsbare plek, zoals een corridor naar een ecoduct, is eerder sprake van aantasting.

Ad c) De aanwezigheid van bijzondere soorten

Zowel de aandachtsoorten als de wettelijke beschermde soorten worden tot de wezenlijke kenmerken en waarden gerekend. In Utrecht is een lijst van ruim 500 soorten planten en dieren die binnen onze provincie voorkomen vastgesteld. De aandachtsoorten zijn habitatsoorten, rode lijst (categorieën verdwenen, ernstig bedreigd en bedreigd) en een aantal soorten die binnen de provincie Utrecht belangrijk zijn (bijvoorbeeld de ringslang). Het gaat hierbij om het leefgebied en de instandhouding van deze soorten.

De beschermde soorten zijn de soorten die in het kader van de Wet natuurbescherming beschermd zijn (passieve bescherming). Daarbij heeft het NNN specifiek voor de volgende, door de Wet benoemde waarden een, opgave.

Het gaat hierbij om de hieronder benoemde onderdelen (deels overlappend met bovengenoemde categorieën):

- a. de bescherming, de instandhouding of het herstel van biotopen en leefgebieden in voldoende gevarieerdheid voor alle in Nederland natuurlijk in het wild levende vogelsoorten en in het bijzonder de vogelsoorten, genoemd in bijlage I bij de Vogelrichtlijn die extra bescherming behoeven, en de niet in die bijlage genoemde geregeld in Nederland voorkomende trekvogelsoorten;
- b. het behoud of het herstel van een gunstige staat van instandhouding van de van nature in Nederland in het wild voorkomende soorten dieren en planten, natuurlijke habitats en habitats van soorten, genoemd in de bijlagen bij de Habitatrichtlijn; en
- c. het behoud of het herstel van een gunstige staat van instandhouding van de met uitroeiing bedreigde of speciaal gevaar lopende van nature in Nederland in het wild voorkomende dier- en plantensoorten die voorkomen op de door de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit gepubliceerde rode lijsten.

Ad d) De verbindingsfunctie van het gebied voor soorten en ecosystemen

De provincie Utrecht kent geen formele verbindingszones meer. De verbindingsfunctie zal daarom moeten worden bepaald aan de hand van de lokale omstandigheden. Het aspect ‘verbindingen’ heeft allereerst te maken met regelmatige, soms dagelijkse, verplaatsingen via al dan niet vaste routes, bijvoorbeeld tussen voedsel- en

rustgebieden. Maar ook met verbindingen tussen leefgebieden waardoor soorten kunnen migreren om hun leefgebied uit te breiden. Sommige verbindingen zijn nodig om het mogelijk te maken dat een passende soort in het ecosysteem voorkomt of om de genetische variatie te laten toenemen. Doorgaande landschappelijke structuren zijn een specifieke vorm van verbindingen. Soorten gebruiken deze voor het foerageren. Denk aan vlinders en vleermuizen, die bosranden of singels volgen. Verbindingen zijn nodig in natuurgebieden, tussen natuurgebieden maar ook tussen natuurgebieden en hun omgeving.

Bijlage XII Berekenen compensatieopgave ontwikkeling van groot openbaar belang

- Met het oog op het voorkomen van nettoverlies van areaal, samenhang en kwaliteit van de wezenlijke waarden en kenmerken van het natuurnetwerk, wordt de compensatieopgave bepaald aan de hand van de volgende uitgangspunten:
 - de oppervlakte van de te realiseren compensatie is ten minste net zo groot als de oppervlakte natuur die verloren gaat; en
 - het aantal natuurlpunten voor de compensatie die gerealiseerd gaat worden is groter dan of gelijk aan het aantal natuurlpunten voor de te realiseren compensatie.
- Het aantal natuurlpunten voor de compensatie die gerealiseerd gaat worden, wordt berekend volgens de formule:

$$N_{popg} = A1 \cdot (1,0 + Tt1) + A2 \cdot (1,0 + Tt2) + A3 \cdot (1,0 + Tt3) \text{ enz.}$$
 waarbij wordt verstaan onder:
 Npopg: natuurlpunten compensatieopgave;
 A1: de oppervlakte met het beheertype 1;
 A2: de oppervlakte met het beheertype 2;
 A3: de oppervlakte met het beheertype 3;
 Tt1: de toeslag voor de hersteltijd van het beheertype 1 dat wordt aangetast, bepaald op basis van tabel 3 bij deze verordening;
 Tt2: de toeslag voor de hersteltijd van het beheertype 2 dat wordt aangetast, bepaald op basis van tabel 3 bij deze verordening;
 Tt3: de toeslag voor de hersteltijd van het beheertype 3 dat wordt aangetast, bepaald op basis van tabel 3 bij deze verordening;
 Tn1: de toeslag voor het beheertype 1, bepaald op basis van tabel 1 en 2 bij deze verordening;
 Tn2: de toeslag voor het beheertype 2, bepaald op basis van tabel 1 en 2 bij deze verordening; en
 Tn3: de toeslag voor het beheertype 3, bepaald op basis van tabel 1 en 2 bij deze verordening.
- Het aantal natuurlpunten voor de te realiseren compensatie wordt berekend volgens de formule:

$$N_{pcomp} = A11 \cdot (1,0 + Tn11) + A12 \cdot (1,0 + Tn12) + A13 \cdot (1,0 + Tn13) \text{ enz.}$$
 waarbij wordt verstaan onder:
 Npcomp: natuurlpunten te realiseren compensatie;
 A11: de te realiseren oppervlakte met het beheertype 11;
 A12: de te realiseren oppervlakte met het beheertype 12;
 A13: de te realiseren oppervlakte met het beheertype 13;

 Tn1: de toeslag voor het te realiseren beheertype 11, bepaald op basis van tabel 1 en 2 bij deze verordening;
 Tn2: de toeslag voor het te realiseren beheertype 12, bepaald op basis van tabel 1 en 2 bij deze verordening;
 en
 Tn3: de toeslag voor het te realiseren beheertype 13, bepaald op basis van tabel 1 en 2 bij deze verordening.

Tabel 1. Indeling natuurbeheertypen in klassen naar (natuur)waarde die de provincie daaraan toekent in het kader van NNN-compensatie	
Klasse 1 hoogste waardering	N0.6.01 veenmoerasrietland en moerasheide; N06.04 vochtige heide; N06.05 zwakgebufferd ven; N10.01 nat schraalland en N11.01 droog schraalgrasland
Klasse 2 'midden'-waardering	N04.01 kranswierwater; N05.01 moeras; N06.06 zuur ven of hoogveenven; N07.01 droge heide; N.07.02 zandverstuiving; N10.02 vochtig hooiland; N12.02 kruiden- en faunarijke akker; N12.03 glanshaverhooiland en N13.01 vochtig weidevogel grasland
Klasse 3 laagste waardering	Overige natuurbeheertypen

Tabel 2. Toeslag per ha per klasse van het natuurbeheertype dat verloren gaat (Tn)	
Natuurbeheertypen	Toeslag per hectare
Klasse 1	0,6
Klasse 2	0,3
Klasse 3	0

Tabel 3. Toeslag per ha voor de hersteltijd, de tijd dat het natuurbeheertype dat verloren gaat, ter plaatste aanwezig is geweest (Tt)	
Hersteltijd in jaren	Toeslag per hectare
0 jaar	0
< 10 jaar	0,1
10-25 jaar	0,3
25-50 jaar	0,5
50-100 jaar	0,75
100-200 jaar	1,0
> 200 jaar	1,5

Koersdocument Eiland van Schalkwijk

Wie over het Eiland van Schalkwijk rijdt, vaart of wandelt, ervaart Nederland zoals het ooit bedoeld was. Het Eiland van Schalkwijk is een open en groen gebied ten zuiden van de kern Houten. Het wordt aangeduid als eiland omdat het vrijwel geheel wordt omsloten door water, het Amsterdam-Rijnkanaal, de Lek en het Lekkanaal. De overige grenzen worden gevormd door de gemeentegrens van Houten.

Het eiland kent een prachtig en gaaf cultuurlandschap. Het heeft unieke ruimtelijke kwaliteiten, die van betekenis zijn voor het eiland zelf, maar ook voor de omgeving. Zo heeft het eiland sterke landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten en een sterke agrarische identiteit en grondgebruik. Het eiland kent fruitteelt en bosschages, maar bovenal kent het eiland uitgestrekte vlakten weidelandschap met een onaangetaste cope-verkavelingsstructuur uit de 17e eeuw. Dit areaal aan weidelandschap maakt het eiland zeer geschikt voor melkveehouderij. De landbouw is dan ook de belangrijkste economische drager en landschapsbeheerder.

Over het eiland loopt een gave lintstructuur met boerderijen, woonhuizen, kleinschalige bedrijvigheid en lokale voorzieningen. Deze mix van functies hoort bij de dorpscultuur en -identiteit in de beide kernen Schalkwijk en Tull en 't Waal. Net als de sterke sociale cohesie en het actieve verenigingsleven. Unieke kwaliteiten zijn het feit dat de Nieuwe Hollandse Waterlinie in noord-zuid richting over het eiland loopt en tevens de ligging aan de Lek. Juist het feit dat het eiland omringd is door water met een gering aantal verbindingen met de omgeving heeft ertoe geleid dat de oorspronkelijke kwaliteiten anno 2010 vrijwel onaangetast zijn. Het is dit landschap dat middenin een dynamische stedelijke omgeving ligt: het Utrechtse stadsgewest en in de economische as Amsterdam – Eindhoven. In de op één na dichtst bevolkte provincie van Nederland, is het eiland van Schalkwijk, met ongeveer 10 inwoners per hectare, één van de dunst bevolkte gebieden.

In de structuurvisie Randstad 2040 maakt het eiland onderdeel uit van een zoeklocatie voor nieuwe groenblauwe toplocaties. Mede op basis van de Ontwikkelingsvisie NV Utrecht, is dit overgenomen in de Gebiedsagenda Utrecht 2009. De kansen voor het realiseren van een Randstedelijke groene long zijn hier groot. De daadwerkelijke invulling echter is nog ver weg. Het vormgeven van een groenblauw gebied met Randstedelijke betekenis in een gebied met hoge verstedelijkingsdruk is een formidabele opgave.

In de Intentieverklaring van de provincie Utrecht en de gemeente Houten hebben partijen afgesproken dat zij samenwerken om de kwaliteiten van het gebied duurzaam in stand te houden. De Houtense rapportages 'Plannatlas Eiland van Schalkwijk' en 'Bouwstenen Kadernota Eiland van Schalkwijk' fungeren als startpunt voor de visievorming.

Dit Koersdocument geeft nader invulling aan deze ambitie. Het is een procesdocument gericht op de:

- a. afstemming t.a.v. strategie, inhoud en uitvoering;
- b. samenwerking tussen de provincie Utrecht en de gemeente Houten.

Belangrijk in de samenwerking tussen gemeente en provincie is dat gezocht wordt naar gemeenschappelijkheid in de aanpak van een duurzame ontwikkeling in de leefomgeving van het Eiland van Schalkwijk. Centraal staat de notie dat uiteindelijk een kader wordt ontwikkeld dat:

1. voorziet in een lange termijnvisie op het gebied;
2. gericht is op samenwerking tussen publieke en private partijen;
3. een faciliterend ontwikkelingskader biedt voor initiatieven.

Het Eiland van Schalkwijk vraagt een langetermijnvisie

Pijler een

Alle inspanning op het Eiland is gericht op behoud en ontwikkeling van het landschap en het versterken van de economische basis daarvan. Net zo belangrijk is het vergroten van de leefbaarheid voor bewoners en het aantrekkelijker maken voor bezoekers.

Gemeente en provincie – elk vanuit eigen verantwoordelijkheden en bevoegdheden – werken samen aan een toekomst voor het Eiland van Schalkwijk waarin groen (met landbouw als belangrijkste kracht), blauw en leefbare kernen met elkaar zijn verweven op een manier die de ruimtelijke kwaliteit van het gebied ten goede komt.

Pijler twee

Alle ontwikkelingen dragen bij aan de duurzame toekomst van het Eiland.

Duurzaamheid is een veelomvattend begrip. Elk initiatief, elk project vraagt een eigen duiding en definitie. Rode draad is dat ontwikkelingen krachtiger en kansrijker zijn wanneer ze op de lange termijn waarde hebben voor en mens (people), milieu (planet) en markt (profit). Gemeente en provincie proberen samen een kader te ontwikkelen dat helpt op het Eiland van Schalkwijk concreter handen en voeten te geven aan dat containerbegrip.

Pijler drie

Landbouw is en blijft de belangrijkste beheerder van het landschap op het Eiland.

De landbouw op het Eiland van Schalkwijk is de enige economische functie die het landschap gebiedsdekkend kan 'dragen'. Het is immers een agrarisch landschap. Het is een politiek maatschappelijke keuze om het beheer bij de landbouw onder te brengen. Het is daarom een politiek maatschappelijke plicht om de randvoorwaarden hier op te laten aansluiten. Er moet een vitale landbouwsector ontstaan. Maar juist op het Eiland van Schalkwijk is de situatie, binnen het bredere perspectief van de toekomst van de landbouw in de provincie Utrecht, uitermate prangend. Heel veel grond is niet langer eigendom van agrarische ondernemers, maar in bezit van ontwikkelaars en beleggers. Dit blokkeert agrarische investeringen in het gebied. Verrommeling en verpaupering zijn nu nog niet

manifest, maar liggen zeer zeker op de loer. Nu allerwegen blijkt - zie onder meer de Eindbalans van de Ontwikkelingsvisie Noordvleugel Utrecht 2015-2030 - dat grootschalige woningbouw absoluut niet in beeld is, is er een kans de rol van de landbouw te versterken, als economische drager en hoofdbeheerder van het Eiland

Pijler vier

Verbreiding van de landbouw is de motor van de duurzame ontwikkeling van het Eiland.

De ontwikkelingen in de landbouw nopen tot een heroriëntatie. In een aantal agrarische bedrijfstakken neemt de economische vitaliteit af. Soms vanwege mondiale ontwikkelingen, soms door bijvoorbeeld concurrerende claims op de ruimte. Tegelijkertijd neemt de ruimtebehoefte, bijvoorbeeld in de melkveehouderij, toe. De sector heeft aangegeven kansen te zien voor een verbreding van de bedrijfsvoering. Daarmee wordt een bijdrage geleverd aan de vitaliteit van de sector (belangrijk voor de rol als beheerder – zie pijler drie), maar ook belangrijk als aanjager voor een verdere ontwikkeling van het Eiland. Zowel recreatie, natuur als duurzame energie kunnen hierin een rol spelen. Het Eiland moet een proeftuin zijn voor innovatieve landbouw. De spin off hiervan op de gebiedsontwikkeling is richting bezoekers (cultuurhistorisch erfgoed), richting klimaat (duurzame energie) en ecologie en biodiversiteit (natuurtoevoegingen). Dit brengt een mooie mix voor mens, markt en milieu!

Pijler vijf

De Nieuwe Hollandse Waterlinie is de hoofddrager van het toeristisch-recreatief profiel van het Eiland.

Het rijke cultureel erfgoed - het gave landschap met daarin een van de meest gave delen van de Nieuwe Hollandse Waterlinie - is een belangrijke troef van het Eiland van Schalkwijk. Deze kwaliteiten moeten beter beleefbaar en toegankelijk worden voor een breed publiek. Hiermee krijgt het Eiland een (boven)regionaal toeristisch-recreatief profiel. In een klein aantal gebieden wordt de toeristisch-recreatieve functie belangrijker dan de landbouw. Dit geldt met name voor de 'parels' uit de Nieuwe Hollandse Waterlinie, zoals de forten en hun directe omgeving.

Pijler zes

Woningbouw, onder strakke voorwaarden, is geen doel maar een middel om te bouwen aan de duurzame toekomst van het Eiland.

Om de vitaliteit van de kleine kernen in stand te houden is ruimte nodig voor het toevoegen van een kleine hoeveelheid woningen. Deze zijn vooral bedoeld voor jongeren en ouderen. De inzet van de gemeente is om woningbouw op het Eiland zoveel mogelijk te beperken tot het voldoen aan de lokale vraag en behoefte. Daarnaast worden de mogelijkheden onderzocht om ruimte te bieden voor kleinschalige woningbouw, in het kader van 'rood voor groen', als kostendrager voor het realiseren van maatschappelijk gewenste ontwikkelingen op het Eiland. Daar zullen strakke voorwaarden aan worden verbonden, met name op het gebied van duurzaamheid en landschappelijke kwaliteit.

Pijler zeven

Er vinden geen grootschalige verkeersingrepen plaats op het Eiland.

Ontwikkelingen op het Eiland mogen niet leiden tot nieuwe grootschalige weginfrastructuur. De huidige ontsluitingsstructuur is leidend. Wel is het mogelijk dat wegen worden verbeterd en opgewaardeerd, bijvoorbeeld om economische ontwikkelingen mogelijk te maken (landbouw) of recreatieve punten beter te ontsluiten. Ook kleinschalige verbeteringen krijgen ruimte. Toeristisch-recreatief autoverkeer zal vooral worden 'afgevangen' bij 'groene poorten', zoals het recreatief transferium bij de A27. Het vervoer op het Eiland wordt zo duurzaam mogelijk: fiets, elektrische auto's en voetgangers krijgen meer ruimte.

Samenwerking leidt tot uitvoering

Pijler acht

Werken aan een duurzame toekomst voor het Eiland betekent hechte samenwerking tussen publieke en private partijen.

De ontwikkelingsopgaven op het Eiland van Schalkwijk zijn complex. Het streven is werken aan een duurzame toekomst, maar publieke partijen hebben weinig financiële middelen en geen grondposities. De ontwikkeling van het gebied is absoluut niet gebaat bij een blauwdruk van de toekomst, maar veel meer bij flexibiliteit, die op zijn beurt geen vrijbrief mag bieden. Alleen met voldoende lokaal ondernemerschap, een wervend toekomstperspectief en samenwerking tussen meerdere partijen is het mogelijk daadwerkelijk iets van de grond te krijgen. Het is zaak om, ook na de vaststelling van de structuurvisie Eiland van Schalkwijk door de gemeente, samenwerking te blijven stimuleren en publieke en private partijen uit te dagen met nieuwe initiatieven te komen die bijdragen aan de duurzame ontwikkeling van het gebied.

Het Eiland van Schalkwijk vraagt dat ontwikkeling wordt gefaciliteerd

Pijler negen

In de gemeentelijke structuurvisie voor het Eiland van Schalkwijk wordt gekoerst op het toepassen van een mix van sturingsregimes, van strak tot flexibel, waarmee een optimale combinatie wordt gezocht van ruimte voor ondernemerschap en het waarborgen van landschappelijke kwaliteiten.

De gemeentelijke structuurvisie moet uitnodigen bij te dragen aan de realisatie van gewenste ontwikkelings-richtingen. Het kan voorkomen dat er soms ruimte moet worden geboden aan initiatieven die niet direct passend lijken binnen de gewenste koers voor het betreffende deel van het Eiland. Een zekere marge en handelingsruimte is noodzakelijk om ondernemerschap mogelijk te maken. Daarom wordt de structuurvisie gelaagd opgebouwd,

met een differentiatie in sturingsniveau en mate van flexibiliteit: gebieden waar (bijna) niets mag worden toegevoegd of gewijzigd, gebieden met beperkte flexibiliteit en gebieden met (onder voorwaarden) ruimte voor toevoeging van andere functies.

Pijler tien

Publieke partijen wegen samen af en bepalen samen welke initiatieven ten goede komen aan de duurzame toekomst van het Eiland van Schalkwijk.

Als een initiatief zich aandient dat bij kan dragen aan die duurzame toekomst wordt gezamenlijk bepaald of de vigerende kaders van de overheden daar voldoende ruimte voor bieden of dat ruimte moet worden gecreëerd. Dit is alleen mogelijk als er in het voortraject via accountmanagement bij de verschillende overheden een ingang is voor het begeleiden van het initiatief. In het in te stellen bestuurlijk gebiedsoverleg tussen gemeente Houten en provincie Utrecht wordt in complexe of omvangrijke initiatieven een adviesgevende uitspraak gedaan aan het bevoegd gezag.

Mobiliteitsscan

Om na te gaan of de mobiliteitstoets noodzakelijk is, moet bij elk omgevingsplan in een vroeg stadium inzicht worden gegeven in het aantal verplaatsingen dat de ontwikkeling in de leefomgeving tot gevolg heeft voor de verschillende vervoerwijzen in relatie tot de omliggende verkeers- en vervoersnetwerken (wegennet, openbaar-vervoernetwerk, fiets- en looproutes). Als er sprake is van een (relatief) groot aantal verplaatsingen en/of het vermoeden bestaat dat er zich een knelpunt in de bereikbaarheid gaat voordoen op het omliggende verkeers- en vervoersnetwerken, is een mobiliteitstoets noodzakelijk.

Daarbij moet zichtbaar worden gemaakt hoe de desbetreffende ontwikkeling in de leefomgeving zich verhoudt tot het geheel aan (te verwachten) ontwikkelingen in een gebied of gemeente en de omliggende gemeenten.

Wanneer er sprake is van meerdere (te verwachten) ontwikkelingen in een gebied, gemeente of regio kan er sprake zijn van een stapeling van effecten op de diverse verkeers- en vervoersnetwerken waardoor specifieke knelpunten in de bereikbaarheid ontstaan of zich er juist kansen voordoen om netwerken te versterken. Dit kan tevens een aangrijpingspunt vormen voor eventuele kostenverevening (het verdelen van de kosten van infrastructuraanpassingen over verschillende projecten).

Mobiliteitstoets

Als de mobiliteitstoets noodzakelijk blijkt, is het aan te bevelen om in ieder geval in te gaan op een aantal algemene aspecten zoals:

- a. of de ontwikkeling qua locatie en type mobiliteit passend is binnen het mobiliteitsbeleid van de provincie Utrecht zoals omschreven in de vigerende versie van het Mobiliteitsprogramma en de Omgevingsvisie;
- b. of het aantal (te verwachten) verplaatsingen van de diverse vervoerswijzen passend is op het ontsluitende en omliggende verkeers- en vervoersnetwerk of dat er knelpunten ontstaan;
- c. of er sprake is van andere ontwikkelingen in de leefomgeving die van invloed (kunnen) zijn op het functioneren van het verkeers- en vervoersnetwerk;
- d. met welke maatregel(en) wordt voorzien in een afdoende aansluiting van de locatie op het ontsluitende en omliggende verkeers- en vervoersnetwerk voor de diverse vervoerswijzen;
- e. of er voldoende financiële middelen zijn gereserveerd om de maatregelen aan het verkeers- en vervoersnetwerk voor de diverse vervoerswijzen te bekostigen;
- f. wanneer de maatregel(en) aan het verkeers- en vervoersnetwerk voor de diverse vervoerswijzen wordt/worden gerealiseerd in relatie tot de ontwikkeling in de leefomgeving zodat een tijdige ontsluiting en goed functionerend verkeersnetwerk voor alle modaliteiten kan worden gewaarborgd.

Ten aanzien van auto (personen en goederen) daarnaast specifiek op:

- a. de capaciteit van het omliggend autowegennet in relatie tot de extra autoverplaatsingen;

Ten aanzien van openbaar vervoer daarnaast ook specifiek op:

- a. het kwaliteitsniveau (centrale ontsluiting, goede doorstroming, haltelocaties) van het huidige en toekomstige openbaar vervoer (en, indien van toepassing, in relatie tot het vestigingsmilieu);
- b. de betaalbaarheid van de benodigde aanpassing van het kwaliteitsniveau;
- c. de bereikbaarheid en toegankelijkheid van haltevoorzieningen.

Ten aanzien van lopen en fietsen daarnaast ook specifiek op:

- a. de huidige en geplande fietsinfrastructuur (binnen en buiten het plangebied);
- b. de ontsluiting van de ontwikkeling door loop- en fietsroutes.

Het resultaat van deze toets moet voldoende inzicht geven of de locatie goed en tijdig is ontsloten en welke maatregelen er op het omliggende verkeersnetwerk nodig zijn.

Het inzicht in het aantal verplaatsingen dat de ontwikkeling in de leefomgeving tot gevolg heeft (mobiliteitsscan) alsmede de resultaten van de mobiliteitstoets worden samen met de overige zaken met betrekking tot verkeer en vervoer opgenomen in het bestemmingsplan.

Relevante overige zaken met betrekking tot verkeer en vervoer (mobiliteitsaspecten) die in bestemmingsplannen aan de orde komen zijn (voor zover relevant en niet al behandeld in de mobiliteitstoets zelf):

- a. verkeersveiligheid;
- b. kwaliteit leefomgeving (geluidsbelasting, mede in relatie tot stiltegebieden; luchtverontreiniging; compenserende maatregelen);
- c. parkeervoorzieningen voor auto en fiets;
- d. vervoermanagement, parkmanagement;
- e. goederenvervoer (multimodaal vervoer, overslagmogelijkheden);
- f. transport gevaarlijke stoffen (in relatie tot routenet gevaarlijke stoffen);
- g. andere randvoorwaarden vanuit deze verordening.

De Bijlage Cultuurhistorie benoemt de uitzonderlijke universele waarde van de (Voorlopige Lijst) UNESCO Werelderfgoederen Hollandse Waterlinies en Neder-Germaanse Limes, en beschrijft de te behouden en te versterken cultuurhistorische waarden van de Cultuurhistorische hoofdstructuur, bestaande uit vijf hoofdgebieden met elk een eigen cultuurhistorisch thema. Binnen deze thematische hoofdgebieden zijn verschillende deelgebieden te onderscheiden. Per deelgebied ligt de focus op de kenmerkende cultuurhistorische *samenhang*. Voor een uitgebreidere beschrijving van alle aanwezige cultuurhistorische waarden verwijzen we naar de Cultuurhistorische Atlas van de provincie Utrecht, ook wel bekend als de CHAT (online beschikbaar als digitale kaart).

1. (Voorlopige Lijst) UNESCO Werelderfgoed

1.1 Voorlopige Lijst) UNESCO Werelderfgoed Hollandse Waterlinies

De uitzonderlijke universele waarde van het Werelderfgoed Hollandse Waterlinies, bestaande uit de Stelling van Amsterdam (SvA) en de Nieuwe Hollandse Waterlinie (NHW), is gelegen in het uitgebreide en ingenieuze systeem van militaire verdediging door inundatie. De SvA betreft een doorgaand stelsel van liniedijken in een grote ring om Amsterdam (vaste afstand tot het stadscentrum), terwijl de NHW zich sterker voegt naar eigenschappen en elementen van het aanwezige landschap. De hoofdkenmerken van de Hollandse Waterlinies zijn het strategisch landschap, het watermanagement en de militaire werken.

De belangrijkste te onderscheiden componenten van de uitzonderlijke universele waarde van het Werelderfgoed Hollandse Waterlinies zijn, voor de Nieuwe Hollandse Waterlinie:

- a. het unieke, in samenhang met het landschap ontworpen negentiende en twintigste-eeuwse hydrologische en militairverdedigingssysteem, bestaande uit:
 1. inundatiegebieden;
 2. een zone met verdedigingswerken als forten, batterijen, lunetten, betonnen mitrailleurkazematten en groepsschuilplaatsen in hun samenhang met de omgeving;
 3. voormalige schootsvelden (visueel open) en verboden kringen (merendeels onbebouwd gebied) rondom de forten;
 4. waterwerken als waterlichamen, sluizen, inlaten, duikers en dijken functionerend in samenhang met verdedigingswerken en inundatiegebieden;
 5. overige elementen als beschutte wegen, (resten van) loopgraven en tankgrachten;
 6. de landschappelijke inpassing en camouflage van de voormalige militaire objecten; en
 7. de historische vestingstructuur van de vestingsteden, waaronder Nieuwersluis, gelegen in de Provincie Utrecht;
- b. de grote openheid; en
- c. het groene en overwegend rustige karakter.

en voor de Stelling van Amsterdam:

- a. het unieke, samenhangende en goed bewaard gebleven, laatnegentiende-eeuwse en vroegtwintigste-eeuwse hydrologische en militair-landschappelijk geheel, bestaande uit:
 1. een doorgaand stelsel van liniedijken in een grote ring om Amsterdam;
 2. sluizen en voor- en achterkanalen;
 3. de forten, liggend op regelmatige afstand, voornamelijk langs dijken;
 4. inundatiegebieden;
 5. voormalige schootsvelden (visueel open) en verboden kringen (merendeels onbebouwd gebied); en
 6. de landschappelijke inpassing en camouflage van de voormalige militaire objecten;
- b. de relatief grote openheid; en
- c. de groene en relatief stille ring rond Amsterdam.

1.2 (Voorlopige Lijst) UNESCO Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes

De uitzonderlijke universele waarde van het Voorlopige Lijst Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes is gelegen in de unieke, samenhangende en goed bewaard gebleven voormalige (militaire) grens van het Romeinse Rijk, die de gehele militaire ontwikkelingsgeschiedenis van het Romeinse Rijk in de eerste vier eeuwen van onze jaartelling laat zien en getuigt van inventieve en innovatieve omgang met het dynamische rivierenlandschap in onze streken.

De belangrijkste te onderscheiden componenten van de uitzonderlijke universele waarde van het (Voorlopige Lijst) Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes zijn:

- a. de grensrivier, met scheepswrakken (in de voormalige bedding), waterwerken en archeologisch waardevolle geulopvullingen;
- b. de Limesweg, op de zuidelijke oevers van de Rijn;
- c. forten (castella) met bijbehorende kampdorpen (vici), grafvelden, wachttorens en waterwerken.

2. Cultuurhistorische hoofdstructuur (CHS)

2.1 Historische buitenplaatszones

De cultuurhistorische waarde van de Historische buitenplaatszone ligt met name in:

1. *de samenhang van parkstructuren, hoofdhuizen en bijgebouwen;*
2. *de zichtassen en zichtrelaties tussen buitenplaatsen en de omgeving;*
3. *de kenmerken van de buitenplaatszone in relatie tot het onderliggende landschap.*

De zichtassen en zichtrelaties, die als lange lijnen doorlopen vanuit de buitenplaatsen en landgoederen naar hun omgeving, hebben een directe relatie met de aanleg en structuur van de historische buitenplaatsen en landgoederen. Aantasting van een zichtas/zichtrelatie betekent een directe aantasting van de waarde van de buitenplaats/het landgoed. Daarom is het van belang dat de nog aanwezige zichtassen en zichtrelaties bij ontwikkelingen worden gerespecteerd en gehandhaafd. Zie voor een aanduiding op de kaart de Cultuurhistorische Atlas (CHAT).

Stichtse Lustwarande

De Stichtse Lustwarande is een brede buitenplaatszone op de zuidflank van de Heuvelrug, tussen Utrecht en Amerongen. De ruim honderd buitenplaatsen hebben zich voornamelijk in een drie zones in de gradiënt van laag naar hoog geformeerd:

- a. Voornamelijk in de natte kleizone aangelegde zeventiende- en achttiende-eeuwse grote, formele buitenplaatsen, veelal als verbouwing/vernieuwing van middeleeuwse ridderhofsteden en bestaande uithoven. Voor de parkaanleg is gebruik gemaakt van oudere verkavelingen, waarbij lange zichtlijnen soms tot ver over de hogere stuwwal werden doorgetrokken.
- b. Tussen de Arnhemse Bovenweg en de N237-N225 op de rand van het zand gelegen negentiende-eeuwse buitenplaatsen in landschappelijke stijl. Aan de zuidzijde van de N237-N225 lagen de overplaatsen. Op de hogere zandgronden werden de schaarse veedriften ten behoeve van nieuwe lanenstelsels rechtgetrokken en is de kale heide bebost met park- en jachtbossen, eind negentiende eeuw gevolgd door productiebossen.
- c. Vroeg twintigste-eeuwse buitenplaatsen hoger op de Heuvelrug langs de N227.

De Stichtse Lustwarande kent een afwisseling van open (weiden, overplaatsen) en gesloten (parken, bossen) delen. Kenmerkend zijn de ontworpen zichtrelaties (zichtlijnen of panorama's) vanaf de weg op de hoofdhuizen en vanuit de hoofdhuizen op het omliggende park, de overplaats en het landschap. Structurerende onderdelen van deze zichtrelaties zijn bosschages, uitzichtpunten en gewelfde gazons, evenals voor de landschapsparken kenmerkende slingerende lanen, waterpartijen en tuinelementen (bruggen, theekoepels, follies). Formele buitenplaatsen hebben hun toegang als centrale zichtlaan haaks op het huis. De buitenplaatsen zelf zijn meestal enigszins verhoogd gelegen, symmetrisch opgezette, blokvormige gebouwen, georiënteerd op de weg maar op enige afstand daarvan. De bijgebouwen zijn daaraan ondergeschikt, zowel qua maatvoering als qua ligging. De parkaanleg is meestal dwars op de zuidflank van de Heuvelrug georiënteerd, met een kenmerkende opeenvolging van park, parkbos en productiebos.

Langbroekerwetering

Tussen Odijk en Wijk bij Duurstede, langs Kromme Rijn en Langbroekerwetering, liggen een kleine twintig kastelen en ridderhofsteden. De oudste dateren uit de dertiende eeuw, maar de meesten hebben een vroeg-negentiende-eeuws neogotisch uiterlijk. Door de lage ruimtelijke dynamiek is de feodale karakteristiek van dit gebied goed bewaard gebleven. Kenmerkend zijn de kleine huisplaatsen binnen rechthoekige omgrachtingen, de verdeckte toegangen, de poortgebouwen over de wetering en de duiventorens. Het gebied is cultuurhistorisch van uitzonderlijke kwaliteit vanwege het stroomruglandschap van de onbedijkte Kromme Rijn en het aanpalende coulisselandschap van de Langbroekerwetering, dat zich door de aanwezigheid van de landgoederen heeft ontwikkeld tot een afwisseling van open weilanden en gesloten blokbossen, doorsneden door boom- en houtwallanen. De kastelen en ridderhofsteden liggen als besloten eilandjes binnen de ritmiek van de regelmatige cope-verkaveling en vormen een contrast met de overwegend kleine boerderijen aan de wetering.

Vecht

De kern van de Vechtstreek is een smalle buitenplaatszone langs de rivier, tussen Oud-Zuilen en Vreeland. In de zeventiende en vooral in de achttiende eeuw hebben Amsterdamse kooplieden hier een buitenplaats als zomerverblijf gesticht, veelal in classicistische stijl. De theekoepel aan het water werd het beeldmerk van dit luxelandschap, het smeedijzeren toegangshek het visitekaartje. Door economische neergang zijn vele buitenplaatsen rond 1800 afgebroken en werden formele tuinen omgewerkt tot landschappelijke parken. Van de oorspronkelijk ruim honderd buitenplaatsen zijn er nu nog zo'n veertig over. Ook de buitenplaatsen langs de Angstel en het Gein rekenen we tot deze zone. Hier is het agrarische karakter dominant gebleven, met hier en daar een tot buitenplaats uitgroeide boerderij of kasteel, zoals bij Loenersloot. Karakteristiek voor deze buitenplaatszone is het halfopen landschap met een afwisseling van besloten buitenplaatsen, open weilanden met boerderijen, en historische kernen. Het open zicht tussen jaagpad en Vecht, en de doorzichten tussen en achter de buitenplaatsen naar het open weiland, verhogen de beleevingswaarde. Van hoge cultuurhistorische waarde zijn de (resten van) formele en vroeg-landschappelijke tuinaanleg en de nog aanwezige landschapsstructuren van verdwenen buitenplaatsen. Ruimtelijk kenmerkend zijn de oriëntatie van de

buitenplaatsen op de rivier en op de dijkweg (met dwarsprofiel van de oude Napoleonweg, Route Impériale), en de compacte tuinen en overplaatsen.

Amersfoortseweg (Wegh der Weegen)

De Amersfoortseweg (N237) is in 1653 aangelegd als zeer brede, kaarsrechte, met bomen beplante weg in formele landschapstijl, tussen Amersfoort en Utrecht. Het elf kilometer lange traject tussen de Amersfoortse Galgenberg en de buitenplaats Vollenhoven kreeg een regelmatige vakkenverkaveling (24 vakken van ieder honderd roeden, i.e. 376m, breed) voor de aanleg van buitenplaatsen. Het is het grootste infrastructurele project uit de zeventiende eeuw in de provincie Utrecht. Essentieel voor de Amersfoortseweg is het symmetrisch-monumentale karakter. De cultuurhistorische kwaliteit ligt vooral in de nog geheel aanwezige verkavelingsritmiek met haakse dwarsassen (sorties), die rond Huis ter Heide en Soesterberg in de loop der tijd aan weerszijden van de weg naar achteren zijn verlengd. Door verbredingen en omleggingen is het monumentale karakter van de weg op diverse plaatsen aangetast, maar tussen Soesterberg en de Stichtse Rotonde is de oorspronkelijke structuur nog zichtbaar. Het heldere zeventiende-eeuwse concept van buitenplaatsen centraal op de uitgezette vakken is slechts zeer ten dele gerealiseerd, maar vormt een inspiratiebron voor toekomstige ontwikkelingen. Kenmerkend voor de bestaande buitenplaatsen zijn het vrije zicht dwars over de weg en de lanen- en wallenstructuur. Meer informatie ten aanzien van de kenmerken van de weg (Wegh der Weegen/Amersfoortseweg) is te vinden bij het thema Historische Infrastructuur en in de Cultuurhistorische Atlas (CHAT).

Laagte van Pijnenburg

In het noordelijke deel van de Heuvelrug ligt de Laagte van Pijnenburg, een buitenplaatsenzone langs een oude turfvaart (Praamgracht/Pijnenburgergrift) en de Amsterdamsestraatweg en Hilversumsestraatweg. Vanaf midden zeventiende eeuw hebben Amsterdammers hier hun buitenplaats gesticht. Lage Vuursche ontstond omstreeks 1640 als kleine nederzetting rond Drakenstein. Met de komst van de Oranjes (Paleis Soestdijk) kreeg het gebied vorstelijke allure. De buitenplaatsen liggen grotendeels op de strookverkavelingen van de oudere hoogveenontginningen, waarvan de richting is bepaald door de stuwwallen. Rechte lanenstelsels met houtwallen, oorspronkelijk georiënteerd op omliggende kerktorens, doorsnijden de bossen. Kenmerkend voor de Laagte van Pijnenburg zijn de veel voorkomende combinatie van classicistische en landschappelijke aanleg, de compacte en duidelijk van omliggende bossen begrensde parkaanleg, en het zicht op het hoofdhuis vanaf de ontsluitingsas.

Valleilandgoederen

Aan de westrand van de Gelderse Vallei ligt een buitenplaatszone die grotendeels gebaseerd is op dertiende-eeuwse strookvormige verkavelingen. Aan de middeleeuwse ontginningssas Ekris ligt het kasteelterrein van Groenewoude. Geerestein is een ridderhofstad die eind achttiende eeuw tot buitenplaats is uitgegroeid. Bijzonder is het één kilometer lange zichtkanaal in de as van het huis. Op de overgang naar de Heuvelrug vinden we het in oorsprong vroeg achttiende-eeuwse landgoed Den Treek met landschapspark uit omstreeks 1820. Den Treek vormde het centrum van de oostelijke bebossing van de Heuvelrug, die eind negentiende eeuw goed op gang kwam en onder meer resulteerde in het Sterrenbosch. Een vierde landgoed, De Boom, werd met een landschappelijke aanleg in 1879 gesticht langs de Heiligerbergerbeek, die tot aan Amersfoort fungeerde als ontginningssas voor meerdere buitenplaatsen.

Karakteristiek voor de Valleilandgoederen is het coulisselandschap op basis van verschillende verkavelingsrichtingen (met herkenbare ontginningssassen), verrijkt met gesloten parkbossen met historische paden- en houtwallenstructuur. Het gebied kent een aantal lange zichtlijnen. Door samenspel van parken en kleinschalige agrarische bedrijven is het een typisch landgoederenlandschap.

Amelisweerd

Aan de zuidelijke stadsrand van Utrecht ligt langs de Kromme Rijn de buitenplaatszone Amelisweerd. Rhijnauwen, Oud en Nieuw Amelisweerd zijn in oorsprong middeleeuwse kastelen die zich in de achttiende eeuw tot buitenplaatsen ontwikkelden. Met behoud van de oude verkavelingslijnen is hier een staalkaart aan tuinstijlen ontstaan die nog steeds zichtbaar is. Uniek is het rivierbos met de hoogste bomen van Nederland. De cultuurhistorische kwaliteit van het gebied wordt verhoogd door de resten van het Romeinse castellum Fectio en de twee grootste forten van de Nieuwe Hollandse Waterlinie (Rhijnauwen en Vechten). Amelisweerd heeft met ruim één miljoen bezoekers per jaar een grote recreatieve betekenis en is te beschouwen als een cultuurhistorisch park. Het gebied wordt gekarakteriseerd door aaneengeschaalde parkbossen langs de Kromme Rijn met half open uitzicht op de Koningslaan aan de zuidzijde, en door weiden met lanen en houtwallen aan de noordzijde.

Kasteel de Haar

Kasteel De Haar vormt het centrum van een grootse, eind negentiende-eeuwse parkaanleg in diverse deeltuinen, met zichtlijnen die tot ver buiten het park reiken. Kasteel, park, boerderijen en bijgebouwen vormen met het naastgelegen brinkdorp Haarzuilens een ensemble, dat volgens de reconstructivistische visie van architect P.J. Cuypers naar middeleeuws ideaalbeeld is geconcipieerd. De zuidelijke begrenzing van het gebied is gelegd op de Heycop-Vleutense wetering, de voormalige loop van de Oude Rijn, waaraan de vijftiende-eeuwse Hamtoren ligt. De groenbuffer rond De Haar en Haarzuilens is cultuurhistorisch van groot belang omdat deze de kenmerkende historische structuurlijnen en het contrast tussen park en noordwestelijk agrarisch gebied zichtbaar houdt.

Landgoed Linschoten

Tussen Woerden en Montfoort ligt het Landgoed Linschoten, een in het open poldergebied van het Groene Hart gelegen groene enclave die sinds de middeleeuwen als eenheid wordt beheerd. Dit eeuwenlange centrale beheer heeft geresulteerd in een uniek ruim 300 hectare groot ensemble van huis en parkbos aan het riviertje de Lange Linschoten, met bijbehorende boerderijen (15), grienden en landerijen, voornamelijk ter weerszijden van de Haardijk. Met de bouw van het huis in 1637 startte de buitenplaatsontwikkeling. Tuinarchitect J.D. Zocher jr. transformeerde in 1834 de oude formele aanleg met de vijvers en het grand canal in het huidige landschapspark met een grote slingerende waterpartij en met zichtlijnen vanuit het huis naar buiten.

Maarsbergse Flank

Op de oostelijke flank van de Utrechtse Heuvelrug, rondom de plaatsen Maarn en Maarsbergen, ligt een tiental buitenplaatsen. Deze buitenplaatsen hebben een gezamenlijke oriëntatie op de Gelderse Vallei. Dominant in historie en presentatie is kasteel Maarsbergen, ontstaan uit een twaalfde-eeuwse proostdij en in de tweede helft van de zeventiende eeuw ontwikkeld tot een buitenplaats met grootse formele aanleg in de vorm van een centrale as, lanenstelsels, grachten en een sterrenbos op de zogeheten Focoldusheuvel. Vanaf de negentiende eeuw, toen het open heidegebied bebost werd, zijn hier enkele buitenplaatsen bijgekomen (Berghuisje, Plattenberg), een ontwikkeling die na de ontsluiting van het gebied (station Maarn) versneld is voortgezet met de aanleg van jongere buitenplaatsen langs de Amersfoortseweg als De Viersprong (1894), Zonnekanje (1925), De Hoogt (1908), 't Stort (1903), Stameren (1905), Huis te Maarn (1906-1915) en Zonheuvel (1836/1902). Voorts op grotere afstand van de weg het landhuis Landeck (1922) en Anderstein (1913) aansluitend aan het terrein van Maarsbergen. Deze zone kenmerkt zich door voornamelijk in de bossen opgenomen buitenplaatsen met een sterk gevarieerde parkaanleg van formeel-classicistische, landschappelijk tot modern-architectonische tuinstijl, waarbij gebruik is gemaakt van het bestaande agrarische houtwallenlandschap. Opvallend is de geringe rol van water in de aanleg. Kenmerkend is de inpassing van recreatievoorzieningen als zwembaden en tennisbanen.

Prattenburg-Remmerstein

Deze buitenplaatszone wordt gedomineerd door twee grote buitenplaatsen op de zuidelijke oostflank van de Utrechtse Heuvelrug: Prattenburg en Remmerstein. Beide buitenplaatsen kennen een lange ontwikkelingsgeschiedenis die teruggaat tot de middeleeuwen. Hun voorlopers, versterkte hofsteden, lagen aan de voet van de flank, langs de oude route van de Cuneraweg. Prattenburg is begin zeventiende eeuw omgevormd tot buitenplaats en is sinds 1694 in bezit van de familie Van Asch van Wijck. Rond 1887 werd een nieuw huis gebouwd in kasteelachtige allure, diverse bijgebouwen toegevoegd en een landschappelijk park aangelegd. Remmerstein werd eind zeventiende eeuw eveneens omgevormd tot buitenplaats en kreeg in de tweede helft van de achttiende eeuw een uitgebreid lanenstelsel met sterrenbos rond de zogeheten Paasheuvel. De lanen zijn onder meer uitgezet op de kerktorens van Wageningen en Rhenen. In 1912 kreeg Remmerstein een nieuw huis wat hoger op de flank met een bijzondere tuin in architectonische stijl, overgaand in een open weiland met uitzicht over de Gelderse Vallei. Kenmerkend voor deze zone is het landgoederenlandschap waarbij bosbouw dominant was. Dat uit zich in een typerende combinatie van lange laanstructuren door de uitgestrekte bossen met parkaanleg die rond de huizen is geconcentreerd.

2.2 Militair erfgoed

Nieuwe Hollandse Waterlinie

De Nieuwe Hollandse Waterlinie is een 85 kilometer lange verdedigingslinie tussen de voormalige Zuiderzee en de Biesbosch. De aanleg startte in het begin van de negentiende eeuw, met als doel het economisch hart van Nederland te beschermen tegen aanvallen uit het oosten. De Nieuwe Hollandse Waterlinie bestaat uit een hoofdweerstandslijn (achterste begrenzing), verdedigingswerken, sluizen/kanalen/keerkaden en een open inundatiegebied (het gebied dat onder water kon worden gezet). De inundatiegebieden vormden het hoofdbestanddeel van de verdediging. Op plaatsen waar inundatie niet mogelijk was, of op plaatsen waar wegen de linie doorkruisten, bouwde men forten. Omstreeks 1870 kreeg de oostzijde van de stad Utrecht een tweede ring van grote forten. Tijdens de mobilisaties van 1914-1918 en van 1939-1940 werd de linie versterkt met tussenstellingen bestaande uit series kazematten en groepsschuilplaatsen. In 1951 werd de linie opgeheven. De voormalige schootsvelden rondom de forten zijn vaak nog onbebouwd en hebben weinig opgaande begroeiing (de 'verboden kringen' rond de forten kenden tot 1963 strenge bouwbeperkingen). De openheid van de voormalige inundatiegebieden versterkt de beleving van de linie. De Kromme Rijn zorgde voor de belangrijkste toevoer van water ('de kraan van de NHW') benodigd voor de inundatie van de gebieden van de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Van belang is het behoud van het karakter en het huidige verloop van de rivier en van de sporen in het landschap van het historische verloop van de rivier.

Van de **Nieuwe Hollandse Waterlinie** willen wij de volgende kernkwaliteiten behouden:

- Het unieke, in samenhang met het landschap ontworpen negentiende en twintigste-eeuwse hydrologische en militairverdedigingssysteem, bestaande uit een samenhangend stelsel van onder andere forten, dijken, kanalen en inundatiekommen;
- groen en overwegend rustig karakter;
- openheid

Een uitgebreide beschrijving en handvatten voor het omgaan met de kernkwaliteiten hebben we opgenomen in de 'Kwaliteitsgids voor de Utrechtse Landschappen, gebiedskatern Waterlinies'. Zie: <https://www.provincie-utrecht.nl/onderwerpen/natuur/landschap>.

Oude Hollandse Waterlinie

De Oude Hollandse Waterlinie ligt tussen de voormalige Zuiderzee en de Biesbosch. Het Utrechtse deel ligt ten oosten van de riviertjes 't Gein, de Amstel, de Kromme Mijdrecht en de Meije en beslaat het westelijk deel van de Lopikerwaard. Deze verdedigingslinie ligt geheel in het veengebied. Door de ruime aanwezigheid van water is hier volstaan met een gering aantal verdedigingswerken. De keten van inundatiegebieden vergde vele tientallen kilometers aan kades en watergangen. De Oude Hollandse Waterlinie leunde sterk op vestingsteden: Gorinchem, Nieuwpoort, Schoonhoven, Oudewater, Woerden, Nieuwersluis, Weesp, Naarden en Muiden. De liniesteden waren stervormige bolwerken met grachten en bastions. Daartussen lagen op strategische plekken veldschansen, aarden werken, voorzien van bastions en een gracht, maar zonder bebouwing. Het waren primitieve forten, bedoeld voor tijdelijke bezetting in tijden van oorlog. De contouren van deze forten en veldschansen zijn nog steeds terug te vinden in het landschap.

In 1672 werd de Oude Hollandse Waterlinie voor het eerst getest: een sterk Frans leger slaagde er niet in om er doorheen te komen. Omdat het middendeel van de linie zwakke plekken kende, verschoof hij aan het eind van de achttiende eeuw richting Utrecht. In 1795 bleek de linie niet bestand tegen strenge vorst die zelfs de grote rivieren deed bevriezen. Na de Franse tijd werd de landverdediging opnieuw georganiseerd en werd de Nieuwe Hollandse Waterlinie ten oosten van de stad Utrecht aangelegd.

Voor het deelgebied van de Oude Hollandse Waterlinie ligt de cultuurhistorische waarde met name in het behoud van de aangewezen, nog in het landschap zichtbare forten en linies, exclusief de bijbehorende vestingsteden en inundatiezones.

Grebbe linie

De Grebbe linie is een zestig kilometer lange waterlinie, gelegen in de Gelderse Vallei tussen de voormalige Zuiderzee en de Nederrijn. De linie is vanaf het midden van de achttiende eeuw aangelegd om de vijand uit het oosten te weren. De Grebbe linie is een samenhangend verdedigingsstelsel van liniedijk, keerkaden, aarden verdedigingswerken, sluizen, waterlopen, inundatie- en schootsvelden. In 1939/1940 is de linie versterkt met loopgraven, tankgrachten en kazematten om een Duitse aanval uit het oosten tegen te houden. De hoofdweerstandslinje, gevormd door het Valleikanaal met liniedijk en de Eem boven Amersfoort, werd toen uitgebreid met een voorpostenlijn en een stoplijn als achterste begrenzing. In 1944/1945 is door de Duitse bezetter de 'Pantherstellung' deels op de Grebbe linie aangelegd. De verdediging in de breedte is uniek aan deze linie. De forten markeren de plaats van de linie in het landschap, zij liggen op strategische plekken, gebouwd ter verdediging van een access, zoals (spoor)wegen en stroomruggen. De openheid van de voormalige inundatiegebieden versterkt de beleving van de linie. De Grebbe linie is nog grotendeels ongeschonden aanwezig en manifesteert zich als een groen lint door het landschap.

Van de Grebbe linie willen we de volgende kernkwaliteiten behouden:

- a. Het unieke, in samenhang met het landschap ontworpen negentiende en twintigste-eeuwse hydrologische en militairverdedigingssysteem, bestaande uit een samenhangend stelsel van onder andere forten, dijken, kanalen en inundatiekommen;
- b. groen en overwegend rustig karakter;
- c. openheid.

Een uitgebreide beschrijving en handvatten voor het omgaan met de kernkwaliteiten hebben we opgenomen in de 'Kwaliteitsgids voor de Utrechtse Landschappen, gebiedskatern Waterlinies'. Zie: <https://www.provincie-utrecht.nl/onderwerpen/natuur/landschap>.

Soesterberg en omgeving

Centraal op de Utrechtse Heuvelrug ligt een uitgebreid militair oefengebied. Een eerste tijdelijk kamp werd in 1804 door de Franse generaal Marmont aangelegd. De drie kilometer lange contour is nog zichtbaar. De Pyramide van Austerlitz staat thans symbool voor de Franse Tijd in Nederland. Nabij de Amersfoortseweg verrees in 1815 het Kamp van Zeist. Het vormde de basis voor de ontwikkeling van een groot oefenterrein op de Leusderheide, dat vanaf 1870 een gesloten militair gebied werd en na WOII in gebruik kwam voor tanks. Na bouw van de Bernardkazerne werd ook de Vlasakkers als oefenterrein voor tanks ingericht. Een derde ontwikkeling volgde vanaf 1913 toen bij Soesterberg een vliegbasis werd ingericht. Het werd de bakermat van onze luchtmacht. In 1941 werd het vliegbasis door de Duitsers tot een echt vliegveld met landingsbanen omgevormd. In de jaren 1950 groeide Soesterberg uit tot een NAVO-basis. Met de sluiting in 2008 kwam er een definitief einde aan deze militaire vliegbasis. Tegen Amersfoort, op de grens met de gemeente Leusden, ligt ook Kamp Amersfoort, een Nationaal Monument en één van de drie bekendste Nederlandse herinneringscentra aan WOII. Camouflage, afgeslotenheid, forse infrastructuur en opeenvolgende kampementen zijn de sleutelbegrippen van dit uitgestrekte militaire oefengebied. Er is een web van brede banen en wegen ontstaan met verspreid gelegen kazernes, bunkers en observatieposten.

Voor het deelgebied van de (voormalige) Vliegbasis Soesterberg ligt de cultuurhistorische waarde met name in het behoud van de historische structuren en de nog aanwezige objecten van land- en luchtmacht en de elementen uit de Koude Oorlog.

2.3 Agrarisch cultuurlandschap

De cultuurhistorische waarde van het Agrarisch cultuurlandschap ligt met name in:

- a. de aanwezige ontginningsstructuur en -richting;
- b. de structuur, maatvoering, kenmerken en karakter van de boerderijlinten;
- c. het waterbeheersingssysteem;
- d. de openheid van het landschap.

Lopikerwaard

De Lopikerwaard vormt samen met de Krimpenerwaard (Zuid-Holland) een van de grootste aaneengesloten veenweidegebieden van Nederland. Lage ruimtelijke dynamiek binnen de door rivieren omsloten waard heeft gezorgd voor het nagenoeg volledig intact blijven van het twaalfde-eeuwse cope-ontginningsstelsel, dat wordt gekenmerkt door enkele zeer lange, oost-west gerichte ontginningslinten. Kenmerkend zijn de vaste dieptematen, het patroon van scheislotten en de boerderijlinten met oriëntatie op de ontginningsbasis. Het contrast tussen de dicht bebouwde, doorgaans dubbelzijdige linten en het open tussenliggende polderland is karakteristiek voor de Lopikerwaard. Een fijnmazig sloot- en boezemsysteem typeert het westelijk deel. De randen van de waard hebben kenmerkende open (Lekdijk) en meer gesloten (Ijsseldijk) boerderijlinten langs de dijk.

Kockengen-Kamerik-Zegveld

Het gebied Kockengen-Kamerik-Zegveld is een typisch twaalfde-eeuws cope-ontginningslandschap dat nog behoorlijk intact is. Het is een schoolvoorbeeld van onder centrale regie uitgevoerde, zeer regelmatige cope-ontginning en vormt (met het in Zuid-Holland doorlopende deel) het grootste aaneengesloten complex daarvan in Nederland. Het betreft een binnen Europa unieke veenontginning, met vaste dieptematen, een regelmatig patroon van (veelal verbrede) sloten en een ritme van (dwars)kaden en boerderijlinten met oriëntatie op de ontginningsbasis. Zowel enkelzijdige als dubbelzijdige linten komen voor, met een veelal half open karakter. Er worden drie deelgebieden onderscheiden: het schaakbordpatroon van zeer regelmatige ontginningsblokken rond Kockengen (cope), de waaivormige verkaveling van Zegveld (opstrek) en het gebied rond Kamerik met ten opzichte van de ontginningsbasis verschoven boerderijlinten.

Westbroek

De middeleeuwse veenontginning ten westen van de Vecht rond Tienhoven-Westbroek-Maartensdijk is een open poldergebied met een karakteristieke, opstreckende strookverkaveling bestaande uit percelen van zeven tot twaalf kilometer lengte. Het wordt doorsneden door enkele verspringende boerderijlinten. Het verspringen is een gevolg van de verschillende ontginningsstadia van het gebied en heeft geleid tot kenmerkende zogenaamde bajonetaansluitingen bij de dwarswegen. Kenmerkend voor het gebied zijn voorts de vele turfvaarten. De verkeersbundel Utrecht-Hilversum markeert het contrast tussen de lange open gezichten van Westbroek en het meer verstedelijkte gebied Groenekan en Maartensdijk. De Gageldijk markeert de huidige stadsrand van Utrecht, van waaraf het open weidelandschap met verre open gezichten tot aan 't Gooi zich uitstrekt.

Linschoten

Binnen de driehoek Woerden-Oudewater-Montfoort liggen de Linschoter ontginningen. Tezamen met de boerderijlinten langs de Lange Linschoten, het landgoed Linschoten en de Linie van Linschoten is dit gebied cultuurhistorisch zeer waardevol. De oudste, deels nog onregelmatige ontginningen liggen op de brede stroomrug, waar het engdorp Linschoten zich heeft ontwikkeld. In de middeleeuwen zijn vanaf de stroomrug, de Lange Linschoten en de noordelijke Ijsseldijk de achterliggende gebieden in verkavelingsblokken strookvormig ontgonnen. Langs de ontginningsassen concentreerde zich de bebouwing in een enkel of dubbel lint. De Montfoortsche Vaart was onderdeel van de vaarroute tussen Montfoort en Amsterdam en dateert uit 1617. De Linie van Linschoten (onderdeel van de Oude Hollandse Waterlinie, aangelegd in 1796) bestaat uit een deels afgegraven aarden schans die als groene structuur nog goed zichtbaar is in het open land.

Ronde Venen

Het radiale patroon van de middeleeuwse strokenverkaveling van de Ronde Venen, het turfwinninglandschap van de Vinkeveense Plassen en de orthogonale structuur van de droogmakerijen, vormen samen een staalkaart van kenmerkend agrarisch grondgebruik door de eeuwen heen. Vanaf de veenriviertjes Kromme Mijdrecht, Drecht, Waver en Winkel is in de middeleeuwen het grote veenkussen radiaal ontgonnen naar een centraal gelegen hoger punt. De zuid- en oostzijde werd benaderd vanuit de daartoe gegraven Ennipwetering, Geer- en Veenkade en de oostzijde vanuit de Oukoperdijk en de Groenlandsekade. Met zuwes werd het gebied in taartpunten verdeeld en in opstreckende stroken ontgonnen. Halverwege vestigden zich de ringvormige boerderijlinten van Vinkeveen, Wilnis, Mijdrecht en Waverveen. Van deze ontginningen resteert langs de veenriviertjes nog slechts een smalle zone, terwijl ze in het zuiden nog goed bewaard zijn gebleven. Door intensieve turfwinning in de zeventiende en achttiende eeuw zijn in het noordoosten de Vinkeveense Plassen ontstaan, met een karakteristiek patroon van legakkers en petgaten. In de negentiende eeuw zijn de overige plassen in een viertal droogmakerijen verkaveld binnen zware ringdijken.

Soester Eng

De Soester Eng vormt binnen het stedelijk gebied van Soest een ongeveer duizend jaar oud open akkerbouwlandschap, dat ontgonnen is op een door landijs afgevlakt deel van de stuwwal. Op de noord- en noordoost flank van het akkerland, de zogenaamde eng, ontstond een langgerekte boerennederzetting met de

lagere weide- en maatgronden (hooiland) aan de andere kant, langs de Eem. Dit dorp, Soest, wordt voor het eerst genoemd in 1028. Door eeuwenlange bemesting volgens het potstalsysteem kreeg de Soester Eng een 60 tot 80 centimeter dik humus ophogingsdek. Door 20ste-eeuwse verstedelijking is driekwart van de Soester Eng bebouwd geraakt. Het resterende zuidelijke deel van de eng wordt aan de westzijde begrensd door de erfgronden achter de Molenstraat en aan de zuidzijde door die achter de Nieuweweg en de Parklaan. De noord- en oostzijde wordt grotendeels begrensd door de spoorlijn. Begraafplaats en de bebouwing aan de Veldweg maken geen deel uit van het gebied. De grootste waarde ligt in de herkenbaarheid van de Soester Eng als open, nauwelijks beplant en zichtbaar geperceleerd historisch akkerbouwcomplex met enkele historische wegen en restanten van verbindingen naar zowel de boerderijen aan de Lange Brink als naar de voormalige heidevelden en veengebieden. Markante elementen zijn de in 2006 herbouwde korenmolen De Windhond en de vierduizend jaar oude grafheuvel het Engenhenge. Vanaf hooggelegen punten zijn er vergezichten naar de Lazarusberg, de Kerktoren, Soest-Zuid, Amersfoort en de Eempolder. De Soester Eng is met het flankendorp Soest, de lage weidelanden en de hogere heidegronden het beste en nog relatief meest gave voorbeeld op de Utrechtse Heuvelrug van het middeleeuwse landbouwsysteem op de zandgrond.

Cope-ontginningscomplex Hei- en Boeicop, e.o.

De Vijfheerenlanden is een typisch Hollands polderlandschap, waar het strakke middeleeuwse ontginningsregiem van de Utrechtse bisschop en zijn kapittels nog doorheen schemert. Centraal daarin gelegen bevindt zich het cope-ontginningscomplex Hei- en Boeicop, één van de grootste aaneengesloten veengebieden van Nederland. Lage ruimtelijke dynamiek door geringe verstedelijking binnen de door rivieren en dwarsdijken omsloten gebied heeft gezorgd voor het intact blijven van de twaalfde-eeuwse cope-ontginningen, gekenmerkt door een opeenvolging van systematische en regelmatige ontginningsblokken haaks op de Diefdijk als belangrijke waterkerende dwarsdijk. Uitgangspunt was een vaste dieptemaat van 1000 meter in Bolgerijen, 1250 meter in Hei- en Boeicop en Zijderveld en 1500 meter in Middelkoop en Leerbroek.

De belangrijkste cultuurhistorische kenmerken van de Vijfheerenlanden zijn:

- De waardevolle boerderijlinten met oriëntatie op de ontginningsbases van wettingen en kaden: Zijderveld (enkelzijdig kort lintdorp), Hei- en Boeicop (dubbelzijdig lintdorp Hei- en Boeicop, enkelzijdig boerderijlint Overboeicop), Diefdijk (enkelzijdig lang), Overheicop (enkelzijdig kort), Middelkoop (enkelzijdig lang), Leerbroek (enkelzijdig lang), Loosdorp (enkelzijdig kort), Schoonrewoerd (dubbelzijdig lintdorp);
- Monumentale boerderijen, waarvan vele op woonterpen gebouwd;
- Lintdorpen met dorpskerken Zijderveld, Hei- en Boeicop, Schoonrewoerd, Middelkoop en Leerbroek;
- Kasteelterrein Ter Leede;
- Strookvormige verkaveling met vaste dieptemaat per ontginningsblok en met een gemiddelde kavelbreedte van 40 tot 80 meter als gevolg van latere opsplitsingen (115 meter oorspronkelijke ontginningsmaat);
- Structuur van deels doorlopende dwarskaden en zijdewenden als begrenzing van de ontginningsblokken, waarvan enkele oude bestuursgrenzen aangeven;
- Systeem van middelwettingen halverwege de ontginningsblokken;
- Waterstaatskundige relictten als molenplaatsen, gemalen, sluizen/stuwen e.d.

Zouweboezem

De in 1277 aangelegde Zouwendijk moest de Alblasserwaard beschermen tegen toestromend water uit de hoger gelegen Vijfheerenlanden. In 1370 werd de Oude Zederik gegraven om water uit de polders naar de Lek af te voeren. Op de kruising van de Lekdijk en de Oude Zederik werd een afwateringssluis gebouwd, waarna hier het buurtschap Sluis ontstond. De buitendijkse boezem werd in de achttiende eeuw aangevuld met een veel grotere binnendijkse boezem. De oude sluizen zijn bij de dijkverbetering verdwenen.

Het grootste deel van het binnendijkse gedeelte van de historische Zouweboezem, is nu natuurgebied en kenmerkt zich door de onbebouwde ruimte van de vroegere boezem en het historische grondgebruik van griend- en rietteelt. Het grondgebruik en de omringende kades maken het gebied als boezem duidelijk herkenbaar. Het deel direct achter de Lekdijk is door het gebruik als boomgaard minder herkenbaar.

De Zouwendijk en de tegenoverliggende Zederikkade (de begeleidende kades rond de boezem en aan de Oude Zederik) vormen de kenmerkende begrenzing van het binnendijkse boezemgebied. Daarin is het toevoerkanaal aan de oostkant bewaard gebleven. Aan de kade staat ook de historische Vlietmolen, een wipwatermolen die het water uit de polder Lakerveld uitmaalde op de Oude Zederik, de kooikerswoning en enkele boerderijen. Van belang langs de Zouwendijk zijn de wielen die getuigen van vroegere dijkdoorbraken. In het buitendijkse deel is de uitwatering naar de Lek herkenbaar als door bomen en riet omzoomde 'kreek'. De bergboezem is daar min of meer herkenbaar in een stelsel van waterlopen en kadetracés, aansluitend op de uitwatering. Ook het buitendijks kanaal vanuit de binnendijkse bergboezem is nog aanwezig. In de buurtschap Sluis zijn de belangrijkste beeld dragers van de uitwateringssituatie aan de Lekdijk het vroegere gemaal en het monument, bestaand uit fragmenten van de drie verdwenen sluizen (hoek Sluis - Zouwendijk) en de stoker- en machinistenwoning. Ondersteunend is het dijkbewakingshuis (Sluis 16) tegenover het gemaal.

2.4 Historische infrastructuur

Het beleid van de Historische infrastructuur richt zich op het behoud en de versterking van de samenhang en de beleefbaarheid van de drie iconische routes: Route Impériale, Via Regia en Wegh der Weegen. De cultuurhistorische waarde ligt met name in:

- het historische tracé;

- b. de historische structuur van de weg;
- c. sporen in het landschap gerelateerd aan de historische aanleg;
- d. bijbehorende historische elementen, waaronder trek- en jaagpaden, sluisjes en (grens)paaltjes.

Route Impériale

In 1812/1813 werd op last van Napoleon Bonaparte de Route Impériale 1e Classe No.2 van Parijs naar Amsterdam aangelegd als één van de veertien belangrijkste wegen in zijn Keizerrijk. De weg van Breda-Gorinchem-Utrecht-Amsterdam maakt hier onderdeel van uit en is één van de oudste verharde wegen in de provincie Utrecht. Na de val van Napoleon is de weg opgenomen in het Rijkswegenstelsel. De route volgde meestal een zo recht mogelijk tracé, vaak met een kerktoeren van het volgende dorp als oriëntatiepunt. Grotendeels werd in de provincie Utrecht gebruik gemaakt van bestaande wegen, die vervolgens werden aangepast aan de Franse standaarden (o.a. vier meter brede verharde strook op verhoogde baan, beplanting met bomen aan weerszijden en aan de buitenzijde een sloot of greppel). De weg volgde de dijken en oeverwallen langs kanalen en rivieren. Sommige bochtige tracés werden afgesneden door 'coupures' (zoals de Amsterdamsestraatweg en tussen Lexmond en Vianen en tussen Baambrugge en Abcoude). De weg was vooral bestemd voor personen- en postverkeer (zwaar verkeer was niet toegestaan). Door de opkomst van de spoorwegen degradeerde de weg en bleef het smalle profiel tot in de twintigste eeuw gehandhaafd. De eerste en grootste structurele aanpassing was een verbreding die voortvloeide uit het Rijkswegenplan van 1927 (deels verdwijnen beplanting, bermsloten en jaagpaden). In het herziene Rijkswegenplan van 1932 werd besloten om speciale autosnelwegen buiten de bebouwde kom aan te leggen (A2). Hierdoor werd het doorgaande autoverkeer verbannen van deze weg en zijn verdere verbredingen en doorbraken uitgebleven. De speciale kenmerkende eigenschappen zijn zodoende op veel plaatsen nog bewaard gebleven.

De weg kenmerkt zich door:

- a. veelal een grillig tracé, gebruikmakend van oude dijken en oeverwallen, deels met rechtstanden (aangelegde 'coupures');
- b. de loop van stad naar stad en van dorp naar dorp, door diverse beschermde stads- en dorpsgezichten en door gebieden met een hoge landschappelijke waarde (zelfs Nationale Landschappen);
- c. het smalle profiel, over de gehele lengte goed bewaard gebleven en soms extra smal in dorpen en op dijktracés met bebouwing;
- d. de historische lintbebouwing die vaak pal aan de weg staat (bijvoorbeeld in Jutphaas);
- e. een grote variatie aan functies langs de weg (woningen, boerderijen, landhuizen, tolhuizen, uitspanningen, diverse weggerelateerde functies en bedrijven);
- f. de originele laanbeplanting van een bomenrij ter weerszijden die op diverse plaatsen nog aanwezig is;
- g. kleinschaligheid (slechts op enkele plaatsen aangetast door grootschalige ontwikkelingen);
- h. het onderdeel zijn van de omgeving.

Via Regia

De verbinding van Utrecht naar Rhenen (en verder naar Wageningen en Arnhem) is een van de oudste wegen in ons land en gaat terug op de Via Regia (Koningsweg of Heerweg), een oude handelsweg van Utrecht naar Keulen. De Via Regia bestond zeker al in de 10e eeuw, aangezien de Utrechtse bisschop met enige regelmaat naar Keulen diende te reizen. Bijzonder is de ligging aan de voet van de stuwwal tussen hoog (dekzand) en laag (klei). Hij volgt zoveel mogelijk dezelfde hoogtelijn om niveauverschil te vermijden. Grote delen van de route bestonden uit een dubbelweg: een bovenweg op de zuidflank die door de betere begaanbaarheid de eigenlijke Via Regia is, en de benedenweg, die als kerkweg de dorpen aan de voet van de stuwwal met elkaar verbond. Uiteindelijk werd de benedenweg tussen de dorpen de hoofdweg, dat is nu de N225. De N225 begint tegenwoordig bij Driebergen, waar deze aansluit op de A12. Het stuk Utrecht-Zeist maakt nu deel uit van de N237 (Utrecht-Amersfoort), het deel Zeist-Driebergen staat onder lokaal beheer. De weg heeft sinds de jaren '50 weinig tracéwijzigingen ondergaan en loopt nog dwars door de dorpskernen van Zeist, Driebergen, Doorn, Leersum, Amerongen, Elst en Rhenen. Langs de weg zijn in de 19e eeuw tientallen buitenplaatsen verzeen, die de weg een grandeur gaven die op sommige plaatsen nog aanwezig is. Dankzij de lusttuinen van de villa's en de bosaanplant op de Heuvelrug is en was de weg ook zeer lommerrijk. De weg, én de interlokale trams die er tussen 1879 en 1949 hebben gereden, openden het gebied voor het toerisme. Langs de hele weg verzeen hotels, pensions en uitspanningen, waarvan soms nog restanten herkenbaar zijn. De weg is een van de interessantste in de provincie. Hij kent een rijke geschiedenis als belangrijke verbindingsweg (postkoets en drukste tramroute) en verbindt een grote diversiteit aan landschappen en identiteiten met elkaar (bos, weides, rivier en landgoederen en boerenederzettingen). De weg loopt door de dorpen heen en wordt gekenmerkt door de ligging op de grens van hoog naar laag en door de vele buitenplaatsen, landgoederen en villa's, de bebouwing en de tabaksteelt.

Wegh der Weegen

De Wegh der Weegen (Amersfoortseweg (N237) is in 1653 aangelegd als een classicistische weg op gezamenlijk initiatief van de stad Amersfoort en de Staten van Utrecht. Een comfortabele en bestendige verbinding door de wildernis over de onvruchtbare zandgrond tussen Utrecht en Amersfoort was gewenst. Het is het grootste infrastructurele project uit de zeventiende eeuw in de provincie Utrecht. Architect van de weg was vermoedelijk Jacob van Campen. De elf kilometer kaarsrechte weg tussen de Amersfoortse Galgenberg en de buitenplaats Vollenhoven werd als 'cierlijke weg' aangelegd met een zeer breed profiel met van oorsprong drie rijen bomen aan beide zijden. Dit benadrukte het voorname karakter en de rechte lijn. De weg werd opgedeeld in een

regelmatige vakkenverkaveling (24 vakken van ieder honderd roeden (=376m) breed en diep). De vakken werden afgebakend met wallen beplant met hakhout. Om de gebiedsontwikkeling te kunnen financieren werd de grond ter weerszijden van de weg gratis uitgegeven voor de bouw van buitenplaatsen (met hun overplaatsen op de kavel aan de andere zijde van de weg, zodat er uitzicht was op eigen bezit), in ruil voor de verplichting van het aanleggen van de weg, het beplanten en bewallen en het onderhoud volgens voorwaarden. De kavels werden gescheiden door sorties, voorzien van wallen met beplanting aan beide zijden. De sorties dienden als ontsluitingsweg voor de heide ten noorden en zuiden van de weg, zodat verkeer en schaapskuddes de weg konden oversteken.

Essentieel voor de Wegh der Weegen (Amersfoortseweg) is het symmetrisch-monumentale karakter. De cultuurhistorische kwaliteit ligt vooral in de nog geheel aanwezige verkavelingsritmiek met haakse dwarsassen (sorties) en achterpaden, die rond Huis ter Heide en Soesterberg in de loop der tijd aan weerszijden van de weg naar achteren zijn verlengd en ook in de lanen- en wallenstructuur. Door verbredingen en omleggingen is het monumentale karakter van de weg op diverse plaatsen aangetast, maar tussen Soesterberg en de Stichtse Ronde is de oorspronkelijke structuur nog zichtbaar.

Meer informatie ten aanzien van de buitenplaatsen aan de Amersfoortseweg is te vinden bij het thema Historische Buitenplaatsen en in de Cultuurhistorische Atlas (CHAT).

2.5 Archeologie

De cultuurhistorische waarde van Archeologie ligt met name in:

- a. voor de deelgebieden Utrechtse Heuvelrug, Limes en Dorestad:
 - de samenhang tussen de verschillende archeologische structuren en elementen;
 - de relatie tussen archeologische structuren en elementen en het landschap;
- b. aanvullend voor het deelgebied Limes:
 - de lineaire structuur van de Limes.

Limes

De Limes is de voormalige noordgrens van het Romeinse Rijk. Het betreft de grootste lineaire structuur van Europa, lopend van Roemenië tot in Groot-Brittannië. In de provincie Utrecht volgt de Limes de loop van de Neder-, Kromme en Oude Rijn. De Limes is bovengronds vrijwel nergens zichtbaar. De archeologische resten liggen verborgen in de bodem, veelal onder het grondwaterpeil, waardoor in onze gebieden sprake is van een unieke conservering. Het verhaal van de Limes is zowel het verhaal van de Romeinse soldaten in de forten als het verhaal van de inheemse bevolking daaromheen en de wisselwerking tussen beide groepen. In deze verordening wordt het accent gelegd op de aan de militaire aanwezigheid gerelateerde ruimtelijke structuren:

- a. de grensrivier, met scheepswrakken (in de voormalige bedding), waterwerken en archeologisch waardevolle geulopvullingen;
- b. de Limesweg, op de zuidelijke oevers van de Rijn;
- c. forten (castella) met bijbehorende kampdorpen (vici), grafvelden, wachttorens en waterwerken;
- d. een zone langs en op korte afstand van de Romeinse Rijn en Limesweg met daarin (het mogelijk voorkomen van), (water)wegen, (semi-militaire) nederzettingen, religieuze centra, grafvelden en aanverwante monumenten.

Utrechtse Heuvelrug

De Utrechtse Heuvelrug is 150.000 jaar geleden ontstaan tijdens de voorlaatste ijstijd, het Saalien. Het stuwwallenlandschap bezit een grote diversiteit aan archeologische waarden uit verschillende perioden, van de Steentijd tot de Tweede Wereldoorlog. Juist de stapeling van tijdlagen maakt de Utrechtse Heuvelrug zo bijzonder. Deze is het sterkst op de zuidelijke flanken. Op deze gradiënt (overgangszone naar de lagere kleigronden) bevinden zich diverse concentraties van prehistorische grafheuvels, celtic fields en vroegmiddeleeuwse grafvelden. Ook treffen we hier nederzettingsterreinen uit de Brons- en IJzertijd aan als voorlopers van de middeleeuwse esdorpen met hun bouwgronden (engen), alsmede middeleeuwse wegenpatronen en tabaksvelden uit de Nieuwe Tijd.

De belangrijkste bekende archeologische locaties op de Heuvelrug zijn:

- a. Kwintelooyen (Steentijd);
- b. Celtic fields, grafheuvels en nederzettingen (met name Brons- en IJzertijd);
- c. Merovingisch grafveld Rhenen en Oud-Leusden (Vroege Middeleeuwen);
- d. Plantage Willem III (tabakscultuur, Nieuwe Tijd);
- e. Grebbeberg, Kamp Amersfoort, Vliegbasis Soesterberg (Tweede Wereldoorlog).

Dorestad

Dorestad geniet internationale bekendheid als icoon van Europese handel en is een strategisch belangrijke plaats geweest, onder andere in de strijd tussen Friezen en Franken. De bloeitijd van Dorestad als handelsnederzetting lag in de achtste en het begin van de negende eeuw. In de tweede helft van de negende eeuw had Dorestad ernstig te lijden onder expedities van (Deense) Vikingen. In 863 werd de nederzetting grotendeels verwoest. Wederopbouw bleef uit. Het agrarische deel van de nederzetting is waarschijnlijk voort blijven bestaan, getuige de melding van 'villa Wic' in historische bronnen uit het jaar 948. Dorestad lag voor een deel ter plaatse van het huidige Wijk bij Duurstede. De langgerekte nederzetting ontstond langs de oever van Kromme Rijn en Lek. De Kromme Rijn verlegde haar loop vanaf de achtste tot de twaalfde eeuw steeds verder naar het (noord)oosten,

waardoor een nieuwe strook drassig land ontstond tussen de bewoning en de rivier. De belangrijkste bekende archeologische locaties zijn:

- a. handelskwartier met haven;
- b. bestuurlijk centrum;
- c. kerk en grafveld;
- d. agrarische zone met boerderijen.

Landschap Eemland

Voor het landschap Eemland willen we de volgende kernkwaliteiten behouden:

- a. extreme openheid;
- b. slagenverkaveling;
- c. veenweidekarakter;
- d. historie van de Zuiderzee;
- e. Grebbelinie;
- f. overgangsgebieden (bij Eemnes, Soest en Amersfoort).

Deze kernkwaliteiten hebben in de verschillende deelgebieden van Eemland verschillende accenten. Een uitgebreide beschrijving en handvatten voor het omgaan met de kernkwaliteiten hebben we opgenomen in de [Kwaliteitsgids voor de Utrechtse Landschappen](#).

Bij ontwikkelingen in het landschap van Eemland vinden we het vooral van belang dat de open ruimte behouden wordt. Dit betekent behoud van een continue open ruimte langs de Eem, van Randmeer tot Amersfoort. Bij ontwikkelingen kan de openheid versterkt worden door verplaatsing van bebouwing, begroeiing of andere opgaande elementen. Nieuwe bebouwing vestigt zich bij voorkeur in randzones of in bestaande linten, waarbij deze laatste wel transparant blijven.

Landschap Gelderse Vallei

Voor het landschap Gelderse Vallei willen we de volgende kernkwaliteiten behouden:

- a. rijk gevarieerde kleinschaligheid;
- b. stelsel van beken, griften en kanalen;
- c. Grebbelinie.
- d. Overgang van Vallei naar stuwwal (luwe Flank).

Deze kernkwaliteiten hebben in de verschillende deelgebieden van de Gelderse Vallei verschillende accenten. Een uitgebreide beschrijving en handvatten voor het omgaan met de kernkwaliteiten hebben we opgenomen in de [Kwaliteitsgids voor de Utrechtse Landschappen](#). De Grebbelinie maakt ook deel uit van de Cultuurhistorische hoofdstructuur, zie hiervoor het artikel Cultuurhistorische hoofdstructuur.

Bij ontwikkelingen in het landschap van de Gelderse Vallei vinden we het vooral van belang dat de kleinschaligheid, die dit landschap zo aantrekkelijk maakt behouden blijft. In het verleden zijn al veel kleinschalige landschapselementen verdwenen, waardoor ruimten groter zijn geworden. Ze hebben hun functie verloren en zijn verwijderd. Daarnaast vragen wij aandacht voor het waarborgen en ontwikkelen van de contrasten in de te onderscheiden deelgebieden van de Gelderse Vallei.

Landschap Groene Hart

Voor het landschap Groene Hart willen we de volgende kernkwaliteiten behouden:

- a. openheid;
- b. (veen)weidekarakter (incl. strokenverkaveling, lintbebouwing, etc.);
- c. landschappelijke diversiteit;
- d. rust & stilte.

Deze kernkwaliteiten zijn benoemd in de Voorloper Groene Hart. De kernkwaliteiten hebben in de verschillende deelgebieden van het Groene Hart verschillende accenten. Een uitgebreide beschrijving en handvatten voor het omgaan met de kernkwaliteiten hebben we opgenomen in de [Kwaliteitsgids voor de Utrechtse Landschappen](#). In het Groene Hart liggen agrarische cultuurlandschappen die deel uit maken van de Cultuurhistorische hoofdstructuur, zie hiervoor het artikel Cultuurhistorische hoofdstructuur.

Bij ontwikkelingen in het landschap van het Groene Hart staat het bevorderen van de diversiteit op het schaalniveau van de verschillende typen landschap centraal. Daarbij worden de kernkwaliteiten gerespecteerd en benut te worden om de contrasten tussen de verschillende typen landschap te behouden. Enkel en alleen het accent leggen op rust en stilte doet geen recht aan het Groene Hart. Het waarborgen van rust vraagt ook het bieden van ruimte voor vormen van dynamiek. Daarbij ligt de focus op het vergroten van de contrasten in rust en dynamiek tussen de agrarische landschappen van de velden en de dynamische landschappen van de oude stroomruggen. De provincie vraagt dus zorgvuldig om te gaan met de open, lege ruimte en de dynamiek te concentreren in de 'zones'.

Landschap Rivierengebied

Voor het landschap Rivierengebied willen we de volgende kernkwaliteiten behouden:

- a. schaalcontrast van zeer open naar besloten;
- b. samenhangend stelsel van rivier - uiterwaard - oeverwal - kom;
- c. samenhangend stelsel van hoge stuwwal - flank - kwelzone - oeverwal – rivier;
- d. de Kromme Rijn als vesting en vestiging.

Deze kernkwaliteiten hebben in de verschillende deelgebieden van Rivierengebied verschillende accenten. Een uitgebreide beschrijving en handvatten voor het omgaan met de kernkwaliteiten hebben we opgenomen in de [Kwaliteitsgids voor de Utrechtse Landschappen](#).

Bij ontwikkelingen in het landschap van het Rivierengebied staat het waarborgen en ontwikkelen van de eigen identiteiten van de vijf deelgebieden centraal. Dit richt zich zowel op het goed tot uiting komen van de

karacteristieke kenmerken langs de centrale ruggengraat, als van de geleidelijke overgangen tussen de deelgebieden.

Landschap Utrechtse Heuvelrug

Voor het landschap Utrechtse Heuvelrug willen we de volgende kernkwaliteiten behouden:

- a. robuuste eenheid;
- b. reliëfbeleving;
- c. extreme historische gelaagdheid.

Deze kernkwaliteiten hebben in de verschillende deelgebieden van Utrechtse Heuvelrug verschillende accenten. Een uitgebreide beschrijving en handvatten voor het omgaan met de kernkwaliteiten hebben we opgenomen in de [Kwaliteitsgids voor de Utrechtse Landschappen](#). Op de Utrechtse Heuvelrug ligt een agrarisch cultuurlandschap dat deel uit maken van de Cultuurhistorische hoofdstructuur, zie hiervoor het artikel Cultuurhistorie.

Bij ontwikkelingen in het landschap van de Utrechtse Heuvelrug vragen we aandacht voor het in stand houden van het reliëf en voor het in stand houden van het samenhangend boscomplex. Vanwege het reliëf en de overige kwaliteiten van de Heuvelrug willen we in dit gebied geen grootschalige ontgrondingen. Kleinschalige ontgrondingen voor natuurontwikkeling of recreatieve ontwikkeling zijn welmogelijk, mits geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de kwaliteiten.

Luchtvaartterrein

De provincie Utrecht beschikt over afwisselende landschappen - met daarin de historisch waardevolle steden Utrecht en Amersfoort - en andere karakteristieke grotere en kleinere steden en dorpen. Het landelijk gebied kenmerkt zich door uitgestrekte veenweidegebieden, plassen, bossen op de Heuvelrug, het halfopen landschap van de Gelderse Vallei, het Kromme Rijngebied en het rivierenlandschap. Op het gebied van landschap, wonen, werken, voorzieningen en historie kent onze provincie unieke kenmerken en kwaliteiten. Het spanningsveld tussen ruimte voor wonen, werken en infrastructuur ten opzichte van ruimte voor natuur, landschap en groen rond de stad en voor de uitoefening van agrarische functies is kenmerkend voor de provincie Utrecht. Meer dan in welke provincie dan ook is het verdelen en toewijzen van schaarse ruimte één van de belangrijkste onderwerpen in het provinciaal beleid. Dit maakt ook dat er in de provincie Utrecht nauwelijks ruimte is voor luchtvaartterreinen. De enorme ruimtelijke claim van de vliegbasis Soesterberg is mede de oorzaak geweest van de sluiting ervan.

Algemene uitgangspunten

In het afwegingskader duurzaamheid wordt er een integrale afweging gemaakt tussen de belangen "People, Planet en Profit" en de effecten die een beleid heeft op volgende generaties en elders op de wereld. Aanvragen voor luchthavenbesluiten en luchthavenregelingen, die hinder voor de omgeving kunnen opleveren, zullen met name op deze punten beoordeeld worden. Ons streven is de hinder voor de omgeving (mens en dier) zo beperkt mogelijk te houden. Dit betekent dat - indien verzoeken worden gedaan om vliegactiviteiten mogelijk te maken - nut en noodzaak van deze activiteiten moeten worden aangetoond. Met betrekking tot het luchtverkeer wordt een onderscheid gemaakt tussen structureel en tijdelijk en uitzonderlijk gebruik: tot en met twaalf vliegdagen per jaar is er sprake van tijdelijk en uitzonderlijk gebruik. Hierop zijn de [beleidsregels](#) van toepassing. Vanaf dertien vliegdagen per jaar is er sprake van een structureel gebruik van een terrein.

Gemotoriseerd luchtverkeer met een structureel karakter.

In een aantal gebieden in de provincie Utrecht is het niet wenselijk dat er verstoring optreedt door opstijgend en dalend gemotoriseerd luchtverkeer. Gezien de effecten van gemotoriseerde luchtvaart zullen in alle gevallen de kwaliteiten stilte en rust, worden aangetast.

Nieuwe initiatieven ten aanzien van structureel helikopterverkeer en gemotoriseerde kleine en recreatieve luchtvaart in stiltegebieden, het natuurnetwerk Nederland (NNN), de Groene contour, ganzenrustgebieden en weidevogelkerngebieden zijn niet toegestaan. Voor ganzenrustgebieden en weidevogelkerngebieden geldt dit uitsluitend voor de gevoelige periode (wintermaanden, resp. broedseizoen). Rondom deze gebieden wordt een bufferzone van 2 km aangehouden. Binnen deze bufferzone is gemotoriseerd landen en opstijgen uitsluitend toegestaan als de aanvrager voor de aanwijzing van een terrein als luchtvaartterrein voldoende heeft aangetoond dat dit geen invloed heeft op het gevoelige gebied (het zogenaamde nee, tenzij regime). Ook moet er voldaan worden aan de eisen van de Natuurwetgeving en het daarop gebaseerde provinciale beleid.

Om het milieu te beschermen, en hinder en gevaar zoveel mogelijk te voorkomen, worden eisen gesteld aan de locatie en het gebruik van nieuwe luchtvaartterreinen, specifiek private, bedrijfsgebonden of commerciële luchtvaartterreinen. Hoofdpriincipe is dat de provincie geen nieuwe luchtvaartterreinen wil nabij woningen en andere geluidgevoelige bestemmingen (te weten onderwijsgebouwen, ziekenhuizen en verpleeghuizen, verzorgingstehuizen, psychiatrische inrichtingen en kinderdagverblijven) in verband met geluidsoverlast. De belangrijkste eisen die de provincie stelt aan locatie en het gebruik van een nieuw luchtvaartterrein zijn:

1. bij het voorgenomen gebruik mogen er geen woningen en andere geluidgevoelige bestemmingen (komen te) liggen binnen de 48 dB Lden geluidscontour;
2. een nieuw luchtvaartterrein dient minimaal 500 meter afstand tot de dichtstbijzijnde woning of andere geluidgevoelige bestemming aan te houden;
3. bij het voorgenomen besluit mogen er geen kwetsbare objecten liggen binnen de 10-6 Externe veiligheidscontour (komen te) liggen.

Als de 48 dB Lden contour buiten de 500 meter lijn ligt dan geldt die 500 meter lijn uiteraard als grens voor geluidgevoelige bestemmingen. Geluid wordt bij luchtvaartterreinen uitgedrukt in dB Lden-contouren. Deze contour is een jaargemiddelde en kan pas worden gehandhaafd na afloop van dat jaar. Zeker bij kleinere luchtvaartterreinen zijn Lden-contouren voor de burger onvoorspelbaar. In andere rechtsgebieden, met name de ruimtelijke ordening zijn afstandsgrenzen gebruikelijk. Een afstand van minimaal 500 meter biedt ook voldoende bescherming aan de omwonenden tegen geluidhinder door pieklawaai. Een geluidniveau van 48 dB Lden komt overeen met 10% ernstig gehinderden. Dit wil zeggen dat bij een geluidsbelasting van 48 dB Lden vliegtuiglawaai 10 % van de mensen aangeeft ernstig gehinderd te zijn. De provincie is van mening dat het accepteren van meer dan 10 % ernstig gehinderden niet past binnen haar omgevingsdoelstellingen.

Van de afstandseis van 500 meter kan alleen worden afgeweken indien de aanvrager aantoont dat de beoogde luchtvaartactiviteiten geen negatieve effecten hebben op de leefomgevingskwaliteit van de woningen en de andere geluidgevoelige bestemmingen. Hierbij zal onder meer worden getoetst aan de optredende piekniveaus op woningen en andere geluidgevoelige bestemmingen. Daarnaast wordt het cumulatieve effect van de beoogde vliegactiviteit meegewogen.

Met deze afstand kan worden voldaan aan het uitgangspunt van de Omgevingswet dat stelt dat voor piekgeluid een maximale belasting van 65 dB (A) L_{max} in de avond (19:00-23:00 uur) en 70 dB(A) gedurende de dagperiode (7.00 – 19.00 uur) aanvaardbaar is.

Het landen en opstijgen tijdens de nachtperiode is in de provincie Utrecht niet toegestaan. Dit geldt overigens niet voor traumavluchten.

De aanvrager voor de luchtvaartactiviteiten zal berekeningen van de geluidseffecten en de effecten op externe veiligheid dienen te overleggen zoals opgenomen in het Besluit burgerluchthavens. Op basis daarvan kan getoetst worden aan dit beleidskader

Positie trauma-, politie-, brandweer en SAR-helikopter.

Indien gemotoriseerde luchtvaartuigen, zoals helikopters of RPAS (drones) worden ingezet in het kader van uitvoering van een wettelijke taak of bij spoedeisende hulpverlening, dan is het noodzakelijk dat zij op elk terrein mogen landen of opstijgen. Het gaat hierbij om vluchten ten behoeve van de spoedeisende medische hulpvluchten (HEMS), Search and Rescue (SAR)-vluchten en politievluchten. Om die reden vallen deze activiteiten niet onder het verbod om te landen op of op te stijgen van een niet aangewezen luchtvaartterrein. Permanente stationering van dergelijke luchtvaartuigen dient wel te geschieden op een luchtvaartterrein met een luchthavenbesluit of -regeling.

Bij luchtvaartterreinen met uitsluitend een maatschappelijke of nutsfunctie (bijvoorbeeld bij ziekenhuizen) wordt het publieke belang nadrukkelijk meegewogen. Ook hierbij zal worden getoetst of de omgevingskwaliteit niet óf zo min mogelijk wordt belast met de aanwezigheid van de luchtvaartterrein.

Bijlage XVIII Toegelaten borden, spandoeken, vlaggen, informatiezuilen en vergelijkbare objecten

Deze bijlage heeft betrekking op verschillende categorieën borden, spandoeken, vlaggen, informatiezuilen en vergelijkbare objecten, te weten: permanente, tijdelijke en bijzondere.

Permanente borden spandoeken, vlaggen, informatiezuilen en vergelijkbare objecten

A. Toegelaten borden, spandoeken en vlaggen bij een bedrijfsgebouw of tankstation

- a. Borden en spandoeken tegen de gevel zijn toegestaan, op het dak niet.
- b. Bij een bedrijfsgebouw of tankstation worden alleen borden, spandoeken en vlaggen geplaatst en behouden die betrekking hebben op een beroep, bedrijf of dienst, uitgeoefend in dat gebouw in overeenstemming met het omgevingsplan.
- c. Borden, spandoeken en vlaggen worden alleen geplaatst en behouden in het gebied tussen het hoofdgebouw en de openbare weg.
- d. Het aantal en de omvang van borden, spandoeken en vlaggen op een perceel is maximaal:
 1. één vrijstaand bord in de directe nabijheid van het gebouw aan de zijde van de weg met een oppervlak van 2,5 m²;
 2. maximaal één permanent bord voor de verkoop van agrarische producten;
 3. in totaal 9m² aan borden en spandoeken plat tegen de gevel bij tankstations;
 4. een dakrandbord rondom de overkapping van de brandstofpompen;
 5. twee borden in de directe nabijheid van de inrit met een oppervlak van in totaal 2,5 m²; en
 6. vier vlaggen voor of tegen het gebouw met een oppervlak van ieder maximaal 6 m².
- e. Het permanente bord voor de verkoop van agrarische producten heeft een maximaal oppervlakte van 2,5 m², een lengte van maximaal 2 meter en een hoogte van maximaal 2,5 meter boven maaiveld.
- f. Een dakrandbord heeft een hoogte van maximaal 1,5 meter en bevat alleen het logo van de brandstofleverancier.
- g. Borden bij de inrit hebben een hoogte van maximaal 1,5 meter boven maaiveld.
- h. In afwijking van het tweede en vijfde lid heeft het brandstofprijzenbord een breedte van maximaal 2 meter en een hoogte van maximaal 7,5 meter boven maaiveld.

Tijdelijke borden spandoeken, vlaggen, informatiezuilen en vergelijkbare objecten

B. Toegelaten borden en spandoeken voor de koop, huur of verpachting van een zaak

- a. In aanvulling op onderdeel A, kunnen maximaal één bord en één spandoek worden geplaatst en behouden die betrekking hebben op de koop, huur of verpachting van de woning of het bedrijfspand op het betreffende erf of bouwperceel.
- b. Het bord of spandoek heeft een oppervlakte van maximaal 2,5 m², een lengte van maximaal 2 meter en een hoogte van maximaal 2,5 meter boven maaiveld.
- c. Het bord of spandoek wordt niet verlicht.
- d. Het bord of spandoek wordt verwijderd zodra de woning of het bedrijfspand is verkocht, verhuurd of verpacht.

C. Toegelaten borden bij projecten

- a. Bij een project worden alleen borden geplaatst en behouden die betrekking hebben op een woningbouwlocatie, wegwerkzaamheden of een bouwwerk, waterwerk of natuurontwikkelingsproject.
- b. Er worden maximaal twee informatieborden geplaatst.
- c. Een bord langs een autosnelweg heeft een oppervlakte van maximaal 28m² en een lengte van maximaal 7meter in één richting en een hoogte van maximaal 6meter boven maaiveld.
- d. Bij overige wegen heeft het bord een oppervlakte van maximaal 6m², een lengte van maximaal 3meter en een hoogte van maximaal 5meter boven maaiveld.
- e. Alleen borden langs een autosnelweg worden verlicht.
- f. Borden worden verwijderd zodra het project is gerealiseerd.

D. Toegelaten borden, spandoeken en vlaggen voor de verkoop van agrarische producten

- a. In aanvulling op onderdeel A kunnen voor de verkoop van agrarische producten de volgende borden, spandoeken en vlaggen worden geplaatst en behouden in de directe omgeving van het verkooppunt:
 1. maximaal twee seizoens- en perceelsgebonden borden en spandoeken;
 2. en maximaal twee seizoens- en perceelsgebonden vlaggen voor de tijdelijke verkoop van agrarische volleggrondsproducten op het oogstperceel.
- b. De seizoen- en perceelsgebonden borden, spandoeken en vlaggen worden maximaal één week voor de aanvang van de oogst geplaatst en binnen één week na afloop weer verwijderd.
- c. De seizoen- en perceelsgebonden borden en spandoeken hebben een oppervlakte van maximaal 2,5 m², een lengte van maximaal 1,5 meter en een hoogte van maximaal 2,5 meter boven maaiveld.
- d. De seizoen- en perceelsgebonden vlaggen hebben een oppervlakte van maximaal 2,5 m².
- e. Het permanente bord en de seizoen- en perceelsgebonden borden, spandoeken en vlaggen worden niet verlicht.

E. Toegelaten borden, spandoeken, vlaggen en vergelijkbare objecten voor openbare wedstrijden, manifestaties, evenementen of tentoonstellingen

- a. In de openbare ruimte worden alleen borden, spandoeken en vlaggen geplaatst en behouden die betrekking hebben op een openbare wedstrijd, manifestatie, evenement of tentoonstelling.
- b. De borden, spandoeken en vlaggen worden maximaal drie weken vooraf geplaatst en uiterlijk drie dagen na afloop verwijderd.
- c. De borden, spandoeken en vlaggen worden niet gebruikt voor de gebruikelijke commerciële uitoefening van een beroep, bedrijf of dienst.
- d. Er worden maximaal twee borden of spandoeken en maximaal vier vlaggen op de betreffende locatie geplaatst.
- e. Bij in de directe omgeving aanwezige autowegen worden maximaal twee borden of vlaggen geplaatst.
- f. De borden, spandoeken en vlaggen worden niet verlicht.

Bijzondere borden spandoeken, vlaggen, informatiezuilen en vergelijkbare objecten

F. Toegelaten borden voor duurzame energie

- a. Voor informatie over terreinen, die specifiek gebruikt worden voor het opwekken van duurzame energie, worden alleen de volgende borden geplaatst en behouden:
 1. maximaal één inritbord en maximaal één bord tegen de gevel van een gebouw; en
 2. maximaal één vrijstaand informatiebord, als het terrein een oppervlakte heeft van 1 ha of meer.
- b. Het inritbord heeft een oppervlakte van maximaal 2,5 m² en een hoogte van maximaal 1,5 meter boven maaiveld.
- c. Het bord tegen de gevel van een gebouw heeft een oppervlakte van maximaal 2,5 m².
- d. Het informatiebord op een terrein van 1 hectare of meer heeft een oppervlakte van maximaal 12,00 m².
- e. De informatie op de borden bestaat voor maximaal 5% uit reclame.
- f. Er wordt op windmolens alleen merknaam of logo geplaatst op de gondel.
- g. De borden en de gondel worden niet verlicht.

G. Toegelaten borden voor aankondigingen op rotondes

- a. Bij een rotonde worden alleen borden geplaatst en behouden door de wegbeheerder om aan te geven dat het onderhoud van de rotonde is gesponsord.
- b. Er worden maximaal twee borden op een rotonde geplaatst.
- c. Een bord op een rotonde heeft een lengte van maximaal 1 meter en een hoogte van maximaal 0,7 meter boven maaiveld.
- d. De borden op een rotonde worden niet verlicht.

H. Toegelaten borden, spandoeken, vlaggen en vergelijkbare objecten voor aankondigingen bij sportvelden en sportterreinen

- a. Bij een sportveld of sportterrein worden alleen borden, spandoeken, vlaggen en vergelijkbare objecten geplaatst en behouden als het sportveld of sportterrein is opgenomen in het omgevingsplan.
- b. Van borden, spandoeken en vergelijkbare objecten, anders dan borden en spandoeken bij het clubgebouw, is het opschrift of de afbeelding gericht naar het sportveld of sportterrein.
- c. Het sportterrein is omgeven door een afschermdende beplantingsstrook.
- d. Het bord, spandoek of vergelijkbaar object heeft een hoogte van maximaal 2 meter boven maaiveld.
- e. Borden en spandoeken worden plat tegen de gevel van een clubgebouw geplaatst, of één bord wordt direct voor het clubgebouw of de directe omgeving van de inrit geplaatst.
- f. De oppervlakte van een bord dat direct voor het clubgebouw wordt geplaatst is maximaal 2,5 m².
- g. Een bord bij een inrit van een clubgebouw heeft een oppervlakte van maximaal 2,5 m² en een hoogte van maximaal 1,5 meter boven maaiveld.
- h. Er worden maximaal vier vlaggen voor of tegen het clubgebouw geplaatst, met een oppervlakte van maximaal 6 m².

I. Toegelaten borden voor het uiten van gedachten en gevoelens

- a. Bij een erf in de nabijheid van een gebouw worden alleen borden geplaatst en behouden die dienen tot het uiten van gedachten en gevoelens als bedoeld in [artikel 7 van de Grondwet](#).
- b. Er worden maximaal twee borden geplaatst.
- c. De borden bevatten geen bedrijfsreclame.
- d. Een bord heeft een oppervlakte van maximaal 1 m², een lengte van maximaal 1 meter en een hoogte van maximaal 2,5 meter boven het maaiveld.
- e. De borden worden niet verlicht.

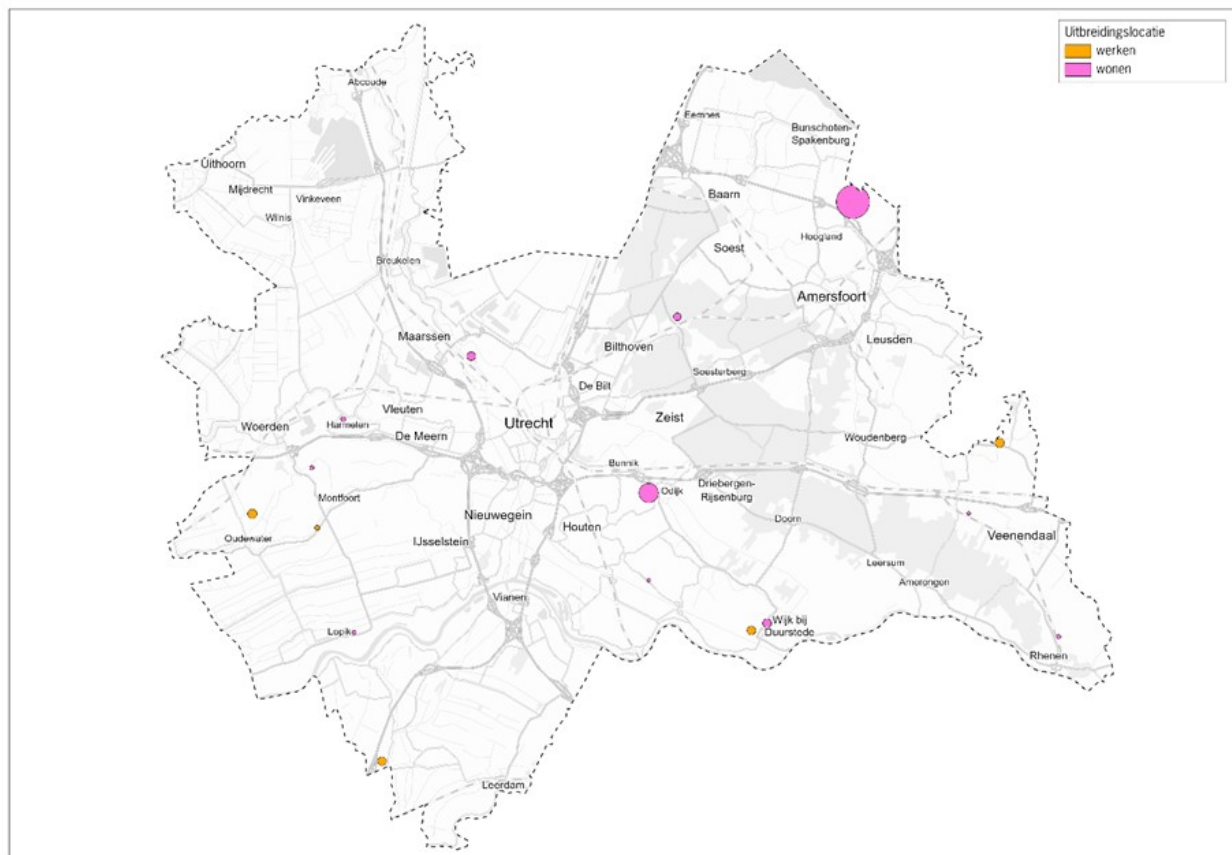
Bijlage XIX Wonen en werken

	Uitbreidingslocatie		Toelichting
	<i>Wonen (max. aantal woningen)</i>	<i>Werken (hectares bedrijventerrein netto uitgeefbaar)</i>	
Amersfoort	3.000		Vathorst- west ('Bovenduist')
Baarn			
Bunschoten			
Eemnes			
Leusden			
Soest			
Woudenberg			

	Uitbreidingslocatie		Toelichting
	<i>Wonen (max. aantal woningen)</i>	<i>Werken (hectares bedrijventerrein netto uitgeefbaar)</i>	
Renswoude		3	Groot Overeem II
Rhenen	75		
Veenendaal			

	Uitbreidingslocatie		Toelichting
	<i>Wonen (max. aantal woningen)</i>	<i>Werken (hectares bedrijventerrein netto uitgeefbaar)</i>	
Bunnik	850		Odijk-west
De Bilt			
De Ronde Venen			
Houten	270		250 Eiland van Schalkwijk 20 't Goy
Lopik	40		Lopik-oost
Montfoort	80	1	Wonen: Sportvelden Linschoten; werken Heeswijk Oost.
Oudewater		3	Tappersheul
Nieuwegein			
Stichtse Vecht	PM		Daalseweide (Maarssen)
Utrecht	PM		Daalseweide/sportpark Zuilen
Utrechtse Heuvelrug	50		Ten noorden van Overberg
Vijfheerenlanden		5	Meerkerk
Wijk bij Duurstede	250	1,6	Wonen: De Geer III; werken: uitbreidingbedrijventerrein Broekweg
Woerden	90		Haanwijk (Harmelen)
IJsselstein			
Zeist	PM		Willem Arntzhoeve/Dennendal (Den Dolder)

Kaart Bijlage XIX Wonen en Werken

DEEL 3 TOELICHTING

Algemene toelichting

Artikel 2.6 van de Omgevingswet schrijft voor dat provinciale staten één omgevingsverordening vaststellen waarin regels over de fysieke leefomgeving worden opgenomen. De omgevingsverordening vervangt de [Interim omgevingsverordening provincie Utrecht](#) (vastgesteld door PS op 10 maart 2021 en op 1 april 2021 inwerking getreden).

De omgevingsverordening bevat instructieregels over taken en bevoegdheden van gemeenten en waterschappen. Daarnaast bevat de omgevingsverordening direct werkende regels. Dit zijn regels die rechtstreeks gelden voor bedrijven, burgers en andere initiatiefnemers bij het uitvoeren van een activiteit. Bijvoorbeeld: vergunningplichten, waarbij op basis van een aanvraag eerst een besluit wordt genomen, gelden voor iedereen. Andere voorbeelden van direct werkende regels zijn de meld- en informatieplichten en de specifieke zorgplichten.

Provinciaal belang

STAD EN LAND GEZOND

PROVINCIAAL BELANG	TOELICHTING
Bevorderen van een gezonde leefomgeving.	De provincie heeft wettelijke / (boven)regionale taken op het gebied van geluid, stilte, luchtkwaliteit, geur en waterkwaliteit. Het betreft het beperken van de milieubelasting vanuit diverse bronnen naar waarden die niet negatief bijdragen aan de gezondheid van onze inwoners.
Bevorderen van een veilige inrichting van de leefomgeving.	De provincie heeft wettelijke / (boven)regionale taken op het gebied van waterveiligheid, externe veiligheid (inclusief regionale brandveiligheid) en verkeersveiligheid op en rond de provinciale infrastructuur.
Versterken van onderlinge relatie tussen 'stad' en 'land'.	De zones rondom de kernen vormen de verbinding tussen het stedelijk en het landelijk gebied. Ze hebben invloed op kwaliteit en uitstraling van de steden en dorpen en van het landelijk gebied. Tegengaan leegstand en verrommeling draagt bij aan vitaliteit van de kern.
Zodanige condities scheppen dat een goede recreatieve structuur wordt behouden en versterkt.	De recreatieve structuur bestaat uit routenetwerken, waterwegen en voorzieningen zoals recreatieterreinen, verblijfsaccommodaties en zwemwater. Het overschrijdt gemeente- en provinciegrenzen. De provincie richt zich op een evenwichtige spreiding van toeristen en recreanten over stad en landelijk gebied, een op de vraag aansluitend aanbod en zorg voor behoud van stilte voor de rustzoekende mens.
Bevorderen van een inclusieve samenleving.	De provincie kan met haar taken voor de fysieke leefomgeving ook voorwaarden scheppen voor een inclusieve samenleving. Bijvoorbeeld op het gebied van openbaar vervoer of de woningbouwprogrammering. Ook kan ze hiermee bijdragen aan sociale samenhang en aan dat iedereen mee kan doen in de maatschappij.

KLIMAATBESTENDIG EN WATERROBUUST

PROVINCIAAL BELANG	TOELICHTING
Bevorderen van een klimaatbestendige leefomgeving.	De aanpak van de door klimaatverandering veroorzaakte wateroverlast, hittestress, overstromingen en droogte is vaak regionaal. Er is ruimte nodig voor afdoende klimaatbestendige ingrepen en regionale afstemming en samenwerking om te komen tot een klimaatadaptieve inrichting van de fysieke leefomgeving.
Ontwikkelen van een robuust en duurzaam bodem- en watersysteem.	De provincie heeft wettelijke taken op het gebied van de bodem- en watersystemen. Toekomstige veranderingen en ontwikkelingen vragen om het behoud van een duurzaam evenwicht tussen benutten en beschermen op provinciaal niveau. Het regionale bodem- en watersysteem is de drager van de bovengrondse ruimtelijke ontwikkelingen. Het systeem stopt niet bij gemeentelijke grenzen en vraagt om regionale keuzes. Waarin de provincie rekening houdt met gebied specifieke belangen en opgaven.
Bevorderen van het afremmen van bodemdaling.	Afremmen van bodemdaling vergt een gemeentegrensoverschrijdende, (boven) regionale aanpak.

DUURZAME ENERGIE

PROVINCIAAL BELANG	TOELICHTING
Bijdragen aan het verminderen van energiegebruik.	De provincie draagt bij aan de inzet op besparing om de impact van de energietransitie te verminderen. Als de energievraag afneemt, wordt de druk op de ruimte voor het realiseren van duurzame energie beperkter.
Bevorderen van en voldoende ruimte bieden aan de realisatie van duurzame energiebronnen.	De realisatie van duurzame energiebronnen vergt een regionale aanpak, omdat de impact veelal verder gaat dan een individuele gemeente. De uitwerking van provinciale (klimaatneutraal in 2040) en nationale ambities voor energietransitie vraagt om regie op provinciaal schaalniveau. Daarnaast zijn wij bevoegd gezag voor het mogelijk maken van een deel van de duurzame energieprojecten.

VITALE STEDEN EN DORPEN

PROVINCIAAL BELANG	TOELICHTING
Bevorderen van binnenstedelijke ontwikkeling.	Binnenstedelijke ontwikkeling, inclusief transformatie, herstructurering en de aanpak van leegstand, heeft bovengemeentelijke aspecten, omdat we te maken hebben met regionale markten voor woon- en werk- en kantoorlocaties. Het gaat daarbij om regionale afstemming en het creëren van een gelijk speelveld in alle gemeenten.
Voldoende ruimte bieden voor het realiseren van een op de behoefte aansluitend aanbod van woningen en woonvoorzieningen.	Er is een regionale woningmarkt die vraagt om regionale programmering en afstemming. Het gaat om een aanbod dat op regionaal niveau in kwantitatieve en kwalitatieve zin is afgestemd op de (toekomstige) behoefte en de vraag van alle woningzoekenden, qua woningtype en woonmilieu en qua betaalbaarheid.
Voldoende ruimte bieden voor het functioneren en versterken van een vitale en innovatieve regionale economie.	De markten voor kantoren en bedrijventerreinen functioneren op regionaal niveau. Dit vraagt om regionale programmering en afstemming. Het gaat om een aanbod dat op regionaal niveau in kwantitatieve en kwalitatieve zin aansluit bij de behoefte.
Voldoende ruimte bieden voor behoud en versterking van een goede retailstructuur.	Een gevarieerd en bereikbaar aanbod van winkels is mede bepalend voor de binnenstedelijke kwaliteit en de typering van woonmilieus. Ontwikkelingen in de ene gemeente kunnen gevolgen hebben voor de retailstructuur in de andere gemeente.

DUURZAAM, GEZOND EN VEILIG BEREIKBAAR

PROVINCIAAL BELANG	TOELICHTING
Zorgdragen voor en voldoende ruimte bieden aan goede, duurzame en veilige bereikbaarheid van woon-, werk- en vrijetijdslocaties.	Mobiliteitssystemen overstijgen veelal het lokale niveau en zelfs het regionale niveau. Het gaat om het zo optimaal en zo duurzaam mogelijk afstemmen van ruimtelijke ontwikkeling en mobiliteit, én het met elkaar verbinden van vraag en aanbod en een verdere integratie van de verschillende vervoerwijzen en netwerken.
Zorgdragen voor instandhouding van de provinciale infrastructuur en een adequaat provinciaal OV-netwerk.	De provincie heeft een verantwoordelijkheid voor provinciale wegen en fietsinfrastructuur, traminfrastructuur en regionaal openbaar vervoer en heeft als decentrale OV-autoriteit een wettelijke verantwoordelijkheid voor de instandhouding van het regionale openbaar vervoer.

LEVEND LANDSCHAP, ERFGOED EN CULTUUR

PROVINCIAAL BELANG	TOELICHTING
Ontwikkelen van kernkwaliteiten van het landschap en behouden van aardkundige waarden.	De landschappen vormen gemeentegrensoverschrijdende structuren en kwaliteiten. Ook voor de natuur zijn de landschappen van groot belang. De aardkundige waarden zijn deel van de landschappelijke kwaliteiten.
Beschermen en benutten van de waarden van de cultuurhistorische hoofdstructuur.	De Cultuurhistorische hoofdstructuur omvat bovengemeentelijke en deels bovenprovinciale structuren waarbij de provincie zorgt voor de eenheid in aanpak van beschermen en benutten.
Beschermen en benutten van de <i>Outstanding Universal Value</i> van UNESCO werelderfgoed.	De provincie heeft een wettelijke taak ervoor te zorgen dat de kernkwaliteiten van de bovengemeentelijke structuren van de Neder-Germaanse Limes, de Nieuwe Hollandse Waterlinie en de Stelling van Amsterdam als (voorlopig) UNESCO Werelderfgoed niet worden aangetast.
Zorgdragen voor een hoogwaardig aanbod cultuur en erfgoed.	De provincie bevordert het restaureren van rijksmonumenten, het beheren van archeologische vondsten (wettelijke taak), het in stand houden van molens en kasteelmusea, het organiseren van festivals, het aanbieden van cultuur- en erfgoededucatie via het onderwijs en het faciliteren van het bibliotheeknetwerk (wettelijke taak).

TOEKOMSTBESTENDIGE NATUUR EN LANDBOUW

PROVINCIAAL BELANG	TOELICHTING
Ontwikkelen en versterken van een robuust netwerk van natuur met hoge kwaliteit, en bevorderen van een betere leefbaarheid.	De provincie heeft een wettelijke taak voor de totstandkoming en instandhouding van het Europees en Nationaal Natuurnetwerk. Beleefbaarheid van en maatschappelijke betrokkenheid bij natuur dragen bij aan draagvlak voor natuur en daarmee aan de bescherming ervan.
Behouden en versterken van de biodiversiteit.	De provincie heeft een wettelijke taak voor het behoud / herstel van een gunstige staat van instandhouding van beschermde en bedreigde soorten en hun leefomgeving, en voor de preventie en beheersing van de introductie en verspreiding van invasieve uitheemse soorten. Daarnaast heeft de provincie zorgplicht voor behouden en versterken biodiversiteit.
Beschermen en ontwikkelen van houtopstanden.	De provincie heeft een wettelijke en bovenregionale taak voor behouden en beschermen houtopstanden. Vanuit het Klimaatakkoord heeft de provincie samen met andere partijen de opdracht tot vergroting van het oppervlak houtopstanden.
Bevorderen van een duurzame en economisch rendabele landbouw.	De agrarische sector beheert ongeveer de helft van het grondgebied in de provincie Utrecht. Het is belangrijk dat de sector economisch vitaal blijft en deze rol kan blijven vervullen. Vanuit het provinciale belang voor gebruik en kwaliteit van het landelijk gebied bieden we mogelijkheden voor een transitie naar een circulaire, natuurinclusieve en klimaatneutrale landbouw (kringloop-landbouw), met behoud van gebiedskwaliteiten en gezonde leefomgeving.

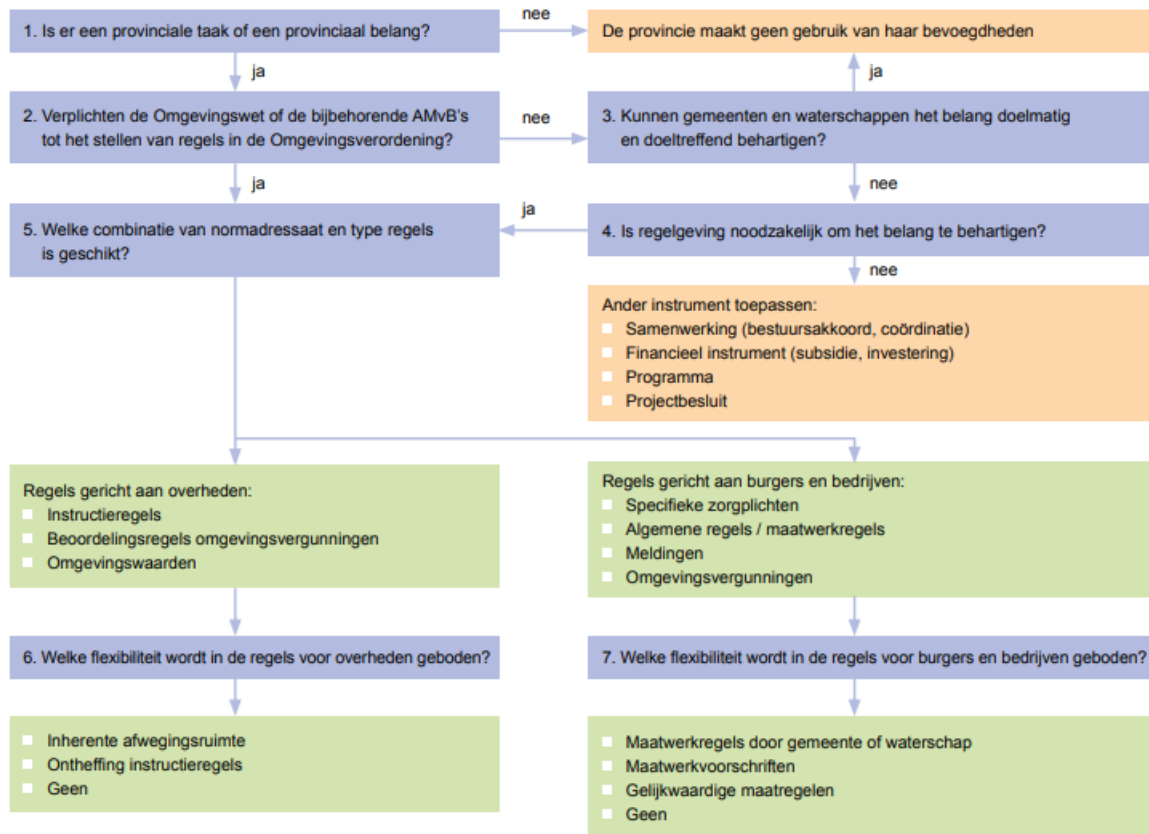
Afwegingskader Omgevingsverordening

Bij het opstellen van de verordening zijn de volgende algemene uitgangspunten gehanteerd:

- bestaande regels worden beleidsneutraal omgezet, tenzij uit de Omgevingsvisie of het [stroomschema afwegingskader](#) (zie hieronder) een andere keuze voortvloeit. Beleidsneutraal betekent niet regelneutraal: de instrumentkeuze en de formulering kunnen veranderen;
- regels worden geformuleerd vanuit het principe 'Ja, mits' in plaats van 'Nee, tenzij';

- de verordening bevat zo min mogelijk regels. Daarvoor wordt het 90-10-principe gehanteerd: regels in de verordening zijn bedoeld om in 90% van de gevallen te voldoen. De overige 10% wordt opgelost met flexibiliteit in de toepassing van de regels (bijvoorbeeld maatwerkvoorschriften);
- regels zijn logisch, eenduidig en samenhangend. De verschillen in systematiek en formulering binnen de huidige regels worden zo veel mogelijk opgelost en de regels zijn op elkaar afgestemd.

STROOMSCHEMA AFWEGINGSKADER

Opbouw Omgevingsverordening

De verordening bestaat uit verschillende hoofdstukken. Een hoofdstuk is onderverdeeld in afdelingen en als het nodig is in paragrafen en sub paragrafen. Hoofdstuk 1 bevat inleidende bepalingen en hoofdstuk 10 bevat bepalingen over uitvoering en procedures. Hoofdstuk 2 t/m 9 regelen de verschillende thema's, zoals water, bodem, mobiliteit, energie, natuur, cultuur, landschap, landbouw, wonen, werken en recreëren.

In de hoofdstukken 2 t/m 9 wordt een bepaalde volgorde aangehouden:

- *omgevingswaarden* (alleen in hoofdstuk 2);
- *instructieregels*: deze richten zich tot gemeenten, waterschappen en gedeputeerde staten. Regels die zich richten tot de faunabeheer- en wildbeheereenheden zijn ook te vinden bij de instructieregels;
- *regels voor iedereen*: deze regels gelden voor iedereen of voor degene die een bepaalde activiteit verricht.

Als de Omgevingswet in werking treedt, komt er ook een nieuw Omgevingsloket. Dat wordt dé centrale plek waar alle digitale informatie over de fysieke leefomgeving in samenhang te vinden is. In het Omgevingsloket kunnen burgers en bedrijven zien wat kan en mag in hun leefomgeving. Aanvragen of meldingen kunnen gedaan worden via dat loket. Dat betekent dat overheden de regels zo moeten opschrijven dat ze zichtbaar worden in de viewer in het Omgevingsloket. Met die geachte in het achterhoofd is binnen de *regels voor iedereen* gewerkt met een bepaalde volgorde:

- oogmerk;
- toepassingsbereik;
- zorgplicht;
- specifieke zorgplicht;
- verbod;
- vrijstelling;
- omgevingsvergunning (het is verboden zonder omgevingsvergunning een activiteit te verrichten);

- vrijstelling vergunningplicht;
- beoordelingsregel omgevingsvergunning;
- specifieke aanvraagvereisten omgevingsvergunning;
- meldplichten (het is verboden zonder melding een activiteit te verrichten);
- specifieke vereisten meldingen;
- specifieke vereisten gegevens en bescheiden (informatieplichten);
- specifieke eis(en).

Toelichting op 1. (hoofdstuk) Algemeen

1.1 (afdeling) Inleidende bepalingen

Toelichting op artikel 1.1 Begripsbepalingen en informatieobjecten

-

Toelichting op artikel 1.2 Meet- en rekenbepalingen

-

Toelichting op artikel 1.3 Reikwijdte verordening

-

Toelichting op artikel 1.4 Schakelbepaling

-

Toelichting op artikel 1.5 Normadressaat

-

Toelichting op artikel 1.6 Ontheffing instructieregel

Gemeenten en waterschappen kunnen bij gedeputeerde staten een ontheffing van een instructieregel aanvragen. Deze is bedoeld voor situaties waarbij de uitoefening van een taak of bevoegdheid onevenredig wordt belemmerd in verhouding tot het belang dat met de regel wordt gediend. Daarvan kan sprake zijn als ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving redelijkerwijs niet waren te voorzien. Een ontheffing kan bijvoorbeeld worden toegepast om ontwikkelingen met behulp van maatwerkoplossingen of innovatieve initiatieven in overeenstemming te brengen met de belangen die met de regel worden beschermd.

Een ontheffing kan bijvoorbeeld ook worden toegepast als er een integrale afweging is gemaakt van provinciale belangen. Bijvoorbeeld als blijkt dat een bepaald plan of project bijdraagt aan een aantal provinciale belangen, maar dat een enkel provinciaal belang een belemmering vormt voor de realisatie van zo'n plan of project ("plussen en minnen-afweging"). Aan de ontheffing kunnen voorschriften worden verbonden om het oorspronkelijk beoogde doel of belang te beschermen waarop de instructieregel betrekking had.

Is er ontheffing verleend van een instructieregel? Dan kan tegen deze ontheffing beroep worden ingesteld. Artikel 16.83 Omgevingswet regelt dat een verleende ontheffing voor de mogelijkheid van beroep deel moet uitmaken van het besluit waarop de ontheffing ziet. Een weigering om een ontheffing te verlenen is zelfstandig appellabel volgens de hoofdregel van de Algemene wet bestuursrecht.

Toelichting op artikel 1.7 Ontheffing voor experimenten of innovatie

Gemeenten en waterschappen kunnen op grond van artikel 1.5 van deze verordening bij gedeputeerde staten een ontheffing van een instructieregel aanvragen. Naast artikel 1.5 biedt artikel 1.7 de mogelijkheid om op een innovatieve manier 'uitnodigingsplanologie' te bedrijven. Hiermee wordt bedoeld: planologie die redeneert vanuit de plek. Dergelijke experimenteerruimte kan helpen bij de transities voor energie, bodemdaling en landbouw. Indien een nieuwe technologie zich aandient, is er ruimte om in pilots met deze technologie te experimenteren. Het gaat onder meer om innovaties op het gebied van opwekken van warmte en warmtetransitie (zoals waterstof, zonnegevels, aquathermie en aardwarmte), mobiliteit, transport en opslag van energie, etc. Dan is een gezamenlijke kaderstelling, als alternatief voor een deel van de regels nodig. Als uitgangspunt voor het gezamenlijk op te stellen kader gelden ook de algemene uitgangspunten over duurzaamheid en omgevingskwaliteit uit de Omgevingsvisie. Het gaat de provincie om dat belangen in een gebied bij elkaar worden gebracht en dat gezamenlijk nagedacht gaat worden over de kwaliteiten van een gebied en wat er voor nodig is om een gebied een goede toekomst te gunnen. De veiligheid voor de omgeving moet worden aangetoond en ook moet aangetoond worden dat er geen nadelig effect is op bodem, water en milieu.

Voor die gebieden waarvoor een gezamenlijk kader is opgesteld, kunnen gedeputeerde staten een ontheffing verlenen op grond van dit artikel. De nieuwe experimenteergebieden worden daarna toegevoegd aan artikel 9.4 Instructieregel ruimte voor experimenten.

Toelichting op artikel 1.8 Hardheidsclausule

Het kan zijn dat een kansrijk plan of project niet gerealiseerd kan worden omdat algemene regels uit deze verordening een belemmering vormen. Gedeputeerde staten kunnen van een algemene regel afwijken als die voor een belanghebbende gevolgen zou hebben die niet in verhouding staan tot het doel dat met de algemene regel wordt nagestreefd. Gedeputeerde staten kunnen dan na integrale weging van de betrokken provinciale belangen een omgevingsvergunning verlenen waarmee wordt afgeweken van die regels. Aan de omgevingsvergunning kunnen voorschriften worden verbonden om het oorspronkelijk beoogde doel of belang waarop de regel betrekking had te beschermen.

Toelichting op artikel 1.9 Wijzigen en intrekken omgevingsvergunning

Soms kan het nodig zijn dat een omgevingsvergunning ambtshalve wordt gewijzigd of ingetrokken. Het belang van een ongewijzigde vergunning weegt dan niet op tegen het belang van wijziging of intrekking. De aanwijzingen

voor de regelgeving bepalen dat de bevoegdheid hiertoe uitdrukkelijk in de verordening wordt geregeld en dat de gronden voor het intrekken of wijzigen van een omgevingsvergunning in de verordening worden gespecificeerd.

1.2 (afdeling) Aanvraagvereisten

Toelichting op artikel 1.10 Aanvraagvereisten ontheffing instructieregels

-

Toelichting op artikel 1.11 Aanvraagvereisten toepassing hardheidsclausule

-

Toelichting op artikel 1.12 Aanvraagvereisten melding of informatieplicht

-

Toelichting op 2. (hoofdstuk) Watersysteem

2.1 (afdeling) Omgevingswaarden en monitoring regionale kering en wateroverlast

2.1.1 (paragraaf) Algemene bepaling omgevingswaarde regionale kering en wateroverlast

Toelichting op artikel 2.1 Oogmerk omgevingswaarde en monitoring regionale kering en wateroverlast

-

2.1.2 (paragraaf) Omgevingswaarde regionale kering en wateroverlast

Toelichting op artikel 2.2 Omgevingswaarde regionale kering

Op grond van artikel 2.13 van de Omgevingswet moeten bij de omgevingsverordening omgevingswaarden worden vastgesteld voor waterkeringen die niet primair zijn en die niet in beheer zijn van het Rijk. De omgevingswaarde is de gemiddelde overschrijdingskans per jaar. De waarde is gebaseerd op de verwachte economische schade die kan optreden als de waterkering faalt. De regionale waterkeringen zijn naar gelang de mogelijk optredende schade in klassen ingedeeld, oplopend van een overschrijdingskans van 1 op 10 per jaar tot een overschrijdingskans van 1 op 1250 per jaar.

Toelichting op artikel 2.3 Omgevingswaarde Slaperdijk

Eerste lid, onder a: De omgevingswaarden van waterkeringen die (ook) een compartimenterende functie hebben, wijken af van de omgevingswaarden van regionale waterkeringen die direct water keren. De Slaperdijk bij Veenendaal heeft een dergelijke compartimenterende functie. Zo heeft de Slaperdijk een belangrijke invloed op het overstromingsverloop bij een doorbraak van de Grebbedijk. De aanwezigheid van de Slaperdijk vertraagt de overstroming van het gebied ten noordwesten van de Grebbedijk en heeft een opstuwende werking ten zuidoosten van de Grebbedijk. Voor de Slaperdijk geldt geen omgevingswaarde in de vorm van een overschrijdingskans, maar hier geldt als omgevingswaarde dat het huidige profiel van de waterkering gehandhaafd moet worden. De belangrijkste overweging daarbij is dat het versterken of verwijderen van de Slaperdijk geen significante invloed heeft op de gevolgschade bij een grootschalige overstroming en dat een dijkversterking bovendien grote gevolgen heeft voor de bestaande belangrijke landschaps-, natuur- en cultuurhistorische (LNC)waarden. De keuze voor het handhaven van het huidig profiel betekent dat de Slaperdijk geen volwaardige waterkerende functie heeft.

Eerste lid, onder b: De belangrijkste functie van de Slaperdijk is de vertragende functie in geval van een doorbraak van de Grebbedijk. Hierbij is het van belang dat ook diverse doorgangen in de Slaperdijk afsluitbaar worden gemaakt. Dat betreft duikers in watergangen en kruisingen met wegen. De belangrijkste is de doorgang in het Valleikanaal bij de Rode Haan. Het ter plaatse afsluiten van de Slaperdijk is onder meer nodig om de benodigde vertraging (van een overstroming) te realiseren. Hierdoor is er in het achterliggende gebied meer tijd voor evacuatie en voorbereidende maatregelen. Ook bestaat de mogelijkheid dat dit achterliggende gebied helemaal droog blijft bij afsluiting. De nadelige gevolgen van een gesloten Slaperdijk zijn beperkt. Toch is het wenselijk dat bij een dreigende overstroming pas tot sluiting van de doorgangen in de Slaperdijk wordt overgegaan na preventieve evacuatie van de overstroombare gebieden van de gemeenten Veenendaal, Wageningen, Rhenen en Ede. De betrokken overheden en instanties zullen dit moeten verwerken in hun rampenbestrijdingsplannen.

Toelichting op artikelen 2.4 t/m 2.7 Omgevingswaarde wateroverlast binnen de bebouwde kom

Op grond van artikel 2.13 van de Omgevingswet moeten bij omgevingsverordening omgevingswaarden worden vastgesteld voor wateroverlast door inundatie (het opzettelijk onder water zetten van gronden) vanuit oppervlaktewater als gevolg van grote hoeveelheden neerslag. Deze omgevingswaarden verschillen afhankelijk van het grondgebruik en zijn gerelateerd aan de economische waarde van landgebruik en de te verwachten schade bij overstroming. De omgevingswaarden drukken de hoogst toelaatbaar geachte kans op overstroming uit ofwel het wenselijk geachte beschermingsniveau. De omgevingswaarden bakenen de zorgplicht af die de waterbeheerder heeft op het vlak van het voorkomen dan wel beperken van ontoelaatbare wateroverlast door inundatie vanuit oppervlaktewater ten gevolge van neerslag. Dit geeft burgers en bedrijven helderheid over het restrisico en hun eigen verantwoordelijkheid over roerende zaken en onroerende zaken. De omgevingswaarden in deze verordening zijn minimumwaarden. Waterschappen mogen, indien zij dit gewenst achten, strengere normen hanteren.

Voor wat betreft de stedelijke kernen is aansluiting gezocht bij het begrip bebouwde kom van een gemeente, zoals bedoeld in artikel 20a van de Wegenverkeerswet 1994. Bij stedelijke uitbreiding schuift hierdoor de norm automatisch op. Omdat de vastgestelde norm een minimumnorm is, is het waterschap vrij om, indien wenselijk, al in de tussentijd (periode tussen feitelijke realisering stedelijke uitbreiding en onherroepelijk besluit tot aanpassing grens bebouwde kom) te anticiperen op de toekomstige 'bebouwingsnorm'. Op deze manier kan het waterschap soepel inspelen op de nieuwe situatie.

Om te bepalen of een overig gebied voldoet aan de omgevingswaarde wordt het zogenaamde maaiveldcriterium gehanteerd. Dat wil zeggen dat een klein gedeelte van het gebied (op perceelniveau) niet aan de omgevingswaarde hoeft te voldoen. Dit betreft terreindelen die per definitie laag liggen en dus al snel onderlopen,

zoals slootkanten en wadi's. Dit maaiveldcriterium geldt niet voor gebied waar feitelijk bebouwing, hoofdinfrastructuur of spoorwegen aanwezig zijn. Uitzonderingen op de omgevingswaarden zijn opgenomen in het delegatiebesluit.

Toelichting op artikelen 2.8 t/m 2.11 Omgevingswaarde wateroverlast buiten de bebouwde kom

Op grond van artikel 2.13 van de Omgevingswet moeten bij omgevingsverordening omgevingswaarden worden vastgesteld voor wateroverlast door inundatie (het opzettelijk onder water zetten van gronden) vanuit oppervlaktewater als gevolg van grote hoeveelheden neerslag. Deze omgevingswaarden verschillen afhankelijk van het grondgebruik en zijn gerelateerd aan de economische waarde van landgebruik en de te verwachten schade bij overstroming. De omgevingswaarden drukken de hoogst toelaatbaar geachte kans op overstroming uit ofwel het wenselijk geachte beschermingsniveau. De omgevingswaarden bakenen de zorgplicht af die de waterbeheerder heeft op het vlak van het voorkomen dan wel beperken van ontoelaatbare wateroverlast door inundatie vanuit oppervlaktewater ten gevolge van neerslag. Dit geeft burgers en bedrijven helderheid over het restrisico en hun eigen verantwoordelijkheid over roerende zaken en onroerende zaken. De omgevingswaarden in deze verordening zijn minimumwaarden. Waterschappen mogen, indien zij dit gewenst achten, strengere normen hanteren. Om te bepalen of een gebied voldoet aan de omgevingswaarde wordt het zogenaamde maaiveldcriterium gehanteerd. Dat wil zeggen dat een klein gedeelte van het gebied (op perceelniveau bezien) niet aan de omgevingswaarde hoeft te voldoen. Dit betreft terreindelen die per definitie laag liggen en dus al snel onderlopen, zoals slootkanten en wadi's. De omgevingswaarden gelden niet voor gebieden met een natuurfunctie of waterbergingsgebieden. Deze gebieden zijn daarom niet opgenomen in het werkingsgebied. Uitzonderingen op de omgevingswaarden zijn opgenomen in het delegatiebesluit.

2.1.3 (paragraaf) Monitoring omgevingswaarde regionale kering en wateroverlast

Toelichting op artikel 2.12 Monitoring omgevingswaarde regionale kering

Aan de regels over activiteiten in deze verordening wordt voldaan door degene die de activiteit verricht. Diegene draagt zorg voor de naleving van de regels over de activiteit. Het waterschap is belast met de uitvoering van de monitoring voor de omgevingswaarden, bedoeld in artikel 2.2 Omgevingswaarde regionale kering en artikel 2.3 Omgevingswaarde Slaperdijk.

Toelichting op artikel 2.13 Monitoring omgevingswaarde wateroverlast

Het waterschap heeft de zorg dat wateroverlast beperkt blijft tot maximaal de gestelde omgevingswaarde. Deze omgevingswaarde kan niet door metingen worden gemonitord, maar moet berekend worden per bergings- of afvoergebied. De manier waarop het waterschap deze berekening uitvoert, is beschreven in een leidraad die door gedeputeerde staten beschikbaar is gesteld of komt in overleg tussen het waterschap en gedeputeerde staten tot stand.

2.2 (afdeling) Instructieregels voor water

2.2.1 (paragraaf) Water bij ontwikkelingen

Toelichting op artikel 2.14 Instructieregel vrijwaringszone regionale waterkeringen

Ontwikkelingen binnen de vrijwaringszone van regionale waterkeringen kunnen invloed hebben op de huidige en/of toekomstige waterkerende functie van de regionale waterkering. Er moet voldoende ruimte overblijven voor versterking of reconstructie van de waterkering. Over het algemeen biedt een vrijwaringszone van 30 meter voldoende ruimte. De exacte maat die van toepassing is op een regionale waterkering is opgenomen in de vastgestelde leggers van de waterbeheerders. In overleg met het waterschap kan bepaald worden welke invloed een ontwikkeling heeft op de waterkerende functie van de regionale kering. De primaire waterkeringen worden door rijksregelingen beschermd.

Toelichting op artikel 2.15 Instructieregel waterbergingsgebied

Het gaat om ruimtelijke ontwikkelingen en het uitvoeren van werken en werkzaamheden die het waterbergend vermogen van het waterbergingsgebied doen verminderen of de waterberging kunnen belemmeren. In ieder geval kan worden gedacht aan verstedelijking, het dempen van watergangen en het ophogen van gronden. Dergelijke ontwikkelingen zijn wel toegestaan indien maatregelen worden getroffen op grond waarvan het waterbergend vermogen en de overstromingsmogelijkheden volledig gehandhaafd blijven. In dat geval is er geen strijd met de waterbergingsfunctie.

Het gaat in dit artikel om ruimtelijke ontwikkelingen en het uitvoeren van werken en werkzaamheden die zorgen voor een vermindering van het waterbergend vermogen van het waterbergingsgebied of de waterberging kunnen belemmeren. In ieder geval kan worden gedacht aan verstedelijking, het dempen van watergangen en het ophogen van gronden. Zulke ontwikkelingen zijn toegestaan als er maatregelen worden getroffen die ervoor zorgen dat het waterbergend vermogen en de overstromingsmogelijkheden volledig gehandhaafd blijven. In dat geval is er geen conflict met de waterbergingsfunctie.

Toelichting op artikel 2.16 Instructieregel overstroombaar gebied

Grote delen van de provincie liggen in overstroombare gebieden van Neder-Rijn, Lek en het Eemmeer. Het is belangrijk dat vitale en kwetsbare objecten, zoals elektriciteitscentrales, ziekenhuizen, woonwijken en

bedrijventerreinen, bestand zijn tegen overstromingen. Voor buitendijkse gebieden geldt dit ook voor individuele woningen en bedrijven. Door een goeddoordachte locatiekeuze en inrichting kunnen de gevolgen van een overstroming flink beperkt worden. Verdere definiëring van de objecten is te vinden in de Handreiking Overstromingsrobuust inrichten. De Handreiking helpt ook om wonen en werken in gebieden met overstromingsrisico's veiliger te maken.

2.2.2 (paragraaf) Zoetwatervoorziening

Toelichting op artikel 2.17 Instructieregel rangorde bij waterschaarste Amsterdam-Rijnkanaal en Lek

In artikel 2.42 lid 2 van de Omgevingswet en artikel 3.14 van het Besluit kwaliteit leefomgeving zijn de regels opgenomen voor de verdeling van het beschikbare water over de maatschappelijke en ecologische behoeften bij waterschaarste of dreigende waterschaarste. In artikel 7.13 van het Besluit kwaliteit leefomgeving is de mogelijkheid opgenomen om in de provinciale verordening de rangorde voor de categorieën, zoals bedoeld in artikel 3.14, eerste lid onder c en d van het Besluit kwaliteit leefomgeving, vast te leggen. Van watertekort is sprake als de vraag naar water vanuit de verschillende maatschappelijke en economische behoeften groter is dan het aanbod. Het gaat daarbij om de beschikbaarheid van voldoende water van die kwaliteit die voor bepaalde behoeften nodig is. Het beheer van de regionale watersystemen is er onder andere op gericht om alle watervragers zoveel mogelijk te voorzien in het benodigde water. In tijden van waterschaarste is dit echter niet meer mogelijk. De gevolgen voor waterverbruikers kunnen aanzienlijk zijn. De rangorde bij waterschaarste biedt helderheid over welke behoeften in een situatie van waterschaarste voorgaan boven andere. Het draagt zo bij aan een slagvaardig en eenduidig optreden van de waterbeheerder in situaties van (dreigende) waterschaarste. In artikel 3.14 van het Besluit kwaliteit leefomgeving is de rangorde bij waterschaarste in 4 categorieën (eerste lid, a t/m d) aangeduid. In de artikelen 2.171 en 2.18 van deze provinciale verordening is de regionale rangorde bij waterschaarste aangegeven voor de categorieën, zoals bedoeld in artikel 3.14, eerste lid onder c en d van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Deze rangorde en het gebruik van de regionale rangorde wordt verder toegelicht in de Toelichting op de wijziging van de Verordening waterhuishouding Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht (2002) en in de Toelichting op de wijziging van de Verordening waterhuishouding Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden (2002).

Toelichting op artikel 2.18 Instructieregel rangorde bij waterschaarste Neder-Rijn

In artikel 2.42, lid 2 van de Omgevingswet en artikel 3.14 van het Besluit kwaliteit leefomgeving zijn de regels opgenomen voor de verdeling van het beschikbare water over de maatschappelijke en ecologische behoeften bij (dreigende) waterschaarste. In artikel 7.13 van het Besluit kwaliteit leefomgeving is de mogelijkheid opgenomen om in de provinciale verordening de rangorde voor de categorieën, zoals bedoeld in artikel 3.14, eerste lid onder c en d van het Besluit kwaliteit leefomgeving, vast te leggen. Van watertekort is sprake als de vraag naar water vanuit de verschillende maatschappelijke en economische behoeften groter is dan het aanbod. Het gaat daarbij om de beschikbaarheid van voldoende water van die kwaliteit die voor bepaalde behoeften nodig is. Het beheer van de regionale watersystemen is er onder andere op gericht om alle watervragers zoveel mogelijk te voorzien in het benodigde water. In tijden van waterschaarste is dit echter niet meer mogelijk. De gevolgen voor waterverbruikers kunnen aanzienlijk zijn. De rangorde bij waterschaarste biedt helderheid over welke behoeften in een situatie van waterschaarste voorgaan boven andere. Het draagt zo bij aan een slagvaardig en eenduidig optreden van de waterbeheerder in situaties van (dreigende) waterschaarste. In artikel 3.14 van het Besluit kwaliteit leefomgeving is de rangorde bij waterschaarste in 4 categorieën (eerste lid, a t/m d) aangeduid. In de artikelen 2.17 en 2.18 van deze provinciale verordening is de regionale rangorde bij waterschaarste aangegeven voor de categorieën, zoals bedoeld in artikel 3.14, eerste lid onder d van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Deze rangorde en het gebruik van de regionale rangorde wordt verder toegelicht in de rapportage Regionale verdringsreeks Valleikanaal en Eem (2010).

2.2.3 (paragraaf) Waterbeheerprogramma

Toelichting op artikel 2.19 Instructieregel inhoud waterbeheerprogramma

De bepalingen in dit hoofdstuk hebben betrekking op de totstandkoming en de inhoud van het Waterbeheerprogramma conform artikel 3.7 Omgevingswet. Het programma bevat een uitwerking van de doelen die de provincie in haar Regionaal Waterprogramma heeft geformuleerd, op de schaal van het waterschap. Het gaat daarbij onder meer om het voorkomen en waar nodig beperken van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste, het beschermen en verbeteren van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen en het vervullen van de maatschappelijke functies door watersystemen. In het Regionaal Waterprogramma wordt ten minste de maatschappelijke functie drinkwater aangewezen, conform artikel 4.4 Besluit kwaliteit leefomgeving. Ook wordt met de uitvoering van het waterbeheerprogramma achteruitgang van de toestand voorkomen, conform artikel 4.15 Besluit kwaliteit leefomgeving. Ook wordt een goed ecologisch potentieel bereikt conform artikel 4.13 Besluit kwaliteit leefomgeving. Het waterbeheerprogramma bevat daarom de concrete maatregelen, de bijbehorende planning en de kosten die nodig zijn om deze maatregelen te realiseren. In het periodiek overleg kunnen alle onderwerpen betreffende het regionaal waterbeheer, het regionale waterplan en het waterbeheerplan aan de orde worden gesteld. Ook de manier waarop het toezicht wordt ingevuld en het maken van afspraken ter evaluatie in het eerstvolgende overleg kunnen hiervan deel uitmaken.

2.2.4 (paragraaf) Legger

Toelichting op artikel 2.20 Instructieregel legger waterstaatswerken

In artikel 2.39 van de Omgevingswet is bepaald dat de beheerder zorgt voor de vaststelling van een legger. In deze legger is omschreven waaraan de ligging, vorm, afmeting en constructie van waterstaatswerken moeten voldoen. In de legger geeft de beheerder aan wat de vereiste en de te handhaven afmetingen zijn van de waterstaatswerken en de daaraan grenzende beschermingszones. De beheerder zorgt ervoor dat de gegevens in de legger actueel blijven. De legger is belangrijk voor de toetsing van de waterstaatswerken aan de voorgeschreven omgevingswaarden. Deze toetsing wordt mogelijk door de gegevens in de legger, waarin de vereiste toestand van de waterstaatswerken is aangegeven, te vergelijken met de feitelijke toestand van de waterstaatswerken. De voorgeschreven omgevingswaarden, zoals bedoeld in artikel 2.2 van deze verordening, de technische leidraad en de voorschriften, zijn leidend voor de gegevens die vastgelegd moeten worden in de legger van de regionale waterkeringen (en ondersteunende kunstwerken). Met behulp van situatietekeningen en lengte- en dwarsprofielen wordt in de legger aangegeven wat de vereiste en de te handhaven afmetingen van de (primaire en regionale) waterkeringen en de daaraan grenzende beschermingszones zijn. Ook moet voor de primaire en regionale waterkeringen het profiel van vrije ruimte worden aangegeven. Het profiel van vrije ruimte is het gebied dat volgens de beheerder nodig is om toekomstige verbeteringen aan de waterkering te kunnen realiseren.

De voorgeschreven omgevingswaarden en de voorschriften met het oog op de bergings- en afvoercapaciteit waarop de regionale wateren moeten zijn ingericht (het voorkomen en tegengaan van wateroverlast), zijn leidend voor de gegevens die vastgelegd moeten worden in de legger van de oppervlaktewaterlichamen en bergingsgebieden. In de legger wordt aangegeven wat de vereiste en de te handhaven afmetingen zijn van de te onderscheiden oppervlaktewaterlichamen of categorieën van oppervlaktewaterlichamen en daaraan grenzende beschermingszones en bergingsgebieden. Dit gebeurt met behulp van situatietekeningen, dwarsprofielen en waar mogelijk met overige gegevens met betrekking tot de bergings- en afvoercapaciteit. Daarnaast is de legger belangrijk voor de ruimtelijke reikwijdte van de verbods- en beheerbepalingen als gevolg van de waterschapsverordening (de werkingssfeer van vergunningen of ontheffingen). De legger op grond van de Omgevingswet moet worden onderscheiden van de legger als bedoeld in artikel 78 van de Waterschapswet (legger voor onderhoudsplichtigen). Indien gewenst kunnen beide leggers in één document worden gecombineerd.

Toelichting op artikel 2.21 Vrijstelling verplichtingen inhoud legger

In artikel 2.39 van de Omgevingswet is een vrijstellingsmogelijkheid opgenomen voor het vermelden van vorm en constructie van waterstaatswerken die zich naar hun aard of functie niet lenen voor het omschrijven van die elementen. Van deze mogelijkheid is in dit artikel gebruik gemaakt voor bergingsgebieden. Deze waterstaatswerken lenen zich niet voor het vastleggen van vorm en constructie. Het vermelden van de ligging van die waterstaatswerken blijft wel verplicht. Dit is noodzakelijk omdat de legger bepalend is voor het toepassingsbereik van de waterschapsverordening.

2.2.4 (paragraaf) Peilbesluit

Toelichting op artikel 2.22 Instructieregel vaststellen peilbesluit

Het algemeen bestuur van het waterschap stelt een of meer peilbesluiten vast voor de oppervlaktewaterlichamen in de gebieden waar het waterschap onder normale omstandigheden de wateraanvoer en waterafvoer kan beheersen.

Artikel 2.23 Instructieregel inhoud peilbesluit

Een peilbesluit moet voldoen aan de rechtszekerheid van de burger aan de ene kant en de benodigde flexibiliteit van het waterschap aan de andere kant. Niet alleen door wisselende weersomstandigheden, maar ook door het streven naar een duurzaam waterbeheer heeft het waterschap behoefte aan flexibiliteit. Grondig onderzoek naar de gevolgen van de in te stellen peilen is noodzakelijk voor een zorgvuldige belangenafweging van het te voeren peilbeheer. Het een en ander moet in de toelichting op het peilbesluit worden verwoord, zoals (in verband met de rechtszekerheid) wat het minimum- en maximumpeil is. Het waterschap heeft een inspanningsverplichting om de in het peilbesluit aangegeven waterstanden te handhaven. De toelichting bij het peilbesluit moet inzicht geven in de verhouding tussen de gekozen oppervlaktewaterstanden ten opzichte van het optimale grond- en oppervlaktewaterregime.

Artikel 2.24 Instructieregel actuele peilbesluiten

In het peilbesluit worden waterstanden of bandbreedten opgenomen waarbinnen de waterstanden onder reguliere omstandigheden kunnen variëren. De waterbeheerder is verantwoordelijk voor een (voor alle functies en belangen) zo optimaal mogelijk peilbeheer. Hij/zij bepaalt de optimale waterstand in het peilbesluit aan de hand van een integrale en transparante afweging tussen de functies en alle bij de waterhuishouding betrokken belangen. Bij het nemen van een peilbesluit is de functie van de betrokken oppervlaktewateren van groot belang. In het licht van die functie moet een afweging plaatsvinden van alle bij de waterhuishouding betrokken belangen. Bij de afweging kunnen belangen betrokken zijn die niet primair door de waterbeheerder worden behartigd.

Het peilbesluit moet zijn afgestemd op de aanwezige functies en belangen in het gebied. Om te bepalen of een peilbesluit actueel is, toetst de beheerder periodiek (ambtelijk) of het peilbesluit nog actueel is. Ook kan een belanghebbende het waterschap verzoeken het peilbesluit te herzien.

Inhoudelijke redenen voor herziening van het peilbesluit kunnen zijn:

1. een structurele wijziging in de grondgebruiksfunctie of een functiewijziging in een gemeentelijk omgevingsplan of provinciale omgevingsvisie;
2. autonome verandering van maaiveldhoogte, vooral in dalingsgevoelige veenbodem;
3. een verandering in de belangenafweging, mede op verzoek van ingelanden;
4. veranderingen in het (technisch) beheer met gevolgen voor het watersysteem.

2.3 (afdeling) Activiteiten in water

2.3.1 (paragraaf) Beheer zwemlocatie

Toelichting op artikel 2.25 Oogmerk beheer zwemlocatie

-

Toelichting op artikel 2.26 Toepassingsbereik beheer zwemlocatie

-

Toelichting op artikel 2.27 Beheer zwemlocatie

Dit artikel gaat over aangewezen zwemlocaties zoals bedoeld in artikel 3.2 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Voor een zwemlocatie moet een locatiehouder bekend te zijn. Vanuit de zorgplichtgedachte is het bieden van gelegenheid tot baden en zwemmen alleen toegestaan als beheer en onderhoud van een zwemwaterlocatie goed is geregeld. Dit is conform de Nota van Toelichting bij het onderdeel Kwaliteit en beheer van zwemlocaties (artikel 3.2 en verder) van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

De provincie wijst een locatie niet aan als een officiële zwemlocatie wanneer een locatiehouder onvoldoende zorg en maatregelen treft voor een veilige en hygiënische zwemlocatie die redelijkerwijs tot diens verantwoordelijkheid kan worden gerekend.

Artikel 3.5 Besluit kwaliteit leefomgeving draagt gedeputeerde staten op om ervoor te zorgen dat er jaarlijks een onderzoek gedaan wordt naar de veiligheid van de zwemlocatie. In de provincie Utrecht delegeert de provincie dit onderzoek (en andere verplichtingen met betrekking tot zwemwater) naar de Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Utrecht. De RUD Utrecht rapporteert haar bevindingen namens de provincie aan de locatiehouder.

Zwemwaterprofielen worden opgesteld door de waterbeheerders van de oppervlaktewateren (Rijkswaterstaat en waterschappen). Zij identificeren mogelijke bronnen die de kwaliteit van het zwemwater negatief beïnvloeden en stellen maatregelen op die deze kwaliteit kunnen verbeteren. Locatiehouders treffen maatregelen als het plaatsen van toiletten, het instellen en handhaven van een verbod voor honden, een verbod tot het voeren van vogels en dergelijke.

Met de maatregelen die in onderdeel e worden genoemd, wordt bedoeld op het plaatsen van voldoende prullenbakken en het legen ervan, het voldoende reinigen van toiletten, het verwijderen van uitwerpselen van vogels en huisdieren, het verwijderen van glas en ander afval, het egaliseren van de strandzone en dergelijke. In onderdeel f wordt gesproken over het onderzoeken van negatieve effecten op de veiligheid en hygiëne van zwemwater. Bij deze negatieve effecten moet gedacht worden aan blauwalg, waterplanten (macrofyten), ratten, glas en ander afval, dode dieren en dergelijke. Ook zwemwaterverontreiniging zoals door teerachtige residuen, glas, plastic, rubber of ander afval zoals bedoeld in artikel 10.21, eerste lid, aanhef en onder c van het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt gemonitord. Zo nodig worden er maatregelen getroffen.

Met onderdeel g wordt bedoeld dat de locatiehouder ervoor zorgt dat bezoekers een toilet kunnen bezoeken. In onderdeel h is vastgelegd dat de locatiehouder drijflijnen aanbrengt die een veilige zwemzone markeren en een confrontatie met surfers, kanoërs, roeiers en dergelijke voorkomen.

Bij onderdeel i wordt bedoeld dat de locatiehouder moet toestaan dat de provincie of de Regionale Uitvoeringsdienst borden op het terrein aanbrengt.

Toelichting bij onderdeel j: Locatiehouder (exploitant) met entreeheffing gericht op het gelegenheid geven tot zwemmen houdt voldoende toezicht op de veiligheid van de zwemmers gedurende de uren dat de zwemlocatie is opengesteld voor het publiek. In het algemeen kan worden gesteld dat indien er sprake is van een vorm van entreeheffing gericht op het gelegenheid geven tot zwemmen, de zwemmer mag verwachten dat er enige voorzieningen ten behoeve van de zwemmer aanwezig zijn zoals schone toiletten, en er door de locatiehouder/exploitant in voldoende mate toezicht op de algemene orde onder het publiek en de veiligheid van de zwemmer wordt uitgeoefend.

Entreeheffing dan wel betaling voor toestemming tot gebruik van de zwemlocatie kan in diverse vormen plaats vinden. Het kan zijn dat er bij een ingang naar de zwemlocatie entreegeld betaald moet worden, parkeergeld betaald moet worden voordat entree naar de zwemlocatie mogelijk is, lidmaatschap of abonnement houderschap verplicht gesteld is, betaald bezoeker of gast van bijvoorbeeld een camping, bungalowpark of recreatieverblijf enz.

"In voldoende mate" toezicht uitoefenen op de veiligheid van de zwemmers, doelt zowel op aantal toezichthouders als op de vereiste vaardigheden waarover deze personen dienen te beschikken zoals zwemmend redden en het verlenen van eerste hulp bij ongevallen (EHBO). Ook hangt in voldoende mate toezicht

uitoefenen af van de maatregelen die zijn getroffen ten aanzien van gevaarlijke situaties in en rond de zwemlocatie en de aanwezigheid van reddingsmateriaal.

Het toezicht zal bij de zwemlocaties in oppervlaktewater - gezien de vaak aanzienlijke omvang en het grote aantal bezoekers op een zonnige dag - doorgaans niet adequaat kunnen geschieden in die zin dat de veiligheid zou kunnen worden gegarandeerd. Het risico van zwemmen blijft bij deze zwemgelegenheden altijd groter dan bij een badinrichting (zwembad). Toezicht houden op zwemmers dient gericht te zijn op het bereiken en behouden van een goed basisbeschermingsniveau. Absolute uitsluiting van risico's is onmogelijk. Het gaat om weloverwogen beheersing van risico's op een acceptabel niveau. De betekenis van het voorschrift "in voldoende mate toezicht" verschilt dan ook per zwemlocatie in oppervlaktewater.

Om die reden worden geen gedetailleerde voorschriften gegeven en wordt alleen de eis gesteld dat toezicht in voldoende mate wordt uitgeoefend. Het is de verantwoording van de locatiehouder/exploitant dit naar eigen inzicht en ervaring te regelen. Hierbij zal hij vooral rekening moeten houden met weersgesteldheid, drukte en type publiek.

Op momenten van een klein aantal zwemmers kan gewerkt worden met aanduidingen (bv vlag) dat er slechts beperkt toezicht op de zwemmers aanwezig is. Er kunnen dan bijvoorbeeld zogenaamde sociale toezichthouders, zoals parkwachters, boswachters of medewerkers van de terreinbeheerder rond de zwemlocatie aanwezig zijn, die ook toezien op de veiligheid van de zwemmers.

Daarnaast dient de exploitant er voor te zorgen dat er een EHBO-post aanwezig is en ook in geval van een calamiteit of een ontruiming de veiligheid van het publiek gewaarborgd blijft.

2.3.2 (paragraaf) Activiteiten met woonschip, vaartuig, ander drijvend voorwerp, haven en aanlegplaats

2.3.2.1 (sub paragraaf) Algemene bepaling woonschip, vaartuig, ander drijvend voorwerp, haven en aanlegplaats

Toelichting op artikel 2.28 Oogmerk woonschip, vaartuig, ander drijvend voorwerp, haven en aanlegplaats

In deze paragraaf worden regels gesteld ten aanzien van de bescherming van het landschap, de natuur, de cultuurhistorische en archeologische waarden (hierna: LNCA-waarden) in de provincie. Bij het verloren gaan van deze waarden moet niet alleen gedacht worden aan grootschalige ingrepen en/of vormen van aantasting. Het gaat juist vooral om kleinschalige vormen van aantasting. Door het groter aantal en hogere frequentie levert dat een sluipend maar daarom niet minder bedreigend proces op. Zeker als het gaat om vele kleine onomkeerbare aantastingen. De belangenafweging is dwingend van karakter en biedt geen ruimte om rekening te houden met andere belangen dan de belangen genoemd in dit artikel.

2.3.2.2 (sub paragraaf) Activiteiten met woonschip

Toelichting op artikel 2.29 Toepassingsbereik woonschip

Deze paragraaf is van toepassing op activiteiten met woonschepen, vaartuigen, andere drijvende voorwerpen, havens en aanlegplaatsen in het landelijk gebied, met uitzondering van een aantal woonarken- en woonschepenparken, en een gedeelte van Recreatieschap Vinkeveense Plassen en Plassenschap Loosdrecht. Als de grens van het toepassingsgebied gelijk is aan de grens tussen land en water kan het voorkomen dat een drijvend voorwerp, vaartuig of woonschip net buiten die grens ligt, maar de oever of kade waaraan ze liggen afgemeerd binnen die grens ligt. De ligging van de oever is in dat geval bepalend. In het hierboven omschreven geval houden we aan dat deze drijvende voorwerpen, vaartuigen en woonschepen onder toepassingsgebied vallen. Als de oever met de aanlegplaats of afmeervoorziening zich buiten de aangegeven grens bevindt, houden we aan dat ook het drijvende voorwerp, vaartuig of woonschip niet onder het toepassingsgebied valt. Bij de provinciegrens kunnen drijvende voorwerpen, vaartuigen en woonschepen in de ene provincie liggen, terwijl de oever en de afmeervoorzieningen zich in een andere provincie bevinden. In die gevallen vormt de provinciegrens een harde grens. Voor het drijvende voorwerp, vaartuig of woonschip geldt de regelgeving van de provincie waar het zich bevindt en voor de afmeervoorzieningen geldt de regelgeving van de andere provincie. Daarom is deze paragraaf niet van toepassing op drijvende voorwerpen, vaartuigen en woonschepen die zich geheel buiten de provinciegrens bevinden, ook niet als de bijbehorende aanlegplaats of afmeervoorziening geheel of gedeeltelijk binnen de provinciegrens ligt. In dat laatste geval is deze paragraaf wél van toepassing op de aanlegplaats of afmeervoorziening.

Toelichting op artikel 2.30 Omgevingsvergunning woonschip

Eerste lid: Dit betreft het verbod om zonder omgevingsvergunning met een woonschip, maar geen woonark, een ligplaats in te nemen, te ankeren, af te meren of op een andere manier een woonschip in het water te plaatsen.

Tweede lid: Dit betreft het verbod om bij een woonschip een aanlegplaats en daarbij horende oever- en afmeervoorzieningen te maken of te hebben. Het gaat over voorzieningen als schuurtjes, houthokken, erfscheidingen en de aanlegsteiger en de meerpalen bij het woonschip. Dit verbod geldt niet voor alle woonschepen. Het verbod geldt voor woonschepen die (a) illegaal zijn afgemeerd, (b) woonschepen waarvoor een omgevingsvergunning met oeverbeleid geldt, en (c) woonschepen waaraan een voorschrift als bedoeld in artikel 2.32, zesde lid, aan de omgevingsvergunning is verbonden.

Toelichting op artikel 2.31 Vrijstelling woonschip

Deze vrijstelling is niet van toepassing op woonschepen waarvoor een omgevingsvergunning geldt met type- of oeverbeleid. Dit beleid vindt zijn basis in artikel 2.32, zevende lid. Het typebeleid houdt in dat er op bepaalde

ligplaatsen alleen varende woonschepen mogen afmeren. Het oeverbeleid houdt in dat er bij bepaalde ligplaatsen (bijvoorbeeld in de uiterwaarden van een rivier) minimale oevervoorzieningen gemaakt mogen worden. De oever moet daar vrij blijven. Het afmeerverbod voor woonschepen geldt op grond van dit artikel niet voor woonschepen die als zodanig in een omgevingsplan zijn aangewezen wanneer dat omgevingsplan voldoet aan artikel 9.4 of wanneer deze woonschepen voldoen aan de maximale maatvoering, bedoeld in artikel 2.32, tweede lid, onder a. Buiten het afmeerverbod valt op grond van dit artikel ook een woonschip dat in een jacht- of bedrijfshaven in gebruik is als verenigingsaccommodatie.

Toelichting op artikel 2.32 Beoordelingsregel omgevingsvergunning woonschip

Eerste lid: Dit lid benoemt de twee mogelijkheden op basis waarvan een omgevingsvergunning kan worden verleend. In alle overige gevallen is het verlenen van een omgevingsvergunning buiten deze ligplaatsen niet mogelijk. Hiermee wordt verzekerd dat nieuwe woonschepenligplaatsen alleen daar komen te liggen waar het planologisch verantwoord is. In het geval nieuwe ligplaatsen noodzakelijk zijn, maakt de provincie daar in samenwerking met de gemeenten een plan voor.

Tweede lid: Onder onderdeel a staan de maximale afmetingen voor een woonschip genoemd. Welke lengtemaat binnen het maximum van 30 meter mogelijk is, hangt af van een beoordeling van de authenticiteit van het woonschip. Bij deze beoordeling wordt gekeken naar in hoeverre het traditioneel historisch uiterlijk is behouden, en naar de omgeving (landschap en cultuurhistorie) en de fysieke ligplaatsomstandigheden. Vaak is vervanging mogelijk binnen hetzelfde scheepstype. Vervanging van dit scheepstype door een woonark is meestal niet mogelijk. Gezien het oogmerk van deze afdeling zijn er geen eisen gesteld aan de diepgang van het woonschip. Om te zorgen voor een verbetering van het uiterlijk van het landschap is onder onderdeel b opgenomen dat de minimale onderlinge afstand tussen woonschepen 5 meter moet zijn. Dit heeft vooral invloed op de maximale lengtemaat van woonschepen die in een lint liggen. Als deze afstand aan beide zijden van het woonschip kleiner is dan 5 meter, dan is vergroting van de lengtemaat uitgesloten. De bestaande maat van het woonschip is dan de maximale lengtemaat, op voorwaarde dat deze kleiner of gelijk is aan 30 meter. Als het woonschip verkort is, dan wordt deze lengte blijvend toegerekend aan het verkorte woonschip. Dit betekent dat de ingeleverde lengte wordt toegevoegd aan de tussenmaat van tenminste 5 meter. Voor ligplaatsen in de uiterwaarden van een rivier voert de provincie een type- en een oeverbeleid. Dat betekent dat daar alleen maar woonschepen mogen afmeren die het uiterlijk van een varend voormalig binnenvaartschip met historische waarde hebben. Bij deze ligplaatsen mogen minimale oevervoorzieningen op de oever gemaakt worden.

Derde lid: De ruimte tussen de woonschepen onderling wordt gemeten tussen de casco's op het punt waar zij het grootst zijn. De maten van een woonschip worden aan de buitenkant van het schip gemeten op de plaatsen waar ze het grootst zijn. Als er tuinkasten, windschermen, serres en dergelijke aanwezig zijn die zorgen voor een visuele belemmering, behoren deze bij de uitwendige meting. Deze objecten vormen dan de grootste maat.

Vierde lid: Dit lid benoemt enkele uitzonderingen en detailleringen bij het voorgaande lid.

Vijfde lid: Dit lid biedt de mogelijkheid in bijzondere gevallen af te wijken van het tweede lid van dit artikel. In sommige situaties is maatwerk denkbaar, of is het wenselijk om in te spelen op nieuwe ontwikkelingen. Het uitgangspunt is dat de afwijking van de regel een aantoonbare meerwaarde voor de te beschermen belangen oplevert of dat deze belangen door de nieuwe ontwikkelingen niet meer ontoelaatbaar worden geschaad. Te denken valt aan woonschepen met historische waarde met een afwijkende lengtemaat.

Zesde lid: Dit lid formaliseert het uitsterfbeleid, zoals dat nu in een aantal omgevingsvergunningen op verschillende manieren staat opgenomen. Het artikel benadrukt dat, wanneer het uitsterfbeleid is verbonden aan een omgevingsvergunning, deze omgevingsvergunning niet overdraagbaar is op een ander woonschip of een andere houder, of dat de omgevingsvergunning van tijdelijke aard is.

Zevende Lid: Dit lid geeft gedeputeerde staten de bevoegdheid om type- of oeverbeleid op te nemen in een omgevingsvergunning.

Achtste lid: Aanvragen voor omgevingsvergunningen worden voorgelegd aan het college van burgemeester en wethouders van de betrokken gemeente, het dagelijks bestuur van het betrokken waterschap, of een andere toepasselijke waterbeheerder, zodat zij deze aanvragen van advies kunnen voorzien. Dit gebeurt niet bij eenvoudige aanvragen, zoals een aanvraag voor eigendomsoverdracht of verlengingsaanvragen.

Toelichting op artikel 2.33 Specifieke aanvraagvereisten omgevingsvergunning woonschip

-

Toelichting op artikel 2.34 Verzoek omgevingsvergunning op naam van ander

-

2.3.2.3 (sub paragraaf) Activiteiten met voorwerpen in en op het water

Toelichting op artikel 2.35 Toepassingsbereik voorwerpen in en op het water

Eerste lid: Dit verbod is van toepassing op alle vaartuigen en andere voorwerpen die niet als woonschip of woonark zijn aan te merken en die op welke manier dan ook in, op of vlak boven het water zijn of worden geplaatst. Voorbeelden van voorwerpen in, op of boven het water zijn pontons, boatsavers, bootliften, boottakels, vlonders en drijvende terrassen. Boothuizen, die per definitie in de bodem gefundeerd zijn, vallen er niet onder. Onder het verbod valt ook het bouwen of het slopen van vaartuigen of voorwerpen in of op het water en de overblijfselen daarvan.

Tweede lid: Het verbod is niet van toepassing op plaatsen aangegeven met verkeerstekens E.5 tot en met E.7.1. Dit zijn de blauwe borden die de locaties aangeven waar toestemming is om ligplaats te nemen en/of te ankeren. Als genoemde verkeerstekens niet zijn geplaatst, maar als de overheid op een andere manier openbare aanlegplaatsen heeft aangemerkt waar passanten tijdelijk vaartuigen mogen aanleggen, dan wordt dat gerespecteerd.

Toelichting op artikel 2.36 Verbod voorwerpen in en op het water

Eerste lid: Dit verbod is van toepassing op alle vaartuigen en andere voorwerpen die niet als woonschip of woonark zijn aan te merken en die op welke manier dan ook in, op of vlak boven het water zijn of worden geplaatst. Voorbeelden van voorwerpen in, op of boven het water zijn pontons, boatsavers, bootliften, boottakels, vlonders en drijvende terrassen. Boothuizen, die per definitie in de bodem gefundeerd zijn, vallen er niet onder. Onder het verbod valt ook het bouwen of het slopen van vaartuigen of voorwerpen in of op het water en de overblijfselen daarvan.

Tweede lid: Het verbod is niet van toepassing op plaatsen aangegeven met verkeerstekens E.5 tot en met E.7.1. Dit zijn de blauwe borden die de locaties aangeven waar toestemming is om ligplaats te nemen en/of te ankeren. Als genoemde verkeerstekens niet zijn geplaatst, maar als de overheid op een andere manier openbare aanlegplaatsen heeft aangemerkt waar passanten tijdelijk vaartuigen mogen aanleggen, dan wordt dat gerespecteerd.

Derde lid, onder a: Bij waterscoutinglocaties gaat het nadrukkelijk om de vaartuigen en voorwerpen die bij de waterscouts in gebruik zijn. Het gaat niet om andere, willekeurige vaartuigen en voorwerpen.

Derde lid, onder b: Het gaat hier om de vaartuigen en drijvende voorwerpen die worden ingezet om bedrijfsmiddelen via het water naar een locatie/werk te vervoeren en daarom tijdelijk voor laden en lossen worden afgemeerd. Een situatie waarin dit voorkomt is bijvoorbeeld bij de aanvoer van zand voor een terreinophoging. Deze uitzondering heeft dus geen betrekking op het vervoer en afleveren van mensen in bijvoorbeeld rondvaartboten. Het gaat alleen om bedrijfsmiddelen (materieel en materialen).

Derde lid, onder c: Dit onderdeel omschrijft de uitzondering voor één open vaartuig met een maximale lengtemaat van 7 meter, zonder stuur- of slaaphut, zonder kajuit en zonder andere overdekte verblijfsruimte, afgemeerd bij een erf. Het gaat hier dus ook om overdekkingen die aan een of meerdere zijden open zijn. Om een opeenhoping van aangemeerde vaartuigen te voorkomen, mag deze vrijstelling niet cumuleren met die uit het derde lid, onder d.

Een omgevingsvergunning voor het bij een erf afmeren van één gesloten vaartuig en/of vaartuig met een lengte groter dan 7 meter wordt in beginsel alleen verleend als

- a. er sprake is van een vaartuig dat als varend monument of varend erfgoed staat ingeschreven bij het Register Varend Erfgoed Nederland. Het vaartuig vormt in dat geval een meerwaarde voor de ter plaatse aanwezige en door deze afdeling te beschermen landschappelijke en cultuurhistorische waarden of;
- b. er op de desbetreffende locatie geen sprake is van de aanwezigheid van landschappelijke waarden.

De vrijstelling uit dit onderdeel voor het bij een erf afmeren van één open vaartuig met een maximale lengte van 7 meter geeft de grens aan van wat landschappelijk aanvaardbaar is.

Derde lid, onder d: In de praktijk is gebleken dat er behoefte is om naast de vrijstelling in het onderdeel c, die primair bedoeld is voor vaartuigen die in de lengterichting van het vaarwater zijn afgemeerd, ook een regeling te treffen voor vaartuigen in insteekhavens. Om praktische redenen is deze vrijstelling gekoppeld aan een omgevingsvergunning voor insteekhavens. De vrijstelling geldt ook voor een eventueel in de insteekhaven aanwezige boatsaver. Een in een insteekhaven passende boatsaver heeft weinig impact op de openheid van het omringende landschap. Dit is anders wanneer de boatsaver afgemeerd ligt aan de oever die naar het vaarwater gekeerd ligt. Het verbod voor deze situaties blijft daarom gelden. Om een opeenhoping van aangemeerde vaartuigen te voorkomen, mag deze vrijstelling niet cumuleren met die uit het derde lid, onder c.

Derde lid, onder e: In het derde lid, onder c en d is een vrijstelling opgenomen voor het permanent afmeren van één vaartuig. Door deze vrijstelling mag daarnaast ook een ander vaartuig afgemeerd worden, maar alleen tijdens het recreatieseizoen en alleen om het in- of uitpakken, dan wel vaarklaar maken van dat vaartuig mogelijk te maken.

Derde lid, onder f: Het afmeren van vaartuigen, ook bij een horecagelegenheid, valt onder het afmeerverbod. Het is echter niet de bedoeling om het kortstondig afmeren van partyschepen of recreatievaartuigen bij een horecagelegenheid onmogelijk te maken. Er zijn geen zwaarwegende landschappelijke bezwaren tegen het afmeren voor het in- en uitstappen bij horecagelegenheden. Om die reden is deze vrijstellingsbepaling opgenomen. De vrijstelling geldt alleen als het een bestemde horecagelegenheid betreft.

Derde lid, onder g: Historische vaartuigen horen bij het Nederlandse landschap en zijn onderdeel van het cultuurhistorisch erfgoed. Historische vaartuigen en hun ligplaatsen kunnen deel uitmaken van het totale samenspel van water, natuur en landschap. Dit is in het bijzonder het geval wanneer historische vaartuigen niet meer weg te denken zijn en door de tijd heen onderdeel van de omgeving zijn geworden. Cultuurhistorische waarden vallen onder de waarden die deze paragraaf beoogt te beschermen. Het zou daarom niet overeenkomen met de doelstellingen van deze paragraaf om het afmeerverbod voor vaartuigen zonder meer op historische vaartuigen toe te passen. Daarom is er voor deze categorie vaartuigen een vrijstelling opgenomen. Om discussie over het begrip historisch vaartuig te vermijden is aansluiting gezocht bij het register van de Federatie Varend Erfgoed Nederland. Dit register bevat zowel vaartuigen als historische casco's. Om te voorkomen dat wel ingeschreven, maar vervolgens volledig verwaarloosde en vergane historische vaartuigen en casco's van de vrijstelling gebruik kunnen maken, moeten de vaartuigen/casco's goed onderhouden te zijn.

Daarnaast is de vrijstelling alleen van toepassing op aanlegplaatsen die speciaal voor deze vaartuigen zijn aangewezen in het omgevingsplan. Dit om te voorkomen dat historische vaartuigen op een willekeurige plek afmeren. Het wordt aan de betreffende gemeente overgelaten om ligplaatsen aan te wijzen voor geregistreerde historische vaartuigen. De gemeente mag dit doen zonder nadere beperkingen, zolang zij zich aan de wettelijke regelingen houdt.

Toelichting op artikel 2.37 Omgevingsvergunning vaartuig en omgevingsvergunning boatsaver

Dit verbod is van toepassing op alle vaartuigen, die niet als woonschip of woonark zijn aan te merken en boatsavers, die op enigerlei wijzen in, op of vlak boven het water zijn, of worden geplaatst. Boothuizen, die per definitie in de bodem gefundeerd zijn, vallen er niet onder. Dit artikel beoogt ook het bouwen of het slopen van vaartuigen of boatsavers in of op het water onder de werking van dit verbod te brengen, evenals de overblijfselen daarvan.

Toelichting op artikel 2.38 Beoordelingsregel partyschip

Diverse restaurants hebben een vaartuig (partyschip) dat gebruikt wordt bij feesten en partijen afgemeerd bij het restaurant. Dit past in het (ook provinciale) streven naar een grote diversiteit aan recreatief-toeristische voorzieningen. Landschappelijk gezien is er geen groot bezwaar tegen het permanent afmeren van maximaal één partyschip tot een bepaalde grootte, omdat er een functionele binding is met het gebouw waar het bij hoort (de horecagelegenheid). Daarom maakt dit artikel mogelijk dat er een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.32 kan worden verleend voor maximaal één partyschip bij een, als zodanig in het omgevingsplan aangewezen, horecagelegenheid. Voorwaarde hiervoor is dat het vaartuig voldoet aan een landschapsplan, waarin zowel het partyschip als de aanlegplaats op landschappelijke aspecten positief zijn beoordeeld.

Toelichting op artikel 2.39 Specifieke aanvraagvereisten omgevingsvergunning vaartuig en omgevingsvergunning boatsaver

-

2.3.2.4 (sub paragraaf) Activiteiten haven en aanlegplaats voor vaartuig en voorwerp

Toelichting op artikel 2.40 Toepassingsbereik haven en aanlegplaats voor vaartuig en voorwerp

-

Toelichting op artikel 2.41 Omgevingsvergunning haven en aanlegplaats voor vaartuig en voorwerp

Havens en aanlegplaatsen op bepaalde locaties kunnen – net als de woonschepen, vaartuigen en voorwerpen zelf – de door deze paragraaf te beschermen belangen aantasten. Als er ruimte is om een omgevingsvergunning te verlenen, kan door middel van de daarin opgenomen voorschriften de inpassing in het landschap worden geregeld. In dit verbod worden de voorzieningen die noodzakelijk zijn voor de aanleg van havens en aanleg- en ligplaatsen aan elkaar gekoppeld. Hiermee wordt voorkomen dat bijvoorbeeld een vissteiger, remmingswerk of pondje onder het verbod valt. Voorzieningen die op een bepaalde locatie in het water worden geplaatst of daarin al aanwezig zijn, kunnen ook de door deze paragraaf te beschermen waarden aantasten. Als op een bepaalde locatie een omgevingsvergunning voor een bepaald type woonschip, vaartuig of voorwerp is verleend, moet er gelijktijdig de mogelijkheid zijn om onder voorwaarden ontheffing te kunnen verlenen voor de inrichting en het hebben van de aanlegplaats, en het maken en hebben van de daarbij behorende voorzieningen. Afhankelijk van de waarden van het gebied kan het treffen van voorzieningen op de oever tot een minimum worden beperkt.

Toelichting op artikel 2.42 Vrijstelling haven en aanlegplaats voor vaartuig en voorwerpen

Onderdeel a: Bij waterscoutinglocaties gaat het nadrukkelijk om de aanlegplaatsen en daarmee verband houdende voorzieningen die bij de waterscouts in gebruik zijn. Het gaat niet om andere, willekeurige aanlegplaatsen en daarmee verband houdende voorzieningen.

Onderdeel b: Dit onderdeel maakt het mogelijk om aan een erf, één aanlegsteiger met maximaal twee meerpalen te bouwen. Steigers moeten aan bepaalde afmetingsvoorschriften voldoen om te voorkomen dat zij een te grote inbreuk maken op de door deze paragraaf te beschermen waarden. Om te voorkomen dat verschillende overheden verschillende afmetingsvoorschriften voor steigers hanteren, is aansluiting gezocht bij de voorschriften die de meeste water- of vaarwegbeheerders hanteren voor de betreffende locatie.

Toelichting op artikel 2.43 Beoordelingsregel omgevingsvergunning insteekehaven

Er is in de praktijk behoefte ontstaan aan duidelijke regels voor insteekehavens. Dit zijn aanlegplaatsen achter de beschoeving van het vaarwegprofiel. Het bevoegd gezag op het gebied van waterveiligheid (meestal een waterschap) stelt voorwaarden op waar insteekehavens aan moeten voldoen op het gebied van bijvoorbeeld de veiligheid van primaire waterkeringen. Maar ze stellen geen voorwaarden op ter bescherming van de landschappelijke waarden. Bij deze landschappelijke waarden gaat het vooral om de ligging van de insteekehaven: in de lengterichting van de vaarweg of dwars erop. Dit is belangrijk voor de landschappelijke aansluiting met de 'verkevelingsrichting' van het achterliggende landschap, bestaande uit sloten, waterwegen en erfgrenzen. Insteekehavens in de lengterichting van de watergang zijn daarom alleen toegestaan wanneer het bevoegd gezag aangeeft dat vanwege waterveiligheid, een insteekehaven dwars op de vaarweg op die locatie niet mogelijk is. Vanzelfsprekend moet dit worden gemotiveerd. Gedeputeerde staten betrekken die motivering bij hun besluit om wel of niet een insteekehaven in de lengterichting toe te staan. Daarnaast is het wenselijk maximale maten voor insteekehavens vast te leggen, omdat er nu soms enorme 'gaten' in de oever worden gegraven. Deze

voorschriften scheppen meer duidelijkheid en zijn, waar mogelijk, afgestemd met de verschillende bevoegde instanties op het gebied van waterveiligheid. In de gevallen dat het voor het uiterlijk van het landschap beter is om de insteekhaven niet loodrecht, maar iets schuin op de waterweg aan te leggen, is op grond van het tweede lid een kleine afwijking van de maatvoering toegestaan. Als vastgehouden zou worden aan de grens van 8 meter voor de lange schuine kant, zou dat voor de korte schuine kant betekenen dat deze korter zal zijn dan de toegestane 8 meter. Dat zou betekenen dat een vaartuig met een lengte van minder dan 7 meter, waarvoor volgens deze verordening een vrijstelling geldt, niet in de insteekhaven afgemeerd kan worden. Daarom is voor deze situatie een geringe afwijking toegestaan, waarvan de grootte bepaald wordt door het uitgangspunt dat een vaartuig met een lengte van 7 meter geheel in de haven moet passen.

Toelichting op artikel 2.44 Specifieke aanvraagvereisten omgevingsvergunning haven en aanlegplaats voor vaartuig en voorwerp

-

2.3.3 (paragraaf) Activiteiten dempen van oppervlaktewaterlichaam

Toelichting op artikel 2.45 Oogmerk dempen van oppervlaktewaterlichaam

-

Toelichting op artikel 2.46 Toepassingsbereik dempen van oppervlaktewaterlichaam

Eerste lid: Deze paragraaf is van toepassing op het (buiten het gebied vrijstelling dempingen) geheel of gedeeltelijk dempen van oppervlaktewaterlichamen in het landelijk gebied, waarbij geheel of gedeeltelijk dempen ook het ondieper maken van oppervlaktewaterlichamen omvat.

Tweede lid: Deze paragraaf blijft van rechtswege buiten toepassing, als het werkzaamheden betreft, die voortvloeien uit een vergunning krachtens artikel 5.1, eerste lid, onder d, van de Omgevingswet, voor zover die werkzaamheden op het ontgrondsterrein, dan wel op de in die vergunning betrokken percelen plaatsvinden. De reden daarvoor is dat als gevolg van artikel 10, vijfde lid van de Ontgrondingenwet alle belangen, dus ook het belang van natuur en landschap, bij de vergunning meegewogen worden. Wanneer de vergunning verleend wordt is echter niet duidelijk waar met de vrij te komen stoffen zal worden gedempt. De waarde van de vrijstelling ligt daardoor vooral in haar spiegelbeeld: voor dempen buiten het vergunde ontgrondsterrein is een omgevingsvergunning in de zin van deze paragraaf nodig.

Toelichting op artikel 2.47 Specifieke zorgplicht dempen van oppervlaktewaterlichaam

De specifieke zorgplicht is van toepassing op activiteiten die onder algemene regels vallen. De zorgplicht zet de te dienen belangen, zoals omschreven in artikel 2.28, om naar een algemene gedragsnorm voor de gebruikers van het landelijk gebied. De zorgplicht is een algemene regel met een zeer algemene strekking. De algemene regels zijn een verdere uitwerking van de zorgplicht. De zorgplicht geldt als algemeen kader voor de activiteiten en dient als vangnet voor de handhaving. Bij overtreding van een zorgplichtbepaling kan direct gehandhaafd worden wanneer er sprake is van een duidelijke overtreding.

Toelichting op artikel 2.48 Omgevingsvergunning dempen van oppervlaktewaterlichaam

Het uitgangspunt van dit artikel is een compleet verbod op het geheel of gedeeltelijk dempen of ondieper maken van oppervlaktewaterlichamen zonder omgevingsvergunning in het landelijk gebied, buiten het gebied vrijstelling dempingen. Uitzonderingen op deze regel zijn activiteiten die zijn toegelaten op grond van de artikelen 2.49 en 2.50.

Toelichting op artikel 2.49 Vrijstelling dempen bij infrastructurele werk en werk van groot maatschappelijk belang

Binnen deze vrijstelling vallen de aanleg en het onderhoud van infrastructurele werken, zoals: spoor-, water- en (snel)wegen, bruggen, havens en luchtvaartterreinen. Maar ook werken van groot maatschappelijk belang, zoals: geluidswallen en dijken. Voorwaarde is wel dat de benodigde vergunningen zijn verleend en/of het werk planologisch is toegestaan.

Toelichting op artikel 2.50 Vrijstelling dempen bij agrarische perceel

Het komt regelmatig voor dat een dam wordt aangelegd tussen twee weiden of akkerpercelen, om de toegang tot die percelen te verbeteren. De aanleg van deze dammen is onder bepaalde voorwaarden vrijgesteld. Die voorwaarden hebben vooral betrekking op de afmetingen van die dammen. De verordening stelt geen eisen aan het dempingsmateriaal. Met betrekking tot afvalstoffen is dit al geregeld in het Besluit activiteiten leefomgeving.

Toelichting op artikel 2.51 Specifieke aanvraagvereisten omgevingsvergunning dempen van oppervlaktewaterlichamen

Toelichting op 3. (hoofdstuk) Ondergrond en bodem

3.1 (afdeling) Grondwaterbeheer

3.1.1 (paragraaf) Algemene bepaling grondwaterbeheer

Toelichting op artikel 3.1 Oogmerk grondwaterbeheer

-

3.1.2 (paragraaf) Instructieregels grondwaterbeheer

Toelichting op artikel 3.2 Instructieregel melden, meten en registreren grondwateronttrekking

De provincies moeten op grond van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) zorgdragen voor de kwantiteit en kwaliteit van de grondwaterlichamen. Om een goed beeld te vormen van de hoeveelheid grondwater die aan de grondwaterlichamen in haar provincie wordt onttrokken en toegevoegd, heeft de provincie Utrecht informatie nodig van de waterschappen m.b.t. het onttrokken en geïnfiltreerde (grond)water.

Winningen met een debiet kleiner dan 12.000 m³ per jaar zorgen niet significant voor een vermindering van het grondwater. Daarom vraagt de provincie de waterschappen alleen om over onttrekkingen die groter zijn dan 12.000 m³ informatie op te halen. Deze informatie moet bestaan uit de hoeveelheid onttrokken en geïnfiltreerd (grond)water. Voor grote infiltraties moeten ook nog kwaliteitsgegevens worden aangeleverd.

De eigenaren van de onttrekkingen en infiltraties zijn wettelijk verplicht om deze informatie te verstrekken aan de waterschappen. De provincie vraagt de waterschappen vervolgens om deze informatie voor 31 mei van het volgende jaar, of bij beëindiging van de onttrekking, te verstrekken aan gedeputeerde staten.

Toelichting op artikel 3.3 Instructieregel onttrekking voor menselijke consumptie

De EU-lidstaten hebben op grond van de [Kaderrichtlijn Water](#) (KRW) de verplichting om zorg te dragen voor het behoud van de huidige kwaliteit van grondwaterbronnen voor menselijke consumptie, geen achteruitgang en verbetering van de waterkwaliteit op termijn met als doel de zuiveringsinspanning te verminderen.

Voor industriële en eigen winningen voor menselijke consumptie gelden dezelfde doelstellingen als voor winningen voor de openbare drinkwatervoorziening (artikel 7 van de KRW). Bij industriële winningen voor menselijke consumptie komt het gewonnen grondwater in contact met levensmiddelen, of het wordt gebruikt als ingrediënt in het levensmiddel. Bij eigen winningen wint een eigenaar water voor de levering van drinkwater aan derden, bijvoorbeeld campinggasten.

Uit artikel 7 van de KRW volgt dat inzicht nodig is in de ontwikkeling van de kwaliteit van het onttrokken water. Op basis van dit inzicht kunnen dan als dat nodig is maatregelen worden genomen voor de bescherming van het grondwater. De KRW hanteert een ondergrens van 10 m³ per dag, of het bedienen van meer dan 50 personen. Winningen groter dan 150.000m³ of winningen voor de openbare drinkwatervoorziening vallen direct onder de bevoegdheid van de provincie. Deze instructieregel geeft invulling aan de bescherming van de winningen kleiner dan 150.000 m³/jaar, waarvoor het waterschap het bevoegd gezag is.

Op grond van lid b moet het waterschap regelen dat de eigenaar van een onttrekking van grondwater voor menselijke consumptie verplicht is om de kwaliteit van het grondwater te monitoren. Doel hiervan is om de winning te beschermen.

Eerste lid, onder c regelt dat de initiatiefnemer vóór het begin van de onttrekking een risicoanalyse van de omgeving (feitendossier) moet aanleveren aan het waterschap. Het feitendossier is een document dat inzicht geeft in:

1. de kwaliteit van het te onttrekken water;
2. de risico's in de omgeving die de grondwateronttrekking kunnen bedreigen; en
3. de oorzaken en de mogelijke maatregelen om deze risico's te verminderen.

Eerste lid, onder d regelt dat het waterschap de informatie – verkregen op grond van lid a tot en met d – over de onttrekkingen van grondwater voor menselijke consumptie en over de kwaliteit van het onttrokken grondwater verstrekt aan de provincie. Op basis van deze informatie kan het waterschap (zo nodig in overleg met de provincie) de juiste maatregelen voor de bescherming van de onttrekking opleggen.

3.1.3 (paragraaf) Activiteiten met grondwater

Toelichting op artikel 3.4 Vrijstelling vergunningplicht kleine open bodemenergiesysteem

In dit artikel is bepaald dat er geen vergunning nodig is voor het onttrekken van grondwater voor een bodemenergiesysteem als de pompcapaciteit van deze installatie niet meer bedraagt dan 10m³ per uur. In dat geval moet die onttrekking worden gemeld aan gedeputeerde staten.

De uitzondering geldt niet in de 2 volgende situaties. Hier is het bij een melding namelijk niet mogelijk deze te toetsen aan de beleidsregels bij deze artikelen. Daarom is in deze situaties een vergunning voor deze systemen noodzakelijk:

- a. De eerste situatie betreft boringsvrije zones en grondwaterbeschermingsgebieden. In deze gebieden geldt de vergunningplicht wel. Open bodemenergiesystemen, in boringsvrije zones boven de in de omgevingsverordening aangegeven dieptegrenzen, zijn vergunningplichtig.

b. Voor innovatieve, duurzame open bodemenergiesystemen in grondwaterbeschermingsgebieden en boringsvrije zones zoals bedoeld in artikel 3.35 en artikel 3.55, is ook een vergunning nodig. De uitzondering geldt ook niet voor open bodemenergiesystemen in zogenaamde interferentiegebieden. Gemeenten of provincies konden op grond van het Waterbesluit zulke gebieden aanwijzen, om doelmatig gebruik van bodemenergie te bevorderen en negatieve interferentie tussen systemen te voorkomen. Na het van kracht worden van de Omgevingswet kunnen gemeenten een vergelijkbare aanwijzing opnemen in hun omgevingsplan. Ook in deze gebieden is de uitzondering niet van toepassing. Initiatiefnemers moeten hier een vergunning aanvragen voor systemen kleiner dan 10m³ per uur. Vrijstelling van de vergunningplicht voor open bodemenergiesystemen tot 10 m³ per uur is niet wenselijk in de interferentiegebieden. Zonder vergunningplicht is geen optimale sturing mogelijk van de systemen en ook zou een ongelijk speelveld ontstaan met gesloten bodemenergiesystemen. Voor gesloten bodemenergiesystemen geldt in deze gebieden namelijk ook een vergunningplicht.

3.2 (afdeling) Grondwaterbeschermingszone

3.2.1 (paragraaf) Algemene bepalingen grondwaterbeschermingszone

Toelichting op artikel 3.5 Oogmerk grondwaterbeschermingszone

-

Toelichting op artikel 3.6 Aanwijzing grondwaterbeschermingszone

Waterwingebieden

Alle winningen hebben een waterwingebied: dit is de locatie waar de onttrekkingsputten voor drinkwater zijn gevestigd. Deze gebieden worden begrensd door de lijn vanaf waar het grondwater tenminste 60 dagen in het watervoerende pakket nodig heeft om de winning te bereiken. Deze 60-dagen lijn is gekozen omdat wordt aangenomen dat een verblijftijd van het grondwater in de bodem van 60 dagen voldoende is voor een zodanige afbraak van ziekteverwekkende kiemen, dat er geen gevaar voor de volksgezondheid meer dreigt. De afstand van de grens van het waterwingebied tot de winputten bedraagt in principe minimaal 30 meter.

Grondwaterbeschermingsgebieden en boringsvrije zones

Grondwaterbeschermingsgebieden en boringsvrije zones liggen als een schil rond de waterwingebieden. De grens van deze gebieden is de lijn vanaf waar het grondwater een periode van 25 jaar nodig heeft om de pompputten te bereiken (de 25-jaarszone). Het onderscheid tussen deze zones hangt af van het antwoord op de vraag of het grondwater waaruit gewonnen wordt direct vanaf het oppervlak beïnvloed kan worden (grondwaterbeschermingsgebieden), of dat tussen maaiveld en het grondwaterpakket met de winning nog een voldoende afschermdende kleilaag aanwezig is (boringsvrije zones).

100-jaarsaandachtsgebied

In enkele kwetsbare gebieden is het 100-jaarsaandachtsgebied aangewezen, als extra schil om het grondwaterbeschermingsgebied heen.

Strategische grondwatervoorraad

De provincie heeft een strategische grondwatervoorraad aangewezen. Doel hiervan is te zorgen dat er in de toekomst voldoende mogelijkheden zijn voor de winning van grondwater voor de openbare drinkwatervoorziening. Een deel daarvan is kwetsbaar voor activiteiten aan maaiveld, het andere deel is matig kwetsbaar omdat er scheidende lagen in de bodem voorkomen.

Beschermingszone oppervlaktewaterwinning

Winningen van oppervlaktewater zijn kwetsbaar voor verontreinigingen die via het water of de lucht bij de winning kunnen komen omdat er geen bescherming via bodempassage is. Om deze winningen te beschermen heeft Rijkswaterstaat een beschermingszone rondom de directe innamepunten van oppervlaktewater opgenomen. De beschermingszone is bedoeld voor beheersing van calamiteiten, beoordeling van lozingen en beoordeling van ruimtelijke plannen. Zo kan de waterwinning veilig worden gesteld. Omdat de beschermingszone van Rijkswaterstaat geen rechtsgevolgen heeft voor derden, heeft de provincie Utrecht de beschermingszone ook opgenomen in de verordening en zo de bescherming verankerend.

3.2.2 (paragraaf) Instructieregels grondwaterbeschermingszone

Toelichting op artikel 3.7 Instructieregel ruimtelijke bescherming grondwater

Behoud van de kwaliteit van het drinkwater is essentieel. De duurzame veiligstelling van de drinkwatervoorziening geldt als een dwingende reden van groot openbaar belang. Voorkomen moet worden dat de risico's op verslechtering van de bronnen toenemen (stand-still). Voor de afweging is met het belang van drinkwaterwinning voldoende rekening gehouden. De [Handreiking \(grond\)waterbescherming](#) biedt een methode om risico's van ruimtelijke ontwikkelingen voor de drinkwaterwinning te beoordelen. Als de risico's op verontreiniging door een functiewijziging toenemen, moeten locatiealternatieven voor de functie en bijbehorende activiteiten worden overwogen. Als dit om zwaarwegende redenen niet kan, moeten maatregelen worden genomen om risico's te verkleinen.

Toelichting op artikel 3.8 Instructieregel toepassen verwijderingsvariant in waterwingebieden en grondwaterbeschermingsgebieden

Bodemsanering is een milieubelastende activiteit. Er zijn 2 standaardaanpakken waarmee de bodemkwaliteit geschikt gemaakt kan worden voor de toekomstige functie. Gekozen kan worden uit:

1. de standaardaanpak waarbij de verontreiniging wordt verwijderd (artikel 4.1242 Besluit activiteiten leefomgeving); en
2. de standaardaanpak waarbij de verontreiniging wordt afgeschermd door een afdeklaag, of een aaneengesloten verhardingslaag (artikel 4.1241 Besluit activiteiten leefomgeving).

In gebieden die van belang zijn voor de drinkwaterwinning mag niet worden gesaneerd met toepassing van artikel 4.1241 Besluit activiteiten leefomgeving. Door het afdekken van de verontreiniging wordt verspreiding in de meeste gevallen namelijk niet voorkomen. In grondwaterbeschermingsgebieden kan het zijn dat een sanering volgens de afdekvariant wel mag, maar niet als op de locatie sprake is van een grondwaterverontreiniging boven de tussenwaarde. De tussenwaarde is het rekenkundig gemiddelde van de streefwaarde en de interventiewaarde van een verontreinigende stof in het grondwater.

De streefwaarden grondwater worden niet meer op rijksniveau vastgesteld, maar blijven beschikbaar in het normenzoekstelsel op de [website van het RIVM](#). De interventiewaarden grondwater zijn te vinden in bijlage VC bij artikel 4.12a van het Besluit kwaliteit leefomgeving (signaleringsparameters beoordeling grondwatersanering). Wanneer de in de bodem aanwezige verontreinigende stoffen zich tot boven de tussenwaarde hebben verspreid naar het grondwater, wordt gesproken van een mobiele verontreinigingssituatie. Afscherming van de bodemverontreiniging door een afdeklaag, of een aaneengesloten verhardingslaag mag in die gevallen in grondwaterbeschermingsgebieden dan niet.

Toelichting op artikel 3.9 Instructieregel parkeren Bethunepolder

In de Bethunepolder is sprake van een specifieke situatie, waar meerdere functies bij elkaar komen:

- a. drinkwaterwinning;
- b. zomerwaterrecreatie op de nabijgelegen locatie De Strook (Loosdrechtse Plassen);
- c. schaatsen in de winter op de omliggende plassen.

Dit veroorzaakt soms grote verkeers- en parkeerdruk. Hierdoor wordt op plaatsen geparkeerd die met het oog op de bescherming van het grondwater voor de drinkwaterwinning onwenselijk zijn.

Deze instructieregel vraagt aan de gemeente Stichtse Vecht het parkeren in perioden van drukte in verband met zomer- of winterrecreatie te reguleren in het omgevingsplan. De gemeente bepaalt wanneer er sprake is van drukte in verband met zomer- en winterrecreatie. Ook bepaalt zij op welke manier de bescherming van het grondwater het beste kan worden gewaarborgd. De gemeente betreft de provincie bij de voorbereiding van deze regels.

Toelichting op artikel 3.10 Instructieregel aanleg begraafplaats of uitstrooiveld

Als het gaat om de lijkbezorging (bijvoorbeeld begraving of crematie) zijn er risicovolle stoffen die de kwaliteit van het grondwater kunnen aantasten. Denk aan medicijnresten, bacteriële verontreinigingen en rottingsproducten. De risico's bij dierenbegraafplaatsen zijn vergelijkbaar. Nieuwe begraafplaatsen, uitstrooivelden of dierenbegraafplaatsen in een grondwaterbeschermingsgebied zijn daarom ongewenst. Voor bestaande locaties is het belangrijk dat de gemeente waarborgt dat uitbreidingen of veranderende omstandigheden niet zorgen voor een negatieve beïnvloeding van de kwaliteit van het grondwater.

Toelichting op artikel 3.11 Instructieregel matig kwetsbare strategische grondwatervoorraad

Om de mogelijkheden voor de winning van grondwater voor de openbare drinkwatervoorziening in de toekomst te behouden heeft de provincie de strategische grondwatervoorraad aangewezen. Een deel daarvan is kwetsbaar voor activiteiten aan het maaiveld, een deel is matig kwetsbaar. Voor het matig kwetsbare deel van de strategische grondwatervoorraad is het van belang deze gebieden zo veel mogelijk te vrijwaren van nieuwe stedelijke ontwikkeling. Het is vooral belangrijk om het risico op aantasting van de beschermende kleilagen boven het grondwater te voorkomen (onder meer bij bodemenergiesystemen). In deze zone worden geen verdere regels gesteld voor omgevingsplannen van gemeenten. Wel wordt gemeenten gevraagd om bij nieuwe ontwikkelingen aandacht te hebben voor grond- en oppervlaktewaterkwaliteit.

3.2.3 (paragraaf) Activiteiten in grondwaterbeschermingszone

Toelichting op artikel 3.12 Specifieke zorgplicht grondwater

In de grondwaterbeschermingsgebieden is sprake van een kwetsbare functie (waterwinning voor drinkwater) en vaak een kwetsbare bodem. Daarom moeten personen en instanties die hier activiteiten ontplooiën extra alert en zorgvuldig zijn op zaken die de kwaliteit van het grondwater negatief kunnen beïnvloeden. Voor de activiteiten die altijd schadelijk zijn, of die mogelijk schadelijk zijn en vaak voorkomen, zijn gerichte regels opgesteld. Maar als iedere mogelijk schadelijke activiteit apart zou worden gereguleerd, werd de verordening erg lang. Ook zou deze lijst nooit volledig sluitend kunnen zijn. De specifieke zorgplicht voor bescherming van het grondwater dient daarom als een vangnetbepaling. Daarmee worden activiteiten die niet onder andere regels in de verordening vallen, maar wel schadelijke gevolgen kunnen hebben voor het grondwater ondervangen.

Toelichting op artikel 3.13 Plaatsen borden waterwingebied en grondwaterbeschermingsgebied

-

3.2.4 (paragraaf) Activiteiten in waterwingebied

Toelichting op artikel 3.14 Toepassingsbereik activiteiten waterwingebied

-

Toelichting op artikel 3.15 Verbod bestrijdingsmiddelen en glyfosaat waterwingebied Bethunepolder

Er geldt een verbod op het gebruik van bestrijdingsmiddelen in de Bethunepolder. Soms mag het middel glyfosaat voor agrarisch gebruik worden toegepast (gebruikmakend van de onkruidstrijkmethode, waarbij onkruid wordt aangestroken).

Toelichting op artikel 3.16 Verboden activiteiten waterwingebied

Het waterwingebied is het gebied direct rond de winputten. In dit gebied is de waterwinning het meest kwetsbaar voor verontreinigingen. Uitgangspunt is dat het niet acceptabel is om in de onmiddellijke nabijheid van een winning, verstoringen van de bodem of de grondwaterkwaliteit (schadelijke stoffen, temperatureffecten enzovoorts) toe te staan. Ook als de exacte invloed niet helemaal bekend is.

Voor één waterwingebied, namelijk de Bethunepolder, gelden afwijkende regels als het gaat om het waterwingebiedregime. In verband met de specifieke eigenschappen van en omstandigheden in dit gebied, gelden hier de regels voor grondwaterbeschermingsgebieden. Deze zijn aangevuld met enkele gebiedsspecifieke regels. Dit wordt uitgelegd in de artikelswijze toelichting.

In dit artikel zijn verboden opgenomen voor een aantal activiteiten binnen het waterwingebied. De verboden zijn daarbij algemeen geldend.

Met oog op de bescherming van het grondwater zijn alle milieubelastende activiteiten zoals genoemd in het Besluit activiteiten Leefomgeving (Bal) niet toegestaan. Daarnaast zijn ook een aantal activiteiten uitgesloten die niet in het Bal genoemd zijn, maar wel risico's dragen voor de kwaliteit van het grondwater. Het gaat hierbij vooral om activiteiten met mogelijk risicovolle stoffen en activiteiten die de structuur van de bodem aantasten, waardoor de beschermende werking mogelijk wordt aangetast.

Er is hierbij geen limitatieve opsomming van (potentieel) schadelijke stoffen opgenomen, omdat daarbij het gevaar bestaat dat nieuwe stoffen, die schadelijk (kunnen) zijn, niet onder de verbodsbepalingen vallen. De verordening zou dan telkens gewijzigd moeten worden.

Het verbod geldt ook voor het onttrekken of toevoegen van warmte aan het grondwater, bijvoorbeeld door bodemenergiesystemen. Het risico van het inbrengen of verspreiden van verontreinigingen is vanuit de risicobenadering niet acceptabel. Daarnaast is nog onvoldoende bekend wat het effect van temperatuurschommelingen is op de kwaliteit van het grondwater.

Dit artikel is in de praktijk minder ingrijpend dan het lijkt. De meeste waterwingebieden zijn namelijk eigendom van de waterleidingbedrijven en in die gebieden bijna geen andere activiteiten aanwezig. Bovendien kunnen activiteiten en bedrijven die op het moment van inwerkingtreden van de bepaling voor waterwingebieden legaal aanwezig zijn, overeenkomstig de daarvoor geldende regels, door het overgangsrecht in werking blijven. Een aantal activiteiten zijn uitgezonderd op de regels zoals omschreven in dit artikel. Doordat een aantal activiteiten generiek zijn verboden, is het nodig een aantal specifieke activiteiten uit te zonderen van het verbod. De redenen daarvoor zijn divers. Soms worden activiteiten rechtstreeks toegestaan (3.17). Soms zijn ze alleen mogelijk onder aanvullende voorwaarden (artikel 3.20). Activiteiten die niet onder de werking van deze artikelen vallen, zijn toegestaan als aan de zorgplicht wordt voldaan (artikel 3.12).

Toelichting op artikel 3.17 Vrijstelling activiteiten waterwingebied

Dit artikel benoemt de activiteiten die rechtstreeks zijn toegelaten. Een uitzondering wordt gemaakt voor de activiteiten van het drinkwaterbedrijf, voor zover deze noodzakelijk zijn voor de duurzame veiligstelling van de openbare drinkwatervoorzieningen. Deze uitzondering ligt voor de hand: het drinkwaterbedrijf kan anders zijn taak niet vervullen. Het bedrijf heeft er zelf belang bij dat een goede grondwaterkwaliteit wordt gehandhaafd. Daarom mag ervan uit worden gegaan dat het bedrijf zich ten minste aan zijn zorgplicht en de normen die voor grondwaterbeschermingsgebieden gelden, houdt en dat het bevoegd gezag daar bij het verlenen van een vergunning op zal letten.

Daarnaast is ook een aantal activiteiten toegestaan, als deze tenminste deugdelijk worden uitgevoerd, of als het om beperkt gebruik gaat. Dit zijn activiteiten zoals: gladheidsbestrijding, het bezit van kleine hoeveelheden potentieel schadelijke stoffen en bodemwerkzaamheden voor het behoud van natuur of extensieve recreatie.

Toelichting op artikel 3.18 Vrijstelling riolering waterwingebied Bethunepolder waterleidingkanaal

-

Toelichting op artikel 3.19 Vrijstelling gebruik kunstmest waterwingebieden Lexmond, Woerden en Vianen

-

Toelichting op artikel 3.20 Meldplicht activiteiten waterwingebied

Voor een aantal andere activiteiten geldt dat deze alleen zijn toegestaan nadat is voldaan aan aanvullende eisen. Voor de aanleg van civieltechnisch en bouwtechnische werken voor bestaande functies, of het onder voorwaarden toepassen van grond- en baggerspecie, moet een melding worden gedaan bij de provincie. Op die manier kan vooraf worden bekeken of de activiteit goed wordt uitgevoerd, zodat geen schade optreedt aan de bodem en het zich daarin bevindende grondwater.

In de melding moet een verantwoording worden opgenomen waarom de activiteit geen schade toebrengt aan de bodem en het grondwater. Daarop kan de provincie dan toetsen.

Toelichting op artikel 3.21 Specifieke vereisten melding activiteiten waterwingebied bij toepassing grond of baggerspecie

-

Toelichting op artikel 3.22 Specifieke vereisten melding activiteiten waterwingebied bij civiel- en bouwtechnische werken voor regulier beheer en onderhoud

-

Toelichting op artikel 3.23 Specifieke vereisten melding activiteiten waterwingebied bij verspreiding baggerspecie uit watergangartikel 3.16, eerste lid, onder c

-

Toelichting op artikel 3.24 Specifieke vereisten melding activiteiten waterwingebied bij onderzoek en sanering van bodemartikel 3.16, eerste lid, onder d

-

Toelichting op artikel 3.25 Specifieke vereisten melding buitengebruikstelling boorput

Toelichting op artikel 3.26 Specifieke eis buitengebruikstelling boorput

-

3.2.5 (paragraaf) Activiteiten in grondwaterbeschermingsgebied

Toelichting op artikel 3.27 Verboden activiteiten in grondwaterbeschermingsgebied

In grondwaterbeschermingsgebieden moet, met het oog op de waterwinning, worden voorkomen dat er activiteiten plaatsvinden die voor de kwaliteit van de bodem en het grondwater een te groot risico vormen. Voor deze activiteiten geldt een absoluut verbod. Voor de definitie van de in de bijlage V 'Lijst verboden activiteiten in grondwaterbeschermingsgebieden' opgenomen verboden activiteiten wordt aangesloten bij het Besluit activiteiten leefomgeving.

Toelichting op artikel 3.28 Verbod opslag van schadelijke stoffen in grondwaterbeschermingsgebied

In dit artikel staan de eisen voor de opslag van stoffen die potentieel schadelijk zijn voor het grondwater. De opslag van deze stoffen moet gebeuren boven een vloeistofdichte bodemvoorziening. Hieronder valt een lekbak of een dubbelwandige tank. Deze moet uiteraard voldoen aan de gestelde eisen van de landelijke wetgeving. Tanks mogen maximaal 5.000 liter groot zijn (compartimenteren is niet toegestaan). Proces en overslag moet het liefst gebeuren boven een vloeistofdichte bodemvoorziening. Boven een vloeistofkerende voorziening mag ook, als wordt voldaan aan de eisen zoals opgenomen in de landelijke wetgeving (beheermaatregelen enzovoorts). Onder proces wordt onder andere verstaan: werkzaamheden in (garage)werkplaatsen en spuitcabines. Onder overslag wordt onder andere verstaan het aftanken van voertuigen en laad- en losactiviteiten van vrachtwagens. Mocht landelijke regelgeving strengere eisen stellen aan bepaalde voorzieningen, dan zijn die regels uiteraard van toepassing.

Toelichting op artikel 3.29 Verbod boren en grond- of funderingswerken in grondwaterbeschermingsgebied

Boorputten kunnen een risico vormen voor de drinkwaterwinning als via de boorput ongewenste stoffen in het grondwater komen. Dit kan bijvoorbeeld gebeuren als chemische middelen worden gebruikt om verstopping van de boorput tegen te gaan. Of wanneer een slecht afgedichte boorput leidt tot binnendringen van mest en/of bestrijdingsmiddelen. Hier speelt mee dat een eenmaal aangelegd systeem en het beheer van het systeem moeilijk controleerbaar zijn.

Bij grondwerken gaat het om het uitvoeren of laten uitvoeren van werken op of in de bodem, waarbij ingrepen worden verricht of stoffen worden gebruikt die de beschermende werking van de slecht doorlatende bodemlagen kunnen aantasten. Hieronder vallen in ieder geval bodemstabiliseringswerken en het plaatsen en verwijderen van dam-, scherm- of diepwanden en folies. Ondiepe activiteiten worden niet geregeld. Gebruik van materialen en bouw en aanleg is landelijk geregeld. De specifieke zorgplicht fungeert daarin als vangnet.

Toelichting op artikel 3.30 Verbod aanleggen van een buisleiding

Transportleidingen voor transport van gevaarlijke vloeistoffen zoals kerosine vormen een belangrijke risicofactor door potentiële lekkages en kans op calamiteiten. Er moet dus voorkomen worden dat transportleidingen van (milieu)gevaarlijke stoffen een grondwaterbeschermingszone doorkruisen. Het verbod in grondwaterbeschermingsgebieden blijft gehandhaafd. Legaal aanwezige leidingen mogen bij aanpassingen niet leiden tot een risicotoename. Hiervoor geldt een meldingsplicht bij gedeputeerde staten.

Toelichting op artikel 3.31 Verbod energietoevoeging en -onttrekking in grondwaterbeschermingsgebied

In afwijking van het boorverbod geldt het verbod op bodemenergiesystemen in grondwaterbeschermingsgebieden, ongeacht de diepte waarop dit plaatsvindt. Het gaat hier namelijk naast

de aantasting van het bodemprofiel, ook om andere effecten zoals temperatuurverandering en menging van grondwater van verschillende kwaliteiten. Er is één uitzondering op het verbod op bodemenergiesystemen in grondwaterbeschermingsgebieden, namelijk voor innovatieve duurzaamheidsprojecten. Daarbij heeft de toepassing van het bodemenergiesysteem een significant positief effect op de afbraak van een (grondwater-)verontreiniging in het betreffende grondwaterbeschermingsgebied. Dit kan bijvoorbeeld de toevoeging zijn van bacteriën via het bodemenergiesysteem aan het grondwater, die de afbraak van Vluchtige OrganoChloor-verbindingen (VOCL) bevorderen.

Toelichting op artikel 3.32 Verbod meststoffen in de bodem brengen

Dit verbod geldt voor zuiveringsslib en secundaire meststoffen, waarvan onbekend en onzeker is hoe de samenstelling is. Vrijgesteld van dit verbod zijn dierlijke meststoffen, kunstmeststoffen en overige meststoffen.

Toelichting op artikel 3.33 Verbod diepinfiltratie

-

Toelichting op artikel 3.34 Vrijstelling boren of grond- en funderingswerken in grondwaterbeschermingsgebied

Enkele specifieke activiteiten worden in dit artikel vrijgesteld van het verbod op boren en grond- en funderingswerken. In die gevallen weegt het belang van grondwatermetingen in verband met de waterwinning, tijdelijke bronbemaling of bodemonderzoek/-aankpak op tegen het belang om deze te verbieden vanwege de risico's van bedrijfsactiviteiten of aanwezige bodemverontreinigingen. Ook sonderingen zijn vrijgesteld omdat de risico's gering zijn. Ontgrondingen zijn ook vrijgesteld, omdat de provincie als bevoegd gezag vergunning verleent op basis van het Besluit kwaliteit leefomgeving. De provincie geeft er de voorkeur aan in dit kader zelf te bepalen wanneer een ontgroning toelaatbaar is en wanneer een vergunning wordt geweigerd. Het spreekt voor zich dat de provincie terughoudend is bij het verstrekken van een vergunning in een kwetsbaar gebied. Bij funderingen zijn eisen gesteld aan het soort palen dat gebruikt moet worden.

Toelichting op artikel 3.35 Omgevingsvergunning open bodemenergiesysteem voor innovatief duurzaamheidsproject

-

Toelichting op artikel 3.36 Specifieke aanvraagvereisten omgevingsvergunning open bodemenergiesysteem voor innovatief duurzaamheidsproject

-

Toelichting op artikel 3.37 Meldplicht horizontaal gestuurde boringen

Horizontaal gestuurd boren is een techniek die sterk in opkomst is. Het is een betrouwbare, maar complexe oplossing om langere afstanden onder de grond te overbruggen waarbij kanalen, spoor- of snelwegen en gebouwen moeten worden doorkruist. Horizontale boringen worden vooral gebruikt voor de aanleg van ondergrondse infrastructuur, zoals gas-, elektra-, water- en rioolleidingen. Ze gaan over het algemeen tot een diepte van 3 meter tot 20 meter onder maaiveld. In uitzonderlijke gevallen worden de leidingen gelegd tot een diepte van 30 meter tot 35 meter onder maaiveld.

Horizontaal gestuurd boren biedt een aantal voordelen in vergelijking met reguliere aanlegtechnieken. Het maakt een snelle uitvoering van complexe projecten mogelijk met minimale impact op de bovengrondse omgeving. Ook zijn de uitvoeringskosten relatief laag. Er is ook een aantal risico's waar rekening mee moet worden gehouden. Zo moet worden voorkomen dat verontreinigingen in de bodem of rondom de boorput door de boringen verder worden verspreid. Ook is het belangrijk dat de boorvloeistof geen aanvullende stoffen bevat die een negatieve invloed op de bodem hebben.

Er is onderzocht in welke gevallen de voordelen van deze techniek voldoende opwegen tegen de risico's. Ook zijn er verschillende manieren waarop de risico's van deze techniek zo veel mogelijk kunnen worden beperkt. Als er diepere watergangen en belangrijke (spoor)wegen moeten worden doorkruist, is het horizontaal gestuurd boren vaak een goede methode. De impact op de bodem is namelijk vele malen kleiner als de watergang niet afgedamd, of de (spoor)wegen niet opengemaakt hoeven te worden. Er worden wel aanvullende voorwaarden gesteld om de eerdergenoemde risico's voor de bodem en het grondwater te minimaliseren. Op die manier is de veiligheid van het drinkwater gewaarborgd.

Toelichting op artikel 3.38 Meldplicht boren of grond- en funderingswerken in grondwaterbeschermingsgebied

-

Toelichting op artikel 3.39 Specifieke vereisten melding horizontaal gestuurde boring

-

Toelichting op artikel 3.40 Specifieke vereisten melding boren of grond- en funderingswerken in grondwaterbeschermingsgebied bij aanleg van aardgasleiding

-

Toelichting op artikel 3.41 Specifieke vereisten melding boren of grond- en funderingswerken in grondwaterbeschermingsgebied bij grondwerk

-

Toelichting op artikel 3.42 Specifieke vereisten melding boren of grond- en funderingswerken in grondwaterbeschermingsgebied bij funderingswerk

-

Toelichting op artikel 3.43 Specifieke vereisten melding boren of grond- en funderingswerken in grondwaterbeschermingsgebied bij buitengebruikstelling boorput

-

Toelichting op artikel 3.44 Specifieke vereisten melding boren of grond- en funderingswerken in grondwaterbeschermingsgebied bij verwijdering heipaal

-

Toelichting op artikel 3.45 Specifieke eis buitengebruikstelling boorput

Verontreinigingen kunnen via boorputten in het grondwater terecht komen, door kortsluitstromen of door directe verontreiniging in de put. Het is daarom belangrijk dat een boorput die niet meer in gebruik is goed wordt afgedicht. Daarmee worden de scheidende lagen en de beschermende werking van de bodem hersteld.

Toelichting op artikel 3.46 Specifiek eis verwijdering van heipalen

Het trekken en verwijderen van heipalen uit de grond heeft gevolgen voor de beschermende werking van de bodemlagen. Rechtstreekse kortsluiting van verontreinigingen vanaf het maaiveld naar het onderliggende watervoerende pakket is ongewenst en moet worden voorkomen. Daarom is voor de gebieden Amersfoort-Berg, Doorn, Soestduinen en Woerden de verplichting opgenomen om bij het verwijderen van heipalen het ontstane gat af te vullen met bentoniet.

Er is speciaal voor deze gebieden gekozen omdat het grondwater hier gewonnen wordt uit het eerste watervoerend pakket dat niet beschermd wordt door een afsluitende kleilaag. Bij de andere winningen bevindt deze kleilaag zich wel op een diepte van meer dan 10 meter onder maaiveld en meestal op ongeveer 40 meter onder maaiveld. De kans dat deze laag wordt geperforeerd door een heipaal is praktisch nihil. Heipalen worden namelijk voor zover bekend niet door deze onderliggende kleilaag aangebracht, vanwege kosten die dit met zich meebrengt en om funderingstechnische redenen. Voor het verwijderen van heipalen geldt een meldplicht.

Toelichting op artikel 3.47 Specifieke eis lozen afstromend hemelwater

Verhardingen zoals wegen en parkeerplaatsen en gebouwen in grondwaterbeschermingsgebieden, worden aangemerkt als risico's voor en oorzaak van negatieve belasting van de bodem en het grondwater. Dat komt omdat het gebruik risico's en mogelijk bodembelasting met zich meebrengt door min of meer verontreinigd afstromend hemelwater (regen, sneeuw en hagel). Aan dit artikel wordt in ieder geval voldaan als de Leidraad Afkoppelen provincie Utrecht wordt gevolgd.

Bij diepinfiltratie (vanaf 10 meter onder maaiveld) wordt opgevangen hemelwater in watervoerende lagen in de ondergrond gebracht. Binnen kwetsbare grondwaterbeschermingsgebieden vormt diepinfiltratie een groot risico. Het niet naleven van regels, de ondeugdelijkheid van voorzieningen of het maken van fouten heeft namelijk vergaande gevolgen. In geval van calamiteiten is het probleem ook moeilijk beheersbaar. Een eventuele verontreiniging kan immers zonder de reinigende werking (natuurlijke afbraak, adsorptie aan bodemdeeltjes) van een bodempassage direct in het watervoerende pakket doordringen. Een voorbeeld van zo'n fout is het per ongeluk aansluiten van riolering, of het lozen van vuil water op een hemelwaterkolk (straat- of trottoirput), waardoor vuil water in een hemelwaterriool terecht kan komen. Als dit water diep wordt geïnfilteerd, kan dit een drinkwaterbron onbruikbaar maken.

Toelichting op artikel 3.48 Specifieke eis aanleggen parkeerplaats

In de Leidraad Afkoppelen provincie Utrecht worden schone gebouwen en schone/beperkt schone verhardingen onderscheiden (parkeerplaatsen, wegen, enzovoorts).

Het risico op lekkage en afspoelen van schadelijke stoffen van motorvoertuigen is bij de huidige stand van techniek beperkt, maar niet verwaarloosbaar. Parkeren op onverharde terreinen, dat wil zeggen: zonder vloeistofdichte bodemvoorziening, dus bijvoorbeeld op kale grond, gras, grind en steengranulaat, is ongewenst. Vaste parkeerplekken moeten daarom worden voorzien van een vloeistofdichte bodemvoorziening.

Bij een vloeistofdichte bodemvoorziening, zoals asfalt en strak gelegde straatklinkers, stroomt het merendeel van of al het water af en kan dit worden opgevangen. Eventuele olie lekkage en dergelijke wordt opgemerkt en opgevangen door de verharding. Daarna kan het worden weggevangen of uit het afstromend water worden gehaald (beheersbare situatie). Het is aan de initiatiefnemer om een goede voorziening of maatregelen te treffen. Hierop is de zorgplicht van artikel 3.12 van toepassing.

3.2.6 (paragraaf) Activiteiten in boringsvrije zone

Toelichting op artikel 3.49 Toepassingsbereik boringsvrije zone

-

Toelichting op artikel 3.50 Verbod mijnbouwactiviteiten in boringsvrije zone

Mijnbouwactiviteiten in boringsvrije zones zijn niet toegestaan. Daarbij zijn er namelijk te veel risico's op verontreiniging van het grondwater. Onder mijnbouwactiviteiten wordt verstaan:

1. het opsporen van delfstoffen;
 2. het opsporen of winnen van aardwarmte;
 3. het opslaan van stoffen en alle activiteiten die ondersteunend zijn aan de voorgenoemde activiteiten.
- Onder andere (diepe) geothermie is dus niet toegestaan in de boringsvrije zones.

Toelichting op artikel 3.51 Verbod boren en grond- of funderingswerken in boringsvrije zone algemeen

-

Toelichting op artikelen 3.52 Verbod boren en grond- of funderingswerken in boringsvrije zones specifieke locaties

Boorputten kunnen een risico vormen voor de drinkwaterwinning als via de boorput ongewenste stoffen in het grondwater komen. Dit kan bijvoorbeeld gebeuren als chemische middelen worden gebruikt om verstopping van de boorput tegen te gaan. Of dat bijvoorbeeld mest en/of bestrijdingsmiddelen een slecht afgedekte boorput binnendringen. Hier speelt mee dat een eenmaal aangelegd systeem en het beheer van het systeem moeilijk controleerbaar zijn.

Bij grondwerken gaat het om het uitvoeren of laten uitvoeren van werken op of in de bodem, waarbij ingrepen worden verricht, of stoffen worden gebruikt die de beschermende werking van de slecht doorlatende bodemlagen kunnen aantasten. Hieronder vallen in ieder geval bodemstabiliseringswerken, en het plaatsen en verwijderen van dam-, scherm- of diepwanden en folies. Ondiepe activiteiten worden niet geregeld. Gebruik van materialen en bouw en aanleg worden gereguleerd door landelijke regels. De bijzondere zorgplicht fungeert daarin als vangnet.

Toelichting op artikel 3.53 Verbod energietoevoeging en -onttrekking in boringsvrije zone

Het verbod op energietoevoeging en -onttrekking in boringsvrije zones geldt voor systemen die onder de dieptegrens komen, zoals vastgesteld voor de boringsvrije zone waar het om gaat.

Toelichting op artikel 3.54 Vrijstellingen oprichten van boorputten en uitvoeren van grond- of funderingswerken in boringsvrije zone

Enkele specifieke activiteiten worden in dit artikel vrijgesteld van het verbod op boren en grond- en funderingswerken. In die gevallen weegt het belang van grondwatermetingen in verband met de waterwinning, tijdelijke bronbemaling, bodemonderzoek/-aanpak op tegen het belang om deze te verbieden vanwege de risico's van bedrijfsactiviteiten of aanwezige bodemverontreinigingen. Ook sonderingen zijn vrijgesteld omdat de risico's hiervan gering zijn. Ontgrondingen zijn ook vrijgesteld, omdat de provincie als bevoegd gezag hiervoor vergunning verleent op basis van het Besluit kwaliteit leefomgeving. De provincie geeft er voorkeur aan in dit kader aan te geven wanneer een ontgroning toelaatbaar is en wanneer een vergunning wordt geweigerd. Het spreekt voor zich dat de provincie terughoudend is bij het verstrekken van een vergunning in een kwetsbaar gebied. Bij funderingen zijn eisen gesteld aan het soort palen.

Toelichting op artikel 3.55 Omgevingsvergunning open bodemenergiesysteem

-

Toelichting op artikel 3.56 Omgevingsvergunning boorput voor industriële winning

-

Toelichting op artikel 3.57 Specifieke aanvraagvereisten omgevingsvergunning open bodemenergiesysteem

-

Toelichting op artikel 3.58 Specifieke aanvraagvereisten omgevingsvergunning boorput voor industriële winning

-

Toelichting op artikel 3.59 Meldplicht horizontaal gestuurde boringen in boringsvrije zone

Horizontaal gestuurd boren is een techniek die sterk in opkomst is. Het is een betrouwbare, maar complexe oplossing om langere afstanden ondergronds te overbruggen waarbij kanalen, spoor- of snelwegen en gebouwen moeten worden doorkruist. Horizontale boringen worden vooral gebruikt voor de aanleg van ondergrondse infrastructuur, zoals gas-, elektra-, water- en rioolleidingen. Ze gaan over het algemeen tot een diepte van 3 meter tot 20 meter onder maaiveld. In uitzonderlijke gevallen worden de leidingen gelegd tot een diepte van 30 meter tot 35 meter onder maaiveld.

Horizontaal gestuurd boren biedt een aantal voordelen in vergelijking met reguliere aanlegtechnieken. Het maakt een snelle uitvoering van complexe projecten mogelijk met minimale impact op de bovengrondse omgeving. Ook zijn de uitvoeringskosten relatief laag. Er is ook een aantal risico's waar rekening mee moet worden gehouden. Zo moet worden voorkomen dat verontreinigingen in de bodem of rondom de boorput door de boringen verder worden verspreid. Ook is het belangrijk dat de boorvloeistof geen aanvullende stoffen bevat die een negatieve invloed op de bodem hebben.

Uit onderzoek blijkt dat de voordelen van deze techniek soms voldoende opwegen tegen de risico's. Ook zijn er verschillende manieren waarop de risico's van deze techniek zo veel mogelijk kunnen worden beperkt. Als er diepere watergangen en belangrijke (spoor)wegen moeten worden doorkruist, is het horizontaal gestuurd boren vaak een goede methode. De impact op de bodem is namelijk vele malen kleiner als de watergang niet afgedamd, of de (spoor)wegen niet opengemaakt hoeven te worden. Er worden wel aanvullende voorwaarden gesteld om de eerdergenoemde risico's voor de bodem en het grondwater te minimaliseren. Op die manier is de veiligheid van het drinkwater gewaarborgd.

Toelichting op artikel 3.60 Meldplicht grond- of funderingswerken in boringsvrije zone

-

Toelichting op artikel 3.61 Specifieke vereisten melding horizontaal gestuurde boring in boringsvrije zone

-

Toelichting op artikel 3.62 Specifieke vereisten melding grondwerk in boringsvrije zones

-

Toelichting op artikel 3.63 Specifieke vereisten melding funderingswerken in boringsvrije zone

-

Toelichting op artikel 3.64 Specifieke eis verwijdering van heipalen

3.3 (afdeling) Grondwaterverontreiniging

3.3.1 (paragraaf) Algemene bepaling grondwaterverontreiniging

Toelichting op artikel 3.65 Oogmerk grondwaterverontreiniging

-

3.3.2 (paragraaf) Instructieregels grondwaterverontreiniging

Toelichting op artikel 3.66 Instructieregel programma gebiedsgerichte aanpak grondwaterverontreiniging

Het zogenoemde gebiedsgerichte grondwaterbeheer blijft mogelijk onder de Omgevingswet, maar nu in de vorm van een (onverplicht) programma (artikel 3.4 Omgevingswet). Dit artikel regelt dit. Dit artikel is niet van toepassing op een vastgesteld en goedgekeurd plan als bedoeld in artikel 55d Wet bodembescherming (hierna: Wbb) voor de gebiedsgerichte aanpak van gevallen van verontreiniging in het diepere grondwater. Deze plannen gelden na vier jaar na inwerkingtreding van de Aanvullingswet bodem Omgevingswet als een programma als bedoeld in artikel 3.4 van de Omgevingswet.

De Omgevingswet gaat ervan uit dat de programma's in samenspraak met gemeenten en waterschappen worden opgesteld. Anders dan onder de Wbb is er geen sprake meer van goedkeuring door gedeputeerde staten van een plan dat door een ander bestuursorgaan is vastgesteld. Een ander verschil is dat het niet meer hoeft te gaan om gevallen van verontreiniging die zodanig gemengd zijn of gemengd kunnen raken dat deze gevallen niet ten opzichte van elkaar zijn te onderscheiden of dat zij elkaar bij een afzonderlijke aanpak in betekenende mate kunnen beïnvloeden. Verder kan het programma ook van toepassing zijn op grondwaterverontreinigingen die niet tot het diepere grondwater behoren.

Artikel 55g Wbb is niet overgenomen. Dit artikel bepaalt kort weergegeven dat het bestuursorgaan dat het plan vaststelt, voor een verontreiniging die zal worden gesaneerd onherroepelijk in de plaats treedt van degene aan wie krachtens artikel 43 Wbb met betrekking tot de betrokken verontreiniging een bevel kan worden gegeven of op wie een verplichting als bedoeld in artikel 55b Wbb van toepassing is. Deze bepaling maakt het mogelijk dat private partijen hun saneringsverplichting met een gerust hart kunnen afkopen. Aangezien de artikelen 43 en 55b niet terugkeren in de Omgevingswet en geen vergelijkbare bepalingen zijn opgenomen, is er geen noodzaak meer voor een bepaling als artikel 55g Wbb. Wel is in het laatste lid van artikel 2.70 geregeld dat het programma betrekking kan hebben op gevallen van ernstige verontreiniging waarop de Wbb nog van toepassing is. De artikelen 43 en 55b Wbb kunnen met betrekking tot die gevallen worden ingezet als aan de voorwaarden wordt voldaan. Gedeputeerde staten gaan uiteraard niet over tot het opnemen van dergelijke gevallen in een programma als hier geen bijdrage tegenover staat. Dit kan in een overeenkomst worden vastgelegd. In een programma kan worden bepaald dat bepaalde grondwaterverontreinigingen zich tot de gebiedsgrens mogen verspreiden. Ook kan worden opgenomen dat een bepaalde mate van verspreiding ten behoeve van grondwateronttrekkingen en bodemenergiesystemen toelaatbaar is.

3.3.3 (paragraaf) Grondwatersanering

Toelichting op artikel 3.67 Toepassingsbereik grondwatersanering

Het gaat hier om het grondwater in de verzadigde zone van de bodem. In deze zone zijn alle poriën van de bodem gevuld met water. In de onverzadigde zone die daarboven ligt zijn de poriën van de bodem gevuld met zowel lucht als water. Het is van belang dat grondwatersaneringen met enige waarborgen worden uitgevoerd. Met het oog hierop is geregeld dat de saneringen worden uitgevoerd door gecertificeerde bedrijven en dat milieukundige begeleiding verplicht is. Na afloop van een grondwatersanering moet duidelijk zijn welke gebruiksbeperkingen in acht moeten worden genomen. Evenals onder de Wbb moet ernaar worden gestreefd dat zo min mogelijk nazorg noodzakelijk is. De artikelen zijn alleen van toepassing als de activiteit van het saneren in het grondwater verder gaat dan de activiteiten saneren van de bodem zoals bedoeld in de artikelen 4.1241 en 4.1242. Als het alleen gaat om het verwijderen van de verontreinigde bodem, ook als dat in de verzadigde zone plaats vindt, dan hoeft geen aanvullende melding bij de provincie worden gedaan. Wanneer naast het verwijderen van de bodem er bijvoorbeeld ook sprake is van een onttrekking waarvan het oogmerk is het saneren van het grondwater, moet deze wel bij de provincie worden gemeld.

Toelichting op artikel 3.68 Meldplicht grondwatersanering

Het is verplicht een grondwatersanering ten minste vier weken voor het begin ervan te melden. De melding kan worden gedaan via de landelijke voorziening als bedoeld in artikel 20.21 van de Omgevingswet (zie artikel 14.1, eerste lid, aanhef en onder d, Omgevingsbesluit). In het tweede lid is aangegeven welke gegevens en bescheiden bij de melding moeten worden gevoegd. In het derde lid is bepaald dat een wijziging van de voorgenomen aanpak ook ten minste vier weken van tevoren moet worden gemeld. Het saneren van de bodem is aangewezen als milieubelastende activiteit, maar een grondwatersanering niet (zie artikel 3.48h, tweede lid, onder a, Besluit activiteiten leefomgeving). Het saneren van de bodem moet vooraf worden gemeld op grond van artikel 4.1236 Besluit activiteiten leefomgeving. In de meeste gevallen zal een grondwatersanering onderdeel zijn van een bodemsanering. Aangezien de gemeente bevoegd gezag is voor het saneren van de bodem, moeten er in dat geval twee meldingen worden gedaan, één op grond van het Besluit activiteiten leefomgeving en één op grond van deze verordening.

Wanneer uit de melding van de grondwatersanering blijkt dat sprake is van een artikel 13 Wet bodembescherming (Wbb)-geval, moet worden onderzocht of een aanpak volgens dit artikel mogelijk is, gelet op het overgangsrecht van de Aanvullingswet bodem Omgevingswet. Als aanpak volgens artikel 13 Wbb mogelijk is, zal de veroorzaker de verontreiniging zoveel mogelijk ongedaan moeten maken. De artikelen 13, 27 en 95 Wbb blijven immers van toepassing op voor 1 januari 2021 veroorzaakte verontreiniging als bedoeld in artikel 13 Wbb, ook indien die na die datum wordt ontdekt (artikel 3.2a Aanvullingswet bodem Omgevingswet). Indien artikel 13 Wbb kan worden geëffectueerd, zal contact worden opgenomen met de melder om deze mogelijkheid en de eventuele gevolgen hiervan voor de activiteit te bespreken. Als de voorgenomen grondwatersanering betrekking heeft op grondwaterverontreiniging die behoort tot een geval van ernstige verontreiniging waarvoor op grond van artikel 29 Wbb een beschikking is genomen die bepaalt dat spoedige sanering niet noodzakelijk is, kan in de beschikking zijn aangegeven welke beperkingen in het gebruik van de bodem door de eigenaar, erfpachter of gebruiker van het grondgebied in acht moeten worden genomen (artikel 37 lid 4 Wbb). Deze beperkingen blijven op grond van het overgangsrecht van artikel 3.2 van de Aanvullingswet bodem Omgevingswet van kracht onder de Omgevingswet. De initiatiefnemer moet hiermee dan ook rekening houden.

Toelichting op artikel 3.69 Specifieke vereisten melding grondwatersanering

Voor de informatieplicht in dit artikel is aangesloten bij hetgeen in het Besluit activiteiten leefomgeving is bepaald over de milieubelastende activiteit 'het saneren van de bodem'. Zie artikel 4.1237 Besluit activiteiten leefomgeving. Alleen is de termijn van vier weken verkort naar twee weken.

Toelichting op artikel 3.70 Specifieke gegevens en bescheiden grondwatersanering

Het eerste lid bevat een informatieplicht. Het verstrekken van gegevens bevordert het houden van gericht toezicht. Aan de hand van deze gegevens kunnen gedeputeerde staten controleren of de uitvoering van de sanering en de milieukundige begeleiding worden gedaan door een onderneming met een erkenning. Het tweede lid is toegevoegd om te verzekeren dat een wijziging van de gegevens ook wordt gemeld. Een wijziging zal zich bijvoorbeeld voordoen wanneer een andere milieukundig begeleider wordt ingezet dan eerder opgegeven.

Toelichting op artikel 3.71 Specifieke eis uitvoering van de activiteit grondwatersanering

Het eerste lid bepaalt dat de activiteit zo moet worden uitgevoerd dat het risico van de verspreiding van verontreinigende stoffen zoveel mogelijk wordt beperkt en dat nazorgmaatregelen en gebruiksbeperkingen zoveel mogelijk beperkt blijven. Het tweede lid regelt dat de activiteit wordt uitgevoerd en begeleid door erkende ondernemingen. Uit het derde lid volgt dat de grondwatersanering conform de melding moet worden uitgevoerd. Het indienen van een melding creëert op zichzelf niet de verplichting om daadwerkelijk over te gaan tot de voorgenomen grondwatersanering. Ook onder de Wet bodembescherming hadden het indienen van een melding en een saneringsplan niet dit effect (ABRvS 23 december 2015, [ECLI:NL:RVS:2015:3930](#), M en R 2016/51). Als echter eenmaal met de grondwatersanering is begonnen, moet deze ook worden voltooid. Als blijkt dat de maatregelen niet tot de beoogde effecten zullen leiden, is degene die saneert gehouden tot uitvoering van de in

de melding beschreven andere methode om de beoogde effecten te bereiken. Dit is geregeld in het vierde lid. Eventueel kan de saneerder om maatwerkvoorschriften verzoeken.

Toelichting op artikel 3.72 Specifieke eis evaluatieverslag grondwatersanering

Na afronding van de grondwatersanering wordt zo spoedig mogelijk een evaluatieverslag opgesteld volgens de beoordelingsrichtlijn BRL SIKB 6000. Het verslag moet worden opgesteld onder verantwoordelijkheid van het bedrijf dat de milieukundige verificatie uitvoert, in samenwerking met het bedrijf dat de milieukundige processturing heeft uitgevoerd. In het evaluatieverslag wordt meer beschreven of de grondwatersanering conform de melding is uitgevoerd, welk eindresultaat is behaald, of het afvalwater op een juiste manier is afgevoerd en welke gebruiksbeperkingen en nazorgmaatregelen noodzakelijk zijn. Deze informatie wordt geregistreerd in het bodeminformatiesysteem, zodat deze opvraagbaar is als in de toekomst op de dezelfde locatie nieuwe activiteiten plaatsvinden waarbij de kwaliteit van het grondwater van belang is. De gemeente zal de informatie kunnen gebruiken om in het omgevingsplan op te nemen waar gebruiksbeperkingen gelden en waar nazorgmaatregelen in stand moeten worden gehouden. Het evaluatieverslag behoeft - anders dan onder de Wbb - niet te worden goedgekeurd door het bevoegd gezag. Indien nodig kan het college van gedeputeerde staten met toepassing van artikel 3.70 maatwerkvoorschriften stellen naar aanleiding van een evaluatieverslag. Deze kunnen bijvoorbeeld inhouden dat bepaalde gebruiksbeperkingen of nazorgmaatregelen die niet in het verslag zijn beschreven, noodzakelijk zijn of, omgekeerd, dat bepaalde beperkingen of maatregelen die wel zijn beschreven juist niet noodzakelijk zijn.

Toelichting op artikel 3.73 Maatwerkvoorschriften activiteit grondwatersanering

In dit artikel is geregeld dat maatwerkvoorschriften kunnen worden gesteld. Hierdoor kan bijvoorbeeld een andere saneringsmethode worden voorgeschreven dan in de melding is beschreven. Een ander voorbeeld is dat naar aanleiding van een evaluatieverslag nazorg wordt voorgeschreven. Zie over dit laatste de toelichting op artikel 3.72.

3.4 (afdeling) Grondverzet en rommelterrein

Toelichting op artikel 3.74 Oogmerk grondverzet en rommelterrein

In deze afdeling worden regels gesteld ten aanzien van de bescherming van het landschap, de natuur, de cultuurhistorische en archeologische waarden (hierna: LNCA-waarden) in de provincie. Bij het verloren gaan van deze waarden gaat het niet alleen om grootschalige ingrepen en/of vormen van aantasting. Het gaat juist vooral om kleinschalige vormen van aantasting. Door het groter aantal en hogere frequentie levert dat een sluipend maar daarom niet minder bedreigend proces op. Zeker ook als het gaat om vele kleine onomkeerbare aantastingen. De belangenafweging is dwingend van karakter en biedt geen ruimte om met andere belangen dan de belangen genoemd in dit artikel rekening te houden.

Toelichting op artikel 3.75 Toepassingsbereik grondverzet en rommelterrein

Eerste lid: Deze afdeling is van toepassing op het storten, ophogen, egaliseren of inrichten van een rommelterrein in het landelijk gebied.

Toelichting op artikel 3.76 Specifieke zorgplicht grondverzet en rommelterrein

De specifieke zorgplicht is van toepassing op activiteiten die onder algemene regels vallen. De zorgplicht operationaliseert de, overeenkomstig artikel 3.74, te dienen belangen naar een algemene gedragsnorm voor de gebruikers van het landelijk gebied. De zorgplicht is een algemene regel, maar met een zeer algemene strekking. De algemene regels zijn een verdere uitwerking van de zorgplicht. De zorgplicht geldt als algemeen kader voor de activiteiten en dient als vangnet voor de handhaving. Bij overtreding van een zorgplichtbepaling kan direct gehandhaafd worden indien er sprake is van een evidente overtreding.

Toelichting op artikel 3.77 Verbod rommelterrein

Uitgangspunt is een compleet verbod om in het landelijk gebied een rommelterrein in te richten of te hebben, tenzij de activiteit is toegelaten op grond van de vrijstellingen in de artikelen 3.79 tot en met 3.84.

Toelichting op artikel 3.78 Omgevingsvergunning storten, ophogen en egaliseren

Uitgangspunt is dat het zonder omgevingsvergunning verboden is om in het landelijk gebied te storten, op te hogen of te egaliseren, tenzij de activiteit is toegelaten op grond van de vrijstellingen in de artikelen 3.79 tot en met 3.84.

Toelichting op artikel 3.79 Vrijstelling activiteiten bij infrastructurele werken en werken van groot maatschappelijk belang

Binnen deze vrijstelling vallen de aanleg en het onderhoud van infrastructurele werken zoals spoor-, water- en (snel)wegen, bruggen, havens en luchtvaartterreinen en werken van groot maatschappelijk belang, zoals geluidswallen en dijken. Voorwaarde is wel dat de nodige vergunningen zijn verleend en/of het werk planologisch is toegestaan.

Toelichting op artikel 3.80 Vrijstelling activiteiten bij agrarische percelen

Eerste lid: Rijkpaden in agrarische weide- en akkerpercelen moeten regelmatig versterkt en opgehoogd worden. Dit is te beschouwen als normaal onderhoud in het kader van een doelmatige agrarische bedrijfsvoering. Dit onderhoud is met dit artikel vrijgesteld van het verbod op storten en ophogen.

Groene contour.

Tweede lid: Het is niet de bedoeling van het verbod op storten en inrichten van rommelterreinen om de normale bedrijfsvoering bij agrarische bedrijven te hinderen of te belemmeren. Bij het begrip agrarisch bedrijf moet gedacht worden aan akkerbouw- en veeteeltbedrijven, tuinbouwbedrijven, veemesterijen, fruitteeltbedrijven e.d. Zaken die verband houden met de normale bedrijfsvoering worden daarom middels deze bepaling vrijgesteld. Zo wordt voorkomen dat agrariërs vergunningplichtig zouden worden voor zaken die de normale bedrijfsvoering betreffen. Het gaat hierbij zowel om goederen zoals hooibalen en grasrollen, als om materieel zoals voertuigen. Hierbij geldt wel de aantekening, dat de vrijstelling beperkt is tot activiteiten op of onmiddellijk aangrenzend aan het agrarische bouwperceel. Het is niet de bedoeling dat de open agrarische ruimte naar willekeur als opslagterrein gebruikt kan worden.

Toelichting op artikel 3.81 Vrijstelling activiteiten bij normaal onderhoud van oppervlaktewaterlichamen

Eerste lid: Dit artikel betreft een vrijstelling voor het storten van baggerspecie, vrijkomend uit normaal onderhoud van oppervlaktewaterlichamen. Onder normaal onderhoud wordt verstaan het periodiek onderhoud van (schouwplichtige) oppervlaktewaterlichamen om deze te laten voldoen aan waterhuishoudkundige eisen (conform de legger en de keur van het waterschap), waarbij de vrijgekomen baggerspecie evenredig wordt verspreid op de erven en gronden gelegen aan die watergangen. Met baggerspecie wordt bagger vermengd met ongewenste begroeiing bedoeld. Indien het onderhoud van een oppervlaktewaterlichaam alleen bestaat uit het verwijderen van begroeiing, mogen de losse plantenresten niet verspreid worden maar moeten ze langs het oppervlaktewaterlichaam neergelegd worden.

Onder normaal onderhoud wordt in ieder geval niet verstaan:

- a. het doelbewust storten van baggerspecie op percelen die niet grenzen aan het uitgebaggerde/uitgegraven oppervlaktewaterlichaam ten behoeve van onderhoudswerkzaamheden van deze percelen, zoals het wegwerken van plaatselijk reliëfverschillen, het ophogen van natuurwetenschappelijk waardevolle percelen, slootdempingen, e.d.
- b. Het verbreden en verdiepen van een oppervlaktewaterlichaam groter dan het oorspronkelijke slootprofiel, waarbij de vrijkomende grond en baggerspecie wordt aangewend voor bijvoorbeeld doeleinden als onder a genoemd.

De vrijstelling is voorts niet van toepassing voor het storten van baggerspecie op slootkanten die in agrarisch natuurbeheer zijn, omdat dit juist schade toebrengt aan deze waardevolle slootkanten.

Tweede lid: Dit artikel bevat een vrijstelling voor de aanleg van een baggerdepot. Daar zijn een aantal voorwaarden aan verbonden. De voorwaarden onder a en e betreft de bescherming van aardkundige en landschappelijke waarden. Aardkundige waarden zijn die onderdelen van het landschap die iets vertellen over de natuurlijke ontstaanswijze van een gebied. Het gaat bijvoorbeeld om geulen, stuwwallen, glaciale bekkens, oude rivierbeddingen en dekzandruggen. Onder b is een maximale hoogte aan het baggerdepot verbonden. Het gaat dan om de hoogte van de omringende zandwal, waarbinnen de bagger wordt gestort. De voorwaarde onder d betreft de eindsituatie van het depot. Na de periode van inklinking, meestal zo'n drie jaar, worden de zandwallen en de bagger gelijkmatig verspreid over het perceel. Het is daarbij niet de bedoeling om natuurlijke laagten zoals geulen te dichten. Het oorspronkelijke landschapspatroon dient zo goed mogelijk gevolgd te worden. Het perceel mag na verspreiding en egalisatie niet meer dan 10 centimeter hoger zijn ten opzichte van het oorspronkelijke maaiveld van de dichtstbijzijnde naastgelegen niet opgehoogde percelen.

Toelichting op artikel 3.82 Vrijstelling activiteiten bij een viaduct, ecoduct, faunapassage of planmatige inrichting en ontwikkeling van een natuurterrein of ecologische zone

De vrijstelling geldt voor allerlei stortactiviteiten met diverse materialen, die samenhangen met diverse natuurinrichtingsprojecten. Belangrijk is, dat het gaat om activiteiten, waar de terreinbeheerder mee ingestemd heeft en die een ecologische meerwaarde hebben. Dit om verkapt storten van afvalmateriaal te voorkomen.

Toelichting op artikel 3.83 Vrijstelling activiteiten bij takkenwallen en takkenrillen

Houtopstanden dienen onderhouden te worden. Ze moeten regelmatig gesnoeid, geknot en uitgedund worden. Het takhout dat daarbij vrijkomt, wordt vaak verwerkt in takkenwallen en takkenrillen in de nabijheid van de werkzaamheden. Goed aangelegde takkenrillen zijn een aanwinst voor de natuur. Vogels, muizen, insecten en amfibieën vinden er een schuil- of broedplaats. De vrijstelling heeft uitsluitend betrekking op het gebruik van snoei- en dunhout en is aan een aantal voorwaarden gebonden.

Toelichting op artikel 3.84 Vrijstelling activiteiten in tuinen, parken, landgoederen of sportaccommodaties

Wallichamen zoals grond- en houtwallen werden vroeger vaak aangelegd als eigendomsafschieding, vee-, wild- en windkering en het leveren van geriefhout. Houtwallen zijn lijnelementen en vormen vaak een langere, aaneengesloten route waarlangs dieren en planten zich kunnen verplaatsen. De steile wallichamen, met een zonkant en een schaduwzijde, leveren veel insecten, schimmels, mossen, muizen en kruiden op. Door de hoge en steile taluds logen zulke wallen bovendien sneller uit, wat leidt tot verarming van de bodem en daardoor tot een soortenrijkere flora en fauna. Tegenwoordig worden wallichamen vaak aangelegd als perceelgrens en ter bescherming van de privacy. Dit artikel stelt de aanleg van een wallichaam in tuinen bij huizen of landgoederen vrij, voor zover wordt voldaan aan de genoemde voorwaarden.

Onder a: De voorwaarde is opgenomen om te voorkomen dat landeigenaren- of –beheerders die aangrenzend aan de tuin bijvoorbeeld een stuk bosperceel bezitten of beheren een wallichaam midden in dat het bos aanleggen.

Onder b: De voorwaarde beschermt de aanwezige bomen.

Onder c: De voorwaarde is opgenomen om te voorkomen dat wallichamen worden beplant met niet-gebiedseigen beplanting zoals coniferen.

Onder d: De voorwaarde bevat een bepaling over afmetingen.

Toelichting op artikel 3.85 Specifieke aanvraagvereisten omgevingsvergunning storten, ophogen en egaliseren

-

Toelichting op artikel 3.86 Meldplicht ophogen of egaliseren in gebruik zijnde agrarische weide- of akkerpercelen

Weide- en akkerpercelen buiten het natuurnetwerk Nederland en de Groene contour worden in het kader van de normale bedrijfsuitoefening regelmatig opgehoogd en geëgaliseerd. Dit is toegestaan na melding.

Toelichting op artikel 3.87 Specifieke vereisten melding ophogen of egaliseren agrarisch gebruikte weide- of akkerpercelen

Onder d: vraag is of er sprake is van de functie agrarisch.

Toelichting op artikel 3.88 Specifieke eis bij infrastructurele werken en werken van groot maatschappelijk belang

-

Toelichting op artikel 3.89 Specifieke eisen in gebruik zijnde agrarische weide- of akkerpercelen

-

3.5 (afdeling) Gesloten stortplaats

Uit de lijst van vergunningplichtige activiteiten in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht is een aantal activiteiten niet overgenomen door provincie. Hier is voor gekozen, omdat deze activiteiten op een gesloten stortplaats geen schade zullen toebrengen aan de deklaag. Hierbij kan gedacht worden aan het plaatsen van handelsreclame op of aan een onroerende zaak op een gesloten stortplaats.

Toelichting op artikel 3.90 Oogmerk gesloten stortplaats

De regels in deze paragraaf hebben tot doel het milieu te beschermen. Activiteiten op gesloten stortplaatsen kunnen grote gevolgen hebben voor het milieu. Voor het in werking treden van de Omgevingswet was de provincie op grond van artikel 3.4 Besluit omgevingsrecht het bevoegd gezag over vergunningplichtige activiteiten op gesloten stortplaatsen. Met het in werking treden van de Omgevingswet is de provincie niet langer automatisch bevoegd gezag over gesloten stortplaatsen. De provincie kan regels stellen om te zorgen dat zij betrokken blijven bij het toelaten van activiteiten op gesloten stortplaatsen. Provincies zijn vrij te kiezen hoe ze dit doen. De provincie Utrecht heeft gekozen voor een beleidsneutrale omzetting van de regels. Dit houdt in dat de provincie in de omgevingsverordening een aanvullende vergunningplicht heeft opgenomen voor bepaalde activiteiten op gesloten stortplaatsen, die in het oude recht vergunningplichtig waren op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Dit gaat om activiteiten die risico's opleveren voor het milieu, zoals het verrichten van bouwactiviteiten of het kappen van bomen. Dit zijn activiteiten waarbij de deklaag op de stortplaats aangetast kan worden, wat grote gevolgen kan hebben voor de bodem en het grondwater.

Toelichting op artikel 3.91 Toepassingsbereik gesloten stortplaats

Voor het in werking treden van de Omgevingswet was de provincie op grond van artikel 3.4 Besluit omgevingsrecht het bevoegd gezag over vergunningplichtige activiteiten op gesloten stortplaatsen. Met het in werking treden van de Omgevingswet is de provincie niet langer automatisch bevoegd gezag over gesloten stortplaatsen. De provincie kan regels stellen om te zorgen dat zij betrokken blijven bij het toelaten van activiteiten op gesloten stortplaatsen. Provincies zijn vrij te kiezen hoe ze dit doen.

De provincie Utrecht heeft gekozen voor een beleidsneutrale omzetting van de regels. Dit houdt in dat de provincie in de omgevingsverordening een aanvullende vergunningplicht heeft opgenomen voor bepaalde activiteiten op gesloten stortplaatsen, die in het oude recht vergunningplichtig waren op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Dit gaat om activiteiten die risico's opleveren voor het milieu, zoals het verrichten van bouwactiviteiten of het kappen van bomen. Dit zijn activiteiten waarbij de deklaag op de stortplaats aangetast kan worden, wat grote gevolgen kan hebben voor de bodem en het grondwater.

Op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht waren ook activiteiten in strijd met het bestemmingsplan vergunningplichtig. Deze vergunningplicht is niet eenduidig op te nemen in de omgevingsverordening, omdat het om veel verschillende soorten activiteiten gaat. Daarom heeft de provincie in deze verordening alle omgevingsplanactiviteiten (activiteiten waarvoor een vergunningplicht geldt op grond van het omgevingsplan, of activiteiten die in strijd zijn met het omgevingsplan) die plaatsvinden op een gesloten stortplaats aangewezen als omgevingsplanactiviteit van provinciaal belang. Op grond van artikel 5.10 Omgevingswet en artikel 4.6 lid 1 onder a Omgevingsbesluit zijn gedeputeerde staten bevoegd gezag voor een

omgevingsplanactiviteit van provinciaal belang, zodat de provincie kan bepalen of dergelijke activiteiten op een gesloten stortplaats kunnen plaatsvinden.

Toelichting op artikel 3.92 Omgevingsvergunning activiteiten op gesloten stortplaats

Voor het in werking treden van de Omgevingswet was de provincie op grond van artikel 3.4 Besluit omgevingsrecht het bevoegd gezag over vergunningplichtige activiteiten op gesloten stortplaatsen. Met het in werking treden van de Omgevingswet is de provincie niet langer automatisch bevoegd gezag over gesloten stortplaatsen. De provincie kan regels stellen om te zorgen dat zij betrokken blijven bij het toelaten van activiteiten op gesloten stortplaatsen. Provincies zijn vrij te kiezen hoe ze dit doen.

De provincie Utrecht heeft gekozen voor een beleidsneutrale omzetting van de regels. Dit houdt in dat de provincie in de omgevingsverordening een aanvullende vergunningplicht heeft opgenomen voor bepaalde activiteiten op gesloten stortplaatsen, die in het oude recht vergunningplichtig waren op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Dit gaat om activiteiten die risico's opleveren voor het milieu: het verrichten van bouwactiviteiten of het kappen van bomen. Dit zijn activiteiten waarbij de deklaag op de stortplaats aangetast kan worden, wat grote gevolgen kan hebben voor de bodem en het grondwater.

Toelichting op artikel 3.93 Beoordelingsregels omgevingsvergunning gesloten stortplaats

De grond bij een gesloten stortplaats moet beschermd worden, omdat het openen van een gesloten stortplaats grote gevolgen voor het milieu kan hebben. Voor activiteiten zoals bouwen en het kappen van bomen, waarbij de grond verstoord kan worden, is het daarom verplicht een vergunning aan te vragen. In de beoordeling wordt meegenomen hoe groot het risico van de te verrichten activiteit op de gesloten stortplaats is en welke maatregelen in lijn met het nazorgplan moeten worden genomen. Ook moet gezorgd worden dat zowel de voorzieningen ter bescherming van de bodem als de bodem zelf regelmatig worden onderzocht.

Toelichting op artikel 3.94 Specifieke aanvraagvereisten omgevingsvergunning gesloten stortplaats

-

Toelichting op artikel 3.95 Omgevingsplanactiviteit gesloten stortplaats

Op grond van artikel 5.10 Omgevingswet en artikel 4.6 lid 1 onder a Omgevingsbesluit zijn gedeputeerde staten bevoegd gezag voor een omgevingsplanactiviteit van provinciaal belang. Door alle omgevingsplanactiviteiten die plaatsvinden op een gesloten stortplaats aan te wijzen als omgevingsplanactiviteit van provinciaal belang, kan de provincie bepalen of dergelijke activiteiten op een gesloten stortplaats kunnen plaatsvinden. Het gaat bijvoorbeeld om het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden, het slopen van een bouwwerk of het gebruik van gronden in strijd met een omgevingsplan. Ook voor deze activiteiten geldt dat er schadelijke gevolgen voor het milieu kunnen zijn. De grond bij een gesloten stortplaats moet beschermd worden, omdat het openen van een gesloten stortplaats grote gevolgen voor het milieu kan hebben.

Toelichting op 4. (hoofdstuk) Bereikbaarheid en mobiliteit

4.1 (afdeling) Bereikbaarheid

Toelichting op artikel 4.1 Instructieregel bereikbaarheid

Gehele artikel: Het bepaalde in dit artikel is van toepassing op het gehele provinciale grondgebied. De mobiliteitstoets kijkt naar de gevolgen voor de bereikbaarheid bij de uitvoering van projecten en andere ingrepen in de leefomgeving. Een ontwikkeling in de leefomgeving (zowel binnen als buiten het bestaand stedelijk gebied) moet samen gaan met een bereikbaarheid die voldoet. Dit vloeit voort uit ofwel een 'evenwichtige toedeling van functies aan locaties' ofwel uit dit artikel. Wanneer de mobiliteitstoets van toepassing is, worden de resultaten hiervan bij de ontwikkeling in de leefomgeving betrokken.

Eerste lid: Al in een vroeg stadium (vóór het overleg, maar bij voorkeur al in de planvormingsfase) moet er voor de ontwikkelingen in de leefomgeving door middel van een mobiliteitsscan gekeken worden welke mobiliteitseffecten optreden, en of de mobiliteitstoets bij de voorgenomen ontwikkeling in de leefomgeving noodzakelijk is. Om de noodzaak na te gaan, moet bij elk omgevingsplan in een vroeg stadium het aantal verplaatsingen voor de verschillende vervoerwijzen duidelijk zijn. Het gaat om de vervoerwijzen die betrekking hebben op de omliggende verkeers- en vervoersnetwerken, zoals: het wegennet, openbaar-vervoernetwerk, fiets- en looproutes. Als er sprake is van een (relatief) groot aantal verplaatsingen of het vermoeden bestaat dat er zich een knelpunt gaat voordoen op omliggende verkeers- en vervoersnetwerken, is een mobiliteitstoets noodzakelijk. De mobiliteitsscan is bedoeld om:

- op hoofdlijnen inzicht te krijgen in het aantal verplaatsingen dat de voorgenomen ontwikkeling in de leefomgeving tot gevolg heeft;
- inzicht te krijgen in hoe dit zich verhoudt tot het aantal verplaatsingen van al bekende toekomstige ontwikkelingen binnen en buiten de gemeente;
- te bepalen of er door het aantal nieuwe of extra verplaatsingen knelpunten op het omliggende verkeers- en vervoersnetwerk voor de diverse vervoerwijzen ontstaan, waardoor de bereikbaarheid aanzienlijk verslechtert of de ontwikkeling in de leefomgeving wellicht kansen biedt om verkeers- en vervoernetwerken te verbeteren.

Tweede lid: Op basis van de scan wordt bepaald of een mobiliteitstoets noodzakelijk is. De verplichting een mobiliteitstoets uit te voeren zal meestal van toepassing zijn op de ontwikkeling van grotere gebieden (bijvoorbeeld woonwijken van meer dan 50 woningen of bedrijventerreinen). In sommige gevallen kan het ook gelden voor kleinschalige ontwikkelingen in de buurt van een verkeersnetwerk dat al zwaar belast is. In zulke gevallen kan de toevoeging van slechts een paar verkeersbewegingen al grote gevolgen hebben voor de doorstroming, bereikbaarheid en toegankelijkheid, veiligheid en leefbaarheid. De reikwijdte van de mobiliteitstoets is in verhouding met de ontwikkelingsschaal in de leefomgeving en de te verwachten effecten op het verkeers- en vervoernetwerk. Als de ontwikkelingsschaal groot is, is de reikwijdte van de mobiliteitstoets dat ook. Daarbij moet in de mobiliteitsscan zichtbaar worden gemaakt hoe de voorgenomen ontwikkeling in de leefomgeving zich verhoudt tot andere (te verwachten) ontwikkelingen in een gebied, gemeente en/of de omliggende gemeenten. Hierbij moet het geheel van de (geplande) ontwikkelingen in de omgeving in kaart worden gebracht. Als er sprake is van meerdere (te verwachten) ontwikkelingen kan er namelijk sprake zijn van een stapeling van effecten op de diverse verkeers- en vervoersnetwerken. Hierdoor kunnen specifieke knelpunten ontstaan, maar ook kansen om netwerken te versterken. Dit kan ook een aanleiding zijn om eventuele kosten van infrastructuraanpassingen te verdelen over verschillende projecten (kostenverevening).

Toelichting op artikelen 4.2 tot en met 4.4 Instructieregel behoud provinciale OV-netwerk, provinciaal bereikbaarheidsnetwerk en regionaal fietsnetwerk

Een samenhangend OV-netwerk bestaat onder andere uit de tram- en buslijnen waarvoor de provincie concessieverlener is. Een samenhangend bereikbaarheidsnetwerk bestaat uit de provinciale wegen en een aantal gemeentelijke wegen met regionaal belang. Een samenhangend fietsnetwerk bestaat onder andere uit de provinciale fietspaden en gemeentelijke fietspaden die van regionaal belang zijn. Verstoringen door wegbeheerders van deze netwerken zijn niet wenselijk. Al in een vroegtijdig stadium (vóór het overleg, maar bij voorkeur al in de planvormingsfase) moet er voor nieuwe ontwikkelingen nagegaan worden of deze tot verstoringen van de netwerken kunnen leiden en of dit voorkomen kan worden. Dit is noodzakelijk voor het provinciale OV-netwerk. Vandaar dat er gekozen is voor 'in acht nemen' in deze instructieregel. De financiële gevolgen van verstoringen van het provinciale OV-netwerk zijn groot en treden direct op. Bij het provinciaal bereikbaarheidsnetwerk en bij het regionaal fietsnetwerk is gekozen voor een iets lichtere vorm van de instructieregel, namelijk 'rekening houden met'.

4.2 (afdeling) Provinciale weg

4.2.1 (paragraaf) Algemene bepalingen provinciale weg

Toelichting op artikel 4.5 Oogmerk provinciale weg

Eerste lid: Deze regels zijn bedoeld om te zorgen dat er geen schade ontstaat aan de provinciale weg en dat deze veilig en doelmatig kan worden gebruikt. Daarbij hoort ook het belang van onderhoud van de provinciale

weg. Het eerste lid van deze regels is gelijk aan wat er is bepaald voor rijkswegen, zoals geregeld in artikel 8.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal).

Tweede lid: In dit lid is een ruimere reikwijdte van de bepalingen opgenomen. In het eerste lid staan alleen de mobiliteitsbelangen. Op grond van het tweede lid kan ook rekening worden gehouden met belangen als landschap, natuur en cultuurhistorie. Een voorbeeld: Kabels en leidingen kunnen niet zomaar overal in de bermen liggen. Er moet rekening worden gehouden met archeologische waarden en met bomen die van cultuurhistorische waarde zijn. Soms worden kabels en leidingen verlegd om een doorgang voor dieren (faunapassage) te realiseren over, door of onder een barrière (bijvoorbeeld onder de weg door, of langs een viaduct). Dan gaat het om het belang van landschappelijke en natuurwaarden waar rekening mee moet worden gehouden. Infrastructuur wordt ook aangelegd vanuit de belangen van recreatie en toerisme, denk aan fietspaden.

Toelichting op artikel 4.6 Aanwijzing provinciale weg

In afdeling 4.2 worden drie beperkingengebieden onderscheiden. In de artikelen wordt aangegeven aan welk werkingsgebied het artikel is gekoppeld.

4.2.2 (paragraaf) Instructieregels provinciale weg

Toelichting op artikel 4.7 Instructieregel bouwwerken bij provinciale weg

Wil een gemeente een bouwwerk realiseren of wijzigen? Dan moet zij in haar omgevingsplan rekening houden met het belang van het behoud en uitbreiding van de provinciale weg. Dit met het oog op de verkeersveiligheid en de doorstroming op deze weg. Daarbij maakt de gemeente wel een eigen afweging. De provincie wordt bij deze afweging betrokken. In stedelijk gebied wordt het belang van de provinciale weg vaak niet verder aangetast door een nieuw bouwwerk. Er staan namelijk al veel bouwwerken binnen het beperkingengebied bouwwerken provinciale wegen. Nieuwe bouwwerken betekenen dan ook vaak geen verdere inperking. Dit artikel is daarom niet van toepassing op traverses. De delen van de provinciale weg die binnen het stedelijk gebied (en buiten het gebied landschappelijke waarden) liggen.

In de wegenverordening stond al een verbod op bouwwerken binnen de 10 meter van de kant van de verharding van de weg waarvoor ontheffing mogelijk was. Deze instructieregel is dus niet een nieuwe regel, maar een bestaande regel die in een ander jasje is gegoten. Dit betekent bijvoorbeeld dat een wijziging van een gevel geen gevolgen heeft. Maar het naar voren plaatsen van een gevel als deze daardoor dichterbij de weg komt, wel. Ontheffing van deze instructieregel is mogelijk. Dit is geregeld in hoofdstuk 1 van deze verordening.

4.2.3 (paragraaf) Regels over activiteiten provinciale weg

4.2.3.1 (sub paragraaf) Algemene bepalingen activiteiten provinciale weg

Toelichting op artikel 4.8 Toepassingsbereik provinciale weg

Eerste lid: Deze paragraaf gaat over activiteiten op of rond provinciale wegen in de provincie Utrecht waarvoor beperkingen gelden, omdat die nadelige gevolgen kunnen hebben voor de weg. Het gaat dan om bijvoorbeeld het op, naast, onder of over de weg aanbrengen van objecten, zoals viaducten, tunnels, bruggen, gebouwen of faunapassages. Maar ook om kabels en leidingen en kleinere objecten, zoals gedenktekens, reclame-uitingen en andere borden. Het gaat daarbij niet alleen om het aanbrengen van die objecten, maar ook om het aanpassen, verwijderen of beheren daarvan. Andere activiteiten waarvoor beperkingen gelden, zijn bijvoorbeeld het beheer van langs de weg liggende sloten, bomen, struiken en ander groen.

Het gebruik van de weg voor het wegverkeer (gelet op artikel 1.4 van de wet) valt hier niet onder. Eventuele nadelige gevolgen daarvan voor de provinciale weg zijn geregeld door andere wetgeving. Het gaat dan vooral om de Wegenverkeerswet en bijbehorende regelingen.

Tweede lid: Activiteiten die door of namens de wegbeheerder worden uitgevoerd, vallen ook niet onder deze paragraaf. Denk hierbij aan onderhoud, herstel, aanleg of wijziging van de weg. Deze activiteiten zijn gericht op het behouden of verbeteren van de staat en werking van de weg. Die hebben in het algemeen dus geen, of beperkte nadelige gevolgen voor de weg.

Toelichting op artikel 4.9 Specifieke zorgplicht provinciale weg

Eerste lid: De specifieke zorgplicht geldt voor activiteiten waarvoor een melding of omgevingsvergunning nodig is en voor activiteiten die onder algemene regels vallen.

De zorgplicht is een algemene gedragsnorm voor de gebruikers van de provinciale weg, om te zorgen dat de belangen waar het oogmerk van artikel 4.5 op ziet worden gewaarborgd. De zorgplicht is bedoeld als vangnet voor de handhaving. Het is een algemene regel, maar met een zeer algemene strekking. De algemene regels, vergunningvoorschriften en maatwerkregels die hierin staan, zijn een verdere uitwerking van deze zorgplicht. Is er sprake van een overtreding van een zorgplichtbepaling? Dan kan er direct worden gehandhaafd als sprake is van een overduidelijke overtreding. In de andere gevallen dient er eerst een maatwerkvoorschrift op gesteld te worden voordat tot handhaving kan worden overgegaan. De grondslag voor het stellen van maatwerkvoorschriften is in artikel opgenomen.

Tweede lid: In dit lid is de specifieke zorgplicht concreter gemaakt voor een aantal activiteiten die onwenselijk zijn in het beperkingengebied op, of rond provinciale wegen. Door deze activiteiten specifiek te benoemen, is handhaving makkelijker. Het eerst stellen van een maatwerkvoorschrift is dan vaak niet nodig.

Voor beplanting is een specifieke zorgplicht opgenomen in sub f en g. Onder sub g wordt zowel bovengrondse als ondergrondse conditie verstaan. Denk bijvoorbeeld aan het omhoog drukken van de weg door boomwortels. Het tweede lid is een aanvulling op het eerste lid. Hierin staat dat het verplicht is om maatregelen te nemen om ongewone voorvallen te voorkomen en de gevolgen daarvan te beperken. Ongewone voorvallen bij activiteiten/werkzaamheden in het beperkingengebied op of rond een provinciale weg, kunnen gevaarlijk zijn voor de staat en werking van die weg. Van iedereen mag dan ook worden verwacht dat zij de nodige maatregelen nemen om ongewone voorvallen te voorkomen en de gevolgen ervan te beperken.

Toelichting op artikel 4.10 Specifieke aanvraagvereisten omgevingsvergunning activiteit provinciale weg algemeen

Deze eisen zijn een aanvulling op de algemene indieningsvereisten in artikel 7.3 van de Omgevingsregeling.

Toelichting op artikel 4.11 Verwijderen of verleggen van werk en object

Soms is het nodig dat een (bouw)werk of ander object waarvoor een omgevingsvergunning is vereist, wordt verlegd of verwijderd. Bijvoorbeeld bij het verruimen of wijzigen van de weg. Dan wordt dat formeel geregeld door intrekking van de verleende vergunning. Vanzelfsprekend gaat hieraan steeds overleg met de eigenaar van het (bouw)werk of ander object vooraf.

Voor (bouw)werken en andere objecten die zonder omgevingsvergunning kunnen worden aangelegd, is intrekking van de omgevingsvergunning niet mogelijk. Er is immers geen vergunning. In die situatie voorziet de verlegplicht van dit artikel. De verlegplicht houdt in dat het (bouw)werk of ander object verplaatst moet worden als het een belemmering vormt. De verlegplicht vervangt de intrekking van de vergunning. Kan er geen overeenstemming worden bereikt? Dan stelt het bevoegd gezag de verlegtermijn door een maatwerkvoorschrift vast.

Het artikel is een vangnet als er geen overeenstemming bereikt wordt. Het gaat hier eigenlijk alleen om bepaalde kabels en leidingen. In artikel 4.18, tweede lid, worden de uitzonderingen van de kabels en leidingen op de vergunningplicht vermeld (samen met gedenktekens).

Toelichting op artikel 4.12 Specifieke eis uitsteken van beplanting

In dit artikel wordt de zorgplicht specifiek gemaakt. Om een veilige doorrijhoogte voor het verkeer te garanderen en effectief beheer en onderhoud van de weg mogelijk te maken. Het artikel is een algemene regel. Er wordt een duidelijke norm gesteld. Daarvan kan bij een vergunning niet worden afgeweken. Het gaat hier regelmatig om beplanting in eigendom van bewoners langs de provinciale weg. Daarom is lid 2 opgenomen.

4.2.3.2 (sub paragraaf) Activiteiten uitweg bij provinciale weg

Toelichting op artikel 4.13 Omgevingsvergunning uitweg bij provinciale weg

Eerste lid: Uitwegen (uitritten) op provinciale wegen zijn vanwege de uitwisseling van verkeer potentiële conflictpunten en al snel verkeersonveilig door de grote snelheidsverschillen. Teveel uitwegen op een provinciale weg zijn niet goed voor de overzichtelijkheid en de verkeersveiligheid. Ook de doorstroming komt bij veel uitwegen onder druk te staan. Nieuwe uitwegen worden dan ook tot een minimum beperkt.

Ook voor het veranderen en intensiveren van het gebruik van uitwegen is daarom een omgevingsvergunning nodig. Het kan namelijk een verslechtering betekenen van de verkeersveiligheid en de doorstroming. Ook moet de inrichting van de uitweg worden aangepast aan het gebruik, bijvoorbeeld bij bedrijfsmatig gebruik. Dan moet de uitweg ruimer worden gemaakt, om zo veilig mogelijk gebruik te kunnen maken van de uitweg.

Tweede lid: Uitwegen bij verkooppunten en standplaatsen binnen het beperkingengebied beheer provinciale wegen, vallen niet onder dit artikel. Dit wordt apart geregeld in artikel 4.33 van deze verordening.

Toelichting op artikel 4.14 Beoordelingsregel omgevingsvergunning uitweg bij provinciale weg

Dit artikel bevat de beoordelingsregel voor omgevingsvergunningen voor uitwegen naar provinciale wegen. Deze beoordelingsregel zal, indien nodig, verder worden uitgewerkt in een beleidsregel die door gedeputeerde staten zal worden vastgesteld en gepubliceerd in het provinciaal blad.

De provinciale weg is bedoeld als verbindingsweg tussen (woon)kernen. Uitwegen zijn, vanwege de uitwisseling van verkeer, potentiële conflictpunten en verkeersonveilig. Nieuwe uitwegen dienen tot een minimum beperkt te worden. Er mag geen sprake zijn van het onevenredig vergroten van de verkeersonveiligheid, bijvoorbeeld door onvoldoende zicht op en vanaf de weg of uitweg.

Toelichting op artikel 4.15 Beoordelingsregel omgevingsvergunning tijdelijke uitweg bij provinciale weg

Tijdelijke uitwegen worden alleen maar toegestaan voor werkzaamheden van tijdelijke aard en als het werkverkeer niet veilig van een bestaande (uit)weg gebruik kan maken.

Toelichting op artikel 4.16 Specifieke aanvraagvereisten omgevingsvergunning uitweg bij provinciale weg

-

Toelichting op artikel 4.17 Specifieke eis uitvoering en onderhoud uitwegen

In de voorschriften van een omgevingsvergunning voor een uitweg wordt bepaald dat de aanleg en het onderhoud in het beperkingengebied beheer door of in opdracht van de provincie wordt uitgevoerd. De reden hiervoor is dat de uitweg in de berm onderdeel uitmaakt van de provinciale weg. Dat stelt bepaalde eisen aan de

vormgeving en kwaliteit van de uitweg. Bovendien dienen de werkzaamheden verkeersveilig uitgevoerd worden. Er dienen verkeersmaatregelen te worden getroffen die voldoen aan de CROW-publicaties WIU 96b 2020 Standaardmaatregelen op niet-autosnelwegen en WIU 96b 2020 Werken op niet-autosnelwegen. Gezien de snelheden op de provinciale weg willen we dit in eigen beheer laten uitvoeren om ongevallen te voorkomen.

4.2.3.3 (sub paragraaf) Activiteiten kabels, leidingen, duikers, goten, buizen, afrasteringen en andere werken

Toelichting op artikel 4.18 Omgevingsvergunning kabels, leidingen, duikers, goten, buizen, afrasteringen en ander werken

Voor het hebben, leggen of wijzigen van werken in het beperkingengebied beheer provinciale wegen is in beginsel een omgevingsvergunning nodig. Deze activiteiten kunnen namelijk de staat en werking van de provinciale weg aantasten. Het reguleren van deze activiteiten is maatwerk. Uitzondering zijn gedenktekens door directe nabestaanden lasgaten en huisaansluitingen. Hiervoor geldt alleen een meldplicht. Voor de lasgaten en huisaansluitingen zijn regels opgenomen in Bijlage VIII Specifieke regels kabels en leidingen. Telecom- en laag- en middenspanning elektriciteitskabels en leidingen kunnen gemeld worden, mits voldaan wordt aan de regels van Bijlage VIII Specifieke eisen kabels en leidingen. Kan hieraan niet voldaan worden dan dient een vergunning aangevraagd te worden.

Toelichting op artikel 4.19 Beoordelingsregel omgevingsvergunningen kabels, leidingen, duikers, goten, buizen, afrasteringen en andere werken

Dit artikel bevat de beoordelingsregel voor omgevingsvergunningen voor kabels, leidingen, duikers, goten, buizen, afrasteringen en andere werken. Deze beoordelingsregel zal, indien nodig, voor kabels en leidingen verder worden uitgewerkt in een beleidsregel die door gedeputeerde staten zal worden vastgesteld en gepubliceerd in het provinciaal blad.

Op kabels en leidingen met een openbare functie rust bijna altijd een gedoogplicht. Het doel van de gedoogplicht is een ander doel dan het doel dat met afdeling 4.2 wordt nagestreefd. In beginsel moeten kabels en leidingen worden toegestaan, maar aanvullend wordt getoetst op de belangen die het oogmerk van artikel 4.5 beoogd te beschermen. Indien er kans is op schade of aantasting van het veilig en doelmatig gebruik van de provinciale weg zal samen met de initiatiefnemer gekeken worden naar een alternatief tracé.

Toelichting op artikel 4.20 Intrekking of wijziging van omgevingsvergunning kabels en leidingen

Soms is het nodig dat kabels en leidingen worden verlegd. Bijvoorbeeld bij het verruimen of wijzigen van de weg. Dit wordt dan formeel geregeld door intrekking van de verleende vergunning. Vanzelfsprekend gaat hieraan steeds overleg met de netwerkbeheerder vooraf.

Toelichting op artikel 4.21 Specifieke aanvraagvereisten omgevingsvergunning kabels, leidingen, duikers, goten, buizen, afrasteringen en andere werken

Toelichting op artikel 4.22 Meldplicht lasgaten en huisaansluitingen

Onder energievoorziening verstaan we alle energiebronnen zoals gas, elektriciteit, waterstof en warmtenetten. Een lasgat is een sleuf die wordt gemaakt om een kabel te repareren en/of aan te sluiten. Werkzaamheden aan lasgaten zijn meestal van beperkte aard en omvang. Dit geldt ook voor huisaansluitingen. Daarom geldt voor deze activiteiten een meldplicht, minimaal drie weken voor aanvang van de werkzaamheden. Kan de melding niet worden getoond? Dan kan het werk direct stilgelegd worden tot het moment dat de melding wel kan worden getoond.

Toelichting op artikel 4.23 Meldplicht telecom en laag- of middenspanning elektriciteitskabels en leidingen

Binnen de grenzen van het beperkingengebied beheer provinciale wegen liggen duizenden kilometers aan kabels en leidingen. Dit kunnen water- en gasleidingen, elektriciteitskabels, telecommunicatienetten, riolering en persleidingen, olie- en aardgastransportleidingen en weggebonden kabels zijn. Met uitzondering van de meeste weggebonden kabels (openbare verlichting, detectielussen enzovoorts) zijn al deze kabel- en leidingnetwerken in eigendom en beheer van derden.

Voor alle activiteiten in het beperkingengebied beheer provinciale wegen, als het gaat om kabels en leidingen, is in eerste instantie een vergunning verplicht. Maar dat geldt niet voor:

1. lasgaten en huisaansluitingen (zie artikel 4.22)
2. kabels en leidingen in de zin van de Telecommunicatiewet (zie artikel 4.23)
3. laag- en middenspanning elektriciteitskabels en leidingen (zie artikel 4.23)

Activiteiten met betrekking tot deze kabels en leidingen vallen onder de meldplicht. Voor de lasgaten en huisaansluitingen zijn regels opgenomen in bijlage VIII Specifieke regels Kabels en Leidingen. Telecom en laag- en middenspanning elektriciteitskabels en leidingen kunnen gemeld worden mits voldaan wordt aan de regels van bijlage VIII. Kan hieraan niet voldaan worden dan dient een vergunning aangevraagd te worden.

Als de melding niet kan worden getoond, dan kan het werk direct worden stilgelegd tot het moment dat de melding wel getoond kan worden.

Voor kabels en leidingen als bedoeld in de Telecommunicatiewet geldt het volgende:

Artikel 5.1 van de Telecommunicatiewet bepaalt dat er een gedoogplicht geldt voor 'kabels en leidingen die ten dienste staan van een openbaar telecommunicatienetwerk of van een omroepnetwerk in en op openbare

gronden, alsmede de opruiming ervan'. Deze gedoogplicht is ingesteld voor de bevordering van de vrije toetreding tot de telecommunicatiemarkt. Dit betekent dat de provincie moet gedogen dat deze kabels of leidingen in het beperkingengebied van de weg liggen, of komen te liggen. Maar deze gedoogplicht gaat niet over de belangen die deze verordening beschermt. Deze verordening en de Telecommunicatiewet werken naast elkaar. Dat houdt in dat ook het aanleggen en verwijderen van deze kabels of leidingen niet mag zonder een melding.

Toelichting op artikel 4.24 Meldplicht gedenkteken

Soms willen nabestaanden na een dodelijk ongeluk een gedenkteken langs de provinciale weg plaatsen. Dit mag alleen worden gedaan door directe nabestaanden. Voor het plaatsen van een gedenkteken geldt een meldplicht. De provincie Utrecht stelt het gedenkteken ter beschikking. In overleg met de nabestaanden wordt het gedenkteken door de provincie geplaatst op een verkeerveilige manier en plaats. Het gedenkteken wordt zo geplaatst dat uitvoering van de onderhoudstaken mogelijk blijft en dat het gedenkteken ook niet beschadigd wordt, bijvoorbeeld bij maaien. De nabestaanden moeten het gedenkteken onderhouden. Er wordt met de nabestaanden een periode afgesproken dat het gedenkteken mag blijven staan. Na afloop van deze periode wordt het gedenkteken, als zij dat willen, kosteloos aan de nabestaanden gegeven.

Toelichting op artikel 4.25 Specifieke vereisten melding lasgaten en huisaansluitingen

-

Toelichting op artikel 4.26 Specifieke vereisten melding telecom en laag- of middenspanning elektriciteit kabels en leidingen

-

Toelichting op artikel 4.27 Specifieke vereisten melding gedenktekens

-

4.2.3.4 (sub paragraaf) Activiteiten borden en vergelijkbaar objecten

Toelichting op artikel 4.28 Omgevingsvergunning borden en vergelijkbaar objecten

Eerste lid: Borden, spandoeken, vlaggenmasten, handelsreclame en licht- of geluidgevendende voorzieningen in het beperkingengebied beheer provinciale wegen kunnen de weggebruiker afleiden. Daarom worden deze zoveel mogelijk beperkt met het oog op de verkeersveiligheid.

Tweede lid sub a: Voor tijdelijke verwijsborden, die kort voor en tijdens een evenement geplaatst worden, is geen omgevingsvergunning nodig. Hier is een meldplicht voldoende, zie artikel 4.40.

Tweede lid, sub c: voor borden, spandoeken, vlaggenmasten, handelsreclame en licht- of geluidgevendende voorzieningen buiten het gebied landschappelijke waarden (binnen het stedelijk gebied) is geen omgevingsvergunning nodig. Hier is een melding voldoende, zie artikel 4.31. Het gaat hier om traverses waar een snelheid van maximaal 50 km/u geldt. Een traverse heeft vaak het karakter van een dorpskern. Om als wegbeheerder, die aansprakelijk is voor de verkeersveiligheid op de weg, zicht te houden op deze activiteiten, zijn deze activiteiten nog wel meldingsplichtig.

Toelichting op artikel 4.29 Beoordelingsregel omgevingsvergunningen borden en vergelijkbare objecten

Dit artikel bevat de beoordelingsregel voor omgevingsvergunningen voor borden en vergelijkbare objecten. Borden, spandoeken, vlaggenmasten, handelsreclame en licht- of geluidgevendende voorzieningen in het beperkingengebied beheer provinciale wegen kunnen de weggebruiker afleiden. Daarom worden deze zoveel mogelijk beperkt met het oog op de verkeersveiligheid. Denk hierbij aan ongewenste en gevaarlijke afleiding, aan botsgevaarlijke opstellingen van borden en onvoldoende zicht door de situering van borden.

Toelichting op artikel 4.30 Beoordelingsregel omgevingsvergunningen borden en vergelijkbare objecten ter aanduiding van objecten en terreinen

Dit artikel bevat de beoordelingsregel voor omgevingsvergunningen voor borden en vergelijkbare objecten ter aanduiding van objecten en terreinen (objectbewegwijzering). Deze beoordelingsregel zal, indien nodig, verder worden uitgewerkt in een beleidsregel die door gedeputeerde staten zal worden vastgesteld en gepubliceerd in het provinciaal blad. Objectbewegwijzering op, langs of boven de weg mag de verkeersveiligheid niet nadelig beïnvloeden en dient een verkeersveilige afwikkeling en een zoveel mogelijk ongehinderde doorstroming van het verkeer te bevorderen. Er wordt geen objectbewegwijzering geplaatst zolang er op basis van de algemene geografische bewegwijzering kan worden gereden naar een geografische bestemming waar het terrein of object is gelegen of waarmee het terrein of object wordt geassocieerd.

Toelichting op artikel 4.31 Specifieke vereisten omgevingsvergunning borden en vergelijkbare objecten

-

Toelichting op artikel 4.32 Meldplicht borden, tijdelijke verwijsborden en vergelijkbaar objecten

-

Toelichting op artikel 4.33 Specifieke vereisten melding tijdelijke verwijsborden, borden en vergelijkbare objecten

-

4.2.3.5 (sub paragraaf) Activiteiten standplaats en verkooppunt

Toelichting op artikel 4.34 Omgevingsvergunning standplaats en verkooppunt

Standplaatsen voor de verkoop aan verkeersdeelnemers kunnen verkeersonveilige situaties opleveren. Bij de vergunningverlening zijn verkeersveiligheid en doorstroming belangrijke factoren die worden meegewogen.

Verkooppunten voor het leveren van energie aan voertuigen (denk aan tankstations, elektrische laadstations), of andere goederen (de bijbehorende shop) binnen het beperkingengebied beheer provinciale wegen hebben ook een omgevingsvergunning nodig.

Verkooppunten buiten het beperkingengebied die een uitweg op de provinciale weg hebben/willen hebben, vallen onder artikel 4.10 van deze verordening.

Toelichting op artikel 4.35 Beoordelingsregel omgevingsvergunningen standplaats en verkooppunt

Dit artikel bevat de beoordelingsregel voor omgevingsvergunningen voor standplaatsen en verkooppunten. Indien er een aanmerkelijke kans bestaat op overlast, hinder of onveiligheid voor het verkeer en de omgeving van een standplaats of verkooppunt wordt er geen vergunning verleend. Ook indien de gemeente geen toestemming geeft wordt er geen vergunning verleend.

Toelichting op artikel 4.36 Beoordelingsregel omgevingsvergunningen standplaats en verkooppunt op carpoolplaats

Dit artikel bevat de beoordelingsregel voor omgevingsvergunningen voor standplaatsen en verkooppunten op een carpoolplaats. Deze beoordelingsregel zal verder worden uitgewerkt in een beleidsregel die door gedeputeerde staten zal worden vastgesteld en gepubliceerd in het provinciaal blad.

Om het gebruik van carpoolplaatsen te bevorderen en de sociale veiligheid op carpoolplaatsen te vergroten wordt in beginsel per productgroep op hetzelfde tijdstip één standplaats of verkoopplaats toegestaan. Omdat het hier om een zogenaamde schaarse vergunning gaat zal in de beleidsregel een bekendmakingsprocedure en een verdelingsprocedure opgenomen worden.

Om te zorgen voor voldoende parkeergelegenheid op een carpoolplaats kan een maximum gesteld worden aan de ruimte die de standplaats (en) of verkoopplaats(en) inneemt / innemen.

Soms is voor het innemen van een standplaats / verkooppunt een gemeentelijke vergunning vereist. Dit verschilt van gemeente tot gemeente. De exploitant moet of een (standplaats)vergunning van de gemeente overleggen of aantonen dat de gemeente geen bezwaren heeft tegen de standplaats (indien geen vergunning vereist is).

Toelichting op artikel 4.37 Specifieke aanvraagvereisten omgevingsvergunning standplaats en verkooppunt

-

4.2.3.6 (sub paragraaf) Activiteiten evenement

Toelichting op artikel 4.38 Omgevingsvergunning evenement

Zijn er bij een evenement maatregelen nodig om de doorstroming van het verkeer en de verkeersveiligheid te garanderen op de provinciale weg? Dan is een omgevingsvergunning verplicht. Met evenementen worden zowel route als plaatsgebonden evenementen bedoeld. Voorbeelden van plaatsgebonden evenementen zijn een braderie, markt, kermis en bloemencorso. Voorbeelden van route gebonden evenementen zijn toertochten, optochten en wedstrijden zonder voertuigen (zoals hardlooptwedstrijden).

Voor wedstrijden met voertuigen, zoals wielervedstrijden, gelden de artikelen 10 en 148 van de Wegenverkeerswet 1994. Deze evenementen vallen dus niet onder dit artikel, maar worden gereguleerd door de Wegenverkeerswet.

Toelichting op artikel 4.39 Beoordelingsregel omgevingsvergunningen evenement

Dit artikel bevat de beoordelingsregel voor omgevingsvergunningen voor evenementen. Deze beoordelingsregel kan als dat nodig is, verder worden uitgewerkt in beleidsregels die door gedeputeerde staten worden vastgesteld. Deze beleidsregels worden daarna gepubliceerd in het Provinciaal blad.

Naast het doel waarvoor wegen zijn aangelegd (verkeersfunctie) worden wegen ook gebruikt voor evenementen (en wegwedstrijden). Evenementen beïnvloeden de doorstroombepaling van de weg en beperken de bereikbaarheid voor aanwonenden en van gebieden. Ook kunnen evenementen leiden tot afwijkend verkeersgedrag en conflicten, waardoor de verkeersveiligheid vermindert. Vanuit het verkeersbelang moeten evenementen dan ook tot een minimum beperkt te worden. Daarnaast is het echter zo dat de provincie Utrecht het houden van evenementen (en wegwedstrijden) met (inter)nationale betekenis binnen haar provincie wil stimuleren. Evenementen worden dan ook toegestaan zolang de verkeersbelangen in voldoende mate gewaarborgd kunnen worden.

Op wegwedstrijden is de verbodsbepaling uit [artikel 10 van de Wegenverkeerswet 1994](#) van toepassing en op evenementen, niet zijnde een wedstrijd, is de verbodsbepaling uit artikel 4.38 van toepassing. Ook evenementen die weliswaar niet plaatsvinden op de provinciale weg, maar die als gevolg van de omvang een dermate verkeersaantrekkende werking hebben dat de provincie maatregelen moet treffen ter bescherming van de

verkeersveiligheid en de doorstroming op de weg vallen onder de werkingssfeer van artikel 4.38. Dit is ter beoordeling van de provincie.

Mogelijk is ook een ontheffing op grond van het [Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990](#) (RVV 1990) nodig, indien bijvoorbeeld bij wielervedstrijden door fietsers gebruikt gemaakt wordt van de hoofdrijbaan in plaats van het fietspad. Ook de plaatselijke APV (of omgevingsplan) kan op een evenement van toepassing zijn. De gemeente is hiervoor bevoegd gezag.

Tweede lid 2 sub a: Steeds zal bekeken moeten worden of natuur en landschap het evenement toelaten. Overigens wordt overlast, hinder en schade bij routegebonden evenementen vaak niet veroorzaakt door de deelnemers zelf, maar meer door de toeschouwers.

Tweede lid 2 sub b: Op sommige dagen is er extra drukte op de weg te verwachten. Gedacht moet worden aan nationale feestdagen en daarmee gelijk te stellen andere dagen.

Toelichting op artikel 4.40 Specifieke aanvraagvereisten omgevingsvergunning evenement

-

Toelichting op artikel 4.41 Meldplicht tijdelijk verwijsbord evenement

Bij sommige evenementen is het nodig om het verkeer om te leiden. Hiervoor worden tijdelijke borden geplaatst. Ook worden borden geplaatst om naar het evenement te verwijzen. In artikel 4.41 worden verdere eisen gesteld aan de grootte van deze borden, het tijdstip van plaatsing en de locatie van de borden.

Toelichting op artikel 4.42 Specifieke vereisten melding tijdelijk verwijsbord evenement

-

Toelichting op artikel 4.43 Specifieke eis tijdelijk bord evenement

-

4.3 (afdeling) Lokale spoorweg

4.3.1 (paragraaf) Algemene bepalingen lokale spoorweg

Toelichting op artikel 4.44 Oogmerk Lokale spoorweg

Het oogmerk in dit artikel geeft aan met welk doel de regels in deze afdeling zijn opgesteld. Het oogmerk sluit aan op het oogmerk dat in artikel 9.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving is opgenomen.

De betekenis van dit artikel is beperkt. Het geeft een motivatie waarom er gekozen is voor een ruim beperkingengebied (art. 4.45) en waarom er aanvullende aanvraagvereisten voor omgevingsvergunningen zijn geformuleerd bovenop de Omgevingsregeling (art. 4.50).

Toelichting op artikel 4.45 Aanwijzing beperkingengebied lokale spoorweg

Door de aanwijzing als beperkingengebied worden de regels van de afdelingen 9.1 en 9.3 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) van toepassing.

Het beperkingengebied is verdeeld in twee zones: de kernzone en de beschermingszone. De regels voor deze zones verschillen. In de kernzone gelden strenge regels: alle activiteiten zijn daar vergunningplichtig op grond van artikel 9.48 van het Bal. In de beschermingszone worden alleen vergunningen gehanteerd voor het bouwen van bouwwerken, het plaatsen, aanpassen of behouden van hoge objecten en bomen, het gebruik van ladders, hijskranen of hoogwerkers, hei- en graafwerkzaamheden en grondwateronttrekkingen. Deze activiteiten kunnen ook op grotere afstand van de lokale spoorweg gevaar voor het gebruik van die spoorweg opleveren. Ook activiteiten die niet in de opsomming staan kunnen van invloed zijn op het lokale spoor, en vallen dus onder dit artikel.

4.3.2 (paragraaf) Instructieregels lokale spoorweg

Toelichting op artikel 4.46 Instructieregel beperkingengebied lokale spoorweg

Voor in de stadscentra van Utrecht en Nieuwegein bestaat een grote druk op de beschikbare ruimte voor allerlei functies. Voor het bouwen van nieuwe woningen wordt ook gekeken naar gebieden in de buurt van de huidige lokale spoorwegen. Bewoners of gebruikers van gebouwen langs die spoorwegen kunnen hinder ondervinden van de tram in de vorm van geluid, trillingen, elektromagnetische straling of emissies van koper- of ijzerslijpsel. De provincie wil ervoor zorgen dat deze hinder niet toeneemt. Dat is in het belang van bewoners en gebruikers, maar ook voor het lokale vervoer. Door gevoelige functies (denk aan woningen) toe te staan in de buurt van een spoorweg, kunnen er belemmeringen ontstaan voor het tramverkeer, inclusief een intensivering van de dienstregeling. In dit artikel zijn daarom instructieregels opgenomen voor omgevingsplannen van de gemeente, voor zover die betrekking hebben op het beperkingengebied van een lokale spoorweg. Het omgevingsplan mag in dat gebied geen nieuwe gebouwen toestaan. Ook mag het omgevingsplan geen wijzigingen van de functie van een bestaand gebouw toestaan, die voor meer hinder zorgen. Ook geldt hier dat de berekende binnenwaarde bij wijziging van de functie van een bestaand gebouw naar een geluidgevoelig gebouw nooit hoger dan 33 dB(A) mag zijn. Voor nieuwbouw van geluidgevoelige bestemmingen is deze grens vastgesteld op basis van de Omgevingswet. Daardoor kan die hier achterwege blijven. Daarbij kan gedacht worden aan het omzetten van een kantoorfunctie naar een woonfunctie.

De geometrische begrenzing van het beperkingengebied is vastgelegd in bijlage II Aanwijzing informatieobjecten bij deze verordening (zie artikel 1.1, tweede lid). Zie voor verdere uitleg over de opbouw van het beperkingengebied de toelichting bij dat artikel.

De regels in paragraaf 4.3 van deze verordening over activiteiten rond lokale spoorwegen bieden geen bescherming tegen (de verergering van) hinder. De regels in die paragraaf zijn gemaakt met het oog op het behoeden van de staat en werking van een lokale spoorweg voor nadelige gevolgen van activiteiten op of rond die spoorweg. Vandaar dat de provincie ervoor kiest om het (verergeren van) hinder voor bewoners en andere gebruikers van gebouwen langs het spoor via een instructieregel te voorkomen.

Op grond van het derde lid kunnen gedeputeerde staten ontheffing verlenen van de instructieregels van het eerste en tweede lid. Bij het bouwen van een gebouw of het wijzigen van de functie ervan, wordt er alleen ontheffing verleend als het zeker is dat er (ook in de toekomst) niet meer hinder ontstaat voor bewoners of andere gebruikers. Gedeputeerde staten kunnen in de ontheffing voorschriften opnemen over die maatregelen (zie art. 2.32 lid 5 Omgevingswet).

Toelichting op artikel 4.47 Beoordelingsregel ontheffing beperkingengebied lokale spoorweg

-

4.3.3 (paragraaf) Regels over activiteiten lokale spoorweg

Toelichting op artikel 4.48 Toepassingsbereik lokale spoorweg

Deze paragraaf gaat over de activiteiten in het beperkingengebied met betrekking tot lokale spoorwegen in beheer bij de provincie Utrecht. Artikel 9.48a Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) biedt de mogelijkheid aan provincies om bij omgevingsverordening te bepalen dat die vergunningplicht niet geldt. In deze verordening wordt van die mogelijkheid gebruik gemaakt. In de kernzone zijn alle activiteiten vergunningplichtig. In de beschermingszone zijn alleen activiteiten vergunningplichtig die ook op grotere afstand van het spoor een risico kunnen vormen.

Toelichting op artikel 4.49 Vrijstelling vergunningplicht beschermingszone lokale spoorweg

Gehele artikel: Bij een enkelvoudige aanvraag zijn gedeputeerde staten het bevoegd gezag voor de omgevingsvergunning voor de activiteit (art. 4.6 Omgevingsbesluit). Als de aanvraag meer activiteiten omvat (zoals een beperkingengebiedactiviteit en een bouwactiviteit), dan zijn college van burgemeester en wethouders het bevoegd gezag. In dat geval hebben gedeputeerde staten een advies- en instemmingsrecht (art. 4.25 Omgevingsbesluit).

Sub a t/m f: Er zijn 6 activiteiten in de beschermingszone die in ieder geval vergunningplichtig zijn.

Sub e: Voor graafwerkzaamheden geldt dat alleen een vergunning is vereist als er dieper wordt gegraven dan 1/10 van de afstand tot de buitenste spoorstaaf. Dus als de afstand tussen de buitenste spoorstaaf en de locatie van de graafwerkzaamheden 40 meter is, is een vergunning vereist als er dieper wordt gegraven dan 4 meter.

Sub g: Als restcategorie zijn ook andere activiteiten die van invloed zijn op het lokale spoor als vergunningplichtig aangewezen. Dit zijn uitzonderlijke gevallen; mochten zulke activiteiten zich voordoen, dan worden deze in de toekomst door wijziging van de verordening aan dit artikel toegevoegd, zodat voor initiatiefnemers duidelijk is wanneer een vergunning is vereist.

Toelichting op artikel 4.50 Specifieke aanvraagvereisten omgevingsvergunning lokale spoorweg

Sub c: Wanneer een vloeistof- of gasleiding onder of langs het spoor wordt gelegd, moet een zogenaamde kraterberekening worden aangeleverd. Met deze berekening wordt aangetoond wat de gevolgen zijn voor de baanstabieliteit in het geval van overstroming bij een leidingbreuk.

Sub d: Het uitvoeren van graaf- of heiwerkzaamheden of het onttrekken van grondwater (bijvoorbeeld voor een bronbemaling) kan de stabiliteit van de tramweg beïnvloeden. Om deze reden is het vereist dat een monitoringsplan wordt aangeleverd waarin beschreven wordt hoe het monitoren van de tramweg wordt uitgevoerd gedurende de uitvoering van de werkzaamheden en gedurende minimaal 5 dagen na beëindiging van de werkzaamheden.

In sommige gevallen zal ook een impactanalyse nodig zijn. Deze is niet als aanvraagvereiste opgenomen, maar zal in individuele gevallen met toepassing van art. 4.5 van de Algemene wet bestuursrecht worden opgevraagd.

4.4 (afdeling) Vaarweg

4.4.1 (paragraaf) Algemene bepalingen vaarweg

Toelichting op artikel 4.51 Oogmerk vaarweg

De regels in deze afdeling zijn gemaakt om de vaarwegen in stand en bruikbaar te houden en om een veilig en vlot verloop van het scheepvaartverkeer te bevorderen. De regels hebben betrekking op de uitvoering van het vaarwegbeheer door de provincie, gemeenten en waterschappen. Daarnaast zijn er regels gemaakt om de vaarwegen die in beheer zijn bij de provincie te beschermen tegen de nadelige gevolgen van activiteiten op of rond die vaarwegen. De andere vaarwegbeheerders maken zelf regels over activiteiten op of rond de vaarwegen die in hun beheer zijn.

Bij het uitoefenen van de taken en bevoegdheden in deze afdeling, kan de provincie of een andere vaarwegbeheerder ook andere belangen behartigen dan de belangen, genoemd in het eerste lid. Door het beheren van de vaarwegen kunnen namelijk ook landschappelijke, cultuurhistorische waarden of de natuur worden beschermd. Maar deze belangen kunnen niet op zichzelf de reden zijn om een taak of bevoegdheid uit te oefenen op grond van deze afdeling. Ze worden altijd gecombineerd met de primaire oogmerken van het vaarwegbeheer.

4.4.2 (paragraaf) Instructieregels vaarweg

Toelichting op artikel 4.52 Toedeling vaarwegbeheer

De provincie heeft maar een paar vaarwegen in eigen beheer. De overige, veelal kleinere recreatieve vaarwegen zijn in beheer bij waterschappen, recreatieplassen-schappen en gemeenten. Dit artikel regelt de verdeling van het vaarwegbeheer.

Voor de vaarwegen op lijst A van Bijlage IX Vaarwegbeheer ligt het vaarwegbeheer formeel bij de provincie Utrecht. De uitvoering van het vaarwegbeheer is voor een deel van deze vaarwegen elders belegd. Over deze uitvoering worden afspraken gemaakt tussen de provincie Utrecht en het uitvoerende bestuursorgaan.

Voor de vaarwegen op lijst B en C van Bijlage IX Vaarwegbeheer ligt het vaarwegbeheer ook in formele zin bij het genoemde bestuursorgaan.

In de rechterkolom van de lijsten wordt aangegeven wie bevoegd gezag is op grond van de Scheepvaartverkeerswet en daarmee belast is met het nautisch beheer.

Provincie Utrecht probeert ervoor te zorgen dat de vaarwegen waarop deze verordening van toepassing is, in zowel economisch als recreatief opzicht hun functie blijven vervullen.

Niet alle wateren waarop recreatievaart plaatsvindt zijn opgenomen in de verordening. Hoofdlijn is dat de wateren van belang zijn voor de scheepvaart en minimaal onderdeel uitmaken van het recreatietoevervaartnet uit de Basisvisie Recreatie Toevervaartnet Nederland (BRTN). Een paar vaarwegen uit de BRTN zijn niet opgenomen in de verordening. De reden daarvoor is het beperkte gebruik van deze vaarwegen vaak het gevolg van een groot aantal hoogte- en dieptebeperkingen, die niet binnen een periode van 10 jaar opgeheven zullen zijn. Het betreft een gedeelte van de Oude Rijn aansluitend aan de Leidsche Rijn, de Leidsche Rijn en 't Gein. Daarnaast zijn wateren komen te vervallen, omdat deze geen onderdeel uitmaken van de BRTN en ook van zeer beperkte betekenis zijn voor de recreatietoevervaart. Voorbeelden hiervan zijn de Montfoortse Vaart, de Jaap Bijzerwetering, de Linschoten en de kleinere vaarwegen richting de Loosdrechtse Plassen. Deze worden vooral door kleine motorboten en sloepen bevaren.

Specifieke wateren

Amstel

De Amstel ligt op het grondgebied van 3 provincies, namelijk Noord-Holland, Zuid-Holland en Utrecht. Om dit beheer goed te regelen zijn deze provincies een gemeenschappelijke regeling aangegaan, die op 1 januari 1993 inwerking is getreden. Op basis van deze Beheersregeling Amstel voert de provincie Noord-Holland het beheer over de (gehele) Amstel uit, dus ook over het Utrechtse deel. Wat de Amstel betreft zijn dus uitsluitend de regels van het provinciaal bestuur van Noord-Holland van kracht, zoals bedoeld in de overdracht van bevoegdheid in artikel 41, juncto artikel 8 van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Stb. 1984, 667). Dit betekent dat de Amstel niet onder het toepassingsbereik van de Utrechtse Scheepvaartwegenverordening valt en hierin dan ook niet is opgenomen. Volgens artikel 7 van de Beheersregeling Amstel kan de regeling alleen maar opgeheven of gewijzigd worden door de deelnemers aan de regeling. Dit betekent dat de drie provincies dezelfde besluiten moeten nemen bij opheffing of wijziging van de regeling. Mocht in de toekomst de regeling worden opgeheven, dan moet tegelijkertijd met het besluit tot opheffen van de Beheersregeling Amstel voor het Utrechtse deel, een besluit genomen worden waarbij de Amstel wordt opgenomen in de dan geldende Utrechts scheepvaartwegenverordening.

Vecht

Het beheer en onderhoud van de Vecht is in 1997 van het Rijk via de provincies overgedragen aan het Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht (AGV). De provincies Utrecht en Noord-Holland zijn formeel vaarwegbeheerder, maar het feitelijk beheer wordt uitgevoerd door AGV/Waternet. AGV had toen de overdracht plaatsvond geen specifieke regelgeving beschikbaar om de uitvoering van het vaarwegbeheer van de Vecht op een geschikte manier op zich te kunnen nemen. Er is toen in de huidige verordening een regeling opgenomen waardoor de uitvoering van het vaarwegbeheer op het Utrechtse gedeelte plaatsvindt op basis van de Scheepvaartwegenverordening provincie Utrecht 1992. Inmiddels heeft het waterschap beleid en regelgeving vastgesteld om de het beheer en onderhoud goed te kunnen uitvoeren. Regeling in deze Omgevingsverordening is daarom niet meer nodig.

Toelichting op artikel 4.53 Vaarwegonderhoud door vaarwegbeheerder

Dit artikel bevat de opdracht aan de vaarwegbeheerder om onderhoud aan de vaarweg uit te voeren (een instructieregel over een taak, op grond van artikel 2.22 en 2.23, eerste lid, onder b, van de Omgevingswet). De vaarwegbeheerder moet ervoor zorgen dat de vaarweg voldoet aan de vereiste vaarwegdiepte en vaarweghoogte. De vaarwegdiepte en vaarweghoogte worden vastgesteld door gedeputeerde staten. Dit zijn minimale waarden, die de vaarwegbeheerder in ieder geval zal aanhouden. Over het algemeen zal de vaarwegbeheerder bij het baggeren een overdiepte willen realiseren, waardoor gedurende 10 tot 30 jaar niet gebaggerd hoeft te worden.

Toelichting op artikel 4.54 Bediening bruggen en sluizen

-

Toelichting op artikel 4.55 Verhaalplicht

-

4.4.3 (paragraaf) Regels over activiteiten vaarweg

Toelichting op artikel 4.56 Toepassingsbereik vaarweg

In deze paragraaf staan regels over activiteiten in het beperkingengebied met betrekking tot een provinciale vaarweg, die nadelige gevolgen kunnen hebben voor de staat en werking van die vaarweg. Er wordt alleen een beperkingengebied aangewezen voor de Eem buiten de gemeente Amersfoort, de Oude Rijn-West en het Merwedekanaal beneden de Lek. Voor andere vaarwegen worden de regels over activiteiten in het beperkingengebied opgesteld door de betreffende vaarwegbeheerders.

Toelichting op artikel 4.57 Specifieke zorgplicht vaarweg

Dit artikel bevat een specifieke zorgplicht voor iedereen die een activiteit in het beperkingengebied verricht. De specifieke zorgplicht is in het tweede lid verder uitgewerkt. Dit houdt onder meer in dat de vaarweg vrij moet worden gehouden van schadelijke obstakels en losse stoffen en dat een vaarweg of een daarbij behorend werk niet mag worden beschadigd. Denk bij dit laatste bijvoorbeeld aan het ontregelen of onbruikbaar maken van technische installaties voor de operationele sluis- en brugbediening. Met het verrichten van gevaarlijk of hinderlijk gedrag wordt bijvoorbeeld bedoeld: het vissen met vistuig dat gevaar kan opleveren voor de scheepvaart of voor de bediening van kunstwerken, het stremmen van een vaarweg door een vaarweggebruiker en het achterlaten van kraampjes en andere voorwerpen op het ijs. Er is gekozen voor een specifieke zorgplicht omdat gedrag dat gevaar of hinder voor het scheepvaartverkeer kan veroorzaken, in deze verordening niet uitputtend kan worden geregeld. Dat betekent dat er meer gedragingen kunnen zijn die hinder of gevaar kunnen veroorzaken dan in de opsomming zijn opgenomen.

Toelichting op artikel 4.58 Omgevingsvergunning beperkingengebiedactiviteit vaarweg

-

Toelichting op artikel 4.59 Specifieke aanvraagvereisten omgevingsvergunning beperkingengebiedactiviteit vaarweg

-

Toelichting op artikel 4.60 Intrekking omgevingsvergunning beperkingengebiedactiviteit vaarweg

-

4.4.4 (paragraaf) Regels over activiteiten vaarwegen varend ontgassen

Toelichting op artikel 4.61 Verbod ontgassen

De verwachting is dat er een landelijk ontgassingsverbod voor binnenvaarttankschepen komt (vermoedelijk medio 2021). Als dat het geval is, worden de artikelen uit deze paragraaf uit deze verordening geschrapt.

Toelichting op artikel 4.62 Vrijstelling om veiligheidsredenen

-

Toelichting op artikel 4.63 Vrijstelling voorafgaande belading

-

4.5 (afdeling) Luchtvaartterrein

Toelichting op artikel 4.64 Instructieregel luchtvaartterrein

In stiltegebieden, het Natuur Netwerk Nederland (NNN), de Groene contour en in de nabijheid van woningen en andere geluidsgevoelige bestemmingen is nieuwvestiging van een luchtvaartterrein uitsluitend toegestaan als de geluidsbelasting onder de grens blijft van de waarden, zoals deze in bijlage Luchtvaartterreinen zijn omschreven. Tevens moet rekening worden gehouden met weidevogelkerngebieden en ganzenrustgebieden in gevoelige perioden.

Toelichting op artikel 4.65 Instructieregel buffer luchtvaartterrein

In de bufferzone om stiltegebieden, het Natuur Netwerk Nederland (NNN), de Groene contour, weidevogelkerngebieden, ganzenrustgebieden en in de nabijheid van woningen en andere geluidsgevoelige bestemmingen is nieuwvestiging van een luchtvaartterrein uitsluitend toegestaan als de geluidsbelasting onder de grens blijft van de waarden, zoals deze in bijlage Luchtvaartterreinen zijn omschreven. De geometrische plaatsbepaling van de bufferzone rondom het NNN en de Groene contour is indicatief bepaald. In de buffer rondom het NNN en Groene contour moet aangetoond worden dat gemotoriseerd land en opstijgen geen negatieve invloed heeft op het gevoelige gebied. Zie verder bijlage Luchtvaartterrein.

4.6 (afdeling) Externe veiligheid basisnet

Toelichting op artikel 4.66 Instructieregel externe veiligheid basisnet

-

Toelichting op artikel 4.67 Veiligheid rond basisnet

4.7 (afdeling) Geluid provinciale weg

Toelichting op artikel 4.68 Oogmerk geluid provinciale weg

-

Toelichting op artikel 4.69 Aanwijzing weg waarvoor een geluidproductieplafond geldt

Op basis van de Omgevingswet moeten provincies in de omgevingsverordening wegen en lokale spoorwegen aanwijzen waarvoor geluidproductieplafonds worden vastgesteld. Voor wegen met een etmaalintensiteit van minder dan 1.000 motorvoertuigen geldt de verplichting tot aanwijzen van geluidproductieplafonds niet. Alle wegen in de provincie Utrecht worden echter door meer voertuigen bereden. Daarnaast is de provincie beheerder van de tramlijnen Nieuwegein/IJsselstein Utrecht en de Uithoflijn. Deze tramlijnen zijn nauw verweven met de gemeentelijke infrastructuur, waardoor het niet effectief is om voor deze tramlijnen een geluidproductieplafond vast te stellen. Het geluid van de tram wordt daarom meegenomen in de gemeentelijke basiskaart geluid. De geluidproductieplafonds voor provinciale wegen worden bij een separaat besluit door provinciale staten vastgesteld. Dit besluit moet volgens de Omgevingswet binnen een nog door het Rijk te bepalen termijn vastgesteld worden. Dit zal vermoedelijk binnen 2 of 3 jaar na de inwerkingtreding van de Omgevingswet zijn.

Toelichting op artikel 4.70 Instructieregel geluidscontour van provinciale wegen

De aanwezigheid van hoog belaste woningen maakt dat de provincie maatregelen moet nemen om aan haar wettelijke taak te voldoen. In een aantal gevallen kan dat grote problemen opleveren. Bijvoorbeeld wanneer een geluidscherm de enig mogelijke maatregel is, maar dit vanuit verkeersoogpunt onacceptabel is. Daarnaast is het doel van dit artikel het zoveel mogelijk beperken van de negatieve gezondheidseffecten van het wegverkeer. Bekend is dat boven de 61 Lden de gezondheidsklachten exponentieel toenemen. Binnen het stedelijk gebied wordt de grens op 65 Lden gesteld. Voor gebouwen die getransformeerd worden, bijvoorbeeld van kantoor naar woning, geldt dat de binnenwaarde maximaal 33 Lden mag zijn. Dit geldt zowel voor de gebouwen langs provinciale wegen in het landelijk gebied, als voor de gebouwen langs provinciale wegen in het stedelijk gebied. De provincie probeert om woningen die bloot worden gesteld aan 61 Lden of meer terug te brengen tot 61 Lden of minder op de gevel. Zie ook: <https://www.provincie-utrecht.nl/loket/diensten/actieplan-geluid-omgevingslawaaier>. Het is belangrijk om toekomstige bewoners op de hoogte te stellen van de geluidsbelasting op de woning en de mogelijke effecten op de gezondheid daarvan. Ook bij het overschrijden van de geluidproductieplafonds moet de provincie maatregelen nemen.

4.8 (afdeling) Ontgrondingen voor infrastructuur en waterstaatswerken

Toelichting op artikel 4.71 Oogmerk ontgrondingen voor infrastructuur en waterstaatswerken

Deze afdeling bevat uitzonderingen op de aanwijzing van vergunningvrije gevallen van ontgrondingsactiviteiten, die zijn opgenomen in artikel 16.7 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Deze uitzonderingen hebben tot doel om de ontgrondingen, die nodig zijn voor de uitvoering van ontgrondingsactiviteiten voor infrastructurele werken en waterstaatswerken, doelmatig te laten plaatsvinden. Dit wordt bereikt door geen omgevingsvergunning voor ontgrondingsactiviteiten te vereisen als de afweging over de omvang van de ontgraving van bodemmateriaal al voldoende is meegewogen in de ruimtelijke besluitvorming (het omgevingsplan of een projectbesluit).

Toelichting op artikel 4.72 Vrijstelling van omgevingsvergunning voor ontgrondingsactiviteit

Deze afdeling bevat uitzonderingen op de aanwijzing van vergunningvrije gevallen van ontgrondingsactiviteiten, die zijn opgenomen in artikel 16.7 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Deze uitzonderingen hebben tot doel om de ontgrondingen, die nodig zijn voor de uitvoering van ontgrondingsactiviteiten voor infrastructurele werken en waterstaatswerken, doelmatig te laten plaatsvinden. Dit wordt bereikt door geen omgevingsvergunning voor ontgrondingsactiviteiten te vereisen als de afweging over de omvang van de ontgraving van bodemmateriaal al voldoende is meegewogen in de ruimtelijke besluitvorming (het omgevingsplan of een projectbesluit).

Toelichting op artikel 4.73 Afwijking van vergunningvrije gevallen ontgrondingsactiviteiten

Eerste lid: In het eerste lid is de uitzondering op de vergunningplicht voor ontgrondingen voor waterstaatswerken (opgenomen in artikel 16.7, onder g, onder 1, van het Besluit activiteiten leefomgeving) ingeperkt. Deze ontgrondingen kunnen alleen zonder omgevingsvergunning voor een ontgrondingsactiviteit worden uitgevoerd als de diepte van de ontgraving minder is dan 2 meter onder het oorspronkelijke maaiveld. Boven deze diepte kunnen kwelstromen aanzienlijk worden versterkt, zodat een voorafgaande beoordeling van de ontgrondingsactiviteit gewenst is.

Tweede lid: Om dezelfde reden zijn de ontgrondingsactiviteiten voor maatregelen die volgens het omgevingsplan, een projectbesluit of een buitenplanse omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit kunnen worden uitgevoerd, ingeperkt in het tweede lid.

Toelichting op 5. (hoofdstuk) Energie

5.1 (afdeling) Wind, zon en biomassa

Toelichting op 5.1 (afdeling) Wind, zon en biomassa

De activiteiten die nodig zijn om energie te winnen uit wind, zon en biomassa worden in deze verordening aangemerkt als verstedelijking (zie bijlage I bij artikel 1.1 Begripsbepalingen).

Net als het Rijk wil de provincie dat initiatiefnemers de omgeving zorgvuldig betrekken bij de duurzame energieprojecten. De provincie vindt het belangrijk om bij een zorgvuldige locatiekeuze omwonenden, naburige grondeigenaren en grondgebruikers te betrekken in een gebiedsproces. Omwonenden moeten tijdig geïnformeerd worden over de ontwikkelingen. Ook moeten ze inspraak kunnen leveren op het ontwerp in de conceptuele fase. Daarnaast moet de omgeving financieel kunnen meeprofiteren van de opbrengsten van de windturbines vanaf 3 megawatt (MW) en van de zonnevelden. Dit om de lusten en lasten te verdelen waarbij rekening wordt gehouden met de in het Klimaatakkoord afgesproken bijzondere positie van gemeenten en waterbeheerders indien zij de initiatiefnemers zijn. Financieel meeprofiteren kan bijvoorbeeld door zelf te investeren, via een lagere energierekening of een gebiedsfonds waaruit lokale voorzieningen worden betaald. In geval van zonnevelden is het bespreken van de mogelijkheden voor kavelruil vanwege het behouden en verbeteren van een goede landbouwstructuur belangrijk. Samen met gemeenten en waterbeheerders zoekt de provincie naar mogelijkheden om hier invulling aan te geven.

De provincie zet in op een duurzame en circulaire economie in 2050. De provincie streeft er naar om minimaal 50% lokaal eigendom te bewerkstelligen. Recycling van materialen na beëindiging van de energieprojecten draagt daaraan bij. Een mogelijkheid om recycling te stimuleren van elektronische apparaten, is dat de importeur of leverancier voldoet aan de [AEEA-richtlijn](#) (regeling van afgedankte elektrische en elektronische apparatuur) en staat ingeschreven bij [WEEE-Nederland](#).

Het is evident dat ook rekening moet worden gehouden met beperkingen vanuit andere beleidsterreinen, zoals rijksbeleid met betrekking tot vrijwaringszones voor radar, hoogspanningsleidingen, natuur-toets, Natura 2000, etc. en milieubeheer zoals geluidsnormen.

Toelichting op artikel 5.1 Toepassingsbereik nieuwe functies voor energie

-

Toelichting op artikel 5.2 Afwijking van Instructieregel verstedelijkingsverbod landelijk gebied

Nieuwe functies voor energie en transformatiestations zijn vormen van verstedelijking. Om deze functies mogelijk te maken, is in dit artikel bepaald dat afgeweken kan worden van het verstedelijkingsverbod.

Toelichting op artikel 5.3 Instructieregel Kleine windturbine

Windturbines met een ashoogte tot 20 meter zijn in het landelijk gebied op of in aansluiting op een bestaand bouwperceel mogelijk. Een windturbine met een ashoogte tot 25 meter is toegestaan als dat noodzakelijk is om te voldoen in eigen energiebehoefte van de bestaande bouwwerken.

Toelichting op artikel 5.4 Instructieregel Windenergielocatie

Deze verordening bevat geen bepalingen voor windenergie binnen het stedelijk gebied. Dit artikel heeft betrekking op het landelijk gebied met uitzondering van de Natura 2000-gebieden en de ganzenrustgebieden. De voorkeur gaat uit naar een combinatie van meerdere windturbines met een vermogen van 3 megawatt (MW) of meer. Van minder vermogende turbines vindt de provincie dat hun energieopbrengst niet genoeg oplevert in verhouding met de impact die turbines hebben op de omgeving. Een solitaire turbine is alleen mogelijk als onderbouwd kan worden dat meerder windturbines niet mogelijk zijn en dat de energieopbrengst opweegt tegen de impact die een solitaire turbine heeft op de omgeving.

Bij het plaatsen van de windturbines moet rekening worden gehouden met de kernkwaliteiten van de Utrechtse Landschappen (zie artikel 7.11). Het is ook duidelijk dat daarbij rekening moet worden gehouden met beperkingen vanuit andere beleidsterreinen, zoals: rijksbeleid met betrekking tot vrijwaringszones voor radar, etc. en milieubeheer, zoals geluidsnormen. Verder bevat afdeling 6.1 en afdeling 9.4 aanvullende voorwaarden voor specifieke gebieden.

Eerste lid, onder b: Wanneer de windturbines niet meer gebruikt worden, moeten ze worden opgeruimd.

Toelichting op artikel 5.5 Instructieregel Zonneveld

Deze verordening bevat geen bepalingen voor zonne-energie binnen het stedelijk gebied. Dit artikel heeft betrekking op het landelijk gebied met uitzondering van de natura 2000-gebieden en de ganzenrustgebieden. Voor zonne-energie heeft de provincie de voorkeur voor plaatsing van zonnepanelen op daken, gevels en infrastructurele werken boven veldopstellingen. Dit omdat zonnepanelen op deze plekken normaal gesproken minder invloed hebben op de kenmerken of identiteit van een gebied. Om aan de gestelde energiedoelen te voldoen zijn ook zonnevelden nodig. Dit bij voorkeur op gronden met een andere functie dan landbouw of natuur, zoals waterzuiveringsinstallaties, vuilnisbelten, binnenwateren, langs van spoor- en autowegen en kanalen. Ook hierbij gaat de voorkeur uit naar het zoeken van slimme functiecombinaties met creatieve toepassingen, zodat de ruimtelijke kwaliteit verbetert. Daarnaast ziet de provincie kansen om zonnevelden te combineren op locaties. Denk aan plaatsing bij sommige waterplassen, als buffer rondom natuurgebieden en in combinatie met recreatie.

Toch is met al deze voorkeurslocaties binnen de provincie Utrecht onvoldoende oppervlak beschikbaar om de energieambities te behalen. Het is nodig om zonnevelden te plaatsen op agrarische grond, of deze samen te laten gaan met agrarische doeleinden. Maar ook om de zonnevelden te plaatsen op gronden met een lage natuurkwaliteit.

Eerste lid, onder a: De structuren in landschap moeten herkenbaar blijven en er wordt voorzien in een goede landschappelijke inpassing. De randen en afscheidingen van de zonnevelden moeten passen in het landschap.

Eerste lid, onder b: Tijdens de aanleg van de zonnevelden zijn het voorkomen van bodemverdichting, erosie en verslemping specifieke aandachtspunten. Erosie en verspoeling van de bodem kunnen een probleem zijn als panelen vlak liggen en de ruimte tussen rijen panelen nauw is. Vooral als de vegetatie slecht ontwikkeld is en het zonnepark op een helling gebouwd is, kunnen deze problemen ontstaan. Het is van belang het bodemleven en de waterkwaliteit in stand te houden en bodemdaling zo veel mogelijk te voorkomen. Uitloggen van materialen die via de bodem of rechtstreeks in het (grond)water kunnen komen moet tegengegaan worden. Ook het wegnemen van licht of inbreng van chemische stoffen kan negatieve effecten hebben, die vermeden moeten worden.

Eerste lid, onder c: Wanneer de zonnepanelen niet meer gebruikt worden, moeten ze worden opgeruimd.

Toelichting op artikel 5.6 Instructieregel Energie uit biomassa landelijk gebied

Eerste lid: Voor het realiseren van nieuwe initiatieven voor bio-energie gaat de voorkeur uit naar aansluiting bij bestaande bebouwde agrarische percelen en bestaande legale (half)verhardingen op landgoederen. In sommige gevallen kan een betere landschappelijke inpassing een andere locatiekeuze rechtvaardigen. Het is belangrijk dat in zulke gevallen een zorgvuldige afweging wordt gemaakt die rekening houdt met onderdelen als verkeersaantrekkende werking, stankoverlast, afstand tot de afnemer (warmte, stoom, groen gas, eventueel groene stroom) en het landschap.

Er wordt een onderscheid gemaakt naar schaalgrootte. De omvang van de installaties blijkt uit de afweging tegen andere provinciale belangen, zoals gezonde leefomgeving (gezondheidsrisico's vanwege fijnstof), landschap, beschikbaarheid van biomassa op eigen bedrijf of van lokale herkomst, opslag en een mobiliteitstoets.

Bij kleinschalige bio-energie-installaties kan onderscheid gemaakt worden tussen vergisting en verbranding.

Met kleinschalige vergisting wordt voornamelijk boerderijvergisting van ruwe mest van het eigen bedrijf bedoeld maar het kan ook co-vergisting op kleine schaal zijn. Hiermee wordt bedoeld het vergisten van merendeels mest waaraan in beperkte mate bijvoorbeeld bermgras, maaisel, GFT of schoon slib wordt toegevoegd. Voor dergelijke installaties worden kansen gezien op en nabij agrarische bouwpercelen en op landgoederen.

Het op kleine schaal verbranden van bewerkte en relatief schone houtachtige biomassa (pellets, zaagsel) in het buitengebied is in principe mogelijk mits in aanvulling op de voorwaarden wordt voldaan aan minimale stofemissies.

Tweede lid: Het tweede lid geldt alleen voor bio-energie installaties met een nominaal ingaand thermisch vermogen groter dan 500 kilowatt.

Tweede lid, onder a: Aannemelijk moet worden gemaakt dat er voor het invullen van de warmtevraag geen haalbare alternatieve hernieuwbare energiebronnen beschikbaar zijn anders dan biomassa. Met haalbaar wordt bedoeld: realiseerbaar in techno-economische zin en binnen een afzienbare termijn. Denkbare alternatieven voor biomassa zijn onder meer aquathermie, zonthermie en geothermie.

Tweede lid, onder b: Aanvullend dient aannemelijk te worden gemaakt dat de in te zetten biomassa niet binnen een redelijke termijn ingezet kan worden als grondstof voor hoogwaardiger toepassingen. Hoogwaardiger toepassingen zijn bijvoorbeeld de chemie, de bouw en de materialensector. De reden dat deze markten worden gezien als hoogwaardiger is dat er minder of geen alternatieven zijn om fossiele grondstoffen te vervangen door biomassa.

Tweede lid, onder c: De biomassa die wordt ingezet voor de energievoorziening dient gecertificeerd te zijn volgens de 'Better Biomass' criteria (norm NTA 8080) of een vergelijkbaar certificeringssysteem. Specifiek voor de kleinschalige toepassing van houtpellets geldt dat deze (aanvullend) ENplus gecertificeerd dienen te zijn, of met een vergelijkbaar kwaliteitstabel. Indien kan worden aangetoond dat er uitsluitend biomassa wordt ingezet vanuit het eigen bedrijf vervalt deze voorwaarde.

Tweede lid onder d: Alleen biomassa kan worden ingezet in de provincie Utrecht met een aantoonbare CO₂-emissiereductie over de gehele keten van ten minste 80% in vergelijking met het fossiele energiealternatief. De basis voor deze berekening is de BioGrace-II rekenmethodiek. Deze rekentool wordt gepubliceerd door de Europese Commissie.

Toelichting op artikel 5.7 Instructieregel Energie uit biomassa stedelijk gebied

Allesvergisting, ook wel industriële vergisting genoemd, en grootschalige co-vergisting waarbij ook mest van derden en opslag wordt betrokken, behoort op bedrijventerreinen. Ook grootschalige verbranding van (onbewerkte) biomassa zoals chips en shreds nabij warmtenetten of de industrie behoort naar zijn aard op bedrijventerreinen. Ook hiervoor geldt dat vestiging in het landelijk gebied niet voor de hand ligt omdat er over het algemeen geen lokale (nuttige) warmteafzet mogelijk is en het gebied niet is berekend op intensieve transportbewegingen.

Naast grootschalige bio-energie-installaties zijn er zeer grootschalige industriële bio-energie-installaties. Onder industriële bio-energie-installaties wordt verstaan: installaties waarmee alleen bio-elektriciteit wordt geproduceerd, afvalverbrandingsinstallaties, energieproductie in kolen- en gascentrales en grootschalige productie van bio-transportbrandstoffen. Dit type installaties kent een onevenredig groot ruimtebeslag. Dit past niet bij het karakter van de provincie dat wordt gekenmerkt door een hoge bevolkingsdichtheid en een relatief groot beschermd

buitengebied. De provincie beschikt evenmin over een groot aantal bedrijventerreinen van de zwaarste milieucategorie waar deze installaties vanuit veiligheidsoogpunt naar hun aard behoren.

Eerste lid, onder a: Aannemelijk moet worden gemaakt dat er voor het invullen van de warmtevraag geen haalbare alternatieve hernieuwbare energiebronnen beschikbaar zijn anders dan biomassa. Met haalbaar wordt bedoeld: realiseerbaar in techno-economische zin en binnen een afzienbare termijn. Denkbare alternatieven voor biomassa zijn onder meer aquathermie, zonthermie en geothermie

Eerste lid, onder b: Aanvullend dient aannemelijk te worden gemaakt dat de in te zetten biomassa niet binnen een redelijke termijn ingezet kan worden als grondstof voor hoogwaardiger toepassingen. Hoogwaardiger toepassingen zijn bijvoorbeeld de chemie, de bouw en de materialensector. De reden dat deze markten worden gezien als hoogwaardiger is dat er minder of geen alternatieven zijn om fossiele grondstoffen te vervangen door biomassa. Laagwaardige biomassa kan niet altijd kosteneffectief benut worden in de circulaire economie.

Eerste lid, onder c: De biomassa die wordt ingezet voor de energievoorziening dient gecertificeerd te zijn volgens de 'Better Biomass' criteria (norm NTA 8080) of een vergelijkbaar certificeringssysteem. Specifiek voor de kleinschalige toepassing van houtpellets geldt dat deze (aanvullend) ENplus gecertificeerd dienen te zijn, of met een vergelijkbaar kwaliteitstabel.

Eerste lid onder d: Alleen biomassa kan worden ingezet in de provincie Utrecht met een aantoonbare CO₂-emissiereductie over de gehele keten van ten minste 80% in vergelijking met het fossiele energiealternatief. De basis voor deze berekening is de BioGrace-II rekenmethodiek. Deze rekentool wordt gepubliceerd door de Europese Commissie.

5.2 (afdeling) Transformatorstation

Toelichting op artikel 5.8 Omgevingsvergunningplicht transformatiestation

Vóór de inwerkingtreding van de Omgevingswet waren op grond van categorie 20 van bijlage I Besluit omgevingsrecht (Bor) transformatorstations, met niet in een gesloten gebouw ondergebrachte transformatoren en een maximaal gelijktijdig in te schakelen elektrisch vermogen van 200 MVA of meer, vergunningplichtig. Deze vergunningplicht komt niet terug in het Besluit activiteiten leefomgeving. De provincie heeft om die reden gekozen om deze regels beleidsneutraal om te zetten in de omgevingsverordening. De vergunningplicht blijft zo gehandhaafd.

Toelichting op artikel 5.9 Beoordelingsregel omgevingsvergunning transformatiestation

Transformatorstations hebben veel invloed op hun directe fysieke leefomgeving. Ze kunnen zowel in woon- of leefgebieden voorkomen, als op bedrijven- of industrieterreinen. Voor de beoordeling van de aanvaardbaarheid van de vestiging of wijziging van een transformatorstation wordt verwezen naar het algemene beoordelingskader voor milieubelastende activiteiten van artikel 8.9 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Daarnaast moet het transformatorstation voldoende zijn afgeschermd van de directe omgeving en moeten ter bescherming van geluidgevoelige gebouwen en terreinen voldoende maatregelen worden genomen om geluidbelasting te voorkomen of te beperken. Los van deze laatste eis, zal het transformatorstation ook moeten voldoen aan de regels over geluid in het omgevingsplan.

Toelichting op artikel 5.8 Specifieke aanvraagvereisten omgevingsvergunning transformatiestation

-

Toelichting op 6. (hoofdstuk) Natuur

6.1 (afdeling) Natuurnetwerk Nederland, Groene contour en weidevogelkerngebieden

6.1.1 (paragraaf) Algemene bepalingen natuurnetwerk Nederland, Groene contour en weidevogelkerngebieden

Toelichting op artikel 6.1 Oogmerk natuurnetwerk Nederland, Groene contour en weidevogelkerngebieden

De regels in deze afdeling zijn gesteld met het oog op de natuurbescherming, het in stand houden en versterken van een robuust netwerk van natuurgebieden en het behouden en versterken van de biodiversiteit. Daartoe is het uitgangspunt van deze regels en bij de toepassing daarvan, dat de kwaliteit en oppervlakte van het natuurnetwerk Nederland niet achteruitgaan en dat de samenhang tussen de gebieden van het natuurnetwerk Nederland wordt behouden.

6.1.2 (paragraaf) Instructieregels natuurnetwerk Nederland, Groene contour en weidevogelkerngebieden

Toelichting op artikel 6.2 Instructieregel bescherming natuurnetwerk Nederland

Bij de regels in deze paragraaf is als uitgangspunt genomen dat de kwaliteit en oppervlakte van het natuurnetwerk Nederland niet achteruitgaan en dat de samenhang tussen de gebieden van het natuurnetwerk Nederland wordt behouden. Het uitgangspunt heeft betrekking op het eindresultaat. Het geldt dus niet alleen voor de regels in een plan, maar ook voor de manier waarop bij een aantasting wordt gecompenseerd.

Binnen het natuurnetwerk Nederland moeten de regels die aan de betreffende locaties worden toegekend zorgen voor bovengenoemde doelstelling. Binnen het natuurnetwerk Nederland moeten de regels die aan de betreffende locaties worden toegekend zorgen voor bovengenoemde doelstelling..

Toelichting op artikel 6.3 Instructieregel geen aantasting natuurnetwerk Nederland

Eerste lid: Het uitgangspunt is dat een omgevingsplan geen nieuwe activiteiten mogelijk maakt of bestaande activiteiten wijzigt die de wezenlijke kenmerken en waarden, kwaliteit, oppervlakte en samenhang van het natuurnetwerk Nederland (NNN) aantasten. Uitzonderingen hierop zijn mogelijk voor:

- a. activiteiten en wijziging van bestaande activiteiten in verband met groot openbaar belang. Daarbij mogen er geen reële alternatieven mogelijk zijn die het NNN niet of minder aantasten. Met groot openbaar belang worden maatschappelijke belangen en geen individuele belangen bedoeld. Het groot openbaar belang staat altijd in verhouding tot de aantasting. Wanneer de aantasting groter is, moet dus ook het belang groter zijn. Alleen activiteiten waarvoor geen reële alternatieven aanwezig zijn die het NNN niet of minder aantasten, vallen dus onder deze uitzondering. Het alternatievenonderzoek is een breed onderzoek naar zowel alternatieve oplossingen voor de gewenste ontwikkeling als onderzoek naar alternatieve locaties onder valt. Door middel van een locatieonderzoek moet aangetoond worden op welke manier onderzoek is gedaan, hoe groot de ontwikkeling is, welke andere locaties zijn onderzocht, waarom deze geen reëel alternatief vormen, of en hoe is gezocht naar een zo klein mogelijk ruimtelijk beslag en een zo klein mogelijke aantasting van de natuurwaarden, of en hoe is gezocht naar een slimme terreininrichting en hoe de initiatiefnemer natuur en landschap voldoende mee ontwikkelt.
- b. situaties waarbij er sprake is van het ontstaan van meerwaarde (meerwaardebenadering). Deze uitzondering is mogelijk als er op gebiedsniveau binnen tien jaar een meerwaarde voor het NNN kan worden gecreëerd. Het gaat hierbij om een verbetering van de wezenlijke kenmerken en waarden, kwaliteit, oppervlakte en samenhang waarbij aantasting ruim wordt gecompenseerd. Dit betekent voor compensatie van natuurtypen dat er sprake is van een plus bovenop de in [bijlage XII Berekenen compensatieopgave ontwikkeling van groot openbaar belang](#) genoemde toeslagen. Deze plus kan een versterking van samenhang en kwaliteit zijn. Onder compensatie verstaan we zowel nieuwe natuur als overige natuurmaatregelen. Om op gebiedsniveau een meerwaarde te kunnen bepalen, wordt een visie op het NNN/natuur opgesteld. Beslaat deze visie een groter gebied dan het omgevingsplan? Dan maakt deze onderdeel uit van een op te stellen gebiedsvisie. Deze gebiedsvisie omvat in het algemeen meer thema's en ontwikkelingen dan alleen NNN/natuur. Het gebied waar de gebiedsvisie over gaat, wordt vanuit de locatie van de aantasting bepaald aan de hand van de ecologische samenhang van het gebied en de te borgen maatregelen. Bij de samenhang worden in ieder geval de volgende criteria betrokken:
 - de aanwezigheid van zones met bijzondere ecologische kwaliteit (bijzondere samenhang abiotische en biotische kenmerken, goed ontwikkelde systemen, zoals waardevolle oude boskernen);
 - gebieden die bepalend zijn voor de aaneengeslotenheid en robuustheid van het NNN;
 - de aanwezigheid van bijzondere soorten;
 - de aanwezigheid van essentiële verbindingen (bijvoorbeeld foerageer- en migratieroutes).
- c. situaties waarbij er sprake is van een beperkte uitbreiding of wijziging van bestaande activiteiten. Het NNN mag worden aangetast door ruimtelijk beperkte uitbreiding van bestaande activiteiten en wijziging van bestaande activiteiten ten behoeve van de instandhouding van ingesloten functies, als deze aantasting op dezelfde locatie wordt gecompenseerd (zie artikel Eisen compensatie aantasting natuurnetwerk Nederland, lid 3). Indien dit echter niet mogelijk is volstaat het dat de compensatie in de directe nabijheid van de aantasting plaatsvindt. Dit zal dan wel deugdelijk moeten worden onderbouwd. Of een uitbreiding of

toevoeging als beperkt wordt gezien is afhankelijk van de situatie. Op grond van artikel 6.10 Specifieke eisen borging compensatie aantasting natuurnetwerk Nederland, lid 2 moet de compensatie vooraf, of gelijktijdig met de realisatie van de activiteit gerealiseerd zijn.

Tweede lid: In dit lid is bepaald dat bestaande legale bebouwing en verhardingen niet tot de oppervlakte van het Natuurnetwerk Nederland worden gerekend. Het gaat hierbij om de bebouwing en om de daaraan direct grenzende strook grond die bestaand en legaal is ingericht ten dienste van die bebouwing. Met deze strook wordt bedoeld op een strook de grond van beperkte diepte die evenwijdig en direct aansluitend aan de bestaande legale bebouwing ligt. Deze kan bijvoorbeeld bestaan uit een terras of groenstrook langs/tegen de bebouwing. Bij de bestaande (half) verharding worden ook de eventueel aanwezige en daarbij behorende bermen gerekend. Er zijn ook terreinen die in ieder geval niet onder deze uitzondering vallen en dus wel tot de oppervlakte NNN behoren. Het gaat hierbij om: natuur met natuurtipe, grasland zonder specifieke natuurwaarden (zoals grotere tuinen en gazons), bos, struiken (zonder specifieke waarden (zoals plantsoenen)) en water worden in ieder geval niet tot de in dit lid genoemde uitzonderingsgevallen gerekend.

Derde lid: Op basis van dit lid geldt dat voor de uitzonderingen genoemd in lid 1 de aantasting zoveel mogelijk moet worden beperkt. Ook moet de overblijvende aantasting worden gecompenseerd. Het beperken van de aantasting betekent in het bijzonder dat aantasting van moeilijk vervangbare natuurtypen zo veel mogelijk moet worden voorkomen. De verplichting tot compensatie gaat over de volledige ontwikkelingsruimte die in het omgevingsplan of andere ruimtelijke besluit mogelijk wordt gemaakt en is onafhankelijk van concreet voorliggende bouwvoornemens.

De term compensatie wordt in deze verordening gebruikt voor alle situaties waarbij natuurwaarden moeten worden verhoogd of gecreëerd, als tegenwicht voor aangetaste of verloren natuur (lid 1, onder a, b en c.). De aard van de compenserende maatregelen is immers in alle gevallen dezelfde, al zullen er verschillen zijn in schaal en locatie.

Energieprojecten zijn onder voorwaarden mogelijk binnen het NNN, zie ook hoofdstuk 5 Energie.

Vierde lid: Het derde lid, onder a, is niet van toepassing op **Militaire terreinen of terreinen met militaire objecten** binnen het **natuurnetwerk Nederland**. Dit neemt niet weg dat wel op tijd compensatie plaats moet vinden bij aantasting van het natuurnetwerk Nederland door nieuwe terreinverharding of bouwactiviteiten op gronden zonder bestaande legale bebouwing en bestaande legale (half)verhardingen.

Toelichting Programma Hart van de Heuvelrug: Voor het programma Hart van de Heuvelrug worden de bestaande afspraken gerespecteerd. Het programma Hart van de Heuvelrug is gebaseerd op een verevening van rode en groene bestemmingen. De basis hier is dat het programma door het realiseren van ecologische corridors en uitbreiding van kerngebieden in totaliteit leidt tot een kwaliteitsverbetering van het natuurnetwerk Nederland.

Toelichting op artikel 6.4 Instructieregel bescherming Groene contour ter omvorming naar natuur

Binnen de Groene contour liggen gebieden die van belang zijn voor het functioneren van het natuurnetwerk Nederland (NNN), maar (nog) niet onder het NNN zelf vallen. Het doel van de Groene contour is het realiseren van nieuwe natuur. Dit gebeurt op vrijwillige basis. Na realisatie wordt deze nieuwe natuur onderdeel van het NNN. Een omgevingsplan moet de mogelijkheden beschermen voor het omvormen van gronden binnen de Groene contour naar natuur. Ook moet het omgevingsplan mogelijkheden creëren om de gewenste omvorming naar natuur te kunnen bereiken.

Toelichting op artikel 6.5 Instructieregel ontwikkelingen binnen de Groene contour

Activiteiten en wijziging van bestaande activiteiten die de mogelijkheden kunnen belemmeren om nieuwe natuur binnen de Groene contour te realiseren, zijn in principe uitgesloten. Op dit verbod wordt een uitzondering gemaakt wanneer er sprake is van groot openbaar belang en reële alternatieven ontbreken, het verlies aan mogelijkheden zoveel mogelijk wordt beperkt en het overblijvende verlies aan mogelijkheden wordt gecompenseerd door de aanleg van nieuwe natuur. Het verbod geldt niet voor de uitbreiding van agrarische bouwblokken. De Groene contour vormt geen belemmering voor de uitbreiding van agrarische bouwblokken, ook al belemmeren deze de mogelijkheden om binnen de Groene contour nieuwe natuur te ontwikkelen.

Toelichting op artikel 6.6 Instructieregel realisatie nieuwe natuur binnen Groene contour door verstedelijking

Een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen de Groene contour kan, in afwijking van artikel Instructieregel ontwikkelingen binnen de Groene contour, ten behoeve van de realisatie van nieuwe natuur verstedelijking toestaan. In het artikel zijn de hieraan verbonden voorwaarden opgenomen.

De activiteiten die nodig zijn om energie te winnen uit wind en zon worden in deze verordening aangemerkt als verstedelijking (zie bijlage I bij artikel 1.1 Begripsbepalingen). Dit betekent dat als windturbines worden geplaatst binnen de Groene contour, nieuwe natuur moet worden gerealiseerd.

Tweede lid: Zonnevelden worden aangemerkt als verstedelijking (zie bijlage I bij artikel 1.1 Begripsbepalingen). Binnen de Groene contour geldt voor zonnevelden een andere regeling dan voor bijvoorbeeld een woning. De zonnevelden kunnen slechts tijdelijk in de Groene contour staan. Na 25 jaar moeten ze opgeruimd worden. De nieuwe natuur wordt niet in samenhang met de zonnevelden gerealiseerd, maar na 25 jaar. Dat is geregeld in artikel 6.11 Instructieregel ontwikkelingen binnen de Groene contour.

Toelichting op artikel 6.7 Instructieregel ontwikkelingen weidevogelkerngebied

Eerste lid: De weidevogelkerngebieden zijn internationaal van groot belang voor de bescherming van weidevogels. Ontwikkelingen zoals windturbines en zonnevelden, woningbouw, fietspaden etc. kunnen negatieve gevolgen hebben voor de weidevogelkerngebieden. Ontwikkelingen worden niet uitgesloten binnen de weidevogelkerngebieden. Voorwaarde is wel dat er tegelijkertijd sprake is van aantoonbaar per saldo minimaal behoud van de kwaliteit van het leefgebied.

Met het oog op het leefgebied weidevogelkerngebieden wordt een handreiking opgesteld. In de handreiking worden richtlijnen uitgewerkt op welke wijze een omgevingsplan de voorwaarden voor het per saldo behoud van het leefgebied van weidevogels kan borgen. Hierbij wordt ook ingegaan op de mogelijke maatregelen tot behoud van het leefgebied. De volgende factoren zijn belangrijk voor de geschiktheid van een gebied als leefgebied van weidevogels: voldoende omvang van het gebied (met daarbinnen zo mogelijk een reservaat als harde kern), openheid, rust, relatief hoge waterpeilen, agrarisch natuurbeheer gericht op weidevogels, een goede inrichting (zoals plas-dras, natuurvriendelijke oevers en microreliëf) en voorkomen van predatie. De regel heeft betrekking op weidevogelkerngebieden buiten het natuurnetwerk Nederland (NNN). Voor de weidevogelkerngebieden binnen het NNN gelden de NNN regels.

Tweede lid: de uitbreidingen van agrarische bouwblokken vallen niet onder lid 1.

6.1.3 (paragraaf) Regels over activiteiten compensatie aantasting natuurnetwerk Nederland

Toelichting op artikel 6.8 Toepassingsbereik aantasting compensatie aantasting natuurnetwerk Nederland (dit is een nieuw artikel)

-

Toelichting op artikel 6.9 Specifieke eisen compensatie aantasting natuurnetwerk Nederland

Compensatie moet op zo'n manier gebeuren dat deze de kwaliteit, oppervlakte en samenhang van het natuurnetwerk Nederland (NNN) versterkt. Compensatie moet verder bij voorkeur buiten het NNN plaatsvinden, in directe aansluiting op het NNN of binnen de Groene contour. De compensatie kan in de hele provincie, maar bij voorkeur dicht bij de aantasting.

Nabijheid: In een aantal gevallen is compensatie in de nabijheid een eis. Dit is het geval als het voor het functioneren van het NNN nodig is. Denk bijvoorbeeld aan het wegvallen van een belangrijke natuurverbinding door de aantasting. De compensatie moet dan gericht zijn op het in stand houden of herstellen van de verbinding. Daarnaast geldt voor compensatie in geval van uitbreiding en toevoeging van activiteiten bij ingesloten functies (zie artikel Instructieregel geen aantasting natuurnetwerk Nederland lid 1, onder c) dat deze in de directe nabijheid en bij voorkeur op het terrein van de ingesloten ontwikkeling moet plaatsvinden. Indien dit niet mogelijk is, kan deze compensatie in de nabijheid maar buiten het terrein van de ingesloten ontwikkeling worden uitgevoerd. De begrenzing van het terrein betreft de locaties waarop een andere medefunctie dan natuur ligt (bijvoorbeeld recreatieterrein of zorginstelling).

Buiten het NNN: Van de eis dat compensatie buiten het NNN moet plaatsvinden kan worden afgeweken in het geval van compensatie binnen NNN in de directe nabijheid van de aantasting, als deze compensatie leidt tot versnelling van de realisatie van het NNN. Het doel hiervan is vooral om te voorkomen dat in de directe nabijheid van de aantasting als compensatie nieuwe natuur buiten het NNN (waaronder Groene contour) wordt gerealiseerd, die de realisatie van nog te realiseren nieuwe natuur binnen het NNN in de directe nabijheid op korte termijn moeilijker maakt. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn als er sprake is van afspraken over en/of ruiling van grond met betrokken grondeigenaren. Om te voorkomen dat het NNN en de bijbehorende ontwikkelingsopgave afneemt geldt als voorwaarde dat gedeputeerde staten de begrenzing van het NNN tegelijkertijd moeten uitbreiden met een even groot oppervlakte als die van de compensatie die binnen het NNN plaatsvindt. Dit geldt niet voor compensatie op agrarische gronden zonder natuurontwikkelingsopgave.

Oppervlakte: Voor het bepalen van de oppervlakte van de compensatie worden toeslagen gebruikt. Deze toeslagen zijn afhankelijk van de leeftijd van de natuur die wordt aangetast en de natuurbeheertypen die worden aangetast. Deze toeslagen zijn opgenomen in de Bijlage Berekenen compensatie ontwikkeling van groot openbaar belang.

Compensatieplan: Voor compensatie moet altijd een compensatieplan worden opgesteld waarbij niet afgeweken mag worden van het [Natuurbeheerplan](#).

Toelichting op artikel 6.10 Specifieke eisen borging compensatie aantasting natuurnetwerk Nederland

Eerste lid: Uitgangspunt is dat de compensatie zo spoedig mogelijk wordt gerealiseerd. Voor ingesloten ontwikkelingen zoals bedoeld in artikel Instructieregel geen aantasting natuurnetwerk Nederland, lid 1, onder c, betekent dat dat de uitvoering van de compensatiemaatregelen klaar moet zijn voorafgaand aan, of gelijktijdig met de realisatie van de activiteit. Als er sprake is van groot openbaar belang of de meerwaardebenadering zoals bedoeld in artikel Instructieregel geen aantasting natuurnetwerk Nederland, lid 1, onder a en b, is de compensatieopgave naar verwachting veelomvattender. Ook in dat geval geldt dat de volledige realisatie van de compensatie zo spoedig mogelijk moet plaatsvinden, waarbij afhankelijk van de omstandigheden van het geval en aard en omvang van de benodigde compensatie volledige realisatie in ieder geval binnen drie jaar moet zijn afgerond.

Tweede lid: De realisatie van de compensatie, de ontwikkeling, de instandhouding en het beheer van de compensatie moeten verzekerd zijn op het moment van vaststelling van het besluit waarmee de activiteit mogelijk wordt gemaakt. Deze borging vindt plaats door het opnemen van een voorwaardelijke verplichting in het

omgevingsplan. Hiermee is het in het algemeen mogelijk de tijdige realisatie af te dwingen. Om verder te kunnen verzekeren en afdwingen dat de verdere ontwikkeling en de instandhouding van de gerealiseerde compensatienatuur en het daarvoor noodzakelijke beheer ook echt plaatsvindt en wordt uitgevoerd, is een nadere zekerstelling nodig. Daarom moeten deze zaken bij de vaststelling van het bestemmingsplan, naast de voorwaardelijke verplichting, zeker worden gesteld in een privaatrechtelijke overeenkomst tussen de provincie en de initiatiefnemer. In deze overeenkomst moet in ieder geval een kwalitatieve verplichting ten gunste van de provincie voor de nieuw ontwikkelde natuur worden opgenomen. Dit houdt in dat de gronden niet voor andere doeleinden worden gebruikt dan voor de ontwikkeling en instandhouding van de nieuwe natuur, en dat er geen acties worden uitgevoerd die de ontwikkeling of instandhouding in gevaar brengen of verstoren. De overeenkomst wordt gesloten tussen de provincie en de initiatiefnemer. Reden hiervoor is dat de provincie verantwoordelijk is voor het natuurnetwerk Nederland (NNN), waar de gerealiseerde compensatienatuur deel van gaat uitmaken. Verder moet de ruimtelijke bescherming van de compensatielocatie worden geregeld binnen het omgevingsplan.

Toelichting op artikel 6.11 Specifieke eisen aan realisatie nieuwe natuur door verstedelijking en compensatie Groene contour

Aan de realisatie van de compensatie zoals bedoeld in artikel Instructieregel ontwikkelingen binnen de Groene contour en de realisatie van nieuwe natuur in samenhang met verstedelijking zoals bedoeld in artikel Instructieregel realisatie nieuwe natuur binnen Groene contour door verstedelijking moet een inrichtings- en beheerplan ten grondslag liggen. In het artikel zijn de eisen opgenomen waaraan dit plan in ieder geval moet voldoen.

Toelichting op artikel 6.12 Specifieke eisen borging realisatie nieuwe natuur door verstedelijking en compensatie Groene contour

Eerste lid: De realisatie van de compensatie, als bedoeld in artikel Instructieregel ontwikkelingen binnen de Groene contour en de realisatie van nieuwe natuur in samenhang met verstedelijking zoals bedoeld in artikel Instructieregel realisatie nieuwe natuur binnen Groene contour door verstedelijking, moet uiterlijk binnen 3 jaar na het onherroepelijk worden van het omgevingsplan zijn voltooid.

Tweede lid: De realisatie van de compensatienatuur of de nieuwe natuur, de ontwikkeling, de instandhouding en het beheer daarvan moeten verzekerd zijn op het moment van vaststelling van het besluit waarmee de activiteit mogelijk wordt gemaakt.

Derde lid: Deze borging vindt plaats door het opnemen van een voorwaardelijk verplichting in het omgevingsplan. Hiermee is het in het algemeen mogelijk de tijdige realisatie af te dwingen. Maar hiermee kan niet, of maar in beperkte mate de verdere ontwikkeling, de instandhouding en het beheer van de gerealiseerde natuur worden afgedwongen. Daarom moeten deze zaken (de realisatie, de ontwikkeling, de instandhouding en het beheer van de compensatienatuur dan wel de nieuwe natuur) bij de vaststelling van het omgevingsplan, naast de voorwaardelijke verplichting, zeker worden gesteld in een privaatrechtelijke overeenkomst tussen de provincie en de initiatiefnemer. De overeenkomst wordt gesloten tussen de provincie en de initiatiefnemer. Reden hiervoor is dat de provincie verantwoordelijk is voor het natuurnetwerk Nederland, waar de gerealiseerde natuur deel van uit gaat maken.

In deze overeenkomst moet in ieder geval een kwalitatieve verplichting ten gunste van de provincie voor de nieuw ontwikkelde natuur worden opgenomen. Hierin moet worden vastgelegd dat de gronden niet voor andere doeleinden gebruikt worden dan voor de ontwikkeling en instandhouding van de nieuwe natuur. Ook moet daarin worden vastgelegd dat er geen acties worden uitgevoerd die de ontwikkeling of instandhouding in gevaar brengen of verstoren.

Vierde lid: Voor zonnevelden, ook een vorm van verstedelijking, geldt een afwijkende regeling. Allereerst wordt de nieuwe natuur niet binnen drie jaar na het onherroepelijk worden van het omgevingsplan uitgevoerd, maar binnen een jaar na het verwijderen van de zonnevelden en uiterlijk 25 jaar na plaatsing van de zonnevelden. De zonnevelden moeten na 25 jaar verwijderd zijn. Daarnaast geldt de voorwaardelijke verplichting van het derde lid, onder b, niet voor zonnevelden. Daarin wordt bepaald dat de verstedelijking pas kan plaatsvinden nadat de realisatie van de nieuwe natuur is voltooid.

6.2 (afdeling) Houtopstanden en kleine landschapselementen

6.2.1 (paragraaf) Instructieregels houtopstanden

Toelichting op artikel 6.13 Instructieregel bescherming waardevolle houtopstanden (dit was artikel 6.17)

Dit artikel is gereserveerd voor een instructieregel bescherming waardevolle houtopstanden. Deze instructieregel zal worden geformuleerd op basis van de in voorbereiding zijnde Bossenstrategie.

6.2.2 (paragraaf) Regels over activiteiten houtopstanden

Toelichting op paragraaf 6.2.2 Regels over activiteiten houtopstanden

Het vellen van houtopstanden mag niet zomaar. Met “vellen” worden alle activiteiten bedoeld die een boom of andere houtopstand ontsieren, ernstig beschadigen of tot de dood van de houtopstand kunnen leiden. Dit omvat kappen, rooien of verplanten en ook het kandelabereren of snoeien van meer dan 20% van de kroon of het wortelstelsel. Met de term “houtopstand” worden alle houtachtige gewassen bedoeld. Dit betekent dat niet alleen

bomen, maar ook houtopstanden zoals struiken, hagen, hakhout of boomvormers door de regels beschermd kunnen zijn.

Oude bosgroeiplaatsen zijn boslocaties die in het midden van de negentiende eeuw als bos op de historische kaarten staan aangegeven en tot op heden onafgebroken een boslocatie zijn gebleven. Sommige locaties die op kaart als oude bosgroeiplaats zijn aangegeven, voldoen niet aan deze definitie. Indien dit overtuigend aangetoond kan worden, is de bescherming niet van toepassing. Er wordt gewerkt aan een Bossenstrategie waarin de waardevolle houtopstanden nader worden gezien. De kaart wordt verbeterd, zodat alleen locaties die voldoen aan de definitie voor oude bosgroeiplaats hierop komen te staan.

Voor het kappen van een grotere houtopstand buiten de bebouwde kom, geldt hiervoor vanuit de landelijke regelgeving vaak een meldplicht. Ook is het vanuit het Rijk verplicht om een gevelde houtopstand binnen drie jaar te herplanten op dezelfde grond. De provincie kan vrijstelling verlenen van de meldplicht en herplantplicht. Deze paragraaf bevat vrijstellingen onder voorwaarden en voorwaarden. Dit onderwerp is nader uitgewerkt in [Beleidsregels natuur en landschap 2021](#).

Toelichting op artikel 6.14 Vrijstelling meldplicht vellen houtopstanden

Voor het maken van verjongingsgaten voor duurzaam bosbeheer, natuurherstel en geregistreerde tijdelijk natuur geldt, onder bepaalde voorwaarden, een uitzondering op de meldingsplicht voor het vellen van houtopstanden. Die voorwaarden worden in dit artikel toegelicht. Kleinschalige verjonging door het maken van verjongingsgaten kan worden gezien als een verzorgingsmaatregel die de blijvende houtopstand kan bevorderen. Hiervan is sprake als de kwaliteit van de bestaande houtopstand gering is en door verjonging van kleine delen van de houtopstand gezorgd kan worden voor een verbetering van die kwaliteit. Met het maken van verjongingsgaten kan het bosklimaat worden behouden. Dit is zowel ecologisch als vanuit productie van belang. Ook biedt het ruimte om in gesloten bossen tijdelijk open ruimten te krijgen. Daarmee wordt de biodiversiteit bevorderd. Onder (bos)perceel (onder a, sub i) wordt verstaan een bosvak dat omringd wordt door paden (maar geen dunningspaden), wegen of waterlopen. Onder duurzaam bosbeheer, zoals bedoeld onder a, sub iv, valt bijvoorbeeld niet het uitdunnen van bos om begrazing met vee mogelijk te maken, of om gronden ook agrarisch te kunnen gaan gebruiken. Voor natuurherstel en geregistreerde tijdelijke natuur geldt geen meldingsplicht en ook geen verplichting om te herbeplanten. Ook in de wet zijn uitzonderingen opgenomen op de meldingsplicht en op de verplichting tot herbeplanting. Dit gaat onder meer over:

- instandhoudingsmaatregelen en passende maatregelen in het kader van de Habitatrichtlijn of Vogelrichtlijn;
- herstelmaatregelen die nodig zijn voor de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden;
- de aanleg en onderhoud van brandgangen op natuurterreinen.

Natuurterreinen, zoals bedoeld in onderdeel b, sub i, hebben alleen betrekking op natuurterreinen met de hoofdfunctie natuur.

Toelichting op artikel 6.15 Specifieke gegevens melding vellen houtopstand

Het vellen van een houtopstand moet gemeld worden bij gedeputeerde staten. Dit moet ten minste vier weken, maar niet eerder dan een jaar voor het begin van de velling gebeuren. In dit artikel staat welke gegevens de melding ten minste moet bevatten.

Toelichting op artikel 6.16 Specifieke eisen aan herbeplantingen

Op basis van artikel 11.129, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving moet binnen drie jaar na velling of tenietgaan van een houtopstand op bosbouwkundig verantwoorde wijze dezelfde grond worden herbeplant. Binnen drie jaar na herbeplanting moet beplanting die niet is aangeslagen, worden vervangen. In dit artikel worden eisen gesteld aan deze herbeplanting, waarmee ook verdere invulling wordt gegeven aan de bosbouwkundig verantwoorde wijze van herbeplanting van artikel 11.129, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving. Een van de eisen is dat de herbeplanting op termijn ten minste gelijkwaardige ecologische en landschappelijke waarden heeft.

Toelichting op artikel 6.17 Specifieke eisen aan herbeplanting op andere grond

Eerste lid: Op basis van artikel 11.129, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving kunnen gedeputeerde staten vrijstelling verlenen voor herbeplanting op andere grond dan waarop de velling plaatsvond.

Daarvoor moet wel worden voldaan aan eisen gesteld in deze verordening. Deze eisen zijn in dit artikel opgenomen. Naast de eisen die gelden voor herbeplanting op dezelfde grond, gelden er aanvullende eisen voor de herbeplanting op andere grond. Zo moet deze op basis van lid 1 passen binnen bestaand natuur-, bos- en landschapsbeleid van de provincie en de betrokken gemeente.

Tweede lid: De herbeplanting op andere grond vindt op basis van dit lid bij voorkeur plaats in de provincie Utrecht, in de directe nabijheid van de velling. Is dit niet mogelijk? Dan kan herbeplanting op een andere plek in de provincie Utrecht plaatsvinden. In uitzonderingsgevallen mag dat ook in de directe nabijheid van de velling in een aangrenzende provincie, als hiermee vergelijkbare natuur- en landschapswaarden kunnen worden teruggebracht. Vanuit het draagvlak voor een velling kan het gewenst zijn dat, als realisatie niet in de directe nabijheid in de provincie Utrecht kan plaatsvinden, dat deze dan plaatsvindt in de directe nabijheid in een aangrenzende provincie. Ook wanneer de velling deel uitmaakt van een provinciegrensoverschrijdend project, of bijvoorbeeld plaatsvindt op een landgoed dat voor een deel in de provincie Utrecht ligt en voor een deel in een aangrenzende provincie en de herbeplanting op datzelfde landgoed plaats kan vinden, is het voor de hand liggend de provinciegrens niet als harde grens te hanteren.

Derde lid: Bij het vellen van houtopstanden gaan natuur-, bos- en landschapswaarden verloren. Hoe langer de houtopstanden aanwezig zijn geweest, hoe langer het in het algemeen duurt voordat dezelfde waarden weer kunnen worden bereikt. Dit kan soms tientallen tot honderden jaren duren. Om dit 'tijdelijke' verlies aan waarden te compenseren, geldt op basis van dit lid een oppervlaktetoeslag bij herbeplanting op andere grond.

Toelichting op artikel 6.18 Vrijstelling plicht tot herbeplanting

In dit artikel is een uitzondering opgenomen op de verplichting tot herbeplanting voor natuurherstel en geregistreerde tijdelijk natuur. Op basis van artikel Instructieregel bescherming waardevolle houtopstanden geldt in deze gevallen (logischerwijs) ook een uitzondering op de meldingsplicht. Voor een verdere toelichting zie de toelichting bij artikel Instructieregel bescherming waardevolle houtopstanden.

Toelichting op artikel 6.19 Maatwerkvoorschriften herbeplanting op andere grond

-

Toelichting op artikel 6.20 Specifieke gegevens en bescheiden aanvraag herbeplanting op andere grond

-

6.2.3 (paragraaf) Regels over activiteiten beschermd klein landschapselement

Toelichting op artikel 6.21 Toepassingsbereik en aanwijzing beschermd klein landschapselement

Dit artikel bepaalt op welke kleine landschapselementen deze paragraaf van toepassing is. Dit zijn de beschermde kleine landschapselementen die staan in het informatieobject Beschermd klein landschapselement. In het informatieobject staan zeer waardevolle, al zeer lange tijd aanwezige landschapselementen. Het gaat daarbij niet alleen om houtopstanden, maar ook om andere kleine landschapselementen zoals bijvoorbeeld poelen. De provincie vindt de bescherming en instandhouding van deze kleine landschapselementen vanuit natuur, landschappelijk en cultuurhistorisch oogpunt van groot belang. Door de bepalingen in deze paragraaf geeft de provincie invulling aan deze bescherming. Het object Beschermd klein landschapselement bevat alle kleine landschapselementen die voor bescherming in aanmerking komen met de daarbij behorende motivering en moet flexibel bij te houden zijn. Om deze reden is de bevoegdheid tot vaststelling en wijziging van de kaart neergelegd bij gedeputeerde staten (zie Delegatiebesluit Omgevingsverordening provincie Utrecht).

Toelichting op artikel 6.22 Specifieke zorgplicht beschermd klein landschapselement

In dit artikel is een zorgplicht opgenomen voor de kleine landschapselementen.

Toelichting op artikel 6.23 Verbod aantasting beschermd klein landschapselement

De integrale bescherming van de kleine landschapselementen staat voorop. Naast de verboden in het tweede en derde lid om de landschapselementen boven- of ondergronds te vellen, te rooien, te beschadigen, te vernielen, te vernietigen of het voortbestaan in gevaar te brengen, is in het eerste lid het verbod opgenomen om de kleine landschapselementen onderhoud te onthouden dat noodzakelijk voor de instandhouding is.

Vierde lid: Op basis van dit lid zijn de verboden uit het tweede en derde lid niet van toepassing op het uitvoeren van noodzakelijk onderhoud aan de landschapselementen, het periodiek vellen van griend- en hakhout voor onderhouden het vellen of rooien van een houtopstand op grond van de [Plantgezondheidswet](#), en voor de bestrijding van boomziekten. Griend- en hakhout mogen worden onderhouden op een manier die duurzaam behoud waarborgt. De vrijstelling voor het vellen of rooien van een landschapselement op grond van de [Plantgezondheidswet](#) en voor de bestrijding van overige boomziekten geldt alleen als de uitvoerende instantie aan gedeputeerde staten kan bevestigen dat de bestrijding van ziekten noodzakelijk is

Toelichting op artikel 6.24 Meldplicht aantasting beschermd klein landschapselement om dringende redenen

Het kan voorkomen dat de eigenaar/beheerder van een beschermd klein landschapselement om dringende redenen één of meer schadelijke handelingen moet uitvoeren. Dit is bijvoorbeeld het geval als een werk van groot maatschappelijk belang wordt uitgevoerd, zoals een dijkversterking. Gedeputeerde staten kunnen hierover maatwerkvoorschriften stellen. De schadelijke handelingen mogen pas worden uitgevoerd nadat het besluit tot acceptatie van de melding onherroepelijk is. Degene die de handelingen wil gaan uitvoeren, moet dit ten minste acht weken en ten hoogste vierentwintig weken voorafgaand aan de voorgenomen uitvoering melden.

Toelichting op artikel 6.25 Specifieke vereisten melding aantasting beschermd klein landschapselement om dringende redenen

-

Toelichting op artikel 6.26 Maatwerkvoorschriften beschermd klein landschapselement

-

Toelichting op artikel 6.27 Herstel- en herplantplicht beschermd klein landschapselement

De zakelijke gerechtigde van de grond is verplicht om het landschapselement te herstellen binnen een jaar na de uitgevoerde handelingen die tot gedeeltelijke, of gehele vernietiging van het elementen hebben geleid. Hiermee wordt zeker gesteld dat het element in ieder geval op dezelfde locatie wordt hersteld. Hierbij kan het gaan om

herplanten, maar ook om grondwerk en dergelijke. Deze plicht blijft van toepassing op het perceel ook al wordt het verloren gaan van het element pas jaren later ontdekt. Compensatie is ongewenst en nadelig voor de ontwikkeling van een klein landschapselement dat bij voorkeur decennialang op dezelfde plaats moet staan. Daarnaast verdwijnen door compensatie meestal ongewenst de kleinere landschapselementen met actuele natuurwaarden. Hierdoor ontstaan open en kale landschapselementen die ecologisch minder waardevol zijn. Op basis van het tweede lid moet er voor het einde van het eerstvolgende plantseizoen opnieuw herbeplant, of hersteld worden als de herstelbeplanting of andere herstelmaatregelen onvoldoende zijn.

6.3 (afdeling) Faunabeheer en wildbeheer

6.3.1 (paragraaf) Faunabeheer

Toelichting op paragraaf 6.3.1 Faunabeheer en wildbeheer

Op grond van hoofdstuk 6 van het Omgevingsbesluit zijn provinciale staten bevoegd om bij verordening regels te stellen waaraan de in hun provincie werkzame faunabeheereenheden en de door hen vastgestelde faunabeheerplannen moeten voldoen. Dit om ervoor te zorgen dat het duurzame beheer van populaties van in het wild levende dieren, de uitvoering van schadebestrijding door grondgebruikers en de uitoefening van de jacht door jachthouders transparant en samenhangend gebeurt.

Toelichting op artikel 6.28 Oppervlakte en begrenzing faunabeheereenheid

Eerste lid: Faunabeheereenheden zijn door hun schaalgrootte in staat om binnen de provincie een samenhangende aanpak van het faunabeheer te verzekeren en daarover verantwoording af te leggen aan de provincie. Binnen de provincie is slechts één faunabeheereenheid actief. Meerdere actieve faunabeheereenheden zijn niet wenselijk door de extra administratieve belasting en afstemmingsproblemen die dit met zich meebrengt.

Tweede lid: De eis van ten minste 75 procent is bedoeld als garantie dat er voldoende jachthouders vertegenwoordigd zijn om te kunnen zorgen voor een effectief (gecoördineerd) beheer en voldoende draagvlak bij de grondgebruikers. In de praktijk heeft niet elke grondgebruiker of jachthouder in een bepaald gebied behoefte aan samenwerking in een faunabeheereenheid. Daardoor zijn niet alle gronden binnen het werkgebied toegankelijk voor jachthouders. Maar populaties van veel diersoorten verplaatsen zich vaak op de gronden van meer dan één grondgebruiker. Daarom is het ook mogelijk de populaties van die diersoorten te reguleren (en ook daardoor schade in een gebied te voorkomen) als samenwerkende jachthouders in de faunabeheereenheid beschikken over de jachtrechten op 75 procent van de oppervlakte van dat gebied.

Toelichting op artikel 6.29 Samenstelling bestuur faunabeheereenheid

Eerste lid: De grote terrein beherende organisaties, zoals Natuurmonumenten en Het Utrechts Landschap, worden in dit verband in de eerste plaats als maatschappelijke organisaties gezien. Hoewel zij vanuit hun eigendom van terreinen ook jachthouder zijn, zijn hun doelstellingen vooral gericht op de bescherming van de natuur. Staatsbosbeheer heeft in deze context een aparte positie omdat het een zelfstandig bestuursorgaan is. Daarom kan zij dan ook niet als een maatschappelijke organisatie worden beschouwd. Omdat Staatsbosbeheer het beheer voert over verschillende Utrechtse gebieden, is het wel wenselijk dat zij deel uitmaakt van het bestuur van de faunabeheereenheid. Daarom is deze organisatie expliciet benoemd.

Toelichting op artikel 6.30 Procedure uitbreiding bestuur faunabeheereenheid

-

Toelichting op artikel 6.31 Werkzaamheden faunabeheereenheid

Er is in dit artikel een aantal eisen gesteld aan de werkzaamheden en activiteiten van een faunabeheereenheid. De uitvoering van het beheer en de schadebestrijding is in beginsel geen taak of verantwoordelijkheid van de provincie. Het gaat om een private taak die de wetgever bij de grondgebruikers heeft neergelegd. Een faunabeheereenheid is dus beslist geen uitvoeringsorganisatie van de provincie, maar een privaat samenwerkingsverband.

Toelichting op artikel 6.32 Verslaglegging faunabeheereenheid

In dit artikel staat een opsomming van de gegevens waaraan het jaarverslag van de faunabeheereenheid moet voldoen. Deze gegevens zijn noodzakelijk om inzicht te krijgen in de ontwikkeling van de populaties van diersoorten en van de schade. Voor de vergunningverlening is het belangrijk om over de meest actuele informatie te beschikken. Daarnaast hebben gedeputeerde staten deze informatie nodig om aan de verplichting uit het Besluit activiteiten leefomgeving te voldoen. Daarin staat dat zij gegevens moeten verstrekken aan de minister over de staat van instandhouding van soorten.

Toelichting op artikel 6.33 Faunabeheerplan algemeen

De faunabeheereenheid is verantwoordelijk voor het opstellen van een faunabeheerplan. Op grond van artikel 11.63 Besluit activiteiten leefomgeving moet schadebestrijding door grondgebruikers, populatiebeheer door de provincie en uitoefening van de jacht altijd gebeuren in overeenstemming met dit faunabeheerplan. Een gezamenlijk faunabeheerplan waarborgt een planmatige en gebiedsgerichte aanpak. Onderlinge afstemming over de inspanningen bij de uitoefening van schadebestrijding, populatiebeheer en jacht is van groot belang. Deze

activiteiten hangen namelijk met elkaar samen en ze beïnvloeden samen de stand van dierspopulaties in de streek. Afstemming zorgt ervoor dat rekening wordt gehouden met de rechten van alle betrokkenen. Het faunabeheerplan heeft een geldigheidsduur van maximaal 6 jaar. Gedeputeerde staten kunnen deze op verzoek van de faunabeheereenheid eenmalig met maximaal 1 jaar verlengen. Deze verlenging is alleen mogelijk als er concreet zicht is op de vaststelling van een nieuw plan.

Toelichting op artikel 6.34 Inhoud faunabeheerplan algemeen

In dit artikel zijn enkele algemene bepalingen opgenomen die zowel betrekking hebben op de jacht, de uitvoering van de landelijke en provinciale vrijstelling als op beheer en schadebestrijding in het kader van artikel 6.2 van het Omgevingsbesluit. In het faunabeheerplan wordt de relatie tussen de specifieke diersoorten en de door deze soorten veroorzaakte schade dan wel dreiging van schade aannemelijk gemaakt. Hiervoor is het onder meer noodzakelijk om te beschikken over gegevens over de aanwezigheid van deze diersoorten, de trend (zowel landelijk als provinciaal) van deze soorten, de verspreiding en de aanwezigheid over het jaar. Deze informatie is ook nodig om een oordeel te kunnen vellen over de staat van instandhouding van deze diersoorten. Dit is één van de toetsingscriteria bij een afwijking van de algemene beschermingsbepalingen bij beschermde diersoorten.

Toelichting op artikel 6.35 Inhoud faunabeheerplan, specifiek, beheer en schadebestrijding

Dit artikel bevat enkele specifieke bepalingen over soorten waarvoor een landelijke of provinciale uitzondering op de ontheffingsplicht geldt, of waarvoor een ontheffing kan worden aangevraagd. Gelet op de eisen van de wet en de intrinsieke waarde van de dieren moet de noodzaak van de activiteiten worden onderbouwd. Dit betekent ook dat, als er maatregelen nodig zijn, als eerste gekeken wordt naar de minst ingrijpende maatregelen. Dit volgt ook uit de wettelijke eis dat er geen sprake mag zijn van een andere passende oplossing. Zo heeft het weren of verjagen van diersoorten de voorkeur boven het doden. De maatregelen moeten ook efficiënt zijn. Het verstoren en doden van dieren, zonder dat dit bijdraagt aan het voorkomen van schade, is onwenselijk.

Toelichting op artikel 6.36 Inhoud faunabeheerplan, jacht

Het faunabeheerplan moet voorzien in een samenhangende aanpak van populatiebeheer, de uitoefening van de jacht en de schadebestrijding door grondgebruikers. Op deze manier wordt de samenhang tussen de verschillende regimes bevorderd en wordt de uitvoering van het totale faunabeheer vooraf transparant. Om deze reden is opgenomen dat in het faunabeheerplan de samenhang tussen jacht, het gebruik van landelijke vrijstelling en de provinciale vrijstelling, ontheffingen en opdrachten duidelijk gemaakt moet worden. Het doel van de jacht is de handhaving van een redelijke wildstand in het jachtveld en het voorkomen van schade. In het faunabeheerplan zal onderbouwd moeten worden dat er sprake is van een redelijke wildstand en op welke wijze deze geborgd wordt. Dit betekent niet dat in het plan, per wildsoort, exact moet worden omschreven bij welke aantallen er sprake is van een redelijke wildstand. Een meer globale omschrijving kan voldoende zijn.

6.3.2 (paragraaf) Wildbeheereenheden

Toelichting op artikel 6.37 Oppervlakte, begrenzing en rechtsvorm wildbeheereenheden (dit was artikel 6.39) Toelichting op artikel 6.37 Oppervlakte, begrenzing en rechtsvorm wildbeheereenheden

Gelet op de centrale rol die de wildbeheereenheden hebben bij de uitvoering van het faunabeheer heeft de provincie enkele specifieke voorschriften opgenomen voor een doelmatig faunabeheer. Om haar werkzaamheden op een adequate en gecoördineerde manier uit te voeren, is het belangrijk dat een wildbeheereenheid zowel wat betreft ledenaantal als werkgebied van substantiële omvang is. Daarom moet het werkgebied van een wildbeheereenheid een oppervlakte hebben van minimaal 5000 hectare. Provinciegrensoverschrijdende wildbeheereenheden zijn niet toegestaan. Maar het kan wenselijk zijn om bij de uitvoering van dit plan samenwerking te zoeken met wildbeheereenheden uit naastgelegen provincies, om de doelen uit het faunabeheerplan te halen.

Vierde lid: De wet stelt slechts dat een wildbeheereenheid de rechtsvorm van een vereniging heeft maar geeft niet aan of het een vereniging met beperkte of met volledige rechtsbevoegdheid dient te zijn. Gelet op de rol de centrale rol die de wildbeheereenheden hebben bij de uitvoering van het faunabeheer achten wij het wenselijk dat de vereniging een vereniging met volledige rechtsbevoegdheid is.

Toelichting op artikel 6.38 Werkzaamheden wildbeheereenheden

Wildbeheereenheden hebben via de wet een belangrijke verantwoordelijkheid gekregen in de uitvoering van faunabeheerplannen. Daarom is het belangrijk dat er professionele secretariaten zijn die zorgen voor optimale coördinatie op lokaal niveau. Belangrijk hierbij is de informatieoverdracht naar de leden van de wildbeheereenheid. Daarom verplicht dit artikel het secretariaat om haar leden op adequate wijze te informeren over relevante feiten en ontwikkelingen op het gebied van faunabeheer. Verder coördineren de wildbeheereenheden tellingen van diersoorten voor het faunabeheerplan en geven zij deze resultaten aan de faunabeheereenheid. Daarnaast coördineren zij de verstrekking van gegevens over hoeveel dieren tijdens de jacht zijn gedood.

Toelichting op artikel 6.39 Lidmaatschap wildbeheereenheden

Eerste lid: Op grond van artikel 8.2, vijfde lid onder b, Omgevingswet moeten jachthouders met een jachttakke zich organiseren in een wildbeheereenheid. Op grond van artikel 8.2, vijfde lid onder b, Omgevingswet kunnen in

deze verordening gevallen aangewezen worden waarin en voorwaarden waaronder jachthouders zijn uitgezonderd van artikel 8.2, vijfde lid onder b, Omgevingswet. Medewerkers van terreinbeherende organisaties kunnen jachtaktehouders zijn. In dat geval zou deze medewerker op grond van het eerste lid verplicht zijn zich bij een wildbeheereenheid aan te sluiten. Daarom zijn deze medewerkers hiervan vrijgesteld. Daarvoor zijn verschillende redenen. Zo zijn de terreinen van deze organisaties vaak verspreid over meerdere wildbeheereenheden. Dat zou betekenen dat deze medewerkers lid moeten worden van al deze wildbeheereenheden. Ook is bij deze organisaties, door de aard van de organisatie en de omvang van hun terreinen, al sprake van een samenhangend beheer. Deze vrijstelling geldt vanzelfsprekend alleen als de medewerkers waar het hier over gaat voor de genoemde organisaties uitvoering geven aan de bevoegdheden op basis van de wet. Oefenen zij deze bevoegdheden niet voor de terreinbeherende organisaties uit? Dan moeten zij zich wel aansluiten bij een wildbeheereenheid. Om zeker te kunnen zijn dat dit beheer plaatsvindt in het kader van het faunabeheerplan, geldt als voorwaarde dat de betrokken organisaties wel deel uitmaken van het bestuur van de faunabeheereenheid. Ook wordt een uitzondering gemaakt voor medewerkers van het (door de faunabeheereenheid ingestelde en aangestuurde) Ganzenbeheerteam Utrecht, en voor medewerkers van professionele schadebestrijders die in opdracht van de faunabeheereenheid of gedeputeerde staten handelen. De reden daarvoor is dat deze medewerkers hun activiteiten over de gehele provincie kunnen uitoefenen.

Tweede lid: Voor het lidmaatschap moeten geen onnodige belemmeringen bestaan. Daarom is in het derde lid aangegeven dat aan het lidmaatschap van een wildbeheereenheid alleen eisen gesteld kunnen worden die relevant zijn voor de uitvoering van het faunabeheerplan. Dit betekent bijvoorbeeld dat niet kan worden geëist dat de jachthouder lid is van een belangenvereniging, of dat jachtveldgrenzen worden aangepast. Het lidmaatschap kan ook niet geweigerd of beëindigd worden als de houder van een jachtakte zich bij de uitvoering van het beheer en de schadebestrijding houdt aan de bepalingen uit de vrijstelling of vergunning, de Omgevingswet en het faunabeheerplan.

Toelichting op artikel 6.40 Geschillen lidmaatschap wildbeheereenheden

Het weigeren of beëindigen van het lidmaatschap kan grote gevolgen hebben voor een jachtaktehouder. Onder meer gelet op die belangen van de jager is het belangrijk dat conflicten over het lidmaatschap altijd via de landelijke geschillenregeling worden afgedaan als bedoeld in lid 2. Alleen geschillen die gerelateerd zijn aan de uitvoering van het Faunabeheerplan kunnen daarna zo nodig worden voorgelegd aan een bredere provinciale geschillencommissie. Ter bewaking van de verbreding van die commissie en het bewaken van afstand tot de betrokken wildbeheereenheid, is in dit artikel bepaald dat in die geschillencommissie, naast een vertegenwoordiger namens de betreffende wildbeheereenheid ook een vertegenwoordiger namens het bestuur van de faunabeheereenheid en een vertegenwoordiger namens gedeputeerde staten zitting hebben.

6.4 (afdeling) Flora- en fauna activiteiten

6.4.1 (paragraaf) Beoordelingsregels omgevingsvergunning flora- en fauna activiteiten

Toelichting op artikel 6.41 Beoordelingsregel omgevingsvergunning afschot paarvormende ganzen

Vanaf 1 februari zijn er, naast de trekkende ganzen, ook al broedparen aanwezig. Voor een effectieve bestrijding en om uitvoering te kunnen geven aan gemaakte afspraken, kunnen gedeputeerde staten een vergunning verlenen voor het doden van paarvormende grauwe ganzen en brandganzen. Dit kan alleen in de periode van 1 februari tot 1 maart.

6.4.2 (paragraaf) Vrijstelling vergunningvrije flora- en fauna activiteiten

6.4.2.1 (sub paragraaf) Vrijstelling voor ganzen

Toelichting op artikel 6.42 Vrijstelling verjagen schadeveroorzakende ganzen

Bij schadebestrijding door de grondgebruiker gaat het om maatregelen die een grondgebruiker mag nemen tegen dieren die schade aan zijn eigendommen veroorzaken. De vrijstelling geldt voor het verjagen van drie soorten ganzen: de brandgans, kolgans en grauwe gans. Dit zijn soorten die in de hele provincie schade veroorzaken en die niet in hun voortbestaan (dreigen te) worden bedreigd.

Sub a: Om van de vrijstelling gebruik te maken, moet de schade zich voordoen op de gronden of opstallen van de gebruiker, of in het omringende gebied. Met het omringende gebied wordt de grond bedoeld binnen de grenzen van het werkgebied van de wildbeheereenheid waarin de gronden van de grondgebruiker liggen. In voorkomend geval omvat dit ook de grens van het werkgebied van een andere wildbeheereenheid die direct grenst aan de gronden van de grondgebruiker.

Toelichting op artikel 6.43 Specifieke eis verjagen schadeveroorzakende ganzen met ondersteunend afschot

De regels in dit artikel gelden als aanvulling op de criteria in artikelen 11.44 en 11.52 Besluit activiteiten leefomgeving. Dit betekent dat de grauwe gans, kolgans en brandgans alleen mogen worden verjaagd om belangrijke schade te voorkomen aan kwetsbare gewassen. De grondgebruiker moet deze schade kunnen aantonen. De regels hebben geen betrekking op ganzenrustgebieden.

Eerste en tweede lid: Met deze leden houdt de provincie zich aan de afspraken die zijn gemaakt bij de Utrechtse invulling van het landelijke ganzenakkoord (Projectteam Ganzenbeheer Utrecht). Er mag alleen worden verjaagd

met ondersteunend afschot (doden van dieren ter verjaging) als sprake is van een kwetsbaar gewas. Kwetsbare gewassen zijn oogstbare akker- en tuinbouwgewassen en jong grasland (grasland dat na 1 augustus van het jaar voorafgaand aan de winterperiode is ingezaaid of doorgezaaid). Zijn de gewassen geoogst? Dan is verjaging met ondersteunend afschot dus niet meer toegestaan. Overjarig grasland (grasland dat is ingezaaid of doorgezaaid voor 1 augustus voorafgaand aan de betreffende winterperiode) wordt niet gezien als kwetsbaar gewas. Hetzelfde geldt voor percelen kleiner dan 1 hectare die zijn ingezaaid of doorgezaaid na 1 augustus. Ook graslandpercelen die zijn ingezaaid als afvanggewas op geoogste maispercelen en groenbemesters worden niet gezien als kwetsbaar gewas.

Derde lid: Het is objectief vast te stellen of ganzen invallen. Invallende ganzen vliegen niet meer in formatie, hangen vrijwel stil en strekken de poten uit. Daarom mag niet geschoten worden op groepen die alleen maar overvliegen en bovenstaand gedrag niet vertonen. Ondersteunend afschot is niet toegestaan bij een groep van 5 of minder ganzen. Van groepjes van maximaal 5 ganzen gaat onvoldoende schadedreiging uit om ondersteunend afschot toe te staan. Hoewel zo'n groepje ook andere ganzen kan aantrekken, hoeft dit de schadebestrijding niet te belemmeren. Als er meer ganzen invallen, is ondersteunend afschot alsnog mogelijk.

Vierde lid: Uitgangspunt is dat er in de periode van 1 november tot 1 maart alleen verjaging met ondersteunend afschot en geen populatiereductie plaatsvindt. Hierbij past het niet dat er meer ganzen worden geschoten dan strikt noodzakelijk is om de verjaging effectiever te maken. Daarom is een maximum gesteld aan het aantal ganzen dat per actie mag worden gedood. Onder actie wordt verstaan: elke individuele verjaagactie van een groep ganzen groter dan 5 exemplaren. Als deze ganzen zijn verjaagd is de actie afgelopen. Als er later opnieuw een groep ganzen invalt en deze wordt verjaagd, is er sprake van een nieuwe actie.

Vijfde lid: Vogels met een ring of halsband zijn belangrijk voor onderzoeksdoeleinden. Het heeft daarom de voorkeur deze dieren niet te doden. Is zo'n vogel toch gedood? Dan moeten de gegevens worden gemeld.

Toelichting op artikel 6.44 Specifieke eis middelen verjagen schadeveroorzakende ganzen

Verjagen met ondersteunend afschot, zoals bedoeld in artikel 6.43 mag alleen nadat eerst een preventief akoestisch middel en een visueel middel zijn ingezet, volgens de voorwaarden voor effectief gebruik die zijn opgenomen in de [Faunaschade Preventie Kit, module ganzen](#). Naast verjaging door bijvoorbeeld mensen of honden in het veld, zijn, voor zover effectief, ook andere akoestische en visuele middelen toegestaan, zoals vlaggen, linten, vogelverschrikkers en een gaskanon. Maar ganzen kunnen wennen aan akoestische en visuele middelen. Daarom is het van groot belang dat middelen afwisselend worden toegepast. Visuele middelen worden voor een optimale werking regelmatig verplaatst, en bij voorkeur gecombineerd met akoestische middelen of verjaging in het veld. Het geweer wordt hier niet als akoestisch middel beschouwd. De reden hiervoor is dat er in het veld onduidelijkheid kan ontstaan of dit middel wordt gebruikt als preventief middel, of voor ondersteunend afschot. Dit is bijvoorbeeld het geval als er wordt geschoten richting een groep van maximaal 5 ganzen. Dit kan een effectieve handhaving van de regels uit de omgevingsverordening belemmeren. Zoals is aangegeven in artikel 6.43 (over toepassing van verjaging met ondersteunend afschot) heeft de vrijstelling als doel om de ganzen te verjagen van kwetsbare gewassen. Hierbij past niet dat de ganzen met lokmiddelen naar de schadegevoelige percelen worden gelokt. Om deze reden is het gebruik van lokmiddelen voor ondersteunend afschot tijdens de periode 1 november tot 1 maart niet toegestaan. Lokmiddelen zijn bijvoorbeeld lokganzen (levend, dood of kunstmatig), lokfluiten, elektronische middelen voor geluidnabootsing, enzovoorts.

Toelichting op artikel 6.45 Specifieke gegevens en bescheiden schadebestrijding ganzen

Om de effectiviteit van de maatregelen te kunnen beoordelen en te zorgen voor controle hierop, is inzicht in de locaties waar en data waarop de uitvoering van maatregelen plaatsvond belangrijk. Ook het aantal gedode vogels en om welke soorten het gaat, moet worden bijgehouden. Daarom is (net als in de ontheffingen) een rapportageverplichting opgenomen. De Faunabeheereenheid Utrecht stelt een webapplicatie ter beschikking voor het registreren van de faunadata. Als de grondgebruiker de schadebestrijding aan een ander overlaat, dan kan deze persoon de rapportage doen. Maar de grondgebruiker blijft verantwoordelijk.

Toelichting op artikel 6.46 Geen schadebestrijding bij bijzondere weersomstandigheden

Door bijzondere weersomstandigheden zoals de bedekking van wateroppervlakken met ijs of de onbereikbaarheid van voedsel door sneeuw, kunnen de soorten waarin deze paragraaf aan refereert extra kwetsbaar zijn. In dit soort gevallen kunnen gedeputeerde staten beslissen om de uitzonderingen op de ontheffingsplicht helemaal, of gedeeltelijk op te schorten. Hiervoor wordt het beleid zoals verwoord in het [Draaiboek bijzondere weersomstandigheden](#) gebruikt.

Toelichting op artikel 6.47 Verbod opzettelijke verstoring ganzen in ganzenrustgebied

In dit artikel zijn de verboden activiteiten in ganzenrustgebieden opgenomen.

6.4.2.2 (sub paragraaf) Vrijstelling voor veldmuis

Toelichting op artikel 6.48 Meldplicht vergunningvrije bestrijding veldmuis

Populaties van veldmuizen vertonen gedurende het jaar grote schommelingen in aantallen. Dit hangt vooral samen met verschillen in voortplanting tussen de seizoenen. Naast seizoenschommelingen zijn er ook jaarlijkse verschillen met een cyclisch verloop. Af en toe is er sprake van zeer hoge aantallen en is er sprake van een uitbraak of plaag. Onder dit soort omstandigheden kan de veldmuis ernstige schade aanrichten aan bijvoorbeeld agrarische percelen en waterkeringen. In het verleden heeft ook Utrecht verschillende keren te maken gehad met

dit soort plagen. Het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb) bepaalt welke middelen zijn toegestaan bij de bestrijding van de veldmuis. Op de website toelatingen.ctgb.nl is te vinden of een middel is toegestaan.

Toelichting op artikel 6.49 Specifieke vereisten melding vergunningvrije bestrijding veldmuis

Voor een melding van het bestrijden van de veldmuis is een e-mail aan de provincie voldoende.

6.4.2.3 (sub paragraaf) Andere vrijstellingen

Toelichting op artikel 6.50 Vrijstelling vergunningplicht andere soorten

Naast de vrijstelling van soorten die vallen onder wet en het Besluit activiteiten leefomgeving, geldt een vrijstelling voor soorten genoemd in bijlage X 'Uitzondering vergunningplicht andere soorten' bij deze verordening. Daaronder vallen geen vogels, en geen soorten die vallen onder [bijlage IV van de Habitatrichtlijn](#) en het [Verdrag van Bern](#). Dit betekent bijvoorbeeld, dat voor maaierwerkzaamheden waarbij nesten of eieren van vogels worden vernield, altijd een ontheffing nodig is. Voor deze veelvoorkomende en regelmatig terugkerende activiteiten ligt het opstellen van een gedragscode voor de hand. Bij minder algemene gevallen of soorten die in een ongunstige staat van instandhouding verkeren, is individuele beoordeling belangrijk. Daarom zijn in Bijlage Uitzondering vergunningplicht andere soorten bij deze verordening alleen de algemene soorten opgenomen. Het gaat hierbij alleen om diersoorten, omdat alle plantensoorten in de bijlage van de Wnb in een ongunstige staat van instandhouding verkeren. Het is belangrijk te noemen dat een vrijstelling niet betekent dat deze dieren in het kader van deze activiteiten altijd mogen worden gedood. Gelet op de intrinsieke waarde van deze dieren is dit niet wenselijk. Dit zou ook in strijd zijn met de zorgplicht van de wet. Bij bestendig (duurzaam) beheer en onderhoud gaat het om het voortzetten van de bestaande praktijk. Om te beoordelen of er sprake is van bestendig beheer en onderhoud worden onder andere de aard, het tijdstip en de frequentie van de activiteiten en de schaal waarop deze worden verricht, meegewogen. Nieuwe vormen van onderhoud, intensivering van het beheer en onderhoud en dergelijke worden niet als bestendig beschouwd. Daarom is voor deze activiteiten een vergunning nodig, of er moet sprake zijn van het handelen volgens een goedgekeurde gedragscode uit het Besluit activiteiten leefomgeving.

Toelichting op artikel 6.51 Vrijstelling bezits- en vervoersverbod en ander bevoegd gezag

Is voor exemplaren van een bepaalde soort van deze verboden al een vrijstelling of vergunning verleend? Dan gaat de provincie ervan uit dat er voldoende is getoetst aan de wettelijke voorschriften. In zo'n geval is het niet nodig dat, wanneer deze dieren of planten vervolgens worden verplaatst naar Utrechts grondgebied, ook in deze provincie een ontheffing wordt aangevraagd. Daarom is voor deze gevallen in dit artikel een vrijstelling opgenomen. Degene die gebruik maakt van deze vrijstelling moet aantonen dat hij beschikt over een toestemming van een ander bevoegd gezag. Deze vrijstelling geldt niet voor het bezitten of vervoeren van dieren of planten voor verkoop, ruil of handel.

Toelichting op artikel 6.52 Vrijstelling ten behoeve van bescherming vogels tegen landbouwwerkzaamheden

Deze vrijstelling is gebaseerd op het belang van de bescherming van de fauna en gaat uitsluitend over beschermingsactiviteiten. Het gaat hierbij dus niet om een vrijstelling voor de landbouwwerkzaamheden zelf.

Toelichting op artikel 6.53 Vrijstelling ten behoeve van veiligstellen amfibieën tegen verkeer

De verboden uit de wet en het Besluit activiteiten leefomgeving waarvoor dit artikel vrijstelling verleent, omvatten het verbod op het vangen en verstoren van amfibieën die zijn beschermd op grond van:

- [bijlage IV bij de Habitatrichtlijn](#);
- [bijlage II bij het verdrag van Bern](#), of [bijlage I bij het verdrag van Bonn](#);
- de amfibieën die op basis van de bijlage IX bij Besluit activiteiten leefomgeving zijn beschermd.

Het doden van de amfibieën is met dit artikel uitdrukkelijk niet vrijgesteld. Het kan een argument zijn dat uit de zorgplicht van de wet al voortvloeit, dat in het wild levende soorten verplaatst mogen worden als er concreet gevaar bestaat dat deze worden gedood, of verwond door het verkeer. Toch is er in verband met de rechtszekerheid voor gekozen deze vrijstelling op te nemen in de omgevingsverordening. De vrijstelling is gebaseerd op het belang van de bescherming van de fauna. De dieren moeten zo snel mogelijk, in de directe omgeving (een afstand van maximaal 50 meter vanaf de vangplaats) weer in vrijheid worden gesteld.

Toelichting op artikel 6.54 Vrijstelling vangen amfibieën voor onderzoek en onderwijs

Bij de groene kikker is er sprake van twee echte soorten: de meerkikker (*Rana ridibunda*) en de poelkikker (*Rana lessonae*). De bastaardkikker of middelste groene kikker (*Rana klepton esculentus*) is een hybride tussen deze beide soorten. De poelkikker is een soort groene kikker die is vermeld op [bijlage IV van de Habitatrichtlijn](#). De meerkikker en bastaardkikker zijn beschermde soorten op grond van Besluit activiteiten leefomgeving. Voor alle drie genoemde soorten is het mogelijk om een vrijstelling te verlenen in het belang van onderzoek en onderwijs. De volwassen dieren zijn erg lastig uit elkaar te houden. De eieren zijn niet te onderscheiden. Daarom en ook omdat alle drie de soorten in een gunstige staat van instandhouding verkeren, zijn deze allemaal opgenomen. De vrijstellingen gelden voor de verschillende ontwikkelingsstadia van deze soorten, met uitzondering van exemplaren waarvan de metamorfose klaar is. Deze dieren moeten zo snel mogelijk in vrijheid worden gesteld.

Toelichting op artikel 6.55 Vrijstelling bezits- en vervoersverbod braakballen, losse veren, e.d.

Sterrenschot is de benaming voor geleachtige klompen drill van amfibieën die zijn uitgebraakt door roofdieren, zoals reigers en vossen.

Toelichting op artikel 6.56 Vrijstelling uitzetten diersoorten**Toelichting op artikel 6.57 Vrijstelling uitzetten diersoorten**

Op basis van artikel 6.50 kunnen soorten worden gevangen die vervolgens vrijgelaten moeten worden. Hierbij kan er discussie ontstaan of sprake is van het overtreden van het verbod tot het uitzetten van dieren en eieren zoals bedoeld in het Besluit activiteiten leefomgeving. In het kader van de rechtszekerheid wordt daarom een vrijstelling van dit verbod verleend. Maar wel onder de voorwaarde dat uitzetten van soorten, of hun eieren zo snel mogelijk plaatsvindt op een voor de soort geschikte locatie.

6.5 (afdeling) Invasieve exoten, bestrijding Aziatische duizendknoop**Toelichting op afdeling 6.5 Invasieve exoten, bestrijding Aziatische duizendknoopsoorten**

In deze afdeling worden regels opgesteld voor de bestrijding van Aziatische duizendknoopsoorten. Daaronder worden de volgende invasieve (onder)soorten verstaan:

- Japanse duizendknoop (*Fallopia japonica*)
- Sachalinse duizendknoop (*Fallopia sachalinensis*)
- Boheemse of Bastaardduizendknoop (*Fallopia x bohémica*)

Nog levende afgeleide producten van de Aziatische duizendknopen, waaronder groene polygonumstokken en de dwergvariëteit van de Japanse duizendknoop, de *Fallopia japonica* var. *compacta*, worden ook tot de Aziatische duizendknoopsoorten gerekend. Alle hier genoemde soorten zijn invasief (veroorzaken schade) en kunnen de biodiversiteit negatief beïnvloeden. Doordat de Aziatische duizendknopen vroeg uitlopen, een snelle lengtegroei hebben en een zo goed als gesloten bladerdek vormen, wordt de overige plantengroei helemaal overgroeid en op den duur verdrongen. Hierdoor wordt onder meer bosverjonging geblokkeerd. Ook het aantal soorten ongewervelde dieren wordt lager als Aziatische duizendknopen de groeiplaats overheersen. De provincie heeft de wettelijke taak om de biodiversiteit (actief en passief) te beschermen. Op grond van die taak zijn de provincies door het Rijk ook belast met de bestrijding van invasieve exoten die de biodiversiteit kunnen aantasten. Maar de taak van het Rijk is beperkt tot de soorten die op de landelijke exotenlijst staan. De Aziatische duizendknoopsoorten staan niet op deze lijst. Daarom hebben provinciale staten ervoor gekozen zelfstandig regels op te stellen voor de Aziatische duizendknopen op basis van [artikel 145 van de Provinciewet](#). Deze regels zijn opgenomen in deze afdeling. De provincie wil met de regels natuur en milieu beschermen. In het bijzonder wil de provincie nadelige gevolgen voor de biodiversiteit voorkomen of beperken. Deze belangen vallen ook onder de belangen die het Rijk wil beschermen met de rijksregels voor de soorten die op de landelijk exotenlijst staan. De regels in deze paragraaf gaan over een nieuwe regeling. Daarom wordt in de eerste jaren na ingang van deze regeling terughoudend omgegaan met de inzet van handhaving. De nadruk zal in eerste instantie liggen op preventie en het bekendheid geven aan de regeling en het hoofddoel daarvan: het voorkomen van de verdere verspreiding van Aziatische duizendknopen. Dit doel kan worden bereikt als iedereen de zorgplicht, opgenomen in artikel 6.57, op een juiste manier toepast.

Toelichting op artikel 6.57 Specifieke zorgplicht bestrijding Aziatische duizendknoop

Met de invoering van deze zorgplicht moet iedereen in de provincie nagaan of er met de uit te voeren activiteiten op of in de grond geen Aziatische duizendknopen zijn betrokken. Deze zorgplicht volgt uit de algemene zorgplicht in de artikelen 1.6 tot en met 1.8 van de wet. Die stelt dat iedereen voldoende moet zorgen voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Meer weten over hoe te handelen om de verspreiding van plantdelen van Aziatische duizendknopen te voorkomen? Kijk dan op [Bestrijding van duizendknoop](#). Daar is het [Landelijk protocol omgaan met Aziatische duizendknopen](#) te vinden. In dit protocol zijn afzonderlijke infobladen per type werkzaamheden opgenomen, bijvoorbeeld voor grondwerk en maaibeheer. De kenmerken van de Aziatische duizendknopen staan in [Infoblad A Herkenning](#).

Toelichting op artikel 6.58 Verbod verspreiding Aziatische duizendknoop

In Europa verspreiden de Aziatische duizendknopen zich doorgaans niet op natuurlijke wijze (door zaden), maar op grote schaal juist vegetatief door menselijk toedoen. Dit gebeurt vooral door maaiactiviteiten en grondverzet (verplaatsing van grond). Hierbij kunnen de kleinste wortel- en stengelfragmenten die in het buitenmilieu terecht komen, tot een volwassen plant uitgroeien. Met dit verbod moet de verdere verspreiding worden gestopt. Verspreiding heeft in dit artikel betrekking op het in het buitenmilieu brengen van planten of plantdelen van de Aziatische duizendknopen. Het buitenmilieu zijn alle gronden inclusief bebouwing en voertuigen, maar exclusief de binnenkant van die bebouwing en voertuigen.

Toelichting op artikel 6.59 Meldplicht gevolgen verspreiding Aziatische duizendknoop

Zijn er activiteiten uitgevoerd die tot verspreiding hebben geleid? Dan geldt de opruimplicht voor degene die de verspreiding heeft veroorzaakt. Er kunnen nadelige gevolgen voor de biodiversiteit optreden als de verspreiding niet ongedaan wordt gemaakt. De maatregelen om de verspreiding ongedaan te maken of maximaal te beperken, moeten worden gemeld bij gedeputeerde staten. Daarmee kan gedeputeerde staten beoordelen of de

opruimmaatregelen effectief zijn en werkelijk worden uitgevoerd. Zo nodig kan alsnog bestuursrechtelijk of strafrechtelijk worden gehandhaafd.

Derde lid: Gedeputeerde staten informeren het college van burgemeester en wethouders van de gemeente waar de verspreiding is gemeld. Het is niet ondenkbaar dat er nog andere belangen dan die van de provincie voor het behouden en versterken van de biodiversiteit (dreigen te) worden geschaad, die door andere regelgeving worden beschermd, of andere passende actie door het college van burgemeester en wethouders vereisen.

Toelichting op artikel 6.60 Maatwerkvoorschriften maatregelen Aziatische duizendknoop

Gedeputeerde staten kunnen maatwerkvoorschriften opstellen over de maatregelen die op basis van artikel 6.57 moeten worden uitgevoerd. Dit om de nadelige gevolgen van verspreiding te voorkomen of te beperken.

Tweede lid: Dit lid bevat de bepaling op basis waarvan de eigenaar of gebruiker van een onroerende zaak door de provincie kan worden verplicht tot het nemen van maatregelen voor de bestrijding van de Aziatische duizendknoop. Het gaat om maatwerk, zowel wat betreft locatie als bestrijdingsmethode(n). De verplichting kan worden opgelegd als dit nodig is:

- voor het behouden en versterken van de biodiversiteit;
- als niet voldaan is aan de zorgplicht;
- of als de op basis van artikel 6.59 gemelde maatregelen om verspreiding en de directe gevolgen daarvan te beperken, niet worden uitgevoerd.

Het belang van behouden en versterken van de biodiversiteit is in ieder geval aan de orde in de zogenaamde gebieden met belang Aziatische duizendknopen. Een kaart met deze gebieden is te vinden op de website van de provincie Utrecht. Het gaat hier om:

- alle Utrechtse Natura 2000-gebieden;
- alle gebieden van het Utrechtse deel van het natuurnetwerk Nederland;
- de Groene contour;
- de Kaderrichtlijn Water-oppervlaktewaterlichamen en waterparels;
- weidevogelkerngebieden en ganzenrustgebieden;
- waardevolle houtopstanden buiten de bebouwde kom
- beschermde kleine landschapselementen.

Ook buiten deze gebieden kan het belang van biodiversiteit aan de orde zijn. Dit is vooral het geval als er sprake is van een leefgebied van een of meer Utrechtse aandachtsoorten uit de Natuurvisie 2016 (inclusief Rode Lijst-soorten). Omdat er ruim 500 Utrechtse aandachtsoorten zijn en omdat de ligging van die leefgebieden niet vastligt, is het niet mogelijk om deze soorten samen in kaartvorm weer te geven. De bestrijding van de Aziatische duizendknoop in het kader van bescherming van de biodiversiteit, wordt overigens gestimuleerd door de subsidieregeling [Uitvoeringsverordening subsidie Biodiversiteit provincie Utrecht](#). Op basis van deze subsidieregeling kan een eigenaar of gebruiker van een onroerende zaak onder voorwaarden een tegemoetkoming in de kosten van de maatregelen krijgen.

Toelichting op artikel 6.61 Specifieke vereisten melding beperken verspreiding Aziatische duizendknoop

-

Toelichting op 7. (hoofdstuk) Cultuurhistorie en landschap

7.1 (afdeling) Cultuurhistorie

7.1.1 (paragraaf) Werelderfgoed

Toelichting op artikel 7.1 Oogmerk (Voorlopige Lijst) UNESCO Werelderfgoed

-

Toelichting op artikel 7.2 Aanwijzing (Voorlopige Lijst) UNESCO Werelderfgoed

-

Toelichting op artikel 7.3 Instructieregel instandhouding en versterking (Voorlopige Lijst) UNESCO Werelderfgoed Hollandse Waterlinies

Gehele artikel: Dit artikel gaat over het behouden, in stand houden en zo mogelijk versterken van de uitzonderlijke universele waarde van het (beoogde) UNESCO Werelderfgoed Hollandse Waterlinies, dat bestaat uit de Stelling van Amsterdam en de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Het gaat om een medebewindstaak op basis van artikel 7.4 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Het erfgoed Hollandse Waterlinies werd in 2019 voorgedragen voor de UNESCO Werelderfgoedstatus. In juni 2020 zou het Werelderfgoedcomité besluiten of het wordt ingeschreven op de Werelderfgoedlijst, maar de Werelderfgoedconventie werd uitgesteld in verband met COVID-19 en vindt (online) plaats in juli 2021.

Eerste lid: Voor het (beoogde) UNESCO Werelderfgoed Hollandse Waterlinies geldt dat de uitzonderlijke universele waarde niet mag worden aangetast. Het is echter niet in alle gevallen direct duidelijk of de voorgenomen activiteit het werelderfgoed aantast. In die gevallen moet eerst worden onderzocht en beoordeeld wat de effecten van de activiteit op het Werelderfgoed Hollandse Waterlinies zijn. Hierbij kan een Heritage Impact Assessment (HIA) gebruikt worden. Bij de toetsing spelen ook de visuele integriteit en authenticiteit een rol ([“Visuele Integriteit Waterlinies”, Advies Kwaliteitsteam Nieuwe Hollandse Waterlinie, 2018](#)).

Tweede lid: De uitzonderlijke universele waarde is terug te vinden in de kernkwaliteiten. Deze zijn op hoofdlijnen benoemd in de Bijlage Cultuurhistorie. In de Gebiedsanalyses Kernkwaliteiten Hollandse Waterlinies is een specifiekere uitwerking van de kernkwaliteiten per gebied te vinden evenals uitgangspunten hoe met die kernkwaliteiten om te gaan. Deze gebiedsanalyses zijn voor diverse deelgebieden van de Hollandse Waterlinies ontwikkeld (of worden nog ontwikkeld). Ook zijn een uitgebreide beschrijving en handvatten voor het omgaan met de kernkwaliteiten opgenomen in de [‘Kwaliteitsgids voor de Utrechtse Landschappen, gebiedskatern Waterlinies’](#). De provincie vraagt gemeenten en initiatiefnemers bij ontwikkelingen gebruik te maken van de gebiedsanalyses en als deze er nog niet zijn, van de Kwaliteitsgids.

Toelichting op artikel 7.4 Instructieregel instandhouding en versterking (Voorlopige Lijst) UNESCO Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes (bufferzone)

Gehele artikel: Dit artikel gaat over het in stand houden en zo mogelijk versterken van de uitzonderlijke universele waarde van het (beoogde) UNESCO Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes. Het gaat om een medebewindstaak op basis van artikel 7.4 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. In juni 2020 zou het Werelderfgoedcomité besluiten of het wordt ingeschreven op de Werelderfgoedlijst, maar de Werelderfgoedconventie werd uitgesteld in verband met COVID-19 en vindt (online) plaats in juli 2021. Het (beoogde) Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes bestaat niet uit één aaneengesloten zone, maar uit een verzameling losse terreinen (de zogeheten kernzones). In de provincie Utrecht gaat het om 6 terreinen, waarvan 1 in de gemeente Woerden, 4 in de gemeente Utrecht en 1 in de gemeente Bunnik. Voor de kernzone zijn in deze verordening geen regels opgenomen, omdat deze terreinen als archeologisch rijksmonument al via het rijksmonumentenregime beschermd worden. Een lokale bufferzone per terrein maakt technisch gezien geen onderdeel uit van het Werelderfgoed. Maar het is wel een belangrijk deel van het nominatiedossier Neder-Germaanse Limes, dat is aangeboden aan het Werelderfgoedcomité. De bufferzone geeft aanvullende bescherming aan het Werelderfgoed via het planologische regime. Dit artikel regelt de bescherming van de (lokale) bufferzone(s).

Tweede lid: De uitzonderlijke universele waarde is terug te vinden in de kernkwaliteiten. Deze zijn benoemd in de Bijlage Cultuurhistorie.

Derde lid: Het kan voorkomen dat het omgevingsplan wel de bufferzone bevat, maar niet de kernzone (waar de provincie geen regels voor stelt, zie toelichting op het gehele artikel). Ook in die gevallen wil de provincie dat het omgevingsplan ingaat op de uitzonderlijke universele waarde van de Neder-Germaanse Limes.

Toelichting op artikel 7.5 Beoordelingsregel ontheffing het (Voorlopige Lijst) UNESCO Werelderfgoed Hollandse Waterlinies

Het is mogelijk om bij gedeputeerde staten een ontheffing van de instructieregel in artikel 7.3, lid 1 te vragen. Dit is bedoeld voor situaties waarbij de instructieregel leidt tot een onevenredige belemmering van de uitoefening van een taak of bevoegdheid. Dit artikel legt het begrip ‘onevenredige belemmering’ verder uit en bevat beoordelingsregels voor gedeputeerde staten. Bij een aanvraag tot ontheffing toetsen gedeputeerde staten of aan de voorwaarden sub a tot en met d is voldaan. Ontheffing kan worden verleend als er een groot maatschappelijk belang aan de orde is, zoals de nationale veiligheid bij een dijkverzwaring of de aanleg van noodzakelijke

verkeersinfrastructuur, en de activiteit niet op een andere plek kan worden uitgevoerd. Daarnaast moeten er op de locatie van de aantasting genoeg maatregelen worden genomen die de overgebleven uitzonderlijke universele waarde versterken, zodat de negatieve gevolgen van de aantasting worden gecompenseerd.

Toelichting op artikel 7.6 Beoordelingsregel omgevingsvergunning (Voorlopige Lijst) UNESCO Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes (bufferzone)

Gehele artikel: De bufferzone is zelf geen Werelderfgoed, maar beschermt het Werelderfgoed en de uitzonderlijke universele waarde (zie de toelichting op het vorige artikel). Daarom geldt voor de bufferzone geen strikte regel die elke aantasting van archeologische waarden verbiedt. Wel is behoud op de plek zelf (in situ) het uitgangspunt, zoals dat feitelijk voor alle archeologie geldt, conform het [Verdrag van Valletta](#) en de [Erfgoedwet](#).

Eerste lid en derde lid: Deze leden regelen een onderzoeksverplichting bij ingrepen vanaf een bepaalde omvang en diepte. Voor de normen wordt aangesloten bij de standaardoppervlakte uit het Besluit kwaliteit leefomgeving (artikel 5.130) en de gemiddelde dikte van de bouwvoor. De kennis die het onderzoek naar de archeologische waarden van de Limes in de bufferzone oplevert, kan de uitzonderlijke universele waarde van de Neder-Germaanse Limes in de kernzone(s) verder inkleuren en duiden.

Tweede lid: Dit lid geeft de ruimte om maatwerk toe te passen op de in het eerste lid vastgestelde standaardnormen. Als uit archeologische gegevens blijkt dat ruimere of striktere normen op hun plaats zijn, kunnen de normen uit het eerste lid worden bijgesteld. Dit kan alleen als deze aanpassing wordt ondersteund door de bevindingen van een archeologisch deskundige.

Vierde lid: De eis dat het archeologisch onderzoek en het 'ex-situ' behoud (in de vorm van een opgraving) wordt uitgevoerd volgens de kwaliteitsregels in de Nederlandse archeologie en door een gecertificeerde partij, is gesteld om ervoor te zorgen dat deze onderzoeken professioneel en vakkundig worden uitgevoerd. Met de kwaliteitsregels in de Nederlandse archeologie bedoelt de provincie de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie, zoals beheerd door de Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer ([SIKB](#)).

7.1.2 (paragraaf) Cultuurhistorische hoofdstructuur

Toelichting op artikel 7.7 Oogmerk Cultuurhistorische Hoofdstructuur

-

Toelichting op artikel 7.8 Aanwijzing Cultuurhistorische Hoofdstructuur (CHS) en deelgebieden CHS

-

Toelichting op artikel 7.9 Instructieregel beschermen en benutten van de Cultuurhistorische hoofdstructuur

Gehele artikel: De Cultuurhistorische hoofdstructuur geeft aan welke cultuurhistorische waarden in beginsel behouden moeten worden. Door het volgen van het 'behoud door ontwikkeling'-principe zijn ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk. Kleine aantastingen van waarden kunnen in sommige gevallen acceptabel zijn als tegelijk op structuurniveau de cultuurhistorische waarden worden versterkt, bijvoorbeeld door het herstel van verkavelingen of het openmaken van zichtlijnen.

Tweede lid:

Historische buitenplaatszone en Militair erfgoed

Het uitgangspunt is behoud door ontwikkeling. Er is ruimte voor ontwikkelingen, inclusief verstedelijking, gericht op het creëren van economische kostendragers als deze bijdragen aan het herstel van de cultuurhistorische waarde van de buitenplaatszone of het militaire erfgoed. Denk aan kleinschalige stedelijke functies en/of bebouwing. De uitvoering hiervan kan op de buitenplaats plaatsvinden, of in de buurt van de buitenplaats als dit tot een betere oplossing leidt.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen in de Nieuwe Hollandse Waterlinie en de Grebbelinie is het behouden van de openheid van de voormalige inundatiegebieden en de samenhang tussen de elementen van de linie (strategisch landschap, watermanagement en de militaire attributen) van groot belang. De linies bepalen de ontwikkelingsrichting en de vorm van de verstedelijking en de grootschalige infrastructuur. Voor de Oude Hollandse Waterlinie geldt een andere benadering. Daar zit de cultuurhistorische waarde in de in het landschap zichtbare forten en linies. De vestingsteden en inundatiezones van de Oude Hollandse Waterlinie maken geen deel uit van het Militaire erfgoed in de Cultuurhistorische hoofdstructuur. Voor de voormalige vliegbasis Soesterberg en omgeving ligt de cultuurhistorische waarde in de historische structuren en de objecten van land- en luchtmacht, inclusief de elementen van de Koude Oorlog.

Agrarisch cultuurlandschap

De cultuurhistorische waarde van het Agrarisch cultuurlandschap ligt vooral in:

- de aanwezige ontginningsstructuur en de ontginningsrichting;
- de structuur, maatvoering, kenmerken en karakter van de boerderijlinten; en
- het waterbeheersingssysteem.

Bij ontwikkelingen in dit gebied vormt de cultuurhistorische waarde een uitgangspunt en inspiratiebron. Het uitgangspunt is behoud door ontwikkeling.

Historische infrastructuur

Het beleid van de Historische infrastructuur richt zich op behoud en versterking van de samenhang en de beleefbaarheid van de 3 iconische routes: Route Impériale, Via Regia, Wegh der Weegen. Belangrijk daarbij is het behoud van:

- het historische tracé en de historische structuur,
 - de sporen in het landschap gerelateerd aan de historische aanleg; en
 - de bijbehorende historische elementen, waaronder trek- en jaagpaden, sluisjes en (grens)paaltjes.
- Voor de overige historische infrastructuur (zoals land-, spoor- en waterwegen) geldt de informatie uit de Cultuurhistorische Atlas ([CHAT](#)) als inspiratiebron bij toekomstige ontwikkelingen.

Archeologie

Bij het behouden van archeologische waarden is behoud in situ (in de bodem) het uitgangspunt, conform het Verdrag van Valletta en de Erfgoedwet. Wanneer behoud in situ niet mogelijk is, kan behoud ex situ (opgraving) uitkomst bieden. Om de archeologische waarden die in de bodem liggen te behouden is het belangrijk om zowel bekende als aantoonbaar te verwachten waarden te beschermen. Het regelen van een onderzoeksplicht bij ingrepen vanaf een bepaalde omvang en verstoringsdiepte zijn hier een geschikt middel voor. In het Besluit kwaliteit leefomgeving staat in artikel 5.130 als standaardoppervlaktemaat 100 vierkante meter, maar hier mag gemotiveerd van worden afgeweken. Voor de dieptegrens is geen wettelijke standaard ingesteld. Wij gaan uit van de gemiddelde bouwvoordiepte van 30 centimeter (de bouwvoor is de bewerkte bovenlaag van de bodem). Ook hier kan gemotiveerd een andere norm worden gehanteerd. Onderzoek in het Kromme Rijn-gebied naar de dikte van de bouwvoor en de diepteligging van archeologische waarden (RAAP-rapport 3308) toonde aan dat archeologische waarden in dit gebied meestal direct onder de bouwvoor liggen. De bouwvoordikte/verstoorde bovenlaag varieert vooral van 10 tot 50 centimeter, met een paar uitschieters tot anderhalve meter, waarbij dit soms zelfs binnen één perceel sterk verschilt. Het rapport toont aan dat het stellen van een dieptegrens die op lokaal niveau effectieve bescherming biedt én ruimte biedt waar dat kan, om maatwerk vraagt.

Derde lid: De Bijlage Cultuurhistorie beschrijft de te beschermen cultuurhistorische waarden van de Cultuurhistorische hoofdstructuur, bestaande uit 5 hoofdgebieden met elk een eigen cultuurhistorisch thema. Daarbinnen onderscheidt de provincie verschillende deelgebieden. Per deelgebied ligt de focus op de kenmerkende cultuurhistorische samenhang. Voor een uitgebreidere beschrijving van alle aanwezige cultuurhistorische waarden verwijst de provincie naar de Cultuurhistorische Atlas van de provincie Utrecht, ook wel bekend als de CHAT (online beschikbaar als digitale kaart).

Vierde lid: De toelichting op het omgevingsplan verduidelijkt hoe het belang van de waarden van de Cultuurhistorische hoofdstructuur in de afweging is meegenomen en hoe de waarden worden beschermd.

Toelichting op artikel 7.10 Instructieregel uitzondering verstedelijkingsverbod Historische buitenplaatszone en Militair erfgoed

Gehele artikel: Binnen de Historische buitenplaatszone en het Militair erfgoed is aangegeven dat een beperkte hoeveelheid verstedelijking is toegestaan om het behoud van historische buitenplaatsen of militair erfgoed te ondersteunen. Dit wijkt af van het in artikel 9.3 opgenomen verstedelijkingsverbod voor het Landelijk gebied. Binnen de andere onderdelen van de Cultuurhistorische hoofdstructuur en in situaties waar de verstedelijking niet bijdraagt aan de ondersteuning van het militair erfgoed of de buitenplaatszone, is verstedelijking in het landelijk gebied alleen mogelijk op basis van artikel 9.3 van deze verordening.

Voor de buitenplaatsen is de '[Leidraad behoud door ontwikkeling op historische buitenplaatsen, een handreiking voor proces en realisatie](#)' (juli 2014) opgesteld. Deze leidraad biedt buitenplaatseigenaren (initiatiefnemers) en gemeenten houvast bij het opstellen en beoordelen van ontwikkelplannen die een bijdrage moeten leveren aan het duurzame behoud van historische buitenplaatsen. De leidraad helpt om de mogelijkheden en regels uit de Omgevingsverordening te vertalen naar plannen voor de buitenplaatsen. In de leidraad staat een stappenplan (ontwikkelladder) voor de ontwikkeling van een plan. Wanneer alle stappen zijn doorlopen en deze niet volstaan om te komen tot een structureel gezonde exploitatie, pas dan komen mogelijkheden voor nieuwe ontwikkelingen op de buitenplaats aan de orde. De leidraad uit 2014 wordt vernieuwd, zodat onder andere het woordgebruik aansluit bij het stelsel van de Omgevingswet.

7.2 (afdeling) Kwaliteit van landschap

7.2.1 (paragraaf) Instructieregels kwaliteit van landschap

Toelichting op artikel 7.11 Instructieregel landschap

Eerste lid: Als landschappen worden aangewezen: Eemland, Gelderse Vallei, Groene Hart, Rivierengebied en Utrechtse Heuvelrug.

Derde lid: Een landschap is geen statisch plaatje. Het is altijd in ontwikkeling en dynamiek hoort daarin. In het werken met landschapskwaliteit wordt uitgegaan van een samenspel tussen beeld (wat zie je), functies (wat gebeurt er) en robuuste structuren (samenhang, relaties). Elke ontwikkeling in het landelijk gebied moet aansluiten bij de kernkwaliteiten. Als sprake is van een zeer open gebied, bevat een omgevingsplan bepalingen om die openheid te behouden. Denk aan het tegengaan van (hoge) bebouwing. De Bijlage Kernkwaliteiten landschap beschrijft per landschap welke kernkwaliteiten beschermd moeten worden.

Een aantasting van het landschap is onevenredig als het belang van de nieuwe ontwikkeling niet opweegt tegen de aantasting van de kernkwaliteiten. Een goede locatiekeuze beperkt de schade voor het landschap. Daarnaast is een goede landschappelijke inpassing vereist die in de regels van het plan is geborgd.

Vierde lid: Hier wordt een onderbouwing gevraagd met een beschrijving van de kernkwaliteiten waar het om gaat, een toelichtende kaart en een korte omschrijving van de na te streven (beeld)kwaliteit. Ook wordt duidelijk hoe het belang van deze kernkwaliteiten in de afweging is betrokken en op welke wijze (in de voorschriften) is voorzien in behoud van de kernkwaliteiten. Wanneer aantasting onvermijdelijk is, wordt in de toelichting

aangegeven hoe deze aantasting zoveel mogelijk is beperkt. De [Kwaliteitsgids voor de Utrechtse Landschappen](#) (Kwaliteitsgids) is hier een goede bron voor. De Kwaliteitsgids biedt ook inspiratie voor een landschappelijk goede inpassing van ontwikkelingen.

Toelichting op artikel 7.12 Instructieregel aardkundige waarden

Het gaat hier om regels die de aantasting van aardkundige waarden voorkomen of beperken.

Functieaanduidingen met de toegelaten activiteiten (met regels) is mogelijk en kunnen aanbeveling verdienen als de aardkundige waarden zich over meerdere andere functies uitstrekken. Daarbij moet de hiërarchie tussen de functies worden aangegeven.

Bescherming van natuurlijk reliëf, bodemopbouw en eventuele actieve landschapsvormende processen spelen een rol hoe in het plan rekening wordt gehouden met de aardkundige waarden.

7.2.2 (paragraaf) Regels over activiteiten landschap

Toelichting op artikel 7.13 Oogmerk activiteiten landschap

In deze paragraaf staan regels voor de bescherming van landschap, natuur en cultuurhistorische en archeologische waarden (LNCA-waarden) in de provincie. Bij het verloren gaan van deze waarden gaat het niet alleen om grootschalige ingrepen en/of vormen van aantasting, maar juist om kleine aantastingen. Door het grote aantal en de hoge frequentie levert dat een sluipend proces op en treedt steeds meer verrommeling van het landschap op. Door de plaatsing van borden, spandoeken, vlaggen, informatiezuilen gedosseerd toe te staan, behouden we de kwaliteiten van de landschappen.

Toelichting op artikel 7.14 Toepassingsbereik activiteiten landschap

Deze paragraaf is van toepassing op activiteiten in het gebied Landschappelijke waarden, die betrekking hebben op borden, spandoeken, vlaggen, informatiezuilen en vergelijkbare objecten ter bescherming van landschap, natuur en cultuurhistorische en archeologische waarden (LNCA-waarden) in de provincie.

Toelichting op artikel 7.15 Specifieke zorgplicht borden, spandoeken, vlaggen, informatiezuilen en vergelijkbare objecten

Eerste lid: De specifieke zorgplicht gaat over activiteiten die onder algemene regels vallen. De zorgplicht operationaliseert de te dienen belangen (overeenkomstig Artikel 7.13 Oogmerk) naar een algemene gedragsnorm voor de gebruikers. De zorgplicht is een algemene regel met een algemene strekking en geldt voor iedereen die iets wil met borden, spandoeken, vlaggen, informatiezuilen en vergelijkbare objecten. De zorgplicht geldt als algemeen kader voor de activiteiten en functioneert als vangnet voor de handhaving. Bij overtreding van een zorgplichtbepaling kan direct gehandhaafd worden als sprake is van een duidelijke overtreding.

Tweede lid: In dit lid is de specifieke zorgplicht concreter gemaakt voor een aantal activiteiten die onwenselijk zijn. Door deze activiteiten te specificeren kan gemakkelijker gehandhaafd worden.

Toelichting op artikel 7.16 Verbod borden, spandoeken, vlaggen, informatiezuilen en vergelijkbare objecten

Uitgangspunt is, dat elk bord of reclameobject, inclusief de constructies ten behoeve daarvan, in beginsel een aantasting vormt van de landschappelijke waarde. In bepaalde situaties kan deze aantasting aanvaardbaar zijn en andere belangen dienen. De regels rond de borden in het landschap worden geregeld bijgesteld naar aanleiding van de maatschappelijke actualiteit. Dit heeft geleid tot een algemene versoepeling van de regelgeving omtrent borden en vlaggen bij bedrijven; de regels zijn algemener en er zijn minder uitzonderingen dan voorheen. Daarbij blijft van belang dat het plaatsen van borden en vlaggen passen in het landschap als deze duidelijk te relateren zijn aan de bebouwing. Zo blijft de doelstelling gehandhaafd. De maatvoering van de borden is eenduidiger en er is meer vrijheid voor de plaatsing van borden. Per saldo betekent dit vereenvoudiging van de regelgeving.

Toelichting op artikel 7.17 Wijze van meten activiteiten landschap

In dit artikel is aangegeven hoe borden, spandoeken, vlaggen, informatiezuilen en vergelijkbare objecten uit Bijlage XVIII worden gemeten. Zo gaat het bijvoorbeeld niet alleen om de borden of vlaggen zelf, maar ook om de draag- en steunconstructie ervan. Ook is aangegeven dat dubbelzijdige borden als één bord worden gezien. Dit betekent dat een bord van 2,5m2 aan beide zijden gebruikt mag worden.

Toelichting op 8. (hoofdstuk) Landbouw

8.1 Agrarisch bedrijf

Toelichting op artikel 8.1 Instructieregel agrarisch bedrijf

Gehele artikel: Dit artikel geldt voor agrarische bedrijven. Hieronder vallen de grondgebonden landbouw en de niet-grondgebonden landbouw. Onder grondgebonden landbouw vallen veehouderijen, akkerbouw en tuinbouw. Onder de niet-grondgebonden landbouw vallen intensieve veehouderijen, glastuinbouw en teelt van bijvoorbeeld champignons. De glastuinbouw is in aparte artikelen geregeld (zie de artikelen Glastuinbouw niet toegestaan en Concentratiegebied glastuinbouw).

Dit artikel bevat maximale oppervlaktematen. De bebouwing voor dieren bestaat uit één bouwlaag met bijbehorende reguliere bouwhoogten: een veestapel mag niet gestapeld worden. Maximale oppervlaktematen:

- een agrarisch bouwperceel voor grondgebonden veehouderij is maximaal 1,5 hectare. Doorgroei naar 2,5 hectare is mogelijk onder voorwaarden die gericht zijn op verbetering van de omgevingskwaliteit;
- een agrarisch bouwperceel voor niet-grondgebonden veehouderij is maximaal 1,5 hectare. Doorgroei naar 2,5 hectare is alleen in het Landbouwonwikkelingsgebied mogelijk onder voorwaarden die gericht zijn op verbetering van de omgevingskwaliteit;
- een agrarisch bouwperceel voor van akker- en tuinbouw en een agrarisch bouwperceel voor bedekte teelt (bijvoorbeeld champignons) is maximaal 1,5 hectare. Doorgroeimogelijkheden zijn er niet;
- een agrarisch bouwperceel voor niet-grondgebonden veehouderij in het 'Landbouwstabiliseringsgebied' heeft geen uitbreidingsmogelijkheden;
- een agrarisch bouwperceel voor glastuinbouw is maximaal 2 hectare buiten de glastuinbouwconcentratiegebieden. Dit is in aparte artikelen geregeld;

Eerste lid, sub a: Het beleid en de regels van de provincie verzetten zich in principe tegen nieuwvestiging van agrarische bedrijven. Is het voor het uitvoeren van internationale verplichtingen nodig om een bedrijf te verplaatsen en is geen geschikt vrijkomend agrarisch bouwperceel beschikbaar, dan is de provincie bereid aan nieuwvestiging mee te werken. Maar alleen als wordt voldaan aan de noodzakelijke vereisten voor landschappelijke inpassing en als de gewenste locatie niet in strijd is met de overige regels in de verordening.

Eerste lid, sub b: Bij omschakeling kan het gaan om gehele of gedeeltelijke omschakeling van een grondgebonden vorm van landbouw naar een niet grondgebonden vorm van veehouderij. Bijvoorbeeld de omschakeling van grondgebonden melkveehouderij naar varkens- of kippenhouderij. Maar ook een intensivering (meer veedieren) op een grondgebonden melkveebedrijf is een vorm van omschakeling als niet meer wordt voldaan aan de voorwaarde dat het ruwvoer (nagenoeg) geheel afkomstig is van structureel bij het bedrijf behorende gronden.

Tweede lid: De maximale oppervlaktemaat bedraagt 1,5 hectare. Dit betekent niet dat elk oppervlaktemaat ook 1,5 hectare moet zijn: kleinere bouwvlakken zijn ook zeer zeker mogelijk.

Derde lid: De uitbreiding boven de 1,5 hectare tot maximaal 2,5 hectare wordt alleen onder voorwaarden toegestaan. Bij de ontwikkeling van bebouwing in het landelijk gebied is ruimtelijke samenhang nodig met de bestaande bebouwing én met structurerende elementen in het landschap. Voor een landschappelijke inpassing kan gebruik worden gemaakt van de Kwaliteitsgids voor de Utrechtse Landschappen, net als voor het omgaan met de kernkwaliteiten van de landschappen. Dit is een goede inspiratiebron voor inpassing in de verschillende landschappen in onze provincie. Zie ook: [Kwaliteitsgids](#). Onder landschappelijke inpassing valt ook de biodiversiteit door gebruik te maken van gebiedseigen beplanting. Als het gaat om de voorwaarden onder b, c, en d: maatgevend is een verbetering van de bestaande wettelijke normen, op zo'n manier dat de uitbreiding een duidelijke bijdrage levert aan de ontwikkeling van een mens-, dier- en milieuvriendelijke landbouw. Mogelijkheden om hier invulling aan te geven zijn onder anderen:

- a. het voldoen aan de Maatlat Duurzame Veehouderij van de Stichting Milieukeur;
- b. de vergroting van de beschikbare ruimte per gehouden dier, ofwel grotere ruimtebehoefte bij gelijkblijvende veebezetting en het [Beter Leven Keurmerk](#) van de Dierenbescherming;
- c. het verkleinen van hindercontouren via het sterk verminderen van afvalstromen, ammoniakuitstoot, fijnstof-uitstoot en geurhinder en de inzet van Beste Beschikbare Technieken (Plus);
- d. het aantoonbaar verminderen of verkleinen van gezondheidsrisico's van werknemers, omwonenden, omgeving en bezoekers van het bedrijf.

Vierde lid: In het hele landelijk gebied zijn niet-agrarische nevenactiviteiten mogelijk. Deze nevenactiviteiten vallen niet onder de definitie van "verstedelijking" (zie artikel 1.1 Begripsbepalingen). Denk bij nevenactiviteiten aan zorglandbouw, recreatie kinderopvang, boerderijeducatie, agrarische natuur- en landschapsbeheer en de productie en verkoop van streekproducten. Voor deze activiteiten moet ruimte worden gevonden binnen het bestaande bouwvlak. Nevenactiviteiten moeten ruimtelijk ondergeschikt blijven aan de agrarische activiteiten. Voorkomen moet worden dat de nevenactiviteit hoofdactiviteit wordt, zonder dat voldaan wordt aan de slooeverplichting die van toepassing is bij de bedrijfsvestiging na beëindiging van de agrarische activiteiten.

Vijfde lid: Een beeldkwaliteitsparagraaf bevat in ieder geval een analyse van de bestaande kwaliteiten, een onderbouwing van hoe de beoogde ontwikkeling bijdraagt aan die kwaliteiten en op welke wijze dit in de regels van het omgevingsplan is verankerd.

Toelichting op artikel 8.2 Instructieregel landbouwontwikkelingsgebied

Eerste lid: Uitbreidingen boven de 1,5 hectare tot maximaal 2,5 hectare worden alleen onder voorwaarden toegestaan. Bij de ontwikkeling van bebouwing in het landelijk gebied ruimtelijke samenhang nodig met de bestaande bebouwing én met structurerende elementen in het landschap. Voor een landschappelijke inpassing kan gebruik worden gemaakt van de Kwaliteitsgids voor de Utrechtse Landschappen, net als voor het omgaan met de kernkwaliteiten van de landschappen. Dit is een goede inspiratiebron voor inpassing in de verschillende landschappen in onze provincie. Zie ook: [Kwaliteitsgids](#). Onder landschappelijke inpassing valt ook de biodiversiteit door gebruik te maken van gebiedseigen beplanting. Als het gaat om de voorwaarden onder b, c, en d: maatgevend is een verbetering van de bestaande wettelijke normen, op zo'n manier dat de uitbreiding een duidelijke bijdrage levert aan de ontwikkeling van een mens-, dier- en milieuvriendelijke landbouw.

Mogelijkheden om hier invulling aan te geven zijn onder anderen:

- het voldoen aan de Maatlat Duurzame Veehouderij van de Stichting Milieukeur;
- de vergroting van de beschikbare ruimte per gehouden dier, oftewel grotere ruimtebehoefte bij gelijkblijvende veebezetting en het [Beter Leven Keurmerk](#) van de Dierenbescherming;
- het verkleinen van hindercontouren via het sterk verminderen van afvalstromen, ammoniakuitstoot, fijnstof-uitstoot en geurhinder en de inzet van Beste Beschikbare Technieken (Plus);
- het aantoonbaar verminderen of verkleinen van gezondheidsrisico's van werknemers, omwonenden, omgeving en bezoekers van het bedrijf.

Tweede lid: Voor bestaande niet-grondgebonden veehouderijbedrijven in het landbouwstabiliseringsgebied geldt een "stand still": er zijn geen doorgroeimogelijkheden. Peildatum is de [dag van publicatie](#) van (het ontwerp) van de Provinciale Ruimtelijke Verordening 2013 (Herijking 2016).

Derde lid: Een beeldkwaliteitsparagraaf bevat in ieder geval een analyse van de bestaande kwaliteiten, een onderbouwing op welke wijze de beoogde ontwikkeling bijdraagt aan die kwaliteiten en op welke wijze dit in de regels van het omgevingsplan is verankerd.

Toelichting op artikel 8.3 Instructieregel landbouwstabiliseringsgebied

Voor bestaande niet-grondgebonden veehouderijbedrijven in het landbouwstabiliseringsgebied geldt een "stand still": er zijn geen doorgroeimogelijkheden. Peildatum is de [dag van publicatie](#) van (het ontwerp) van de Provinciale Ruimtelijke Verordening 2013 (Herijking 2016).

Toelichting op artikel 8.4 Instructieregel geitenhouderijen

Gehele artikel: Gelet op de betekenis van het voorzorgsbeginsel ("het zekere voor het onzekere nemen"), dat gebaseerd is op artikel 191, tweede lid, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, in samenhang met de provinciale zorg voor de kwaliteit van de fysieke leefomgeving (voorheen een goede ruimtelijke ordening) en de daarmee verbonden bevordering van de kwaliteit van de leefomgeving, waarvan ook gezondheidsaspecten deel uitmaken, is het in 2018 noodzakelijk geacht om met de huidige kennis van zaken over de gezondheidseffecten van geitenhouderijen op de leefomgeving, een 'geitenstop' in te voeren: de Verklaring voorbereiding provinciale ruimtelijke verordening inzake vestiging, uitbreiding of omschakeling geitenhouderijen. Deze Verklaring is bekendgemaakt in het [Provinciaal Blad 2018, nr. 5193](#) en in de [Staatscourant 2018-39298](#). De 'geitenstop' zal een positieve bijdrage leveren aan de verbetering van de kwaliteit van de leefomgeving. Dat was in het belang van een goede ruimtelijke ordening. Dat belang was in dit geval zodanig groot dat de 'geitenstop' op hetzelfde tijdstip provinciebreed is ingevoerd (2018). Dit artikel continueert de zogenoemde voorbereidingsbescherming van de 'geitenstop'. Het verbod met rechtstreekse werking uit de Provinciale Ruimtelijke Verordening is omgezet naar een instructieregel.

Na inwerkingtreding van de Omgevingswet gaat het om het belang van het bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit.

Dit artikel heeft betrekking op de gehele provincie Utrecht.

Eerste lid: Bij de vormgeving van dit artikel is vanwege de beoogde harmonisatie aangesloten bij de Gelderse regeling. Dit is wenselijk, omdat voor het gebied Utrechts/Gelderse Vallei een zelfde regeling ontstaat. Dit gebied ligt namelijk in twee provincies.

Tweede lid: In dit lid worden uitzondering gemaakt op het verbod uit het eerste lid. Beoogd is bevestiging van de bestaande legale situatie op een bedrijf per 11 juli 2018. Hierbij kan de feitelijke situatie afwijken van de op dat tijdstip vergunde of gemelde situatie. Dat is het geval wanneer op die datum nog geen uitvoering was gegeven aan de vergunde of gemelde uitbreiding. Door de eerbiedigende werking van dit artikel kunnen deze uitbreidingen gewoon plaatsvinden.

Toelichting op artikel 8.5 Instructieregel glastuinbouw niet toegestaan

Tweede lid: De bestaande bedrijven buiten de concentratiegebieden glastuinbouw kunnen zich ontwikkelen tot een omvang die nodig is voor een doelmatige voortzetting tenzij zwaarwegende landschappelijke bezwaren of andere (agrarische) functies een dergelijke groei ongewenst maken. De maximum toegestane omvang van bestaande glastuinbouwbedrijven buiten de glastuinbouwconcentratiegebieden is 2 hectare.

Toelichting op artikel 8.6 Instructieregel concentratiegebied glastuinbouw

Bundeling van glastuinbouwbedrijven is gewenst. Dit kan zowel economische en milieutechnische als landschappelijke voordelen opleveren. Voor glastuinbouwbedrijven geldt binnen het concentratiegebied geen maximum oppervlakte.

8.2 bodembewerking veengebied

Toelichting op artikel 8.7 Instructieregel beperken bodembewerking

Het gaat hier om een regeling voor agrarische bodembewerkingen (onder meer scheuren en ploegen). Deze bodembewerkingen zijn onacceptabel doordat de bodemdaling hierdoor versnelt.

Bodembewerkingen die worden uitgevoerd ten behoeve van graslandvernieuwing of aanleg van een andere blijvende teelt zijn wel toegestaan, vanwege het beperktere effect op de bodemdaling (in vergelijking met bijvoorbeeld maïsteelt), het minder frequent voorkomen en het grote belang dat dit kan hebben voor de bedrijfsvoering op een grondgebonden veehouderijbedrijf zoals veel voorkomt in de veengebieden.

Toelichting op 9. (hoofdstuk) Wonen, werken, recreëren

9.1 Stedelijke functies in landelijk gebied

9.1.1 (paragraaf) Bestaande en nieuwe stedelijke functies landelijk gebied

Toelichting op artikel 9.1 Oogmerk kwaliteit en vitaliteit landelijk gebied

De regels in deze paragraaf zijn bedoeld om de kwaliteit en vitaliteit van het landelijk gebied te behouden. Als het voor de versterking van de omgevingskwaliteit nodig is om een kostendrager te zoeken, dan is kleinschalige verstedelijking die zorgvuldig wordt ingepast in de omgeving mogelijk.

Toelichting op artikel 9.2 Aanwijzing landelijk gebied en stedelijk gebied

-

Toelichting op artikel 9.3 Verstedelijkingsverbod Landelijk gebied

Om de kwaliteit en vitaliteit van het landelijk gebied te behouden, moet een ongebreidelde uitwaaiing van stedelijke functies hier voorkomen worden. Daarom zijn nieuwe vormen van verstedelijking in het landelijk gebied verboden. Op dit verbod zijn in de verordening uitzonderingen mogelijk. Deze uitzonderingen zijn opgenomen in hoofdstuk 5 Energie, hoofdstuk 6 Natuur, hoofdstuk 7 Cultuurhistorie en hoofdstuk 9 Wonen, werken, recreëren. Het gaat om situaties waarbij:

- vormen van energie worden gerealiseerd,
- nieuwe bebouwing voor stedelijke functies in de plaats komt van bestaande bebouwing (agrarisch of in een andere vorm),
- nieuwe stedelijke functies tot stand komen in samenhang met de verhoging van de omgevingskwaliteit,
- sprake is van zogeheten "rood voor groen"-constructies (zie artikel 1.1. Begrippen), of
- nieuwe stedelijke bebouwing nodig is om te voorzien in de behoefte aan woningen en bedrijven.

Ook maakt deze verordening situaties mogelijk waarbij een beperkte hoeveelheid verstedelijking wordt ingezet voor ondersteuning van het behoud van historische buitenplaatsen respectievelijk militair erfgoed. Dit geldt ook voor voorzieningen die gericht zijn op het exploitabel houden en behouden van bovenlokale recreatieterreinen. Daarnaast geldt het voor kleinschalige recreatieve voorzieningen om de recreatiedoelstellingen te realiseren.

Toelichting op artikel 9.4 Instructieregel ruimte voor experimenten

Het Eiland van Schalkwijk heeft de status van 'experimenteerruimte'. Binnen de kaders van het Koersdocument Eiland van Schalkwijk, zoals opgenomen in de bijlage bij deze verordening, zijn nieuwe ontwikkelingen mogelijk. Hierbij moet vooral gedacht worden aan lokale initiatieven. Dit artikel biedt ruimte om op een innovatieve manier 'uitnodigingsplanologie' te bedrijven. Hiermee wordt bedoeld: planologie die redeneert vanuit de plek. Het Eiland van Schalkwijk biedt ruimte voor maximaal 250 woningen (buiten stedelijk gebied). Gebieden waarvoor een gezamenlijk kader is vastgesteld, worden na wijziging van deze verordening toegevoegd aan dit artikel.

Toelichting op artikel 9.5 Instructieregel legalisatie van bestaand gebruik en bebouwing bij stedelijke functie

In de praktijk komen situaties voor, waarbij sprake is van langjarig gebruik en bebouwing voor een stedelijke bestemming, zonder dat dit gebruik een stedelijke bestemming heeft gekregen. Het gemeentebestuur moet in zulke situaties een afweging maken of hierop alsnog handhavend kan en moet worden opgetreden. Naast handhaving gericht op onmiddellijke beëindiging van een illegale situatie kan het gemeentebestuur ook overwegen een persoonsgebonden overgangsrecht te introduceren (uitsterfconstructie). Hierbij moet onder andere gekeken worden of sprake is van kwaliteit van de fysieke leefomgeving (voorheen een goede ruimtelijke ordening). Ook moeten provinciale belangen worden meegenomen in de afweging. Wanneer de redelijkheid zich tegen handhaving of beëindiging van het gebruik op termijn verzet, moet legalisatie mogelijk zijn, tenzij het gaat om situaties waarbij veel van deze gevallen zich voordoen in een beperkt gebied. Dit laatste is bijvoorbeeld aan de orde in gebieden met een grote concentratie van niet vergunde, illegale bouwwerken die recreatief gebruikt worden voor permanente bewoning. Voor zulke situaties is een gebiedsgewijze aanpak noodzakelijk op basis waarvan zo nodig een herziening van de verordening kan worden doorgevoerd.

Toelichting op artikel 9.6 Instructieregel woning, woonschip en woonark in landelijk gebied

Tweede lid, onder a: De maximale inhoudsmaat van een woning in het landelijk gebied moet landschappelijk goed inpasbaar zijn. Hierbij moet gedacht worden aan 600 tot 800 m³.

Tweede lid, onder b en c: De maatvoering van woonschepen of woonarken en ligplaatsen moet landschappelijk goed inpasbaar zijn. De maatvoering niet leiden tot een onevenredige afbreuk van de landschappelijke kwaliteit van de omgeving. Hierbij moet gedacht worden aan:

- lengte, breedte en hoogte van een woonark zijn ten hoogste 18 meter, 6 meter en 3.5 meter;
- lengte, breedte en hoogte van een woonschip zijn ten hoogste 30 meter, 6 meter en 4 meter;
- de afstand tussen woonschepen en woonarken is ten minste 5 meter;
- de hoogte wordt gemeten vanaf de waterlijn.

Tweede lid onder c: Voor nieuwe vervangende ligplaatsen geldt dat rekening moet worden gehouden met de belangen van natuur, landschap, cultuurhistorie, scheepvaart en waterbeheer.

Derde lid: Hier wordt een generieke onderbouwing van een generieke inhoudsmaat (woningen, woonschepen en woonarken) gevraagd. Gebiedsgewijs kan hierin onderscheid worden gemaakt.

Villawijken in het bos buiten het stedelijk gebied (woningen) kunnen bijvoorbeeld van deze inhoudsmaat afwijken. Een beeldkwaliteitsparagraaf (zie artikel 1.1 Begrippen) is nodig wanneer het nieuwe ruimtelijk besluit een “wezenlijk” grotere maat (inhoud; ligplaats) mogelijk maakt ten opzichte van het oude ruimtelijk besluit. Een beeldkwaliteitsparagraaf bevat in ieder geval:

- een analyse van de bestaande kwaliteiten;
- een onderbouwing op welke manier de beoogde ontwikkeling bijdraagt aan die kwaliteiten; en
- hoe dit in de regels van het omgevingsplan is verankerd.

Toelichting op artikel 9.7 Instructieregel bebouwingsenclave en -lint

Eerste lid, onder a: Er bestaan verschillende mogelijkheden om de ruimtelijke kwaliteit te verbeteren. Binnen bestaande bouwkavels kan worden gedacht aan herstel van waardevolle bebouwing, afbraak van storende bebouwing en sanering (opruiming) van storende bestemmingen in samenhang met de vestiging van gewenste bestemmingen. Op naastgelegen onbebouwde kavels kan worden gedacht aan herstel van waterlopen en landschapsstructuren, herstel van doorzichten (doorkijkjes) en dergelijke. De omvang en verschijningsvorm van een nieuwe of uit te breiden stedelijke bestemming moet passen binnen het omringende landschap en de bestaande bebouwing. De inhoud van de woning (m³) moet aansluiten bij de omliggende bebouwing.

Tweede lid: Een beeldkwaliteitsparagraaf (zie artikel 1.1 Begrippen) bevat in ieder geval:

- een analyse van de bestaande kwaliteiten;
- een onderbouwing op welke manier de beoogde ontwikkeling bijdraagt aan die kwaliteiten; en
- hoe dit in de regels van het omgevingsplan is verankerd.

Toelichting op artikel 9.8 Instructieregel recreatiewoning

-

Toelichting op artikel 9.9 Instructieregel bestaande stedelijke functie, anders dan wonen

Eerste lid, sub a: Een perceel met een specifieke stedelijke functie kan een andere stedelijke functie krijgen. Niet alle stedelijke functies zijn toegestaan: een recreatiewoning mag niet omgezet worden naar permanente bewoning. Bestaande stedelijke functies mogen niet omgezet worden naar de functie kantoor of detailhandel. De locatie mag niet worden vergroot. De toename van de invloed die de wijziging in stedelijke functies heeft op de omgeving moet, in het kader van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving (voorheen een goede ruimtelijke ordening) aan locaties, breed worden beoordeeld. Het resultaat van die brede beoordeling moet zijn dat de ruimtelijke impact op de omgeving vermindert of op zijn minst gelijk blijft. Dat wil niet zeggen dat op onderdelen geen kleine verslechtingen mogen plaatsvinden. Het gaat om het resultaat van de integrale (totale) beoordeling. Tot de relevante aspecten worden in ieder geval gerekend: milieuhinder, onevenredige verkeerstoename en verstoring van het landschap.

Tweede lid, sub b: Voor bestaande stedelijke functies is een uitbreidingsmogelijkheid van 20% ten opzichte van het geldende regime in het algemeen toereikend. Van een economische noodzaak is sprake als aangetoond wordt dat de uitbreiding nodig is voor de continuïteit van het bedrijf.

Toelichting op artikel 9.10 Instructieregel kernrandzone

Gehele artikel: Gemeenten worden gestimuleerd om beleid te ontwikkelen gericht op het behouden en versterken van de ruimtelijke kwaliteit van het gebied binnen de kernrandzone (zie artikel 1.1 Begrippen) van hun kern(en). Als het voor versterking van de kwaliteit nodig is om een kostendrager te zoeken kan door de toepassing van dit artikel verstedelijking mogelijk worden gemaakt. Deze verstedelijking buiten het stedelijk gebied betekent een aantasting. Dit mag alleen als tegelijkertijd een versterking van de ruimtelijke kwaliteit plaatsvindt in de kernrandzone, of in de kern. De met dit artikel toegestane verstedelijking is gericht op bestemmingen ten dienste van de aangrenzende kern.

Eerste lid: Iedere kern beschikt over een kernrandzone, rondom de kern, waarin stedelijke activiteiten plaatsvinden. Deze kernrandzone (zie artikel 1.1 Begrippen) is indicatief aangegeven. Het is aan de gemeente om aan te geven waar in deze zone gebruik wordt gemaakt van dit artikel. Dit doet de gemeente op basis van een op deze zone gericht ruimtelijk beleid waarin samenhangen en beoogde kwaliteitsverbeteringen worden beschreven.

Bij kwaliteitsversterking in de kernrandzone valt te denken aan:

- prettige verblijfsmogelijkheden;
- goede verbindingen vanuit de kern;
- een landschappelijk zorgvuldige overgang tussen stedelijk gebied en het omliggende buitengebied; en
- de mogelijkheid van ‘ommetjes’ in de kernrandzone. Dit kan gepaard gaan met de aanleg en het beheer van groen en recreatieve voorzieningen.

Deze doelen kunnen eventueel worden gerealiseerd door verstedelijking in de vorm van bijvoorbeeld woningbouw of horeca toe te staan. De omvang hiervan kan variëren van bijvoorbeeld een enkele woning tot een klein woonbuurtje. Deze is afhankelijk van (de aard en omvang van) het te realiseren doel. Hierbij moet de toe te voegen verstedelijking in redelijke verhouding dient te staan tot het te bereiken doel.

Kwaliteitsversterking kan ook buiten de kernrandzone, in het stedelijk gebied. Hierbij kan bijvoorbeeld worden

gedacht aan de uitplaatsing (verplaatsing) van een bestemming uit het stedelijk gebied ten dienste van leefmilieu of binnenstedelijke ontwikkeling. Bij uitplaatsing van een bedrijf moeten eerst de alternatieve vestigingsmogelijkheden op een regulier bedrijventerrein in de regio worden onderzocht.

Bestaat de verstedelijking uit de ontwikkeling van een kernrandactiviteit (zie artikel 1.1 Begrippen). Dan is extra kwaliteitsversterking niet nodig en is een goede landschappelijke inpassing voldoende.

Ook op basis van andere artikelen in deze verordening is onder voorwaarden verstedelijking in het landelijk gebied mogelijk, bijvoorbeeld op basis van de regel voor de Groene contour en Ruimte voor Ruimte. Deze artikelen maken het mogelijk de verstedelijking te realiseren op een andere locatie dan binnen de natuurontwikkeling of op het agrarisch bouwperceel. Die locatie kan ook een kernrandzone zijn, als de verstedelijking daar het beste inpasbaar is. Ook in deze situaties is er sprake van verstedelijking en gelijktijdige kwaliteitswinst, alleen vindt de laatste niet in de kernrandzone plaats. Zo kan sprake zijn van een combinatie van artikelen uit deze verordening voor ontwikkelingen in de kernrandzone. De gemeente kan dit beschrijven in haar beleid voor de kernrandzone.

Eerste lid, onder a: Wat een redelijke verhouding is tussen kwaliteitsversterking en verstedelijking, hangt af van de aard en de omvang van zowel de kwaliteitsversterking als de verstedelijking. Er zijn verschillende methoden mogelijk om te bepalen of de aantasting door de beoogde verstedelijking voldoende wordt gecompenseerd door kwaliteitsversterking. Zie ook de [Handreiking Kwaliteit van kernrandzones](#).

Kan de verstedelijking niet een-op-een kan worden gekoppeld aan een concrete kwaliteitsversterking? Dan bevat de onderbouwing een toelichting op de te hanteren verdeelsleutel voor het bepalen van de bijdrage die initiatiefnemer ten laste wordt gelegd.

Eerste lid, onder b: Landschappelijke inpassing van verstedelijking vraagt zowel om een zorgvuldige afweging van situering en massawerking van het planinitiatief zelf, als om bij het gebied aansluitende specifieke inpassingsmaatregelen. Deze maatregelen kunnen betrekking hebben op het toevoegen, versterken of herstellen van bestaande landschappelijke kenmerken en/of kwaliteiten. De [Kwaliteitsgids voor de Utrechtse Landschappen](#) (Kwaliteitsgids) vormt hiervoor een goede bron.

De gebiedskenmerken van kern en kernrandzone zijn wat betreft schaal anders van omvang dan bij een grote stad. Zowel aard (woning, bedrijf) als omvang (enkele woning, woonbuurtje) zijn belangrijk bij de beoordeling of het gebied de beoogde planontwikkeling op kan nemen. Voor beoordeling van de aanvaardbaarheid speelt ook de afwijking ten opzichte van de geldende bestemming een rol. Zowel overwegend bebouwde (onder ander woonbuurtje) als onbebouwde verstedelijking (onder ander sportvelden) moet aansluitend aan stedelijk gebied worden gerealiseerd. Bij meer incidentele ontwikkelingen (onder ander een individuele woning) kan ook worden aangesloten op overige verstedelijkte structuur in de kernrandzone. In het laatste geval betekent dat niet altijd, dat in de onmiddellijke nabijheid van bestaande bebouwing moet worden gebouwd. Het gaat vooral om de samenhang: een enkele woning kan bijvoorbeeld aansluiten op een bestaand lint. Een nieuw landhuis op een buitenplaats kan iets meer ruimte krijgen. In dit laatste geval moet de buitenplaats als geheel wel op de bestaande bebouwing worden afgestemd.

Eerste lid, onder c: Veilig gesteld moet worden dat de kwaliteitsversterking parallel dan wel binnen afzienbare, in de planregels vast gelegde, periode na realisatie van de verstedelijking wordt uitgevoerd en duurzaam in stand wordt gehouden. Zie hiervoor ook de [Handreiking Kwaliteit van kernrandzones](#).

Tweede lid: De reikwijdte van de onderbouwing en beeldkwaliteitsparagraaf (zie artikel 1.1 Begrippen) is afhankelijk van de omvang en aard van de ontwikkeling en omvang en kwaliteiten van het gebied waar deze plaatsvinden. De kernrandzone is indicatief aangegeven. Het is aan de gemeente om in de onderbouwing aan te geven in welk (samenhangend) gebied de regel wordt toegepast, welke kwaliteiten daar worden versterkt en hoe de stedelijke ontwikkelingen worden ingepast. De onderbouwing voor een deelgebied is eenvoudiger, wanneer er een gemeentelijke (structuur)visie beschikbaar is voor een groter gebied dat bijvoorbeeld de kern en de gehele kernrandzone omvat. Zo'n visie kan als uitnodigend ruimtelijke beleidskader procedurele meerwaarde bieden als daarover met de provincie overeenstemming is. Maar het opstellen van een ontwikkelingsvisie is een gemeentelijke keuze.

Toelichting op artikel 9.11 Instructieregel functiewijzing (voormalig) agrarisch bedrijfsperceel naar stedelijke functie (anders dan wonen)

De artikelen 9.11, 9.12 en 9.13 gaan over agrarische bouwpercelen waar het agrarisch gebruik is gestopt, maar waar nog wel agrarische bedrijfsgebouwen aanwezig zijn. Voor de overzichtelijkheid zijn de verschillende mogelijkheden voor hergebruik geregeld in afzonderlijke artikelen. Doel van deze artikelen is om sloop en zinvol hergebruik te bevorderen van bedrijfsgebouwen die hun agrarische gebruiksfunctie hebben verloren. Voor toepassing van de artikelen maakt het niet uit of het perceel nog een agrarische functie heeft tijdens het opstellen van een omgevingsplan dat het geven van een nieuwe functie (voorheen "herbestemming") als doel heeft. Ook maakt het niet uit of dat perceel eerder een woonfunctie heeft gekregen nadat het agrarisch gebruik is gestaakt, terwijl wel alle bedrijfsbebouwing nog aanwezig is. Wanneer het bouwperceel optimaal gesitueerd (gelegen) en uitgerust is voor de grondgebonden landbouw, dan blijft dat perceel in principe behouden voor de agrarische sector. Dit geldt ook voor bouwpercelen voor glastuinbouw als deze in het gebied Concentratiegebied glastuinbouw liggen. Bij optimaal gesitueerde bouwpercelen voor de grondgebonden landbouw moet vooral worden gedacht aan boerderijen die in het kader van de ruilverkaveling zijn gerealiseerd. De agrarische gronden komen bij voorkeur beschikbaar voor de omliggende agrarische bedrijven. Het beschikbaar blijven voor de landbouw is geen aspect dat kan meewegen voor extra ruimtelijke kwaliteit.

Schema mogelijkheden bij functieverandering (voormalige) agrarische bedrijfspercelen:

Artikel 9.11 maakt stedelijke functies mogelijk na beëindiging van het agrarische gebruik. Hoofregel is dat ten minste 50% van de bedrijfsgebouwen (bedrijfswoning en aangebouwde deel niet meegerekend) wordt gesloopt. Het is mogelijk om tegelijkertijd meerdere vrijkomende agrarische percelen in de afweging te betrekken. Als op één van de percelen het slooopercentage van 50% niet wordt bereikt, kan ergens anders worden gecompenseerd. In totaal moet de 50% worden bereikt. Van het vereiste slooopercentage kan in een aantal gevallen afgeweken worden. Deze gevallen zijn genoemd in tweede lid, onder b, i tot en met vi. In deze gevallen mag er minder worden gesloopt. Zo is er ruimte om een grotere oppervlakte te gebruiken voor gebouwen met zorgfunctie of een recreatieve functie. Het uitgangspunt hierbij is, dat er niet meer bebouwing blijft staan dan voor de nieuwe functie nodig is. Vervanging van bestaande bebouwing is mogelijk. Voorwaarde hiervoor is dat de nieuwe bebouwing compact op (en dus niet verspreid over) het voormalige bouwperceel wordt gesitueerd en het bouwperceel wordt verkleind. Afwijking van de sloopeis is ook mogelijk als dit leidt tot verhoging van de ruimtelijke kwaliteit. Hierbij kan onder andere gedacht worden aan:

- herstel van landschapselementen;
- versterking van de cultuurhistorische hoofdstructuur (agrarisch cultuurlandschap);
- realisering van extra natuur binnen de Groene contour;
- oplossingen voor de wateropgave;
- realisering van wandel- en recreatiemogelijkheden;
- verbetering van het woonmilieu in een aangrenzende kern;
- sanering van niet-grondgebonden veehouderij uit de nabijheid van een natuurgebied (natuurnetwerk Nederland). Dit kunnen bijvoorbeeld agrarische bedrijven zijn die in een landbouwstabiliseringsgebied zijn gelegen.

Toelichting op artikel 9.12 Instructieregel functiewijziging (voormalig) agrarisch bedrijfsperceel naar woonfunctie

Als een (voormalig) agrarisch bedrijfsperceel kan een woonfunctie worden gegeven. Bedrijfsruimte die tot het hoofdgebouw behoort en onder hetzelfde dak als de bedrijfswoning is aangebouwd (de voormalige deel), mag aan de burgerwoonfunctie worden toegevoegd. In deze situatie is ook splitsing van het gebouw in meerdere wooneenheden toegestaan. Voorwaarde is wel dat de eenheid in de bebouwing behouden blijft. Daarbij moet voorkomen worden dat de woningen op termijn vervangen worden door bijvoorbeeld vrijstaande woningen. Een kantoor of bedrijf aan huis is mogelijk binnen de woonfunctie in de bedrijfswoning en de tot het hoofdgebouw behorende aangebouwde bedrijfsruimte. Daarnaast is een kantoor of bedrijf aan huis mogelijk in ten hoogste één ander voormalig bedrijfsgebouw. De omvang van het kantoor of bedrijf moet ondergeschikt blijven aan de woonfunctie.

Toelichting op artikel 9.13 Instructieregel functiewijziging (voormalig) agrarisch bedrijfsperceel naar woonfunctie met extra woningen ('ruimte voor ruimte')

Zie ook de toelichting op artikel 9.11

De kwaliteiten van het landelijk gebied moeten beschermd worden om die reden wordt terughoudend omgegaan bij de vestiging van nieuwe stedelijke functies in het landelijk gebied. Wanneer agrarische bedrijfspercelen vrijkomen, kan daarvoor een nieuwe passende functie worden gezocht. De risico's op verrommeling, ongewenste functiemenging en ondermijning moeten worden beperkt. Er is zeker ruimte voor maatwerk mogelijk. Die ruimte in de regels is groter naarmate een grotere bijdrage wordt geleverd aan de opgave voor het landelijk gebied. De regels voor functiewijziging bieden daarom ruimte om te experimenteren. De vrijkomende bebouwing biedt immers ook kansen om bij te dragen aan gebiedsopgaven. Bij de ruimte om af te wijken van de sloopnorm kan in eerste instantie gedacht worden aan de toevoeging van kwaliteiten (landschap, waterhuishouding, recreatie). Bij een bijdrage aan gebiedsopgaven kan verder gedacht worden aan vermindering van de stikstofbelasting van natuurgebieden en aan een bijdrage aan de aanpak van bodemdaling. De extra kwaliteit kan ook in de nieuwe, stedelijke functie zelf liggen: als de lokale verstedelijkingsbehoefte op bestaande erven wordt gerealiseerd en niet in de wei, kan dat zeker ook bijdragen aan behoud van kwaliteiten van het landelijk gebied. Er kan bijvoorbeeld ruimte worden geboden voor extra, compact gebouwde woningen op vrijkomende erven, als daarmee aantoonbaar in de plaatselijke woningbehoefte wordt voorzien. Daarbij is er ook ruimte voor nieuwe of andere woonconcepten. Ook passende kleinschalige bedrijvigheid kan zo worden gefaciliteerd. Nog mooier is het, als de plaatselijke verstedelijkingsbehoefte wordt gefaciliteerd op één geschikte plek, nadat op verschillende vrijkomende agrarische bedrijfspercelen de bedrijfsbebouwing is gesloopt (saldering sloopmeters). Ook daarvoor biedt de verordening ruimte omdat de concentratie van nieuwe bebouwing op een beperkter aantal plekken bijdraagt aan de kwaliteit van het landelijk gebied.

9.1.2 (paragraaf) Uitbreiding woningen en bedrijventerreinen in landelijk gebied

Toelichting op artikel 9.14 Instructieregel eenmalige uitbreiding tot 50 woningen voor lokale vitaliteit van een kern

Kernen waarbij binnen het bebouwd gebied geen of onvoldoende ruimte meer is voor woningbouw krijgen ruimte voor een eenmalige uitbreiding tot 50 woningen ten behoeve van lokale vitaliteit. De omvang van deze eenmalige uitbreiding moet wat betreft aard en omvang passen bij de kern. Bij de regionale programmering krijgen deze eenmalige uitbreidingen voor lokale vitaliteit een aparte positie. Zo wordt ervoor gezorgd dat de ontwikkelingsruimte voor vitaliteit van kernen is gegarandeerd. Bij kleinschalige uitbreidingslocaties bij kleine kernen (tot 50 woningen) zijn de bereikbaarheidseffecten zeer beperkt. De mobiliteitsscan / -toets zal hier over het algemeen geen belemmering vormen voor de ontwikkeling van de locatie. Wanneer de eenmalige uitbreiding in een aandachtsgebied stiltegebied ligt, dan vraagt dat om een slimme inrichting van het gebied.

Toelichting op artikel 9.15 Instructieregel uitbreiding woningbouw onder voorwaarden mogelijk

Gehele artikel: Volgens het Besluit kwaliteit leefomgeving moet de "duurzame verstedelijkingsladder" (artikel 5.129g: zorgvuldig ruimtegebruik en tegengaan van leegstand) worden toegepast.

Eerste lid, onder a: Het provinciaal programma Wonen en werken bevat de hoofdlijnen van de gezamenlijke regionale programmeringsafspraken van gemeenten en provincie. In deze regionale programmering:

- worden de basisprincipes voor verstedelijking gevolgd, te weten:
 1. zo veel mogelijk binnenstedelijk/binnendorps (binnen het stedelijk gebied) nabij knooppunten;
 2. daarnaast in overig stedelijk gebied;
 3. eventuele nieuwe (grootschalige) uitleg koppelen aan hoogwaardig openbaar vervoer en aan (bestaande of nieuwe) knooppunten van de belangrijkste infrastructurele corridors);
- worden afspraken vastgelegd om te borgen dat binnen het programma tenminste 50% van de te bouwen woningen in het sociale en middensegment plaatsvindt; en
- worden afspraken gemaakt over energieneutrale, circulaire, klimaatadaptieve woningbouw, evenredige groenontwikkeling en efficiënt ruimtegebruik.

Eerste lid, onder b: Door aan te sluiten bij het stedelijk gebied, wordt het creëren van nieuwe kernen uitgesloten.

Tweede lid: Onderbouwd moet worden hoe lokale en regionale groenontwikkeling (natuur en recreatie) wordt gerealiseerd. Daarbij moet de verhouding tussen de aanwezigheid van "rood" en "groen" in verhouding zijn. Het in samenhang ontwikkelen van groen en woningbouw leent zich bij uitstek voor regionale afstemming. Wanneer het gaat om kleinschalige uitbreidingen (tot 50 woningen) kan deze onderbouwing achterwege blijven.

De provincie heeft taken op het gebied van bereikbaarheid. Voorkomen moet worden dat een ontwikkeling leidt tot (grote) knelpunten op het gebied van bereikbaarheid. Eerst wordt een mobiliteitsscan gevraagd. Als hieruit blijkt dat er mogelijk geen sprake meer is van een 'goede bereikbaarheid', moet een mobiliteitstoets worden uitgevoerd. Binnen deze mobiliteitstoets worden mogelijke oplossingen uitgewerkt (zie bijlage Mobiliteitstoets).

Toelichting op artikel 9.16 Instructieregel uitbreiding bedrijventerrein onder voorwaarden mogelijk

Gehele artikel: Volgens het Besluit kwaliteit leefomgeving moet de "duurzame verstedelijkingsladder" (artikel 5.129g: zorgvuldig ruimtegebruik en tegengaan van leegstand) worden toegepast.

Eerste lid: Het provinciaal programma Wonen en werken bevat de hoofdlijnen van de gezamenlijke regionale programmeringsafspraken van gemeenten en provincie. In deze regionale programmering:

- worden de basisprincipes voor verstedelijking gevolgd, te weten:
 1. zo veel mogelijk binnenstedelijk/binnendorps (binnen het stedelijk gebied) nabij knooppunten;
 2. daarnaast in overig stedelijk gebied;
 3. eventuele nieuwe (grootschalige) uitleg koppelen aan hoogwaardig openbaar vervoer en aan (bestaande of nieuwe) knooppunten van de belangrijkste infrastructurele corridors;
- worden afspraken gemaakt over herstructurering, verduurzaming, circulariteit en efficiënt ruimtegebruik op bestaande bedrijventerreinen.

Eerste lid, onder c: Door aan te sluiten op een bestaand bedrijventerrein of stedelijk gebied wordt het creëren van nieuwe bedrijventerreinen uitgesloten.

9.2 (afdeling) Stedelijke functies in stedelijk gebied

Toelichting op artikel 9.17 Instructieregel verstedelijking

Gehele artikel: Volgens het Besluit kwaliteit leefomgeving moet de "duurzame verstedelijkingsladder" (artikel 5.129g: zorgvuldig ruimtegebruik en tegengaan van leegstand) worden toegepast.

Tweede lid, onder a: Het provinciaal programma Wonen en werken bevat de hoofdlijnen van de gezamenlijke regionale programmeringsafspraken van gemeenten en provincie. In deze regionale programmering:

- worden de basisprincipes voor verstedelijking gevolgd, te weten:
 1. zo veel mogelijk binnenstedelijk/binnendorps (binnen het stedelijk gebied) nabij knooppunten;
 2. daarnaast in overig stedelijk gebied;
 3. eventuele nieuwe (grootschalige) uitleg koppelen aan hoogwaardig openbaar vervoer en aan (bestaande of nieuwe) knooppunten van de belangrijkste infrastructurele corridors;
- worden afspraken vastgelegd om te borgen dat binnen het programma tenminste 50% van de te bouwen woningen in het sociale en middensegment plaatsvindt; en
- worden afspraken gemaakt over energieneutrale, circulaire, klimaatadaptieve woningbouw, evenredige groenontwikkeling en efficiënt ruimtegebruik.

Toelichting op artikel 9.18 Instructieregel bedrijventerreinen stedelijk gebied

Gehele artikel: Volgens het Besluit kwaliteit leefomgeving moet de "duurzame verstedelijkingsladder" (artikel 5.129g: zorgvuldig ruimtegebruik en tegengaan van leegstand) worden toegepast.

Eerste lid: Het provinciaal programma Wonen en werken bevat de hoofdlijnen van de gezamenlijke regionale programmeringsafspraken van gemeenten en provincie. In deze regionale programmering:

- worden de basisprincipes voor verstedelijking gevolgd, te weten:
 1. zo veel mogelijk binnenstedelijk/binnendorps (binnen het stedelijk gebied) nabij knooppunten;
 2. daarnaast in overig stedelijk gebied;
 3. eventuele nieuwe (grootschalige) uitleg koppelen aan hoogwaardig openbaar vervoer en aan (bestaande of nieuwe) knooppunten van de belangrijkste infrastructurele corridors;
- worden afspraken gemaakt over herstructurering, verduurzaming, circulariteit en efficiënt ruimtegebruik op bestaande bedrijventerreinen.

Eerste lid, onder c: Door aan te sluiten op een bestaand bedrijventerrein of stedelijk gebied wordt het creëren van nieuwe bedrijventerreinen uitgesloten.

Toelichting op artikel 9.19 Instructieregel kantoren

Gehele artikel: De regels van dit artikel die betrekking hebben op kantoren zijn van toepassing op het gehele provinciale grondgebied. Dit is alleen anders voor de regels die gelden voor kantoren op een knooppunt (zie derde lid) omdat daarvoor expliciet een gebied is aangewezen en voor de locaties waar het vierde lid betrekking op heeft. In artikel 1.1 Begripsbepalingen is gedefinieerd wat in deze verordening onder het begrip "kantoren", "zelfstandige kantoren" en "ondergeschikte kantoren" wordt begrepen.

Dit artikel heeft betrekking op nieuwvestiging van kantoren en op aanwezige plancapaciteit in bestaande gemeentelijke omgevingsplannen en is een voortzetting van de regeling uit de Provinciale Ruimtelijke Verordening 2013 (herijking 2016) en Interim omgevingsverordening.

Dienstenrichtlijn: De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRvS) heeft op 16 januari 2016 prejudiciële vragen gesteld aan het Hof van Justitie over de toepasselijkheid van de Dienstenrichtlijn (DRL) op bestemmingsplannen met brancheringsbepalingen over detailhandel. Uit het op 30 januari 2018 verschenen arrest van het Hof (C-31/16), [ECLI:EU:C:2018:44](#)) moet onder meer de conclusie worden getrokken dat de DRL ook van toepassing is op de regeling in deze omgevingsverordening over kantoren. Vervolgens heeft de ABRvS op 24 juli 2019 definitief uitspraak gedaan in de zaak Appingedam ([ECLI:NL:RVS:2019:2569](#)). Uit de artikelen 14

lid 5 en 15 lid 3 onder b van de DRL in onderling verband bezien, volgt dat regels in een omgevingsverordening geen planningseisen mogen bevatten waarmee economische doelen worden nagestreefd, maar uitsluitend mogen voortkomen uit dwingende redenen van algemeen belang waarbij de noodzaak van de regeling moet worden aangetoond. Het gaat daarbij om de vraag wat uit een oogpunt van evenwichtige regulering van activiteiten de noodzaak is voor een kantorenregeling en het maken van onderscheid tussen verschillende gebieden. Inmiddels is er een aantal belangrijke uitspraken van de ABRvS verschenen over de DRL. De kern van deze uitspraken is dat een ruimtelijk besluit waarop de DRL van toepassing is, niet in strijd mag zijn met het discriminatiebeginsel (de herkomst van de dienstverrichter mag geen rol spelen), het noodzakelijkheidsbeginsel (er moet sprake zijn van een dwingende reden van algemeen belang) en het evenredigheidsbeginsel (is het besluit geschikt: daartoe moet het doel van de regeling coherent en systematisch worden nagestreefd, is de regeling effectief om de nagestreefde doelen te bereiken, gaat de regeling niet verder dan nodig is en zijn er geen andere, minder beperkende maatregelen mogelijk).

- **Artikel 14 lid 5 DRL: geen economische- en marktordening.** De DRL verbiedt economische ordening en marktordening van activiteiten van dienstverrichters. Dat vloeit voort uit art. 14 lid 5 DRL. Het Kantorenmarktonderzoek 2015 en de Monitor 2018 van dit onderzoek vormen de onderbouwing voor de TSK en het daaruit voortvloeiende inpassingsplan. Het gaat hier niet om de regulering van concurrentieverhoudingen of (economische) marktordening. Het onderzoek is uitsluitend gericht op de beantwoording van de vraag wat de behoefte is aan ten opzichte van de bestaande voorraad toe te voegen kantoren in de planperiode van het [Inpassingsplan Kantoren](#) tot en met 2027. Deze behoefte is bepalend voor de omvang van de planreductie op [TSK](#)-locaties: is er sprake van volledige of gedeeltelijke reductie van in bestemmingsplannen opgenomen overcapaciteit voor zelfstandige kantoren? Deze behoefte en de daarop afgestemde omvang van plancapaciteit op [TSK](#)-locaties is vanwege het hiermee gemoeide ruimtebeslag een ruimtelijk relevant aspect dat zich leent voor regulering door middel van een besluit over de ruimtelijke ordening omdat het gevolgen heeft voor de ruimtelijke ontwikkeling van bepaalde locaties. Dat bij dit onderzoek ook economische criteria een rol hebben gespeeld, maakt een en ander niet anders omdat de aanwijzing in de [TSK](#) van reductielocaties uitsluitend heeft plaatsgevonden op basis van ruimtelijk relevante overwegingen die rechtstreeks verband houden met het criterium 'evenwichtige toedeling van functies aan locaties' uit de Omgevingswet. Er is geen strijd met artikel 14 lid 5 DRL.
- **Artikel 15 lid 3 onder a DRL: het discriminatieverbod.** Uit een oogpunt van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving (voorheen een goede ruimtelijke ordening) is het niet relevant of een dienstverrichter uit Nederland afkomstig is of uit een andere lidstaat van de EU. Bij de in het [Inpassingsplan Kantoren](#) doorgevoerde planreductie wordt geen onderscheid naar herkomst van dienstverrichters uit de lidstaten van de EU gemaakt. De hoeveelheid plancapaciteit voor kantoren staat los van de herkomst van dienstverrichters. Planreductie door middel van het artikel Instructieregel kantoren is niet discriminerend. Er is geen strijd met artikel 15 lid 3 onder a DRL.
- **Artikel 15 lid 3 onder b DRL: het noodzakelijkheidsbeginsel.** Met planreductie door middel van het artikel Instructieregel kantoren wordt beoogd om in vigerende omgevingsplannen opgenomen planologische overcapaciteit voor zelfstandige kantoren te verminderen. Uit het Kantorenmarktonderzoek 2015 en de Monitor 2018 van dit onderzoek komt duidelijk naar voren dat voor bepaalde locaties tot en met 2027 (veel) minder behoefte is aan ten opzichte van de bestaande voorraad toe te voegen kantoren dan is voorzien in de bestaande plancapaciteit die is opgenomen in vigerende omgevingsplannen. Op basis van deze Monitor kunnen actuele en concrete uitspraken worden gedaan over planreductie op gemeentelijk locatieniveau. Hierdoor kunnen op dat niveau ook uitspraken worden gedaan over de noodzaak van een (planologische) ingreep op de locaties die zijn opgenomen in de [TSK](#) en het [Inpassingsplan Kantoren](#) vanwege de onbenutte plancapaciteit voor de bouw van zelfstandige kantoren die op deze locaties aanwezig is. Dat betekent dat er sprake is van planologische overcapaciteit, wat niet in overeenstemming is met de eis van kwaliteit van de fysieke leefomgeving (voorheen een goede ruimtelijke ordening). Het in stand houden van deze (planologische) overcapaciteit kan leiden tot het ontstaan van ongewenste neveneffecten. Hierbij kan onder meer worden gedacht aan leegstaande kantoorgebouwen die niet worden gerenoveerd omdat nieuwbouw op een locatie met planologische overcapaciteit financieel aantrekkelijker is dan renovatie. Op deze wijze ontstaat op sluipende wijze een proces van verpaupering op bepaalde locaties, wat een negatief effect heeft op de kwaliteit van het stedelijk milieu in een bepaald gebied.
- Na realisering van de planreductie voldoet het vigerende (planologische) regime voor de betreffende locaties weer aan de eis van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Planreductie door middel van het artikel Instructieregel kantoren betreft dan ook een noodzakelijke ingreep die moet worden beschouwd als een gerechtvaardigde eis om een dwingende reden van algemeen belang. Er is geen strijd met artikel 15 lid 3 onder b DRL.
- **Artikel 15 lid 3 onder c DRL: het evenredigheidsbeginsel.** Gelet op het gemeentegrensoverschrijdende karakter van de problemen die gepaard gaan met kantorenleegstand en het bestaan van (planologische) overcapaciteit van zelfstandige kantoren, op het schaalniveau van de provincie is een provinciale regeling nodig en deze regeling gaat niet verder dan nodig is om het beoogde doel te bereiken.

Tweede lid, onder c: Wat een redelijke termijn is, zal uit nadere jurisprudentie moeten blijken. Vooralsnog wordt aansluiting gezocht bij de planperiode van 10 jaar, zoals die onder de Wet ruimtelijke ordening (Wro) overigens nog wel bestond voor analoge bestemmingsplannen. Dit vraagstuk doet zich ook voor bij het vraagstuk positieve bestemming/ of overgangsrecht voor bestaand afwijkend gebruik. Tot op heden gaat de ABRvS hierbij nog steeds uit van de 10 jaar. De Memorie van Toelichting Omgevingswet ([TK 33962, nr.3](#)) merkt op: "Het loslaten van de tienjaarlijkse actualiseringstermijn van de Wro, waaraan ook de uitvoeringstermijn van tien jaar is gekoppeld,

betekent dat de gemeenteraad bij een wijziging van de bestaande functie of – bijvoorbeeld in het kader van uitnodigingsplanologie – bij het toevoegen van een nieuwe functie aan een locatie uitsluitend moet beoordelen of de nieuwe functie uit oogpunt van evenwichtige toedeling van functies aan locaties aanvaardbaar is en of er objectieve belemmeringen zijn, waarvan op voorhand aannemelijk is dat die niet binnen een redelijke termijn zullen worden weggenomen. Daarbij mag de raad ook maatschappelijke ontwikkelingen op de langere termijn in aanmerking nemen."

Vierde lid: De regeling van dit lid geldt tot 1 januari 2029. Na 1 januari 2029 zijn de eerste twee leden van artikel 9.19 ook van toepassing op de Reductielocaties [TSK](#).

Het vierde lid bevat een regeling voor de benutting van nog resterende plancapaciteit voor zelfstandige kantoren. De Omgevingswet (Ow) en de Invoeringswet Omgevingswet (IOW) kennen een complex stelsel van overgangsrecht voor de instrumenten uit de Wet ruimtelijke ordening (Wro). Dat geldt ook voor wijzigingsbevoegdheden en uitwerkingsverplichtingen die gebaseerd zijn op artikel 3.6, eerste lid, Wro. Op basis van artikel 22.1 onder a Ow, in samenhang met artikel 4.6, lid 1 onder g en h IOW, worden deze bevoegdheden en verplichtingen van rechtswege omgezet in een delegatiebesluit als bedoeld in artikel 2.8 Ow. Uit artikel 4.6, tweede lid, IOW, volgt dat de Wro uitsluitend van toepassing is wanneer vóór de inwerkingtreding van de Ow een ontwerp van een wijzigingsplan of een uitwerkingsplan ter inzage is gelegd. In dat geval blijven de wijzigingsbevoegdheden en uitwerkingsverplichtingen deel uitmaken van het 'tijdelijk deel' van de Ow. Tijdens de overgangsfase, die loopt tot 1 januari 2029, hoeft dit tijdelijk deel niet te voldoen aan de verplichtingen die voortvloeien uit artikel 4.2, eerste lid, Ow ("Het omgevingsplan bevat voor het gehele grondgebied van de gemeente een evenwichtige toedeling van functies aan locaties en andere regels die met het oog daarop nodig zijn"). Wijzigingsbevoegdheden en uitwerkingsverplichtingen uit bestemmingsplannen die niet gebruikt zijn op het tijdstip van inwerkingtreding van de Ow vallen dus niet onder de eerbiedigende werking van het overgangsrecht maar hiervoor heeft de Ow onmiddellijke werking. Dat betekent dat onbenutte capaciteit voor zelfstandige kantoren die is opgenomen in niet tijdig gebruikte wijzigingsbevoegdheden en uitwerkingsverplichtingen, na de inwerkingtreding van de Ow alleen nog kan worden aangewend door middel van een nieuw vast te stellen omgevingsplan dat voldoet aan de eisen van artikel 4.2, eerste lid, Ow, het 'nieuwe deel' van de Ow. Het beslissend criterium is dus of op het tijdstip van inwerkingtreding van de Ow en deze verordening een ontwerp van een wijzigingsplan of uitwerkingsplan dat voorziet in aanwending van onbenutte capaciteit, ter inzage is gelegd. Is dat het geval, dan is het 'tijdelijk deel' van de Ow op de procedure van toepassing en hoeft niet te worden voldaan aan de eisen van artikel 4.2, eerste lid, Ow. Is dat niet het geval, dan geldt het 'nieuwe deel' van de Ow en moet aan deze bepaling worden voldaan door middel van een vast te stellen omgevingsplan. Voor op artikel 3.6 lid 1 onder c Wro gebaseerde binnenplanse afwijkingsbevoegdheden geldt dat regels hierover in het bestemmingsplan van rechtswege worden opgenomen in het 'nieuwe deel' van het omgevingsplan. Dat betekent dat aanvragen om een omgevingsvergunning voor binnenplanse afwijking na inwerkingtreding van de Ow aan de regels uit het omgevingsplan moeten worden getoetst. Dat volgt uit artikel 22.10 Ow, in samenhang met artikel 5.21, tweede lid onder a, Ow. De huidige omgevingsvergunning voor binnenplanse afwijking wordt straks vervangen door "het besluit tot verlenen van een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit afwijken van de binnenplanse regels van het omgevingsplan".

Vijfde lid: Deze flexibiliteitsbepaling maakt het mogelijk om onbenutte plancapaciteit voor zelfstandige kantoren op locaties die gelegen zijn binnen de [TSK](#), te verplaatsen naar een onbebouwd perceel dat binnen dezelfde locatie gelegen is. Het gaat om een schuifregeling. Voorwaarde voor verplaatsing van onbenutte plancapaciteit is dat binnen de betreffende locatie gelijktijdig reductie plaatsvindt op gronden die niet zullen worden gebruikt voor de bouw van een zelfstandig kantoor of zelfstandige kantoren. Deze voorwaarde borgt dat het bvo aan bouwmogelijkheden voor zelfstandige kantoren binnen de locatie ten minste gelijk blijft aan dat wanneer er geen verplaatsing zou hebben plaatsgevonden. De behoefte van aan ten opzichte van de bestaande voorraad nog toe te voegen kantoorruimte in de periode tot 2027, is berekend in het Kantorenmarktonderzoek 2015. In 2018 is in het kader van de voorbereiding van het [Inpassingsplan Kantoren](#) het onderzoek gemonitord (Monitor 2018). Onderzoek en monitoring zijn uitgevoerd door Stec. Omdat verplaatsing van onbenutte plancapaciteit oppervlakteneutraal dient plaats te vinden, is dat in overeenstemming met de uitgangspunten van de [TSK](#) en het op 10 december 2018 vastgestelde [Inpassingsplan Kantoren](#), waarvan de onderbouwing wordt gevormd door Stec 2015 en 2018.

Zesde lid: Deze bepaling bevat een schuifregeling die het mogelijk maakt om bestaande plancapaciteit (benutte bouwmogelijkheden) voor zelfstandige kantoren binnen een gebied dat is aangewezen als locatie Gebiedstransformatie of herstructurering te herhuisvesten op een ander bouwperceel binnen die locatie. Dat is mogelijk wanneer dat nodig is in verband met gebiedstransformatie of herstructurering van die locatie en daarbinnen gelegen bouwpercelen. In dat geval kan de functie voor zelfstandige kantoren worden verplaatst naar een nieuw bouwperceel binnen dezelfde locatie. Gelijktijdig met die verplaatsing moeten de gebruiksmogelijkheden voor zelfstandige kantoren op het te verlaten bouwperceel worden beëindigd waardoor er sprake is van een oppervlakteneutrale verplaatsing. Het bvo voor zelfstandige kantoren op het nieuwe bouwperceel mag ten hoogste gelijk zijn aan het bvo op basis van de maximale gebruiksmogelijkheden van het te verlaten bouwperceel. Dat betekent dat wanneer op basis van deze maximale gebruiksmogelijkheden het bvo voor zelfstandige kantoren op het te verlaten bouwperceel 2000 m² bedraagt en er 1500 m² gerealiseerd is, het bvo op het nieuwe bouwperceel maximaal 2000 m² mag bedragen. Er is dus sprake van een oppervlakteneutrale verplaatsing van de kantoorfunctie, waarbij geen onbenutte meters voor uitbreiding worden ingeleverd. Dat voorkomt (ook) dat het voor een partij minder aantrekkelijk wordt op vrijwillige basis aan verplaatsing mee te werken waardoor het risico bestaat dat het proces van gebiedstransformatie of herstructurering onnodige vertraging oploopt. Een en ander is ook in overeenstemming met het bepaalde in het tweede lid onder e van

artikel Instructieregel kantoren. Omdat het om een oppervlakteneutrale verplaatsing van plancapaciteit voor zelfstandige kantoren naar een ander bouwperceel binnen dezelfde locatie gaat, is er geen sprake van toevoeging van nieuwe kantorenmetres voor zelfstandige kantoren aan de betreffende locatie. Door de schuifregeling wordt de speelruimte vergroot om binnen de regels die gelden voor nieuwvestiging van zelfstandige kantoren, maatwerk te kunnen leveren waardoor beter kan worden ingespeeld op nieuwe en dynamische ontwikkelingen.

Zesde lid, onder c: Deze regeling moet voorkomen dat bestaande plancapaciteit voor zelfstandige kantoren die betrekking heeft op een bouwperceel waarop een inmiddels een in een andere functie getransformeerd kantoorgebouw staat, wordt verplaatst naar een nieuw bouwperceel binnen de transformatielocatie. In dat geval zouden nieuwe kantorenmetres aan die locatie worden toegevoegd, wat niet de bedoeling is van de verplaatsingsregeling. De transformatie heeft in dat geval plaatsgevonden door middel van een vergunning die van het omgevingsplan afwijkend gebruik mogelijk maakt. Voor zover het gaat om de transformatie van een kantoorgebouw in een ander functie, kan deze bepaling uitsluitend worden gebruikt voor zover de gronden zijn gelegen binnen de bebouwde kom. Bij de omgevingsvergunning waarbij wordt afgeweken van de functie wordt de kantorenfunctie echter niet gewijzigd omdat daarvoor een door de raad vastgestelde omgevingsplanwijziging nodig is.

Toelichting op artikel 9.20 Instructieregel detailhandel

Gehele artikel: In artikel 1.1, eerste lid, Begripsbepalingen is gedefinieerd wat in deze verordening onder het begrip “detailhandel” wordt begrepen. Met dit artikel wordt mede beoogd leegstand in “Bestaand winkelgebied” te voorkomen vanwege de negatieve effecten die dat heeft voor de kwaliteit van de leefomgeving. Het behoud van een goede retailstructuur richt zich op de nabijheid en bereikbaarheid van goede voorzieningen. Bestaande winkelgebieden moeten daarom worden behouden en versterkt.

In de regeling voor detailhandel wordt een onderscheid gemaakt in gebieden die zijn aangewezen als ‘Bestaand winkelgebied’ en ‘Detailhandel buiten bestaand winkelgebied’. Uitgangspunt is dat nieuwvestiging en uitbreiding van detailhandel, of het wijzigen van brancheringsregels voor detailhandel – zowel van reguliere als van volumineuze detailhandel – dient plaats te vinden op locaties binnen ‘Bestaand winkelgebied’. Alleen wanneer wordt voldaan aan één van de voorwaarden die zijn opgenomen in artikel 9.20, lid 2, onder a t/m e, zijn deze activiteiten ook mogelijk op locaties binnen ‘Detailhandel buiten bestaand winkelgebied’.

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRvS) heeft op 16 januari 2016 prejudiciële vragen gesteld aan het Hof van Justitie over de toepasselijkheid van de [Dienstenrichtlijn](#) (DRL) op bestemmingsplannen met brancheringsbepalingen over detailhandel. Uit het op 30 januari 2018 verschenen arrest van het Hof (C-31/16), [ECLI:EU:C:2018:44](#), moet onder meer de conclusie worden getrokken dat de DRL ook van toepassing is op de regeling in deze omgevingsverordening over detailhandel. Vervolgens heeft de ABRvS op 24 juli 2019 definitief uitspraak gedaan in de zaak Appingedam ([ECLI:NL:RVS:2019:2569](#)). Uit de artikelen 14 lid 5 en 15 lid 3 onder b van de DRL in onderling verband bezien, volgt dat regels in een omgevingsverordening geen planningseisen mogen bevatten waarmee economische doelen worden nagestreefd, maar uitsluitend mogen voortkomen uit dwingende redenen van algemeen belang waarbij de noodzaak van de regeling moet worden aangetoond. Het gaat daarbij om de vraag wat uit een oogpunt van evenwichtige regulering van activiteiten de noodzaak is voor een detailhandelsregeling en het maken van onderscheid tussen ‘Bestaand winkelgebied’ en ‘Detailhandel buiten bestaand winkelgebied’. Inmiddels is er een aantal belangrijke uitspraken van de ABRvS verschenen over de DRL. De kern van deze uitspraken is dat een ruimtelijk besluit waarop de DRL van toepassing is, niet in strijd mag zijn met het discriminatiebeginsel (de herkomst van de dienstverrichter mag geen rol spelen), het noodzakelijkheidsbeginsel (er moet sprake zijn van een dwingende reden van algemeen belang) en het evenredigheidsbeginsel (is het besluit geschikt: daartoe moet het doel van de regeling coherent en systematisch worden nagestreefd, is de regeling effectief om de nagestreefte doelen te bereiken, gaat de regeling niet verder dan nodig is en zijn er geen andere, minder beperkende maatregelen mogelijk). Met het behoud en versterken van bestaande winkelgebieden (‘Bestaand winkelgebied’) wordt niet beoogd om gevestigde belangen van detailhandelondernemers te beschermen – dan zou er immers sprake zijn van een economisch doel en van verboden marktordening – maar om de vitaliteit van bestaande detailhandelsvoorzieningen te optimaliseren. Deze gebieden zijn gelegen in het stedelijk gebied in de directe nabijheid van (grote) woonkernen waardoor grote aantallen mensen in de gelegenheid worden gesteld hun inkopen te doen op niet al te grote afstand van hun woning. Ook zijn deze bestaande winkelgebieden qua infrastructuur goed ontsloten en daarmee voor het winkelend publiek goed bereikbaar. Deze winkelgebieden leveren daarmee onmiskenbaar een belangrijke bijdrage aan de versterking van de kwaliteit van de leefomgeving. Uit een oogpunt van evenwichtige regulering van activiteiten moet het dan ook noodzakelijk worden geacht om het beleid te richten op behoud en versterking van de vitaliteit van deze bestaande winkelgebieden. Dat betekent ook dat beperkingen moeten worden gesteld aan de mogelijkheden voor nieuwvestiging van detailhandel of uitbreiding van bestaande detailhandel op locaties die zijn aangeduid als ‘Detailhandel buiten bestaand winkelgebied’. Zonder dergelijke beperkingen zou afbreuk worden gedaan aan het streven naar optimalisering van de vitaliteit van bestaande winkelgebieden. Overigens zijn de mogelijkheden van nieuwvestiging of uitbreiding van bestaande detailhandel op locaties met de aanduiding ‘Detailhandel buiten bestaand winkelgebied’ niet uitgesloten, maar hiervoor gelden wel stringente voorwaarden. Ook deze uitzonderingen zijn uitsluitend ingegeven door ruimtelijke overwegingen: het gaat om situaties waarbij de bestaande winkelgebieden redelijkerwijs niet in de benodigde vestigingsruimte kunnen voorzien. Voor concrete plannen voor detailhandel op deze locaties geldt overigens dat zij naast de voorwaarden uit artikel 9.20, lid 2, onder a t/m e, ook moeten worden getoetst aan het evenredigheidsbeginsel uit artikel 15 lid 3 onder c van de DRL. Het is denkbaar dat een

omgevingsplan over detailhandel weliswaar niet in overeenstemming is met de uitzonderingsbepalingen uit artikel 9.20 lid 2, maar dat een provinciale interventie niet proportioneel is in verhouding tot het hiermee beoogde doel, gelet op de onevenredige gevolgen van die interventie voor de initiatiefnemer. Dat vraagt om een nauwkeurige analyse van de concrete situatie. De uitkomst van die analyse kan zijn dat artikel 9.20 lid 2 in dat specifieke geval buiten toepassing wordt gelaten omdat anders het evenredigheidsbeginsel uit de DRL zou worden geschonden. Het gaat hier om een zogenoemde richtlijnconforme uitleg van artikel 9.20 lid 2.

Eerste lid, sub a: Het kan hierbij gaan om een grootschalige stedelijke ontwikkeling zoals bij de Merwedekanaalzone in Utrecht. De Rijksladder van duurzame verstedelijking (artikel 5.129g zorgvuldig ruimtegebruik en tegengaan van leegstand uit Besluit kwaliteit leefomgeving) moet worden toegepast.

Eerste lid, sub b: In verband met veiligheidseisen is brand- of explosiegevaarlijke detailhandel binnen bestaand winkelgebied niet wenselijk.

Eerste lid, sub c: Het gaat hierbij om de mogelijke toevoeging van nieuwe volumineuze detailhandelsmeters. De Rijksladder van duurzame verstedelijking (zorgvuldig ruimtegebruik en tegengaan van leegstand) moet worden toegepast.

Eerste lid, sub d: Het gaat hierbij om oppervlakteneutrale verplaatsing van volumineuze detailhandel ("goede meters voor slechte meters"). Om te borgen dat de "slechte meters" planologisch verdwijnen, wordt bij voorkeur het instrument van de voorwaardelijke verplichting ingezet.

Eerste lid, sub f: Gedacht kan worden aan bijv. een bezoekerscentrum die souvenirs verkoopt of een kiosk ten behoeve van watersportactiviteiten (zwembandjes e.d.) op het bovenlokaal dagrecreatieterrein. Bij voorkeur dient de detailhandel ondergebracht te worden in bestaande bebouwing of onderdeel uit te maken van geclusterde bebouwing.

Tweede lid: Wanneer detailhandel (a) er geen bouw- of omgevingsvergunning is aangevraagd en er (b) ook geen zicht is op realisatie van het gebouw en het gebruik overeenkomstig de functie detailhandel, dan dient een omgevingsplan niet langer te voorzien in de mogelijkheid van detailhandel. Zicht op realisatie van het gebouw en gebruik van detailhandel kan onder meer blijken uit vastgestelde visies, onderzoeken of afgesloten contracten.

Toelichting op artikel 9.21 Instructieregel ontwikkelingen rond Seveso-inrichtingen

[Gereserveerd]

9.3 (afdeling) Recreëren

Toelichting op artikel 9.22 Instructieregel bovenlokaal dagrecreatieterrein

Gehele artikel: Denk bij bovenlokale dagrecreatieterreinen aan gebieden zoals het Henschotermeer, de Maarsseveense plassen, Haarzuilens, Amelisweerd/Rijnauwen en Nieuwe Wulven.

Eerste lid: Voor bovenlokale dagrecreatieterreinen is continuïteit door ontwikkeling het uitgangspunt. Er is ruimte voor het toevoegen van voorzieningen gericht op het exploitabel houden en behouden van bovenlokale recreatieterreinen. Deze ontwikkeling wordt mogelijk gemaakt door dit artikel. Het kan hierbij ook gaan om stedelijke functie, maar de voorzieningen moeten recreatie gerelateerd zijn. Denk aan horeca, leisure, verblijfsrecreatie en andere recreatievoorzieningen.

Toelichting op artikel 9.23 Instructieregel recreatiezone

Tweede lid: Het gaat in dit artikel om grootschalige recreatieve voorzieningen. Denk aan een outdoor of leisure complex, horeca, verblijfsrecreatie, recreatieve groengebieden en (open) zwemwaterlocaties. Kleinschalige recreatieve voorzieningen zijn in het gehele landelijk gebied mogelijk. Denk bij kleinschalige voorzieningen aan wandel-, fiets-, vaar- en speelvoorzieningen.

Derde lid: Binnen de recreatiezone is verstedelijking aanvaardbaar als deze bijdraagt aan de recreatiedoelstellingen. Als de verstedelijking niet binnen de recreatiezone kan, mag dit ook in de kernrandzone, onder de voorwaarden zoals opgenomen in artikel Instructieregel kernrandzone. De recreatiezone en kernrandzone kunnen elkaar daarbij overlappen.

Vierde lid: Een beeldkwaliteitsparagraaf bevat in ieder geval een analyse van de bestaande kwaliteiten, een onderbouwing op welke wijze de beoogde ontwikkeling bijdraagt aan die kwaliteiten en op welke wijze dit in de regels van het bestemmingsplan is verankerd.

.4 (afdeling) Stiltegebied

9.4.1 (paragraaf) Algemene bepalingen en instructieregels stiltegebied

Toelichting op artikel 9.24 Oogmerk stiltegebied

Stilte heeft een positief effect op gezondheid en vergroot de belevingswaarde van landschap en natuur. Het algemene uitgangspunt is dat het toelaatbare of gewenste geluidsniveau van niet-gebiedseigen geluiden in een stiltegebied 40 decibel (A) is. Als beoordelingsgrootte hanteert de provincie 24-uurs gemiddelde geluidsniveau LAeq,24h op een hoogte van 1,5 meter boven maaiveld. Deze hoogte is gekozen omdat de rustzoekende recreant de belangrijkste doelgroep is. De provincie hanteert geen strengere beoordeling of toetsing voor de avond- en of nachtperiode ten opzichte van de dagperiode. Bij veel andere situaties zijn de normen voor avond en nacht wel strenger, omdat in die perioden sneller hinder en slaapverstoring optreedt. Voor bijvoorbeeld een wandelaar of een fietser in het stiltegebied is die verhoogde gevoeligheid echter niet waarschijnlijk, zodat strengere toetsing niet zinvol is.

De norm is een A-gewogen equivalent geluidsniveau gemiddeld over het hele etmaal: LAeq,24h. In deze geluidmaat zijn over een periode variërende geluidsniveaus gemiddeld tot één waarde. Zowel de hoogte als het verloop van het geluidsniveau spelen hierbij een rol. De A-weging houdt rekening met de gevoeligheid van het menselijke oor voor de toonhoogte van het geluid. De eenheid wordt gegeven in dB(A). Een geluidsniveau van 40 dB(A) of lager wordt over het algemeen als stil ervaren. In de bufferzone rondom de stille kern is een geluidsniveau tot 45 dB(A) aanvaardbaar, hoewel het streven is ook in de bufferzone een geluidsniveau van 40 dB(A) te behouden.

Het beleid is erop gericht om de geluidsbelasting veroorzaakt door menselijke activiteiten in de stiltegebieden onder de waarde van 40 dB(A) LAeq,24h te houden. Bij de bepaling van deze geluidsbelasting blijven de geluiden buiten beschouwing die het gevolg zijn van in het gebied passende activiteiten, zoals landbouwactiviteiten, ook als zij door mensen worden veroorzaakt.

Toelichting op artikel 9.25 Aanwijzing stiltegebied en aandachtsgebied stiltegebied

Rondom het stiltegebied ligt een "aandachtsgebied stiltegebied". Dit aandachtsgebied is indicatief begrensd.

Toelichting op artikel 9.26 Doelstelling voor het geluidsniveau in stiltegebied

-

Toelichting op artikel 9.27 Instructieregel geluidsniveau in stiltegebied

Omdat in de meeste gevallen sprake is van cumulatie (opeenstapeling) van het geluid van meerdere bronnen, hanteert de provincie per geluidsbron een LAeq,24h, van ten hoogste 35 dB(A) op een afstand van 50 meter van de geluidsbron. In de bufferzone geldt dezelfde waarde als in de stille kern, ook al is hier een hoger totaal geluidsniveau aanvaardbaar. De reden hiervoor is dat hier over het algemeen meer sprake is van cumulatie van het geluid van meerdere geluidsbronnen..

Bij milieubelastende activiteiten zoals in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving geldt de maximaal toelaatbare waarde niet vanaf iedere geluidsbron die behoort tot de activiteit, maar vanaf de begrenzing van de milieubelastende activiteit. Deze begrenzing wordt aangegeven door degene die de milieubelastende activiteit verricht, op grond van de informatieplichten in dat hoofdstuk. Bij vergunningplichtige milieubelastende activiteiten staat de begrenzing van de activiteit in de vergunning.

De maximaal toelaatbare waarde is ook van toepassing op activiteiten die niet onder het Besluit activiteiten leefomgeving vallen. Dit zijn onder meer de milieubelastende activiteiten waarvoor het Rijk regels heeft opgenomen in de bruidsschat voor het omgevingsplan. Dit zijn de bedrijfsmatige activiteiten die vroeger onder het begrip inrichting vielen, maar niet langer op rijksniveau worden geregeld. Daarnaast geldt de waarde ook voor activiteiten die niet in de bruidsschat zijn geregeld maar van oudsher alleen onder decentrale regels vallen, zoals evenementen. Bij zulke activiteiten kan niet verwacht worden dat een begrenzing van de activiteit bekend is. Daarom geldt in principe dat de maximaal toelaatbare waarde van toepassing is op iedere geluidsbron afkomstig van de activiteit.

In vergelijking met de voormalige provinciale milieuverordening is het toepassingsbereik van de instructieregels kleiner geworden. Het is onder de Omgevingswet niet meer mogelijk om instructieregels te stellen over verkeersbesluiten op grond van de Wegenverkeerswet. De instructieregels hebben wel betrekking op projectbesluiten voor bijvoorbeeld het aanleggen van provinciale wegen of rijkswegen, en op omgevingsplannen waarin de functie "Verkeer" wordt toegelaten. Het is daarom niet de verwachting dat deze beperking van de Omgevingswet veel ongewenste effecten heeft.

Toelichting op artikel 9.28 Instructieregel windturbines in stiltegebied

Onder voorwaarden kunnen windturbines in een stiltegebied geplaatst worden. De windturbines moeten regionaal afgestemd worden, inclusief directe betrokkenheid van de provincie. Dit kan in de Regionale Energie Strategieën gebeuren, maar ook op een andere regionale manier. Bij de opstelling van de windturbines moeten de effecten zo beperkt mogelijk blijven. Ook moet aangesloten worden op het geluidsniveau van de stiltegebieden. Via vergunningverlening kan de meest stille beschikbare techniek aan de orde komen.

Toelichting op artikel 9.29 Instructieregel activiteiten aandachtsgebied stiltegebied

Om te voorkomen dat geluidsbronnen buiten het stiltegebied een ongewenste aantasting van de akoestische kwaliteit in het stiltegebied veroorzaken, zijn instructieregels opgenomen met als doel dat geluidsbronnen buiten het stiltegebied niet in het stiltegebied een geluidsniveau van meer dan 35 dB(A) veroorzaken.

Het werkingsgebied van dit artikel is het aandachtsgebied stiltegebied. Dit is een buffer rond het stiltegebied van 1,5 kilometer, waarbinnen activiteiten nog invloed kunnen hebben op het geluidsniveau in het stiltegebied. In de voormalige provinciale milieuverordening gold dit nog voor alle activiteiten nabij het stiltegebied. Nu is dit afgebakend tot activiteiten binnen een omtrek van maximaal 1,5 kilometer.

Het beoordelingspunt voor het geluid ligt binnen het stiltegebied op een afstand van 50 meter van de grens van het stiltegebied. Er is niet gekozen voor een beoordelingspunt op de grens van het stiltegebied, om rechtsongelijkheid te voorkomen wanneer de geluidsbron net buiten het stiltegebied ligt.

9.4.2 (paragraaf) Regels over activiteiten Stiltegebied

Toelichting op artikel 9.30 Toepassingsbereik stiltegebied

Deze paragraaf is van toepassing op activiteiten die ervoor kunnen zorgen dat de ervaring van natuurlijke geluiden in een stiltegebied worden verstoord. In artikel 9.32 zijn vergunningplichten opgenomen voor activiteiten binnen stiltegebieden die storende geluiden kunnen produceren. Dit zijn niet-plaatsgebonden activiteiten, waarvan niet verwacht kan worden dat de gemeente hierover regels stelt in het bestemmingsplan. De instructieregels van paragraaf 9.4.2 zijn daarom niet van toepassing op dergelijke activiteiten. Mocht de gemeente de betreffende activiteit wel in lijn met de instructieregels hebben toegestaan, dan zorgt onderdeel f van het tweede lid van dit artikel ervoor dat de vergunningplichten van de artikelen 9.31 tot en met 9.42 niet van toepassing zijn op de activiteit.

Tweede lid: In dit lid zijn enkele activiteiten opgenomen die niet aan de vergunningplicht hoeven te voldoen. Het gaat vooral om activiteiten die direct verband houden met een aantal functies van het gebied, zoals energievoorziening. Het gaat om activiteiten die absoluut noodzakelijk zijn en waarvoor de provincie ook steeds een vergunning zou verlenen.

Tweede lid, onder a: Over de reikwijdte van de vrijstelling voor agrarische activiteiten blijkt soms onduidelijkheid te bestaan. Landbouw omvat akkerbouw, fruitteelt en veeteelt. Een paardenfokkerij is bijvoorbeeld een agrarische activiteit. Een manege, hoveniersbedrijf en loonwerkbedrijf vallen echter niet onder deze uitzondering. De uitzondering geldt niet voor de specifieke zorgplicht van artikel 9.31. Bij het verrichten van activiteiten in het kader van bijvoorbeeld de landbouw, het bouwen of onderhouden van gebouwen of dijkwerkzaamheden moet de initiatiefnemer zich dus wel inspannen om de stilte te bewaren. Als bij zulke activiteiten onnodig veel geluid wordt veroorzaakt, kan de provincie de initiatiefnemer aanspreken op overtreding van deze zorgplicht.

Toelichting op artikel 9.31 Specifieke zorgplicht stiltegebied

De regels in dit artikel hebben als doel het weren van gedragingen die het stille karakter van het stiltegebied verstoren, omdat ze te lawaaiig zijn en niet thuishoren in dit gebied. Als deze gedragingen niet voorkomen kunnen worden, dan moet er gebruik worden gemaakt van de best beschikbare technieken om de verstoring zo veel mogelijk te beperken.

Of er sprake is van een significante verstoring wordt bepaald met de doelstelling voor stiltegebieden als bedoeld in artikel 9.24 Oogmerk stiltegebied. Daarbij wordt ook de cumulatie van verschillende geluidsbronnen meegenomen. Iemand die een activiteit verricht die geluid veroorzaakt, moet zich dus ook rekenschap geven van de andere geluidsbronnen in de omgeving en de activiteiten daar zo nodig op aanpassen.

Toelichting op artikel 9.32 Omgevingsvergunning activiteiten in stiltegebied

Onder d: het gaat hier om het gebruik van vuurwerk als noodsignaal voor vaartuigen op het water.

Onder e: Airguns zijn wapens die de munitie naar buiten duwen door de uitzetting van een samengeperst gas. Hieronder valt onder andere een luchtbuks. Het inzetten van knalapparatuur is op grond van artikel 9.27 toegestaan in de land- of tuinbouw, bijvoorbeeld voor het verjagen van wild of gevogelte om vruchten en gewassen te beschermen.

Onder f: Seismologisch onderzoek wordt gebruikt voor het onderzoeken van de omvang van de ondergrondse gas-, olie of watervoerende structuren. Seismologisch onderzoek kan bijvoorbeeld uitgevoerd worden door het inzetten vrachtwagens, die met trilplaten trillingen opwekken.

Onder g: Elke eerste maandag van de maand om 12.00 uur gaat het luchtalarm 1 minuut en 26 seconden af. Dit luchtalarm is een test van de overheid. In geval van nood gaat dit luchtalarm af als waarschuwing. Deze activiteiten mogen ook zonder omgevingsvergunning plaatsvinden in een stiltegebied.

Onder h: Een Unmanned Aerial Vehicle (UAS), ook wel drone genoemd, kan ingezet worden bij het opsporen van personen die illegale (eventuele milieubelastende) activiteiten in stiltegebieden verrichten. Ook kan een drone gebruikt worden voor het snel en veilig verkrijgen van informatie over een brand. Dit gebruik is vrijgesteld van het verbod.

Onder i: De jacht is grotendeels uitgezonderd van het verbod in dit artikel. Jagen door de fauna- of wildbeheereenheid valt onder de uitzondering voor het beheer van het gebied. Jagen in het kader van de schadebestrijding door dieren valt onder de uitzondering voor land- en tuinbouw.

Onder j: Toertochten met motorrijtuigen door een stiltegebied vereisen een vergunning, behalve als alleen elektrische motorrijtuigen deelnemen. Naast deze vergunning kunnen nog andere toestemmingen vereist zijn. Toertochten zijn vaak ook evenementen in de zin van de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) of het bestemmingsplan van de gemeente. Op grond daarvan kan ook een vergunning vereist zijn of een meldingsplicht gelden.

Niet iedere gezamenlijke rit valt onder een toertocht. Er is pas sprake van een toertocht als er een organisator is in de vorm van bijvoorbeeld een sportclub of vereniging. Een ritje in familieverband of van een vriendenclub is geen toertocht.

Toelichting op artikel 9.33 Beoordelingsregel omgevingsvergunning in stille kern

-

Toelichting op artikel 9.34 Beoordelingsregel omgevingsvergunning en maatwerkvoorschrift in bufferzone stiltegebied

Als een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit wordt verleend op grond van hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving in een stiltegebied of in een aandachtsgebied stiltegebied, moet het bevoegd gezag ook rekening houden met de maximaal toelaatbare waarden voor het geluidsniveau. Hetzelfde geldt voor het stellen van maatwerkvoorschriften op grond van artikel 2.13 van dat besluit. Hiermee wordt geborgd dat een milieubelastende activiteit past binnen het omgevingsplan voldoende aandacht schenkt aan het beperken van de geluidsbelasting in stiltegebieden.

De verplichting om rekening te houden met een maximaal toelaatbaar geluidsniveau bij het verlenen van een omgevingsvergunning of het vaststellen van een maatwerkvoorschrift is een aanvulling op de beoordelingsregel van artikel 8.18 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Die beoordelingsregel heeft als doel de geluidsbelasting op geluidgevoelige ruimten te beperken tot een aanvaardbaar niveau. Maar deze beoordelingsregel borgt niet dat het geluidsniveau in stiltegebieden aan de doelstellingen van artikel 9.22 voldoet. Er zijn daarom aanvullende regels nodig.

Toelichting op artikel 9.35 Specifieke aanvraagvereisten omgevingsvergunning in stiltegebied

Bestaande activiteiten binnen stiltegebieden hebben een aparte positie. Binnen een aantal stiltegebieden worden jaarlijks terugkerende activiteiten georganiseerd. Dit zijn veelal evenementen zoals de zogenaamde schuurfeesten. Een deel hiervan vindt plaats in de stille kern van het stiltegebied. Het gaat vooral om activiteiten die al vele jaren op dezelfde plaats worden georganiseerd en die vaak locatiegebonden zijn. Het van de ene op de andere dag verbieden van deze activiteiten zorgt voor maatschappelijke bezwaren. Op de kaart **Bestaand evenement of activiteit** zijn (na overleg met de betrokken gemeenten) de locaties van deze jaarlijks terugkerende activiteiten opgenomen. Deze aangeduide activiteiten komen in aanmerking voor een vergunning, ook al vinden deze plaats binnen de stille kern. Ze moeten wel voldoen aan de voorwaarden die in de vergunning zijn opgenomen. Afhankelijk van de activiteit en de locatiegebondenheid daarvan zal in overleg met de betrokken gemeente worden bekeken of het mogelijk is de activiteit op termijn naar een locatie buiten het stiltegebied te verplaatsen. Ook voor deze bestaande activiteiten moet een vergunning worden aangevraagd. Bij de beslissing op de aanvraag om een vergunning voor een bestaande, op de kaart aangeduide activiteit, betreft de provincie de genoemde aspecten. Uitbreiding van de bestaande activiteiten is niet toegestaan.

Toelichting op artikel 9.36 Afschrift omgevingsvergunning naar gemeenten

-

9.4.3 (paragraaf) Overige bepalingen stiltegebieden

Toelichting op artikel 9.36 Plaatsing borden stiltegebied

-

Toelichting op 10. (hoofdstuk) Uitvoering en procedures

10.1 (afdeling) Schadevergoeding

10.1.1 (paragraaf) Algemeen nadeelcompensatie

Toelichting op artikel 10.1 Toepassingsbereik

De wet bevat in afdeling 15.1 een regeling voor nadeelcompensatie. Nadeelcompensatie is de vergoeding van schade die de overheid veroorzaakt in de uitoefening van haar publiekrechtelijke taak of bevoegdheid die uitstijgt boven het normale maatschappelijke risico en een burger of bedrijf onevenredig zwaar treft in vergelijking tot andere burgers of bedrijven. Nadeelcompensatie is daarmee een overkoepelende term voor schade die door de overheid wordt veroorzaakt.

Toelichting op artikel 10.2 Aanwijzing adviseur

-

Toelichting op artikel 10.3 Wraking adviseur

-

Toelichting op artikel 10.4 Werkwijze adviseur

-

Toelichting op artikel 10.5 Voorschot

-

10.1.2 (paragraaf) Schadevergoeding faunaschade

Toelichting op artikel 10.6 Specifieke aanvraagvereisten tegemoetkoming faunaschade

De provincies kozen binnen het [Interprovinciaal Overleg](#) (IPO) om het verlenen van tegemoetkomingen in de faunaschade uit te laten voeren door de organisatie [BIJ12](#). Vanwege efficiëntie heeft een landelijke uitvoering met één loket en gebundelde kennis de voorkeur. Daarnaast wordt zo uniformiteit in de uitvoering en rechtsgelijkheid over heel Nederland nagestreefd. In een afzonderlijk besluit zijn de betreffende bevoegdheden gemandateerd aan BIJ12.

Dit artikel geeft aan hoe een aanvraag om tegemoetkoming in schade veroorzaakt door natuurlijk in het wilde levende beschermde diersoorten geregeld, wordt ingediend.

Hiervoor moet de [schade \(binnen 7 werkdagen\) bij BIJ12](#) worden gemeld. BIJ12 is dan in de gelegenheid om ter plaatse een taxateur een onderzoek naar de schadeveroorzakende diersoorten en de omvang van de schade te laten instellen. Een consultant faunazaken van BIJ12 kan dan ook adviseren hoe verdergaande schade kan worden voorkomen of beperkt. Aanvragen die later dan 7 werkdagen na constatering van de schade zijn ingediend worden afgewezen. De reden hiervoor is dat de oorzaak van de schade na deze periode niet meer goed kan worden vastgesteld door de taxateur.

Toelichting op artikel 10.7 Taxatie van de faunaschade

Dit artikel regelt in samenhang met de door gedeputeerde vastgestelde beleidsregels (vooralsnog de Beleidsregels natuur en landschap) de wijze waarop de schade wordt vastgesteld.

De taxateur zal zijn bevindingen direct na de eindtaxatie bij de grondgebruiker achterlaten of deze zo spoedig mogelijk toesturen. De aanvrager heeft de mogelijkheid om bedenkingen over de taxatie te vermelden. De taxateur voorziet die bedenkingen vervolgens van commentaar en stuurt deze terug naar de aanvrager zodat diegene hier kennis van kan nemen.

10.2 (afdeling) Coördinatie uitvoering en handhaving)

Toelichting op artikel 10.8 Toepassingsbereik

Deze afdeling is van toepassing op de uitvoerings- en handhavingstaak door of in opdracht van gedeputeerde staten. Het gaat daarbij in ieder geval om de taken die door de omgevingsdiensten worden uitgevoerd. Daarbovenop kunnen gedeputeerde staten bepalen dat deze afdeling ook op de taken die niet door de omgevingsdienst worden uitgevoerd, van toepassing is. Dat zal bijvoorbeeld blijken uit het jaarlijkse VTH-Uitvoeringsprogramma. Het van toepassing verklaren van deze afdeling blijkt dus uit een apart besluit buiten de omgevingsverordening; onderdeel b van dit artikel moet niet als delegatiegrondslag worden gelezen.

Toelichting op artikel 10.9 Betrokkenheid van provinciale staten

Dit artikel is van belang in verband met de rolverdeling tussen provinciale staten en gedeputeerde staten. Ingevolge de systematiek van het Omgevingsbesluit is de jaarlijkse beoordeling van en rapportage over kwaliteit een taak voor het bevoegd gezag. Dat wil zeggen: gedeputeerde staten. Bezien vanuit de Provinciewet, is kaderstelling juist de taak van provinciale staten. Het is van belang uitdrukking te geven aan het feit dat provinciale staten vooral vanuit de hoofdlijnen betrokken zijn bij het beleid en zullen toezien op de continuïteit van

de kwaliteit over meerdere jaren. Het horizontale toezicht door provinciale staten op het uitvoerings- en handhavingsbeleid door gedeputeerde staten, zal daarom plaatsvinden in het licht van het strategische beleid dat op hoofdlijnen wordt gevoerd voor de fysieke leefomgeving, zoals bijvoorbeeld de omgevingsvisie of programma's.

Het artikel richt zich tot provinciale staten zelf. Indirect is het eveneens van belang voor gedeputeerde staten (en de omgevingsdiensten die in hun opdracht werken) omdat de rol van provinciale staten zich juist bij de meerjarenprogrammering en hoofdlijnen laat gelden. Voor het waarmaken van deze rol beschikken provinciale staten reeds over de mogelijkheden die de organieke wetgeving hen biedt en de kaders die zij op strategisch niveau voor de fysieke leefomgeving in plannen en visies hebben vastgelegd. Om deze rol waar te kunnen maken is het vanzelfsprekend van belang dat gedeputeerde staten hen daartoe door tijdige informatieverstrekking in staat stellen. Dat daarvoor eveneens informatie van de omgevingsdiensten van belang kan zijn, spreekt voor zich en is op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen en de opdrachten aan de omgevingsdiensten voldoende gewaarborgd.

Toelichting op artikel 10.10 Kwaliteitsdoelen

Artikel 13.17 Omgevingsbesluit verplicht het bevoegd gezag (lees: gedeputeerde staten) om beleid te formuleren voor de kwaliteit van de uitvoering van de VTH-taken. Daarmee is sprake van een uitvoeringsbeleid en handhavingsbeleid, waarover onderlinge afstemming plaats dient te vinden tussen de bevoegde gezagen op het niveau van de omgevingsdienst. Welk beleid moet worden geformuleerd laat het Omgevingsbesluit inhoudelijk open. Dit artikel strekt ertoe een inhoudelijke ambitie te geven aan de procesverplichting om kwaliteitsbeleid te formuleren. Ten eerste door voor te schrijven dat gedeputeerde staten naar de kwaliteit van de uitvoering en handhaving kijken in het licht van het geformuleerde regionale beleid, waarbij de doelen van dat beleid betrekking moeten hebben op een aantal voorgeschreven inhoudelijke thema's. Het gaat dan in elk geval om de uitvoeringskwaliteit van diensten en producten, de dienstverlening en de financiën. Er is voor gekozen in deze verordening geen voorschriften te geven over te gebruiken indicatoren. Dat is in de eerste plaats een taak voor het bevoegde gezag, dat daarmee in de praktijk al ruime ervaring heeft.

Toelichting op artikel 10.11 Kwaliteitscriteria

Dit artikel geeft een verankering aan de kwaliteitscriteria. Het strekt ertoe dat van die kwaliteitscriteria voor de uitvoering van VTH-taken in de praktijk gebruik gemaakt wordt. Het gaat immers om criteria waaraan zorgvuldig en met grote deskundigheid is gewerkt door de betrokken bevoegde gezagen. Van belang is dat deze criteria relevante input leveren voor de kwaliteit.

Derde lid: Dat geeft vanzelfsprekend geen garantie dat de doelen die door gedeputeerde staten zijn gesteld op grond van het derde lid ook zonder meer in alle gevallen worden gehaald. Het bereiken van deze doelen zal immers niet alleen afhankelijk zijn van de goede verrichtingen van de uitvoerende organisaties. Van de naleving van de kwaliteitscriteria zal daarom jaarlijks mededeling gedaan moeten worden aan provinciale staten. Het gaat hier om een belangrijke inhoudelijke mededelingsplicht die kan worden meegenomen in bestaande jaarlijkse rapportages, in de op grond van het Omgevingsbesluit op te stellen documenten. Omgekeerd wil het evenmin zeggen dat, als de criteria (nog) niet in alle relevante taken worden toegepast, de kwaliteit per definitie te wensen zal overlaten. In dit geval zal echter wel gemotiveerd moeten worden aangegeven waarom de criteria (nog) niet toegepast zijn of konden worden en hoe (op termijn en/of gefaseerd) wél voor de gestelde kwaliteit wordt gezorgd. De kwaliteitscriteria zijn dus een cruciaal richtsnoer, waarvoor geldt: pas toe of leg uit, 'comply or explain'.

Vierde lid: In dit lid is, op uitdrukkelijk verzoek van het dagelijks bestuur van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (vergadering d.d. 11-9-2015), een uitzondering gemaakt op de 'comply or explain-regel'. Deze uitzondering ziet op de criteria voor de kritieke massa voor de uitvoering en handhaving voor complexe bedrijven als bedoeld in afdeling 3.3 van het Besluit activiteiten leefomgeving. De uitzondering is opgenomen omdat voor de meest risicovolle bedrijven in Nederland de vereiste geldt, dat geschoolde en ervaren menskracht altijd op het niveau van de kwaliteitscriteria moet zijn.

10.3 (afdeling) Overgangsbepalingen

10.3.1 (paragraaf) Algemeen overgangsrecht

Toelichting op artikel 10.12 Toepassingsbereik

-

Toelichting op artikel 10.13 Overgangsrecht lopende procedures

Afdeling 4.1 van de Invoeringswet Omgevingswet bevat overgangsrecht voor procedures die nog lopen bij inwerkingtreding van de Omgevingswet. Uit artikel 4.1 Invoeringswet Omgevingswet blijkt dat die afdeling wel van toepassing is op bepaalde provinciale regels in medebewind (zoals de regels over grondwaterbeschermingsgebieden), maar niet op de autonome regels van de provincie. In dit artikel is daarom hetzelfde overgangsrecht opgenomen als in afdeling 4.1 Invoeringswet Omgevingswet, maar dan alleen voor de besluiten op grond van de autonome regels van de Interim Omgevingsverordening provincie Utrecht. De afbakening is in het voorgaande artikel opgenomen.

Eerste lid: Bij een beschikking op een aanvraag wordt, ongeacht welke procedure van toepassing is, altijd de dag waarop de aanvraag is ingediend als kantelmoment gehanteerd. Dit betekent dat als de aanvraag (volgens de

ontvangsttheorie) is ingediend voordat de omgevingsverordening in werking is getreden, het besluit wordt voorbereid en vastgesteld op basis van het oude recht. Dan wordt dus de volledige procedure doorlopen en gevolgd conform de oude verordening.

Tweede lid: Voor ambtshalve besluiten is het gangbaar om bij toepassing van de uniforme uitgebreide voorbereidingsprocedure de ter inzagelegging als kantelmoment te hanteren. In deze verordening wordt bij dat gebruik aangesloten. Als tweede kantelmoment van oud naar nieuw wordt voorgesteld als hoofdregel te kiezen voor het moment van onherroepelijkheid. Het eerste kantelmoment betekent dat als de terinzagelegging aanvangt voor de dag waarop deze verordening in werking treedt, op de verdere besluitvormingsprocedure het oude recht van toepassing blijft. Het tweede kantelmoment brengt mee dat dit oude recht blijft gelden tot en met een eventuele beroepsprocedure.

Derde lid: Voor ambtshalve besluiten met toepassing van [titel 4.1 Awb](#) wordt als kantelmoment gekozen voor het bekendmaken van het besluit. Is een besluit bekendgemaakt voor de inwerkingtreding van deze verordening en staat tegen dat besluit bezwaar of beroep open, dan blijft het oude recht van toepassing op de afhandeling van bezwaarschriften en de behandeling van beroep en hoger beroep, totdat het besluit onherroepelijk is. Als tweede kantelmoment van oud naar nieuw wordt dus ook hier voorgesteld als hoofdregel te kiezen voor het moment van onherroepelijkheid.

Toelichting op artikel 10.14 Overgangsrecht handhavingszaken

Dit artikel bevat het overgangsrecht voor lopende handhavingsprocedures. Paragraaf 4.2.8 van de Invoeringswet Omgevingswet bevat overgangsrecht voor handhavingszaken die nog lopen bij inwerkingtreding van de Omgevingswet. Uit artikel 4.22 Invoeringswet Omgevingswet blijkt dat die afdeling wel van toepassing is op bepaalde provinciale regels in medebewind (zoals de regels over grondwaterbeschermingsgebieden), maar niet op de autonome regels van de provincie. In dit artikel is daarom hetzelfde overgangsrecht opgenomen als in paragraaf 4.2.8 Invoeringswet Omgevingswet, maar dan alleen voor de besluiten op grond van de autonome regels van de Interim Omgevingsverordening provincie Utrecht. De afbakening is in het eerste artikel van deze afdeling opgenomen.

De hoofdlijn is dat overtredingen van de oude regels worden afgehandeld op basis van die oude regels. Mocht zich een situatie voordoen waarbij een overtreding is begaan van de oude regels, terwijl die handeling onder de nieuwe regels geen overtreding meer oplevert, dan zal de provincie het handhavingsbesluit intrekken.

Toelichting op artikel 10.15 Overgangsrecht melding, kennisgeving en maatwerkvoorschrift

In dit artikel is het overgangsrecht opgenomen voor meldingen, kennisgevingen en maatwerkvoorschriften die voorafgaand aan de inwerkingtreding van deze verordening zijn ingediend of gesteld. Het overgangsrecht sluit aan bij de regels die het Rijk heeft opgenomen in afdeling 8.1 van het Invoeringsbesluit Omgevingsrecht. Die afdeling gaat alleen over meldingen, kennisgevingen en maatwerkvoorschriften op grond van de rijksregels. Door voor meldingen, kennisgevingen en maatwerkvoorschriften op grond van de provinciale regels hetzelfde overgangsrecht op te nemen, wordt een uniform systeem van overgangsrecht gecreëerd.

Toelichting op artikel 10.16 Overgangsrecht aanpassing omgevingsplan

Gehele artikel: Dit artikel heeft betrekking op de instructieregels van deze verordening. Voor rechtstreeks werkende regels geldt de eerbiedigende werking zoals verwoord in dit artikel niet. Bestemmingsplannen die in ontwerp ter inzage zijn gelegd voor inwerkingtreding van deze verordening moeten voldoen aan de [Interim Omgevingsverordening provincie Utrecht](#).

Eerste lid: De regels van deze verordening hebben geen betrekking op bouw- en gebruiksmogelijkheden die worden geboden bij of krachtens bestemmingsplannen die voor inwerkingtreding van deze verordening ter inzage zijn gelegd. Dit is de zogenaamde eerbiedigende werking: bestaande, planologische mogelijkheden hoeven niet te voldoen aan de regels van deze verordening. Op basis van de Wet ruimtelijke ordening kan in een bestemmingsplan een wijzigingsbevoegdheid worden opgenomen. Met de invoering van de Omgevingswet verdwijnt de wettelijke wijzigingsbevoegdheid. Er komt een algemene delegatiemogelijkheid aan B&W. Er bestaat geen overgangsrecht waarmee de bestaande wijzigingsbevoegdheid kan worden toegepast na invoering van de Omgevingswet. De Omgevingswet faciliteert wel twee mogelijkheden om, voor ontwikkelingen die passen binnen een bestaande wijzigingsbevoegdheid, buitenplannen af te wijken:

- via een geheel nieuw omgevingsplan; en
- met een vergunning los van het omgevingsplan.

Het tijdelijk deel van het omgevingsplan op zich zelf kan niet worden gewijzigd; bestaande regels kunnen alleen worden gewijzigd door het vaststellen van een nieuw omgevingsplan waarin de nieuwe regels worden opgenomen en waarin wordt bepaald dat de regels uit het oude plan vervallen. Ook geldt dat omzetting slechts één keer mag plaatsvinden per locatie. Het is niet mogelijk om een aantal regels in het tijdelijk deel van het omgevingsplan in stand te laten en andere te wijzigen regels in een nieuw plan op te nemen.

Tweede lid: De eerbiedigende werking geldt niet voor het artikel 9.19 Instructieregel Kantoren. Een nieuw plan, waarvan het ontwerp nog niet ter inzage is gelegd voor inwerkingtreding van deze verordening, moet in overeenstemming zijn met deze regel. Ook voor zover het bouw- en gebruiksmogelijkheden betreft die in het vigerend planologisch regime worden geboden. Dit geldt niet voor de benutting van ongebruikte bouwvolumes op reductielocaties uit de Thematische Structuurvisie Kantoren 2016-2027. Op 10 januari 2019 is de 2e partiële herziening van de PRV (Herijking 2016) in werking getreden.

Derde lid: De eerbiedigende werking geldt niet voor het derde lid van artikel 9.20 Instructieregel Detailhandel. Een nieuw plan, waarvan het ontwerp nog niet ter inzage is gelegd voor inwerkingtreding van deze verordening,

moet in overeenstemming zijn met deze regel. Ook voor zover het bouw- en gebruiksmogelijkheden betreft die in het vigerend planologisch regime worden geboden. Op 10 januari 2019 is de 2e partiële herziening van de PRV (Herijking 2016) in werking getreden.

10.3.2 (paragraaf) Overgangsrecht voor specifieke gevallen

Toelichting op artikel 10.17 Overgangsrecht bestaande activiteiten in grondwaterbeschermingszones

De inwerkingtreding van de Omgevingswet heeft onder meer tot gevolg dat er veranderingen optreden in begrippen ten opzichte van het oude recht. Zo vervalt het begrip "inrichting" in de zin van de Wet milieubeheer. In plaats daarvan wordt het begrip milieubelastende activiteit gebruikt, maar dat begrip heeft niet dezelfde betekenis. Ondanks dat de regels in deze verordening ter bescherming van de grondwaterkwaliteit zoveel mogelijk beleidsneutraal zijn omgezet, kunnen voor burgers of bedrijven strengere regels gaan gelden, doordat de nieuwe begrippen niet exact overeenkomen met de oude begrippen uit de provinciale milieuverordening. Daarnaast kunnen er in het gebied van Vijfheerenlanden veranderingen optreden in de regels, vanwege de overgang van de provincie Zuid-Holland naar de provincie Utrecht.

In dit artikel is overgangsrecht opgenomen om te zorgen dat bestaande activiteiten in waterwingebieden, grondwaterbeschermingsgebieden en boringsvrije zones niet plotseling met strengere regels worden geconfronteerd. Dit overgangsrecht geldt voor activiteiten die direct voorafgaand aan de inwerkingtreding van deze verordening of de [Interim Omgevingsverordening provincie Utrecht](#) rechtmatig werden verricht. Het overgangsrecht geldt dus niet voor bestaande activiteiten die al in strijd waren met de regels van de provinciale milieuverordening. Het overgangsrecht geldt alleen voor zover de nieuwe regels strenger zijn dan de oude regels. Dat betekent dat bij het verrichten van bestaande activiteiten nog steeds de oude regels van de provinciale milieuverordening gevolgd moeten worden; de nieuwe regels blijven alleen buiten toepassing voor het deel dat strenger is dan de oude regels. Bovendien geldt op grond van het tweede lid als voorwaarde dat de bestaande activiteit ongewijzigd moet worden voortgezet. Als de activiteit wordt gewijzigd, moet aan de nieuwe regels van de omgevingsverordening worden voldaan.

Het **derde lid** biedt gedeputeerde staten de mogelijkheid om maatwerkvoorschriften te stellen over de activiteit, als dat nodig is ter bescherming van het grondwater. Deze bevoegdheid dient als vangnet, voor gevallen waarin de oude regels niet in een afdoende beschermingsniveau blijken te voorzien.

In de formulering van dit artikel is aansluiting gezocht bij het overgangsrecht van de Invoeringswet Omgevingswet (met name artikel 4.14 van die wet).

Toelichting op artikel 10.18 Overgangsrecht uitbreiding grondwaterbeschermingsgebied Langerak

Met de inwerkingtreding van de [Interim Omgevingsverordening provincie Utrecht](#) is het grondwaterbeschermingsgebied rond de winning Langerak uitgebreid. Het is echter niet gewenst dat burgers en bedrijven die voorheen niet met regels voor grondwaterbescherming van doen hadden, opeens worden beperkt in hun activiteiten. De provincie voorziet een periode van 3 jaar vanaf de inwerkingtreding van de [Interim Omgevingsverordening provincie Utrecht](#) (dus tot 1 april 2024) waarin voor de bestaande activiteiten een risico-inventarisatie wordt uitgevoerd. Afhankelijk van de uitkomst van die inventarisatie worden de maatregelen bepaald die de betreffende initiatiefnemers moeten nemen.

In het **eerste lid** van dit artikel is bepaald dat de regels van paragraaf 3.2.2 tot 1 april 2024 niet gelden voor bestaande activiteiten in het grondwaterbeschermingsgebied Langerak die direct voorafgaand aan de inwerkingtreding van de [Interim Omgevingsverordening provincie Utrecht](#) rechtmatig werden verricht. Het overgangsrecht geldt dus niet voor bestaande activiteiten die al in strijd waren met de regels van de provinciale milieuverordening (als die al van toepassing was). Het overgangsrecht geldt alleen voor zover de regels in de omgevingsverordening strenger zijn dan de oude regels. Voor activiteiten die al binnen de begrenzing van de oude boringsvrije zone vielen, en na inwerkingtreding van de interim omgevingsverordening binnen het grondwaterbeschermingsgebied vallen, moet dus een vergelijking worden gemaakt tussen de oude regels van de provinciale milieuverordening voor boringsvrije zones en de nieuwe regels van de omgevingsverordening voor het grondwaterbeschermingsgebied. Alleen voor zover de nieuwe regels strenger zijn dan de oude regels, blijven de nieuwe regels buiten toepassing. Als een activiteit voor het eerst binnen het grondwaterbeschermingsgebied komt te vallen – en er dus onder de provinciale milieuverordening geen regels golden – blijven de nieuwe regels volledig buiten toepassing.

Op grond van het **tweede lid** geldt als voorwaarde dat de bestaande activiteit ongewijzigd moet worden voortgezet. Als de activiteit wordt gewijzigd, moet aan de nieuwe regels van de omgevingsverordening worden voldaan.

Het **derde lid** biedt gedeputeerde staten de mogelijkheid om maatwerkvoorschriften te stellen over de activiteit, als dat nodig is ter bescherming van het grondwater. Deze bevoegdheid wordt gebruikt om maatregelen voor te schrijven die voortvloeien uit de risico-inventarisatie.

Toelichting op artikel 10.19 Overgangsrecht woonschip

-

Toelichting op artikel 10.20 Overgangsrecht aanlegplaats en insteekhaven

-

10.4 (afdeling) Slotbepalingen

Toelichting op artikel 10.21 Inwerkingtreding

-

Toelichting op artikel 10.22 Citeertitel

-

Toelichting op Bijlagen

Toelichting op Bijlage I Begrippen

bedrijventerrein: begripsomschrijving uit Integraal Bedrijventerreinen Informatie Systeem (IBIS). Bij de begripsomschrijving van een bedrijventerrein is gebruik gemaakt van de definitie uit het Convenant Bedrijven-terreinen 2010-2020 (in werking getreden op 28 november 2009). Het kabinet sloot het convenant over een nieuwe aanpak van bedrijventerreinen met het Interprovinciaal Overleg (IPO) en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). Het doel is het stimuleren van een gezond economisch vestigingsklimaat en tegelijk het sparen van open landschappen, tegengaan van verrommeling en stimulering van duurzaamheid.

beeldkwaliteitsparagraaf: de basis hiervoor is een analyse van de kwaliteiten van het omringende landschap in de vorm van een schets of beschrijving van een bepaald gebied, met onder meer de bouwmassa's (bestaand en beoogd, zo mogelijk met kapvorm en -richting), het beoogde grondgebruik, de beplanting en wegenstructuur;

bovenlokaal dagrecreatieterrein: hierbij moet gedacht worden aan terreinen zoals het Henschotermeer, de Maarssseveense plassen e.d.. Nieuwvestiging van golfterreinen is alleen in recreatiezones en kernrandzones toegestaan. Ook een terrein dat aantoonbaar potentie heeft bovenlokaal te worden door toevoeging van recreatieve functies of dat duidelijk een dagrecreatiefunctie vervult of zou moeten vervullen in de agglomeraties Utrecht of Amersfoort valt binnen deze bepaling;

Cultuurhistorische hoofdstructuur (CHS): Het gaat om ruimtelijk herkenbare, dan wel in de ondergrond aanwezige structuren en elementen die representatief zijn voor een historische ontwikkeling en/of kenmerkend zijn voor het ontstaan van een gebied. Onder elementen wordt verstaan: afzonderlijke objecten en infrastructurele lijnen en patronen die visueel of historisch-functioneel een samenhang vertonen met structuren. De *Historische buitenplaatszone*, het *Militair erfgoed*, *Agrarisch cultuurlandschap*, de *Historische infrastructuur* en *Archeologisch waardevolle zone* vormen gezamenlijk de CHS (zie Bijlage Cultuurhistorie);

erf (behorende bij een woonschip, vaartuig en (insteek)havens): Dit begrip is exclusief gericht op erven bij woonschip, vaartuig en (insteek)havens en is een voorzetting van de regelgeving uit de oude Verordening natuur en landschap. Dit beperkte begrip wijkt daarmee af van het bredere begrip "erf" uit het gangbare spraakgebruik. Met het begrip erf wordt de grond bedoeld, die direct bij de woning aansluit en ook behoort tot die woning. Daarbij is vooral de visuele aansluiting van belang. Dit is zeker het geval als een erf direct aan het water gelegen is, maar ook als een oever van een erf wordt gescheiden door een openbare weg en/of een ander perceel, kan die visuele binding aanwezig zijn. Maar dat is niet zonder meer het geval.

De definitie bevat in dit kader een drietal beperkingen: de visuele binding, die maakt dat een afgescheiden oever bij het erf gerekend kan worden, ontbreekt als:

- a. het scheidende perceel een agrarische, natuur of industriële bestemming heeft, waarbij onder agrarische bestemming ook alle bestemmingen met de toevoeging NLC en/of A waarden vallen;
- b. het erf voornamelijk op grotere afstand van de scheidende weg ligt en daar alleen door middel van een in-, uitrit of oprijlaan mee verbonden is (de situatie van de zogenaamde achtergelegen erven) of
- c. de oeverstrook ten opzichte van het erf niet direct aan de overzijde van de weg of het scheidende perceel ligt, maar slechts bereikbaar is door de weg of het perceel schuin over te steken. Dit komt bijvoorbeeld voor als recht tegenover (rekening houdend met de verkavelingsrichting ter plaatse) het erf al een woonschip is aangemeerd. In dat geval wordt een verderop langs de weg gelegen vrije oeverstrook niet meer tot het erf gerekend.

grondgebonden landbouw: bij grondgebonden landbouwbedrijven gaat het om landbouwbedrijven, waarbij het voortbrengend vermogen van de bij het landbouwbedrijf behorende landbouwgrond de basis van het landbouwbedrijf is. Denk hierbij aan akker- of tuinbouwbedrijven of om zogenoemde graasdierbedrijven (zoals melkveebedrijven), waarbij de teelt van gras en voedergewassen de basis voor de bedrijfsvoering is. Er is bij veebedrijven sprake van grondgebondenheid wanneer het voor het vee benodigde ruwvoer geheel of vrijwel geheel afkomstig is van de bij het bedrijf behorende landbouwgrond. Bij een veebezetting van 2,5 grootvee-eenheden of minder per hectare gras en voedergewassen wordt aan deze voorwaarde voldaan. Grootvee-eenheid (GVE): rekeneenheid voor het vaststellen van de veebezetting zoals vastgelegd door de Europese Commissie (EU 2009, L329/3). Melkkoe = 1,0 GVE, kalf = 0,4 GVE, paard = 0,8 GVE, schaap of geit = 0,1 GVE. Eventuele aanvoer van krachtvoer van buiten het bedrijf wordt buiten beschouwing gelaten. Onder bij het bedrijf behorende landbouwgrond wordt verstaan landbouwgrond in de directe omgeving van het bedrijf, waar het bedrijf structureel, bij voorkeur op basis van eigendom of langdurige pacht over kan beschikken. Op basis van landbouwkundige productiegegevens en voedernormen is vastgesteld dat een veebedrijf wat betreft ruwvoer nog net zelfvoorzienend is bij een veebezetting van 2,0 GVE per ha op matige grond tot 2,5 GVE per ha op goede grond. Grondgebondenheid van veebedrijven wordt ook wel gedefinieerd op basis van het criterium wel of geen mestoverschot op bedrijfsniveau. Op basis van dit criterium worden ook maximale veebezettingen van 2,0 -2,5 GVE per ha vastgesteld. 2,5 GVE is daarmee een richtgetal dat een goede indicatie geeft of het veebedrijf grondgebonden is;

Heritage impact assessment (HIA): De uitzonderlijke universele waarde (OUV) is vaak abstract omschreven. Vandaar dat voor de effectmeting wordt uitgegaan van de effecten van een ontwikkeling op de kernkwaliteiten ('attributes', dragers van de uitzonderlijke universele waarde). Hoe dat te doen op een universeel conforme en

door UNESCO als aanbevelenswaardig omschreven wijze, is toegelicht in de 'Leidraad voor Heritage Impact Assessments inzake culturele werelderfgoederen' (ICOMOS 2011);

kantoor: onder dit begrip vallen zelfstandige en ondergeschikte kantoren. Opleidings-, congres- en vergader-activiteiten vallen niet onder bureaugebonden werkzaamheden of ondersteunende activiteiten;

kernrandactiviteiten: sommige functies zijn naar de aard wel als stedelijk aan te merken, maar kunnen door hun ruimtevraag moeilijk binnen bestaand stedelijk gebied worden gefaciliteerd. Te denken valt aan functies zoals sportvelden, begraafplaatsen en volkstuincomplexen en andere functies waar de bebouwing ruimtelijk ondergeschikt is aan open of beplante gronden. Deze functies zijn gericht op de kern, maar nieuwvestiging en uitbreiding zullen doorgaans slechts in de kernrandzone kunnen worden gefaciliteerd. In het artikel voor kernrandzone is geregeld, dat voor deze vestiging of uitbreiding geen tegenprestatie in de vorm kwaliteitsverbetering hoeft te worden gerealiseerd, alleen landschappelijke inpassing;

kernrandzone: stadsrandactiviteiten en functies met een overwegend onbebouwd en groen karakter, zoals sportvelden, begraafplaatsen, volkstuincomplexen, stadslandbouw, recreatiecomplexen, wandel en fietspaden en groenvoorzieningen. Tuincentra worden hieronder niet begrepen;

nieuwvestiging kantoren: hierbij gaat het uitsluitend om de planologische nieuwvestiging voor zover dit betrekking heeft op zelfstandige en ondergeschikte kantoren. De (gedeeltelijke), planologische transformatie van een gebouw naar een kantoor, waardoor dit getransformeerde gebouw kan worden gekwalificeerd als een zelfstandig of ondergeschikt kantoor, worden onder "nieuwvestiging van een zelfstandig kantoor" begrepen. Hetzelfde geldt voor de planologische uitbreiding van een zelfstandig of ondergeschikt kantoor;

ondergeschikt kantoor: kantoren die ondergeschikt zijn aan de hoofdfunctie. Dit begrip is gebaseerd op de definitie van kantoren in het Provinciale Inpassingsplan Kantoren 2018-2028, Provincie Utrecht. Ondergeschikt aan de hoofdfunctie betekent in elk geval dat minder dan 50% van het bvo op het bouwperceel bestaat uit kantoor. Dit begrip moet in samenhang worden gelezen met de begrippen "zelfstandig kantoor", "hoofdfunctie" en "bouwperceel";

recreatiezone: zones geschikt voor extensieve of intensieve recreatie. In zones voor extensieve recreatie moet vooral gedacht worden aan fietspaden, wandelpaden e.d. In zones voor intensieve recreatie kan ook gedacht worden aan horeca, speelmogelijkheden in de open lucht, verblijfsrecreatie, buitensport, open zwembad, wellness en speelbos gedacht worden;

rood voor groen ontwikkelingen: diverse mogelijkheden om stedelijke bebouwing toe te staan in ruil voor ontwikkeling van natuur;

stedelijke functie: onder het begrip stedelijke functie vallen de functies die voor het grootste deel in, of in de onmiddellijke nabijheid van dorpen en steden (stedelijk gebied) liggen en verbonden zijn aan stap en dorp. Functies die traditioneel in het landelijk gebied thuishoren horen hier niet bij. De provincie beschouwt de infrastructuur, zowel wegen als leidingen, als een onlosmakelijk onderdeel van het gehele landelijke gebied. De definitie van het begrip stedelijke functie is van belang in verband met het verbod op verstedelijking zoals dat is opgenomen in artikel 9.2 Verstedelijkingsverbod landelijk gebied en de uitzonderingen op dat verbod. Onder stedelijke functie vallen onder meer:

1. woningen en woongebieden;
2. niet-agrarische bedrijven en bedrijfsterreinen;
3. stedelijke voorzieningen en kernrandactiviteiten;
4. gebouwde voorzieningen voor energieproductie;
5. recreatiewoningen en complexen voor verblijfsrecreatie;

Onder verstedelijking vallen in ieder geval niet:

- landbouw met de daarvoor noodzakelijke bebouwing op agrarische bouwvlakken;
- ondergeschikte nevenfuncties op agrarische bouwpercelen;
- bos en natuur;
- terreinen ingericht voor dagrecreatie en kleinschalige dagrecreatieve voorzieningen, zoals picknickplaatsen en bebording;

verstedelijking: de vestiging of uitbreiding van al bestaande stedelijke functies. Denk daarbij aan nieuwvestiging of de vergroting van de gebruiks-oppervlakte of bebouwingsmogelijkheden ten opzichte van het geldende omgevingsplan;

woonzorgvoorzieningen: kleinschalige woonaccommodatie voor ongeveer 25 zorgvragers;

zelfstandig kantoor: dit begrip is afgestemd op de definitie van kantoren in het Provinciale Inpassingsplan Kantoren 2018-2028, Provincie Utrecht. Bij "een deel van een gebouw in de vorm van een ruimtelijk en bouwkundig zelfstandige eenheid" moet gedacht worden aan een deel van een gebouw dat los van overige functies in de rest van het gebouw te gebruiken is. Opleidings-, congres- en vergaderactiviteiten vallen niet onder

bureaugebonden werkzaamheden of ondersteunende activiteiten. Dit begrip moet in samenhang worden gelezen met het begrip “ondergeschikt kantoor”.

Toelichting op Bijlage II Aanwijzing informatieobjecten

Kaarten in separate kaartbijlage

Toelichting op Bijlage XVIII Toegelaten borden, spandoeken, vlaggen, informatiezuilen en vergelijkbare objecten

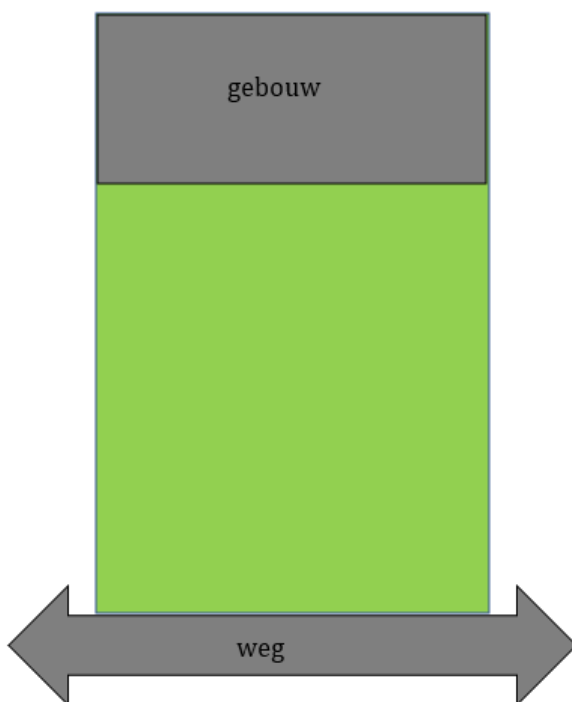
Permanente borden spandoeken, vlaggen, informatiezuilen en vergelijkbare objecten

Toelichting op A. Toegelaten borden, spandoeken en vlaggen bij een bedrijfsgebouw of tankstation

Het betreft borden, spandoeken en vlaggen over de uitoefening van een dienst, beroep of bedrijf, inclusief een tankstation. Er moet een duidelijke relatie bestaan tussen het bord of spandoek en de functie van het gebouw. Het gaat daarbij om borden en vlaggen op het gebouw of een bord in de onmiddellijke nabijheid daarvan. Het kan hier gaan om restaurants, hotels, tuincentra enzovoort. Borden tegen de gevel zijn toegestaan, op het dak niet. Inritborden markeren de entree van het betreffende pand. Verder geldt: als er meerdere bedrijven op het terrein zitten, dan moeten zij het toegestane bord delen.

De borden, spandoeken of vlaggen moeten worden geplaatst in het gebied tussen het hoofdgebouw en de weg. Voorheen mochten de borden alleen op het erf of aan het begin van inrit binnen 5m uit de kant van de verharding mochten staan. Er mogen ook meer borden worden geplaatst, ze mogen groter zijn en aan beide zijden gebruikt worden. Dit is een versoepeling ten opzichte van eerdere regelgeving. Naast plaatsing op het erf mogen de borden geplaatst worden volgens de grafische weergave op de volgende tekening.

Tekening perceel

Tijdelijke borden spandoeken, vlaggen, informatiezuilen en vergelijkbare objecten

Toelichting op B. Toegelaten borden en spandoeken voor de koop, huur of verpachting van een zaak

Dit zijn tijdelijke makelaarsborden of -spandoeken. De borden of spandoeken moeten op het betreffende erf of bouwperceel staan. Het gaat dan bijvoorbeeld om woningen, bedrijfspanden, boerderijen of winkels. Borden gericht op het aanbieden van onbebouwd terrein vallen alleen onder de vrijstelling als het bord geplaatst kan worden in de directe nabijheid van een gebouw. Plaatsing in het open veld heeft namelijk een veel grotere impact op het landschap en is daarom ongewenst.

Toelichting op C. Toegelaten borden bij projecten

Projecten zijn woningbouwlocatie, wegwerkzaamheden of een bouwwerk, waterwerk of natuurontwikkelingsproject. Bij woningbouwlocaties maakt het bord de bouw van een relatief groot woningproject bekend, dat (eventueel op termijn) binnen het stedelijk gebied zal vallen, met vermelding van één centraal nummer. De vrijstelling gaat dus uitdrukkelijk niet over een bord bij de bouw van een enkele woning. De vrijstelling voor het plaatsen van informatieborden bij wegwerkzaamheden gaat niet over de verkeerskundige aanwijzingen met snelheidsbeperkingen, omleidingen en dergelijke.

Bij bouwwerken, waterwerken of natuurontwikkelingsprojecten kan gedacht worden aan borden en spandoeken met een lijst van betrokken opdrachtgevers en aannemers tijdens de aanleg of uitvoering van het werk. Daarnaast gaat het om de tijdelijke bouwborden en spandoeken bij verbouwingen van panden.

Toelichting op D. Toegelaten borden, spandoeken en vlaggen voor de verkoop van agrarische producten

Deze regeling biedt de mogelijkheid om een borden en vlaggen te plaatsen voor de verkoop van agrarische streekproducenten in de directe omgeving van het verkooppunt. Ook mogen tijdelijke seizoensborden, spandoeken en vlaggen worden geplaatst, bijvoorbeeld bij een kersenboomgaard. Ze mogen zo lang het fruit in de boomgaard beschikbaar is aanwezig zijn.

Toelichting op E. Toegelaten borden, spandoeken, vlaggen en vergelijkbare objecten voor openbare wedstrijden, manifestaties, evenementen of tentoonstellingen

Hier gaat het om tijdelijke spandoeken, vlaggen en vergelijkbare objecten voor diverse gebeurtenissen: openbare wedstrijden, manifestaties, evenementen of tentoonstellingen. Uit verkeerstechnisch oogpunt kan het ook wenselijk zijn de route naar een evenement e.d. te bewegwijzeren. Deze vrijstelling geldt ook voor tijdelijke borden voor evenementen zoals fiets- en wandeltochten, wielerrondes en puzzelritten. De wegbeheerder bepaalt of de borden noodzakelijk zijn. Plaatsing van de borden moet gebeuren volgens de voorschriften van de betrokken wegbeheerder.

Bijzondere borden spandoeken, vlaggen, informatiezuilen en vergelijkbare objecten

Toelichting op F. Toegelaten borden voor duurzame energie

Met het oog op de bewustwording van het publiek is het wenselijk, dat de mogelijkheid bestaat bij de locaties waar duurzame energie opgewekt wordt, voorlichting te geven.

Toelichting op G. Toegelaten borden voor aankondigingen op rotondes

Het onderhoud van rotondes, in het bijzonder de beplanting, wordt in toenemende mate gesponsord. De vrijstelling maakt het mogelijk om, met borden op de betreffende rotonde, de sponsor kenbaar te maken.

Toelichting op H. Toegelaten borden, spandoeken, vlaggen en vergelijkbare objecten voor aankondigingen bij sportvelden en sportterreinen

Borden, spandoeken en vergelijkbare objecten zijn vaak aanwezig rondom sportterreinen. Deze objecten mogen op een sportterrein geplaatst worden, onder voorwaarde dat de zijde met de tekst of de afbeelding naar het speelveld toe staat. Om de landschappelijke impact van deze objecten te beperken, geldt de vrijstelling alleen als het sportterrein is omringd door een afschermende beplantingsstrook.

Toelichting op I. Toegelaten borden voor het uiten van gedachten en gevoelens

Borden ter openbaring van gedachten en gevoelens zijn toegestaan volgens [artikel 7 van de Grondwet](#). Maar dit mag niet op iedere willekeurige locatie in de open ruimte. De vrijstelling hoort bij een erf met een gebouw, dus in een bewoonde omgeving. Verder gelden er afmetingenvoorschriften en is er een maximum aantal borden.